

کتابت الامام علی بن ابی طالب
عنه السلام
عنه السلام

۱۸۷۸

Kutubkhaneh Khatuni	
Kitab	Lakhi
Yeni No.	
Eski No.	1878

کتابت الامام علی بن ابی طالب
عنه السلام
عنه السلام
کتابت الامام علی بن ابی طالب
عنه السلام
عنه السلام
کتابت الامام علی بن ابی طالب
عنه السلام
عنه السلام
کتابت الامام علی بن ابی طالب
عنه السلام
عنه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَا تَوْفِيهِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
 فَضْلُكَ يَا تَوْحِيدٍ عَلَى كَافَّةٍ عَبْدِهِ أَحْمَدُهُ عَلَى نَحْوِ
 الْفُرَادِيِّ وَالنَّوَامِ حَتَّى نَقْصُرَ عَنْ حَمْدِهِ الْإِلَهَامُ وَتَحْسُرُ
 عَنْ عَدِّهِ الْآفَةُ أَمْ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ
 لَا شَرِيكَ لَهُ شَهَادَةٌ مِمَّنْ نَطَقَ بِالصِّدْقِ لِسَانُهُ وَهَوِيَ
 وَالْحَقَّ جَنَانُهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ الْخِتَارُ مِنَ الْعِبَادِ
 وَرَسُولُهُ الدَّاعِي إِلَى سَبِيلِ الرَّشَادِ أَرْسَلَهُ وَالْأَمَمَ

تَابِعَهُ لِلْأَبَاطِيلِ مُتَابِعَةً فِي الْأَضَالِيلِ فَعَرَفَهَا اللَّهُ
 سُبْحَانَهُ نَبِيَهُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنْ أَهْلِ الدِّينِ
 وَأَخْبَحَ لَهَا مَذَارِجَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى اسْتَنَارَ الْحَقُّ وَلَمَعَ
 قُبَارِ الْبَاطِلِ وَجَمَعَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْأَيِّمَةِ
 الْأَطْهَارِ وَأَهْلَ بَيْتِهِ الْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ وَحَبَابَتِهِ
 الْمُتَجَبِّينَ الْأَبْدَارِ صَلَوةٌ لَا يَنْقُطِعُ أُنْثَاءُ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ
 النَّهَارِ قَالَ الْمُسْرِفُ عَلَى نَفْسِهِ الْمُفْتَقِرُ إِلَى رَحْمَةِ رَبِّهِ
 عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْوَاحِدِ الْأَمَدِيِّ الْأَكْبَدِيِّ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَكَعْدَمَانِ الَّذِي حَدَّثَنِي عَلَى
 تَخْصِيصِ قَوَائِدِ هَذَا الْكِتَابِ وَتَعْلِيلِهَا وَجَمْعِ كُلِّ
 وَتَمِيمِهَا مَا تَجَنَّبَهُ أَبُو عَثْمَانَ الْجَاخِظُ عَنْ نَفْسِهِ وَ

عَدَدُهُ وَذِيهِ فِي طَرَفِهِ • وَحَدَّثَهُ مِنْ الْمَاءَةِ الْحِكْمَةِ
 (اماده كرده است از طرف او و در طرف او حدت از صدگي حكمت)
 وَالشَّامِدَةُ عَنِ الْإِسْمَاعِ • الْجَامِعَةُ لِأَنْوَاعِ الْإِنْتِقَاعِ
 (المراد كنهه است از كوشش او و كرده است از انواع انقاع)
 الَّتِي جَمَعَهَا عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ
 (التي جمعها عن الامير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام)
 السَّلَامُ • فَقُلْتُ بِاللَّهِ لَعَبٌ مِنْ هَذَا الرَّجُلِ وَهُوَ
 (و السلام هذا) (بسم الله تعالی می گویم و خدا را شهادت دهم از این مرد و او است)
 عَلَامَةُ زَمَانِهِ وَوَحِيدُ قُرْآنِهِ مَعَ تَقَدُّمِهِ فِي الْعِلْمِ
 (و انبای بیست) (از آن خود بود و یگانه در قرآن و در پیش او در دانش)
 وَتَنَمُّهُ ذُرْوَةُ الْفَهْمِ وَقَرْنُهُ مِنَ الصِّدَاقِ الْأَوَّلِ وَضَرْبُهُ
 (و تنمیه می یابد از) (در بالای فهم و در پیش او در ایمان و در ضرب او در حق و در اول)
 الْفَضْلِ بِالْقِدْحِ الْأَفْضَلِ وَالْقِسْطِ الْأَجْزَلِ • كَيْفَ
 (المراد فضل و در پیش او) (در قید و در آخر)
 عَيْتِي عَنِ الْبَدْرِ الْمُنِيرِ وَرَحِيٍّ مِنَ الْكَبِيرِ بِالْبَسِيرِ • وَهَذَا ذَلِكَ
 (بجمله بیست و یک) (از ماه و در پیش او از بزرگ و در پیش او از بزرگ)
 الْأَبْضُ مِنْ كُلِّ قُلٍّ مِنْ جُلٍّ وَطَلٌّ مِنْ قَبْلٍ وَإِنِّي مَعَ كُؤُوفِ
 (المراد باره) (از ماه و در پیش او از بزرگ و در پیش او از بزرگ)
 الْبَالِ وَالْقُصُودِ عَنْ رُبِّهِ الْكَمَالِ • وَالْاعْتِرَافِ بِالْحَقِّ
 (المراد بال) (و در قصود و در پیش او از بزرگ و در پیش او از بزرگ)
 عَنْ إِدْرِ الشَّيْءِ وَالْأَفْضَلِ مِنَ الصِّدْقِ وَالْأَوَّلِ • وَ
 (عن ادراشئ) (و الافضل من الصدق و الاول و)

قُصُورِي عَنِ الْخُرَيْ فِي مِيدَانِي وَنَقُصْ وَرَئِي عَنْ أَوْتَارِي
 (قصوری عن الخري في ميداني و نقص و راي عن اوتاري)
 جَمَعْتُ يَسِيرًا مِنْ قَصِيرِ حِكْمِهِ • وَقَلِيلًا مِنْ خَطِيرِ كَلِمَةٍ
 (جمع کردم) (از بعضی) (از بزرگ) (از بزرگ)
 نَحَرْتُ الْبُلْغَاءَ عَنْ مُسَاحِلَتِهِ • وَتَسَّ الْحِكْمَاءُ عَنْ
 (که کنگر شده است) (از دانش) (از دانش)
 مُشَاكَلَتِهِ • وَمَا أَنَا فِي ذَلِكَ عِلْمُ اللَّهِ إِلَّا كَالْمُخْتَرِفِ
 (ما شاکلته) (و منم) (و منم)
 مِنَ الْخُرْبِ كَقَدِّهِ • وَالْمُعْتَرِفِ بِالْقَصِيرِ وَإِنْ بِالْعِ فِي وَصْفِهِ
 (از در باب) (از در باب)
 وَكَيْفَ لَا هُوَ عَلَيْهِ السَّلَامُ الشَّارِبُ مِنَ الْيَنْبُوعِ النَّبَوِيِّ
 (و كيف لا هو عليه السلام الشارب من ينبوع النبوي)
 وَالْحَاوِي بَيْنَ خَبِيرِ الْعِلْمِ اللَّاهُوتِيِّ • إِذْ يَقُولُ عَلَيْهِ
 (و الحاوئ بین خبیر العلم اللاهوتی) (از بزرگ و در پیش او)
 السَّلَامُ وَقَوْلُهُ الْحَقُّ • وَكَلَامُهُ الصِّدْقُ عَلَى مَا آدَتُهُ
 (السلام و قوله الحق) (و كلمه الصدق على ما آدته)
 لَيْنًا أَيْمَةً الثَّقَلَيْنِ بَيْنَ خَبَرِ عِلْمِ الْجَمِّ الْوَاصِتِ لَهُ
 (لینا ائمة الثقلین بین خبر علم الجم الواصت له)
 جُمْلَةً • وَقَدْ جَعَلْتُ أَسَانِيدَهُ مَحْذُوفَةً • وَتَرْتِيبُ عَلَى
 (جمله) (و قد جعلت اسانیده محذوفه) (و ترتیب)
 حُرُوفِ الْمُجْمُوعِ وَجَعَلْتُ مَا تَوَافَقَ مِنْ أَوَاخِرِ حِكْمِهِ
 (حروف المجمع و جعلت ما توافق من اواخر حکمه)

وَتَطَائِبُ مَنْ خَوَّلَهُ كَلِمَهُ • مُتَجَعِّمًا مَقَرًّا لِكُونِهِ • أَوْفَعُ
 بِسْمِ اللَّهِ الْأَذَانُ • وَأَوْفَرِي الْقُلُوبِ وَالْأَذْهَانَ
 لَشَدَّةِ مِيلِ النَّفُوسِ إِلَى مَنَظُومِ الْكَلَامِ • وَكَوْنِهَا عَنِ
 مَشُورِهِ بِأَعْدَمِ مَرَامٍ • لَيْسَ بِحَفْظِهِ عَلَى قَابِرِهِ • وَ
 يَحْلُو لِي لَفْظُهُ لِلنَّاطِقِينَ وَالْمُقْبِسِينَ مِنْ لَالِيهِ • مَعَ
 اخْتِنَانٍ إِلَى أَكْثَرِهَا خَشْيَةً مِنْ كَهْلَةِ الطُّولِ مُكْتَفِيَةً بِكَشْفِهَا
 بِمَا فِيهِ الشِّفَاءُ مِنَ الْكَرْبِ • وَالْإِنْعَاءُ لَذَوِي الْعُقُولِ
 وَالْأَدَبِ • وَاسْتِئْثَارُهُ غُرُوحَ الْحَكَمِ • وَدُرَرُ الْكَلِمِ رَاجِعًا
 مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ حَسَنَ الثَّوَابِ وَمُسْتَعْبِدًا بِهِ تَعَالَى مِنْ
 كُلِّ غَايٍ • وَمَا تَوَفَّقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ

بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى
 بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى

فِي حِفْظِ لَفْظِ الْحَمْدِ وَفِي تَعْلِيلِ عَجَائِزِ الْبَلَدِ مِنْ لَيْلِ الْفَتَا
 فِي حِفْظِ لَفْظِ الْحَمْدِ وَفِي تَعْلِيلِ عَجَائِزِ الْبَلَدِ مِنْ لَيْلِ الْفَتَا

الَّذِينَ يُعَصِّمُ • الدُّنْيَا نَسْلِمُ • الدِّينُ يَحْلُو • الدُّنْيَا نَسْلِمُ
 الدُّنْيَا أَمَدُ • الْأَخِيَّةُ أَبَدُ • الْحِلْمُ يُجِدُ • الْحِلْمُ يُجِدُ
 تُرْشِدُ • الْعَدْلُ مَالُوفُ • الْجَوْرُ عُسُوفُ • الصِّدْقُ
 وَسِيلَةُ • الْعَفْوُ فَضِيلَةُ • السَّخَاءُ سَجِيَّةُ • الشَّرَفُ
 مَرْيَةُ • الْحَنَمُ بَضَاعَةُ • التَّوَالِي إِضَاعَةُ • الْوَفَاءُ
 كَرَمُ • الْمَوَدَّةُ رَحِمُ • التَّوَاضُّعُ يَنْفَعُ • التَّكَبُّرُ يَضَعُ
 الْحِكْمَةُ عِصْمَةٌ • الْعِصْمَةُ نِعْمَةٌ • الْكَرَمُ فَضْلُ • الْوَفَاءُ
 نَبْلُ • الْعَقْلُ نَزِينُ • الْحَقُّ شَيْنُ • الصِّدْقُ أَمَانَةٌ
 الْكَذِبُ حَيَانَةٌ • الْإِنْصَافُ رَاحَةٌ • الشَّرُّ فَجَاحَةٌ
 الْجُودُ رِيَاسَةٌ • الْمَلِكُ سِيَاسَةٌ • الْأَمَانَةُ إِيْمَانٌ

الصِّدْقُ فَضِيلَةٌ • الْكَذِبُ ذِيلَةٌ • الْمَعْرِفَةُ حَسْبٌ
 الْمَوَدَّةُ نَسَبٌ • الصَّمَةُ وَقَارٌ • الْهَذَرُ عَامٌ • الْعُسْرُ
 لَوْمٌ • اللِّجَاجُ شَوْمٌ • الْفَكْرُ رَشْدٌ • الْغَفْلَةُ فَقْدٌ
 الْوَرَعُ اجْتِنَابٌ • الشُّكُّ انْتِيَابٌ • الطَّاعَةُ تَخْيٌ
 الْعَصِيَّةُ تَرْدِي • الْجَبْنَافَةُ • الْخَرَسُ خِفَافَةٌ • الْمُصِيبُ
 وَاحِدٌ • الْمُحْظِيُّ فَاوِدٌ • الصَّدَقُ حُجَاجٌ • الْكَذِبُ
 فَضَاحٌ • الْعِلْمُ عَرِيٌّ • الطَّاعَةُ حَزَنٌ • الصَّبْرُ
 مَرْفَعَةٌ • الْخَرَجُ مَنْقَصَةٌ • الشُّجَاعَةُ زَنْبٌ
 الْجَبْنُ شَيْنٌ • الْأَصَابَةُ سَلَامَةٌ • الْخَطَاءُ مَلَأَةٌ
 الْحِلْدَانِمَةُ • الرِّزْقُ مَقْسُومٌ • الْحَرِيصُ مُحْرَمٌ
 الْخَيْلُ مَذْمُومٌ • الْحَسَدُ مَغْمُومٌ • الظَّالِمُ مَلُومٌ

الْحَقَاءُ شَيْنٌ • الْمَعَصِيَةُ حَيْنٌ • الْحَاظِرُ يَقْطَانٌ
 الْغَافِلُ وَسْنَانٌ • الْحُمَانُ خَدْلَانٌ • الْقِنَةُ أَخْرَانٌ
 الْأَمَلُ خَوَانٌ • الْبِقْطَةُ نُورٌ • الْغَفْلَةُ غُرُورٌ
 الْمَكْرُ لَوْمٌ • الْحَدِيَّةُ شَوْمٌ • الْخَلْفُ فَقْرٌ • الْحَيَانَةُ
 عَدَمٌ • الشُّكُّ كُفْرٌ • الْأَحْسَانُ حَبَّةٌ • الشُّحُّ
 مَبَّةٌ • الْعَقْلُ قُرَّةٌ • الْحَقُّ غُرْبَةٌ • الْإِثَارُ فَضِيلَةٌ
 الْأَحْكَارُ ذِيلَةٌ • الْأَمَانَةُ صِيَانَةٌ • الْأَذَاعَةُ أَمَانَةٌ
 التَّقِيَّةُ دِيَانَةٌ • التَّقْوَى تَعْدٌ • الْفُورُ ذِكْرٌ • الْحَرَمُ
 صِنَاعَةٌ • الْعُزْرُ صِنَاعَةٌ • الْوَرَعُ جُنَّةٌ • الطَّعَنُ
 حَنْجَةٌ • السَّاجِرُ خَطَرٌ • الْفَاجِرُ مَجَاهِرٌ • الْعِلْمُ دَلِيلٌ
 الْأَصْطَبَابُ قَلِيلٌ • الْحَيَاءُ جَمِيلٌ • الطَّعَنُ عُرْفٌ

النَّاسُ عَنْقُ • الْإِنَاءُ أَصَابَةُ • الطَّلْحَةُ الْحَامَةُ
 تَأْمُرُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْخُضُوعُ دَنَاةُ • الصَّمْتُ مُنْجَاةُ • الْأُمُورُ أَشْيَاءُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْمَعْرُوفُ قَرُوضُ • الشُّكْرُ مَقْرُوضُ • الْفِطْنَةُ هِدَايَةُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْغِيَاةُ غَوَايَةُ • الطَّيْحُ فَقْرُ • الْإِشْرَاكُ كُفْرُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْحَيَاءُ مُحَرِّمَةٌ • الزُّكْلُ مُدَمِّمَةٌ • الزُّهْدُ شُرُوءَةٌ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْهَوَى الْحِلْمُ عَشِيرَةٌ • السَّفَهُ جَرَبَةٌ • الْأَمَانِيُّ تَخْدَعُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْأَجَلُ بَصِيرَةٌ • الدُّنْيَا نَضْرُ • الْآخِرَةُ كَسْرُ • الْأَمَلُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 بَعْدُ الْعَيْشِ كَيْدُ • الرَّجُلُ وَشِيكَ • الْعِلْمُ نَجِيكَ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْجَهْلُ يُدْرِكُ • الْمَوْتُ مَرِيحُ • الْبَرُّ صَحِيحُ • الْأَمْرُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 قَرِيبُ • الْمُنَافِقُ مُرِيكَ • الشَّائِدُ حَزْمُ • الْإِحْسَانُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 غَنَمُ • الْعَدْلُ انْصَافُ • الْقَنَاءَةُ عَفَافُ • الْمُسْتَقِيمُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ

مُوقِفٌ • الْحَسَنُ مُلْفِقٌ • الْأَجَلُ حَتَّةُ • التَّوْفِيقُ حِكْمَةٌ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْقَنَاعَةُ نِعْمَةٌ • الْعِلْمُ حِلَالَةٌ • الْجَهَالَةُ ضَلَالَةٌ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الْفَرَسُ خُلْسٌ • الْفُوتُ عَصَصٌ • الْهَيْبَةُ خَيْبَةٌ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الصَّدَقُ مَرْفَعَةٌ • الصُّرْمَةُ دَفْعَةٌ • الْخَيْرُ مَصْعَةٌ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 الشَّفَلُ مُنْقَصَةٌ • الصَّمْتُ وَفَارُ • الْهَذَرُ عَارُ • الْأَمْنُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 اغْتِرَارُ • الْخَوْفُ اسْتَظْهَارُ • الْإِنْفَاطُ اعْتِبَارُ • الْيَقْظَةُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 اسْتِصْارُ • الْإِنْدَارُ اعْتِدَارُ • النَّدَمُ اسْتَغْفَارُ • الْأَقْوَارُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 اعْتِدَارُ • الْإِنْكَارُ اضْطِرَارُ • الْأَكْثَارُ اخْتِارُ • الْمُسَاوَرَةُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 اسْتَظْهَارُ • الْمَالُ حِسَابُ • الظُّلْمُ عِقَابُ • الشُّكُّ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 إِرْتِيَابُ • الْعِلْمُ حَيَاةُ • الْإِيمَانُ نَجَاةُ • التَّوْبَةُ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ
 مَحَاةُ • الْيَأْسُ مَيْلَانُ • التَّقْوَى اجْتِنَابُ • الظَّنُّ
 تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ • تَكُونُ أَنْ تَكُونَ

اِزْتِيَابُ • الطَّعْمُ مُذَكَّ • الْوَرَعُ مُجَلَّ • الْحَسَنُ مُعَانُ
 به گزینش است • طعم را گزیده است • پارسای برادر گزیده است • نیکو کار و نیکو دوست است
 الْمُسِيءُ مُهَانُ • الْمَكُورُ شَيْطَانُ • السَّائِي خَنَمُ • الْقَصَةُ
 به کار بهوش است و لغو کار • بنده این ملاک است • بهیچ • بهیچ است
 غَنَمُ • الْمَعْرُوفُ فَضْلُ • الْكِرْمُ نَبْلُ • الْغَفْلَةُ ضَلَالَةٌ
 گاو چمن است • بهیچ • نیکو کار است • بهیچ است
 الْعِزَّةُ جَاهَالَةٌ • الْأَمَلُ خَوَانُ • لِجَاهِلٍ حَيْرَانُ
 عزیز خردن نادر است • امید واهی طاری آوردن است • نادان • سرگشته است
 الدُّنْيَا خُسْرَانُ • الْأَمَلُ خَيْدَعُ • الْبَغْيُ بَصَرُ • الْجَوْدُ
 دنیا زیان است • امید زیب بیدار • زشتی بر اندازد • ستم
 تَبَاهَاتُ • الشَّهَوَاتُ ثَانِلَاتُ • اللَّذَاتُ أَفَاتُ الْعِلْمِ مَجْلَمُ
 کثرت است • آرزو ها گشته کاند • بهیچ • بهیچ است
 الْجَهْلُ مُضَلَّةٌ • الشَّرُّ مُضَلَّةٌ • الْعَقْلُ شِفَاءٌ • الْحَقُّ
 نادانگی گمراه است • شر گمراه است • خرد شفا است • الهی
 شِفَاءٌ • الصَّدَقَةُ كَنْزٌ • الْغَفْلَةُ كَرْبُ • الْإِخْلَاصُ قُوَّةٌ
 بهیچ است • صدقه دادن گنج است • غفلت • بهیچ است
 الصَّدَقُ يُغْنِي • الْكَذِبُ يُمِدِّي • الْخُلِّيُّ يُزِي • الْبَرُّ
 راستی به ماند • دروغ می افکند • کسی می افکند و خواب کند • بیکانه
 جَرِيءٌ • الصَّدَقَةُ تَقِي • الدِّينُ نُورٌ • الْيَقِينُ حَيَوْ
 دلیر است • صدقه پاک است • دین روشنی است • راست • ثابت
 الصَّبْرُ ظَفَرٌ • الْخَلْطُ خَطَرٌ • الْغِيَّةُ غَرَارٌ • الْعَجْصُ الْعَدَلُ
 صبر پنجه است • خلط خطرات است • گمراهی بیدار است • دروغ بیدار است • دادگری

مَلَاكُ • الْجَوْدُ هَلَاكُ • الْعِلْمُ حُرْمَةٌ • الْقَنَاعَةُ
 ملاک است • ستم ناپی است • دانش ناپی است • قناعت
 عَزْدُ • الْمَعْرُوفُ كَنْزٌ • الْغَفْلَةُ طَرَبُ • الْبَقَّةُ
 ارجمندی است • بهیچ • غافل و سرگردان است • بهیچ است
 كَذِبُ • الرِّيَاسَةُ عَطَبُ • الشَّهْوَةُ حَرَبُ
 دروغ • سر داری مهلاک است • آرزو نفس جنگ است
 الشُّكْرُ مَغْنَمُ • الْكُفْرُ مَحْزَمُ • الْعُقُولُ مَوَاهِبُ
 تشکر غنیمت است • کفر مایه است • عقول بخشش است
 الْأَدَابُ مَكَايِبُ • الدُّنْيَا بِالْإِنْفَاقِ • الْآخِرَةُ
 آداب ناسپند است • دنیا بر دادن است • آخرت سپند است
 بِالْإِسْتِحْقَاقِ • الْمُؤْمِنُ بِعَمَلِهِ • الْإِنْسَانُ بِعَقْلِهِ
 بهیچ است • مؤمن به عملی است • آدمی به عقل است
 الْمَرْءُ بِسَيِّئِهِ • الرَّجُلُ بِجَنَانِهِ • الْمَرْءُ بِإِيمَانِهِ
 مرد به زشتی است • مرد به دیوانگی است • مرد به ایمان است
 الْعِلْمُ بِالْعَمَلِ • الدُّنْيَا بِالْأَمَلِ • الْبَشَرُ بِبِرِّهِ
 علم به عمل است • دنیا به امید است • بشر به نیکو است
 الْعَبَسُ مَعْدَةٌ • الْجَهْلُ وَبَاكُ • التَّوْفِيقُ أَفْئَالُ
 غمزه است • نادان و پاک است • هماهنگی است
 الْحَرَامُ سَحْتٌ • الْمَوْتُ فَوْتُ • الْحَرِيصُ نَعَبٌ
 حرام ستم است • مرگ گمراهی است • حرص ناله است
 الْفِتْنَةُ سَلَكُ • الْمَلِكُ غَارِيَّةٌ • الدُّنْيَا فَانِيَةٌ
 فتنه راه است • پادشاه غارتگر است • دنیا ناپسند است

الْأَسْقَامَةُ سَلَامَةٌ • الشَّدِيدَةُ سَلَامَةٌ • الْعَدْلُ حَيَاةٌ
 الْجَوْرُ مَحَاةٌ • الْقَوَاكِيضُ صَانَعَةٌ • الْحَزْمُ صَانَعَةٌ
 الْعَدْلُ صَانَعَةٌ • الْعَقْلُ فَضِيلَةُ الْإِحْسَانِ • الصَّدَقَةُ
 أَمَانَةُ اللِّسَانِ • الصَّبْرُ نِصْلُ الْحَدَثَانِ • الْجَنَحُ
 مِنَ الْأَعْوَانِ الزَّمَانِ • الْأَحْتِكَارُ دَاعِيَةُ الْحَرَمِ
 الْقَبِيحَةُ سُلُوكُ الْإِيمَانِ • السَّخَاءُ زِينَةُ الْإِنْسَانِ • الْخَفْوُ
 أَحْسَنُ الْإِحْسَانِ • الْفَقْرُ نِزْنَةُ الْإِيمَانِ • الْقَلْبُ
 حَازِنُ اللِّسَانِ • اللِّسَانُ تَرْجُمَانُ الْجَنَانِ • الْإِنْسَانُ
 عَبْدُ الْإِحْسَانِ • الْأَصْنَافُ عُنْوَانُ السُّبُلِ • الصَّدَقَةُ
 أَخُو الْعَدْلِ • الْهَوْيُ عَدُوُّ الْعَقْلِ • الْهُمُومُ ثَمَارُ
 الْبَلَدِ • الْجَوْرُ مُضَادُّ الْعَدْلِ • الْعِلْمُ مُبِيدُ الْجَمَلِ

الْوَفَاءُ حِيلَةُ الْعَقْلِ • الْوَفَاءُ نَوَامُ الصَّدَقِ • الْعَقْلُ
 سِرُّ الْحَقِّ • التَّوْفِيقُ مِفْتَاحُ الرَّفَقِ • الْحَيَاءُ يَمْنَعُ
 الرَّفَقَ • الصَّدَقُ لِسَانُ الْحَقِّ • الْكَذِبُ عَدُوُّ الصَّدَقِ
 الْبَاطِلُ مُضَادُّ الْحَقِّ • الْحِلْمُ نَزِيمُ الْخُلُقِ • الْخِيَانَةُ الْخَوْدُ
 الْحِرْصُ مَطِيَّةُ التَّعَبِ • الرَّغْبَةُ مِفْتَاحُ النَّصَبِ • الظَّفَرُ
 شَافِعُ الْمَذْذَبِ • الْخَرَسُ خَيْرٌ مِنَ الْكَذِبِ • الْعِلْمُ
 نَزِيمُ الْحَسَبِ • الْمَوَدَّةُ أَقْرَبُ كَسْبِ • الْأَدَبُ أَفْضَلُ
 حَسْبِ • الصَّدَقَةُ أَفْضَلُ الْقُرْبِ • النَّاسُ أَعْدَاءُ أَهْلِهِمْ
 النَّاسُ نُجِيمَاتُ تَقَاوُتُوا • الْوَفَاءُ سَجِيَّةُ الْكِرَامِ • الْغَدْرُ
 شِيمَةُ اللَّيَامِ • الْأَعْمَالُ ثَمَارُ النِّيَّاتِ • الصَّدَقَةُ أَفْضَلُ
 الْحَسَنَاتِ • الرَّفَقُ مِفْتَاحُ النَّجَاحِ • التَّوْفِيقُ قَائِدُ الصَّلَاحِ

البشْرُ أَوَّلُ الْبَرِّ • الطَّعْمُ أَوَّلُ الشَّرِّ • الْكُنُوتُ تَرْجَا
 النِّسَاءُ • الْعِلْمُ عُنْوَانُ الطَّوْبَةِ • الْوَقَارُ يُخَدُّ الْحِلْمَ
 التَّوَاضُّعُ ثَمَرَةُ الْعِلْمِ • الْعَدْلُ خَيْرُ الْحُكْمِ • الْعِلْمُ
 قَائِدُ الْحِلْمِ • الصَّدَقُ خَيْرُ الْقَوْلِ • الْإِخْلَاصُ خَيْرُ الْعَمَلِ
 التَّخَاءُ يُبْزِعُ الْحَيَّةَ • التَّخَيُّبُ يَكْبِتُ الْمَسِيَّةَ • الطَّعْمُ فَقْرُ حُلْمِ
 الْيَأْسُ غِنَى حَاضِرٍ • التَّوَاضُّعُ يَرْفَعُ الْوَضِيعَ • التَّكْبَرُ
 يَضِيعُ الرَّفِيعَ • الرَّفْقُ مِفْتَاحُ الصَّوَابِ • السَّفَهُ مُفْتَا
 السَّبَابِ • الْهَوَى أَفْءُ الْأَبَابِ • الْعُتَابُ حَيَاةُ الْمَوْتِ
 الْهَدْيَةُ تَجْلِبُ الْحَيَّةَ • الْمَوْتُ رَفِيقُ غَافِلٍ • الدُّنْيَا ظِلٌّ
 زَائِلٌ • الْمَوْتُ بَابُ الْآخِرَةِ • التَّحَلُّ مِرْوَةٌ ظَاهِرَةٌ
 الْمَوَاعِظُ حَيَاةُ الْقُلُوبِ • الذِّكْرُ مَجْلِسُ الْحُبُوبِ

الدِّينُ أَفْضَلُ مَطْلُوبٍ • الْعَقْلُ صَدِيقٌ مَقْطُوعُ الْهَوَى
 عَدُوٌّ وَمَنْبُوعُ الْحَاقِلِ بِالْفُتُولِ • الْجَاهِلُ عَمِلَ الشَّكْلِ
 السَّلَامَةُ فِي الثَّرَدِ • الرَّاحَةُ فِي التَّزَهُدِ • الْجُودُ عَرْشُ
 الْكَمَالِ فِي الدُّنْيَا مَفْقُودُ الْحَسَدِ شَرُّ الْأَمْرَاضِ • الْجُودُ
 حَارِسُ الْأَعْرَافِ • الْأَفْضَادُ دِينُ الْقَلِيلِ • الْأَسْرَافُ يَفْنِي
 الْجَرِيلَ • السَّاعَاتُ مَكْنُ الْأَفَاتِ • الْعُرْفَةُ الْخَطَا
 الصَّادِقُ مَكْرُمُ الْجَلِيلِ • الْكَاذِبُ مَهَانُ ذَلِيلٍ
 الْحَيَاءُ مِفْتَاحُ كُلِّ خَيْرٍ • الْفِتْنَةُ عُنْوَانُ كُلِّ شَرٍّ
 الْأَسْرُوفُ يَحُولُ الْأَوْزَارَ • الْأَصْرَارُ شِمَّةُ الْفُجَّارِ
 السَّاعَاتُ نَتْنُ الْأَعَارِ • الْبُطْنَةُ تَنْعُ الْفُطْنَةَ
 الرِّبَّةُ تَوْجِبُ الظَّنَّ • الصَّبْرُ جَنَّةُ الْفَافَةِ • الْعَجَبُ

رَأْسُ الْحَقِيقَةِ • الْهَيْبَةُ مَفْرُوتَةٌ بِالْحَسَنَةِ • الْحَيَاءُ مَفْرُوتٌ
 بِالْحَيَاءِ • الْيَقِينُ عُنْوَانُ الْإِيمَانِ • الْخَصُّ عِلَامَةُ
 الْفَقْرِ • الشَّرُّ دَاعِيَةُ الشَّرِّ • الصَّدَقُ حَيَاةُ الدَّعْوَى
 الْكَيْفَانُ مِلَاكُ الْجَنَّةِ • الْقِسْطُ رُوحُ الشَّهَادَةِ
 الْفَضِيلَةُ غَلْبَةُ الْعَادَةِ • الْخَفَرُ كَاةُ الظَّفَرِ • الْحَاجُّ
 بَذَرُ الشَّرِّ • الْمَنَّةُ وَلَا الدَّيْنَةُ • الْمَوْتُ وَلَا ابْنُ الدَّلْخِزَةِ
 النُّقْلُ وَلَا النَّذْلُ • الْمَرْوَةُ الْفَنَاءُ عَرُوقُ الْخَلِّ • الْجَارِبُ
 لَا تَقْضَى • الْحَرِيصُ لَا تَكْنِي • الْعَيْنُ أَيْدِي الْقَلْبِ
 أَلَمْ تَخْلُ الْبَدَنَ • الْعَيْنُ يَبْدُو الْقَلْبَ • الْفَكْرُ شِرْكُ الْإِلَهِ
 الْمَرْحُوبُ الْبَدَنَ • الْفَنَاءُ تَحْلِبُ الْخَزْنَ • الْجَسَدُ حَبْسُ
 النَّوْحِ • أَلَمْ تَزِدْ مَدْمُومَ مَحْرُوجٍ • الْعَمْرُ خُصْمُ النَّفْسِ

قَوْلُهُمَا هَذَا لِحُجْرَةِ الْبَعْضِ الْخَطِّ فَاسْتَنْطَقَ
 الْعَيْنُ تَعْلِيلُ الْكُنُوفِ الْأَذَانُ عَيْنُ الْمَرْحُوبِ
 عَنْ السَّوَادِ شَاءَ مَا فِي رَوْضَةِ الرِّجَالِ

الْحَاجُّ يَشِينُ النَّفْسَ • الْمَالُ نَهْبُ الْخَوَارِثِ • الْمَالُ
 سَلْوَةُ الْوَارِثِ • الْأَيَّامُ نَفِيدُ التَّجَارِبِ • الشَّفِيعُ جَنَاحُ
 الطَّالِبِ • الْحِسَابُ قَبْلُ الْعِقَابِ • الثَّوَابُ بَعْدُ الْحَسَنَاتِ
 الْمَنْ يُسَوِّدُ الْمَنَّةَ • الْبَغْيُ يَسْلُبُ الْبَقَاةَ • الظُّلْمُ يَحْلِبُ
 الْبَقَاةَ • الْمَوَدَّةُ أَقْرَبُ رَحِمٍ • الشُّكْرُ يَزِيدُ النِّعَمَ
 الْعَدْلُ حَيَاةُ الْأَحْكَامِ • الصَّدَقُ رُوحُ الْكَلَامِ
 الْقِسْطُ خَيْرُ الشَّهَادَةِ • السَّخَاءُ أَشْرَفُ عَادَةٍ • الْإِحْلَاءُ
 ثَمَرَةُ الْعِبَادَةِ • الْيَقِينُ أَفْضَلُ الزَّهَادَةِ • الْقَبْرُ خَيْرُ
 مِنَ الْفَقْرِ • الْمِرَاءُ بَذَرُ الشَّرِّ • الْأَحْلَاحُ دَاعِيَةُ الْحَرَمَانِ
 الْفَنَاءُ يَسْبُوحُ الْأَخْرَانِ • سَوْفُ الْحَسَنَاتِ • الْجَنَّةُ دَارُ
 الْأَمَانِ • الْيَقِينُ عِمَادُ الْإِيمَانِ • الْأَبْنَاءُ أَشْرَفُ الْأَحْلَاءِ

المصائب مفتاح الأجر • الدنيا منيرة الشّر • الحيلة
فائدة الفكر • الدنيا خلكة مستعبر • العقل مصلح كل
امر • العيون طلائع القلوب • اللّجج مشار الحروف
الصدق في الدين • العل شعار المؤمن • الدنيا دار
الحزن • الرضا ينفي الحزن • الصبر عمرة اليقين • الهدى
ثمره الدين • العبد حر ما فاع • الحر عبد ما طمع
العجب رأس الجمل • التواضع عنوان النبيل • العجز
سبب النّضيع • الجنة جزء المطيع • اللسان جرح
بصاحبه • الشريكو البراكه • اخوك مواسيك
في الشدة • الغنى سحبه المردة • الحقد شيمه الحسد
المزء عدو ما جهل • المزء صديق ما عقل • اللّجج

ابنوا برا كيه • الخجل ينزي بصاحبه • العاقل لا يخدع
الجاهل لا يتدع • الظلم وخيم العاقبة • الحرص ذميم
المخبة • الأعداء توجب الاعتذار • الخجل يوجب العنا
التاني يوجب الاستظهار • الاصرار يوجب النار
الاماني شيمه الخفي • التواني سحبه التوكل • الدنيا
دار الاشقياء • الجنة دار الانقياء • الدنيا مغبرة
الآخرة • الطمع مدله حاضرة • الدنيا مطلقه
الأكليس • العاجلة منية الامرجاس • العجز مع اليأس
الذل في مسئلة الناس • الذل مع الطمع • الكريم
يتغافل ويخدع • المرأين ساعته • العاقل عتدو
لذته • الجاهل عتد شهوته • القينة نهب الاحدا

الْمَالُ سَلَوَةُ الْوَرَاثَةِ • الصَّمْتُ يَأْتِي الْحِلْمَ • الْفَهْمُ
 آيَةُ الْعِلْمِ • الْفَسْحُ بِالذُّبَا حَقٌّ • الْأَعْتَارُ بِالْعَا
 خُوقُ • الْإِسْلَامُ أَيْلُجُ الْمُنَاجِجِ • الْأَيْمَانُ وَاضِحُ الْوَلَا
 الصَّدَقُ لِبَاسُ الدِّينِ • الزُّهْدُ ثَمَرَةُ الْيَقِينِ •
 الْغَنَاءُ سُبُودُ غَيْرِ السَّيِّدِ • الْمَالُ يُقْوِي غَيْرَ الْإِيْدِ
 الْحَيَاءُ غَضُّ الطَّرْفِ • التَّزَاهُدُ غَيْنُ الطَّرْفِ لِحُلْ
 خَارِجُ لُورِئِهِ • الْحَكْمُ مَحْرُومٌ نَعْمَتُهُ • الْبَشْرُ أَوَّلُ الْبَلَى
 الظِّلَافَةُ شِمَةُ الْخُرِّ • الشُّكْرُ حُصْنُ النِّعَمِ • الْحَيَاءُ
 تِمَامُ الْكِرَمِ • الْمَعْرُوفُ زَكَاةُ النِّعَمِ • الْخُرْمُ أَسَدُ
 الْأَمْرَاءِ • الْغَفْلَةُ أَضْرُ الْأَعْدَاءِ • الْعَقْلُ دَاغِي الْفَهْمِ
 الْخُلُوكُ بِالدِّمِّ • الدِّمُّ أَقْوَى بِلَاسِ • الْوَزْعُ

أَفْضَلُ لِلْبَاسِ • الْيَقِينُ غَايَةُ السَّابِقِينَ • النَّارُ غَايَةُ
 الْعَقْلُ أَفْضَلُ مَرَجِي • الْجَهْلُ أَيْكِي عَدُوِّ • الْعِلْمُ
 أَفْضَلُ شَرَفٍ • الْعَمَلُ أَكْمَلُ خُلُقٍ • النِّفَاقُ أَخُو الشَّرِّكَ
 الْغَيْبَةُ شَرُّ الْأَنْفِكَ • الْجَهْلُ يُزِيلُ الْقَدَمَ • الْبَغْيُ
 يُزِيلُ النِّعَمَ • الزُّهْدُ أَصْلُ الدِّينِ • الصَّدَقُ لِبَاسُ
 الْيَقِينِ • الدِّينُ أَقْوَى عِمَادٍ • التَّقْوَى حِمِيْرَادٍ
 الطَّاعَةُ آخِرُ عِمَادٍ • اتَّوَكَّلْ خَيْرُ عِمَادٍ • الْوَدْعُ
 خَيْرُ قَرِينٍ • الْأَجَلُ حِصْنُ حَصِينٍ • الْعَقْلُ
 يَصْلِحُ النُّزْوَةَ • الْحَدُّ يَصْلِحُ الْبَرِّيَّةَ • الْمَعْدِيَّةُ
 بَرَهَانُ الْعَقْلِ • الْحِلْمُ عِنْوَانُ الْفَضْلِ • الْعَفْوُ غَوَانُ
 السَّبِيلِ • الْحَوَاضَةُ أَصْحَابُ • الشَّرُّ أَفْضَلُ الْأَبْوَابِ

افضل

الْعَاقِلُ مِنْ عَقْلِ لِسَانِهِ • الْحَازِمُ مِنْ دَارِي زَمَانِهِ
فهمه است که بگوید زبان خود را *بندار است که از زمان خود را*

الشَّرْطُ مَنْطِقُ وَبَيٍّ • الْخَرَسُ خَيْرٌ مِنَ الْعَجْنِ • الطَّاعَةُ
بوی لغایت *کلی لغایت* *زبان مردمانی*

غَنِمَةُ الْأَكْبَاسِ • الْعُلَمَاءُ مُحْكَمٌ عَلَى النَّاسِ
جشن *دانشمندان* *بر مردمان*

الرِّجَالُ تُفِيدُ الْمَالَ • الْمَالُ مَا أَفَادَ الرِّجَالَ
مردان *فایده می بخشد* *مال* *فایده بخشد* *مردمان*

الْجُودُ مِنْ كَرَمِ الطَّبِيعَةِ • الْمَنُ مُفْسِدَةُ الضَّنِيعَةِ
بخشش *از بخلوبی* *منش نهادی* *بقا کشته* *آزار بخش*

الْجَنَى أَوَّلُ الْقَطِيعَةِ • الْعَبَثُ يَحْلُو وَيَمُرُّ • الدُّنْيَا
خود را چیدن *سر برد و آید* *زندگانی* *کاه شیرینی می بخشد* *دنیا*

لَعَزُ وَتَضَرُّوعِي • الْأَفْضَادُ بِنِي الْكِبَرِ • الْأَسْرَافُ
زینت بده *آزار می بخشد* *از بخت و حال* *با بزرگی آورد* *از بخت و حال*

يُفْنِي الْكِبَرُ • الزُّهْدُ أَسَاسُ الْبَقِيَّةِ • الصَّدَقُ
مال *بسیار را* *ترک دنیا* *بنیاد* *دوستی است* *راستی*

رَأْسُ الدِّينِ • السَّامِعُ شَرِيكَ الْقَائِلِ • الْبَشَرُ أَوَّلُ
سر *دین* *شنونده* *همراز* *گوینده است* *انسان*

النَّيْلِ • الْعَقْوَانِجُ الْمَكَامِرِ • الْمَعْرُوفُ أَفْضَلُ الْمَعَالِمِ
بخشش است *دگرگشتی* *بخت و حال* *مردمانی* *بخشش*

التَّوَاضِعُ يُنْشِرُ الْفَضِيلَةَ • التَّكْبَرُ يظلمُ الرَّدِيئَةَ
فروتنی *آگاه می سازد* *از بخت و حال* *کودکی* *از بخت و حال* *فروتنی را*

الْمُعْلَنُ بِالْمَعْصِيَةِ جَاهِدُ • الْمَعْلُومُ مِنْ دَارِي زَمَانِهِ
آگاه کننده *فروتنی* *داری و کشته* *بخت و حال*

اللِّسَانُ تَرْجُمَانُ الْعَقْلِ • النِّزَةُ أَوَّلُ النِّيلِ • الضَّيَافَةُ
زبان *بیان کننده* *عقل است* *بازیگر* *سر خودی* *نیل* *همانند*

أَوَّلُ الْمَرْوَةِ • الْفَقْهُ أَفْضَلُ الْفِتْنَةِ • الْحَقْدُ مِثْلَانِ
سر *مروتنی* *پایبندی* *زبان* *دور* *جوانمردی* *کینه* *المنزله*

الْغَضَبُ • الشَّرُّ عَنْوَانُ الْعَطَبِ • الْجَنَى سَوَّلُ الْقَطِيعَةِ
خشم است *بدی* *نقد* *عنوان* *عطش* *خود را چیدن* *سر برد و آید*

الصَّبْرُ يَهْوِي الْفَجِيعَةَ • الْأَذَابُ حُلٌّ جَدِّدَةٌ
صبر *پایبندی* *کینه* *نقد* *از بخت و حال* *نقد*

الْعَرَفَانِيسُ مُعَدَّةٌ • الْعِلْمُ مُصْبِحُ الْعَقْلِ
عَرَفَانِيسُ *نقد* *دانش* *نقد* *عقل*

الصَّوَابُ أَشَدُّ الْفَعْلِ • الْمَعْرِفَةُ نُورُ الْقَلْبِ
راستی *نقد* *کلی* *نقد* *دانش* *قلب*

التَّوْفِيقُ مِنْ جَدَنَاتِ الرَّبِّ • التَّوْحِيدُ حَيَاةُ
سازگاری *نقد* *از بخت و حال* *نقد* *نقد* *نقد*

النَّفْسُ • الْمَعْرِفَةُ الْفَوْزُ بِالْقُدُسِ • الشَّرِيعَةُ رِاضَةٌ
نفس *نقد* *نقد* *نقد* *نقد* *نقد*

النَّفْسُ • الذِّكْرُ مِفْتَاحُ الْأَمْنِ • التَّوَكُّلُ حِصْنُ
نفس *نقد* *نقد* *نقد* *نقد* *نقد*

الْحِكْمَةُ • التَّوْفِيقُ أَوَّلُ النِّجَةِ • الْقَمْتُ رَوْضَةُ الْفِكْرِ
نقد *نقد* *نقد* *نقد* *نقد* *نقد*

الْغِلْمُ بِالشَّرِّ • الْحَقُّ سَيْفٌ قَاطِعٌ • الْبَاطِلُ
 غُرُوحًا دَجَّ • الزُّهْدُ مُتَجَرِّدٌ رَاجِحٌ • الْعَلَلُ وَنَحْوُهَا
 الْكَذِبُ غَيْبٌ فَاضِحٌ • الْإِيمَانُ شَفِيعٌ مُنْجٍ
 الْبِرُّ عَمَلٌ مُصْلِحٌ • الْحُبُّ عُنْوَانُ الْحَقَاقَةِ • الْقَنَاعَةُ
 عُنْوَانُ الْفَاقَةِ • الْغِلْدَاءُ الْقُلُوبِ • الْحَسَدُ
 سُرَّاسُ الْعُيُوبِ • الْكِبَرُ شَرُّ الْعُيُوبِ • الرَّفْعُ
 بَقْلٌ حَذَّكَ خَالَفَةً • الْبَشَرُ يُطْفِئُ نَارَ الْمَطَانَةِ
 الْحَفَاءُ يُفْنِدُ الْأَخَاءَ • الْفَاءُ عُنْوَانُ الصَّفَاءِ
 الْمَذْبِغُ وَالْحَائِنُ سَوَاءٌ • الْأَقْصَادُ نِصْفُ الْمَوْنَةِ
 التَّدْبِيرُ نِصْفُ الْمَعُونَةِ • الْعَفَافُ أَفْضَلُ شِمَةٍ
 الْكَرَمُ مَعْدِنُ الْحَيِّ • الْبُغْمُ أَسُّ الشَّرِّ • الْأَنْصَافُ

شِمَةُ الْأَشْرَافِ • الْكِبَاءُ قَرِينُ الْعَفَافِ • السَّخَاعَةُ
 عَرَّ حَاضِرٌ • الْبَحْنُ ذَلٌّ ظَاهِرٌ • الْمَالُ يَعُوبُ الْقِفَارَ
 الْفُجُورُ مِنْ شِمِّ الْكُفَّارِ • الْمَالُ مَادَّةُ الشَّهَوَاتِ
 الدُّنْيَا حَلُّ الْأَفَاتِ • الْمَالُ يُفَوِّي الْأَمَالَ • الْأَجَالُ
 تَقْطَعُ الْأَمَالَ • الْعَافِلُ يُطْلِبُ الْكَمَالَ • الْجَاهِلُ يُطْلِبُ
 الْمَالَ • الْهَوَى شَرَّ الْهَوَى • الْأَذَى يُجْلِبُ الْقِلَى
 الْبَلَاءُ دَرَجَةُ الرِّخَاءِ • الشَّهَوَاتُ مَصَائِدُ الشَّيْطَانِ
 الْعَدْلُ فَضِيلَةُ السُّلْطَانِ • الْعَفْوُ أَجَلُ أَفْضَلِ الْأَخْلَاقِ
 الْبَذْلُ مَادَّةُ الْإِمْكَانِ • الْأَعْتِدَارُ مُنْذِرُ نَارِاحٍ
 الطَّاعَةُ مُتَجَرِّدٌ رَاجِحٌ • الْحَقُّ أَفْضَلُ سَبِيلِ الْعِلْمِ
 خَيْرُ دَلِيلٍ • الْخَشْيَةُ شِمَةُ السُّعْدَاءِ • الْوَرَعُ شِعَارُ

الْأَنْفِيَاءُ • اللَّيَامُ أَصْبَرُ جَسَادًا • الْكِرَامُ أَصْبَرُ أَنْفُسًا
 المؤمنان را • نیکو کاران را • بزرگواران را
 الْمُؤْمِنُونَ أَكْثَرُ أَحْلَامًا • الْيَقِينُ جَلَابُ الْأَكْبَاسِ
 مؤمنان را • یقین را • بزرگواران را
 الْأَخْلَاصُ شِمَةُ أَفْضَلِ النَّاسِ • الْجَمَلُ مِفْتَاحُ الْمَعَادِ
 پاکیزگی • کردار بی نقصان را • دمان است • نیکو کاران را • بزرگواران را
 الْأَحْبَابُ يَمْنَعُ الْإِزْدِيَادَ • الْحُبُّ أَضْرَافُ الرِّينِ • الْهَوَى
 خود دوستی • باری باری را • دوستی را • بزرگواران را • بزرگواران را
 دَاءُ دَفِينٍ • الذِّكْرُ يُورِثُهُ • التَّسَانُّ طَلَمَةٌ
 رنج • یاد • بزرگواران را • بزرگواران را
 وَفَقْدُ • التَّوَكُّلِ أَفْضَلُ عَمَلٍ • الثَّقَةُ بِاللَّهِ أَقْوَى أَمَلٍ
 ویرانگی • بزرگواران را • بزرگواران را
 الْأَثَارُ شِمَةُ الْأَبْرَارِ • الْأَخْكَارُ شِمَةُ الْفَخَارِ
 بزرگواران را • بزرگواران را
 الْإِيمَانُ بَرِّيٌّ مِنَ الْكُفْرِ • الْكُفْرُ يَهْدِي إِلَى الْخَسَارِ
 ایمان را • بزرگواران را
 يَنْظُرُ الْعَقُوبَةُ • الْمَظْلُومُ يَنْظُرُ الْمَشُوبَةَ • الْعِلْمُ أَجَلُ
 چشم دیدن را • بزرگواران را • بزرگواران را
 بِيضَاعَةٍ • التَّقْوَى أَنْزَلُ زِمَامَةٍ • النَّصِيحَةُ سِرُّ الْحَيَاةِ
 بزرگواران را • بزرگواران را • بزرگواران را
 الْعَشِيَّةُ كَيْبُ الْمَسَةِ • الطَّاعَةُ أَقْوَى حُرْزٍ • الْفَنَاءَةُ
 بزرگواران را • بزرگواران را • بزرگواران را

ابْقَى عَمَلُ • الْعِلْمُ أَكْثَرُ كَنْزٍ • الْأَخْلَاصُ أَكْثَرُ فَوْزٍ
 بزرگواران را • بزرگواران را • بزرگواران را
 الْعَصِيَّةُ تَفْرِطُ الْجَنَّةَ • الْمَكْرُومَةُ الْمَكْرُومَةُ
 نافرمانی را • بزرگواران را
 الْمُتَرَجِّعُ مِنَ النَّاسِ الْقَانِعُ • الْحَرِيصُ عَيْنُ الْمَطَامِيحِ
 بازگشت را • بزرگواران را • بزرگواران را
 الْحَرِيصُ عَلَامَةُ الْأَشْقِيَاءِ • الْقَنَاعَةُ عَلَامَةُ الْأَنْفِيَاءِ
 بزرگواران را • بزرگواران را
 الْمَوَاصِلُ لِلدُّنْيَا مَقْطُوعٌ • الْمُغْتَبَرُ بِالْأَمَالِ خَدُوعٌ
 بزرگواران را • بزرگواران را
 الْأَمَانِيُّ بِضَائِعِ التَّكْوِي • الْأَمَالُ غُرُورٌ الْحَقِ
 بزرگواران را • بزرگواران را
 الْأَمَالُ يُدْنِي الْأَجَالَ • الْمَطَامِيحُ تَذَلُّ الرِّجَالِ
 بزرگواران را • بزرگواران را
 الْبُشْرَاؤُ الْتَوَالِ • الْمَطْلُ غَدَابَةُ النَّاسِ
 بزرگواران را • بزرگواران را
 مِرْجُ النَّفْسِ • الْأَجَلُ يَفْضَحُ الْأَمَلِ • الْأَجَلُ حِيَادُ
 بزرگواران را • بزرگواران را
 الْأَمَلِ • الْأَمَالُ لَا يَنْتَهِي • الْبَاهِلُ لَا يَرْعَوِي
 بزرگواران را • بزرگواران را
 الْحَيُّ لَا يَكْنِي • الْغُلُّ حِطُّ الْخَسَنَاتِ • الْغَدُّ
 بزرگواران را • بزرگواران را

يُضَاعِفُ السَّيِّئَاتِ • الْمَكْرُوحَةُ لِلْيَامِ • الشَّرُّ
 جَالِبُ الْأَثَامِ • اللُّؤْمُ حَالِجُ الْمَقْدَامِ • الْمَوَدَّةُ كَسْبُ
 مُفْسِدَاهُ • الْفِكْرُ يَهْدِي إِلَى الرَّشَادِ • الْمَوَدَّةُ أَقْرَبُ
 بَرِّحِ • الصَّفْحُ أَحْسَنُ الشِّيمِ • النِّجْمَةُ تَفْسِدُ الْحِكْمَةَ
 الْبَطْنَةُ تَحْمِلُ الْقِطْنَةَ • الْخَرْجُ يُعْظِمُ الْحَنَّةَ • الصَّبْرُ
 يَحْصُلُ الزَّيْرَةَ • الْحَزَنُ شَرُّ مَطْبَةِ • الْبَشَرُ شِمَّةُ
 الْحَزَنِ • الْعَقْلُ يَنْبُوعُ الْخَيْرِ • الْجَهْلُ مَعْدَنُ الشَّرِّ
 الشَّبَحُ يَفْسِدُ الْوَرَعَ • الشَّرُّ أَوَّلُ الطَّمَعِ • الْأَهْلُ
 مَرَاحَةُ الْمُتَعَبِينَ • الزُّهْدُ سَجِيَّةُ الْخُلَاصِينَ • الشُّقَى
 شِمَّةُ الْمُؤَقِّينَ • الْخَوْفُ جُلَابُ الْعَارِفِينَ
 الْفِكْرُ نَهْجَةُ الْمُتَّقِينَ • الشُّكْرُ رُخْصَةُ الْمُشْتَاقِينَ

الْأَخْلَاصُ عِبَادَةُ الْمُقَرَّبِينَ • الْوَحْلُ شَعَارُ الْمُؤْمِنِينَ
 الْبُكَاءُ سَجِيَّةُ الْمُشْفِقِينَ • الذِّكْرُ لَذَّةُ الْحَيِّينَ • الْهَوَى
 آفَةُ الْأَلْبَابِ • الْإِغْثَابُ ضِدُّ الصَّوَابِ • الْحَقْلُ
 حِفْظُ التَّجَارِبِ • الصَّدِيقُ أَقْرَبُ الْأَقْرَبِ • الْمَكْرُ
 الْحَفْظُ لِسَرِّهِ • الْحَرَبُ مَشْعُوبٌ فِيمَا بَصُرُهُ • الْعَاقِلُ
 يَضَعُ نَفْسَهُ فَيَرْفَعُ • الْجَاهِلُ يَرْفَعُ نَفْسَهُ فَيُضَعُ
 الصَّبْرُ ثَمَرَةُ الْإِيمَانِ • الْمَنُّ نِكَدُ الْأَحْيَانِ • الْكَذِبُ
 جُلَابُ الْإِيمَانِ • الصَّدَقُ نَجَاءٌ وَكَرَامَةٌ • الْكَذِبُ
 مَهَانَةٌ وَخِيَانَةٌ • الصَّمْتُ وَقَارٌ وَسَلَامَةٌ • الْعَدْلُ
 فَوْزٌ وَكَرَامَةٌ • الْعَقْلُ أَغْنَى الْغِنَاءِ • الْحَقُّ إِدْوَاءُ
 الدَّاءِ • الْعِلْمُ حَيَاةٌ وَشِفَاءٌ • الْجَهْلُ دَاءٌ عِشَاءُ

الْقِنَاعَةُ عَنَّا وَغَنَاءُ الْحَرَصِ ذِكْرٌ وَغَنَاءُ الْبَخْلِ مُتَجَدِّدٌ
 الْفَقْرُ الدُّنْيَا نَزْعَةُ النَّفْسِ الْأَخْرَى فَوْزُ السَّعَادَةِ
 الدُّنْيَا نَمِيَّةُ الْأَشْقِيَاءِ الْمُلُوكُ حِمَاةُ الدِّينِ الْكُلُّ
 مِنْ قُوَّةِ الْيَقِينِ الشُّكُّ يُفْسِدُ الدِّينَ الْعَدْلُ
 قَوَامُ الرَّعِيَّةِ الشَّرِيعَةُ صَلَاحُ الْكَرِيهِ الْجَنُودُ
 الرَّعِيَّةُ الْعَادَةُ طَبْعُ نَانَ الْعَدْلُ فَضِيلَةُ السُّلْطَانِ
 الْأَخْرَانِ سَقَمُ الْقُلُوبِ الْخَلْفَ مَثَارُ الْحُرُوبِ
 الْخَطُّ لِسَانُ الْيَدِ الْفِكْرُ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ
 السَّاعَاتُ نَهْمُ الْأَحَاكِمِ الْأَحَالُ تُنْقَطِعُ الْأَمَالُ
 الظُّلْمُ يَطْرُدُ النِّعَمَ الْبَغْيُ يَجْلِبُ التَّقَمُّ الْعَجْزُ
 يَنْفُذُ الْهَلَاكَةَ الْكِرَامُ يَجْلِبُ الْمَلَكَةَ الْمُؤْمِنُ كَيْسُ

عَافِلٌ الْكَافِرُ فَاجِرٌ جَاهِلٌ الْحَقُّ أَقْوَى ظَهْرِ
 الْبَاطِلِ أَضْعَفُ نَضِيرِ التَّوْفِيقُ مِمَّا الْعَقْلُ الْخَلْقُ
 مَحْدُ الْبَهْلِ الْحِلْمُ حِجَابٌ مِنَ الْأَفَاتِ الْوَرَعُ حِجَّةُ
 مِنَ السَّيِّئَاتِ التَّقْوَى رَأْسُ الْحَسَنَاتِ الشُّكُّ
 يُحِطُّ الْأَيْمَانَ الْحَرَصُ يُفْسِدُ الْأَيْقَانَ الشُّكُّ ثَمَرُ
 الْبَهْلِ الْعُجْبُ يُفْسِدُ الْعَقْلَ الْأَخْلَاصُ غَايَةُ الدِّينِ
 الرِّضَا ثَمَرُ الْيَقِينِ الْعَفْوُ شِمَّةُ الْأَكْيَاسِ
 الشَّرُّ سَجِيَّةُ الْأَرْجَاسِ الْعِلْمُ أَعْلَى قَوَرِ الطَّاعَةِ
 أَبْقَى عَزَا الْكَيْسُ مِنْ قَصْرِ مَالِهِ الشَّرَفُ مِنْ شَرِّ
 خِلَالِهِ التَّفَاقُ شَيْنُ الْأَخْلَاقِ الْبَشَرُ يُؤَدُّ التَّقَا
 التَّفَاقُ أَحْوَالُ الشَّرِّ الْخِيَانَةُ صُنُوفُ الْأَفْكَ التَّفَاقُ

تَوَامُّ الْكَفْرِ • الْخِشْيَانُ سَرِّ الْمَلِكِ • الْتِفَاقُ يُفْسِدُ الْإِيمَانَ
 مَرَادُ كَمَا فِي رَأْسِ • مَرِيدُ • بِرَأْسِ بَرِي • مَرَادُ • تَوَامُّ سَكَنَ الْإِيمَانَ رَا
 الْكَذِبُ يُنْهِي بِالْإِنْسَانِ • عُثْوَانُ النَّبْلِ • الْإِنْسَانُ
 دَرَجَةُ • عَيْنُكَ سَكَنَ رَا • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 رَأْسُ فَضْلٍ • الْحَقُّ أَوْضَحُ سَبِيلٍ • الصَّدَقُ أَخْبَرُ دَلِيلٍ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الْكَذِبُ يُوجِبُ الْوَقْعَةَ • أَمَنْ يُفْسِدُ الصَّبْرَ
 دَرَجَةُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الزُّهْدُ مِفْتَاحُ صَلَاحٍ • الْوَرَعُ مَصْبَاحُ نَجَاحٍ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 التَّقْوَى رَاسُ الْإِخْلَاقِ • الْإِحْتِمَالُ زَيْنُ الرَّفَاقِ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الْوَرَعُ خَيْرُ قَرِينٍ • التَّقْوَى حِصْنُ حَصِينٍ • الطَّعْمُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 مِرْقٌ مَحَلَّةٌ • الْيَأْسُ عَنِّي مُجَدِّدٌ • الصَّبْرُ عُدَّةُ الْبَلَاءِ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الشُّكْرُ زَيْنُ النَّعْمَاءِ • الْفُتُوخُ عُثْوَانُ الرِّضَا • الصَّبْرُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 كَفِيلٌ بِالطَّغْرِ • الصَّبْرُ عُثْوَانُ النَّصْرِ • الصَّبْرُ دَفْعُ الْبَلَاءِ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الصَّبْرُ يَرْغَمُ الْأَعْدَاءَ • الصَّبْرُ دَفْعُ الْوَضَرِ • الصَّبْرُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ

عُدَّةُ الْفَقْرِ • الصَّبْرُ عُثْوَانُ عَلَى كُلِّ أَمْرٍ • الصَّبْرُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 أَفْضَلُ الْعَدَدِ • الْكَمُّ أَشْرَفُ السُّودِ • التَّوَاضُعُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 ثَمَرَةُ الْعِلْمِ • الْكَيْفُ ثَمَرَةُ الْحِلْمِ • الْحِلْمُ رَأْسُ التَّوَّاسِ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الْإِحْتِمَالُ زَيْنُ السِّيَاسَةِ • الْعَفْوُ زَيْنُ الْقُدْرَةِ • الْعَدْلُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 نِظَامُ الْأَمْرِ • الْعَفْوُ يُوجِبُ الْحَدَّ • الْبَذْلُ لِكَيْفِ الْحَدِّ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 السُّخَاءُ خُلُقُ الْأَنْبِيَاءِ • الدُّعَاءُ سِلَاحُ الْأَوْلِيَاءِ • السُّخَاءُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 يُثْمِرُ الصَّفَاءَ • الْخُلُقُ يَنْتِجُ الْبَغْضَاءَ • الْجَبَلُ أَبَدًا
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 ذَلِيلٌ • الْحَسَدُ أَبَدًا غَلِيلٌ • الْإِحْسَانُ يَسْتَعِيدُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الْإِنْسَانُ • أَمَنْ يُفْسِدُ الْإِحْسَانَ • الشُّكْنَةُ عُثْوَانُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الْعَقْلُ • الْوَقَارُ بُرْهَانُ النَّبْلِ • الْحَقُّ شَيْنُ الْخُلُقِ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ
 الْحَقُّ شَرُّ خُلُقٍ • الطَّيِّبُ شَكَاكِيهِ • اللَّوْمُ يُوجِبُ
 مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ • مَرَادُ

الْغَيْشُ • الْمَثَانِي حَزَنِي بِالْأَصَابَةِ • الْخَالِصُ حَزَنِي
 بِالْمَثَانِي حَزَنِي بِالْمَثَانِي حَزَنِي بِالْمَثَانِي حَزَنِي
 بِالْإِجَابَةِ • الْمَعْصِيَةِ تَنْعُ الْإِجَابَةِ • الظُّلُمُ يُوجِبُ
 الظُّلُمُ يُوجِبُ الظُّلُمُ يُوجِبُ الظُّلُمُ يُوجِبُ
 النَّارَ • الْبَغْيُ يُوجِبُ الدَّمَارَ • التَّقْوَى ذَخِيرَةٌ مَعَادٍ
 الرِّفْقُ عُنْوَانُ سَدَادٍ • الْيَمْنُ مَعَ الرِّفْقِ • الْحَاجَةُ مَعَ
 الصَّدَقِ • الشَّرُّ يَشْرِي الْعُصْبَ • الْحَاجَةُ عُنْوَانُ الْعَطَبِ
 الْعَرْفِيدُ الْإِخْلَاقِ • التَّسَهُّلُ يَمْلَأُ الْأَنْفَاقَ • الظُّلُمُ
 يَمْلَأُ الْأَنْفَاقَ • الْأَنْصَافُ أَفْضَلُ الْفَضَائِلِ • الْعَدْلُ
 قَوَامُ الْبَرِّيَّةِ • الظُّلُمُ يَبْهَرُ الرِّعْيَةَ • الْغَضَبُ مَرْكَبُ
 الطَّيْرِ • الْحَدُّ يَنْكُرُ الْعَيْشَ • الْغَفْلَةُ أَضْرُ الْأَعْدَاءِ
 الْأَصْرَارُ شِدَّةُ الْأَرْبَاءِ • الْعِلْمُ أَفْضَلُ قَنِيَّةٍ • الْعَقْلُ
 أَحْسَنُ حَلِيَّةٍ • الْعَقْلُ يُوجِبُ الْخَيْرَ • الْجَهْلُ يُوجِبُ

الْخَيْرَ • الْعَقْلُ مَرْكَبُ الْعِلْمِ • الْعِلْمُ مَرْكَبُ الْحِلْمِ
 الْعِلْمُ أَصْلُ كُلِّ خَيْرٍ • الْجَهْلُ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ
 الْجَهْلُ أَصْلُ الدَّاءِ • الشَّهْوَةُ أَضْرُ الْأَعْدَاءِ • التَّقْوَى أَقْوَى
 آسَاسِ • الصَّبْرُ أَقْوَى لِلْأَسَاسِ • الْعَقْلُ حَيَاءُ فَاطِحِ
 الصَّدَقِ حَقٌّ صَادِعِ • الْيَقِينُ يَرْفَعُ الشُّكَّ • الْإِيمَانُ
 يُوجِبُ الشُّرْكَ • الْعِلْمُ عُنْوَانُ الْعَقْلِ • الْمَعْرِفَةُ بَرْهَانُ
 الشُّبْلِ • الْعِلْمُ لِفَاحِ الْمَعْرِفَةِ • التَّوَهُُّدُ إِلَهُ الْعَفَةِ
 الْعِلْمُ يُنْجِي الْفِكَرَ • الْأَحْمَالُ يَجْلِسُ الشَّرَّ • السَّفَهَةُ
 يَجْلِبُ الْقَدْرَ • الذِّكْرُ كَيْسُ الصِّدْقِ • الْعَقْلُ
 صَالِحُ كُلِّ أَمْرٍ • الْعِلْمُ نَعْمُ الدَّلِيلِ • الْحَيَاءُ خُلُقُ حَمِيلِ
 الْمُرِيْبُ أَبَدُ أَعْلَى • الطَّامِعُ أَبَدُ أَدْنَى • الْعِلْمُ قَائِدُ

الْحِلْمُ • الْحِلْمُ ثَمَرَةُ الْعِلْمِ • الْيَقِينُ ثَمَرُ الزُّهْدِ • الْبَصِيحَةُ
 بردباریست • بردباری میوه دانش است • دانش برده میوه آردن است • آردن
 ثَمَرُ الْوَدِّ • الْمَرْوَةُ أَنْحَاذُ الْوَعْدِ • الْعِلْمُ أَفْضَلُ هِدَايَةٍ
 میوه محبتی است که آرد • مرده است بجا آوردن • آردن میوه آردن است
 الصِّدْقُ أَشْرَفُ مَهْرٍ • الْكَلَامُ يَنْفِذُ الْمَجَادَ • الْحُبُّ
 راستی • مهر • کلام • میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 يَمْنَعُ الْإِزْدِيَادَ • الْإِيمَانُ أَعْلَى عِلْمٍ • الْإِخْلَاصُ أَشْرَفُ
 باز میرد آردن • ایمان • علم • آردن میوه آردن است
 نَهَائِهِ • الْيَقِينُ رَأْسُ الدِّينِ • الْإِخْلَاصُ ثَمَرَةُ الْيَقِينِ
 کفایت • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 الْحَزَنُ شِعَارُ الْمُؤْمِنِينَ • الشُّوقُ خُلْصَانُ الْعَارِفِينَ
 اندوه • کردار • مؤمنان • آردن میوه آردن است
 الْيَقِينُ أَفْضَلُ عِبَادَةٍ • الْمَعْرُوفُ أَشْرَفُ سِيَادَةٍ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 التَّوْفِيقُ رَأْسُ السَّعَادَةِ • الْإِخْلَاصُ أَعْلَى الْإِيمَانِ • الْإِنْبَاءُ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 غَايَةُ الْإِحْسَانِ • الْيَقِينُ جَلِيَابُ الْأَكْبَالِ • الْعَدْلُ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 أَقْوَى آسَاسِ • التَّعَمُّلُهَا الْكُفْرَانِ • الْقُدْرَةُ بِرَبِّهَا
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 الْعُدْوَانُ • الْأَسَاءَةُ يُجَاهَا الْإِحْسَانُ • الْكَفَرُ يُجَاهَا
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است

الْإِيمَانُ • الشَّرُّ يَنْزِي وَيُزِي • الْحَرَصُ يَذُلُّ وَيُكْشِفُ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 الزُّهْدُ مُجَرِّجُ الْحُلْمِ • الْبِرُّ عَمَلُ صَالِحٍ • الزُّهْدُ قَصْرُ الْأَمَلِ
 زهد • مجری • عمل • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 الْإِيمَانُ إِخْلَاصُ الْعَمَلِ • الْأَمَلُ يَنْبِي الْأَجَلَ • الظُّلُمُ
 ایمان • عمل • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 تَبَعَاتُ مَوْبِقَاتٍ • الشَّهَوَاتُ سُمُومُ فَايِلَاتٍ • الْفَقْرُ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 حَسَنَاتُ مُحَرِّقَاتٍ • الْفِكْرُ يَنْفِذُ الْحِكْمَةَ • الْأَعْتِبَارُ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 يُفَرِّغُ الْعِصْمَةَ • الْأَصْرَارُ أَعْظَمُ حَوْبَةٍ • الْبَقَى أَعْجَلُ عَقُوبَةٍ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 الْإِنْبَاءُ شَيْمُ الْأَرْبَابِ • الْأَحْنَكُ شَيْمُ الْفُجَّارِ • الْكُفْرُ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 لَا يَبْرَأُ • الشَّرُّ لَا يَرْضَى • الْكُفْرُ لَا خَلَّةَ لَهُ • الْكُفْرُ لَا
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 سَرَى لَهُ • الْخَائِنُ لَا وَفَا لَهُ • التَّكْرَعُ عَيْنُ الْحَمَامَةِ • التَّكْرَعُ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 عُنَانُ الْفَاقَةِ • النَّجَاةُ مَعَ الْإِيمَانِ • الْفَضْلُ مَعَ الْإِحْسَانِ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است
 الْيَوْمُ مَعَ الْأَمْتِنَانِ • التَّكْرَعُ عَلَى الْخَطِيئَةِ يَجُوهَا • الْحُبُّ
 آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است • آردن میوه آردن است

بِالْحَسَنَةِ يَحْطُمُهَا • الْعَاجِلَةُ غُرُورُ الْحَقِيقِي • الْغَفْلَةُ شِمَّةُ
 النُّوْكَى • الْأَضْرَارُ سَجِيَّةُ الْهَلَكِي • الْغَيْبَةُ آيَةُ الْمُنَافِقِ
 الْقِيَمَةُ شِمَّةُ الْمَسْرِقِ • السَّلَامُ ثَمَرَةُ الْحِلْمِ • الرِّفْقُ
 يُوَدِّي إِلَى السَّلَامِ • الْجَمْعُ أَنْفَعُ الدَّوَاءِ • الشَّبَحُ يَكُونُ الْأَدَاءَ
 الْإِسْتِغْفَارُ دَوَاءُ الذُّنُوبِ • السَّخَاءُ سِتْرُ الْعُيُوبِ
 الْكَرَمُ أَفْضَلُ الشِّيمِ • الْإِيْثَارُ أَشْرَفُ الْكَرَمِ • الْإِخْلَاصُ
 عَلَى الْإِيمَانِ • الْإِيْثَارُ أَفْضَلُ الْإِحْسَانِ • الْخَيْرُ لَا يَفْنِي
 أَشَدُّهُ يُعَاقِبُ عَلَيْهِ وَيُخْزَا • الْأَعْمَالُ ثَمَارُ النِّيَّاتِ
 الْعِقَابُ ثَمَارُ السِّيَّاتِ • الدُّبَامُ مَصْرَعُ الْعُقُولِ
 الشَّهَوَاتُ تَسْرِقُ الْكُهُولَ • الْأَضَافُ زَيْنُ الْأَمْرِ
 الْعَقْمُ زَكَاةُ الْقُدْرَةِ • الْمَوْعِظَةُ نَصِيحَةُ شَافِيَةٍ

الْفِكْرُ مِرَاةُ صَافِيَةٍ • الْحِجَلَةُ مُمْنَعُ الْأَصَابَةِ • الْمَغْصِيَّةُ
 تُمْنَعُ الْإِجَابَةَ • الْحَاجُّ يَذُرُ الشَّرَّ • الْجَهْلُ فَاذْكُلْ أَمْرَ
 النَّاسِ عِتْقٌ مُبْرَجٌ • الْإِحْمَالُ خُلُقٌ سَجِيحٌ • الْقَنَاعَةُ
 أَهْنَاءُ عَيْنٍ • الْغَضَبُ نِيرُ الطُّغْيَانِ • الْفِكْرُ جَلَاءُ الْعُقُولِ
 الْحَقُّ يُوْجِبُ الْفُضُولَ • الْكُفُوفُ قُبُورُ الْحَقَافَةِ • الْعَجَبُ رَأْسُ
 الْحَقَافَةِ • التَّوَاضُّعُ زَكَاةُ الشَّرَفِ • الْحُبَّافَةُ الشَّرَفُ • النَّفْيُ
 مِفْتَاحُ الصَّلَاحِ • التَّوْفِيقُ رَأْسُ النَّجَاحِ • الْحَسَدُ يَصُونُ
 الْكَرَمُ بَرِيٌّ مِنَ الْحَسَدِ • الْمَنَابِتُ تَقْطَعُ الْأُمَالَ • الْأَمَانِيُّ
 هَمَّةُ الرِّجَالِ • الْقَنَاعَةُ سَيْفٌ لَا يَنْبُؤُا • الْإِيمَانُ شَهَابٌ
 لَا يَخْبُوا • الصَّبْرُ مَطِيَّةٌ لَا تَكْبُوا • الْعُيُونُ مَصَائِدُ
 الشَّيْطَانِ • الْإِيْثَارُ عَلَى الْإِيمَانِ • التَّوْفِيقُ عِيَانَةُ الْوَحْدَانِ

لِقْدَرَةُ يُنْسِي الْخَفِيطَةَ • الْعَبْرَةُ يُظْهِرُ • التَّقِيصَةَ
 الشُّلُوحُ حَاصِدُ الشُّوقِ • الصَّدَقُ لِسَانُ الْحَقِّ
 الْهَوَى قَرِينُ مَهْلِكِ • الْعَادَةُ عُدُو مَمْلُوكِ • الْعَالَمُ
 مَهْمُومٌ مَعْجُومٌ • التَّكْبِيرُ مَعَ الْأَمَانِ لَوْعٌ • الْحَرَمُ
 حَفِظُ الْخَيْرَةِ • التَّوَقُّعُ أَفْضَلُ مَنْقِبَةٍ • الشُّرُفُ أَصْطَفَا
 الْعَشِيرَةِ • الْكَرَمُ أَحْتِمَالُ الْحَرِيرَةِ • الْغَضَبُ نَارُ الْقُلُوبِ
 الْحَقْدُ أَلَامُ الْعُيُوبِ • الْأَدَبُ أَحْسَنُ سَجِيَّةٍ • الْمُرَّةُ
 أَجْنَابُ الدِّيَّةِ • الْخِيَانَةُ رَأْسُ التَّفَاقُ • الْكَذِبُ
 شَيْنُ الْأَخْلَاقِ • الْأَنْصَافُ أَفْضَلُ الشِّيمِ • الْأَفْضَالُ
 أَفْضَلُ الْكَمْرِ • الْعَافِيَةُ أَهْنَا النَّعْمِ • الرَّفْقُ أَخُو
 الْمُؤْمِنِ • الْعِلْمُ رَفِيقُ الْمُؤْمِنِ • الْعَقْلُ أَشْرَفُ مَرَاتِبِ

لَعْدْلُ أَفْضَلُ سَجِيَّةٍ • الْمَرْءُ يُخْبِتُ وَتَحْتَ لِسَانِهِ • الْكَمَرُ
 مِنْ بِلَا إِحْسَانِهِ • الْمَعْرُوفُ ذَخِيرَةُ الْإِيدِ • الْحَسَدُ
 يَنْبِي الْحَسَدَ • الْحَرَصُ عَنَاءٌ مُؤَيَّدٌ • الطَّمَعُ مِرْقُ خُلْدٍ
 التَّوَاضُّعُ أَشْرَفُ السُّودِ • الْبِرُّ غَنِيمَةُ الْحَالِزِمِ
 الْأَثَارُ أَعْلَى الْمَكَارِمِ • التَّفَرُّطُ مُصْنَعُ الْقَادِرِ
 الْقَدَرُ يَغْلِبُ الْحَازِرَ • الْأَطْرَافُ مَحَالِسُ الْأَشْرَافِ
 الْوَرَعُ ثَمَرَةُ الْعَفَافِ • الْكُتُبُ بَسَائِنُ الْعُلَمَاءِ
 الْحِكْمَةُ رِيَاضُ النُّبَلَاءِ • الْعُلُومُ نَزْهَةُ الْأَدَبِ
 الْحِلْمُ فِدَامُ السَّفِيهِ • الْوَرَعُ شِمَّةُ الْفَقِيهِ • الْأَدَبُ
 صَوْلَةُ الْعَقْلِ • الْأَمَلُ حِجَابُ الْأَجَلِ • الْأَدَبُ كَمَالُ
 الرَّجُلِ • الْمَرْءُ لَا يَصْبِحُ إِلَّا بِالْعَمَلِ • التَّكْوِينُ فِي الْوَلَايَةِ

التَّكْبَرُ فِي الْخَيْرِ • التَّخَرُّبُ بِالْكِبَرِ • التَّكْوِينُ
 كبریا در خیر • تجربه را بکبر • تکوین
 بِالذُّنْفِ • الْعِلْمُ أَصْلُ الْحِلْمِ • الْحِلْمُ مَرْبِيَةُ الْعِلْمِ
 بزدلی • علم اصل حلم • حلم مربی علم
 الْحَسَدُ لَا شِفَاءَ لَهُ • الْخَائِنُ لَا وَفَا لَهُ • الْحَقُّودُ لَا رَاحَةَ
 حسد بیهوده را • خیانت را وفای نیست • حقود را آسایش نیست
 لَهُ • الْمَجْدُ لَا عَقْلَ لَهُ • الْمُلُوكُ لَا مَوَدَّةَ لَهُ • الْأَمَلُ
 بخت • مجد را عقل نیست • ملوک را مودت نیست • امید
 لَا غَايَةَ • الْخَائِفُ لَا عَيْسَ لَهُ • الْكَلِمُ لَا مَرْقَةَ لَهُ • الْفَأْسُ
 بیان نیست • خائف را عیسی نیست • کلم را مرقت نیست • فأس
 لَا غِيَةَ لَهُ • الْمُرْتَابُ لَا دِينَ لَهُ • الشَّاكُّ لَا يَصِينُ لَهُ
 پسند نیست • مرتب را دین نیست • شاک را ایمنی نیست
 الْفُجُورُ لَا نَفِثَةَ لَهُ • الْحَسَدُ لَا يَسُودُ • الْفَايِتُ لَا
 فائز را بهیمنی نیست • حسد را بر سر نمی ماند • فایت را
 يَعُودُ • الْمَسَالَةُ مِفْتَاحُ الْفَقْرِ • الْجَاهُ يُعْقِبُ
 برنگردد • مساله مفتاح فقر • جاه عقب
 الْبُزْرُ • الْأَشْيَاءُ عَيْنُ الْهُدَايَةِ • الصَّدَقُ أَفْضَلُ
 بذر • اشیا عین هدایت • صدق افضل
 رَوَايَةِ • التَّيْمَةُ شَرُّ رَوَايَةٍ • الْعِلْمُ أَشْرَفُ هَدْيٍ
 روایت • تیمه شر روایت • علم اشرف هدیه
 لِحَسَنَةٍ أَفْضَلُ غَايَةٍ • الْفَقْدُ يَغْلِبُ الْحَذَرَ • الزَّفَا
 بهشت • حسن را افضل غایت • فقر را بترس از بزدلی • زفا

بِرَيْكَ الْعَبْرَ • الدُّنْيَا حُلٌّ الْغَيْرِ • الدُّنْيَا حُلٌّ الْغَيْرِ
 بر تیرت عبرت • دنیا حل غیر • دنیا حل غیر
 الْعَقْلُ مُوجِبُ الْحَذَرِ • الْهَوَىٰ ضِدُّ الْعَقْلِ • الْعِلْمُ
 عقل موجب بزدلی • هوای ضد عقل • علم
 قَائِلُ الْجَهْلِ • الْخَفْلَةُ ضِدُّ الْحَزْمِ • الْعِلْمُ دَاعِي الْفَهْمِ
 کشنده نادانیت • خفله ضد حزم • علم داعی فهم
 الْعِلْمُ مَرْكَبُ الْعَقْلِ • الصَّدَقُ حَرَمُ مَبْنِي • الْحَيَاءُ خُلُقُ
 علم مرکب عقل • صدق حرم مبنی • حیاء خلق
 مَرْضِي • الْجَانِبُ عِلْمٌ مُسْتَفَادٌ • الْأَعْتَابُ رُبُّ قَبْدِ
 پسندیده • جانب علم مستفاد • اعتبار رب قبد
 الْرِشَادُ • الْكَدُّ يُنْقِضُ الْكَدَّ • الْهَمُّ يُدْنِي الْحَدَّ
 ریشد • کد منقض کد را • هم دنی حد را
 النَّيَّةُ أَسَاسُ الْعَمَلِ • الْأَجَلُ حَصَادُ الْأَمَلِ • الْأَمَلُ
 نیت اساس عمل • اجل حصاد امید • امید
 رَفِيقٌ مُؤْنِسٌ • التَّبَذِيرُ قَرِينُ مُفْلِسٍ • الْوَفَاءُ حِصْنٌ
 رفیق مؤنس • تبذیر قرین مفلس • وفاء حصن
 الشُّوَدْرُ • الْأَخْوَانُ أَفْضَلُ الْعُدَدِ • التَّقْوَىٰ حِصْنٌ
 شودر • اخوان افضل عدد • تقوی حصن
 الْمُؤْمِنُ • الْخَطَرُ أَيْدِ الْفِتَنِ • الْهَوَىٰ رَأْسُ الْحَرَنِ
 مؤمن • خطر آید فتن • هوای رأس حران
 الْحَيَاءُ نَمَاءُ الْكَرَمِ • الْخَيْرَةُ أَفْضَلُ النَّعَمِ • التَّوَضُّعُ
 حیاء نماء کرم • خیرت افضل نعم • تواضع

بِسَلَامٍ الشَّرَفِ • التَّكْبَرِ اسْتِثْلَفَ • الْكَيْمِ لَا يَسْتَحْيِي
 (از این بزرگوار) (کردن شرف به باد ناپاک است) (دو نام از شرف بزرگوار)
 الْعِلْمُ لَا يَنْتَهِي • الْحِلْمُ تَمَامُ الْعَقْلِ • الصَّدَقُ
 (دانش) (با بیان بی انت) (برد باری حق و دوست) (آبجی)
 كَلَامُ النَّبْلِ • الْعَفْوُ أَحْسَنُ الْإِحْسَانِ • الْأَحْسَانُ
 (از این است است) (از کشتن به زمین) (بزرگوار)
 يَسْتَرْقُ الْإِنْسَانُ • الْقِتْنَةُ مَقْرُونَةٌ بِالْعَنَاءِ • الْحَنَةُ
 (بند) (بجای سارزد آدمی را) (شند) (از بخت) (بجی)
 مَقْرُونَةٌ بِحُبِّ الدُّنْيَا • الْهَوَى مَطِيَّةُ الْفِتَنِ • الدُّنْيَا
 (نزدیک) (بروستی دنیا) (آرزو) (بارها) (از نماند) (دینا)
 دَارُ الْحَيِّ • الطَّاعَةُ غَرْمُ الْحُسْرِ • الصَّدَقَةُ كَنْزُ الْمُسْرِ
 (خانه) (بجای) (از این باری از جندی سخت و دشوار است) (صدقه دادن) (بجی) (دانش)
 الْمُقْبِرُ بِالذَّنْبِ نَائِبٌ • الْمَغْلُوبُ بِالْحَقِّ غَالِبٌ • الشَّكَا
 (از این بزرگوار) (بجای آن که علم بدارد) (از بخت) (بجی) (از نماند)
 نَنْقُصُ الْأَعْمَارَ • الظُّلُمُ يَدْرِي الدِّيَارَ • التَّوْبَةُ تَسْتَرْكُ
 (کم می داند) (از نماند) (سهم) (بنده) (بزرگوار) (از نماند) (از نماند)
 الرَّحْمَةُ • الْأَصْلَرُ يَحْلِكُ النِّعَةَ • الظُّلَعَةُ كَيْتَدِرُ
 (از نماند) (از نماند) (سخت نماند) (از نماند) (از نماند)
 الْمُنُوبَةُ • الْمَعْصِيَةُ تَحْلِكُ الْعُقُوبَةَ • الْغَيْبَةُ جَهْدُ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (غافل) (پادشاهی) (پادشاهی)
 الْعَاجِزُ • لِحْنَةُ مَالِكِ الْفَائِزِ • الْكِبَاشَةُ جَالَةُ الْمَوَدَّةِ
 (بجای) (بجای) (بجای) (بجای) (بجای)

الْأَضَافُ كَيْتَدِرُ الْحَنَةَ • الْحَزْمُ بِإِحَالَةِ الرَّأْيِ • الْكَلَامُ
 (دانش) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 يُفْسِدُ الرَّأْيَ • الْحَزْمُ يَطْمَعُ الْأَعْدَاءَ • الْخِلَافُ يَهْدِي
 (بنده) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 الْأَعْدَاءَ • الرَّأْيُ يَخْصِبُ الْأَسْرَارَ • الْأَذَاعَةُ شَيْعَةُ الْأَعْيَارِ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 أَضَاعَةُ الْفَرِضَةِ عُصَّةٌ • أَوْقَاتُ السُّرُوحِ خِلَّةٌ • الْغِلَا
 (دانش) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 بِالشَّرِّ مَغْلُوبٌ • الْحَارِبُ لِلْحَقِّ حَرْوِيٌّ • الْقَلْبُ مُصْحَفُ الْفِكْرِ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 الْيَعْتَدُومُ بِالشُّكْرِ • الْكُلَايَاتُ مَضَامِيرُ الرِّجَالِ • الْأَحْكَالُ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 تَسْتَقِيمُ بِالْعَمَالِ • الْيَاسُ يَحْزَنُ الْأَسِيرَ • الطَّمَعُ يَذِلُّ الْأَمِيرَ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 السَّخَاءُ يَكْسِبُ الْحَدَّ • الْعَفْوُ يُوْجِبُ الْحَدَّ • الْأَمَامَةُ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 نِظَامُ الْأُمَّةِ • الطَّاعَةُ تَعْظِمُ الْأَمَامَةَ • الدُّنْيَا دَارُ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 لِحْنَةُ • الْهَوَى مَطِيَّةُ الْفُتْنَةِ • الْعَفْوُ أَحْسَنُ الْإِحْسَانِ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)
 الْكَرَمُ يَحْسِنُ الْأَصْطِبَارَ • الْحَزْمُ شِدَّةُ الْإِسْطِطَارِ
 (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی) (پادشاهی)

التَّجَنُّبُ عَنْ الْأَعْيَارِ الْعَدَاوَاتِ الْإِثْرَارِ الْإِثْرَارِ الْإِثْرَارِ
 يُزِيلُ بَرَكَهَ الظُّلْمُ يُزِيلُ صَاحِبَهُ الْفَنَاءُ مَرَأَسُ
 الْغَنِيِّ الْوَرَعُ آسَاسُ التَّقْوَى الْخُصُّ بَرِيءُ الْبُرُوءِ
 الْمَلِكُ يُفْسِدُ الْأَخُوَّةَ الْعِزَّةُ حُسْنُ التَّقْوَى الذُّلُّ
 عِنْمَةُ الْخُفْيِ الْحَكِيمُ مَنْ أَحْتَمَلَ إِخْوَانَهُ الْكَافِرُ
 مِنْ أَمَاتِ أَضْعَانِهِ الْعَافِلُ مِنْ أَخْرَافِهِ الْخَائِبُ
 مَنْ جَهِلَ قَدْرَهُ الصَّدَقُ صَلاَحُ كُلِّ شَيْءٍ الْكَذِبُ
 فَادُّ كُلِّ شَيْءٍ الْمَوْتُ يَأْتِي عَلَى كُلِّ حَيٍّ الصَّدَقُ
 يُنْجِيكَ وَإِنْ خَفِيَهِ الْكَذِبُ يُرْدِيكَ وَإِنْ أَمَنَهُ
 التَّزَهُدُ يُؤَدِّي إِلَى الزُّهْدِ الْإِعْتِبَارُ يَقُودُ إِلَى الْإِشْرَافِ
 السَّعَادَةُ مَا أَفْضَلُ إِلَى الْفَوْزِ الْغَنَاءُ يُؤَدِّي إِلَى الْغِنَى

الْعَالِمُ حَيٌّ وَإِنْ كَانَ مَيِّتًا الْجَاهِلُ مَيِّتٌ وَإِنْ كَانَ حَيًّا
 الْمَوَاعِظُ كَهْفٌ لِمَنْ وَعَاها الْأَمَانَةُ فَوْزٌ لِمَنْ رَعَاها
 التَّقْوَى حُرٌّ لِمَنْ عَلِمَهَا الشَّرُّ جَامِعٌ لِمَسَاوِي الْعُيُوبِ
 الْإِنْصَافُ تَيَاقُفُ الْقُلُوبِ الْحِرْصُ مَوْقِعٌ فِي
 كِبَرِ الذُّنُوبِ الْكِبَرُ مَصِيدَةُ ابْلِيسَ الْعُظْمَى
 الْحَسَدُ مَنْقُصَةُ ابْلِيسَ الْكِبَرُ الْوَعْدُ مَرَضٌ
 وَالْبِرُّ وَانْجَانَةٌ الْإِنْسَانُ ذَخْرٌ وَالْكَرَمُ مَنْ جَانَهُ
 الْإِرْفَاءُ إِلَى الْفَضَائِلِ صَعْبٌ مُجِئٌ الْإِنْخِطَاطُ إِلَى
 الدُّنْيَا سَهْلٌ مُرْدِيٌّ الْحُسْنُ مِنْ صَدَقَاتِ اقْوَالِهِ
 أَعْمَالُهُ الْكَيْسُ مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ وَأَخْلَصَ أَعْمَالَهُ
 أَظْهَرَ الْغِنَى مِنَ الشُّكْرِ أَظْهَرَ التَّوَسُّلُ مِنْ حُلُو

الفقير

العالم

المعين على الطاعة خير الأصحاب • الفرص تفرق
مما السحاب • الغيبة قوت كلاب النار
الامل جادع غار ضار • اخفاء الفاقة والهم
من المروة • التفكير في الامور نعم العباد • الاشارة
افضل عبادته واجل سيادته • الواحد من الاعداء
كثير • الملك المنقلب الزائل حفيظ كبير • الصديق
من صدق غيبه • المنقوص مستور عنه غيبه
القدرة تظهر محمود الخصال ومدى موا • الغني
والفقر كشفان جواهر الرجال واصنافها • المال
بيدي جواهر الرجال وخلافها • النفاق مبني
على المسين • البغي سابق الى الحين • الفقر المرض

فقده الاحياء • الثواب عند الله سبحانه على قدر
المصاب • الشكوت عن الاحمق افضل جوابه • النص
للعافل اسد غنايه • الجاهل كزلة العالم صوابه
التوحيد ان لا تشوهم • التسليم الا انت هم • المكرم
اتمك كفر • اذاعة سر او دعه عنه • الشره اسر
كل شر • العفة رأس كل خير • المواظبة شفاء لمن عمل
بها • الامانة فضيلة لمن اذاعها • السامع للغيبة كالمختار
المصيبة بالصبر اعظم المصايب • الدهر موكل بكتشيت
الالاف • الامور المستظمة يفسدها الخلاف • النحل
من اخلاق المؤمنين • التكلف من اخلاق المنافقين
الحذر في الدين يفسد اليقين • الناس اثنان ما يحسون

الصَّاحِبُ كَالرَّفْعَةِ فَاتَّخَذَهُ مُشَاكِلًا • الرِّفْقُ كَالصِّدْقِ
 مُوَافِقًا • الكَذِبُ يُؤَدِّي إِلَى النِّفَاقِ • الشَّرُّ
 مِنَ مُسَاوِي الْأَخْلَاقِ • عَجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ حَقٌّ
 الْأَفْطَى فِي الْمَرْحِ خُرْقٌ • لِكَلِّ عُنْوَانِ الْمُرُوءَةِ السَّخَاءُ
 نُورُ جَوْهَرِيَّةِ الْعَقْلِ وَالنُّبْلُ الصَّوَابُ مِنْ فُرُوعِ الرُّؤْيَا
 الْمُرُوءَةُ مِنْ كُلِّ خَنَاءٍ عَرِيَّةٌ بَرِيَّةٌ • الْعَاقِلُ مَنْ وَعَظَتْهُ
 التَّجَارِبُ • الْغَافِلُ مَنْ اخْتَدَعَتْهُ الْمَطَالِبُ • السُّلْطَانُ
 الْجَائِرُ يُخَيِّفُ الْبَرِّيَّ • الْأَمِيرُ السَّوِيُّ يَصْطَنِعُ الْبَدِيَّ
 الْجَمَالُ الظَّاهِرُ حَسَنُ الصُّورَةِ • الْجَمَالُ الْبَاطِنُ حَسَنُ
 السَّرِيرَةِ • الْعَاقِلُ مَنْ مَاتَ شَهْوَتُهُ • الْقَوِيُّ مَنْ
 قَبِعَ لَذَّتَهُ • النِّفَاقُ مَنْ آتَى فِي الدَّلِّ • الْحَقُّ مَنْ نَمَى لِحْمَلُ

الْحَزَنُ أَثْقَلَ مِنَ الصَّبْرِ • الْحَزَنُ أَثْقَلَ مِنَ الصَّبْرِ
 بِالْفَائِتِ يُضَيِّعُ الْوَقْتَ • الرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تُوجِبُ الْكَفْثَ
 الْمَشْيُ رَسُوكَ الْمَوْتِ • الْحُجْرَةُ أَحْكَمُ مِنَ الطَّبِيرِ
 الْغَرِيبُ مَنْ لَيْسَ لَهُ جَبِي • الدُّنْيَا كَقَوْمٍ مَضَى وَشَهِيرِ
 انْقَضَى • الدُّنْيَا دَارُ الْغُرَبَاءِ • وَمَوْطِنُ الْأَشْقِيَاءِ الْمَشْتَبِيرِ
 مُتَحَصِّنٌ مِنَ السَّقْطِ • الْمُسْتَبِدُّ مُتَهَوِّرٌ فِي الْخَطَا وَالْغَلَطِ
 الطَّيَّاحُ الْكَكْفُ أَشْرَفُ قِنْدِي • الْوَلَةُ بِالْأَنْبِيَاءِ أَكْثَمُ
 فَنَنِي • النَّدَمُ عَلَى الْخِيَةِ اسْتِغْفَارُ • الْمَعَاوِدَةُ لِلذَّنْبِ
 إِصْرَارُ • الرَّأْيُ كَثِيرٌ وَالْحُجْمُ قَلِيلٌ • الْبَرِّيُّ صَحِيحٌ وَالْمَرْبِيُّ
 عَلِيٌّ • الْحَقُّ أَحَقُّ أَنْ يَتَّبَعَ الْوَعْدُ • النَّافِعُ مَا رَدَّ عَ
 الْمُسْتَشِيرَ عَلَى طَرَفِ الْخَلَا • الْمُسْتَدِيرُ عَلَى شِفَاءِ صِلَا

اللسان السبع أن أطلقته عقره ^{ربان} ^{مکنده} ^{اگر باز تواری از او بگذرد} ^{الغضب شدة} ^{اگر}
 أطعنه دمر ^{فغان آدمی بری} ^{البغی اجل شیء عقوبته} ^{تجابه میکند دانه ترا ستم از عقیبت} ^{البرأجل شیء} ^{سیکوی شتابنده بر صحن است}
 عقوبته ^{از روی باری} ^{البرأجل شیء متوبه} ^{دانش بسیار است} ^{العلم كثير والعقل قليل} ^{و کردار اندک}
 الذین زحرو العلم قليل ^{دینی پس از وریش و دانش را نه است} ^{الکریم يشكر القليل} ^{نیگوید کار شکرش میکند از آنک را}
 واللیم یفکر الخیر ^{فرغ نماید کارهای بخیر میکند بنده را} ^{الدولة كما تقبل نذیر} ^{یکت خیر محلیم پیش برکت باری بود} ^{الدنيا كما} ^{دینا همچنانم}
 تجبر تکبر ^{مجبور میکند} ^{العول مخطئ} ^{شما بنده خطا میکند} ^{وان ملک} ^{و اگر به باری بود} ^{المثاني مصيب} ^{استه او بگفت}
 وان هلك امارات ^{و اگر هلاک شود} ^{الدولة انشاء الخليل} ^{دینا بهر او دین بگفت} ^{امارات} ^{شما باری}
 السعادة اخلاص العمل ^{بختی} ^{اصطناع العاقل احسن فضيلة} ^{بازگه آن آدمی} ^{بخت} ^{العلم كثر عظم لا ينفيا} ^{دانش بخت بزرگ} ^{العلم كثر عظم لا ينفيا} ^{بخت}
 العقل ثوب جديد لا يبلی ^د ^{الاحق لا یحسن الامور} ^{بگوئی باشد در امور} ^{الاحق لا یحسن الامور} ^{بگوئی باشد در امور}
 البراءة على الاخوان بالاساءة كفران ^{برائت} ^{العاقل من عرف فله} ^{دانا} ^{است} ^{العاقل من عرف فله} ^{است}

الجاهل

الجاهل من جهل آخره ^{نادان است که نداند کار خود را} ^{العاقل يعتمد على عمله} ^{خودمند بکار میکند بر کردار خود} ^{الجاهل} ^{نادان}
 يعتمد على عمله ^{تکرم میکند بر خود} ^{العاقل ينظر فليده و خاطره} ^{دانا نگاه میکند بر دل خود و اندیشه خود} ^{الجاهل} ^{نادان}
 ينظر بعينه و باظه ^{نگاه میکند چشم خود و پیش خود} ^{الشك يطفئ نور القلب} ^{ظلم بجستند} ^{الطا} ^{و نایب}
 تطفئ غضب الرب ^{مبشاند} ^{الايمان برئ من النفاق} ^{ایمان برکت از نفاق} ^{المؤمن} ^{مؤمن}
 منزه عن الذبح والنفاق ^{بناست از ذبح و از نفاق و بخت} ^{الصادق على شرف منجاة} ^{دست بر بندگی} ^{الصادق على شرف منجاة} ^{دست بر بندگی}
 و كرامة ^{در امانی} ^{الكاذب على شفا مهواة ومهانة} ^{دروغ گو} ^{الكاذب على شفا مهواة ومهانة} ^{دروغ گو}
 الصبر اعوان شيء على الدهر ^{شکیبایی} ^{الحزم والفضيلة في} ^{شکیبایی} ^{الحزم والفضيلة في}
 الصبر ^{شکیبایی} ^{العقل منزه عن المنكر اخبر بالمعروف} ^{خودمند بناست از منکر است} ^{العقل منزه عن المنكر اخبر بالمعروف} ^{خودمند بناست از منکر است}
 العقل حيث كان الف مالوف ^{خود} ^{الصبر خير الجنود} ^{شکیبایی بهترین لشکران} ^{الصبر خير الجنود} ^{شکیبایی بهترین لشکران}
 المؤمن ^{صابر است} ^{الصدق جلال المؤمن} ^{دست بر بندگی} ^{العقل شجرة ثمرها} ^{خود} ^{العقل شجرة ثمرها} ^{خود}
 الحياء والتخاء ^{استعصم و بجا بود} ^{الدين شجرة اصلها} ^{دین درخت است} ^{التسليم والرضا} ^{استعصم و بجا بود} ^{التسليم والرضا} ^{استعصم و بجا بود}

أَلَا رَأَيْتَ سَعَةَ الصَّدْرِ • أَوَّلَ الْعِبَادَةِ انْتِظَارُ الْفَتْحِ
 سهر داری • فراخی سینت • سر بندگی • جسم الهی شایسته
 بِالصَّبْرِ • الْخُلُقُ بِالْمَوْجُودِ سَوْءٌ ظَنٌّ بِالْمَعْبُودِ • الزُّهْدُ إِلَّا
 بسکبی • بکمی کردن بهشت • به محاکات • بجز او را نیست
 تَطْلُبُ الْمَقْفُودَ حَتَّى يَمْدُ الْمَوْجُودَ • الْكَيْفُ مَنْ يَذَلُّ
 از دنیا • است که خواهی کم شده را حتی با المیت خود • نیکی کار است که برساند
 إِحْسَانَهُ • الْكَيْفُ مَنْ كَثُرَ امْتِنَانُهُ • الْعَاقِلُ مَنْ يَذَلُّ
 نیکی خود را • نیکی است که بسیار شد نهادن او • فردمت است که برساند
 نَدَاهُ • الْحَايِرُ مَنْ كَفَّ أَدَاهُ • اخْلَاصُ التَّوْبَةِ
 کرده خود را • آگاه است که باز دارد زبان خود را • پاک رفتی باریست بجز او
 يَنْفُطُ الْحُوبَةَ • إِحْسَانُ النَّبِيِّ يُوْجِبُ التَّوْبَةَ
 اندازد که او را • نیکی نبوی • واجب بگرداند بازگشت بجز او
 خَيْرُ مَنْ هَدَرَ • الْهَدْيُ مِنَ الْغَيْرِ • الْحَصْرُ بَضْعَةٌ
 بهشت از هرزه گوئی • هدیه گوئی بهشت • بانگ • ناکفایت ناتوان
 لِحَيَّةٍ • الْهَدْرُ بَائِي عَلَى حُجَّةٍ • الْحُسُودُ عَضَانُ
 سید زکریا • هدیه گوئی بپای حجت • شک بهشتی است به او
 عَلَى الْقَدَرِ • الْخُاطِرُ مِنْهُمْ عَلَى الْغَدْرِ • الْغَيْبُ
 قدر تغییر کرده • به امیشتی تا نزد است • به فریبهای دنیا • تو انکار
 مَنْ اسْتَعْنَى بِالْقَنَاطِعِ • الْعَزِيمُ مِنْ عَتَرِ الطَّلَاحِ
 است که بپای نیاز باشد • استوار نگهاری • از چمن است که غیر باشد • بوفان دانی می
 الْإِبَاطِلُ مَوْقِعَةٌ فِي الْأَضَالِيلِ • الْخَيْلُ مَسْجُودٌ
 باطلها • اندازنده است • در • گرامها • با خمار و درگاه

بالمغادر

بِالْمَغَادِيرِ وَالْتَعَالِيلِ • الْعَقْلُ مِنْ لَمَنِ رَزَقَهُ • الْعِلْمُ
 بقدر • و به منتهی • عجز • از است هر که را از او • دانش
 مُشْدَلٌ لِمَنْ عَلَيْهِ • الْفِكْرُ غَيْرُ الْحِكْمَةِ هَوَسٌ
 راه در • هر که را که بران کار کند • اندیشه • در غیر حکمت و کردار • راست از دوست
 الْقَصْتُ بِغَيْرِ تَفَكُّرٍ خَدَسٌ • الْخُلُقُ الْحَقُّ مِنْ ثَمَارِ
 ناکفایت • به اندیشه • کفایت • خوی • حقیقتی • از میوهای
 الْعَقْلِ • الْخُلُقُ الْمَذْمُومُ مِنْ ثَمَارِ الْجَهْلِ • اللِّسَانُ
 خود است • خوی • به • از میوهای نادانست • زبان
 مِزَانُ الْإِنْسَانِ • الْكَذِبُ شَيْنُ اللِّسَانِ
 ترازوی است • دروغ • زشتی زبان
 الْعَاقِلُ مَنْ اتَّعَظَ بِغَيْرِهِ • الْجَاهِلُ مَنْ اخْتَدَعَ
 فردمت است • که بپند گیرد بجز خود • نادان است • که فریب خورد
 لِهَوَاهُ وَغُرُورِهِ • الْمَغْبُوطُ مَنْ قَوِيَ بَقِيَّتُهُ • الْمَغْبُوتُ
 به او می شود • سودمند است که آید بپای • زبان ده
 مَنْ فَسَدَ دِينُهُ • الْمُؤْمِنُ مِنْ مَنِيكَ مُسْتَتَغْفِرُ وَتَوَابُ
 است • که بپا شود دین او • یار دین • بپا شود که است از او • توبه
 الْمُنَافِقُ مَكُورٌ مُضِرُّ رِيَابٍ • أَصَابُ مُتَانٍ أَوْكَادُ
 دروغ • ناپاییده گوئی • کلمه زبان ناپاییده • دهن رفت • استوار • بپا شود به راستی
 إِخْطَاءٌ مُسْتَجِلٌّ أَوْكَادُ • الْعَقْلُ فِي الْخَيْرِ قَرِيبٌ
 ناپاییده رفت • ناپاییده • ناپاییده • در • از • از دوست
 الْحَقُّ فِي الْوَطَنِ عَرَبٌ • السَّعِيدُ مَنْ اخْلَصَ الطَّلَعَ
 کوا • در وطن • عربی است • بخت است که بپا شود • از دانی

التَّظَاهِرُ عَلَى نَصْرِ الْبَاطِلِ لَوْمْ وَخِيَانَهُ • الْمَعْرُوفُ أَنْجَى
 نَهْرٌ مَعَ وَأَفْضَلُ كَنْزٍ • التَّقْوَى أَوْثَقُ حِصْنٍ وَأَوْفَى
 خَيْرٍ • الْغِنَاءُ عَنِ الْمُلُوكِ أَفْضَلُ مُلْكٍ • الْحِرَاءُ عَلَى
 السُّلْطَانِ أَجْمَلُ هُلْكٍ • الْحَلُّ قَبْلَ الْإِمَّاكَانِ يَوْجِبُ
 الْغُصَّةَ • الصَّبْرُ عَلَى الْمَضِيِّ يُؤَدِّي إِلَى إِصَابَةِ الْفُتَّةِ
 السَّلَامُ عَلَى السَّلَامَةِ • وَعَلَامَةُ الْإِسْتِقَامَةِ الْحِلْمُ
 حَلِيَّةُ الْعِلْمِ • وَعَلَى السَّلَامِ • الْغَضَبُ عَدُوٌّ فَلا
 تَمْلِكْهُ نَفْسُكَ • الْوَعْدُ قَبِيحٌ فَلا تَجْعَلْهُ لِبَسَاتٍ
 الْجَلِيلُ زِيْلُ الْقَدَمِ • وَيُورِثُ الْبَدَمَ • الْحَيَاءُ تِمَامُ
 الْكَمِّ • وَأَحْسَنُ الشِّمِّ • الدِّينُ لَا يَصْلُحُ إِلَّا بِالْعَقْلِ
 الرَّعِيَّةُ لَا يَصْلُحُ إِلَّا بِالْعَدْلِ • الصَّمْتُ أَيْةُ الْبَيْتِ

وَثَمَرَةُ الْعَقْلِ • التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ رَأْسُ الْعَقْلِ
 الْإِحْسَانُ إِلَى الْمَسْكِينِ أَحْسَنُ الْفَضْلِ • الْجَاهِدُونَ يُفْتَحُ
 لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ • الْمُتَّقُونَ قُلُوبُهُمْ مَحْذُوزَةٌ
 وَشُرُورُهُمْ مَأْمُونَةٌ • الْمُؤْمِنُ خَيْرٌ أَيْمًا مَوْلَاةً
 وَشُرُورُهُمْ مَأْمُونَةٌ • الْأَيْمَانُ صَبْرٌ فِي الْبَلَاءِ وَ
 شُكْرٌ فِي الرِّخَاءِ • الشُّكْرُ زِينَةُ الرِّخَاءِ • حُصْنُ
 النَّجَاةِ • الْمَغْبُورُونَ مِنَ الْبَلَاءِ جَنَّةٌ عَلَيْهِمْ مَغْصَبَةٌ
 إِحْتِمَالُ الدُّنْيَا مِنْ كَرَمِ الْبَتَّةِ • الْمَوَاعِظُ صَقَا
 النَّفْسِ • وَجَلَاءُ الْقُلُوبِ طَهْرُ الْقُلُوبِ • تَغْلُظُ
 الذُّنُوبَ • الْغَضَبُ يَفْسِدُ الْأَلْبَابَ • وَبَعْدُ مِنَ الصَّنَاءِ

وَتَمَامُهَا

الْأَعْيَابُ ضِدَّ الصَّوَابِ • وَافَةُ الْأَلْيَابِ • الْأَلْيَابُ

يَفِدُ الْعَلَّ • وَيَفِي الْأَجَلَ • التَّبُّ فِي الْقَوْلِ يُؤْمَرُ

الْعِتَارَ وَالذَّلِيلَ • إِخْوَانُ الدِّينِ أَبْيَى مَوَدَّةً • إِخْوَانُ

الصَّدَقِ أَفْضَلُ عُدَّةً • أَخُكَ تَسْتَفِيدُهُ خَيْرٌ مِنْ أَخِي

تَسْتَزِيدُهُ • إِذْمَانُ الشَّبَعِ • يُؤْمَرُ أَصْنَافُ الْوَجْهِ

الشَّبَعِ يُؤْمَرُ الْأَشْيَاءُ • وَيَفِيدُ الْوَرَعَ • أَسْبَابُ

الدُّنْيَا مُنْقَطِعَةٌ • وَعَوَارِ بِهَا مَرْجَحَةٌ • إِشَارَةُ الدَّعَةِ

يَقْطَعُ أَسْبَابَ الْمَنْفَعَةِ • الْأَطْرَاءُ يُحْدِثُ الزَّهْوَ

وَيُدْنِي مِنَ الْغَرَةِ • وَالْقَنَاعَةُ وَالطَّاعَةُ يُوجِبَانِ

الْغِنَا وَالْعِتَّةَ وَلِلْحَرَفِ الشَّرُّ يَكْسِبَانِ • الشَّقَاءُ وَالذُّلَّةُ

الْحَرِصُ سِرٌّ مَهَانَةٌ لَا يُفَكُّ اسْمُهُ • الْمُسْتَقِلُّ النَّائِمُ

تَكْذِبُهُ أَحْلَامُهُ • الْمَخْزِيُّ الظَّالِمُ تَوْبِقُهُ أَنَامُهُ

الْمُؤْمِنُ مَخُورٌ بِفِكْرِيَّتِهِ • ضَمِينُ بَحْلَتِهِ • الْفَقْرُ

يُخْرِصُ الْفَتَنَ • عَنْ حُجَّتِهِ الْأَمَانِي تُعْمَحُ الْبَصَائِرُ

الْأَلْسُنُ تَرْجِمُ عَمَّا يُحِبُّ الضَّمَائِرُ • الذِّكْرُ جَلَاءُ الْبَصَائِرِ

وَنُورُ السَّرَائِرِ • لَحْدُ مَرَضٍ لَا يُوسَى • الظُّلْمُ جُورٌ

لَا يُبْنَى • الْقِيمَةُ ذَنْبٌ لَا يُبْنَى • الْمُؤْمِنُ لَيْسَ الْعَرِيكَ

سَهْلُ الْخَلِيقَةِ • الْكَافِرُ شَرُّ الْخَلِيقَةِ • سَبَى الطَّيْفَةِ

الْمُؤْمِنُ لَا يَنَامُ وَلَا يَنْظُمُ • الدُّنْيَا حِلْمٌ • وَالْإِغْرَارُ

نَدَمٌ • الْمُصِيبَةُ بِاللِّدَنِ أَكْثَرُ الْمَصَائِبِ • الظَّنُّ الصَّوَابُ

مَنْ شَبِمَ أَوَّلَى الْأَلْيَابِ • الْكَفُّ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ

عَفَا • وَكَبْرُهُمَّةٌ • الْفَعْلُ الْجَلِيلُ يُبْنَى عَنْ عَلْوِ الْهَمَّةِ

الْكَرِيمُ مَنْ سَبَقَ نَوَالَهُ سُوءَ آتِهِ • الْعَاقِلُ مَنْ صَدَقَتْ
 بَيِّنَاتُ بَرِّهِ • الْكَرِيمُ مَنْ سَبَقَتْ بَيِّنَاتُ بَرِّهِ • الْكَرِيمُ مَنْ سَبَقَتْ بَيِّنَاتُ بَرِّهِ
 أَقْوَالُهُ أَعْمَالُهُ • الْعَاقِلُ مَنْ وَقَفَ حَيْثُ عَرَفَ • الْكَرِيمُ مَنْ سَبَقَتْ بَيِّنَاتُ بَرِّهِ
 الْحَاذِرُ مَنْ اطَّرَحَ • الْمَوْنُ وَالْكَفَ • الْحَيَاءُ يَصُدُّ
 عَنِ عَمَلِ الْقَبِيحِ • الْجَاهِلُ مَنْ اسْتَعْثَرَ النَّصِيحَ • الْفَكْرُ
 فِي الْخَيْرِ يُدْعُو إِلَى الْعَمَلِ • اسْتِفْتَاحُ الشَّرِّ يَجِدُ وَعَلَى
 نَجْوَاهُ • الْمَعْرُوفُ بِكَدْرِهِ • نَكَرًا لِلْمَنِّ • التَّدْمُّ عَلَى
 الذَّبِّ • يَنْتَعِ مِنْ مُعَاوَدَتِهِ • الْعَالِمُ كُلُّهُ حُجَّةٌ لِلْإِيمَانِ عَلَيْهِ
 الْعَمَلُ كُلُّهُ بَهَاءٌ • الْإِمَامُ الْخَلِصُ فِيهِ • الطَّاعَةُ لِلَّهِ أَقْوَى
 سَبَبُ الْمَوَدَّةِ فِي اللَّهِ أَقْرَبُ نَسَبٍ • الذِّكْرُ هِدَايَةُ الْعُقُودِ
 وَبَصِيرَةُ النَّفْسِ • الْعَقْلُ ضَلَالُ النَّفْسِ • وَعَنَانُ
 الْغَايَةِ غَيْبِي وَإِنْ جَاءَ سَوْعِي • الظَّنُّ يُجْلِي • وَالْيَقِينُ

يَصِبُّ وَلَا يَخْطِي • الْحَظُّ يُسْعِي إِلَى مَنْ • الرِّزْقُ يُطْلَبُ
 مَنْ لَا يَطْلُبُهُ • الْخُلَيْدُ لَهُ مُصَاحِبُهُ • وَبَعْدَ نَجْوَاهُ
 الْمُؤْمِنُ يَصِفُ مَنْ لَا يَنْصِفُهُ • الدُّنْيَا تَكْمَلُ أَكْلَهُ
 مَنْ لَا يَعْرِفُهُ • الْمَقَادِيرُ لَا تَدْفَعُ بِالْقُوَّةِ وَالْمُخَالَفَةِ
 الْأَنْزَارُ أَقْلَابُهَا • الْحَرْصُ وَالْمُطَالَبَةُ • الْحُسْنُ لَهُ أَفْضَلُ
 السِّمِّ الْأَكْبَاسُ • الْبَاسُ خَيْرٌ مِنَ التَّضَرُّعِ إِلَى النَّاسِ
 الْكَرِيمُ أَعْطَفُ مِنَ الرَّحِمِ • التَّذَبُّرُ قَدْ أَلْعَلَّ يَوْمُنَ
 التَّدَمُّ • الصُّمْتُ زَيْنُ الْعِلْمِ • وَعَبْوَانُ الْحِلْمِ • الْأَشْيَاءُ
 أَعْلَى مَرَاتِبِ الْكَرِيمِ • وَأَفْضَلُ السِّمِّ • الْحِلْمُ نِظَامُ الْمُؤْمِنِ
 لَكِنَّةُ خِرَاءِ كُلِّ مُؤْمِنٍ مُحِنٍ • الْفَقِيرُ فِي الْوِطَنِ مُتَمَتِّنٌ
 الْغِنَى فِي الْغُرْبَةِ وَطَنٌ • الْمَرَأَةُ عَقْرِبُ حُلُوةِ الْكِبْسَةِ

قال علي رضي الله عنه تعا شئت الفقر
 من كنهه فله ومن اداعه فضحه
 كما في التفسير لا يرضى عن
 رضي الله عنه لانه يحذر الخسيسة
 لا يرضى الى اخاف عليك من الفقر
 فاستعد بالله تصامنه فانه منقصة
 للدين مدحشة للعقل واعية
 للحق يوافقت وقال القائل
 الفقير حقد من جود الله بذلته
 من طغي ويحس اذا افقر الرجل
 انهم من كالا ثامنه واساره الظن
 من كالا حسنه وان اذن به غيره نسب
 اليه ومن كالا له صا حله وبقال
 الفقير والطيب هم في التميز وذل في التهار

وقال القائل
 لا يستطاع دفعه
 وقال القائل
 لا يستطاع دفعه

الْفَقْرُ فِي الْوَطَنِ غُرْبَةٌ • الْقُلُوبُ أَقْفَالٌ • وَمَفَاتِيحُهَا
 الشُّوَاكُ • الْمَالُ يُفْسِدُ الْمَالَ • وَيُوسِعُ الْمَالَ
 إِعَادَةُ الْأَعْدَاءِ تَذَكُّرٌ بِالذَّنْبِ • إِعَادَةُ التَّغْيِثِ أَشَدُّ
 أَشَدُّ مِنْ مَضِضِ الضَّرْبِ • الْوَفَاءُ عُنْوَانٌ وَنُورٌ لِلدِّينِ
 وَقُوَّةُ الْأَمَانَةِ • الْحَيَانَةُ دَلِيلٌ عَلَى قِلَّةِ الْوَسْعِ
 وَعَدَمُ الذِّبَانَةِ • الْمُؤْمِنُ أَلْفُ مَا لَوْفَ مَتَّعْتُ
 الْمُسْتَقْبَلُ قَانِعٌ مُتَنَزِّهٌ مُتَعَفِّفٌ • الرَّاهَةُ مِنْ شِيمِ النَّفْسِ
 الظَّاهِرَةِ • الْمَوْتُ أَوَّلُ عَذَابِ الْآخِرَةِ • الْوَسْعُ يَحْدُ
 عَنْ مَرْتَكَبِ الْمُحَارِمِ • الْحَذَرُ يُرْجِي الْعَاقِلَ بِهِ مِنْ
 تَقْلُدِ الْمَظَالِمِ • التَّنَاقُ مِنْ فِي اثَابِ الذِّلِّ • الطَّامِعُ
 أَدْنَى مَنَاقِ الذِّلِّ • الْمَقْلُ غَرِيبٌ فِي بِلَدَتِهِ • الْخَيْلُ

دَلِيلٌ بَيْنَ أَعْرَتِهِ • الصَّبْرُ نِزْلٌ عَلَى قَدْرِ الْمُصِيبَةِ
 الثَّوَابُ عَلَى الْمُصِيبَةِ • أَكْثَرُ مَنْ قَدَّرَ الْمُصِيبَةَ لِلْحَيَاةِ
 سَقَطَ عَلَى أَهْلِ الْبَاطِلِ • الْحَقُّ نَجَاةٌ لِكُلِّ غَامِلٍ
 وَحِجَّةٌ لِكُلِّ فَائِلٍ • الْوَرَعُ خَيْرٌ مِنْ ذَلِكَ الطَّبَعِ لِلْجَمْعِ
 خَيْرٌ مِنَ الْخُضُوعِ • الْمَالُ لِلْفَتَنِ سَبَبٌ • وَلِلْحَوَادِثِ
 سَلْبٌ • الْمَالُ دَاعِيَةُ النِّعْبِ • وَمَطِيَّةُ النَّصَبِ الْكَمَرُ
 مَلِكُ اللِّسَانِ • وَبَذَلُ الْأَخْيَارِ • الصَّدَقُ أَمَانَةُ اللِّسَانِ
 وَحِلَّةُ الْأَيْمَانِ • الْمَالُ لَا يَنْفَعُكَ حَتَّى يُفَارِقَكَ • الْأَمَانَةُ
 تَحْدُكَ وَعِنْدَ الْخَلَائِقِ تَدْعُكَ • الْمُؤْمِنُ هَيْئَتُ كَيْسٍ
 سَهْلٌ مُؤْتَمِنٌ • الْكَافِرُ خَبْثٌ صَبٌّ خَائِنٌ • الشَّبَابُ
 أَخْرَمَ أَعْيَادَ الْفَنَاءِ • الْمَوْتُ مُفَارِقَةٌ دَارِ الْفَنَاءِ • وَالْحَيَاةُ

غيبى عليه الصلوة والسلام المألفه
 وادكره قبل يروح الله ماداره كالشمس
 صاحبه حواله فصل فان ادرك
 حواله تقاطع لا ينجو من اكبر
 والجلد قبل وان تقاطع بشغفه
 اصلحه عن ذكر الله روض الاحبار

إِلَى دَارِ الْبَقَاءِ • الْأَقْبَادُ لِلشَّهْرَةِ مِنْ أَدْوَاءِ الدَّاءِ • الْعِلْمُ
 جَالٌ لَا يَجْفَى • وَكَيْفَ لَا يَجْفَى • الْجَهْلُ مُمِيتُ الْأَحْيَاءِ
 وَخَلْدُ الشُّقَاءِ • الصَّبْرُ عَلَى الْمَصَائِبِ مِنْ أَفْضَلِ الْمَوَاهِدِ
 الْفِكْرُ فِي الْعَوَاقِبِ يُخَيِّرُ مِنَ الْمَعَاطِبِ • التَّوَهُُّدُ رَاحَةٌ
 مِنْ أَلَمٍ وَمَلَائِمَةٌ الْمَوْتِ • الْقَوْلُ بِالْحَقِّ جِرْمٌ مِنَ الْعِي
 وَالصَّمْتُ • الْمَكُورُ شَيْطَانٌ فِي صُورَةِ الْإِنْسَانِ • الْتَقَهُ
 بِالنَّفْسِ مِنْ أَوْثَقِ فُرْصِ الشَّيْطَانِ • أَهْلُ الذِّكْرِ أَهْلُ اللَّهِ وَ
 حَامَتُهُ • أَهْلُ الْقُرْآنِ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ • الصَّبْرُ
 الْخُرْجُ لَا يَرُدُّانِ الْفَائِتَ • الصَّبْرُ عَلَى الْمُصِيبَةِ يُفْلِحُ حَدِّ
 الشَّامِتِ • الْمُؤْمِنُ قَلِيلٌ أَوَّلُ كِبَرِ الْعَمَلِ • الْحَسَدُ دَابَّ
 السَّفَلِ وَأَعْدَاءُ الدُّوَلِ • الدُّنْيَا مَعْدُنُ الشَّرِّ وَمَحَلُّ الْخُورِ

على وجه الله تعالى عنه لا خير في الصمت
 عن الحكم كما أنه لا خير في القول
 بالجهل روض الاحبار

الْحَاسِدُ يَفْجَحُ بِالشُّرُورِ وَيَغِيْمُ بِالشَّرُورِ • الْمَرْوَةُ تَمْنَعُ مِنَ
 كُلِّ دِينَةٍ • الْمَرْوَةُ مِنْ كُلِّ لَوْمَةٍ بَرِيَّةٌ • الْكِبَرُ يَنْجُو
 عُلُوَّ آهِيَةٍ • الْحَاسِدُ لَا يَنْفِقُ إِلَّا بِالْإِثْمِ وَالْإِنْتِجَاءِ • الشُّقَا
 الصَّادِقِينَ مِنْ عَدَمِ التَّوْفِيقِ • اسْتِدْرَاكُ قِيَادِ النَّفْسِ
 أَنْفَعُ التَّحْقِيقِ • الْعُلَمَاءُ يَأْفُكُونَ مَا بَقِيَ لِلْبَيْتِ وَالنَّهَارِ
 التَّذَبُّرُ قَبْلَ الْفِعْلِ يُؤَمِّنُ الْعِنَارَ • اسْتَغْلَاكَ بِمَعَاطِبِ
 نَفْسِكَ يَكْفِيكَ الْحَارَ • اسْتَغْلَاكَ بِاصْلَاحِ الْمَعَاضِ يُجْلِكَ
 مِنْ عَذَابِ النَّارِ • الْخَيْرُ مِنَ الْخَاءِ وَالْغَدَرِ • الْحَرِيَّةُ
 مَهْرَةٌ مِنَ الْخَلِّ وَالْمَلِكِ • الْخَائِرُ مَنْ تَرَكَ الدُّنْيَا
 لِلاُخْرَى • الرَّاجِحُ مَنْ بَلَغَ الْعَاجِلَةَ بِالْأَجَلَةِ • الْحَزْمُ
 حِفْظُ مَا كُفِّتَ وَتَرْكُ مَا كُفِّتَ • الْعَجْرُ اسْتَغْلَاكَ بِالْمُضْمُونِ

لَكَ عَنِ الْمُفْرُوضِ • عَلَيْكَ مَنَاسِكَ الْقَنَاعَةِ عَمَّا لَوْ بَيَّتْ
مهری از آنکه در پیشگاه خداوند *بر تو* *و در مناسبتی* *از آنکه در پیشگاه خداوند*

إِمَامٌ عَادِلٌ خَيْرٌ مِنْ مَطْرٍ وَابِلٍ • السَّخَاءُ حَتَّى السَّائِلِ
با آنکه عادل *بهتر است از باران* *و باران* *و سخاوت حتی تا سائل*

وَذَا السَّائِلِ • إِلَهَ السَّلَاحَةِ قَلْبٌ عَمُولٌ • وَلِسَانٌ قَائِلٌ
و ذا *از آنکه* *از آنکه* *از آنکه* *از آنکه* *از آنکه* *از آنکه* *از آنکه*

الْبَغْيُ صَرَعُ الرِّجَالِ • وَيَدُنِي الْأَجَالُ • الْأَضْرَارُ أَكْثَرُ
البغي *صراع* *از آنکه* *ویدی* *از آنکه* *الاضرار* *اکثر*

حَوْبَةٍ • وَاسْتَرْعُ عُمُومَةً • الْإِسْتِغْفَارُ أَكْثَرُ
حوبه *و استرع* *عمومه* *الاستغفار* *اکثر*

مُسَوِّئَةٍ • الرِّفْقُ بِالْإِبْنَاءِ • مِنْ كَرَمِ الطَّبَاعِ • اصْطِنَاعُ
مسنوه *الرفق* *بالابناء* *من کرم* *الطباع* *اصطناع*

الْأَكْلَامِ أَفْضَلُ دُخْرِ • وَكَرَمُ اصْطِنَاعِ • الْحَقْدُ
الاکلام *افضل* *دخر* *و کرم* *اصطناع* *الحقد*

دَاءٌ دَوْنِي • وَعَرَضٌ مَوْنِي • الْحَقْدُ خُلُقٌ دَنِي
داء *دونی* *و عرض* *مونی* *الحقد* *خلق* *دنی*

وَعَرَضٌ مُرْدَسٍ • الْمُؤْمِنُ سَبِيلُ الْقَصْدِ • وَسُنَّتُهُ الرِّشْدُ
و عرض *مردس* *المؤمن* *سبیل* *القصد* *و سنته* *الرشد*

الْمُؤْمِنُ يُعَافُ الْهُوَ بِالْفَالِحِ • الْبَشَرُ أَسَدٌ ضِعْفُهُ
المؤمن *یعا ف* *الهُوَ* *بالفالح* *البشر* *اسد* *ضعفه*

بَغْيٌ مَوْفُودٌ • السِّبْدُ مِنْ كَلِّ الْمَوْفُونَةِ وَحَادٍ بِالْمَعُونَةِ
بغی *موفود* *السبد* *من کل* *الموفونه* *و حاد* *بالمعونه*

التَّوَاضُعُ مِنْ مَصَائِدِ الشَّرَفِ • الْحَاجِزُ مِنْ تَحْتِ الْبَدْرِ
التواضع *من مصائد* *الشرف* *الحاجز* *من تحت* *البدر*

وَعَافٍ الشَّرَفِ • الْكَذِبُ وَالْحَيَانَةُ لَيْسَا مِنْ أَخْلَاقِ
و عاف *الشرف* *الکذب* *و الحیانه* *لیسا* *من اخلاق*

الْكَرَامِ • الْفُحْشُ وَالْفَحْشُ لَيْسَا مِنَ الْإِسْلَامِ • الْمَشْوَرَةُ
الکرام *الفحش* *و الفحش* *لیسا* *من الاسلام* *المشوره*

تَحَلُّكَ لَكَ صَوَابٌ غَيْرُكَ • الْأَسْتَبْدَادُ بِرَأْيِكَ نَزَلَتْ
تحلک *لک* *صواب* *غیرک* *الاستبداد* *برأیک* *نزلت*

وَيَهْوِيكَ فِي الْمَهَاوِي • أَهْلُ الْعَفَافِ أَشْرَفُ الْأَشْرَافِ
و یهویک *فی المهاوی* *اهل* *العفاف* *أشرف* *الأشراف*

الرِّضَا بِالْكَفَافِ يُؤَدِّي إِلَى الْعَفَافِ • اصْطِنَاعُ الْكُفْرِ
الرضا *بالکفاف* *یؤدی* *إلى* *العفاف* *اصطناع* *الکفر*

مِنْ أَكْثَرِ الْجُرْمِ • الطَّامِنَةُ قَبْلَ الْحَرَةِ ضِدُّ الْكَرَمِ الصَّدَقَةِ
من اکثر *الجرم* *الطامنه* *قبل* *الحرة* *ضد* *الکرم* *الصدقه*

الْمَذْنِبُ عَلَى بَصِيرَةٍ غَيْرِ سَخِيحٍ الْعَفْوِ • الْأَحْسَانُ إِلَى
المذنب *على* *بصیره* *غیر* *سخیح* *العفو* *الأحسان* *إلى*

الْمَسِيئِ يَنْتَهِجُ • الصَّدَقَةُ فِي السِّرِّ مِنْ أَفْضَلِ الْبِرِّ • الْهُوَ
المسئ *ینتهج* *الصدقه* *فی السر* *من افضل* *البر* *الهُوَ*

فِي الْخَبِيِّ يَنْذِلُ بِالذِّكْرِ فِي الْفَقْرِ • الْجُودُ كَثِيرُ الْحَرَاتِ
فی الخبی *ینذل* *بالذکر* *فی الفقر* *الجود* *کثیر* *الحرات*

مَضَاعِفُ السَّيِّئَاتِ • الْحُجْنُ حَيٌّ وَإِنْ نُقِلَ إِلَى مَنَاسِكَ الْأَمْرِ
مضاعف *السیئات* *الحجن* *حی* *و ان* *نقل* *إلى* *مناسک* *الأمر*

اجتناب السيئات اولي من اجتناب الحسنات • *اجتناب سيئات از اجتناب الحسنات اولي است*
 من يرهه فيما يرغب فيه الجاهل • *آنکه در آنچه که او را بخواهد در آن جاهل است*
 الحق وعدوه الباطل • *حقیقت و دشمنی با باطل*
 بالفضائل • *ببا فضیلتها*
 العلم من الاغنياء وغنا الفقراء • *دانش از اهل ثروت و ثروتمندی از اهل فقر*
 نرينه في الرجاء وعده في البلاء • *امید داشتن در رجاء و وعده دادن در بلا*
 واذا توعد عفا • *و اگر وعده بدهد بخشد*
 الكريم اذا فخر افسح واذا وعد اخلف • *الکریم اگر فخر کند بگشاید و اگر وعده بدهد خلاف کند*
 الناس رحلا • *انسانان را کلاه*
 طالب لا يجد وواحد لا يكتفي • *طلب کننده ای که نیابد و یکی که با یک نفر قناعت نکند*
 جواد لا يجد وواحد لا يسوف • *جواد را نیابد و یکی که بگوید تا بعد*
 واذا اعطي حمد • *و اگر داده شود تحمید*
 الجاهل اذا حمد وجد • *جاهل اگر تحمید داده شود بداند*
 العامل بالعلم كالسائر على الطريق الواضح • *کامل کننده با علم مانند دیگران بر روی راه واضح*

ما جند على اهل النعم • *آنچه که بر سر اهل نعمت*
 المعروف كثر فانظر عند من تودعه • *آنچه که معروف است زیاد است پس نگاه کن نزد آنکه تو را بدهد*
 فانه قد عند من تضعه • *پس او را نزد آنکه تو بگذاری*
 اللبام حاجة • *دام تشنه*
 الحاجة تورث ما ليس بالمرء الكية جفا • *نیاز تورث آنچه که در مرد نیست بخل*
 التخاب لا ينفق والعاقل منها في زيادة • *تخلف را نهد و عاقل از آن در زیادتی*
 للعلم غير واثق بالاصابة فيه • *برای علم غیر واثق در اصابت در آن*
 موقن بالتواب عليه • *یقین کننده در توبه بر او*
 سبحانه العفو مع الكفرة جنة من عذاب الله سبحانه • *سبحانه عفو همراه کفر جنة از عذاب خدا سبحانه*
 الحياء من الله يحو كثير من الخطايا • *حیا از خدا میپوشد بسیار از خطایا*
 بهرون عظيم الرزايا • *بهرش عظیم از رزایا*
 ولا يند في زرقه • *و نماند در زرقه*
 الخاصة بيدى نقص سلفه الرجل • *خاصه در دست نقص پیش از آنکه مرد*

وَلَا يَزِدُّ فِي حَقِّهِ • الصِّدْقُ مَطَابِقَةُ الْمَنْطِقِ لِلْوَضْعِ الْإِلَهِيِّ
 لَا يَكْذِبُ زَوَالُ الْمَنْطِقِ عَنِ الْوَضْعِ الْإِلَهِيِّ
 الْإِنْبَاءُ رُجْعُ الْعَالِي • وَبِنَاءُ يَلْحَقُ النَّبَالِي • النَّفْسُ الْكَرِيمَةُ
 لَا تُقَرَّرُ فِيهَا التَّيَكُّاتُ • النَّفْسُ الشَّرِيفَةُ لَا تُثْقَلُ عَلَيْهِا
 الْمُؤْمِنَاتُ • النَّفْسُ الدِّينِيَّةُ لَا تُشْفَكَ عَنْ الدُّنَا لَرَاتِ
 التَّقْوَى حَصْنٌ حَصِينٌ لِمَنْ لَجَأَ إِلَيْهِ • التَّوَكُّلُ كِفَا
 شَرِيفَةٌ لِمَنْ أَعْتَدَ عَلَيْهِ • الْإِخْلَاصُ حَظَرٌ عَظِيمٌ حَتَّى
 يَنْظُرَ مَا ذَا حُجْمِهِ لَهُ • الْخَرَصُ ذِكْرٌ وَمَعْنَاهُ لِمَنْ كَسَتْ شَعْرُهُ
 الْجَزَعُ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ أَشَدُّ مِنْ الْمُصِيبَةِ • الْجَزَعُ عَنْهُ
 الْبِلَاءُ مِنْ تَمَامِ الْحُجَّةِ • الْكِبَرُ دَاخِعٌ إِلَى التَّفَقُّحِ فِي الذُّنُوبِ
 الْكَرِيمُ مَنْ نَحَبَ الْحَاكِمِ قَبْلَهُ عَنِ الْعُيُوبِ • الْمُبَادَرَةُ

إِلَى الْعِصْمَةِ اخْلَاقُ الْكِرَامِ • الْمُبَادَرَةُ إِلَى الْإِنْتِقَامِ مِنْ
 شَيْمِ اللَّيَامِ • الْكَرِيمُ مَنْ جَادَ بِالْمَوْجُودِ • السَّعِيدُ مَنْ
 اسْتَهَانَ بِالْمَفْقُودِ • الْوَفَاءُ لِأَهْلِ الْغَدْرِ عِنْدَ اللَّهِ
 سُبْحَانَهُ • الْغَدْرُ بِأَهْلِ الْغَدْرِ وَفَاءٌ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 أَكْتَابُ الْحَسَنَاتِ مِنْ أَفْضَلِ الْمَكَايِبِ • الْفَكْرُ فِي
 الْعَوَاقِبِ يُؤْمِنُ مَكْرُهُ النَّوَائِبِ • الْخَرَصُ رَأْسُ الْفَقْرِ
 وَأَسُّ الشَّرِّ • الْغَشُوشُ لِسَانُهُ جُلُودٌ • وَقَلْبُهُ مَرٌّ • الْمَنَافِقُ
 لِسَانُهُ كَسْرٌ • وَقَلْبُهُ يَصْرٌ • الْمَرَايَ ظَاهِرُهُ جَمِيلٌ وَبَاطِنُهُ
 عَلِيلٌ • الْمُنَافِقُ قَوْلُهُ جَمِيلٌ وَفِعْلُهُ الذَّاءُ • التَّخِيلُ
 الصِّدْقُ أَقْوَى دَعَائِمِ الْإِيمَانِ • الصَّبْرُ أَوَّلُ الْوَارِثِ
 الْعِلْمُ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ • الْإِيمَانُ يُؤَدِّي إِلَى الصِّدْقِ

الْعِلْمُ مُصْبِحُ الْعَقْلِ وَنَيْوُوعُ الْفَضْلِ • الْعِلْمُ قَائِدُ الْكَمَالِ
دانش روزافزون است و تنوع است از فضل • دانش راهنمای کمال است

وَمَكْسَبُ النَّبْلِ • لِكَمَلِ الْخُلُقِ مَسَاءَةٌ وَمَضَى الْحَقْدِ
و به دست آورده است نبل • برای کمال اخلاق عصر است و گذشت حقیقت

وَالْحَقْدُ لَا يَدُومُ لَهَا مَسَرَّةٌ • الْعِلْمُ بَغِيرُ عَمَلٍ وَبَالِكِ
و حقیقت دایم نیست در مسرت برای آن • دانش بی عمل و بی کار

الْعِلْمُ بَغِيرُ عِلْمٍ ضَلَالٌ • الْعِلْمُ كَبِيرٌ عَظِيمٌ لَا يَفْنَى • الْعَقْلُ
و دانش بی دانش گمراهی است • دانش بزرگ و عظیم نیست • عقل

شَرَفٌ كَرِيمٌ لَا يَلِي • الْعَاقِلُ مَنْ عَقَلَ لِسَانَهُ • الْخَلْقُ
بزرگواری است که باقی نماند • عاقل کسی است که زبان خود را نگه دارد • مخلوق

مَنْ دَانَ نَرَمَانَهُ • الْكَافِرُ مَنْ أَمَاتَ أَصْغَانَهُ • الْمَكْرُ
کسی که داند نرمی خود را • کافر کسی است که بیگانه را خاموش کند • مکر

وَالْعِلْمُ مُجَانِبُ الْإِيمَانِ • الْمَطْلُ وَالْمَنْ مَكْدَا الْأَحْسَنِ
و دانش دور از ایمان است • مطلق و مانع است از کمال احسان

الْمُؤْمِنُ صَدُوقُ اللِّسَانِ يَدُولُ الْإِحْسَانَ • الضَّرْبُ
مؤمن راستگو است و زبان خود را میگرداند به احسان • ضربه

عَلَى الْمُصِيبَةِ • يُخْزِلُ التَّوْبَةَ • الْكَذِبُ بَرْدِي مُصْلِحَةٍ
بر مصیبت • توبه را خوار میکند • کذب سردی است اصلاح کننده

وَنَحْيٌ مُجَانِبُهُ • الْعُسْرُ كَثِيرٌ الْأَخْلَاقِ وَيُوحِشُ
و دوری از آن • دشواری بسیار است از اخلاق و وحشتناک

الرِّفَاقِ • التَّخَالُفُ يَكْسِبُ الْحَسَنَةَ وَيَرْزِي الْأَخْلَاقَ
همراهی • تفاوت به دست میآورد حسن را و راضی میکند اخلاق را

الْوَفَاءُ حَلِيَّةُ الْعَقْلِ وَعُنْوَانُ النَّبْلِ الْأَحْمَدُ الْكَمَالِ
وفاء حلیه عقل است و عنوان نبل است از کمال

الْعَقْلُ وَعُنْوَانُ الْفَضْلِ الْمَعْرِفَةُ دَهْشٌ وَالْخُلُقُ
عقل عنوان فضل است معرفت وحشتناک است و اخلاق

مِنْهَا غَطِشٌ السَّيِّئُ الْخُلُقُ كَثِيرُ الطَّيِّبِ سَغِصُ الْعَيْشِ
از آن پوشش است بد اخلاق بسیار است از نیک و غلبه است از عیش

الْمَطْلُ أَحَدُ الْمَنْعَيْنِ الْيَأْسُ أَحَدُ الْخُجَيْنِ - السَّامِعُ الْغَيْبَةِ
مطلق یکی از مانعهاست یأس یکی از خجهاست - شنونده است از غیبت

أَحَدُ الْمَغَابِينِ الْمُصِيبَةُ بِالضَّرْبِ عَظَمُ الْمُصِيبَتَيْنِ
یکی از غایبهاست مصیبت با ضربه بزرگ است از مصیبتها

الظَّنُّ الصَّوَابُ أَحَدُ الصَّوَابَيْنِ التَّوْبَةُ الصَّالِحَةُ
ظن با راستی است از صوابهاست توبه نیک است

إِحْدَى الْكِبَارَتَيْنِ الْكَفُّ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ أَحَدُ
یکی از بزرگواریهاست کف از آنچه در دستهای مردم است یکی از

السَّخَائِينِ الذِّكْرُ الْجَمِيلُ أَحَدُ الْكِبَارَتَيْنِ الْبَشَرُ أَحَدُ
سخاوتهاست ذکر زیبا یکی از بزرگواریهاست بشر یکی از

الْمَحْدَثَيْنِ الْفِكْرُ أَحَدُ الْهَدَايَيْنِ الْأَغْرَابُ أَحَدُ
محدثهاست فکر یکی از هدایاست اغراب یکی از

الْكَشَائِينِ الَّذِينَ أَحَدُ الْكَبِيرَيْنِ الْخَيْرَةُ أَحَدُ الْوَجْهَيْنِ
بر کشفهاست کشف یکی از بزرگواریهاست خیر یکی از وجوهاست

الدَّعَاءُ لِلشَّيْءِ أَحَدُ الصَّدَقَتَيْنِ الْأَدَبُ أَحَدُ الْكَبِيرَيْنِ
دعا برای چیزی یکی از صدقات است ادب یکی از بزرگواریهاست

الَّذِينَ أَشْرَفُوا النَّسَبَيْنِ • الْمَصِيبَةُ وَاحِدَةٌ فَإِنْ جَرَعَتْ
 كَانَتْ اثْنَيْنِ • الْكَيْفَةُ الصَّالِحَةُ أَحَدُ الْعَالَمَيْنِ • السَّعْيُ
 أَحَدُ الْعَدَابَيْنِ • الْعِلْمُ أَحَدُ الْحَيَاتَيْنِ • الْمَوَدَّةُ أَحَدُ
 الْفَرَائِيقَيْنِ • الذِّكْرُ الْجَمِيلُ أَحَدُ الْعَرَبَيْنِ • الْحِرْصُ أَحَدُ
 الشَّقَايَيْنِ • الْخُلُوعُ أَحَدُ الْفَقَرَيْنِ • السَّجْدُ أَحَدُ الْقُرْبَيْنِ
 الْمَنْزِلُ الْكَبِيرُ أَحَدُ الْخَشَيْنِ • الزَّوْجَةُ الْمُوَافِقَةُ أَحَدُ
 الرَّاحَتَيْنِ • الْهَمُّ أَحَدُ الْهَمَمَيْنِ • الْحَسَدُ أَحَدُ الْعَذَابَيْنِ
 الْمَرَضُ أَحَدُ الْخُسَيْنِ • الظَّالِمُ طَائِعٌ سَطْرٌ أَحَدُ الْتَقَاتَيْنِ
 الْعَادِلُ بِرَاعٍ يَنْتَظِرُ أَحَدُ الْجَرَائِنِ • الْمُؤْمِنُ يَقْظَارُ
 يَنْتَظِرُ أَحَدِي الْحَسَنَيْنِ • الْعَقْرُ عَظِيمُ الْفَضِيلَتَيْنِ
 الْظَفَرُ أَحَدُ الظُّفَرَيْنِ • التَّوْفِيقُ أَشْرَفُ الْخَطَيْنِ • التَّوَالُفُ

أَفْضَلُ الشَّرَفَيْنِ • السَّخَاءُ أَحَدُ السَّعَادَتَيْنِ • الطَّعْمُ أَحَدُ
 الذِّكْرِينِ • الْوَعْدُ أَحَدُ الرَّقَبَيْنِ • الْخِزَانَةُ الْوَعْدُ أَحَدُ
 الْعَقَبَيْنِ • الْحِلْمُ أَحَدُ الْمُنْقَبَتَيْنِ • الْمَوَدَّةُ فِي اللَّهِ أَكْلُ
 الشَّيْنَيْنِ • الْحَسَدُ أَمُّ الْوَيْلَيْنِ • الزُّهْدُ أَفْضَلُ الثَّوَابَيْنِ
 الْحَافِيَةُ أَفْضَلُ اللَّبَاسَيْنِ • الْفِكْرُ أَحَدُ الْهَدَايَتَيْنِ
 الْعِلْمُ الْأَنْسَيْنِ • الْعَمَلُ الصَّالِحُ أَفْضَلُ الزَّادَيْنِ • الْعَدْلُ
 أَفْضَلُ السِّيَاسَتَيْنِ • الْجَوْرُ أَحَدُ الْمَدْمَرَيْنِ • الْخُلُقُ
 السَّجِيحُ أَحَدُ الْبَغْتَيْنِ • الصُّورَةُ الْجَمِيلَةُ أَوَّلُ السَّعَادَتَيْنِ
 الصَّحَّةُ أَهْنَى اللَّذَائِنِ • الشَّهْوَةُ أَحَدُ الْخَوَافَيْنِ • الشُّجَا
 أَحَدُ الْغَرَبَيْنِ • الْفَرَارُ أَحَدُ الذِّكْرِينِ • الْقُرْآنُ أَفْضَلُ
 الْهَدَايَتَيْنِ • الْوَلَدُ الصَّالِحُ أَجَلُ الذِّكْرِينِ • الْإِيمَانُ

وفي الخبر ربح الولد مزارع الجنة ويروى عنه صلى الله عليه وسلم قال لا أحد الحسنين إلا مزارع الله وعنه صلى الله عليه وسلم ولد الرجل من أصيبته
 وقيل الولد من العيون وريحانة الألف وثمره القلب وقال الأصف لمعاوية أولادنا غار قلوبنا وعماد طهورنا ونحن لهم أرض ذليل وسما طليله لا نعصبوا لأرضهم

أفضل

أَفْضَلُ الْأَمَانَتَيْنِ • الْخَلْقُ السَّجِي أَحَدُ الْعِدَائَيْنِ
 الْوَلَدُ أَحَدُ الْعَدُوَيْنِ • الصَّدُوقُ أَفْضَلُ الذَّخِيرَيْنِ
 الْمَرْكَبُ لَهُنِي أَحَدُ الدَّاجِحَيْنِ • الْعِلْمُ أَفْضَلُ الْجَمَالَيْنِ
 الذِّكْرُ أَفْضَلُ الْغَنَمَتَيْنِ • الصَّدَقَةُ أَكْثَرُ الرِّجْحَيْنِ
 الْعِلْمُ بِاللَّهِ أَفْضَلُ الْعِلْمَيْنِ • الْمَعْرِفَةُ بِالنَفْسِ أَنْفَحُ
 الْمَعْرِفَتَيْنِ • الْأَخْذُ عَلَى الْعَدُوِّ بِالْفَضْلِ أَحَدُ
 الطُّفَرَيْنِ • الْقَنَاعَةُ أَفْضَلُ الْغِنَايَيْنِ • الْهَوَى
 أَكْثَرُ الْعَدُوَيْنِ • الصَّدَقَةُ أَفْضَلُ الذَّخِيرَيْنِ
 النَّسَاءُ أَكْثَرُ الْفِتْنَتَيْنِ • الْمَعْرُوفُ أَفْضَلُ الْكَثْرَتَيْنِ
 الصَّلَاةُ أَفْضَلُ الْقُرْبَتَيْنِ • الصِّيَامُ أَحَدُ الصَّحَائِدَيْنِ
 الشُّهُرُ أَحَدُ الْحَيَاتَيْنِ • الْقَنَاعَةُ أَفْضَلُ الْعَفْفَيْنِ

الشُّكْرُ أَحَدُ الْخَزَائِنِ • الدِّينُ أَحَدُ الرِّقَقَيْنِ • الْبَقِيْعُ
 أَحَدُ الْعَصَبَتَيْنِ • النَّدَمُ أَحَدُ التَّوْبَتَيْنِ • الْغَدْرُ أَحَدُ
 الْحَيَاتَيْنِ • الصَّدُوقُ أَفْضَلُ الْعَدَتَيْنِ • الْبَشَاشَةُ أَحَدُ
 الْفَرَائِدِ • الدِّينُ وَالْأَدَبُ نَتِجَةُ الْعَقْلِ • الْحَرَصُ وَالشُّرَى
 وَالْخُلُقُ نَتِجَةُ الْجَهْلِ • الْكَرَمُ حُسْنُ الْبَيْتَةِ وَاجْتِنَابُ الدَّنِيَّةِ
 الْأَمَلُ يَقْرُبُ الْمَنِيَّةَ وَيُبَاعِدُ الْأَمِنَةَ • الْعَاقِلُ مَنْ تَعَدَّى
 الذُّنُوبَ بِالْغَفْرِ • الْكَرِيمُ مَنْ جَازَى الْأَسَاءَةَ بِالْإِحْسَانِ
 الْحُسْنُ مِنْ عَمِّ النَّاسِ بِالْإِحْسَانِ • السَّجَاعَةُ قَضَرُ حَاجَاتِ
 وَفَضِيلَةُ ظَاهِرَةٍ • الْعِلْمُ وَرَأْيُهُ كَرِيمَةٌ وَنِعْمَةٌ عَظِيمَةٌ
 الْإِنْصَافُ يَرْفَعُ الْخِلَافَ وَيُوجِبُ الْإِبْتِلَافَ • التَّقْوَى
 حَاجَةُ الْكَلْبِ وَالْعَفَافُ • الْعَدْلُ رَأْسُ الْإِيمَانِ وَ

جَمَاعُ الْإِحْسَانِ • الْإِيثَارُ أَحْسَنُ الْإِحْسَانِ • وَاعْلَا
 مَرَاتِبِ الْإِيمَانِ • الْخُلُوكُ الْحَادِ • وَيَدْخُلُ النَّارَ
 الظُّلُمُ فِي الدُّنْيَا بَوَارٍ • وَفِي الْآخِرَةِ دِمَارٌ • الْكَذِبُ
 فِي الْعَاجِلَةِ عَارٌ • وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ • الْغَضَبُ
 يُدِي صَاحِبَهُ وَيُدِي مُعَابِيَهُ • الْحَاجُّ يَكُونُ أَرَاكِيهِ
 وَيَتَوَصَّلُ بِصَاحِبِهِ • الْعَالِمُ مَنْ شَهِدَتْ بَصِيحَتُهُ أَقْوَالَهُ وَ
 أَعْمَالُهُ • الْوَرَعُ مَنْ تَزَهَّدَتْ وَشَرَفَتْ خِلَالُهُ • الزُّهْدُ
 شِمَّةُ الْمُتَّقِينَ وَنَجْوَى الْأَوَّابِينَ • الْيَقِينُ ثَمَرَةُ الدِّينِ وَ
 أَمَارَةُ الْيَقِينِ • الْحِكْمَةُ رَوْضَةُ الْعُقَلَاءِ وَزَهْرَةُ
 التُّسْلَاءِ • الْجَاهِلُ لَنْ أَبْدَا الْأَمْفِرَ طَا أَوْ مَفِرَ طَا • الْعَقْلُ
 غَرِيَّةٌ تَزِيدُ بِالْعِلْمِ وَالْجَاهِلُ بِالْحُجُبِ وَيُؤْخِرُ

الْقُلُوبَ • الْعِلْمُ غَرْفٌ لِكَثْرَةِ الْجَمَالِ • النَّاجُونَ مِنَ
 النَّارِ قَلِيلٌ لَغَبَةِ الْهَوَى وَالضَّلَالِ • الدُّنْيَا لَا تَصْفُوا
 لِشَارِبٍ • وَلَا تَنْفَعِي لِصَاحِبٍ • الصَّبْرُ عَلَى النَّوَائِبِ
 يَنْتَلِ شَرَفُ الْمَرَاتِبِ • الْمَذْنِبُ عَنْ غَيْرِ عِلْمٍ سَرِي مِنَ الذَّنْبِ
 الدُّنْيَا مِلَّةٌ بِالْمَصَائِبِ • طَائِفَةٌ بِالْفَجَائِعِ وَالنَّوَائِبِ
 الْعَالِمُ يُنَجِّي مِنَ الْإِيثَارِ فِي الْحَيَرَةِ • الصَّدِيقُ أَفْضَلُ
 عَدُوٍّ • وَأَبْقَى مَوَدَّةٍ • الْعَاقِلُ مَنْ هَجَسَ شَهْوَتَهُ وَبَاعَ نَفْسَهُ
 بِالْآخِرَةِ • الْأَخْقُ غَرِيبٌ فِي بَلَدِهِ مَهَانٌ بَيْنَ أَعْرَبِيهِ
 الْجَاهِلُ لَا يَنْتَدِعُ • وَبِالْمَوْعِظَةِ لَا يَنْتَفِعُ • الْمُؤْمِنُ عَفِيفٌ
 مُقْتَضِعٌ • مُنْتَزِعٌ مُتَوَرِّعٌ • الصَّبْرُ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ أَهْوَنُ
 مِنَ الصَّبْرِ عَلَى عِقُوبَتِهِ • الْعَاقِلُ لَا يَتَكَلَّمُ إِلَّا بِحَاجَتِهِ
 أَوْ حُجَّتِهِ وَلَا يَشْتَغِلُ إِلَّا بِصَلَاحِ الْآخِرَةِ • الْبَاخِلُ فِي

الدُّنْيَا مَدْمُومٌ • وَفِي الْآخِرَةِ مَعَذَاتٌ مَلُومٌ • الظُّلُمُ
 نَزَلَ الْقَدَرُ • وَيُسَلِّبُ النِّعَمَ وَيُهْلِكُ الْأَلَمَ • الْعِلْمُ
 يَدُلُّ عَلَى الْعَقْلِ فَمَنْ عَمِلَ • الْعِلْمُ يَحْيِي النَفْسَ وَمُنِيرُ
 الْعَقْلِ وَمُمِيتُ الْجَهْلِ • الْعَاقِلُ مَنْ تَوَرَّعَ عَنِ الذُّنُوبِ
 وَتَزَنَّى مِنَ الْعُيُوبِ • السَّخَاءُ يَخْصُ الذُّنُوبَ وَيَجْلِبُ
 حَبَّةَ الْقُلُوبِ • الْكَيْسُ أَصْلُهُ عَقْلُهُ وَمُرْوَتُهُ خُلْفُهُ
 وَدُنْيُهُ حَسْبُهُ • الْعَالِمُ مَنْ لَا يَشْبَعُ مِنَ الْعِلْمِ وَلَا يَشْبَحُ
 بِالْأَعْقَالِ مَنْ عَقَلَ لِسَانَهُ إِلَّا عَنِ ذِكْرِ اللَّهِ • الْمُؤْمِنُ
 مَنْ كَانَ حُبُّهُ لِلَّهِ وَبُغْضُهُ لِلَّهِ وَآخِذُهُ لِلَّهِ وَتَرْكُهُ لِلَّهِ
 الْمُؤْمِنُ شَاكِرٌ فِي السَّرِّ صَابِرٌ فِي الْبَلَاءِ خَائِفٌ فِي الرَّخَاءِ
 الْمُؤْمِنُ عَاقِلٌ فِي الْغِيَةِ مُنْزَعٌ عَنِ الدُّنْيَا • الزَّيْنَةُ بِحُسْنِ

الصَّوَابِ لَا يَحْسُنُ الثَّيَابُ • الرَّفْقُ مُفْتَاخُ الصَّوَابِ
 وَشِمَّةٌ ذَوِي الْأَلْيَابِ • الْعَاقِلُ مَنْ عَصَى هَوَاهُ فِي طَاعَةِ
 لَخَطُّ الْإِنْسَانِ فِي الْأَذْنِ لِنَفْسِهِ وَفِي اللِّسَانِ لِنَفْسِهِ
 الْوَصْلَةُ لِلَّهِ فِي الْأَنْفِطَاعِ عَنِ النَّاسِ • الْخِلَاصُ مِنْ أَسْرِ الطَّغْيِ
 بِاِكْتِسَابِ الْيَأْسِ • الْعِلْمُ ثَمَرَةُ الْحِكْمَةِ وَالصَّوَابُ مِنْ قُوَّةِ
 الْحَرِيصِ فَقِيرٌ وَلَوْ مَلَكَ الدُّنْيَا بِخَدَائِفِهَا • الصَّدَقُ عِمَادُ
 الْإِسْلَامِ وَدَعَامَةُ الْإِيمَانِ • الْإِيمَانُ قَوْلٌ بِاللِّسَانِ وَ
 عَمَلٌ بِالْأَرْكَانِ • الْخُودُ فِي اللَّهِ عِبَادَةُ الْمُتَّقِينَ • الْخَشْيَةُ
 مِنْ عَذَابِ اللَّهِ شِمَّةُ الْمُتَّقِينَ • التَّزَنُّ عَنِ الْمَعَاصِي عُدَّةُ
 الْحَزْمِ يَجْعَلُ الْفُضَّةَ حَقًّا تُمْكِنُ الْفُرْصَةُ
 الْمُتَوَلَّى فِي الدُّنْيَا إِضَاعَةً وَفِي الْآخِرَةِ حِسْرَةً • الْكَرَمُ

بِذَلِكَ الْيُودُ وَإِنْجَارُ الْمَوْعِدُ • أَصْلُ الدِّينِ إِذَا أَلَامَانَهُ
 وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ • السَّيِّدُ مَحْسُودٌ وَالْجَوَادُ مَحْبُوبٌ مَوْدُو
 الْحَسُودُ أَبْدَاعِيلُ • الْبَخِيلُ أَبْدَازِيلُ • الْجَنَّةُ خَيْرُ مَالٍ
 النَّارُ شَرُّ مَقِيلٍ • الْمَعُونَةُ تَنْزِلُ مِنَ اللَّهِ قَدْرَ الْمُؤْنَةِ
 الْمِرْجَاحُ فُرْقَةٌ تَتَّبِعُهَا ضَعِيفَةٌ • الْأَفْطَاطُ فِي الْمَلَامَةِ كَيْشٌ
 نَارًا لِلْحَاجَةِ • الْجَوْعُ خَيْرٌ مِنْ ذَلِكَ الْخُضُوعُ • الْقَانِعُ
 نَاجٍ مِنَ الْفَاتِ الْمَطَامِعِ • الْكَرِيمُ يَنْزِجُ رَعْمًا يَفْتَحِيهِ اللَّهُ
 الْجَاهِلُ كَيْتَوَحِشٌ قَمَا يَأْتِي بِهِ الْحَلِيمُ • الْمَعْرُوفُ غُلٌّ
 لَا يَفْكُهُ إِلَّا شُكْرًا وَمَكَافَاتٍ • الْحَقُّ إِلَٰهٌ مَنْزَعَةٌ عَيْنٌ
 الْحَبَابَاتُ وَالْمُرَايَاةُ • الْمُؤْمِنُ بَيْنَ نِعْمَةٍ وَخِطَةِ لَا يَصْلَحُهَا
 إِلَّا الشُّكْرُ وَالِاسْتِغْفَارُ • الْحَلَمُ عِنْدَ شِدَّةِ الْغَضَبِ يُؤْمِنُ

غَضَبُ الْجَبَّارِ • الْكَلَالُ عَلَى ثَلَاثٍ الْقَبِيلُ عَلَى النَّفَائِقِ التَّوَرُّعُ
 فِي الْمَطَالِبِ وَأَسْفَافُ الطَّالِبِ • الرَّفْقُ يَكْسِرُ الصَّعَابَ
 وَلَيْسَ تَشْدِيدُ الْأَسْبَابِ • الْعَالِمُ يُعْرِفُ الْجَاهِلَ لِأَنَّهُ
 كَانَ قَبْلَ جَاهِلًا • الْجَاهِلُ لَا يَعْرِفُ الْعَالِمَ لِأَنَّهُ لَمْ يَكُنْ
 قَبْلَ عَالِمًا • التَّوْفِيقُ وَالْخُذْلَانُ يَتَخَادَبَانِ النَّفْسُ قَائِمَةٌ مَا غَلَبَ
 كَانَتْ حَيَّةً • الْمُؤْمِنُ خَذِرٌ مِنْ ذُنُوبِهِ أَبْدَازِيلُ الْبَلَاءِ
 وَسِرُّ جَوَارِحِهِ سَرِيهٌ • الْعَقْلُ وَالْعِلْمُ مَقْرُونَانِ فِي قَدَرٍ
 لَا يَفْتَرِقَانِ وَلَا يَتَكَلَّمَانِ • الْإِيمَانُ وَالْحَيَاءُ مَقْرُونَانِ
 فِي قَدَرٍ لَا يَفْتَرِقَانِ • الْإِيمَانُ وَالْعِلْمُ إِخْوَانٌ تَوَامِبَانِ
 وَرَفِيقَانِ لَا يَفْتَرِقَانِ • الْإِيمَانُ نَشْرَةٌ أَصْلُهَا الْيَقِينُ
 وَفُرُوعُهَا التَّقْوَى وَنُورُهَا الْحَيَاءُ وَفَرْعُهَا السَّخَاءُ • الْغَضَبُ

نَارٌ مَوْقَدَةٌ مِّنْ كَظَمَةِ أَطْفَالِهَا • وَمَنْ أَطْلَقَهَا كَانَ أَوَّلَ
 مَنَحْرِقٍ بِهَا • الْعَارِفُ مَنَ عَرَفَ نَفْسَهُ فَاغْتَمَّهَا وَتَرَاهَا
 عَنْ كُلِّهَا يَبْعُدُهَا وَيُبْقِيهَا • السَّمَوَاتُ إِعْلَالٌ قَانِدَاتُ
 وَأَفْضَلُ دَوَائِهَا • إِفْنَاءُ الصَّبْرِ عَنْهَا • الْآخِرُ لَا يَحْسُ
 بِالْهَوَانِ وَلَا يَنْفَكُ عَنْ نَفْسٍ وَحُرَّانِ • الْبُكَاءُ مِنْ خِفَةِ
 اللَّهِ لِلْعُدَّةِ عَنِ اللَّهِ عِبَادَةُ الْعَارِفِينَ • وَالنَّفْكَاءُ فِي
 مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عِبَادَةُ الْمُخْلِصِينَ • لَحْوُ
 دَاءٍ لَا يُدَاوِي وَرَمَضٌ لَا يَبْرِئُ • الْحَرْبُ الْغَضَبُ فِي الدَّارِ
 سَهْنُ انْحِرَافِهَا • الْإِخْوَانُ فِي اللَّهِ تَعَالَى تَدْوِمُ مَوَدَّتِهِمْ
 لِدَوَامِ سَيِّدِهَا • إِخْوَانُ الدُّنْيَا تَقْطَعُ مَوَدَّتَهُمْ لِسُرْعَةِ
 انْقِطَاعِ أَسَانِيهَا • الْكَسْبُ مَن كَانَ يَوْمُهُ خَيْرًا مِنْ أَمْسِهِ

وَعَقْلُ الذِّمِّ عَنْ نَفْسِهِ • الْعَاقِلُ مَنَ أَحْسَنَ صَنَائِعَهُ
 وَوَضَعَ سَجِيئَهُ فِي مَوَاضِعِهِ • الشَّقِيُّ مَنَ اغْتَمَّ حَالَهُ وَانْخَدَعَ
 لِعُورِ أَمْرِهِ • اللَّيْمُ إِذَا بَلَغَ قَوْفَ مِقْدَارِهِ تَنَكَّرَتْ حَالُهُ
 التَّقَرُّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِسَائِلِهِ وَإِلَى النَّاسِ بِزَكَاةِهَا • الدُّنْيَا
 مُسْتَقْبَلَةٌ فَإِنَّ بَقِيَّتَكَ لَمْ تَبْقَ لَهَا • الْحُبُّ الْغَفْلَةُ
 الْحُسَادُ عَنْ سَلَامَةِ الْجَسَادِ • الدُّنْيَا أَصْغَرُ وَأَحْقَرُ
 وَأَنْذَرُ مِمَّنْ أَنْ تَطَاعَ فِيهَا الْإِخْفَادُ • إِخْوَانُ الصِّدْقِ
 الصِّدْقُ فِي نِيَّةٍ فِي التَّرَاءِ وَعَدَّةٍ فِي الضَّرَاءِ • الدَّوْلَةُ
 تَبْدُ خُطَا صَاحِبِهَا صَوَابًا وَصَوَابُ خُطَايَا لُزُومِ
 مَنَ أَوَاهُ الْأَمْرَاءِ • وَمُعَادَاةُ مَنَ يَقْدِرُ عَلَى الضَّرَاءِ • الْعِلْمُ
 أَفْضَلُ شَرَفٍ مِّنْ لَّافِدَةٍ لَهُ • الْجَاهِلُ لَا يَعْرِفُ تَقْصِيرَهُ وَلَا

يَقُولُ مِنَ النَّجْصَةِ الْعَطِيَّةُ بَعْدَ الْمَنِّ أَجَلَ مِنَ الْمَنِّ
قول بگویند از بزدلی عطا کردن بعد از بخشش اجل از بخشش

بَعْدَ الْعَطِيَّةِ الذَّمُّ يُخْلِقُ الْأَبْدَانَ وَيَجِدُّ الْأَمَالَ
بعد از عطا کردن ذم می بخشد ابدان را و تجدید مال را

وَيَذِي الْمَنِيَّةَ وَيُبَاعِدُ الْأَمْنِيَّةَ أَوْ آخِرُ مَصَادِرِ التَّوْفِيقِ
و می ذیبت و می دور کند امانت را یا آخر مصادیق التوفیق

أَوَائِلُ مَوَارِدِ الْحَدَثِ الْعَافِلُ إِذَا اسْكَنْتَ فَكَرَ وَإِذَا أَنْطَمَ
اولیای موارید الحدیث العافل اگر اسکان کنی فکر کنی و اگر انطم کنی

ذَكَرَ وَإِذَا أَنْطَمَ عَنِّي الدَّاعِي بِإِعْلَالِ كَالْقَوْسِ بِإِلَافٍ
یاد کن و اگر انطم کنی دعا کننده را با عیال کمان را با ایلاف

الْمُرُوءَةِ اجْتَابَ الرَّجُلُ مَا شِئْنَهُ وَكَتَبَ مَا جَرَبَهُ
مردمردی را دوست داشت مردی را که چشیده بود و نوشت آنچه امتحان کرده بود

التَّوْفِيقُ فِي دُنْيَاهُ كَرَفِيقٍ فِي دِينِهِ الْغِنَاءُ بِاللَّهِ أَكْبَرُ الْغِنَاءِ
توفیق در دنیا را رفیق در دین است بخت با خدا بزرگتر از بخت با خدا

الْغِنَاءُ بِغَيْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ الْفَقْرِ وَالشَّقَاءِ الْعِلْمُ أَكْثَرُ مِنَ الْإِيمَانِ
بخت با غیر خدا بزرگتر از فقر و بدبختی است دانش بیشتر از ایمان

يُحَاطُ بِهِ فَيُخَذُّ مِنْ كُلِّ أَحْسَنِهِ السَّخَاءُ وَالشَّحَاحَةُ
بر او احاطه می شود و از هر بهترین آن سخاوت و شحاحه

عَمَّا يَرَى شَرَفَهُ يَضَعُهَا اللَّهُ سَخَانَهُ فَمِنْ أَحَبِّهِ وَاصِحَّةُ
آنچه را که می بیند شرفش را خدا می گذارد سحرش را پس از آنکه دوست دارد و صحت

الصَّبْرُ عَلَى الْبَلَاءِ أَفْضَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ فِي الرَّخَاءِ الْعَقْلُ
صبر بر بلا بهتر از عافیت در رخااست عقل

أَخْفَى الْغِنَاءِ وَغَايَةُ الشَّرَفِ فِي الْآخِرَةِ وَالْذُّنْيَا
آرامش بیشتر از بخت و غایت شرف در آخرت و دنیا

الْكِبَرُ يُخَفُّ إِذَا عُنِفَ وَيَلِينُ إِذَا اسْتَعْطِفَ
بزرگی را می خفاند اگر درشت شود و می نرمد اگر استعطاف کند

يُخَفُّ إِذَا اسْتَعْطِفَ وَيَلِينُ إِذَا عُنِفَ الْمُؤْمِنُ إِذَا سَأَلَ
می خفاند اگر استعطاف کند و می نرمد اگر درشت شود مؤمن اگر سأل کند

أَسْعَفَ وَإِذَا سَأَلَ خُفِيَ الْحَاسِنُ فِي الْإِقْبَالِ هِيَ
بیشتر است و اگر سأل کند می خفتد نیکوکار در ایقبال است

الْمَسَاوِي فِي الْأَدْبَارِ الصَّمْتُ يَكْسِبُ الْوَقَارَ وَيَكْفِيكَ
مساوی در ادبار است صمت می بخشد وقار و می کفایت کند

مَوْنُهُ الْإِعْتِدَارُ الْأَمَلُ سُلْطَانُ الشَّيَاطِينِ عَلَى قُلُوبِ
مونس او اعتماد است امید پادشاهی شیاطین بر دلها

الْغَافِلِينَ لِكُمَّةٍ ضَالَةٍ كُلُّ مُؤْمِنٍ فَخْذُهَا
بیخبران را بگویند بگویند ضاله ای هر مؤمن فخذ او است

وَلَوْ مِنْ أَقْوَاهُ الْمَنَافِقِينَ لَكَلَّهِ فِي الْإِنْسَانِ أَضْرَمَ
و اگر از بهترین منافقان باشد بگویند در انسان آتش

الْأَكْلَةُ فِي الْبَدَنِ السَّعِيدُ مَنْ خَافَ الْعِقَابَ فَمِنْ
خورش در بدن شادمان کسی است که بترسد عتاب را پس از آنکه

وَرَجَا الثَّوَابَ فَأَحْسَنُ الْحَاسِدِينَ أَنْ تَرَوَا الْبَغْيَ
و دوست داشته باشی پاداش را پس از آنکه بدین است بدین است

عَمَّنْ نَحْنُ نَحْمَدُهُ عَلَيْهِ السَّاعِي كَاذِبٌ لَنْ يَمُوتَ
آنکه را که ما را حمد می کنیم بر او ساعی کاذب هرگز نمی میرد

ظالم لمن سعى عليه العلم حاكم والمالك يحكم عليه

الحكم يرسدك الى ما امرك الله به والزهد يستل

لك الطريق اليه المالك يكرم صاحبه في الدنيا و

يهينه عند الله سبحانه الجن والحرص والبخل غرا

سوء يحرم سوء الظن بالله المالك يكرم صاحبه ما

يدله ويهينه ما خليه الفقيه كل الفقيه من ل

يمنع العباد الرجاء لرحمة الله ولو يؤمن بهم مكر الله

العالم كل العالم من لم يمنع العباد الرجاء لرحمة الله

ولم يؤنسهم من روح الله المالك والكنون من ربه

الحياة الدنيا والعمل الصالح خرب الاخرة الحكيم

الخيال جامع لمن لا يشكره وقادم على من لا يعذره

الكرم اشارة عذوبة التناء على حب المال الزهد

تقصير الامال واخلاص الاعمال الاخ المكتسب

في الله اقرب الاقرب وارحم من الالهات والاباء

العلم اشارة حب المال على لذة الخلد والتناء العالم

بجهل كالسائر على غير طريق فلا يزيد حده في السير

الابعدا عن حاجته المرء يوزن بقوله ويقوم بفعله

فقل ما ترجح زنته واقل ما تجل قيمته الكذاب منهم

في قوله وان قويت بحجة وصدقته لهجة الناس انباء

الذبا والولد مطبوع على حبه امه العاقل من انهم

رأبه ولم يشق كل ما سول له نفسه المؤمن حي غني

موقن تقي المنافق وفي غنى مملو شقي الكلام

بَيْنَ خَلْقٍ سَوِيٍّ هُمَا • الْإِكْتَارُ وَالْإِفْلَاقُ • فَالْإِكْتَارُ هَذَرٌ
 بَيْنَ دَوَابِّهِمْ وَبَيْنَ دَوَابِّهِمْ • الْإِكْتَارُ هَذَرٌ
 وَالْإِفْلَاقُ عَجِيٌّ وَحَصَرٌ • الْإِيمَانُ وَالْإِخْلَاصُ وَالْيَقِينُ
 وَالْوَرَعُ الصَّبْرُ • وَالرِّضَا بِمَا بَاتِي بِهِ الْقَدَرُ • الصَّبْرُ
 إِنْسَانٌ هُوَانَتْ أَلَا أَنَّهُ غَيْرُكَ • الْمَشَاوَرَةُ مَرَاحَةُ لَكَ
 وَتَقَبُّ لَعْنِكَ • الذِّكْرُ كُؤُوسُ اللَّبِّ وَنَبْرُ الْقَلْبِ وَتَسْتَبْرُ
 الرَّحْمَةُ • أَوَّلُ عَرْضِ الْحَلِيمِ عَنْ حِلْمِهِ • إِنَّ النَّاسَ كُلَّهُمُ
 أَنْصَارُهُ عَلَى خَصْمِهِ • الدُّنْيَا سَجْنُ الْمُؤْمِنِ وَالْمَوْتُ تَخَفُّهُ
 وَالْجَنَّةُ مَا وَاهُ • الدُّنْيَا جَنَّةُ الْكَافِرِ وَالْمَوْتُ مَخْصَصُهُ
 وَالنَّارُ مَشْوَاهُ • الْعَمَلُ بِطَاعَةِ اللَّهِ أَرْحَى وَلِسَانُ الصَّدَقِ
 أَخْبَرُ وَأَكْبَحُ • الْكَبِيرُ إِذَا قَدَّرَ صَفَحَ وَإِذَا مَلَكَ سَخَّ وَإِذَا
 سُدَّ أَمْرُهُ • الْغَدُّ بِكُلِّ أَحَدٍ قَرِيبٌ وَهُوَ يَدْوِي الْقُدْرَةُ

وَاقْتَرَأَ الْوَفَاءُ تَوَامَ الْأَمَانَةِ وَزَيْنَ الْأَخَوَةِ • الشَّرُّ كَثِيرٌ
 النَّفْسُ وَنَفْسُ الدِّينِ وَزَيْنُهَا بِالْفُتُوهِ • الْوَرَعُ يُصْلِحُ الدِّينَ
 وَتَصُونُ النَّفْسَ وَزَيْنُهَا بِالْمُرُوَّةِ • الْعَاقِلُ مَنْ زَهَدَ فِي دُنْيَا
 دُنْيَاهُ فَإِنَّهُ وَرَعٌ فِي جَنَّةِ سَيِّئَةٍ خَالِدٌ عَلَيْهِ • الصَّبْرُ
 أَفْضَلُ سَجَّةٍ • وَالْعِلْمُ أَشْرَفُ حَلِيَةٍ وَعَظِيَّةٍ • إِنْتِبَاهُ
 الْعَبْدُ لَا يَنْفَعُ مَعَ غَفْلَةِ الْقُلُوبِ • الْمُتَّقِي مِنَ اتِّقَى الذُّنُوبِ
 وَالْمُنْتَرِهُ مِنَ نَبْرَةِ عَنِ الْعُيُوبِ • الْفِكْرُ فِي الْأَمْرِ قَبْلَ مَلَابَسَتِهِ
 يُؤْمِنُ الزَّلْكَ • الطَّاعَةُ جَنَّةُ الرَّعِيَةِ • وَالْعَزْلُ
 جَنَّةُ الدَّوْلِ • الصَّبْرُ لَا يَنْحَلُّ الرَّجُلُ مَا يَنْتُوبُهُ وَ
 يَكْظُمُ مَا يَغْضِبُهُ • الصَّفْحُ أَنْ يَغْفِرَ الرَّجُلُ عَمَّا يَجْنِي عَلَيْهِ
 وَيَجْلِسُ عَمَّا يَغْضِبُهُ • الْحَزَنُ لَا يَزِيدُ الْقَدَرَ وَلَكِنْ يَحْطِ الْأَجْرُ

الْحَرَصُ لَا يَبِيدُ فِي الزَّمَنِ وَلَكِنْ يَذِلُّ الْفَقِيرَ الْعَانِي مِنْ
 لَا يَشْغُلُهُ النِّعَةُ عَنِ الْعَمَلِ لِلْعَاقِبَةِ الرَّابِحُ مَنْ بَاعَ الدُّنْيَا
 بِالْآخِرَةِ وَاسْتَبَدَلَ بِالْآجِلَةِ عَنِ الْعَاجِلَةِ الشَّرُّ
 بِالْمَرْكَبِ الْحَرَصُ وَالْهَوَى مَرْكَبُ الْفِتْنَةِ الْبَلَاغَةُ مَا
 تَهْلِكُ عَلَى الْمُنْطِقِ وَخَفَّ عَلَى الْفِتْنَةِ النَّاسُ كَصُورٍ فِي
 صَحِيفَةٍ كُلُّ طَوْرٍ بَعْضُهَا شَرُّ بَعْضِهَا الدُّنْيَا صَفْقَةٌ
 مَبْعُونٌ وَالْإِنْسَانُ مَبْعُونٌ بِهَا الْخِيَلُ يَخْلَعُ عَلَى نَفْسِهِ
 بِالْبَسِيرِ مِنْ دُنْيَاهُ وَيَتَمَحَّصُ لَوَارِثَتِهِ بِكُلِّهَا أَمْالُ تَرْفَعُ
 صَاحِبُهُ فِي الدُّنْيَا وَيَضَعُهُ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَالُ الْعِبَادِ
 فِي الدُّنْيَا نَصَبٌ عَنْهُمْ فِي الْآخِرَةِ الْمَزَادَةُ شَرُّ كُلِّهَا وَشَرُّ
 مِنْهَا أَنَّهُ لَا يَدِينُهَا الشَّهَوَاتُ أَفَاتٌ قَاتِلَاتٌ وَخَيْرُ دَوَائِهَا

اقْتِنَاءُ الصَّبْرِ عَنْهَا لِحَسَدِ دَاءٍ عِيَاءٍ لَا يَزُولُ إِلَّا بِمَلِكِ
 الْحَاسِدِ أَوْ مَوْتِ الْجَسَدِ الدُّنُوبُ الدَّاءُ وَالْذَوَاءُ الْإِلَاحُ
 وَالشِّفَاءُ أَنْ لَا تَقُودَ لِحَسَدِ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ
 النَّارُ الْحَطَبَ الصَّبْرُ صَبْرَانِ صَبْرٌ عَلَى مَا تَكْرَهُ وَصَبْرٌ
 عَمَّا تُحِبُّ الصَّبْرُ أَحْسَنُ حُلَا الْإِيمَانِ وَأَشْرَفُ خَلْقِ
 الْإِنْسَانِ الشُّكُّ يُفْسِدُ الْيَقِينَ وَيُطْلِقُ الدِّينَ
 الْكَثِيرُ مِنَ أَحْيَاءٍ فُضِيْلُهُ وَأَمَاتَ رِزْدُ الْبَلَاءِ بِقُبْحِهِ شَرُّهُ
 وَهَوَاهُ الْأَمَلُ كَالسَّرَابِ يُعْطِي مَنْ رَأَاهُ وَيُخْلِفُ مَنْ جَاهَهُ
 السُّلْطَانُ الْجَائِرُ وَالْعَالِمُ الْهَاجِرُ اشْتَدَّ النَّاسُ نَكَايَةً
 اسْتَكَانَهُ الرَّجُلُ فِي الْعَزْلِ بِقَدَرِ شَرِّهِ فِي الْوِلَايَةِ أَكْثَرُ
 الْمَعْرُوفِ مِنْ إِشْدَائِهِ الْكَافِرُ خُبْتُ لَيْمَ خَوْفٍ وَمَغْرُورٌ

اقتناء

سُتَغْفَانُ

إِلَّا إِلَىٰ مِثْلِهِ ۚ لَئِنْ لَمْ يَجِدْ فِي يَدَيْهِ وَلَمْ يُوَخِّرْ تَوْبَهُ
 إِلَىٰ غَدِهِ لِحِكْمَةٍ لَّا تَحُلُ قَلْبُ الْمُنَافِقِ إِلَّا فِي أَمْرٍ حَالٍ
 أَلَعَلَّ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَأَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ
 الشَّرَفُ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ يَحْسُنُ الْأَعْمَالُ لَئِنْ لَمْ يَكُنْ إِلَّا
 لِيَسْتَصْلِحْ لِلْأَعْدَاءِ يَحْسُنُ الْقِتَالُ وَجَمِيعُ الْأَعْمَالِ
 هَوْنٌ مِنْ مُلَاقَاتِهِمْ مَغَالِبُهُمْ بِمَضِيقِ الْقِتَالِ الْفَضِيلَةُ
 يَحْسُنُ الْكَمَالُ وَكَثْرَةُ الْأَعْمَالِ لَا يَكْثُرُ الْمَالُ وَجَلَالُهُ
 الْأَعْمَالُ الصَّبْرُ عَنِ الشَّهْوَةِ عَقَّةٌ وَعَنِ الْغَضَبِ نَجْدَةٌ
 وَعَنِ الْمَعْصِيَةِ وَرَمْعٌ الْخَيْرُ أَنْ تَكُونَ بِمَالِكَ مُتَبَعًا
 وَعَنِ مَالٍ غَيْرِكَ مُتَوَتِّعًا الْفَقِيرُ الرَّاحِي نَاجٍ مِنْ
 حَائِلِ الْبَلْسِ وَالْغَيْبِ وَافِعٌ فِي حَالِهِ الْبَلْسُ

لَا يَنْجِيهِ إِلَّا بِإِسْلَامٍ مِنْ شَرِّهِ وَلَا يُؤْمِنُ غَوَايِلَهُ الْمُتَّقُونَ
 أَنْفُسُهُمْ عَفِيفَةً وَحَاجَةً خَفِيفَةً وَخَيْرَاتُهُمْ مَأْمُولَةٌ وَشُرُ
 مَأْمُونَةٌ الْمُتَّقُونَ أَنْفُسُهُمْ قَانِعَةٌ وَشَهَوَاتُهُمْ مَبْتَدَأَةٌ وَجَاهُ
 مُسْتَبْشِرَةٌ وَقُلُوبُهُمْ حَزُونَةٌ الْمُؤْمِنُ دَائِمُ الذِّكْرِ كَثِيرُ
 الْفِكْرِ عَلَى النَّعَاءِ شَاكِرٌ فِي الْبَلَاءِ صَابِرٌ فِي الدُّنْيَا عَاصِرُ
 حَاضِرٌ بِأَكْلٍ مِنْهُ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ وَالْآخِرَةُ دَارُ جَوْ
 يَحْكُمُ فِيهَا مَلِكٌ قَادِرٌ الْإِسْلَامُ هُوَ الْتَسْلِيمُ وَالْتَسْلِيمُ
 هُوَ الْيَقِينُ وَالْيَقِينُ هُوَ التَّصَدُّقُ وَالتَّصَدُّقُ هُوَ
 الْإِفْرَارُ وَالْإِفْرَارُ هُوَ الْإِدَاءُ وَالْإِدَاءُ هُوَ الْعَمَلُ فَلَا
 إِذَا عِلْمٌ عَمَلٌ وَإِذَا عَمَلٌ خُلَصَ وَإِذَا خُلَصَ عَمِلَ الْبُؤْسُ
 مَدْرُجَةٌ فِي كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا فِي فَرْصَةِ الْخَيْرِ الْإِشْرَافُ مَدْمُومٌ

فِي كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا فِي أَعْمَالِ الْبِرِّ الْإِفْضَالُ أَفْضَلُ قِسْمَةٍ وَ
 السَّخَاءُ أَحْسَنُ حِلَّةٍ الْعَقْلُ أَجْزَلُ نَهْجَةٍ وَالْعِلْمُ أَشْرَفُ
 مَرْيَةٍ الشَّرَكَةُ فِي الْمَلِكِ تُؤَدِّي إِلَى طَرَابِ الشَّرَكَةِ
 فِي الدَّرَايِ تُؤَدِّي إِلَى الصَّوَابِ الْعِلْمُ مَقْرُونٌ بِالْعَمَلِ فَتَنْ
 عِلْمٌ عَمَلٌ الْعِلْمُ يَهْتِفُ بِالْعَمَلِ فَإِنْ آجَبَهُ وَإِلَّا انْتَحَلَ
 الْمُؤْمِنُ الدُّنْيَا مَضَامِرُهُ وَالْعُلَاهِيَّةُ وَالْمَوْتُ نَحْفُهُ
 وَلِجَنَّةُ سَبْقَتُهُ الْكَافِرُ الدُّنْيَا حَنَّتُهُ وَالْعَاجِلُ هَمَّتُهُ
 وَالْمَوْتُ شَقَاوَتُهُ وَالتَّارُغَايَةُ الْأُمُورُ بِالتَّقْدِيرِ
 لَا بِالتَّذْيِيرِ الْقَلِيلُ مَعَ التَّذْيِيرِ أَبْقَى مِنَ الْكَثِيرِ مَعَ
 التَّذْيِيرِ التَّنَبُّهُ خَيْرٌ مِنَ الْعَجَلَةِ إِلَّا فِي فُرْصَةِ الْبِرِّ
 الْعَجَلَةُ مَذْمُومَةٌ فِي كُلِّ أَمْرٍ إِلَّا فِي إِذْغِ الشَّرِّ الْإِفْضَالُ

مِنَ النَّفْسِ كَالْعَدْلِ فِي الْأَمْرِ التَّوَضُّعُ مَعَ الرَّفْعَةِ كَالْعَفْوِ
 مَعَ الْقُدْرَةِ الْجَنُودُ عِزُّ الدِّينِ وَحُصُولُ الْوَلَاةِ الْعَدْلُ
 قَوَامُ الرَّعِيَةِ وَجَمَالُ الْوَلَاةِ الْمَالُ وَبَالُكَ عَلَى صَاحِبِهِ
 الْأَمَّا قَدَمُ مِنْهُ النِّسَاءُ لَعْنٌ عَلَى وَضْعِ الْأَمَّا ذُبَّ عَنْهُ
 الْعَقْلُ أَصْلُ الْعِلْمِ وَدَاعِيَةُ الْفَهْمِ الدُّنْيَا ظِلُّ الْغَامِ وَ
 وَحَلْمُ الْمَنَامِ الْمَوْتُ الزَّمْلُ لَكُمْ مِنْ ظِلِّكُمْ وَأَمْلَكُكُمْ
 مِنْ أَنْفُسِكُمْ الْحَقُّودُ مُعَذِّبُ النَّفْسِ مُضَاعَفُ الْهَمِّ
 الْحَسَدُ دَاءٌ يُمُوتُ السَّقَمُ وَإِنْ كَانَ صَحِيحُ الْجَنِيمِ الْمُؤْمِنُ قَرِيبُ
 أَمْرُهُ بَعِيدُ هَمُّهُ كَثِيرُ صَمْتُهُ خَالِصُ عَمَلِهِ الْمُتَّقُونَ أَعْلَامُ
 نَارِكِيَّةٍ وَأَعْيُنُهُمْ بَاكِئَةٌ وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ الْعَاقِلُ يَجْتَنِبُ
 فِي عَمَلِهِ وَيُقَيِّضُ مِنْ أَمَلِهِ الْجَاهِلُ يَتَّكِلُ عَلَى أَمَلِهِ وَ

يُقَصِّرُ فِي عَمَلِهِ الْكِبْرَ خَلِيقَةً مُؤَدِّيَةً مِنْ تَكْرُرِهَا قَلِيلٌ
وَقَوْلًا مَكِينًا بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ كَرَمًا فِي تَوَكُّلِ الْغَايَةِ بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ

لِكِبَرِ مَطِيَّةِ شَيْمُوسٍ مِنْ رَكِبِهَا نَزَلَ وَمِنْ حَجَمِهَا ضَلَّ الشَّامُ
نَادِيًا بِأَيَّامِ الشَّامِ بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ

مِيزَانُ أَرْجَحَةِ الْعَقْلِ وَاطَّاشَةُ الْجَهْلِ اِكْتِسَابُ الثَّوَابِ
أَنْتَ بِحُجَّتِ الْغَايَةِ بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ بِمَعْرِفَةِ الْغَايَةِ

أَفْضَلُ الْأَنْبَاجِ وَالْأَقْبَالِ عَلَى اللَّهِ رَأْسُ النَّجَاحِ
أَفْضَلُ الْأَنْبَاجِ وَالْأَقْبَالِ عَلَى اللَّهِ رَأْسُ النَّجَاحِ

الْمُفْلِحُ مَنْ خَضَّ بِجَنَاحٍ أَوْ اسْتَسْلَمَ فَاسْتَرَحَ الْجَمْعُ مَعَ لُؤْمٍ
الْمُفْلِحُ مَنْ خَضَّ بِجَنَاحٍ أَوْ اسْتَسْلَمَ فَاسْتَرَحَ الْجَمْعُ مَعَ لُؤْمٍ

الْخَيْرُ خَيْرٌ مِنَ الْقُدْرَةِ مَعَ رُكُوبِ الشَّرِّ الْخَرَفَةُ مَعَ الْعَفَةِ
الْخَيْرُ خَيْرٌ مِنَ الْقُدْرَةِ مَعَ رُكُوبِ الشَّرِّ الْخَرَفَةُ مَعَ الْعَفَةِ

خَيْرٌ مِنَ الْغَنَامِ الْفُجُورُ الْمُوقِنُونَ وَالْمُخْلِصُونَ وَالْمُؤْتَدُونَ
خَيْرٌ مِنَ الْغَنَامِ الْفُجُورُ الْمُوقِنُونَ وَالْمُخْلِصُونَ وَالْمُؤْتَدُونَ

مِنْ رِجَالِ الْأَعْرَافِ الرِّضَا بِالْكَفَافِ خَيْرٌ مِنَ السَّعْيِ فِي
مِنْ رِجَالِ الْأَعْرَافِ الرِّضَا بِالْكَفَافِ خَيْرٌ مِنَ السَّعْيِ فِي

الْأَسْرَافِ الْأَمْرُ بِالْمَعْدُوفِ أَفْضَلُ أَعْمَالِ الْخَلْقِ الْأَسْفَافُ
الْأَسْرَافِ الْأَمْرُ بِالْمَعْدُوفِ أَفْضَلُ أَعْمَالِ الْخَلْقِ الْأَسْفَافُ

عَنِ الْعُذْرَةِ عَنِ الضُّدِّ الذُّكُونُ إِلَى الدُّنْيَا مَعَ مَا يُعَانِي
عَنِ الْعُذْرَةِ عَنِ الضُّدِّ الذُّكُونُ إِلَى الدُّنْيَا مَعَ مَا يُعَانِي

مِنْ غَيْرِهَا جَهْلُ الطَّائِنَةِ إِلَى كُلِّ أَحَدٍ قَلِيلُ الْإِخْتِيَارِ مِنْ
مِنْ غَيْرِهَا جَهْلُ الطَّائِنَةِ إِلَى كُلِّ أَحَدٍ قَلِيلُ الْإِخْتِيَارِ مِنْ

قُصُورُ الْعَقْلِ التَّقْصِيرُ فِي الْعَمَلِ لَكِنْ وَثُوقُ الثَّوَابِ عَلَيْهِ غَبْنٌ
قُصُورُ الْعَقْلِ التَّقْصِيرُ فِي الْعَمَلِ لَكِنْ وَثُوقُ الثَّوَابِ عَلَيْهِ غَبْنٌ

اِسْتِغْثَالُ النَّفْسِ بِمَا لَا يَصِحُّ بِأَعْدِ الْمَوْتِ مِنْ أَكْبَرِ الْوَهْنِ
اِسْتِغْثَالُ النَّفْسِ بِمَا لَا يَصِحُّ بِأَعْدِ الْمَوْتِ مِنْ أَكْبَرِ الْوَهْنِ

الْعَاقِلُ مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ وَلَمْ يَبْغِ اخْرُجْهُ بِذُنْيَاهُ الْخَاسِرُ مَنْ
الْعَاقِلُ مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ وَلَمْ يَبْغِ اخْرُجْهُ بِذُنْيَاهُ الْخَاسِرُ مَنْ

لَمْ يُشْغَلْ غُرُورُهُ بِذُنْيَاهُ عَنِ الْعَمَلِ الْخَرَاءُ الْعَمَلُ الَّذِي أَعْدَى اللَّهُ
لَمْ يُشْغَلْ غُرُورُهُ بِذُنْيَاهُ عَنِ الْعَمَلِ الْخَرَاءُ الْعَمَلُ الَّذِي أَعْدَى اللَّهُ

سُجَّانُهُ فِيهِ إِلَى ابْنِ آدَمَ وَأَنْذَرُ السُّتُونَ الْعَمَلُ الَّذِي يَبْلُغُ
سُجَّانُهُ فِيهِ إِلَى ابْنِ آدَمَ وَأَنْذَرُ السُّتُونَ الْعَمَلُ الَّذِي يَبْلُغُ

الرَّجُلُ الْأَشَدُّ الْأَرْجَعُونَ الْعَارِفُ وَجْهَهُ مُسْتَبِشِدٌ
الرَّجُلُ الْأَشَدُّ الْأَرْجَعُونَ الْعَارِفُ وَجْهَهُ مُسْتَبِشِدٌ

مُسْتَبِشِدٌ وَقَلْبُهُ وَجَلُّ حُجْرُونَ الْكَيْسُ مَنْ كَانَ غَافِلًا عَنِ
مُسْتَبِشِدٌ وَقَلْبُهُ وَجَلُّ حُجْرُونَ الْكَيْسُ مَنْ كَانَ غَافِلًا عَنِ

غَيْرِهِ وَلِنَفْسِهِ كَثِيرًا تَقَاضِي الْخَوْفُ سَجْنُ النَّفْسِ عَنِ الدُّنْيَا
غَيْرِهِ وَلِنَفْسِهِ كَثِيرًا تَقَاضِي الْخَوْفُ سَجْنُ النَّفْسِ عَنِ الدُّنْيَا

وَمَا دُعَاهَا عَنِ الْمَعَاصِي أَلْمَالُ فَتْنَةُ النَّفْسِ وَنَهْيُ الرِّزَايَا
وَمَا دُعَاهَا عَنِ الْمَعَاصِي أَلْمَالُ فَتْنَةُ النَّفْسِ وَنَهْيُ الرِّزَايَا

الْعَفَافُ يَصُونُ النَّفْسَ مِنْ هَاهُنَا عَنِ الدُّنْيَا التَّقْوَى
الْعَفَافُ يَصُونُ النَّفْسَ مِنْ هَاهُنَا عَنِ الدُّنْيَا التَّقْوَى

ظَاهِرُ شَرَفِ الدُّنْيَا وَبَاطِنُهُ شَرَفُ الْآخِرَةِ الشَّرَفُ
ظَاهِرُ شَرَفِ الدُّنْيَا وَبَاطِنُهُ شَرَفُ الْآخِرَةِ الشَّرَفُ

سَلِّ عَيْسَى عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَالْمَدِينَةُ
أَشْرَفُ قُصُورِ قُضَيْيْنِ مِنْ تَرَابِ نَهْجِ الْبَرِّ
أَيُّ هَذِهِ أَشْرَفُ مِنْ جَمْعِهَا وَطَرَحُهَا وَفَالِ
الْمَا سَوَّاهُمْ مِنْ تَرَابِ رَأْسِهِمْ عِنْدَ الْمَلِكِ
أَقْلَامُ رَوْضِ الْإِخْيَارِ

بِالْحَمْدِ الْعَالِيَةِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَكْمَةُ شَجَرَةٌ تَنْبُتُ

فِي الْقَلْبِ وَتَقْرَأُ عَلَى اللِّسَانِ الصِّدْقُ رَأْسُ الْإِيمَانِ وَتَرْبِي

الْإِنْسَانَ الْمُؤْمِنُ عَلَى الطَّاعَاتِ حَرِيصٌ وَعَنِ الْمَحَارِمِ عَظِيمٌ

الْعَاقِلُ لَا يَفْرُطُ بِهِ عُنْفٌ وَلَا يَقْعُدُ بِهِ ضَعْفٌ الْكَبِيرُ

يَأْتِي الْعَارَ وَيَكْرَهُ الْحَارَ اللَّيْمُ يَدْرَعُ الْعَارَ وَيُؤْذِي

الْأَحْرَارَ الْمُتَّقِي مَيْتَةً شَهْوَتُهُ وَمَكْظُومٌ غَيْظُهُ فِي الْبَخَاءِ

شُكُورٌ وَفِي الْمَكَارِمِ صَبُورٌ الذِّكْرُ نُورُ الْعُقُولِ وَحَيَاةُ

النَّفْسِ جَلَاءُ الصُّدُورِ الصَّبْرُ صَبْرَانِ صَبْرٌ فِي الْبَلَاءِ

حُسْنٌ جَمِيلٌ وَأَحْسَنُ مِنْهُ الصَّبْرُ عَنِ الْمَحَارِمِ الْأَقْبَالُ

عَنِ الْمَحَارِمِ مِنْ شَيْمِ الْعُقُلَاءِ وَشَيْخَةُ الْأَكْبَرِ السَّيِّدُ

مَنْ تَحَلَّى أَثْقَالَ أَخَوَانِهِ وَأَحْسَنَ مُجَامَعَةَ جِيرَانِهِ

فِي الْوَانَةِ يَعْدُكَ الظُّفَرُ فِي خَرْمَانِهِ الْأَدَبُ فِي الْإِنْسَانِ كَشْفُهُ

أَصْلُهَا الْعَقْلُ الْخِلَالُ الْمُنْتَهَى لِلشَّرِّ الْكَذِبُ وَالْخُلُ وَالْجَوْرُ

وَالْجَهْلُ انْزِعَ الرَّجُلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ هَانِ زَانَةِ عَقْلِهِ وَعُتُونِ

وَفُورُ فَضْلِهِ أَجْحَابُ الرَّجُلِ نَفْسُهُ مِنْ هَانِ نَقْصِهِ وَعُتُونِ

ضَعْفُ عَقْلِهِ الْمَنَافِقُ لِنَفْسِهِ مُدَاهِنٌ وَعَلَى النَّاسِ طَائِعٌ

الْأَكْثَرُ رِزْلُ الْحَكِيمِ وَيُمْلِكُ الْحَكِيمُ فَلَا تَكْثُرُ ضَرْفُهُ وَلَا تَقْطُرُ

قُتْلَانِ الْمَخْبُوءُ مَنْ شُغِلَ بِالْذُّنْيَا وَفَاتَهُ حُطَّتُهُ مِنَ الْآخِرَةِ

الْكِبْرُ شَيْءٌ وَالْقُلُوبُ مُسَاوَرَةُ السُّمُومِ الْفَاتِلَةُ الْمُؤْنُ

أَشَدُّ النَّاسِ حُزْنَاً عَلَى نَفْسِهِ الْخَائِنُ مَنْ شُغِلَ نَفْسُهُ بِغَيْرِ

نَفْسِهِ وَكَانَ يَوْمُهُ شَرّاً مِنْ يَوْمِهِ أَخُوكَ الصِّدِّيقُ

مَنْ وَقَلَكَ بِنَفْسِهِ وَأَشْرَكَكَ عَلَى مَالِهِ وَوَلَدَهُ وَعَرَسَهُ

الْعَاقِلُ مَنْ يَمْلِكُ نَفْسَهُ إِذَا غَضِبَ وَإِذَا رَغِبَ وَإِذَا رَهَبَ
فرزند است برست آرد نفس خود را هرگاه خشم هرگاه که رود و هرگاه که رود آرد
 الْكَافِرُ مَنْ خَشِيَ اللَّهَ بِلِقَائِهِ يَوْمَ يَكُونُ الْأَنْفُسُ فِي الْأَعْقَابِ
کافر از کسی است که از خدا ترس است در روزی که انفس در عقبها
 الذَّنْبُ الْأَمَلُ أَبَدًا فِي تَكْذِيبِ وَطُولِ الْحَيَاةِ لِلْمَكْرِ
بسی کلاه امید همیشه در دروغ و دراز کردن دراز کردن
 تَعَذُّبُكَ أَنْفُسُ الْأَمْنِ تَذْهِبُهُ وَالْوَحْدَةُ أَنْفُسُ الْجَمَاعَةِ
عذاب است از انفس امن را تذهیب است از انفس جماعت
 تُنَكِّدُهُ وَحْشَتُهُ الْخَافَةُ الْفُرْصَةُ شَرْعِيَّةُ الْفَوْتِ بَطْنُهُ
بزرگوار میکند وحشت است از ترس را فرصت است شرعی است از فوت بطن
 الْعَوْدُ اتِّبَاعُ الْإِحْسَانِ مِنْ كَمَالِ الْجُودِ الزُّهْدُ قَلْبُ
بازگشت است پیروی از نیکی است از کمال است از بخشش است
 مَا يُوَجَدُ وَاجِلٌ مَا يَعْهَدُ يَمْدَحُهُ الْكُلُّ وَتَرْكُهُ
آنچه یافت شود و آنچه را که میباید آنرا ستایند همه و ترک آن
 الْجَلُّ الصَّبْرُ عَلَى الْفَقْرِ مَعَ الْعِزِّ الْجَلُّ مِنَ الْغَنَامِ الذِّلُّ
پستی است استقامت بر فقر است با عزت است پستی است از غنای
 السُّرُورُ تَكْثِيرُ النَّفْسِ وَشَرُّ النَّشَاطِ الْخَمُّ يَقْبِضُ النَّفْسَ
سرور است زیاد کردن نفس است بدترین است نشاط است خمر است میبندد نفس
 وَيَطْوِي الْأَنْبِيَاءُ التَّلَطُّفُ فِي الْحِلَّةِ إِحْدَى مِنَ
و میبندد انبیا است لطافت است در حله است یکی است از
 الْوَسِيلَةِ الْخَيْرُ مَنْ تَحَبَّبَ لِحَلَّتْ فَانِ الْمَرْءِ يُؤْتَى بِخَلِيلِهِ
وسیله است بهترین است آنکه دوستی کند با حلالت است آنکه دوستی کند با حلالت

الدنيا

الدُّنْيَا مَلِكَةٌ بِالْمَصَائِبِ طَارِقَةٌ بِالْفَاجِيعِ وَالنَّوَابِيبِ الْكَلَامُ
دنیا پادشاه است با مصائب است طاری است با فجایع است و انوار است کلام
 مَنْ حَكَمَتْهُ التَّجَارِبُ وَهَدَتْهُ النَّوَابِيبُ الْأَحْسَانُ
آنکه حکم کند او را تجربه و هدایت کند او را انوار است بهترین است
 غَرَبَةُ الْأَخْيَارِ وَالْإِسَاءَةُ غَرَبَةُ الْأَشْرَارِ السَّاعَاتُ
پستی است از نیکوکاران است بدی است از بدکاران است ساعات
 تَحْتَرَمُ الْأَعْمَارُ وَتُذْنِبُ مِنَ الْبُورِ الْكَرِيمُ يَرِي مَكَارِمَ
کرامت دارند عمرها را و میبندد از بوری است بزرگوار است میبیند مکارم
 أَفْعَالُهُ دِينًا عَلَيْهِ يَقْضِيهِ الْكَلِيمُ يَرِي سَوَاقِ احْسَانِهِ
افعال او دین است بر او که باید بگذرد است بزرگوار است میبیند سواقی احسان
 دِينًا لَهُ بِقَضِيهِ الْكَرِيمُ يَرْفَعُ نَفْسَهُ فِي كُلِّ اسْدَاءٍ عَنْ
دین است برای او که باید بگذرد است بزرگوار است برافراشته نفس خود را در هر روزی که
 حَسَنُ الْمَجَانَةِ الْحَكِيمُ يُعَلِّي هَيْتَهُ فِيمَا جَنَى عَلَيْهِ مِنْ طَلَبِ
حسن است از مجانی است حکیم است بلند میکند هیئت خود را در آنچه که بدست آورده است از طلب
 سَوَاءُ الْمَكَافَاتِ أَمَّا تَنْقِصُهُ النِّفَقَةُ وَالْعِلْمُ يَزْكُوا
برابر است از مکافات است اما کم کند او را نفاق است و علم است پاک شود
 عَلَى الْإِنْفَاقِ أَحْوَالُ الدُّنْيَا تَبِيعُ الْإِنْفَاقِ وَأَحْوَالُ
بر روی است از انفاق است احوال دنیا است پیروی از انفاق است و احوال
 الْآخِرَةِ تَبِيعُ الْإِسْتِحْقَاقُ الزُّكُونُ إِلَى الدُّنْيَا مَعَ مَا
آخرت است پیروی از استحقاق است زکون است به دنیا است با آنچه که
 يُعَانِيَنَّ مِنْ سَوَاءِ تَقْلِيهَا جَهْلُ الْخَلِّ بِأَخْرَاجِ مَا أَفْضَى
بهرماند از بدی است از کم کردن است از نادانی است از خارج کردن است از آنچه که

اللَّهُ سُبْحَانَهُ مِنَ الْأَمْوَالِ أَقْبَحَ الْخُلِّ السَّخَاءِ مَا كَانَ ابْتِدَاءً
 فان كان عن مسألة فحيا وتدمم الحدة ضرب من الجنون
 لان صاحبها يندم فان لم يندم فجنونه مستحكم العقل
 منفعة والعلم مرفعة والصبر مدقة الدنيا
 مصاب فحجة وعبرة مقطعة لزع عند المصيبة
 يندبها والصبر عليها يندبها الشكر على النعمة جزاء
 لما ضلها واجتلاب لايتها بالمعاصي اقبح من تركها
 القلب ينوع الحكة والاذن مغضها الدنيا
 شرك النفوس وقراءة كل خير ويوس النفوس
 طلعة لكن ايدي العقول تمسك اغنيها عن الخوس
 الايام صحايف جالكتم فخلدوها احسن اعمالكم

الْآخِرَةُ دَائِمُ مُسْتَقَرِّكُمْ فَخَبَرُوا إِلَيْهَا مَا بَقِيَ لَكُمْ الْبُكَاءُ
 من خشية الله مفتاح الرحمة العمل بالعلم من تمام
 النعمة الدنيا غرور وحيل وسراب زائل وسناد
 مايل للجهل بالفضائل من اقبح الرذائل الخطوة عند
 الخالق بالرغبة فيما لديه الخطوة عند المخلوق بالرغبة
 غما في يديه المتقرب باداء الفضائل والنوافل متضا
 الامباح المودة تعاطف القلوب وابتلاء الامرواح
 التيقظ في الدين نعمة على من رزقه الاخذ قاء نفس
 واحد في جسيم متفرقة العلم يرشدك والعمل يبلغ
 بك الخاية العلم اول دليل والمعرفة اخرهاية الكلا
 في وثاقتك ما لم يتكلم به فاذا تكلمت صرت في وثاقتك

وَمَطْلُوبٌ مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا طَلَبَهُ الْمَوْتُ حَتَّى يَخْرِجَهُ
 عَنْهَا وَمَنْ طَلَبَ الْآخِرَةَ طَلَبَهُ الدُّنْيَا حَتَّى يَسْتَوْفِيَ
 مِنْهَا قَدْرَ نَصِيبِهَا الْأَمَانَةُ وَالْكَفَالَةُ صَدَقَ الْأَفْعَالُ وَ
 الْكُذْبُ وَالْإِفْرَاقُ خِيَانَةُ الْأَفْوَالِ الْخَيْلُ كَسْبُ مَنْ عَرَضَهُ
 أَكْثَرُ مَا أَمْسَكَ مِنْ عَرَضِهِ وَبُضَيْعُ مَنْ دِينَهُ إِضْعَافُ
 مَا حَفِظَ مِنْ نَفْسِهِ الرَّاحِي بِفَعْلٍ قَوْمٌ كَالِدَاخِلِيهِ
 مَعَهُمْ وَلِكُلِّ دَاخِلٍ فِي بَاطِلٍ اثْنَانِ إِنْ أَمَّ الرِّضَايَةَ وَانْجَمَ الْعَمَلَ
 الْأَجَلَ خَنُومٌ وَالرِّزْقُ مَقْسُومٌ فَلَا يَنْجِي أَحَدَكُمْ بَطْلَانُ
 فَإِنَّ الْحَرْصَ لَا يَكْدُمُهُ وَالْعَفَافُ لَا يُؤَخِّرُهُ وَالْمُؤْمِنُ
 بِالْجَلِّ خَلِيقٌ النَّاسُ ثَلَاثَةٌ فَعَالِمٌ رَبِّي وَمَعْلَمٌ
 عَلَى سَبِيلِ نَجَاةٍ وَهَجْرَتُهُ عِبَادَةُ كُلِّ نَاعٍ لَمْ يَنْصِبُوا

بَنُو الْعِلْمِ وَلَمْ يَلْجُوا إِلَى مَرْكَبِ وَثْقٍ الرَّاحِي عَلَى نَفْسِهِ مَسْنُونٌ
 عَنْهُ عَيْبُهُ وَلَوْ عَرَفَ فَضْلَ غَيْرِهِ كَسَاهُ مَا بِهِ مِنَ النِّقْصِ وَالْخُصَانِ
 الْمَرْءُ مَنْ حَرَنَ بِأَصْغَرِهِ بِقَلْبِهِ وَلِسَانِهِ إِنْ قَالَ قَالَ بِجَنَانٍ
 وَإِنْ نَطَقَ نَطَقَ بِبَيَانٍ النِّعَةُ مَوْصُولَةٌ بِالشُّكْرِ وَالشُّكْرُ
 مَوْصُولٌ بِالْمُرِيدِ وَهَاتِمُ ثَمَانٍ فِي قَرْنٍ فَلَنْ يَنْقَطِعَ الْمُنْدُ
 مِنْ اللَّهِ سُبْحَانَهُ حَتَّى يَنْقَطِعَ الشُّكْرُ مِنَ الشَّاكِرِ الذِّكْرُ لَيْسَ
 مِنْ مِرَاسِمِ اللِّسَانِ وَلَا مِنْ مَنَاسِمِ الْفِكْرِ وَلَكِنَّهُ أَوَّلُ مَنْ
 أَلْمَزَ كُودَ وَثَمَانٍ مِنَ الذَّاكِرِ الْعَقْلُ خَلِيلُ الْمُؤْمِنِ وَالْعِلْمُ
 وَزِيرُهُ وَالصَّبْرُ أَمِيرُ جُنُودِهِ وَالْعَمَلُ قِيمَةُ الزَّمَانِ يَخُونُ
 مَنْ طَاحِيَهُ وَلَا يَسْتَعِيبُ مَنْ غَاتَبَهُ الْإِيمَانُ وَالْعَمَلُ
 أَخَوَانُ تَوْثَانِ وَرَفِيقَانِ لَا يَفْتَرِقَانِ لَا يَقْلُ اللَّهُ أَحَدَهُمَا

الابصاحه المذلة والمهانة والشفاء في الطبع والخص
 الصبر على مضض الغصص يوجب الظفر بالفرص النكا
 كالشجرة شرا به واحد ونمى مخلف الطمع موبد
 غير مصدرو ضامين غير موف العقل صاحب جيش
 الرحمن والهوى فايد جيش الشيطان والنفس شرعة
 بينهما فانها غالب كانت في خير العقل والشهوة خذل
 مؤيد العقل العلم ومعين الشهوة الهوى والنفس متبا
 بينهما فانها قهر كانت في جانبه السيد من لا يصانع
 ولا يخادع ولا تعذ المطامع العلم علان مطبوع و
 مسموع ولا ينفق المطبوع اذ لم يك مسموع المؤمن ذاه
 نها دته منه ديانته وعزة قناعته وجدته لاخرته

قد كثرت حسناته وعك دمر حاته وشامف خلاصه
 ورجائه الكذاب والميت سواء لان فضيلة الحي على
 الميت الثقة به فاذا لم يوثق بكلامه فقد بطلت حياته
 الحاسد يظهرو دة في اقواله ويخفي بعضه في افعاله فكله
 اسم الصديق وصفه العدو النفس الامارة بالسوء
 تملك تملك المنافق وتضع بشمة الصديق الموافق
 اذا خدعت ونمكت تسلك تسلك العدو وتحكم بحكم
 العنوا فوردت موارد السوء الحكام اشرف الناس نفعا
 واكثرهم صبرا واشهرهم عفوا واسعمهم اخلاقا العلماء اطهر
 الناس اخلاقا واقلهم في المطامع اعراقا الانس في ثلثة
 التوجه الموافقة والولد الصالح البار والآخر الموافق

السَّوَالُ يُضْعِفُ لِسَانَ التَّكَلُّمِ وَيَكْرِهُ لُبَّ الشَّجَاعِ ^{دلاوری}
وَيُوقِفُ الْحُرَّ الْعَزِيزُ مُوقِفَ الْعَبْدِ الذَّلِيلِ وَيَذْهَبُ بِهَا ^{دلاوری}
الْوَجْهَ وَلِيحَقُّ الزِّنْفُ الطَّعَامُ يُؤْكَلُ عَلَى ثَلَاثَةِ أَصْرَبٍ مَعَ ^{دلاوری}
الْإِخْوَانِ بِالسُّرُورِ وَمَعَ الْفُقَرَاءِ بِالْإِبْشَارِ وَمَعَ ابْنَاءِ الدُّنْيَا ^{دلاوری}
بِالْمُرَقَّةِ الْمُرَقَّةِ الْعَدْلُ فِي الْأَمْرِ وَالْعَفْوُ مَعَ الْقُدْرَةِ ^{دلاوری}
وَالْمَوَاسَاةُ فِي الْعُسْرَةِ ذَلِكَ عَدَدُ الْعَزْلِ يُوَارِي عَنِ الْوَلَايَةِ ^{دلاوری}
الْحَارِمُ مَنْ شَكَرَ النِّعَةَ مُقْبِلَةً وَصَدَّ عَنْهَا وَسَلَاهَا مَوْلِيَةً مَدَّ ^{دلاوری}
الْمُعَذِّبُ كَثْرَ الْأَضْدَادِ وَالْأَعْدَاءِ الْمُنْصِفُ كَثْرَ الْأَدْلَاءِ ^{دلاوری}
وَالْأَوْدَا الْعَالِمُ حَقِّي بَيْنَ الْمَوْتِ لِلْجَاهِلِ مَيْتٌ بَيْنَ الْحَيَاتِ ^{دلاوری}
الْإِخْوَانِ جَلَاءُ الْمُهْمِ وَالْإِحْرَانِ الصِّدْقُ جَمَالُ الْإِنْسَانِ ^{دلاوری}
وَبِعَامَةِ الْإِيمَانِ الشَّهَوَاتُ مَصَايِدُ الشَّيْطَانِ الْحَيَاءُ ^{دلاوری}

مِنْ اللَّهِ سَجَانَهُ وَتَعَالَى بَقِي عَذَابِ النَّارِ ^{دلاوری}
يُوجِبُ عِقَابَ النَّارِ الْفَكْرُ يُوجِبُ الذِّكْرَ الْإِعْتِبَارُ وَ ^{دلاوری}
يُؤْمِنُ الْعِثَارُ وَيُثْمِرُ الْأَسْطُفَارُ الْخَفْلَةُ تُكْبِلُ الْإِعْثَارَ ^{دلاوری}
وَتُذْنِي مِنَ الْبَوَارِ الْمُؤْمِنُ يَنْظُرُ إِلَى الدُّنْيَا بِعَيْنِ الْإِعْثَارِ ^{دلاوری}
وَيَقْنَأُ فِيهَا بِطَنَ الْأَضْطِرَارِ وَتَسْمِعُ فِيهَا بِأَذْنِ الْمَقْتِ ^{دلاوری}
وَالْإِبْغَاضِ الْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ مِنْ بَعْدِ طُلُوعِ الْفَجْرِ ^{دلاوری}
إِلَى حِينَ طُلُوعِ الشَّمْسِ لِأَسْتِغَاثِ الذِّكْرِ اللَّهُ سَجَانَهُ أَسْرَعَ فِي ^{دلاوری}
تَكْسِيرِ الزِّنْفِ مِنَ الضَّرْبِ فِي أَقْطَارِ الْأَرْضِ الْعِبَادَةُ خَلَاءُ ^{دلاوری}
أَنْ لَا يَرْجُوا الدُّجْلَ إِلَّا رَبَّهُ وَلَا يَخَافُ إِلَّا ذَنْبَهُ الْمَسْئَلَةُ ^{دلاوری}
طَوَى الْمَذَلَّةَ تَسْلُبُ الْغَرِيزَةَ وَالْحَسْبُ حَبَهُ الْعَقْلُ ^{دلاوری}
أَنْ تَقْصِدَ فَلَا تُسْرِفَ وَتَعُدَّ فَلَا تُخْلِفَ وَإِذَا غَضِبْتَ حَلِّمْ ^{دلاوری}

بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّسِيفِ يَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَلَكُمْ فِي

الْقَضَاءُ

[illegible]

فان الفضل ليكن شغلك في نفسك
لا ليكن شغلك في غيرك فكل شغله
في غيره فقد مكر به فأكبره

فَاحْزَنَ الْخَطِيئِينَ مَعَ مَلَائِكَةِ الدَّارَيْنِ جَمِيعًا اللَّهُمَّ احْفَظْ دِيَارَنَا
 وَدِيَارَهُمْ وَأَصْلَحْ ذَاتَ بَيْنِنَا وَبَيْنَهُمْ وَأَهْدِهِمْ مِنْ ضَلَالَتِهِمْ
 حَتَّى يَعْرِفَ الْحَقَّ مِنْ جَهْلِهِ وَرِعَايَ عَنِ الْغَيِّ وَالْغَدْرِ مِنْ
 لَهَجِهِ الْعَقْلُ أَنْ يَقُولَ مَا تَعْرِفُ وَتَعْمَلَ مَا تَشْطُقُ بِهِ أَرْبَعُ
 مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ صَدَقَ حَدِيثُ
 وَأَدَاءُ أَمَانَةٍ وَعِفَّةُ بَطْنٍ وَحَسَنُ خُلُقٍ أَرْبَعُ تَشِينُ
 الرَّجُلَ الْجُلُوسَ وَالْكَذِبَ وَالشَّرَّ وَسُوءَ الْخُلُقِ التَّوَاضُعُ
 رَأْسُ الْعَقْلِ وَالتَّكْوِينُ رَأْسُ الْجَهْلِ السَّخَاءُ ثَمَرَةُ الْعَقْلِ
 وَالْفَنَاءُ بَرْهَانُ النَّبْلِ الْكِرَامُ عِنْدَ اللَّهِ حُبُّ مَنَاسِكِ
 وَعِنْدَ النَّاسِ حُبُّ مَهَابٍ الشَّرَافُ فِي الْأَبْوَابِ وَفَاءُ
 شَرُّ الْأَحْبَابِ الْعِفَّةُ تُضَعِّفُ الشَّهْرَةَ الصَّدَقَةُ

تَنْزِيلُ

تَنْزِيلُ الرَّحْمَةِ الْبِلَادُ أَنْ تُحِبَّ فَلَا تُطِيعُ وَتُصِيبُ
 فَلَا تُحِطُ الْعَقْلُ يَهْدِي وَيُغَيِّ لِيُجِلَّ لِعَوِي وَيُرْدِي
 الْجَوَادُ فِي الدُّنْيَا أَحْمَدُ وَفِي الْآخِرَةِ مَسْعُودُ النَّبْلِ
 الْحَقُّ بِالْجُودِ وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ التَّقْوَى لَا عَوْضَ عَنْهُ
 وَلَا خَلْفَ فِيهِ الْمُؤْمِنُ مَنْ يَجْلُ أَدَى النَّاسِ وَلَا يَسْأَدِي
 أَحَدٌ مِنْهُ لَخَوْفُ مِنَ اللَّهِ فِي الدُّنْيَا يُؤْمِنُ بِالْخَوْفِ فِي
 الْآخِرَةِ مِنْهُ الْقَرِينُ النَّاصِحُ هُوَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ الطَّائِعُ
 وَفِعْلُ الْبِرِّ مَا الْمُنَجِّبُ الْبَلَاءِ الْكِرَامُ مَنْ كَانَ عَرْضُهُ بِمَالِهِ
 وَاللَّيْمُ مَنْ صَانَ مَالَهُ بِعَرْضِهِ الْمُؤْمِنُ مَنْ وَقَادَ بَيْنَهُ دُنْيَا
 وَالْفَاجِرُ مَنْ وَقَادَ بَيْنَهُ دُنْيَا وَآخِرَتِهِ الْوَقُوفُ عِنْدَ الشَّهَادَةِ
 التَّقْوَى أَنْ يُنْفِيَ الْمَرْءُ كُلَّ يَوْمٍ مِنَ الْعَاقِلِ مَنْ لَا يُضَيِّعُ لَهُ

تَفَافِيماً لَا يَنْفَعُهُ وَلَا يَفْنَى مَا لَا يَصْبَحُهُ الْقَضْبُ بَعْدَهُ
 كَوَامِلِ الْكَفْدِ الْفَوَافِيسُ غَرَامِ الْجَدِّ الرَّجُلُ بِفِطْنَتِهِ
 لَا بِصَوَرَتِهِ الْمَرْءُ بِهَيْئَتِهِ لَا بِفِئَتِهِ الْبَشَرُ بِنُطْقِهِ مَوْتُهُ
 وَخُلُقُ مُشْرِقٍ وَكَلْبَاءُ أَفْضَلُ الْخُلُقِ الْفَتْوَى نَائِلُ الْمَدُونِ
 وَأَذَى مَكْفُوفٍ الْمَرْوَةُ بَيْتُ الْمَعْرُوفِ وَقِرَاءَةُ الصُّوفِ
 النَّاسُ مِنْ خَوْفِ الذَّلْمِ مَجْجَلُوا الذَّلْمَ الْحَاجُّ أَكْبَرُ
 الْأَشْيَاءُ مَضَرَّةً فِي الْعَاجِلِ وَالْأَجَلِ الْعِلْمُ أَكْثَرُ مِنْ إِنْ
 يُحَاطَ بِهِ فَخُذْ مِنْ كُلِّ عِلْمٍ أَحْسَنَهُ الرَّجُلُ السُّوءِ
 بَطْنٌ بِأَحَدٍ خَيْرٌ لَأَنَّهُ لَا يَرَاهُ إِلَّا بِوَصْفِ نَفْسِهِ
 الشُّكْرُ أَكْثَرُ قَدَرٍ مِنَ الْمَعْرُوفِ لِأَنَّ الشُّكْرَ يَكْثُرُ فِي الْمَعْرُوفِ
 يُفْنَى الْيَوْمُ مُضَادُّ لِسَائِرِ الْفَضَائِلِ جَامِعُ جَمِيعِ الرِّذَالِ

تَفَافِيماً لَا يَنْفَعُهُ وَلَا يَفْنَى مَا لَا يَصْبَحُهُ الْقَضْبُ بَعْدَهُ
 كَوَامِلِ الْكَفْدِ الْفَوَافِيسُ غَرَامِ الْجَدِّ الرَّجُلُ بِفِطْنَتِهِ
 لَا بِصَوَرَتِهِ الْمَرْءُ بِهَيْئَتِهِ لَا بِفِئَتِهِ الْبَشَرُ بِنُطْقِهِ مَوْتُهُ
 وَخُلُقُ مُشْرِقٍ وَكَلْبَاءُ أَفْضَلُ الْخُلُقِ الْفَتْوَى نَائِلُ الْمَدُونِ
 وَأَذَى مَكْفُوفٍ الْمَرْوَةُ بَيْتُ الْمَعْرُوفِ وَقِرَاءَةُ الصُّوفِ
 النَّاسُ مِنْ خَوْفِ الذَّلْمِ مَجْجَلُوا الذَّلْمَ الْحَاجُّ أَكْبَرُ
 الْأَشْيَاءُ مَضَرَّةً فِي الْعَاجِلِ وَالْأَجَلِ الْعِلْمُ أَكْثَرُ مِنْ إِنْ
 يُحَاطَ بِهِ فَخُذْ مِنْ كُلِّ عِلْمٍ أَحْسَنَهُ الرَّجُلُ السُّوءِ
 بَطْنٌ بِأَحَدٍ خَيْرٌ لَأَنَّهُ لَا يَرَاهُ إِلَّا بِوَصْفِ نَفْسِهِ
 الشُّكْرُ أَكْثَرُ قَدَرٍ مِنَ الْمَعْرُوفِ لِأَنَّ الشُّكْرَ يَكْثُرُ فِي الْمَعْرُوفِ
 يُفْنَى الْيَوْمُ مُضَادُّ لِسَائِرِ الْفَضَائِلِ جَامِعُ جَمِيعِ الرِّذَالِ

وَالسَّوَاتِ

وَالسَّوَاتِ وَالذَّنَابَا الْمَرْوَةُ لِسَائِرِ الْفَضَائِلِ
 وَالْحَاسِنِ الْحَازِمُ مَنْ يُؤَخِّرُ الْعُقُوبَةَ فِي سُلْطَانِ
 الْغَضَبِ وَيَجْعَلُ مَكَافَاةَ الْإِحْسَانِ اغْتِنَامًا لِفُرْصَةٍ
 الْأَمْكَانِ الْكَاسِرُ مَنْ مَلَكَ عَنَانُ شَهَوَتِهِ الْعَالِ
 مَنْ غَلَبَتْ تَوَاضِعُ إِهْوَايِهِ الْكَلَامُ كَالذَّلَّةِ وَفَقِيلُهُ
 يَنْفَعُ وَكَثِيرُهُ قَائِلُ الْمَنْعِ الْجَمِيلُ أَحْسَنُ مِنَ الْوَعْدِ الطَّوِيلِ
 الْمَكَانَةُ مِنَ الْمُلُوكِ مِفْتَاحُ الْخَيْرِ وَبَيِّنَةُ الْفِتْنَةِ
 التَّسَلُّطُ عَلَى الضَّعِيفِ وَالْمُلُوكُ مِنْ لُزُومِ الْقُدْرَةِ
 الصَّابِرُ الصَّاحُ أَصْدَقُ شَهَادَةٍ مِنَ الْأَلْسِنِ الْفَصَاحِ
 الْكَفِّ الْقَفَاحُ الصَّلَاحُ وَغُنْوَانُ النَّحَاحِ أَوْقَاتُ الدُّنْيَا
 وَإِنْ طَالَتْ قَصِيرَةٌ وَالْمُنْعَةُ بِهَا وَإِنْ كَثُرَتْ بِسِيرَةٍ

وَالسَّوَاتِ وَالذَّنَابَا الْمَرْوَةُ لِسَائِرِ الْفَضَائِلِ
 وَالْحَاسِنِ الْحَازِمُ مَنْ يُؤَخِّرُ الْعُقُوبَةَ فِي سُلْطَانِ
 الْغَضَبِ وَيَجْعَلُ مَكَافَاةَ الْإِحْسَانِ اغْتِنَامًا لِفُرْصَةٍ
 الْأَمْكَانِ الْكَاسِرُ مَنْ مَلَكَ عَنَانُ شَهَوَتِهِ الْعَالِ
 مَنْ غَلَبَتْ تَوَاضِعُ إِهْوَايِهِ الْكَلَامُ كَالذَّلَّةِ وَفَقِيلُهُ
 يَنْفَعُ وَكَثِيرُهُ قَائِلُ الْمَنْعِ الْجَمِيلُ أَحْسَنُ مِنَ الْوَعْدِ الطَّوِيلِ
 الْمَكَانَةُ مِنَ الْمُلُوكِ مِفْتَاحُ الْخَيْرِ وَبَيِّنَةُ الْفِتْنَةِ
 التَّسَلُّطُ عَلَى الضَّعِيفِ وَالْمُلُوكُ مِنْ لُزُومِ الْقُدْرَةِ
 الصَّابِرُ الصَّاحُ أَصْدَقُ شَهَادَةٍ مِنَ الْأَلْسِنِ الْفَصَاحِ
 الْكَفِّ الْقَفَاحُ الصَّلَاحُ وَغُنْوَانُ النَّحَاحِ أَوْقَاتُ الدُّنْيَا
 وَإِنْ طَالَتْ قَصِيرَةٌ وَالْمُنْعَةُ بِهَا وَإِنْ كَثُرَتْ بِسِيرَةٍ

الصَّيْحَةُ إِذَا أَلَمْ تُرْتَبْ أَخْلَقْتَ كَالثَّوْبِ الْبَائِي وَالْإِلَهِيَّةُ
 مَنكوبی کردن هرگاه که دایم ننگند و ننگه دانی کنند همچو جامه پوشیده و بنامی
 الْمُدَاعِيَةُ الشَّرْكَاءُ مِنْ فِي طَبِيعَةٍ كُلِّ أَحَدٍ فَإِنْ عَلِيَهُ
 بازمانده بری جای که است دور خویشی هر کس از علی شود بدو
 صَاحِبَهُ بَطْنٍ وَإِنْ لَمْ يَغْلِبْهُ ظَهَرَ الْغَدْرُ بَعْظُمُ
 صد اذن بری پوشیده شود و اگر غلب شود بر او ظاهر شود بدو فانی بزرگ میگرداند
 الْوَنَمْرُ وَيَنْمِي بِالْقَدْرِ الْمَقَادِيرُ تَجْرِي بِخِلَافِ
 گناه را دلم میگرداند قدر را اندازه ها میگذرد بخلاف این
 التَّقْدِيرُ وَالتَّدْبِيرُ أَنْجَارُ الْوَعْدِ مِنْ دَلَائِلِ الْحَدِّ
 بنده اندازد و اندیش نامهربانی آوردن وعده از نشانه های بزرگ
 التَّشَمُّلُ لِلْحَدِّ مِنْ سَعَادَةِ الْحَدِّ الْعَافِلُ مِنْ سَلَامٍ إِلَى الْفَضَاءِ
 دامن یمن از دامن ای کوشن از یک میگریخت ۹ دمنه است که دامن کند بموی ازضا
 وَعَمَلٌ بِالْحَرَمِ الْكَاسِ مِنْ تَجَلُّبِ الْحَبَاءِ وَادِّعِ
 و اینکه کند یا کای کند اینک است سر برایش شرم پوشد و جبهه
 الْحِلْمُ الْكَامِلُ مَنْ غَلَبَ حُدُّهُ هَزَلَهُ الْعَافِلُ مَنْ
 بردباری در پیش هر د تمام است که بر غلب شود از حد آید از حدی او ۹ دمنه است که
 قَبَعَ كَهْوَاهُ بِعَقْلِهِ الذَّهْرُ ذُو حَالَيْنِ إِبَادَةٌ وَإِفَادَةٌ فَمَا
 از کعبه از روی خود را عقل خود روزگار را دو حالت است مملکت کردن و بخشیدن به آنرا
 إِبَادَةٌ فَلَا تَنْجَحُهُ لَهَا وَمَا آفَادَهُ فَلَا يَبْقَاءُ لَهُ الْإِسْطِطْلَةُ
 مملکت کند او را باز نشانی نیست و آنرا که بخشد بماند بکس نیست کردن شی کردن
 لِسَانُ الْعَوَايَةِ وَالْحَيَاةِ الْإِفْشَارُ مَنْ لَا تَضْفَا إِلَّا بِالْخَفْرِ
 زبان عوایه و حیات افشار است که از کعبه از کعبه

صَعَرَ الْأَفْئِدَارِ • الْحَفْدُ مِنْ طَبَايِعِ الْأَشْأَارِ • الْحَقْدُ
 بارک کائنات لا یطیفها الا موت اوظفر المؤمن امین علی
 نفس خود بر اینده است بر آری خود در اینست خود خودی عجب است و هوای خود
 لا یشفی صاحبہ الا بلوغ امله فین بحسده الفاظ
 شفا فی کتب صمدانه حسد را بر زمین ایمانی از این حسد بر میبرد
 قَوْلِ الْمَعَانِي • الْأَعْتَرَفُ شَفِيعُ الْجَانِي • الْأَبْشَارُ
 قائمها میبخت اعتراف بکنایه شفاعت کننده که کلمات
 سَجِيَّةُ الْأَنْزَارِ • وَشِمَّةُ الْأَخْيَارِ • السَّبَبُ الَّذِي أَدْرَكَ
 کردار نیکو کار است و خوبی نیکو یار سببی که او را به بیان سبب
 بِهِ الْخَاجِرُ يَغْتَبِيهِ هُوَ الَّذِي أَعَجَزَ الْقَادِرُ عَنْ طَلَبَتِهِ السُّجُودُ
 بجا مانده از خود را آن سبب است که عاجز از توانا را از خواستش آن سجده
 الْجَمَانِي وَضَعُ عَنَانِي لَوَجْهِهِ عَلَى التَّرَابِ وَالْإِسْتِقْبَالُ
 بنشین آن نهان کشد باری روی او را بر خاک و بر این استقبال
 الْأَرْضُ بِالرُّاحَتَيْنِ وَالرُّكْبَتَيْنِ وَأَطْرَافِ الْقَدَمَيْنِ
 زمین است بر دو روی است و از دو تن و از دو کمر است و از دو پا
 مَعَ خُشُوعِ الْقَلْبِ وَخُلَاصِ النَّيَّةِ السُّجُودُ النَّفْسِ
 با خوارگی دل و با کمر بستگی درود سجده کردن با بیانی کردن
 فَرَاغُ الْقَلْبِ مِنَ الْفَانِيَّاتِ وَالْإِقْتِلَالُ بِكُنْهِهِ هَمَّةٌ عَلَى
 دل است از غایت سودنا هم و در حق آوردن به تمام است

الباقیات وخلق الکبر والحمیة وقطع العلائق الذیویة

بایند ما وپروین آوردن از کوشی ودرنگ وپروین بپوشیدن دنیای

والخلق بالخلق النبویة الصلوة حصن من سطوات

وآرسته شدن بخوبی بنوعی نماز وحصن از حملهای

الشیطان الصلوة حصن الرحمن ومدحرة الشیطان

شیطان نماز بنام خداوند وادب جبری شیطان

الصلوة تستنزل الرحمة الصدقة تستدفع البلاء

نماز فرومی آورد رحمت را صدقه باز میدارد بلاء را

والنفة البطر نیک النعة ویکل النقة الهوی

وشری وکل از پیش کردن می بایست وشری نیک بخود آرزو

الله معبود العقل صدیق محمود الیل والنهار

بیت پرستیده ودر عقل دوست استودهن شب وروز پیوسته

دانیان فی طی الباقین وحوادث الماضین

در گذشتگان ودر باقیان روزگار وحوادث از گذشته ها

قال علیه السلام سلم سلم اسألت تعلم انفع تعلم

کردن به سلامت ای پیغمبر ای برادر من ودر این

اعدل تحکم استعظم افکر نفق ارفق توقع احسن

عدل کن ای پادشاه استعظم کن افکر نفق کن ارفق کن توقع کن احسن کن

خبر

تشرق استغفر تشرق احلم تکره افضل تقدم

تایند که تشرق استغفر تشرق ای پادشاه تکره کن ای پادشاه افضل تقدم کن

اصمت تسلم اصبر تطفر اعف نصر ابرهه

ایستادگی کن تسلم کن اصبر کن تطفر کن اعف کن نصر کن ابرهه کن

تخدم احسن تشکر اعمل تدخر اغیر نذر جد

تخدم کن احسن تشکر کن اعمل تدخر کن اغیر نذر جد کن

اصب تخبر افکر تبصر احلم توقر اطع ترج

ایستادگی کن تخبر کن افکر تبصر کن احلم توقر کن اطع ترج کن

ایقین نقل ارض تسرخ اصدق تبخ اخبر نقل

ایقین نقل کن ارض تسرخ کن اصدق تبخ کن اخبر نقل کن

اصبر نکل اقل تکل اخلص نکل انصر فذل

ایستادگی کن نکل کن اقل تکل کن اخلص نکل کن انصر فذل کن

اذکر وعدك انضع ترتفع اعط نصطیع اعبر

اذکر وعدك کن انضع ترتفع کن اعط نصطیع کن اعبر کن

نقنع اعدك تملک اعقل تدبرك استمع تدشکر

نقنع کن اعدك تملک کن اعقل تدبرك کن استمع تدشکر کن

تزد انعم تحمد اطلب تجد انق نفد افنع تعبر

تزد کن انعم تحمد کن اطلب تجد کن انق نفد کن افنع تعبر کن

امن تآمن اعن تعن اطع العاقل نغم اعض الحما

امن تآمن کن اعن تعن کن اطع العاقل نغم کن اعض الحما کن

تسلم اعدك فيما اولت اشكر الله فيما اولت

تسلم کن اعدك فيما اولت کن اشكر الله فيما اولت کن

وَكُنْ أَتَاكَ • اطْعِ أَخَاكَ وَإِنْ عَصَاكَ • وَصَلُهُ وَإِنْ
 بزار در آن خود را • ومانند برادر خود را • اگر چه او را نبرد • بفرستد بادر او را
 جُنَاكَ • أَكْرَمُ وَدَّكَ • وَاحْفَظْ عَهْدَكَ • أَنْتَ يَتَوَقَّعُ
 شرم کند • گرامی دارد دوست خود را • نگاه دارد عهد خود را • بپایند بپایان
 عَلَيْكَ احْسِنْ بِحَسَنِ إِلَيْكَ • أَلْزِمَ الصَّمْتَ يَسْتَرْفِضُكَ
 بر تو • بگوئی کن • بگوئی بگوئی بگوئی • بگوئی را بشکنی • بگوئی را بشکنی
 أَغْلِبَ الشُّهُوَ تَكُلْ لِكُلِّ لَكَةٍ • احْسِنْ إِلَى الْمَسْكِينِ تَمْلِكُهُ
 غالب شود بر شهوات • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 اسْتَدِم • الشُّكْرَ تَدُمَ عَلَيْكَ النِّعْمَةُ • انْزِهِ فِي الدُّنْيَا
 دایم • شکر کنی • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 نَزَلَ عَلَيْكَ الرَّحْمَةُ • اُطْلُبِ الْعِلْمَ تَزِدْ دُعَاءًا • اعْلَمْ بِالْعِلْمِ
 نازل شود بر تو • رحمت • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 تَدْرِكَ غِنًى • اكْثِرِ الْغِنَى تَزِدْ دُحْلًا • اصْمِتْ دَهْرَكَ
 دایم غنی شود • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 تَجَلَّ أَمْرُكَ • أَفْضَلُ عَلَى النَّاسِ عِظْمُ قَدْرِكَ • اعْنِ أَخَاكَ
 بزرگوار شود امر تو • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 عَلَى هِدَايَتِهِ • أَحْجَمُ مَوْفَقَ بَأْمَانَتِهِ • أَقْلِلِ الْكَلَامَ تَأْمِنَ
 بر راه هدایت او • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 الْمَلَامَ • احْفَظْ بَطْنَكَ وَفَرْجَكَ عَنِ الْحَرَامِ • أَعِدْ تَدُمَ
 از ملامت • نگاه دارد • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 لَكَ الْقُدْرَةُ • احْسِنْ الْعُسْرَةَ وَاصْبِرْ عَلَى الْعُسْرِ • وَأَنْصَفْ
 بر تو قدرت • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن

عرو من الماصد في الله تعالى عنه الكلام كالدواء اذا قلت منه نفع وان اكرهت منه قبل ربع الا برار
 لما خرج يوشع عليه الصلوة والسلام من بطن الحوت طال صمته ثقيل الاستكلام فقال الكلام
 صبر في بطن الحوت ربع الا برار

مَعَ الْقُدْرَةِ • احْسِنْ إِلَى مَنْ آسَأَ إِلَيْكَ • وَاعْفُ عَمَّنْ
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 جُنَا عَلَيْكَ • اجْعَلْ هَمَّكَ وَجَدَتِكَ لِأَخْرَجِكَ • احْفَظْ
 شرم کند بر تو • بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 بَطْنِكَ وَفَرْجَكَ فِيهِمَا فَنَبْتِكَ • اسْتَرْعَوْهُ أَخِيكَ
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 لِمَا تَعْلَمُهُ فِيكَ • اقْرَأِ الرَّغْبَةَ إِلَيْكَ مَقَامَ الْحَمَةِ بِكَ
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 اغْنِفْ لَهُ صَدِيقَكَ يُزَكِّكَ عَدُوُّكَ • احْصِدْ الشَّرَّ
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 مِنْ صَدْرِ غِيَمِكَ يَقْلَعُهُ مِنْ صَدْرِكَ • ارْمِغْ ثَوْبَكَ فَإِنَّهُ
 از سینۀ غیوم تو • بگوئی کن • بگوئی کن
 انْقَى لَكَ وَانْقَى لِقَلْبِكَ عَلَيْكَ • اخْزَنْ لِسَانَكَ
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 كَمَا تَحْزَنُ ذَهَبَكَ وَوَرَقَكَ • اغْنِفْهَا اغْضَبِكَ لِمَا
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 اِمْرُؤُاكَ • اِمْرُؤُاكَ الْحَقُّ وَإِنْ خَالَفَ هَوَاكَ وَلَا تَبِيعْ أَخْرَجَكَ
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 بِذُنْيَاكَ • اَعْرِفْ عَنْ ذُنْيَاكَ تَسْعُدْ مَقْلَبَكَ وَتُصْلِحْ
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن
 مَشَاوِكَ اسْمِعْ تَعْلَمَ • وَاصْمِتْ تَسْلَمَ • اِرْهَبْ تَخْذَعُ وَلَا
 بگوئی کن • بگوئی کن • بگوئی کن

إِذَا الْإِيمَانَةُ • إِلَى مَنْ أَيْتَمَكَ وَلَا تَحْنُ مِنْ خَائِكَ • لَقِيتَ
 بکاره ایمان را به کسی که ایتامش داده بود • چنانست من برای ایتام که بکاره
 الْعِلْمُ فَإِنَّكَ إِنْ كُنْتَ غَيِّبًا عَنْكَ وَإِنْ كُنْتَ فَقِيرًا مَانَكَ
 علم را پس بر کسی که غایب از تو باشد و اگر غایب از تو باشد و اگر غایب از تو باشد
 لِمَنْ مِنْ الرِّقِّ بِمَا قِيمَ لَكَ تَعَشَّ غَيِّبًا • أَقْعَبَ مَا أَوْتَيْتَهُ
 از کسی که از رقیب به تو باشد و اگر غایب از تو باشد و اگر غایب از تو باشد
 نَكْنِي مَكْنِيًا • اصْحَبْ أَخَا التَّقَى وَالَّذِينَ تَسْلَمُ وَاسْتَرْشِدْهُ تَغْنَمَ
 بکاره مکنی را • صاحب برادر تقوی را و از کسانی که تو را راهنمایی کنند و از کسانی که تو را راهنمایی کنند
 اقْصُرْ رَأْيَكَ عَلَى مَنْ يَلْزِمُكَ • تَسْلَمُ وَدِعْ الْخَوْضَ فِيمَا لَا يَنْفِيكَ
 بر کاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • تو را بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 تَكْرَمَ • أَقْلًا طَعَامًا أَتَقَلَّ سَفَامًا • أَقْلًا كَلَامًا تَأْمَنُ مِلَامًا • اعْلَمْ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 أَنْ أَوَّلَ الَّذِينَ تَسْلِمُ وَآخِرُهُ الْإِخْلَاصُ أَنْتُمْ مِنْ حَرِيصِكَ الْقَسْبِ
 سر دین • گران • نهاده • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 كَمَا تَنْتَقِمُ مِنْ عَدُوِّكَ بِالْقِصَاصِ • إِنْ مِنْ رِضَاكَ لَغَضَبِكَ وَإِذَا
 آنچه که تو را بر کسی که بر تو لازم است • آنچه که تو را بر کسی که بر تو لازم است
 طَرَبْتَ فَقَعْ شِكْرًا • أَكْرَمَ ضَيْفَكَ وَإِنْ كَانَ حَقًّا • وَفَمَنْ عَنْ
 بر کاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بر کاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 جَلْسِكَ لِأَيْكَ وَمَعْلِكَ وَلَوْ كُنْتَ أَمِيرًا • أَقْلًا الْمَقَالَ وَ
 در مجلس از برای تو • در مجلس از برای تو
 قَصِرْ أَلْمَالَ وَلَا تَقْتُلْ مَا يَكْبِتُكَ فَرَّ وَأَوْفِقْ عَنْكَ حَرًّا • لَنْدَمَ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است

شایسته ای که در حق او امانت بقوی
 الله الاح الصالح روضه

عَلَى مَا رَأَيْتَ وَلَا تَشْتَدَّ عَلَى مَعْرُوفٍ صَعْتَ • أَصْلَحَ إِذَا أَنْتَ
 بر کاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بر کاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 أَفْذَتْ وَأَتَمَّ إِذَا أَنْتَ أَخْنَتَ أَكْثَرُ سُرُورِكَ عَلَى مَا قَدَّمْتَ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 مِنَ الْخَيْرِ وَحَزْنُكَ عَلَى مَا فَاتَ مِنْهُ • اسْتَخِرْ وَلَا تَخْشَفْكُمْ
 از خیر و غم تو را بر کسی که بر تو لازم است • از خیر و غم تو را بر کسی که بر تو لازم است
 مَنْ خَيْرَ أَمْرٍ كَانَ هَلَاكُهُ فِيهِ • اسْتَغْلَمَ مَعَ عَدُوِّكَ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 مُرَاقَبَةً • الْإِمَّاكَانَ وَانْتِهَازَ الْفُرْصَةَ تَنْظُرَ • أَنْعَمَ تَشْكُرَ
 چشم دینی • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 وَارْتَبَ خُذْنَهُ وَلَا تَمْنَحْ فَخْمَ • أَذْكَرُ عِنْدَ الظُّلَمِ عَذْلُ اللَّهِ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 فَيْكَ وَعِنْدَ الْقُدْرَةِ قُدْرَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ • إِضْرِبْ خَادِمَكَ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 إِذَا عَصَى اللَّهَ وَاعْفُ عَنْهُ إِذَا عَصَاكَ • إِضْرِبْ عَلَى عَمَلِكَ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است
 لَكَ مِنْ ثَوَابِهِ وَعَنْ عَمَلٍ لِأَصْبَرَكَ عَلَى عِقَابِهِ • اعْمَلْ عَلَى تَعْلَمَ
 از بابت تو را بر کسی که بر تو لازم است • از بابت تو را بر کسی که بر تو لازم است
 أَنَّ اللَّهَ يُجَاهِدُ بِرَأْسَاتِهِ وَأَحْسَنَهُ الْبَزْمِ الصَّدَقَ وَإِنْ خَفَتْ
 بر سر تو را بر کسی که بر تو لازم است • بر سر تو را بر کسی که بر تو لازم است
 ضَرَّةً فَإِنَّهُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْكُذْبِ الْمَرْجُوحَةِ • اسْتَرْ الْعَوِيَّةَ
 بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است • بکاره تو را بر کسی که بر تو لازم است

علی

النظر الي من فضلت عليه فان ذلك من ابواب الشكر
 ان كفلك فان من ين كنفه يستدم من قومه الحجة
 الزم الصبر فان الصبر حلوا العاقبة مضمون المغيبة
 ما يمر عليك فان الاحتمال ستر العيوب وان العاقل
 نصفه احتمال ونصفه تقاقل انذا بالعطية لمن يسالك
 وان ذلك معروفك لمن طلبه وانك ان شرد السائل
 اجعل نرمام رجائك عده لا تيام بلاك
 واكفهم غريب لسانك واجر عليهم سبب احسانك
 بقلبك ولسانك ويدك فان الله سبحانه قد تكل بصره
 اطلبك في مكانة من احسن اليك فان لم تقصد
 فلا افك من ان فلكه ابدك مالك في الحقوق وواس به

الصدوق

الصدوق فان الشخا بالحق خلق
 من الكليل وان في ما كان الرفق اوفى
 نظر الزاهد المخاصق ولا تنظر اليها نظر العاشق
 الواثق امسك عن طريق اذا خفت ضلالتك اغتر
 بالشدّة حين لا يغني عنك الا الشدّة
 نفسك في الامور كلها الى الامل فانك تلجها
 الى كهف حزن اغنصم في احوالك كلها بالله فاعلم
 اغنصم منه سبحانه عما في عنبر
 بالموعة وامته بالزها دة وقو باليفين ود
 بذكر الموت وقبره بالفتاء وبصرة فباع الدنيا
 اشعر قلبك الرحمة لجميع الناس والاحسان اليهم

الصدوق

وَلَا تَلَهُمْ حِيفًا وَلَا تَكُنْ عَلَيْهِمْ سَيِّفًا • اذْكُرْ

إِنَّا لَكُمْ وَمَا نَكْمُهُ وَكَدَّعُهُ فَمَا نَحْبُ أَنْ يَدْعَكَ بِهِ

لَكَ دُونَهُ إِذَا الْأَمَانَةُ إِذَا أُوْتِمَتْ وَلَا تَهْمُ عَلَيْكَ

مَنْزِلَتِكَ عِنْدَ سُلْطَانِكَ وَأَحَدَهُ أَنْ يُحْطَّكَ عَنْهَا

نَرَاهُ إِلَّا أَوَّكَاءَهُ لَا غِنَاهُ عَنْكَ وَإِنْ أَمَاتَ إِلَيْهِ

أَخِي إِلَيْكَ وَكَانَهُ الْمُسَيِّ لِيْ هَدِي الْكَتَابِ أَمْرَهُ

فِي طَلِبِهَا فَتَشْعِي **اِسْتَفْحِ مِنْ لَفْسِكَ مَا تَسْقِيهِ مِنْ عَيْكَ**
 در جستجوی طلبها بشعشع **از نفس خود از آنکه شست بخداری از هر حوضه**

وَعَلَّمَكَ وَحْيَكَ وَبُغْضِكَ وَأَخَذَكَ وَتَرَكَكَ وَكَلَّمَكَ

آدِمَ ذِكْرَ الْمَوْتِ وَذِكْرَ مَا تَقَدَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ الْمَوْتِ وَلَا تَقْشُرُ

وخاصيتك ومن لك فيه هوى واعديل في العدو والصد

مِنْ عَجَلِكَ أَمْسِكْ مِنَ الْمَالِ بِقَدْرِ ضُرِّكَ وَقَدِّمْ

لَفْضُ لَيَوْمَ فَأَنْتِكَ أَغْفِلَ عَقْلَكَ وَأَمْلِكْ أَمْرَكَ وَجَاهِدْ

الشيطان قِيَادَكَ وَاصْرِفْ إِلَى الْآخِرَةِ وَجْهَكَ وَاجْعَلْ لِلَّهِ
جِدَّتَكَ اسْتَغْنِ عَلَى الْعَدْلِ حُسْنَ النِّيَّةِ فِي الرِّعْيَةِ وَقَوْلَهُ
الطَّمَعِ وَكَثْرَةَ الرِّعْيِ طَمَعُ اللَّهِ فِي جَلِّ أُمُورِكَ فَإِنْ طَاعَهُ
سُبْحَانَهُ فَاضِلَةٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَالزِّمُّ الرِّعْيُ إِجْلُ إِذْلَالِ
مَنْ آذَلَ عَلَيْكَ وَأَقْبَلَ غَدْرًا مِنْ أَعْتَدَ إِلَيْكَ وَأَحْسَنَ
إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ اسْتَفْزِعْ جَهْدَكَ لِعَوَادِكَ تُصْلِحْ
مُتَوَكِّفًا وَلَا تَبِيعْ آخِرَكَ بِدُنْيَاكَ اسْتَضِلْ بِكُلِّ نِعْمَةٍ أَنْعَمَ بِهَا
اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيْكَ وَلَا تَضِعْ نِعْمَةً مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عِنْدَكَ وَلِيُ
عَلَيْكَ أَثَرُ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِهِ عَلَيْكَ أَمَلِكُ حَيَّةٍ
تَفْسُكَ وَسُورَةُ غَضَبِكَ وَسَطْوَةُ يَدِكَ وَغَرَبُ لِسَانِكَ
وَاحْتِرْسْ فِي ذَلِكَ كُلِّهِ بِتَأْخِيرِ الْبَادِيَةِ وَكَفِّ السَّطْوَةِ

الشيطان قِيَادَكَ وَاصْرِفْ إِلَى الْآخِرَةِ وَجْهَكَ وَاجْعَلْ لِلَّهِ
جِدَّتَكَ اسْتَغْنِ عَلَى الْعَدْلِ حُسْنَ النِّيَّةِ فِي الرِّعْيَةِ وَقَوْلَهُ
الطَّمَعِ وَكَثْرَةَ الرِّعْيِ طَمَعُ اللَّهِ فِي جَلِّ أُمُورِكَ فَإِنْ طَاعَهُ
سُبْحَانَهُ فَاضِلَةٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَالزِّمُّ الرِّعْيُ إِجْلُ إِذْلَالِ
مَنْ آذَلَ عَلَيْكَ وَأَقْبَلَ غَدْرًا مِنْ أَعْتَدَ إِلَيْكَ وَأَحْسَنَ
إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ اسْتَفْزِعْ جَهْدَكَ لِعَوَادِكَ تُصْلِحْ
مُتَوَكِّفًا وَلَا تَبِيعْ آخِرَكَ بِدُنْيَاكَ اسْتَضِلْ بِكُلِّ نِعْمَةٍ أَنْعَمَ بِهَا
اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيْكَ وَلَا تَضِعْ نِعْمَةً مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عِنْدَكَ وَلِيُ
عَلَيْكَ أَثَرُ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِهِ عَلَيْكَ أَمَلِكُ حَيَّةٍ
تَفْسُكَ وَسُورَةُ غَضَبِكَ وَسَطْوَةُ يَدِكَ وَغَرَبُ لِسَانِكَ
وَاحْتِرْسْ فِي ذَلِكَ كُلِّهِ بِتَأْخِيرِ الْبَادِيَةِ وَكَفِّ السَّطْوَةِ

بِحَقِّكَ

لِيَكُنْ غَضَبُكَ وَتُتَوَكَّلَ إِلَيْكَ عَقْلُكَ أَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ نَكْبَتُكَ مِنْ
أَهْلِهِ وَأَنْكِرِ الْمُنْكَرَ بِدُكِّ لِسَانِكَ وَبَابِنِ مِنْ فَعْلِهِ بِجَهْدِكَ
الْجَنْبِ مَصَاحِبَةَ الْكُذَّابِ فَإِنْ اضْطَرَّ رَتَّ إِلَيْهِ فَلَا
نَصْدَقَهُ وَلَا تَعْلَمْهُ إِنَّكَ تَكْذِبُهُ فَإِنَّهُ يَنْتَقِلُ عَنْ وَدِّكَ وَلَا
يَنْتَقِلُ عَنْ طَبْعِهِ أَحْسَنُ رِعَايَةِ الْحُرْمَاتِ وَأَقْبَلُ عَلَى أَهْلِ
الْمُرُوءَاتِ فَإِنْ رِعَايَةِ الْحُرْمَاتِ تَدُكَ عَلَى كَرَمِ الشَّيْءِ وَالْإِقْبَالِ
عَلَى الْمُرُوءَاتِ يُعْرِضُ عَنْ شَرَفِ الْهَمَّةِ أَفْعَلُ الْخَيْرِ وَلَا تَقْعَلْ
الشَّرَّ فَخَيْرٌ مِنَ الْخَيْرِ مَنْ يَفْعَلُهُ وَشَرٌّ مِنَ الشَّرِّ مَنْ يَأْتِيهِ يَفْعَلُهُ
أَقِمِ النَّاسَ عَلَى سُنَّتِهِمْ وَدِينِهِمْ وَلِيَأْمَنَكَ بِرُحْمِهِمْ وَلِيُخَفِّكَ
مِنْهُمْ وَتَقَاهِدَ يُغْفِرُ لَهُمْ وَأَطْلُقْهُمْ أَقْبَلْ أَعْدَاءَ النَّاسِ تَسْتَمِعْ
بِأَخَائِهِمْ وَالْقُرْمُ بِاللَّشْرِ تَبْأَضُّغَانُهُمْ

لِيَكُنْ غَضَبُكَ وَتُتَوَكَّلَ إِلَيْكَ عَقْلُكَ أَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ نَكْبَتُكَ مِنْ
أَهْلِهِ وَأَنْكِرِ الْمُنْكَرَ بِدُكِّ لِسَانِكَ وَبَابِنِ مِنْ فَعْلِهِ بِجَهْدِكَ
الْجَنْبِ مَصَاحِبَةَ الْكُذَّابِ فَإِنْ اضْطَرَّ رَتَّ إِلَيْهِ فَلَا
نَصْدَقَهُ وَلَا تَعْلَمْهُ إِنَّكَ تَكْذِبُهُ فَإِنَّهُ يَنْتَقِلُ عَنْ وَدِّكَ وَلَا
يَنْتَقِلُ عَنْ طَبْعِهِ أَحْسَنُ رِعَايَةِ الْحُرْمَاتِ وَأَقْبَلُ عَلَى أَهْلِ
الْمُرُوءَاتِ فَإِنْ رِعَايَةِ الْحُرْمَاتِ تَدُكَ عَلَى كَرَمِ الشَّيْءِ وَالْإِقْبَالِ
عَلَى الْمُرُوءَاتِ يُعْرِضُ عَنْ شَرَفِ الْهَمَّةِ أَفْعَلُ الْخَيْرِ وَلَا تَقْعَلْ
الشَّرَّ فَخَيْرٌ مِنَ الْخَيْرِ مَنْ يَفْعَلُهُ وَشَرٌّ مِنَ الشَّرِّ مَنْ يَأْتِيهِ يَفْعَلُهُ
أَقِمِ النَّاسَ عَلَى سُنَّتِهِمْ وَدِينِهِمْ وَلِيَأْمَنَكَ بِرُحْمِهِمْ وَلِيُخَفِّكَ
مِنْهُمْ وَتَقَاهِدَ يُغْفِرُ لَهُمْ وَأَطْلُقْهُمْ أَقْبَلْ أَعْدَاءَ النَّاسِ تَسْتَمِعْ
بِأَخَائِهِمْ وَالْقُرْمُ بِاللَّشْرِ تَبْأَضُّغَانُهُمْ

وَأَغْنِفْ عَنْهَا وَإِيَّاكَ أَنْ تَنْزِلَ بِكَ الْمَوْتُ وَقَلْبِكَ مُتَعَلِّقٌ
 بِشَيْءٍ مِنْهَا فَتَهْلِكَ إِنْ رَحِمَ مِنْ دُونِكَ بِرَحْمَتِكَ مَنْ فَوْقَكَ
 وَفِي سَهْوِهِ كَيْسُ هَوَاكَ وَمَعْصِيَتُهُ لَكَ بِمَعْصِيَتِكَ لِرَبِّكَ وَفَقْرُ
 إِلَيْهِ رَحْمَتُكَ بِفَقْرِكَ إِلَيْهِ رَحْمَةُ رَبِّكَ أَشْكُرُكَ مِنْ أَنْعَمَ عَلَيْكَ
 وَأَنْعَمَ عَلَيَّ مِنْ شَكَرِكَ فَإِنَّهُ لَا زَوْلَ وَاللَّيْثُ إِذَا اشْكُرْتَ وَلَا
 بَقَاءَ لَهَا إِذَا كَفَرْتَ أَمْلَكَ عَلَيْكَ هَوَاكَ وَشَجَى نَفْسَكَ
 فَإِنْ شَجَى النَّفْسَ لَا يَصَافُ مِنْهَا فِيمَا أَحَبَّ وَكَرِهَتْ الْبَصَرُ
 بِأَهْلِ الْخَيْرِ وَالْوَرَعِ وَرَضَهُمْ عَلَى أَنْ يَطْرُقُوا فَإِنْ كَثُرَ الْأَمَلُ
 يُدْنِي مُدُنَ مِنَ الْعِزَّةِ وَالرِّضَا بِذَلِكَ يُوجِبُ مِنَ اللَّهِ الْغَفْلَةَ
 اجْعَلْ نَفْسَكَ مِنْ أُنَابَتِكَ وَبَيْنَ غَيْرِكَ وَاجِبٌ لَهُ مَا
 حُبُّ لِنَفْسِكَ وَكَرَهُ لَهُ مَا كَرَهُ لَهَا وَاحْشِنْ كَمَا حُبُّكَ أَنْ تَحْشِنَ

الْبَلَاءُ

إِلَيْكَ وَلَا تَطْلُمْ كَمَا حُبُّ أَنْ لَا تَطْلُمَ ائْتَمِرْ بِالْحَقِّ فِي
 كُلِّ مَوْطِنٍ تَغْنَمُ وَاجْتَنِبِ الشَّرَّ وَالْكَذِبَ تَسْلَمُ أَكْرَمُ نَفْسِكَ
 عَنْ كُلِّ دَنِيَّةٍ وَإِنْ سَأَقْبَلُكَ إِلَى الْغَايِبِ فَإِنَّكَ لَنْ تَعْتَاضَ
 غَائِبُكَ مِنْ نَفْسِكَ عَمُوضًا اجْعَلْ مِنْ نَفْسِكَ عَلَى نَفْسِكَ
 رَقِيبًا وَاجْعَلْ لِأَخْرَجِكَ مِنْ دُنْيَاكَ نَصِيبًا ائْتَمِرْ بِمُحَمَّدٍ
 صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ مُرَادًا إِلَى الْخَوْفِ قَائِدًا أَكْثَرُ ذِكْرُ
 الْمَوْتِ وَمَا تَنْجِي عَلَيْهِ وَتُفْضِي إِلَيْهِ بَعْدَ الْمَوْتِ حَبِيْبُكَ
 وَقَدْ أَخَذْتَ لَهُ حَذَرَكَ وَتَشَدَّدْتَ لَهُ أَنْتَ بِكَ وَلَا يَأْتِيكَ
 بَعَثُهُ فَيُبْهَرِكَ اجْعَلْ لِكُلِّ إِنْسَانٍ مِنْ خَدَمِكَ عَمَلًا
 تَأْخُذُ بِهِ فَإِنَّ ذَلِكَ آخِرُ أَنْ لَا يَتَوَاكَلُوا فِي خَدَمَتِكَ
 اجْعَلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا بِالْعَدْلِ سَيْفَكَ تَنْجِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَتَنْقِذُ

وَأَدْنَى عَبْدُكَ وَفَدَّ سَمَكَ اللَّهِ حَلِي

عَلَى كُلِّ عَدُوٍّ أَقْبَلْ عَلَى نَفْسِكَ بِالْأَدْبَارِ عَنْهَا عَنِّي أَنْ تَقْبَلَ
عَلَى نَفْسِكَ الْفَاضِلَةَ الْمُقْبَسَةَ مِنْ نُورِ عَقْلِكَ الْحَائِلَةِ بَيْنَكَ
وَبَيْنَ دَوَائِجِ طَبْعِكَ وَأَعْنِي بِالْأَدْبَارِ عَنْ نَفْسِكَ الْأَثْمَارَةَ بِالسَّوْءِ
الْمُصَافِحَةِ بَيْدِ الْعُتُوِّ أَهْلِ الْهَوِّ فَإِنَّكَ لَتَخْلُقُ عَبِيدًا قَلِيلًا
وَلَنْ يُتْرِكَ سُدِّي فَتَلْعَوْا • اجْعَلْ حَدَّكَ لِأَعْدَادِ الْجَوَابِ
لَيَوْمِ الْمَسَائِلَةِ وَالْحِسَابِ • احْبِسْ لِسَانَكَ قَبْلَ أَنْ يَبْطُلَ
حَبْسُكَ وَبِي دِي نَفْسِكَ فَلَا تُشْنِ أُولَى بِطُولِ حُجْنٍ مِنْ لِسَانِ
يَعْدِلُ عَنِ الصَّوَابِ وَيَتَسَرَّعُ إِلَى الْجَوَابِ • اجْعَلْ كُلَّ هَكَ
وَسَعِيكَ لِلْخَلَاصِ مِنْ مَحَلِّ الشَّقَاءِ وَالْعِقَابِ وَالنَّجَاةِ
مِنْ مَقَامِ الْبَلَاءِ وَالْعَذَابِ • احْفَظْ عَمْرَكَ مِنَ التَّضْيِيعِ
لَهُ فِي غَيْرِ الْبَيَادَةِ وَالطَّاعَاتِ • امْنَعْ نَفْسَكَ مِنَ الشَّهَوَاتِ

تَسْلَمُ مِنَ الْآفَاتِ • احْضُرْ أَخَاكَ النَّصِيحَةَ حَسَنَةً كَانَتْ
أَمْ قَبِيحَةً أَكْذِبِ السَّعَايَةَ وَالْقِمَّةَ بَاطِلَةً كَانَتْ أَوْ صَحِيحَةً
أَطِعِ اللَّهَ سُبْحَانَهُ فِي كُلِّ حَالٍ وَلَا تَخْلُقْ قَلْبَكَ مِنْ خَوْفِهِ وَرَجَا
طَرَفَةَ عَيْنٍ وَالزِّمِ الْأَسْتِغْفَارَ • اعْطِ مَا تُعْطِيهِ مُحْتَاجِيهَا
وَأَنْ مَنَعْتَ فَلْيَكُنْ فِي إِجْمَالٍ وَاعْذَارٍ • اجْعَلْ لِنَفْسِكَ فِيمَا
بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَفْضَلَ الْمَوَاقِفِ وَالْإِقَامِ
أَخَذِ مِنَ الْخَيْفِ وَالْجَوْرِ فَإِنَّ الْخَيْفَ يَدْعُو إِلَى السَّيْفِ
وَالْجَوْرَ يَعُودُ بِالْجَلَدِ لِيَجْعَلَ الْعُقُوبَةَ وَالْإِنْتِقَامَ • الزِّمِ
الْقَمَّتَ تَلْزِمَكَ النِّجَاةَ وَالسَّلَامَةَ • وَالزِّمِ الرِّضَا يَلْزِمَكَ
الرِّضَا وَالْكَرَامَةَ • أَخْرِجْ مِنْ مَالِكَ الْحَقِيقَ وَأَشْرِكْ فِيهِ
الصَّدِيقَ وَلَكِنْ كَلَامُكَ فِي تَقْدِيرِ وَهْنِكَ فِي تَفَكُّيرِ

تَسْلَمُ

تَأْمِنُ الْمَلَأَمَةَ وَالنَّدَامَةَ أَذْكَرُ مَعَ كُلِّ لَذَّةٍ مِنَ الْهَلاَئِطِ
كُلُّ نِعْمَةٍ انْتَهَاهَا مَعَ كُلِّ بَلَاءٍ كَثُفَهَا فَإِنَّ ذَلِكَ أَنْبَغُ
لِلنِّعَةِ وَاتَّقِ الشَّهْوَةَ وَادْهَبِ اللَّبْطَ وَأَقْرِبِ إِلَى الْفَجِّ
وَاجْدُرْ بِكَيْفِ النِّعَةِ وَدَرِكِ الْمَأْمُولِ إِحْمِلْ نَفْسَكَ
عِنْدَ شِدَّةِ أَخِيكَ عَلَى اللَّيْنِ وَعِنْدَ قَطْعِنِهِ عَلَى الْوَصْلِ وَعِنْدَ
جُودِهِ عَلَى الْبَذْلِ وَكُنْ لِلَّذِي يَدُومُ مِنْهُ حَوْلًا وَلَهُ وَصُولًا
أَكْرَمُ عَشِيرَتِكَ فَإِنَّهُمْ خِاخُكَ الَّذِي بِهِ تَطِيرُ وَأَصْلُكَ
الَّذِي إِلَيْهِ تَصِيرُ وَبِدَكَ الَّتِي يَهْتَصِلُ إِحْمِلْ نَفْسَكَ
مَعَ أَخِيكَ عِنْدَ ضَرْبِهِ عَلَى الصَّلَةِ وَعِنْدَ صُدُودِهِ عَلَى
اللُّطْفِ وَالْمُقَارَنَةِ وَعِنْدَ بُعَادِهِ عَلَى الذُّنُودِ وَعِنْدَ جُرْمِهِ
عَلَى الْعُذْرِ حَتَّى كَأَنَّكَ لَهُ عَبْدٌ وَكَأَنَّكَ ذُو نِعْمَةٍ عَلَيْهِ

وَأَيْتُكَ أَنْ تَضَعَ ذَلِكَ فِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ أَوْ تَفْعَلَهُ مَعَ غَيْرِ أَهْلِهِ
إِحْمِلْ هَمَّكَ لِأَخِيكَ وَخُزْكَ عَلَى نَفْسِكَ فَكَمْ مِنْ خَيْرٍ
وَقَدَّ يَدُ خَيْرِهِ عَلَى سُورِ الْأَيْدِ وَكَمْ مِنْ مَهْمُومٍ أَدْرَكَ أَمَلُهُ
أَحْبِنِ إِلَى مَنْ تَمْلِكُ مِنْ قُلُوبِ النَّاسِ مَنْ يَمْلِكُ مِنْ قَلْبِكَ
أَصْحَابُ النَّاسِ يَمْلِكُ أَنْ يَصْحُوكَ تَأْمِنُهُمْ وَيَأْمِنُوكَ
إِنْصَفْ مِنْ نَفْسِكَ قَبْلَ أَنْ يُنْصَفَ مِنْكَ فَإِنَّ ذَلِكَ أَحْمَلُ
لِقُدْرِكَ وَاجْدُرْ مِنْ ضَلَاةِ رَبِّكَ أَيْدِ السَّائِلِ بِالسَّوَالِ
قَبْلَ السُّؤَالِ فَإِنَّكَ إِنْ أَخْرَجْتَهُ إِلَى سُؤَالِكَ وَأَخَذْتَ
مِنْ حُرِّ وَجْهِهِ أَفْضَلَ مِمَّا أُعْطِيَتْهُ أَكْرَمُ ذَوِي رَحْمَتِكَ
وَوَقْرُ حَلِيمٍ وَأَحْلَمُ عَنْ سَيْفِهِمْ وَتَيْسَرُ لِعُسْرِهُمْ فَإِنَّهُمْ لَكَ
نِعْمُ الْعُدَّةُ فِي الرِّجَاءِ وَالشَّدْوِ الْقِيْدُ وَأَيْتُكَ وَأَطْلُ حُلْفَةِ

فَلْيَكُفِّرْ بَيْنَ سَطْرِكَ وَقَرْمُطَيْنِ حُرُوفِكَ فَإِنَّ ذَلِكَ
 آجِدُهُ بِصَبَاحَةِ الْخَطِّ ^{بهر صبح} الزِّمِ الْإِخْلَاصَ فِي السِّرِّ وَالْعِلَاقَةِ
 وَالْخَشْيَةَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةَ وَالْقَصْدَ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَا
 وَالْعَدْلَ فِي الرِّضَا وَالسُّخْطِ ^{در رضای و خشم} اخْتَرِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ جَدِيدَهُ
 وَمِنْ الْأَخْوَانِ أَقْدَمَهُمْ اسْتَشِرْ أَعْدَاكَ تَعْرِفُ مِنْ سَرِّهِمْ عَمَّهُ
 عَدَاؤَهُمْ وَمَوَاضِعَ مَقَاصِدِهِمْ ^{دشمنی ایشان را و جایگاه مقاصد ایشان را} أَبْذُلْ لَصَدِيقِكَ كُلَّ الْمَوْفَةِ
 وَلَا تَبْذُلْ لَهُ كُلَّ الطَّائِنَةِ وَأَعْطِهِ مِنْ نَفْسِكَ كُلَّ الْمَوَاسَاةِ
 وَلَا تَقْصِرْ إِلَيْهِ بِكُلِّ اسْتِبْرَارِكَ ^{بهر کسی که دوست داری با تمام احتیاط} اصْحَبِ السُّلْطَانَ بِالْحَدِّ
 وَالصَّدِيقَ بِالِتَّوَاضُعِ وَالْبُشْرَ وَالْعَدُوَّ بِمَا تَقُومُ بِهِ عَلَيْهِ
 حَقُّكَ ^{دشمن را با حق خود و دوست را با آنچه بر او واجب است} اقْفَحْ بَرِّيَّةَ قَلْبِكَ وَاسْمِكَ شَجَّةَ وَائِمْنٍ قَطْعَكَ
 بِجِدِّ خَطِّكَ ^{با جد جدایی و قطع دوستی} أَبْذُلْ لَصَدِيقِكَ نَفْسَكَ وَلِمُعَايَرَتِكَ مَعُونَتَكَ

وَلِكُلِّ النَّاسِ بِشُرْكَ ^{و برای هر کسی که شریک دارد} اخْتَمِلْ ذَا لَهْ مِنْ أَدَلِّ عَلَيْكَ وَأَقْبَلْ
 الْعُدُوَّ مِنْ أَعْتَمَرَ إِلَيْكَ ^{دشمن را از کسی که بیشتر به تو دشمنی کند} وَاعْتَفِرْ لِمَنْ جَنَأَ عَلَيْكَ وَلِزَيْنِ
 لِمَنْ جَنَأَ عَلَيْكَ ^{بازاوردن عفو به کسی که عذر از تو خواسته و کسی که عذر از تو نخواست} اجْعَلْ خِرَاءَ النِّعَةِ عَلَيْكَ الْعَفْوَ عَنِ
 أَسْأَلِ إِلَيْكَ ^{بپرس از کسی که مال تو را می خواهد} أَبْذُلْ مَالَكَ لِمَنْ بَذَلَ لَكَ وَجْهَهُ فَإِنَّ بَذَلَ
 الْوَجْهَ لَا يُؤَاوِزُهُ شَيْءٌ ^{چهره را هیچ چیز پنهان نمی کند} أَبْذُلْ مَعْرُوفَكَ لِلنَّاسِ كَافَّةً فَإِنَّ
 فَضِيلَةَ فِعْلِ الْمَعْرُوفِ لَا يَعْدِلُهَا عِنْدَ اللَّهِ سُخَّانُهُ شَيْءٌ
 اسْتَشِرْ عَدُوَّكَ الْعَاقِلُ وَاخْتَرِ رَايَ صَدِيقِكَ الْجَاهِلُ
 اصْبِرْ عَلَى مُضِضِ مِرَارَةِ الْحَقِّ وَابْتَكَ أَنْ تَخْدَعَ عِلَاقَةَ النَّاسِ
 اجْعَلْ شَكْوَاكَ إِلَى مَنْ يَقْدِرُ عَلَى غِنَاكَ ^{بازاوردن شکایت به کسی که توانایی غنی شدن تو را دارد} الزِّمِ السَّكُوتَ
 وَاصْبِرْ عَلَى الْقَنَاعَةِ يَا هُمُ الْقُوتِ تَعَزُّبِي ذُنُوبَكَ وَتُعَزُّ
 فِي اخْتِرِكَ ^{در انتخاب خود و در پند گرفتن از خود} اطع مَنْ فَوْقَكَ يُطْعَمُكَ مِنْ دُونِكَ وَاصْلَحْ سِيرَتَكَ

يَصْلَحُ اللَّهُ عَلَانِيَتَكَ اسْتَكَرْمِنْ الْحَامِدِ فَإِنَّ الْمُنَافِقَ قَلَّ مَنْ
 يَنْجُو مِنْهَا أَكْرَهُ نَفْسَكَ عَلَى الْفَضْلِ فَإِنَّ الرِّذَالَ أَنْتَ مَطْبُوعٌ
 تَأْمُرُكَ الْمَوْتُ عَلَيْهِ بِالْمَدِّ طَالِبٌ عَلَى الْمَدِّ طَالِبٌ طَالِبٌ
 أَطْلُبُوا الْعِلْمَ تَزِيدُوا أَعْلُوا بِالْعِلْمِ تَسْعِدُوا أَخْلَصُوا
 إِذَا عِلِمْتُمْ أَعْلُوا إِذَا عِلِمْتُمْ اسْكُوا إِذَا اسْكَلْتُمْ اتَّقُوا اللَّهَ
 جَهْدَ مَا خَلَقَكُمْ لَهُ أَطِيعُوا اللَّهَ حَسْبَ مَا أَمَرَكُمْ بِهِ رَسُولُهُ
 لَزِمُوا الْحَقَّ تَزِمُوا الْحَقَّ اكْتَسِبُوا الْعِلْمَ يَكْسِبُكُمْ الْحَيَاةُ
 اسْتَنْزِلُوا الزَّيْنُ بِالصَّدَقَةِ لَزِمُوا الْجَمَاعَةَ وَاجْتَنِبُوا
 الْفُرْقَةَ أَمْلِكُوا أَنْفُسَكُمْ بِدَوَامِ جِهَادِهَا اغْنَمُوا بِالذَّمِّ
 فِي أَنْتَادِهَا اسْتَعِدُّوا لِلْوَيْتِ فَقَدْ أَظْلَمَكُمْ اسْعُوا دَعَا لِقَا
 إِذَا كُنْتُمْ قَتْلَ أَنْ يَدْعَاكُمْ اسْمِعُوا مِنْ رَبَّانِيَّتِكُمْ وَاحْضَرُوا قُلُوبَكُمْ

وَأَسْمَعُوا

وَأَسْمَعُوا إِنْ هَتَفَ بِكُمْ اسْمِعُوا النَّصِيحَةَ مِنْ أَهْلِهَا إِلَيْكُمْ
 وَأَعْقِلُوا هَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ اتَّقُوا مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ قَبْلَ أَنْ
 يَتَّعِظَ بِكُمْ مِنْ بَعْدِكُمْ أَنْفُضُوا هَذِهِ الدُّنْيَا مِمَّةً فَقَدْ رَفَضَتْ
 مَنْ كَانَ أَشْعَفَ بِهَا مِنْكُمْ اسْمِعُوا عَيْنُكُمْ وَخَيْرُ وَابْطُونَكُمْ
 وَخُذُوا مِنْ أَحْسَادِكُمْ بِحَدِّهَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ اشْغَلُوا أَنْفُسَكُمْ
 بِالطَّاعَةِ وَالسَّنَةِ بِالذِّكْرِ وَقُلُوبَكُمْ بِالرِّضَا فِيمَا أَحَبَّكُمْ
 وَكِرْهَتُمْ لَزِمُوا الْأَرْضَ وَاصْبِرُوا عَلَى الْبَلَاءِ وَلَا تَحْتَكَوْا
 بِأَيْدِيكُمْ وَهَوِي السِّنِّكُمْ أَخْرِجُوا الدُّنْيَا مِنْ قُلُوبِكُمْ قَبْلَ أَنْ
 تَخْرُجَ مِنْهَا أَحْسَادُكُمْ فَمِنْهَا أَخْبِيئُكُمْ وَلَغِيْرَهَا خُلِفَتُكُمْ انْتَهَرُوا
 فَوْضَ الْخَيْرِ فَإِنَّهَا تَزِدُّ مِنَ السَّحَابِ اكْذِبُوا أَمْالَكُمْ وَاعْتَمُوا الْجَاهِلِيَّةَ
 بِأَحْسَنِ أَعْمَالِكُمْ وَابْدُرُوا مِمَّا دَرَسَ أَوَّلِي النَّهْيِ وَالْآلِ الْبَابِ

اسْتَجِبُوا مِّنَ الْفِدَارِ فَإِنَّهُ عَارٍ فِي الْأَعْقَابِ وَفَكَرَ يَوْمَ الْحِسَابِ

أَذْكُرُوا عِنْدَ الْمَعَاجِى ذَهَابَ الْمَذَاتِ وَبَقَاءُ السَّعَاتِ

أَهْجُوا الشَّهَوَاتِ فَإِنَّهَا تَعُودُ كُمُ إِلَى رُكُوبِ الذُّنُوبِ وَالنَّهْمِ

عَلَى السَّعَاتِ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِنْ قُلْتُمْ سَمِعَ وَإِنْ أَصْنُمْ سَعِمَ

إِخْرِسُوا مِّنْ سَوْرَةِ الْغَضَبِ وَأَعِدُّوا لَهُ مَا تَجَاهِدُونَ فِيهِ

مِنَ الْكُظْمِ وَالْحِلْمِ اتَّقُوا طُغْيَانَ الْمُؤْمِنِينَ فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ

أَجْرِي الْحَقِّ عَلَى السَّيِّئِ اسْتَجِبُوا الْأَنْبِيَاءَ اللَّهُ وَاسْلَمُوا

لَا مِرْهَمَ وَأَعْمَلُوا بِطَاعَتِهِمْ تَدْخُلُوا فِي شَفَاعَتِهِمْ اتَّقُوا دَعْوَةَ

الْمَظْلُومِ فَإِنَّهُ نَسَأَ لِلَّهِ حَقَّهُ وَاللَّهُ سُبْحَانَهُ أَكْرَمُ مَنَ ابْنِ

نَسَأَ حَقًّا إِلَّا أَجَابَ اجْعَلُوا كُلَّ رَجَائِكُمْ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ

وَلَا تَرْجُوا أَحَدًا سِوَاهُ فَإِنَّهُ مَا رَجَا أَحَدًا غَيْرَ اللَّهِ إِلَّا خَلَبَ

افضوا

افضوا في ذكر الله فإنه أحسن الذكر افعلوا الواجب الفخر

واقعدوا لواسع الكبر ارفعوا فيها وعد الله المتقين فإن

أصدق الوعد معادته استحقوا من الله ما أعد لكم بالثبوت

ليصدق معادته والحذر من هول معادته اتقوا بالعبر

واعبروا بالغبر وانفعوا بالثبوت امسحوا من صفو

عين قلبه وقت من الكبر استعوا في فكاك ربكم قبل أن

تغلق دهرها احسنوا جوار نعم الدين والدنيا بالثبوت

لمن دلكم عليها استتموا نعم الله عليكم بالصبر على طاعته

والمحافظة على ما أحفظكم من كتابه اتقوا الله حوت

نقائه واسعوا في مرضائه وأحذروا ما حذرهم من اليم

عذابه اتقوا شرار النساء وكونوا من خيارهن على حذر

اتَّقُوا الْبَغْيَ فَإِنَّهُ يَجْلِبُ النِّقَمَ وَكَسَلُ النِّعَمِ وَيُجِبُ الْغَيْرَ
 اتَّقُوا مَعَاصِيَ الْجَلَوَاتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ أَعِدُوا
 عَنِ الظُّلَمِ فَإِنَّهُ أَعْظَمُ الْحَرَامِ وَأكْبَرُ الْمَنَازِمِ اجْعَلُوا الْمَعْرُوفَ
 بِأَمَانَتِهِ فَإِنَّ الْمَنَّةَ تَهْدِمُ الصَّنِيعَةَ اغْلِبُوا الْجَزَعَ
 بِالصَّبْرِ فَإِنَّ الْجَزَعَ يَحْطُّ الْأَجْرَ وَيُعْظِمُ الْفَجِيعَةَ انْتَوُوا
 فِي أَطْرَافِ الرِّمَاحِ فَإِنَّهُ أُمُورٌ لِلْأَسِنَّةِ أَقْبِلُوا عَلَى مَنْ
 أَفْلَكَ عَلَيْهِ الذُّنُوبُ فَإِنَّهُ أَحَدُ رِبَالِغِنَا اتَّقُوا الْحَرَصَ
 فَإِنَّ مُصَاحِبَهُ رَهِيْنٌ ذُلٍّ وَعَنَاءٌ أَطْلُبُوا الْعِلْمَ تَعْرِفُوا
 بِهِ وَأَعْلَمُوا بِهِ تَكُونُوا مِنْ أَهْلِهِ افْعَلُوا الْخَيْرَ مَا اسْتَطَعْتُمْ
 فَخَيْرٌ مِنَ الْخَيْرِ فَاعِلُهُ اجْتَنِبُوا الشَّرَّ فَإِنَّ شَرًّا مِنَ الشَّرِّ
 فَاعِلُهُ اَعْمَلُوا فِي غَيْرِ بَاءٍ وَلَا سَمْعَةٍ فَإِنَّهُ مَنْ يَعْمَلْ لِنَفْسِهِ

بزرگواران! بترسید از بیهوشی زیرا که بیهوشی را بیهوشی و بیهوشی را بیهوشی و بیهوشی را بیهوشی
 بزرگواران! بترسید از مَعَاصِیِ جَلَوَاتِ زیرا که شاهد است که حاکم است که حاکم است که حاکم است
 بزرگواران! بترسید از ظُلَمِ زیرا که بزرگواران! بترسید از ظُلَمِ زیرا که بزرگواران! بترسید از ظُلَمِ زیرا که
 بزرگواران! بترسید از بَأَمَانَتِهِ زیرا که بزرگواران! بترسید از بَأَمَانَتِهِ زیرا که بزرگواران! بترسید از بَأَمَانَتِهِ زیرا که
 بزرگواران! بترسید از بَالصَّبْرِ زیرا که بزرگواران! بترسید از بَالصَّبْرِ زیرا که بزرگواران! بترسید از بَالصَّبْرِ زیرا که
 بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که
 بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که
 بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از بِنْتَوُوا زیرا که

يَكْلَهُ سُبْحَانَهُ إِلَى مَنْ عَمِلَ لَهُ اغْتَفُوا الشُّكْرَ فَإِنَّهُ
 نَفْعُهُ الْإِزَادَةُ اسْتَدْعُوا الذِّكْرَ فَإِنَّهُ يُنِيرُ الْقَلْبَ وَهُوَ
 أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ اطْلُبُوا الْخَيْرَ فِي أَخْفَافِ الْأَيْلِ طَائِدَةً
 وَوَارِدَةً اجْعَلُوا فِي الطَّلَبِ فِكْرَ مَنْ حَرِيصٍ خَائِبٍ وَخَلْ
 لَمْ يَنْجِبْ احْتَرِسُوا مِنْ سُوءِ الْأَطْدَاءِ وَالْمَدْحِ فَإِنَّ
 لَهُمَا رَجَا خَبِيْثَةً فِي الْقَلْبِ اَعْمَلُوا الْعَمَلَ يُفْعُ وَالْذُّعَا
 يُسْمِعُ وَالتَّوْبَةُ تُرْفَعُ اصْدُقُوا فِي أَقْوَالِكُمْ وَأَخْلَصُوا
 فِي أَعْمَالِكُمْ وَتَرَكَوا بِالْوَرَعِ الزَّمُوا الصَّبْرَ فَإِنَّهُ دُعَاةُ
 الْإِيمَانِ وَمِلَالُ الْأُمُورِ احْسِنُوا تِلَاوَةَ الْقُرْآنِ فَإِنَّهُ
 أَنْفَعُ الْقَصَصِ وَاسْتَشْفَعُوا بِهِ فَإِنَّهُ شِفَاءُ الصَّدُورِ اتَّبِعُوا
 الْكُتُبَ الَّتِي لَا يَظْفَأُ وَالْوَجْهَ الَّذِي لَا يَسِيلُ وَسَلِّمُوا الْأَمْرَ فَإِنَّ

بزرگواران! بترسید از سُبْحَانَهُ زیرا که بزرگواران! بترسید از سُبْحَانَهُ زیرا که بزرگواران! بترسید از سُبْحَانَهُ زیرا که
 بزرگواران! بترسید از نَفْعُهُ زیرا که بزرگواران! بترسید از نَفْعُهُ زیرا که بزرگواران! بترسید از نَفْعُهُ زیرا که
 بزرگواران! بترسید از أَفْضَلُ زیرا که بزرگواران! بترسید از أَفْضَلُ زیرا که بزرگواران! بترسید از أَفْضَلُ زیرا که
 بزرگواران! بترسید از اَطْلُبُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از اَطْلُبُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از اَطْلُبُوا زیرا که
 بزرگواران! بترسید از وَوَارِدَةً زیرا که بزرگواران! بترسید از وَوَارِدَةً زیرا که بزرگواران! بترسید از وَوَارِدَةً زیرا که
 بزرگواران! بترسید از اجْعَلُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از اجْعَلُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از اجْعَلُوا زیرا که
 بزرگواران! بترسید از لَمْ يَنْجِبْ زیرا که بزرگواران! بترسید از لَمْ يَنْجِبْ زیرا که بزرگواران! بترسید از لَمْ يَنْجِبْ زیرا که
 بزرگواران! بترسید از احْتَرِسُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از احْتَرِسُوا زیرا که بزرگواران! بترسید از احْتَرِسُوا زیرا که
 بزرگواران! بترسید از لَهُمَا زیرا که بزرگواران! بترسید از لَهُمَا زیرا که بزرگواران! بترسید از لَهُمَا زیرا که

اجتناب

لَنْ تَصْلُوا مَعَ السَّلِيمِ ^{مراهمی که بر سر راه او نروید} اسْتَصْبِحُوا مِنْ شُعْلَةٍ ^{از شعله ای که بر سر راه او نروید} وَاعْطُوا مَتَّعًا ^{و بپردازید آنچه را که بر سر راه او نروید}
 وَأَقْبِلُوا نَصِيحَةً نَاصِحٍ ^{و بپذیرید نصیحتی که از نصیحت کننده ای است} مَتَّقُوا عِنْدَ مَا آفَادَكُمْ مِنَ الْعِلْمِ ^{و بترسید در آنچه که از علم به شما آید}
 اقْتَدُوا بِهَدْيِ بَيْنِكُمْ فَإِنَّهُ أَصْدَقُ الْهُدَى ^{و پیروی کنید از هدایت میان شما زیرا که راستترین هدایت است} وَاسْتَنْوُوا بِسُنَّتِهِ ^{و پیروی کنید از سنت او}
 فَإِنَّهَا أَهْدَى السُّبُلِ ^{زیرا که از راههای هدایت است} اتَّقُوا اللَّهَ تَقِيَةً تَمُوجُ فَتُخْشَعُ ^{و بترسید از خدا ترسی که موج بردارد و خوار شود} وَاقْتَرِفَ ^{و آموخت}
 فَاَعْتَرَفَ وَعَلِمَ فَوَجَلَ وَحَازَرَ فَادَّرَ وَعَمِلَ فَاحْسَنَ ^{و اعتراف کرد و دانست و حاضر شد و داد و کرد و عمل کرد و بهترین کرد}
 اتَّقُوا اللَّهَ تَقِيَةً مِّنْ دُعَىٰ فَاجَابَ وَثَابَ فَانَابَ وَحَدَّ ^{و بترسید از خدا ترسی که دعای او را جواب داد و ثواب داد و بازگشت کرد و حد گذارد}
 فَحَدَّرَ وَغَيْرَ فَاعْتَرَفَ وَخَافَ فَاَمِنَ اَفْعُوا بِالْفَلِيلِ مِّنْ دُنْيَا ^{و حد گذارد و غیره را اعتراف کرد و ترسید و ایمن شد و بپردازید با فلک از دنیا}
 لِسَلَامَةٍ دِينِكُمْ فَإِنَّ الْمُؤْمِنَ الْبُلْغَةَ الْبَسِيرَةَ مِنَ الدُّنْيَا ^{برای سلامت دین شما زیرا که مؤمن بزرگترین دوری را از دنیا است}
 تَقْنَعُهُ أَقْبِلُوا ذَوِي الْمِرَوَاتِ عَشْرًا تَمَّ فَاَبْعَثْ مِنْهُمْ عَائِشَ ^{و قناعت کند بپذیرید صاحبان میرواتها ده نفر را تا تمام شود و بفرستید از میان آنها عایشه را}
 الْاَوَّلَىٰ لِلَّهِ تَرْفَعُهُ ^{اولی را که خدا بلند کند} اَهْرُبُوا مِنَ الدُّنْيَا وَاصْرِفُوا قُلُوبَكُمْ ^{فرار کنید از دنیا و بگردانید قلوب خود را}
 عَنْهَا فَإِنَّهَا سَجْنُ الْمُؤْمِنِ حَطَّةٌ مِنْهَا قَلِيلٌ وَعَقْلُهُ عَقِيلٌ وَنَا ^{از آنجا که زندان مؤمنان است و خطی است از آنجا که اندکی است و عقل او عاقل است و نا}

فِيهَا كَلِيلٌ ^{در آنجا که گنجینه است} اَعْقِلُوا الْخَيْرَ اِذَا سَمِعْتُمُوهُ عَقْلٌ دَرَايَةٌ ^{عقل در آید و دانایی} لَّا عَقْلَ ^{بدون عقل}
 رَوَايَةً فَإِنَّ زَوَاةَ الْعِلْمِ كَثِيرٌ وَرِعَايَةُ قَلِيلٌ ^{روایتی که از زوایای علم است که بسیار است و رعایت آن کم است} لِّلْحَاوِ اِلَى ^{برای کسی که به سوی علم می آید}
 التَّقْوَىٰ فَإِنَّهُ جَنَّةٌ مِّنْ جَنَّاتِهَا حَصْنَةٌ وَمِنْ اَعْظَمَ ^{و از بزرگترینهاست زیرا که بهشتی است که از بهشتها حصن است و از عظیمترینهاست}
 بِهَا عَصْمَتُهُ ^{در آنجا که عصمت او است} اَعْتَصِمُوا بِقَوَى اللَّهِ فَإِنَّ لَهَا حَبْلًا وَثِقًا عَرَفَ ^{و استعصمید از قوای خدا زیرا که برای او حبل و وثیق است و آموخت}
 وَمَعْقِلًا مِّنْهَا ذَرْوَةٌ ^{و معقلی که از آنجا که ذره است} اسْتَعِذُوا بِاللَّهِ مِنْ سَكْرَةِ الْغُنَا ^{از خدا بترسید از سکر غنا}
 فَإِنَّ لَهُ سَكْرَةً بَعِيدَةً الْاِفَاقَةِ ^{زیرا که برای او سکر دوری از افق است} اسْتَعِذُوا بِاللَّهِ مِنْ لَوَاقِحِ ^{از خدا بترسید از لواقح}
 الْكِبَرِ كَمَا تَسْتَعِذُونَ بِهِ مِنْ طَوَارِقِ الدَّهْرِ وَاسْتَعِذُوا ^{از بزرگسالی همانگونه که از طواریق دهی بترسید و استعصمید}
 لِحَاجَتِهِ حَسْبُ الطَّاقَةِ ^{برای حاجت او بسط طاقت است} اَيْتَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَأَمْرُوا بِالْاِثْمِ ^{پایدار باشید بر معروف و امر کنید بر اثم}
 وَتَنَاهَاوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَانْهَوْا عَنْهُ اَعْرَضُوا عَنْ كُلِّ عَمَلٍ يَكُمُ غِنَا ^{و بازدارید از منکر و بازدارید از آنکه از هر عملی که برای شما غنا است}
 عَنْهُ وَاشْغَلُوا انْفُسَكُمْ مِنْ اَمْرِ الْاٰخِرَةِ بِمَا لَا يَذَلُّكُمْ مِنْهُ ^{از او بترسید و مشغول کنید انفس خود از امر آخرت با آنچه که از او ذلت نمی آید}
 اَقْبِلُوا هَذِهِ النَّفْسَ فَإِنَّهَا طُلْعَةٌ اِنْ يُطِيعُهَا تَنْتَفِعُ بِكُمْ ^{بپذیرید این نفس را زیرا که طلعه ای است اگر اطاعت کند شما را نفع دهد}

إِلَى شَرِّ غَايَةٍ • أَغْلِبُوا أَهْوَاءَكُمْ وَخَارِبُوا فَاثَرَهَا أَنْ تَقْدِرَ
 تَقْدِيرُكُمْ مِنْ هَلَكَةِ أَبْعَدِ غَايَةٍ • انْظُرُوا إِلَى الدُّنْيَا تَنْظُرَ
 النَّاهِدِينَ فِيهَا الصَّارِفِينَ عَنْهَا فَاثَرَهَا وَاللَّهُ عَمَّا قَلِيلٍ
 تَزِيلِ الشَّارِبِ وَالسَّاكِنِ وَتَفْجَعُ الْمُتَرَفِّعَ الْأَمِينِ • اتَّقُوا غُرُودَ
 الدُّنْيَا فَإِنَّهَا تَسْتَرْجِعُ أَيْدِي مَا خَدَعَتْ بِهِ مِنَ الْحَاسِنِ
 فَتُزْجِعِ الْمُظْهِرِينَ إِلَيْهَا وَالْقَاطِنِ • اتَّقُوا خِدَاعَ الْأُمَالِ
 فَكُمْ مِنْ مَوْمِلٍ يَوْمَ لَمْ يُدْرِكْهُ وَيَا بَنِي بَنَاءٍ لَمْ يَسْكُنْهُ
 وَجَامِعٍ مَالٍ لَمْ يَأْكُلْهُ وَأَحْلَهُ مِنْ يَاطِلٍ جَمَعَهُ وَمِنْ حَيٍّ
 مَنَعَهُ أَصَابَهُ حَرَامًا وَاحْتَمَلْ بِهِ أُنَامًا • اعْرِفُوا الْحَقَّ
 لِمَنْ عَرَفَهُ لَكُمْ ضَعِيفًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَضِعَا • كَانَ أَفْرَاقًا
 اخْتَرِسُوا مِنْ سُوءِ الْحَمْدِ وَالْحَقْدِ وَالْغَضَبِ وَالْحَسَدِ

اعْدُوا

أَعْدُوا لِلْكَلِّ شَيْءٍ مِنْ ذَلِكَ عُدَّةً يُجَاهِدُونَ بِهَا مِنْ
 الْفِكْرِ فِي الْعَارِقَةِ وَمَنْعَ الرَّذِيلَةِ وَطَلَبَ الْفَضِيلَةِ وَصَلَا
 الْآخِرَةِ وَلِزُومِ الْحِلْمِ • اعْجِبُوا هَذَا الْإِنْسَانَ يَنْظُرُ
 بِشَيْءٍ وَيَتَكَلَّمُ بِهِ وَيَسْمَعُ بِعَظِيمٍ وَيَتَنَفَّسُ مِنْ حَرِيمٍ
 إِضْرِبُوا بَعْضَ الرَّأْيِ بَعْضٌ يَتَوَلَّدُ مِنْهُ الصَّوَابُ • اجْلُؤُوا
 فِي الْخُطَابِ كَيْسَعُوا جَمِيلَ الْجَوَابِ • احْضُوا الرَّأْيَ مُحَضَّنَ
 السَّخَاءِ يَنْجُو سَدِيدَ الْأَمْرِ • ائْتِمُوا عَقُولَكُمْ فَإِنَّهُ مِنْ
 الْبَقَاءِ يَكُونُ الْخَطَاءُ • اْعْمَلُوا وَأَنْتُمْ فِي أَوْنَةِ الْبَقَاءِ
 وَالنَّحْفِ مَنْشُورَةٍ وَالتَّوْبَةِ مَبْسُوطَةٍ وَالْمَدِيدِ مُدْعَاوٍ
 وَالْمُسَيَّرِ جَائِلٍ أَنْ يَحْدُ الْعَمَلُ وَيَنْقَطِعَ الْمَهْلُ وَ
 وَتَنْقَضِيَ الْمُدَّةُ وَيَسُدَّ بَابُ التَّوْبَةِ • اتَّقُوا يَاطِلَ الْأَمَلِ

قُرْبَ مُسْتَقِيلِ يَوْمٍ لَيْسَ مُسْتَلْسِلٍ وَمَغْبُوطٍ فِي أَوَّلِ لَيْلٍ
ب (روز و شب که باشد) روز و شب که در اول شب

قَامَتْ يَوَاكِيهِ فِي آوَاخِيهِ اسْتَعْدَّ الْيَوْمَ تَخْصُفَ فِيهِ
خرم باشد و بر خیزد گریان در آوای او آماده بود روز آن روز

الْأَبْصَارُ وَتَدَلَّ لَهُ هَوْلُهُ الْعُقُولُ وَتَبَدَّلَ الْبَصَا
چشمها بین و بازماند و اندام خود را تحمل آورد و گفته شود بیناها

اعْمَلُوا الْيَوْمَ تَذْخِرْ لَهُ الذَّخَائِرُ وَتُبْلِغِ السَّارِبِ أَكْرُوا
بنویسند از برای روزی و بگویند از برای آن روز آنچه در روزی بکار آید و یاد کنند

هَادِمِ اللَّذَاتِ وَمُقْصِ السَّهَوَاتِ وَدَاعِي الشَّيَابِ
خواب کننده لذتها را و خاموش کننده آرزوها را و دور کننده جوانی را

أَذْكُرُوا مَفَرِّقَ الْخَالَعَاتِ وَمُسَاعِدَ الْأُمْنِيَّاتِ وَمُنْذِي
یاد کنند برکننده کینه را و دوستدارنده آرزوها را و هشدارنده

الْمَنِيَّاتِ وَالْمَوْفِقَ بِالْبَيْنِ وَالشَّيَاتِ أَرْفُضُوا هَذِهِ
یستندار و او را از بکننده و برکننده و دور کننده این

الدُّنْيَا الشَّارِكَةَ لَكُمْ وَإِنْ لَمْ تَحْتَوِ أَنْتُمْ بِالْمِلَّةِ آخِذَكُمْ عَلَى
دنیای مشارکه را با شما و اگر نگذرد از شما با این آئین را بر شما نگذرد

أَحْذَرُوا الْبَلَاءَ وَالْخَيْرَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ
بهری را که و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی

أَحْذَرُوا الْبَلَاءَ وَالْخَيْرَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ
بهری را که و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی

فَإِنَّهُ خُلِقَ مِنْ دِي أَحْذَرُوا التَّفَرُّقَ فَإِنَّهُ يَجِبُ الْمَلَا
پس چونکه از برای او آفریده شد از برای او آفریده شد از برای او آفریده شد

أَحْذَرُوا

أَحْذَرُوا الْبَلَاءَ وَالْخَيْرَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ
بهری را که و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی

وَمُنْقَصَةٍ أَحْذَرُوا الْبَلَاءَ وَالْخَيْرَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ وَالْكَرْهَ
و کمایی از بدی و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی

الْغَفْلَةَ فَإِنَّهَا مِنْ فسادِ الْحَيِّ أَحْذَرُوا الْحَسَدَ فَإِنَّهُ يُزِي
از غفلت و از غفلت و از غفلت و از غفلت و از غفلت

بِالنَّفْسِ أَحْذَرُوا الْأَمَلِ الْمَغْلُوبِ وَالنَّعَمِ الْمَسْلُوبِ أَحْذَرُوا
عیب را از نفس و از غلبه و از غلبه و از غلبه و از غلبه

الزَّيْلَ الشَّهِي وَالْفَائِي الْحَبُوبِ أَحْذَرُوا الْغَضَبَ فَإِنَّهُ نَارُ
از زایل شدن و از زایل شدن و از زایل شدن و از زایل شدن و از زایل شدن

مُحَرِّقَهُ أَحْذَرُوا الْأَمَانِيَّاتِ فَإِنَّهَا مَنَابِتُ الْحَقِّقَةِ أَحْذَرُوا كُلَّ
سوخته کننده و از بکننده و از بکننده و از بکننده و از بکننده

عَمَلٍ إِذَا سَأَلَ عَنْهُ عَامِلُهُ اسْتَحْيَاهُ وَأَتَكَّرْ أَحْذَرُوا
از برای هر کاری که از او پرسند و از او پرسند و از او پرسند و از او پرسند

كُلَّ أَمْرٍ إِذَا ظَهَرَ أَمْرُهُ بِفَاعِلِهِ وَخَفِيَ أَحْذَرُوا الشَّرَّ
از برای هر کاری که از او پرسند و از او پرسند و از او پرسند و از او پرسند

عِنْدَ أَقْبَالِ الدَّوْلَةِ لِيَلْزِمَ بِهَا عَنكَ وَعِنْدَ إِدْبَارِهَا
از برای هر کاری که از او پرسند و از او پرسند و از او پرسند و از او پرسند

لِيَلْزِمَ عَلَيْكَ أَحْذَرُوا الْآخِثَ فَإِنَّ مَدَارِئَهُ تَعْنِيكَ
بهری را که و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی و از بدی

وَمُؤَافَقَتُهُ شُؤْنُ دِيكَ وَمُخَالَفَتُهُ لُؤْنُ دِيكَ وَمُصَاحَبَتُهُ وَبَالُ
و موافقت او شئ تو و مخالفت او لؤن تو و مصاحبت او و ببال او

عَلَيْكَ • اخذ كل عمل يعمل في السر ويستجابه في
هذه ازهر که در سر و در آن

الْعَالِيَةِ • اخذ كل امر يفسد الاجلة ويصلح الدانية
هذه ازهر که در سر و در آن

اخذ كل عمل يرضاه عاملة لنفسه ويكرهه لغير المسلمين
هذه ازهر که در سر و در آن

اخذ كل قول وفعل يؤدي الى فساد الآخرة والدين
هذه ازهر که در سر و در آن

اخذ مصاحبة كل من يقل رأيه ويكره عمله فان الشا
هذه ازهر که در سر و در آن

معية يصاحبه اخذ مجالسة قريبن السوء فانه يهلك
هذه ازهر که در سر و در آن

مقارنه ويرى صاحبه اخذ منازلة الغفلة والخطا
هذه ازهر که در سر و در آن

وقلة الأعدان على طاعة الله اخذ مصاحبة الفساق
هذه ازهر که در سر و در آن

والفجار والمجاهدين معاصي الله اخذ الشدة وفكم من
هذه ازهر که در سر و در آن

أكله منع أكلايت اخذ الهزل واللعب وكثرة الضحك
هذه ازهر که در سر و در آن

والمنح والتزهات اخذ اللثم اذا اكرمه والذل
هذه ازهر که در سر و در آن

اذا قدمته والسفلة اذا رفغته اخذ الكبر اذا اهنه
هذه ازهر که در سر و در آن

والحليم اذا اخرجته والفتاح اذا اوجعته اخذ
هذه ازهر که در سر و در آن

مجالسة الجاهل كما تآمن مصاحبة العاقل اخذ فحش
هذه ازهر که در سر و در آن

القول والكذب فانها ينير بان بالقابل اخذ الدنيا
هذه ازهر که در سر و در آن

فانها شبة الشيطان ومفسدة الإيمان اخذ الكبر
هذه ازهر که در سر و در آن

فانه رأس الطغيان ومعصية الرحمن للذة الحذر
هذه ازهر که در سر و در آن

أيها المستمع والجدل لئلا العاقل ولا يتك مثل خبير
هذه ازهر که در سر و در آن

لحذر لئلا أيها المغرور فوالله لقد ستر حتى كانه
هذه ازهر که در سر و در آن

قد عفر اخذ ان تحذرك الغرور بالجليل اليسير او
هذه ازهر که در سر و در آن

يسئلك الشؤم بالزائل الحفيرة اخذ الموت وحسن
هذه ازهر که در سر و در آن

له الاستعداد ثقيلك اخذ فلة الزاد واكثر من
هذه ازهر که در سر و در آن

وَالظُّلْمَ فَإِنَّهُ يَزُولُ عَمَّنْ تَطْلُمُهُ وَيُفِيْعُ عَلَيْكَ إِيَّاكَ

إِبْلِيسَ إِيَّاكَ وَالْحَسَدَ فَإِنَّهُ شَرُّ شَيْءٍ وَأَفْجَسُ بَئِجَاءِ

१५३

وَالْخُرْقَ فَإِنَّهُ شَيْنٌ إِلَّا خِلَافَ إِيَّاكَ وَالسَّفَهَةَ فَإِنَّهُ يُوحِشُ

از کویا ^{ببینی که او را درستی} ^{بر تو باد دوی} ^{از بدی که می آید}

الرِّفَاقَ إِيَّاكَ وَالتَّسَرُّعَ إِلَى الْعُقُوبَةِ فَإِنَّهُ مُمْفِتَةٌ

غریبی را ^{بر تو باد دوی} ^{از شتابی که می آید} ^{ببینی که او را درستی}

عِنْدَ اللَّهِ وَمُقَرَّبٌ مِنَ الْغَيْرِ إِيَّاكَ وَالْبَغْيَ فَإِنَّهُ يُعْجِلُ

نزد خدا ^{و نزدیک کننده} ^{از غیر خدا} ^{بر تو باد دوی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

الصُّرْعَةَ وَيُجِلُّ بِالْعَامِلِ بِهِ الْعَبْرَ إِيَّاكَ وَالشَّيْءَ فَإِنَّهُ

سوی در همان ^{بوی آورد ستم کننده} ^{ببینی که او را درستی} ^{از بدی که می آید}

جَلَبَابُ الْمَسْكَنَةِ وَمِنْ مَأْمُوقٍ تَقَادُبُهُ إِلَى كُلِّ دَنَاءٍ إِيَّاكَ

بر پوشش ^{در بوی است} ^{و در بوی است} ^{که کشنده می شود} ^{ببینی که او را درستی}

وَأَنْتَاهَا كَالْحَاكِمِ فَإِنَّهَا شِمَّةُ الْفُسَاقِ وَأُولَى الْفُجُورِ وَالْغَوَا

آوردن ^{از بدی است} ^{و در بوی است} ^{که کشنده می شود} ^{ببینی که او را درستی}

إِيَّاكَ وَالْجَلَّ فَإِنَّهُ مَقْرُونٌ بِالْعِشَارِ إِيَّاكَ وَالسُّرْعَةَ فَإِنَّهُ

بر تو باد دوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

يُفْسِدُ الْوَسْعَ وَيَدْخُلُ النَّارَ إِيَّاكَ وَالْجَفَاءَ فَإِنَّهُ يُفْسِدُ

تهدید کننده ^{از بدی است} ^{و در بوی است} ^{که کشنده می شود} ^{ببینی که او را درستی}

الْإِخَاءَ وَيُمْفِتُّ إِلَى اللَّهِ وَالنَّاسِ إِيَّاكَ وَالْقِيَمَةَ فَإِنَّهَا

بلوایه ^{از بدی است} ^{و در بوی است} ^{که کشنده می شود} ^{ببینی که او را درستی}

تَتَرَعُّ الضَّعِيفَةَ وَتُبْعِدُ عَنِ اللَّهِ وَالنَّاسِ إِيَّاكَ وَالْغَدْرَ

که گریزی ^{بازای} ^{سست را} ^{و دور بر آید} ^{از خدا و مردم} ^{ببینی که او را درستی}

فَإِنَّهُ أَقْبَحُ الْخِيَانَةِ وَإِنَّ الْغَدْرَ وَرَبِّهَا عِنْدَ اللَّهِ بِعَدْرِ

ببینی ^{از بدی است} ^{و در بوی است} ^{که کشنده می شود} ^{ببینی که او را درستی}

إِيَّاكَ وَالظُّلْمَ فَإِنَّهُ أَكْبَرُ الْمَعَاصِي وَإِنَّ الظُّلْمَ لِمُعَايَتِ يَوْمٍ

بر تو باد دوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

الْقِيَمَةَ بظُلْمِهِ إِيَّاكَ وَالْإِسَاءَةَ فَإِنَّهَا خُلِقَ اللَّيَامُ

قیامت ^{ببینی که او را درستی} ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

وَإِنَّ الْمَسِيَّ لَمُتْرِدٌ فِي حَتَمِهِ بِإِسَاءَتِهِ إِيَّاكَ وَالْخِيَانَةَ

بهری ^{که بر تو باد دوی} ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

فَإِنَّهَا شَرُّ مَعْصِيَةٍ وَإِنَّ الْخَائِنَ لَمُعَذَّبٌ بِالنَّارِ عَلَى خِيَانَتِهِ

ببینی ^{که چنانست} ^{نامزدی نیست} ^{خدا را} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

إِيَّاكَ وَالسُّرْعَةَ فَإِنَّهُ رَأْسُ كُلِّ دَنِيَّةٍ وَأُورْسُ كُلِّ رَذِيلَةٍ

بر تو باد دوی ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی} ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی}

إِيَّاكَ وَحُبَّ الدُّنْيَا فَإِنَّهَا أَصْلُ كُلِّ خَطِيئَةٍ وَمَعْدَنُ كُلِّ لَبِيَّةٍ

بر تو باد دوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

إِيَّاكَ وَالْجُورَ فَإِنَّ اللَّهَ الْخَائِرُ لَا يَبِيعُ بِرِيحِ الْجَنَّةِ إِيَّاكَ وَ

بر تو باد دوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

وَطَاعَةَ الْهَوَى فَإِنَّهُ يَقْدِرُ إِلَى كُلِّ مَحْنَةٍ إِيَّاكَ وَالْإِعْجَابَ

از تو باد دوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

وَحُبَّ الْأَطْرَافِ فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ أَوْثَقِ قُرُصِ الشَّيْطَانِ

و در بوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

إِيَّاكَ وَالْمَتَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنَّ الْأَمْتَانَ يَكْتُمُ الْإِحْسَانَ

بر تو باد دوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

إِيَّاكَ وَمَذْمُومُ اللَّحَاجِ فَإِنَّهُ يُثْبِتُ الْحُرُوبَ إِيَّاكَ وَمُسْتَحْجَرُ

بر تو باد دوی ^{از بدی است} ^{ببینی که او را درستی} ^{از ستم} ^{ببینی که او را درستی}

الْكَلَامَ فَإِنَّهُ يُغْرِقُ الْقُلُوبَ • إِيَّاكَ وَالْأَصْرَارَ فَإِنَّهُ مِنْ أَكْبَرِ
 الْكِبَارِ وَأَعْظَمِ الْجَرَائِمِ • إِيَّاكَ وَالْمُجَاهِرَةَ بِالْفُجُورِ فَإِنَّهَا
 مِنْ أَشَدِّ الْمَنَامِ • إِيَّاكَ وَالثِّقَةَ بِنَفْسِكَ فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ
 أَكْبَرِ مَصَائِدِ الشَّيْطَانِ • إِيَّاكَ وَأَنْ تُعَجِبَ بِنَفْسِكَ فَيُظْهِرَ
 عَلَيْكَ النِّقْصَ وَالشَّنَانِ • إِيَّاكَ وَكَثْرَةَ الْكَلَامِ فَإِنَّهُ
 يَكْثُرُ الذَّلَالُ وَيُورِثُ الْمَلَكُ • إِيَّاكَ وَإِذْ مَانَ الشَّيْخَ فَإِنَّهُ
 يَهْجُ الْأَسْقَامَ وَيُنِيرُ الْعِلَلَ • إِيَّاكَ أَنْ تَذْكُرَ مِنَ الْكَلَامِ
 مُضْحِكًا وَإِنْ حَكِيهَ عَنْ غَيْرِكَ • إِيَّاكَ أَنْ تُسَكِّرَ مِنْ
 مَعْصِيَةِ غَيْرِكَ مَا تَسْتَصْغِرُهُ مِنْ نَفْسِكَ أَوْ تُسَكِّرَ مِنْ طَائِعِكَ
 مَا تَسْتَفِلُّهُ مِنْ غَيْرِكَ • إِيَّاكَ وَالْإِتِّكَالَ عَلَى الْمُخِيئَاتِ
 بِضَائِعِ النَّوْكَى • إِيَّاكَ وَالثِّقَةَ بِالْأَمَالِ فَإِنَّهَا مِنْ أَكْبَرِ
 الْكِبَارِ

إِيَّاكَ أَنْ تَعْفَلَ عَنْ حَقِّ أَخِيكَ إِيَّاكَ لَا أَعْلَى وَاحِبِ حَقِّكَ
 فَإِنَّ لِأَخِيكَ عَلَيْكَ مِنَ الْحَقِّ مِثْلَ الَّذِي لَكَ عَلَيْهِ • إِيَّاكَ
 أَنْ تُخْرِجَ صَدِيقَكَ أَخْرَاجًا يُخْرِجُهُ عَنْ مَوْدَتِكَ وَاسْتِثْنَى
 لَهُ مِنْ أَفْسِكَ مَوْضِعًا يَتَوَقَّعُ بِاللِّجُوعِ إِلَيْهِ • إِيَّاكَ أَنْ
 تُهْمَلَ حَقُّ أَخِيكَ إِيَّاكَ لَا أَعْلَى مَا بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ فَلَيْسَ لَكَ
 بِأَخٍ مَنْ أَضَعْتَ حَقَّهُ • إِيَّاكَ أَنْ تُؤْخِشَ مُوَادَّةَ لَحْشَتِهِ
 تُقْصِيهِ إِلَى اخْتِلَافِهِ وَالْبُعْدَ عَنْكَ وَإِبَارَةَ الْفُرْقَةِ • إِيَّاكَ
 وَالتَّغَايُرَ فِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ فَإِنَّ ذَلِكَ يَدْعُو إِلَى الصَّحَّةِ إِلَى
 السَّقَمِ وَالْبَرِيَّةِ إِلَى الذُّبِّ • إِيَّاكَ أَنْ تُخَيَّرَ لِنَفْسِكَ وَاسْتَحْرَ
 فَإِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ فِيمَا لَا يَحْتَسِبُ • إِيَّاكَ وَصَحْبَتَ مَنْ هَلَكَ
 وَأَعْرَاكَ فَإِنَّهُ يَخْذُلُكَ وَيُوَفِّقُكَ • إِيَّاكَ أَنْ يَفْقِدَكَ

رَبِّكَ عِنْدَ طَاعَتِهِ أَوْسَىٰ لَكَ عِنْدَ مَعْصِيَتِهِ فِيمَنْ يُفِيكَ ۚ إِيَّاكَ
پروا داری که در طاعت او بیشتر از آنکه در معصیت او کمتر باشد

وَالْإِثْقَاقَ فَإِنَّ ذَٰلَ الْجَهَنَّمَ لَا يَكُونُ وَجْهًا عِنْدَ اللَّهِ ۚ إِيَّاكَ
از تعاقب و محنت که در دوزخ است چنانچه در جهنم نیست

وَالْجَبَرُ عَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ فَإِنَّ كُلَّ مَعْصِيَةٍ يَفْعَلُهَا اللَّهُ ۚ إِيَّاكَ
از اجبار بر عباد خدا چنانچه هر معصیتی که خدا بخواهد

وَالْمَلَقَ فَإِنَّ الْمَلِكَ لَيْسَ مِنْ خَلَائِقِ الْإِيمَانِ ۚ إِيَّاكَ
از ادا کردن چنانچه پادشاه از خلق ایمان نیست

وَالْفِرْقَةَ فَإِنَّ الشَّادِمِينَ النَّاسَ لِلشَّيْطَانِ ۚ إِيَّاكَ وَحَلَا
از جدا شدن چنانچه دشمنان را شیطان است

الْفُسُوفَ فَإِنَّهَا مَسْخُطَةٌ لِلرَّحْمَنِ مُصْلِيَةٌ لِلنَّبِيِّ ۚ إِيَّاكَ وَمَقَالًا
از کلاه چنانچه آن بر سر نبی است و بر او خورده است

الْأَسْوَاقَ فَإِنَّهَا مَعَارِضُ الْفِتَنِ وَمَحَاضِرُ الشَّيْطَانِ ۚ إِيَّاكَ
از بازار چنانچه آن محالفتها و محاسن شیطان است

إِنَّ نَزَلَ بِكَ الْمَوْتُ وَأَنْتَ ابْنُ عَنْ رَبِّكَ فِي طَلَبِ الدُّنْيَا
اگر که بر تو مرگ نازل شود و تو در طلب دنیا از پروردگار جدا شوی

إِيَّاكَ أَنْ تَبِيعَ خَلْقَكَ مِنْ رَبِّكَ فَمَنْ لِفُتْلِكَ لَدَيْهِ بِحَقِّهِ
پروا داری که از خلق خود را از پروردگار جدا کنی

حُطَامِ الدُّنْيَا ۚ إِيَّاكَ وَمُصَاحَبَةَ أَهْلِ الْفُسُوفِ فَإِنَّ
از پاره دنیا چنانچه از معاشرت اهل کلاه

الزَّاحِي يُفْعَلُ قَوْمٌ كَالَّذِينَ خَلَعُوا ۚ إِيَّاكَ أَنْ تُحَاذِرَ عَدُوَّ اللَّهِ
از دوری چنانچه آنرا که از خدا دور است

الضُّعْفَى

أَوْ تُصَفَىٰ وَذَكَ لَخَيْرٍ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ فَإِنَّهُ مَنْ أَحَبَّ قَوْمًا حَشَرَهُ مَعَهُمْ
یا آنکه دوستی با کسی که از پروردگار دور است

إِيَّاكَ وَالْخَدِيعَةَ فَإِنَّ الْخَدِيعَةَ مِنَ الْخَلْقِ الْيَمِّ ۚ إِيَّاكَ وَالْمَكْرَ
پروا داری که از فریب دادن چنانچه فریب از خلق است

فَإِنَّ الْمَكْرَ لَخَلْقٌ ذَمِيمٌ ۚ إِيَّاكَ وَالْمَعْصِيَةَ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ
چنانچه مکر خلق است و بد است

بَاعَ جَنَّةَ الْمَاوِي بِمَعْصِيَةٍ دَنِيَّةٍ مِنْ مَعَاصِي الدُّنْيَا ۚ إِيَّاكَ
چنانچه کسی که با مکر دنیا را با مکر دنیوی میفروشد

وَالْوَلَةَ بِاللُّدْنِيَا فَإِنَّهَا تَقْرِئُكَ الشَّقَاءَ وَالْبَلَاءَ وَتَحْدُوكَ
از سرزنش دنیا چنانچه دنیا تو را بد و بلا را یاد می دهد

عَلَىٰ سَبْعِ الْبَقَاءِ بِالْفَنَاءِ ۚ إِيَّاكَ أَنْ تُعَلِّكَ نَفْسُكَ عَلَىٰ مَا
از سر بیست و نه ماندن در فنا چنانچه آنرا که تو را بر چیزی میبندد

تُظَنُّ وَلَا تُعْلَمُ بِأَعْلَىٰ مَا تُسْتَيْقِنُ فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ أَعْظَمِ الشَّدَى
چنانچه تو را پند می دهند و نمی دانند که تو را چه می رسد

إِيَّاكَ أَنْ تُبَيِّتَ الظَّنَّ فَإِنَّ السُّوءَ الظَّنَّ يُفْسِدُ الْعِبَادَةَ وَيُعْظِمُ
پروا داری که از پند کردن چنانچه بد پند عبادت را فاسد می کند

الْوَمَرِ ۚ إِيَّاكَ أَنْ تُسَلِّفَ الْمَعْصِيَةَ وَتُسَوِّفَ بِالتَّوْبَةِ فَتُعْظِمَ
پروا داری که از تأخیر در معصیت و تأخیر در توبه کنی

لَكَ الْعُقُوبَةُ ۚ إِيَّاكَ أَنْ تَكُونَ عَلَى النَّاسِ طَاعِنًا وَنَفْسِكَ
از پنداری چنانچه آنرا که تو را از مردم جدا می کند

مُذَاهِنًا فَتُعْظِمَ عَلَيْكَ الْحَيَّةَ وَتُحَرِّمَ الْمُتَوْبَةَ ۚ إِيَّاكَ وَالْإِمْلَاقَ
چنانچه تو را از مردم جدا کنی و توبه را حرام کنی

فَإِنَّ مَا أَمْسَكَهُ فَوْقَ قَتِ يَوْمِكَ كَتَبَ فِيهِ خَيْرًا نَا غَيْرِكَ
یعنی اگر آنچه را که او نگه داشته است در روز قیامت در آن روز در آن روز در آن روز

إِيَّاكَ وَمُلَابَسَهُ الشَّرِّ فَإِنَّهُ تُبِيلُهُ نَفْسُكَ قَبْلَ عَدُوِّكَ وَتَهْلِكُ
یعنی از خود دوری از کار بد و از کار بد دوری از کار بد و از کار بد دوری از کار بد

بِهِ دِينُكَ قَبْلَ إِصَالِهِ إِلَى غَيْرِكَ • إِيَّاكَ أَنْ تُبْنَى عَلَى أَحَدٍ
یعنی دین خود را پیش از رسیدن به کسی دیگر • ای تو که بر کسی دیگر نباشی

بِمَا لَيْسَ فِيهِ فَإِنَّ فِعْلَهُ يَصْدُقُ عَنْ وَصْفِهِ وَيَكْذِبُكَ
یعنی با آنچه که در او نیست و فعل او بر وصف او صادق است و تو را کذب می کند

إِيَّاكَ وَطَوْلُ الْأَمَلِ فَكَمْ مِنْ مَغْرُورَاتٍ تَنْبُطُولُ أَمَلَهُ
یعنی ای تو که طول امید است و چقدر از مغرورانی که طول امید را دنبال می کنند

فَإِنْ دَعَلَهُ وَقَطَعَ أَجَلَهُ فَلَا أَمَلَهُ أَذْرَكَ وَلَا مَا فَإِنَّهُ إِشْدَدُّ
یعنی اگر او را دعوت کرد و اجل او را قطع کرد پس او را امید نیست و آنچه را که او را دعوت کرد و اجل او را قطع کرد پس او را امید نیست

إِيَّاكَ وَمَسَامَاتِ اللَّهِ سُحَّانَهُ فِي عَظَمَتِهِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى ذَلَّ
یعنی ای تو که مسامحات خداوند سبحان را در عظمت او می بینی پس خداوند تعالی را که در عظمت او می بینی پس خداوند تعالی را که در عظمت او می بینی

كُلَّ حَيَارٍ فِيهِ مِنْ كُلِّ خِيَالٍ • إِيَّاكَ وَالْعِفْلَةَ وَالْإِعْزَاءَ بِالْمَعْلَمَةِ
یعنی ای تو که در هر چیزی که از هر خیالی است • ای تو که عفت و از کار دوری را می بینی

وَإِنَّ الْعِفْلَةَ تَفِيدُ الْأَعْمَالَ وَالْإِعْزَاءَ نَقْطَعُ الْأَمَالَ • إِيَّاكَ
یعنی و ای تو که عفت را می بینی پس عفت را می بینی پس عفت را می بینی پس عفت را می بینی

وَالْفَحْهَ فَإِنَّهَا تَحْدُوكَ عَلَى رُكُوبِ الْفَبَاحِ وَالنَّهْجِ عَلَى
یعنی و ای تو که فحش را می بینی پس فحش را می بینی پس فحش را می بینی پس فحش را می بینی

السَّيِّئَاتِ • إِيَّاكَ وَالْبَغْيَ فَإِنَّ الْبَاغِيَ حُجِّلَ اللَّهُ لَهُ الْتَفْهَةُ
یعنی ای تو که باغی را می بینی پس باغی را می بینی پس باغی را می بینی پس باغی را می بینی

وَحَلَّ بِهِ الْمَثَلَاتِ • إِيَّاكَ وَفُضُولُ الْكَلَامِ فَإِنَّهُ يُظْهِرُ مِنْ
یعنی و ای تو که امثال را می بینی پس امثال را می بینی پس امثال را می بینی پس امثال را می بینی

عُيُوبِكَ مَا بَطَنَ وَيُجَرِّدُكَ عَلَيْكَ مِنْ أَعْدَائِكَ مَا سَكَنَ
یعنی عیوب خود را که پنهان است و از دشمنان خود را که در تو ساکن است

إِيَّاكَ وَكَثْرَةُ الْوَلَةِ بِالنِّسَاءِ وَالْإِعْزَاءَ بِلِلَّاتِ الدُّنْيَا فَإِنَّ
یعنی ای تو که کثرت ولایت را با زنان و از کار دوری را با لذت های دنیا می بینی

الْوَلَةِ بِالنِّسَاءِ مُخْتَنٌ وَالْغَرَبِيُّ بِاللَّذَاتِ مُنْهَنٌ • إِيَّاكَ وَمَا يُشْجَعُ
یعنی ولایت با زنان مختن است و غریبی با لذت های دنیا منهن است • ای تو که آنچه را که شجاعت می دهد

مِنْ الْكَلَامِ فَإِنَّهُ يُجْبِسُ عَلَيْكَ اللَّيْلَامَ وَيَنْفَعُكَ الْكِرَامَ
یعنی از کلام که ای تو که کلام را می بینی پس کلام را می بینی پس کلام را می بینی پس کلام را می بینی

إِيَّاكَ وَالْوُقُوعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَالْوَلُوعَ بِالشَّهَوَاتِ فَإِنَّهَا
یعنی ای تو که وقوع در شبهات و ولوع با شهوات را می بینی پس شبهات و شهوات را می بینی پس شبهات و شهوات را می بینی

يَقْنَأُ ذَانِكَ إِلَى الْوُقُوعِ فِي الْحَرَامِ وَرُكُوبِ كَثِيرٍ مِنَ الْأَثَامِ
یعنی ای تو که از آن دو به وقوع در حرام و رُکوب کردن بسیاری از گناهات را می بینی

إِيَّاكَ لَكَ أَنْ تَحْمَلَ مِنْ جَبَلِ لِسَانِكَ فِي عَيْبَةِ إِخْوَانِكَ أَوْ تَقُولَ
یعنی ای تو که ای تو که از زبان خود را می بینی پس از زبان خود را می بینی پس از زبان خود را می بینی پس از زبان خود را می بینی

مَا يَصِيرُ عَلَيْكَ حُجَّةٌ وَفِي الْأَسَاءَةِ إِلَيْكَ عِلَّةٌ • إِيَّاكَ
یعنی ای تو که ای تو که حجت و اسباب را می بینی پس حجت و اسباب را می بینی پس حجت و اسباب را می بینی پس حجت و اسباب را می بینی

أَنْ تَسْتَهْلِكَ رُكُوبَ الْمَعَاصِي فَإِنَّهَا تَكْسُوكَ فِي الدُّنْيَا
یعنی ای تو که ای تو که رُکوب کردن معاصی را می بینی پس معاصی را می بینی پس معاصی را می بینی پس معاصی را می بینی

فِيهِ وَتَكْسُوكَ فِي الْآخِرَةِ سَخَطُ اللَّهِ إِيَّاكَ وَمَا قَدْ أَنْكَرُ
یعنی در آن و تو را که در آخرت سخط خداوند را می بینی پس سخط خداوند را می بینی پس سخط خداوند را می بینی پس سخط خداوند را می بینی

وَإِنْ كُنْ مِنْكَ أَعْدَاؤُهُ فَمَا كُلُّ قَائِلٍ نَكَرًا لِبُكَكَ أَنْ
 تُوَسِّعَهُ عَذْرًا إِيَّاكَ وَكُلُّ عَمَلٍ يُفْتَرِعُكَ حُرًّا أَوْ يَذِلُّ
 لَكَ قَدْرًا أَوْ يَجْلِبُ عَلَيْكَ شَرًّا أَوْ يَحُلُّ بِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ
 فَنَزَارًا إِيَّاكَ وَمَا يَخْطُرُ بِكَ أَوْ يُوَحِّشُ النَّاسَ مِنْكَ
 فَمَنْ أَسْخَطَ بِهِ تَعَرَّضَ لِلنِّبَةِ وَمَنْ أَوْحَشَ النَّاسَ
 تَبَرَّأَ مِنَ الْحُرِّيَةِ إِيَّاكَ وَحُبُّ الطَّوْبَةِ وَفَسَادُ النَّبَةِ
 وَرُكُوبُ الذَّنْبَةِ وَغُرُورُ الْأَمْنَةِ إِيَّاكَ وَالْإِسْتِغْنَاءُ
 بِمَا لِلنَّاسِ فِيهِ أَسْوَدُ وَالتَّعَانِي عَمَّا وَجَّهَ لِلنَّاسِ الْخَيْرَ
 فَإِنَّهُ مَا جُودُ مِنْكَ لغيرِكَ إِيَّاكَ وَمَوَدَّةُ الْأَحْوَى
 فَإِنَّهُ يَضُرُّكَ مِنْ جِثِّ يَرِي أَنَّهُ يَنْفَعُكَ وَيَسُوءُكَ
 وَهُوَ يَرِي أَنَّهُ يَسُرُّكَ إِيَّاكَ أَنْ تَسْخَفَ بِالْعُلَمَاءِ

فَإِنَّ ذَلِكَ يُنْزِي بِكَ وَيَسِيءُ الظَّنَّ بِكَ وَالْمُخِيلَةَ فِيكَ
 إِيَّاكَ أَنْ تَغْتَرَّ بِمَا تَرِي مِنْ إِخْلَادِ أَهْلِ الدُّنْيَا إِلَيْهَا
 وَتَكَلِّمَ لَهُمْ عَلَيْهِمْ فَتَقْدُنِيَاكَ اللَّهُ عَنْهَا وَتَكْشِفَتْ لَكَ
 عَنْ عَيْبِهَا وَمَسَاوِيهَا إِيَّاكَ أَنْ تُخْدَعَ عَنْ دَارِ الْقَرَارِ
 وَتَحِلَّ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارَ وَالْأَوْلِيَاءَ الْأَخْيَارَ الَّتِي تَنْطَقُ
 الْقُرْآنُ يَوْصِفُهَا وَأَنْتَ عَلَى أَهْلِهَا وَذَلِكَ اللَّهُ سَخَا
 عَلَيْهِمْ دَعَاكَ إِلَيْهَا إِيَّاكَ وَالْكَلَامَ فِيهَا لَا تَعْرِفُ
 طَرِيقَهُ وَلَا تَعْلَمُ حَقِيقَتَهُ فَإِنَّ قَوْلَكَ يَدُكَ عَلَى عَقْلِكَ
 وَعِبَارَتُكَ تُبَيِّنُ عَنْ مَعْرِفَتِكَ فَتَوْفِقْ مِنْ طَوْلِ لِسَانِكَ
 مَا أَمْنِيَّةٌ وَأَخْصِرْ مِنْ كَلَامِكَ مَا اسْتَحْسَنَهُ فَإِنَّهُ بِكَ
 آخِلٌ وَعَلَى فَضْلِكَ آدِلٌ إِيَّاكَ وَمَسَاوِيرَ النَّسَاءِ

فَاتَرَاهُنَّ إِلَى وَهْنٍ وَعِزٍّ إِلَى وَهْنٍ وَكَفُّ عَنْهُنَّ مِنْ
 بختی که اینست ایشان بسوی بختی که اینست ایشان بسوی
 أَبْصَارُهُنَّ فَجَاءَكَ لَهَنٌ خَيْرٌ مِنَ الْأَمْثَالِ بِهِنَّ وَلَكِنَّ
 چشمهای ایشان بسوی ایشان بختی که اینست ایشان بسوی
 خُرُوجُهُنَّ بِشَرٍّ مِنْ إِدْخَالِكَ مَنْ لَا تَقِي بِهِ عَلَيْهِنَّ وَابٍ
 برودن ایشان بسوی در آمدن تو نزد ایشان یا بر ایشان و اگر
 اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يُغْفِرَنَّ غَيْرُكَ فَاَفْعَلْ إِيَّاكُمْ وَالْتِدَابُ
 توانی از کسی که ایشان کشند غیر ترا بچشمی که
 وَالتَّطَاعُ وَتَرَكَ الْأَمْرَ بِالْمَعْدُوفِ وَالتَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ
 و برآوردی و ترک نمودن به بگوید بازداشتن از به کار
 إِيَّاكُمْ وَمُصَادَقَةَ الْفَاحِشِ فَإِنَّهُ يُبِيعُ مُصَادِقَهُ بِالتَّافِهِ
 به شما و آردی از دوستی به کار بختی که اینست ایشان بسوی
 الْخُفْرِ إِيَّاكُمْ وَصَرَغَاتِ الْبَغْيِ وَفَضَحَاتِ الْغَدْرِ وَانْكَارِ
 آنکه به شما و آردی از آغوش استغناء و بگوید با
 كَلِمِينَ الشَّرَّ الْمَدِينِ إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوفِ فَيَا فُلُو الْإِنْسَانَ مَرْبُوتَ
 به کار کردن از بی ایمان بفرموده به شما و آردی از آغوش
 وَاعْتِدُوا فِي فَضْلِنَا مَا شِئْتُمْ إِيَّاكُمْ وَتَحْكُمُ الشَّهَادَاتِ
 و اعتقاد کنید در آردی ما آنچه را که بخواهید به شما و آردی از آغوش
 عَلَيْكُمْ فَإِنَّ عَاجِلَهَا ذَمِيمٌ وَاجْهًا وَخِيمٌ إِيَّاكُمْ وَالْبَطْنَةِ
 به شما بختی که آرد آردی بگوید با و آردی از آغوش
 فَإِنَّهَا مَقَامٌ لِلْقَلْبِ مَكْسَلَةٌ عَنِ الصَّلَاةِ مَفْسَدَةٌ لِلْجَدِّ
 بختی که اینست ایشان بسوی بختی که اینست ایشان بسوی

اِيَّاكُمْ وَذَلَالَةَ السَّبْرِ وَالطَّيْعَ فَإِنَّهُ رَأْسُ كُلِّ شَيْءٍ وَمِنْ رَعَا
 اَلَّذِي وَمُهِنَ النَّفْسَ وَتَتَبَعَ الْجَدَّ اِيَّاكُمْ وَعَلَبَهُ
 اَلدُّنْيَا عَلٰى اَنْفُسِكُمْ فَاِنْ عَاجَلَهَا نَفْسُهُ وَاجْلَهَا غَضَبُهُ
 اِيَّاكُمْ وَتَمَكَّنَ الْهَوَى مِنْكُمْ فَاِنْ اَوَّلَهُ فِتْنَةٌ وَاٰخِرُ حَيْثُ
 اِيَّاكُمْ وَعَلَبَهُ السَّهْوَاتُ عَلٰى قُلُوبِكُمْ فَاِنْ بَدَايَتُهَا مَلَكَةٌ
 وَنَهَايَتُهَا هَلَكَةٌ اِيَّاكُمْ وَالْفَرَقَةُ فَاِنْ الشَّاذَّ عَنَ
 اَهْلِ الْحَقِّ لِلشَّيْطَانِ كَمَا اِنَّ الشَّاذَّ مِنْ الْغَنَمِ لِلذَّبِّ
 اِيَّاكُمْ وَالْجُلَّ فَاِنَّ الْجَلَّ يَفْتَنُ الْغَرِيبَ وَيُفَرِّقُ مِنْهُ
 الْقَرِيبَ اِيَّاكَ اَنْ تَعْتَرِبَ غَلْطَةً شَرِيًّا بِالْخَيْرِ اِيَّاكَ
 اَنْ تَسْتَوْحِشَ مِنْ غَلْطَةٍ خَيْرٍ يَأْتِيهِ مَا اَرَادَ مِنْ
 عِلْمٍ اَوْ حِلٍّ اَوْ نَجَاتٍ اَوْ رَحْمَةٍ اَوْ مَغْفِرَةٍ اَوْ مَنَافِعٍ اَوْ مَخْلُوقٍ اَوْ مَخْلُوقَةٍ

Handwritten text in Devanagari script, likely a continuation of the previous page's content.

حِينَ مَيِّتِهِ • الْأَمْسُ تَفْطِرُ مِنْ غَفْلَتِهِ قَبْلَ نَعَادِ مَدْرَتِهِ
 بِرَأْسِكُمْ دَعْوَةً تَرْكَبُ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 الْأَعْمَلُ لِنَفْسِهِ قَبْلَ يَوْمِ بُوَيْهِ • الْأَمْسُ تَعْدُ لِلْقَاءِ مَرَّتَهُ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 قَبْلَ زُهْوٍ نَفْسِهِ • الْأَمْسُ وَدَلَاخِلِهِ قَبْلَ أَزُوفِ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 رَحْلَتِهِ • الْأَنْبَاءُ مِنْ خَطْبَتِهِ قَبْلَ حُضُورِ مَبْدَتِهِ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 إِلَّا أَنْ أَبْصَرَ الْأَبْصَارَ مِنْ نَفْسِهِ فِي الْخَرَفَةِ • الْأَمْسُ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 أَنْ أَسْمَعَ الْأَسْمَاعَ مِنْ وَعْيِ التَّذْكِيرِ وَقَبْلَهُ • الْأَمْسُ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 اعْطَاءَ هَذَا الْمَالِ فِي غَيْرِ حَقِّهِ تَبْدِيرٌ وَإِسْرَافٌ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 الْأَوَانِ الْفَنَاءُ وَغَلَبَةُ الشَّهْوَةِ مِنْ أَكْبَرِ الْعَفَافِ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 الْأَوَانِ لَمْ أَمَرَ كَالْحَنَّةِ نَامَ طَالِبُهَا وَلَا كَالنَّارِ نَامَ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 هَامِهَا • الْأَوَانِ الدُّيَادَانُ لَا يَسْلُمُ مِنْهَا إِلَّا بِالْهَدَفِهَا
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 وَلَا يَنْجِي مِنْهَا كَانَتْ لَهَا • الْأَخْبَرُ يَدْعُ هَذِهِ الْمَخَالِجَ لِأَهْلِهَا
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ

الْأَوَانِ لَيْسَ لِنَفْسِكُمْ ثَمَنُ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَبِيعُوهَا إِلَّا بِهَا
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 الْأَوَانِ الدُّنْيَا قَدْ تَصَرَّ مَتْ وَأَذِنَتْ بِانْقِضَائِهِ وَتَكَدَّرَ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 مَعْرِفَتِهَا وَصَارَ جَدِيدُهَا رَتْماً وَسَمِيهَا غَتَا • الْأَوَانِ أَخَوَفُ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ إِتِّبَاعُ الْهَوَى وَطُولُ الْأَمَلِ • الْأَوَانِ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 مَنْ لَا يَنْفَعُهُ الْحَقُّ نَصْرُهُ الْبَاطِلُ وَمَنْ لَا يَسْتَقِيمُ بِهِ الْهُدَى
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 يَجْرِي بِهِ الضَّلَالُ • الْأَوَانِ يَصْنَعُ بِالْدُّنْيَا مَنْ خُلِقَ لِلْآخِرَةِ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 وَمَا يَصْنَعُ بِالْمَالِ مَنْ غَمَّ قَلِيلٌ يُسْلِبُهُ وَيَبْقَى عَلَيْهِ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 حَسَابُهُ وَتَبِعَتُهُ • الْأَوَانِ التَّقْوَى مَطَايِذُهَا حُلُّهَا
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 أَهْلُهَا وَأَعْطُوا أَنْفُسَهُمْ أَفَاقَهُ دَهْمُ الْجَنَّةِ • الْأَوَانِ الْخَطَا
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 خُلُّ شَمْسٍ حُلُّ عَلَيْهَا أَهْلُهَا وَخُلَّتْ لَهَا أَفَاقُهُ دَهْمُ النَّارِ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ
 الْأَوَانِ الْيَوْمُ الْخُضَارُ وَغَدَا السِّيَاقُ وَالسَّقْفَةُ الْجَنَّةُ
 بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ بِرَأْسِكُمْ

الَّذِينَ وَاحِدَةٌ وَسَبْلُهُ قاصِدَةٌ مَنْ أَخَذَهَا الْحَقُّ وَغَنِمَ
 وَمَنْ وَقَعَتْ عَنْهَا ضَلَّ وَنَدِمَ • أَلَا وَإِنَّا أَهْلُ الْبَيْتِ أَبْوَابُ
 الْحَكِيمِ وَأَنْوَارُ الظُّلُمِ وَضِيَاءُ الْأُمَمِ • أَلَا لَيْسَتْ خَيِّبَتْ
 مَنْ لَا يَعْلَمُ أَنْ لَا يَعْلَمُ فَإِنَّ قَسْبَهُ كُلِّ امْرَأٍ مَا يَعْلَمُ •
 أَلَا لَيْسَتْ بَيِّحَتْ مَنْ سُلَّ عَمَّا لَا يَعْلَمُ أَنْ يَقُولَ لَا أَعْلَمُ
 أَلَا فاعْلَمُوا وَأَلَّا لَسُنْ مُطْلَقَةٌ وَأَلَّا بَدَانُ صَحِيحَةٌ وَأَلَّا
 لَدَنَةٌ وَالْمُنْقَلَبُ فَيْحٌ وَالْحَالُ عَرِضٌ قَبْلَ ارْهَاقِ الْقَوَى
 وَحُلُولِ الْمَوْتِ فَحَقِّقُوا عَلَيْكُمْ حُلُولَهُ وَلَا تَنْتَظِرُوا قُدُومَهُ
 أَلَا وَقَدْ أَمَرَ فِي اللَّهِ بِفِتْنَةِ هَذَا النَّكَثِ وَالْبَغْيِ وَالْفَسَادِ
 فِي الْأَرْضِ فَأَمَّا التَّاكُوتُ فَقَدْ قَاتَلْتُ وَأَمَّا الْفَاسِطُونَ
 فَقَدْ جَاهَدْتُ وَأَمَّا الْمَارِقَةُ فَقَدْ دَوَّخْتُ وَأَمَّا

شَيْطَانُ الرَّذْهَةِ فَإِنِّي كَفَيْتُهُ بِصَعْفَةٍ سَمِعْتُ لَهَا وَجِبَ
 قَلْبِهِ وَهَرَبَ صَدْرِهِ • أَلَا وَإِنَّا الظُّلُمُ ثَلَاثَةٌ لَا يُغْفَرُ ظُلْمُ
 لَا يُتْرَكُ وَظُلْمُ مَغْفُورٍ • لَا يُظْلَمُ فَمَا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يُغْفَرُ
 فَالْشِّرْكَ بِاللَّهِ لِقَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يُغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ
 بِهِ وَ يُغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي
 يُغْفَرُ فَظُلْمُ الْمَرْءِ نَفْسَهُ عِنْدَ بَعْضِ الْهَنَاتِ وَأَمَّا الظُّلْمُ
 الَّذِي لَا يُتْرَكُ فَظُلْمُ الْعِبَادِ بَعْضُهُم بَعْضًا الْعِقَابُ هُنَا
 شَدِيدٌ لَيْسَ جَزَاءً بِالْمُدَى وَلَا ضَرْبًا بِالسَّيَاطِلِ وَلَكِنَّهُ
 مَا يَنْصَعِرُ ذَلِكَ مَعَهُ أَلَا فاعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ وَالْخَنَاقُ
 مَهْمَلٌ وَالذُّوْحُ مَرْسَلٌ فِي فَيْتَةِ الْأَرِشَادِ وَمَرَا حَةِ الْأَجَا
 وَمَهْلُ الْبَقِيَّةِ وَأَنْفُ الْمَشِيَّةِ وَإِنْ طَارَ التَّوْبَةُ وَإِنْ فَسَّحَ

شَيْطَانُ

الْحَنَّةَ قَبْلَ الضَّنْكِ وَالْمُضَيِّقِ وَالرَّدْعِ وَالزُّهُوفِ وَقِيلَ

قَدُومُ الْغَايِبِ الْمُنْطَرِقِ الْعَزِيزِ الْمُفْتَدِرِ الْمَلِكِ الْمُنْتَهَى

الْمُنْتَظَرِ الْمَكْرُوفِ الْخَرَفِ الْأَلْفِ الْمُنْتَهَى الْمُنْتَظَرِ الْمَكْرُوفِ الْخَرَفِ الْأَلْفِ الْمُنْتَهَى

أَيْنَ الْعَالِقَةِ وَأَيْنَ الْعَالِقَةِ أَيْنَ الْجَبَابِرَةِ وَأَيْنَ الْجَبَابِرَةِ

الْجَبَابِرَةِ أَيْنَ أَهْلِ مَدَائِنِ الرَّسِّ الَّذِينَ قَتَلُوا النَّبِيَّ

وَأَطْفَاءُ نُورِ الْمُرْسَلِينَ أَيْنَ الَّذِينَ عَسَكُوا الْأَسَاكِرَ

وَمَدَنُوا الْمَدَائِنَ أَيْنَ الَّذِينَ قَاتَلُوا مَنْ أَيْدِي مَنَاقِقِهِ

وَأَعْظَمَ جَعًا أَيْنَ الَّذِينَ كَانُوا أَحْسَنُ آثَارًا وَأَعَدُّ

أَفْعَالًا أَكْبَرُ مُلْكًا أَيْنَ الَّذِينَ هَزَمُوا الْجُوشَ وَ

سَامِرًا وَالْأُلُوفَ أَيْنَ الَّذِينَ شَيْدُوا الْمَمَالِكَ وَمَهْدُوا

الْمَسَالِكَ وَأَغَاثُوا الْمَلُوفَ وَوَقَرُوا الضُّيُوفَ أَيْنَ

سُحُوفُ

سَعْيٍ وَاجْتِهَادٍ وَأَعَدُّوْا لِحَسَدِ أَيْنَ مِنْ نَبَاءٍ وَشَيْدَ وَفَرَسٍ

وَمَهْدٍ وَجَمْعٍ وَعَدَدٍ أَيْنَ كَسْرِي وَقَبْصٍ وَتَبَعٍ وَحَبِيرٍ

أَيْنَ مِنْ إِدْخَرٍ وَأَعْتَقَدَ وَجَمَعَ الْمَالُ عَلَى الْمَالِ فَكَشَدَ

أَيْنَ مَنْ حَصَنَ وَأَكْدَ وَزَخَرَ وَنَحَدَ أَيْنَ مَنْ

جَمَعَ فَكَشَرَ وَأَحْقَبَ وَأَعْتَقَدَ وَنَظَرَ بِنِعْمِهِ لِلْوَلَدِ

أَيْنَ مَنْ كَانَ أَطْوَلَ مِنْكُمْ أَعْمَارًا وَأَعْظَمَ آثَارًا أَيْنَ

مَنْ كَانَ أَعَدَّ عَدِيدًا وَأَكْفَى جُنُودًا وَأَعْظَمَ آثَارًا

أَيْنَ الْمُلُوكَ وَالْأَكَاثِرَةَ أَيْنَ بَنُوا الْأَصْفَرَ الْقَوَاعِنَهُ

أَيْنَ الَّذِينَ مَلَكَوْا مِنَ الدُّنْيَا أَقَابِهَا أَيْنَ الَّذِينَ

اسْتَدَلُّوا الْأَعْدَاءَ وَمَلَكَوْا تَوَاصِيَهَا أَيْنَ الَّذِينَ ذَاكَتْ

لَهُمُ الْأُمَمُ أَيْنَ الَّذِينَ بَلَغُوا مِنَ الدُّنْيَا أَقَابِهَا أَيْنَ

قبل
أَيْنَ الْمُلُوكِ الَّذِي عَنْ حُضْرِهِ غَفَلَتْ
حَقِي سَفَاهَا بِكَاسِ الْمَوْتِ سَاقِيهَا
أَمْوَالُ الدُّوَى الْمِيرَاثُ يَجْمَعُهَا
وَدَوْرُ الْخُرَابِ الدَّهْرُ يَنْتَقِمُهَا
وَالْمُتَقَسِّمُ يَكْلِفُ بِالْدُّنْيَا وَقَدْ عَمِلَتْ
أَنَّ السَّلَامَةَ مِنْهَا تَرَكُ مَا فِيهَا حَقِي
الْأَمْرُ

أَيْنَ تَخْدَعُكُمْ كَوَاذِبُ الْأَمَالِ • أَيْنَ يُغْوِيكُمْ سِرَابُ الْإِلَهِ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 أَيْنَ تَذْهَبُ بِكُمْ الْمَذَاهِبُ • أَيْنَ تَقْنِبُهُ بِكُمْ الْغِيَاهِبُ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 وَتَخْدَعُكُمْ الْكَوَاذِبُ • أَيْنَ تَبْهَوْنَ وَمِنْ أَيْنَ تَوْتُونَ
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 وَأَيْنَ تَوَفُّكُونَ وَعِلَامُ نَعْمُونَ وَبَيْنَكُمْ غَيْبٌ بَيْنَكُمْ
 و این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 وَهُمْ أَذِمَّةُ الصَّدَقِ وَالسَّهَةِ الْحَقِّ أَقْرَبُ النَّيَاتِ مِنْ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 الْجَنَاحِ • أَعُوذُهَا بِالصَّلَاحِ أَوَّلُ الْمَرْوَةِ طَلِيقَةٍ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 الْوَجْهِ وَآخِرُهَا التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ • أَوَّلُ الْإِخْلَاقِ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 الْيَأْسُ فَمَا فِي أَيْدِي النَّاسِ • أَوَّلُ الْمَرْوَةِ الْبَشَرُ وَآخِرُهَا
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 اسْتِدَامَةُ الْبَرِّ • أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْفَدِجُ عِنْدَ تَضَلُّكِ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 الْأَمْرِ • أَمَقَّتْ الْعِبَادُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مَنْ كَانَ هُوَ بَطْنُهُ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 وَفَرْجُهُ • أَنْعَمُ النَّاسِ عَلَى مَنْ مَنَحَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْفَنَاءَ
 بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم

وَأَفْضَلُهَا

وَأَفْضَلُ لَهُ نَزْوَجُهُ • أَشَدُّ النَّاسِ عَمَى مَنْ عَمِيَ عَنْ حَيَاةِ
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 وَفَضْلُنَا وَنَاصِبُنَا الْعَدَاوَةَ بِلا ذَنْبٍ سَبَقَ مِنَّا إِلَيْهَا
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 إِنَّا دَعَوْنَاهُ إِلَى الْحَقِّ وَدَعَاةُ سَوَآنَا إِلَى الْفِتْنَةِ وَالْدُّنْيَا
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 فَآثَرُهَا وَنَصَبَ الْعَدَاوَةَ لَنَا • أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ عَرَفَ فَضْلَنَا
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 وَتَقَرَّبَ إِلَى اللَّهِ بِنَا وَاخْلَصَ حُبَّنَا وَعَمِلَ لِنَدْبِنَا وَاسْتَهْجَى
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 عَنْهُ تَهْنِئَةً فَذَلِكَ مِنَّا وَهُوَ فِي دَارِ الْمَقَامَةِ مَعَنَا • أَحْسَنُ
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 الْأَدَابِ مَا كَفَّكَ عَنِ الْمَحَارِمِ • أَفْضَلُ الْأَخْلَاقِ مَا حَمَلَكَ
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 عَلَى الْمَكَارِمِ • أَلْبَغُ الشُّكْوَى مَا نَطَقَ بِهِ ظَاهِرُ الْبَلْوَى
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 أَفْضَلُ النَّجْوَى مَا كَانَ عَلَى الدِّينِ وَالْكَفَى • وَأَسْفَرُ عَنْ أَثْبَاعِ
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 الْهَدْيِ وَخَالَفَهُ الْهَوَى • أَصْدَقُ الْمَقَالِ مَا نَطَقَ بِهِ
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم
 لِسَانُ الْكَلَالِ • أَحْسَنُ الْمَقَالِ مَا صَدَّقَهُ حُسْنُ الْفِعَالِ
 دروغهای / ابراهیم / بخت این تارها / دروغهای / ابراهیم

۹۷

أَحْسَنُ الْكَلَامِ مَا زَانَهُ حُسْنُ النِّظَامِ وَوَبَّهَهُ الْخَاصُّ
 الْكَامِلُ
 الْعَامُّ أَشْرَفُ الْأَهْمِيَّةِ الدِّعْمُ وَأَفْضَلُ الْكَيْفِ صَلَاحُ
 الدِّعْمِ أَتْلَعُ الْبِلَاغَةَ مَا سَهَّلَ فِي الصَّوَابِ جَانِبَهُ وَ
 حَسَنَ الْجَانِبِ أَشَدُّ النَّاسِ نِدَامَةً وَأَكْثَرُهُمْ مَلَامَةً
 الْحِلُّ الْبَرُّ الَّذِي لَا يَبْرُكُ عَنْ عَقْلِهِ الْإِعْدَافُ
 أَمْرُهُ أَشَدُّ النَّاسِ نِفَاقًا مَنْ أَعْرَبَ الطَّاعَةَ وَلَمْ يَعْلَمْ
 بِهَا وَنَهَى عَنِ الْمَعْصِيَةِ وَلَمْ يَنْهَ عَنْهَا
 بِالذُّنْبِ الْخَائِرُ كَلَامًا وَأَسْعَدُهُمْ بِالْآخِرَةِ الْعَامِلُ لَهَا
 أَصْلُ الْمَرْوَةِ الْحَيَاءُ وَتَمَنُّهَا الْعِفَّةُ أَفْضَلُ الدَّلَاجِيرِ
 عِلْمٌ يُغْلِبُهُ وَمَعْرُوفٌ لَا يَمُنُّ بِهِ
 يَتَجَاوَزُ الصَّمْتَ فِي عَقُوبَةِ الْجَبَالِ أَفْضَلُ الْمَرْوَةِ مَوَاسِيًا

أَحْسَنُ الْكَلَامِ مَا زَانَهُ حُسْنُ النِّظَامِ وَوَبَّهَهُ الْخَاصُّ
 الْكَامِلُ
 الْعَامُّ أَشْرَفُ الْأَهْمِيَّةِ الدِّعْمُ وَأَفْضَلُ الْكَيْفِ صَلَاحُ
 الدِّعْمِ أَتْلَعُ الْبِلَاغَةَ مَا سَهَّلَ فِي الصَّوَابِ جَانِبَهُ وَ
 حَسَنَ الْجَانِبِ أَشَدُّ النَّاسِ نِدَامَةً وَأَكْثَرُهُمْ مَلَامَةً
 الْحِلُّ الْبَرُّ الَّذِي لَا يَبْرُكُ عَنْ عَقْلِهِ الْإِعْدَافُ
 أَمْرُهُ أَشَدُّ النَّاسِ نِفَاقًا مَنْ أَعْرَبَ الطَّاعَةَ وَلَمْ يَعْلَمْ
 بِهَا وَنَهَى عَنِ الْمَعْصِيَةِ وَلَمْ يَنْهَ عَنْهَا
 بِالذُّنْبِ الْخَائِرُ كَلَامًا وَأَسْعَدُهُمْ بِالْآخِرَةِ الْعَامِلُ لَهَا
 أَصْلُ الْمَرْوَةِ الْحَيَاءُ وَتَمَنُّهَا الْعِفَّةُ أَفْضَلُ الدَّلَاجِيرِ
 عِلْمٌ يُغْلِبُهُ وَمَعْرُوفٌ لَا يَمُنُّ بِهِ
 يَتَجَاوَزُ الصَّمْتَ فِي عَقُوبَةِ الْجَبَالِ أَفْضَلُ الْمَرْوَةِ مَوَاسِيًا

الْأَخْوَانُ أَفْضَلُ الْكَرَمِ انْتِخَامُ النِّعَمِ أَوْفَى الرِّصْلَةِ الرَّحِمِ
 الْحَقُّ الْأَخْرَافُ فِي الْمَدْحِ وَالذَّمِّ أَشْرَفُ الْمَرْوَةِ حُسْنُ
 الْأَخْوَةِ أَفْضَلُ الْأَدَبِ حِفْظُ الْمَرْوَةِ أَغْلَى النَّاسِ
 أَعْدَهُمُ النَّاسُ أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمُ النَّاسُ أَسْعَدُ
 النَّاسِ الْخَافِلُ الْمُؤْمِنُ أَفْضَلُ مَنْ طَلَبَ التَّوْبَةَ تَرَكَ
 الذَّنْبَ أَفْجَى الْبَدَلِ السَّرَفُ أَدْوَى الدَّاءِ الصَّلَفُ
 أَشْرَفُ الْخَلَائِقِ الْوَفَاءُ أَكْثَرُ الْبَلَاءِ انْقِطَاعُ الرِّجَالِ
 أَغْلَى النَّاسِ مَنْ أَطَاعَ الْعَقْلَ أَغْنَى النَّاسِ الْقَانِعُ
 أَفْقَرُ النَّاسِ الطَّامِعُ أَفْضَلُ الْعَقْلِ الرَّشَادُ أَحْسَنُ
 الْقَوْلِ السَّدَادُ أَكْرَمُ الْحَسَنِ الْخُلُقُ أَكْبَرُ الرِّفْقِ
 أَفْضَلُ الدِّينِ الْيَقِينُ أَفْضَلُ السَّعَادَةِ اسْتِقَامَةُ الدِّينِ

الْأَخْوَانُ أَفْضَلُ الْكَرَمِ انْتِخَامُ النِّعَمِ أَوْفَى الرِّصْلَةِ الرَّحِمِ
 الْحَقُّ الْأَخْرَافُ فِي الْمَدْحِ وَالذَّمِّ أَشْرَفُ الْمَرْوَةِ حُسْنُ
 الْأَخْوَةِ أَفْضَلُ الْأَدَبِ حِفْظُ الْمَرْوَةِ أَغْلَى النَّاسِ
 أَعْدَهُمُ النَّاسُ أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمُ النَّاسُ أَسْعَدُ
 النَّاسِ الْخَافِلُ الْمُؤْمِنُ أَفْضَلُ مَنْ طَلَبَ التَّوْبَةَ تَرَكَ
 الذَّنْبَ أَفْجَى الْبَدَلِ السَّرَفُ أَدْوَى الدَّاءِ الصَّلَفُ
 أَشْرَفُ الْخَلَائِقِ الْوَفَاءُ أَكْثَرُ الْبَلَاءِ انْقِطَاعُ الرِّجَالِ
 أَغْلَى النَّاسِ مَنْ أَطَاعَ الْعَقْلَ أَغْنَى النَّاسِ الْقَانِعُ
 أَفْقَرُ النَّاسِ الطَّامِعُ أَفْضَلُ الْعَقْلِ الرَّشَادُ أَحْسَنُ
 الْقَوْلِ السَّدَادُ أَكْرَمُ الْحَسَنِ الْخُلُقُ أَكْبَرُ الرِّفْقِ
 أَفْضَلُ الدِّينِ الْيَقِينُ أَفْضَلُ السَّعَادَةِ اسْتِقَامَةُ الدِّينِ

أَفْضَلُ الْإِيمَانِ الْإِحْسَانُ أَكْرَمُ النِّسَمِ الْعُدْوَانُ أَفْضَلُ
 الْعِبَادَةِ الزَّهَادَةُ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ غَلَبَةُ الْعَادَةِ أَضَرُّ
 شَيْءٍ لِلشَّرِّكَ أَيْسَرُ الْيَوْمِ شَرُّكَ أَفْضَلُ شَيْءٍ لِلْمَرْفُوقِ أَسْعَدُ
 النَّاسِ الْعَاقِلُ أَفْضَلُ الْمُلُوكِ الْعَادِلُ أَهْلَكَ شَيْءٌ
 الطَّمَعُ أَمْلَكَ شَيْءٍ الْوَبُوحُ أَفْضَلُ النِّعَمِ الْعَقْلُ أَسْوَأُ
 النِّعَمِ الْجَهْلُ أَسْنَى الْمَوَاهِبِ الْعَدْلُ أَضَرُّ شَيْءٍ لِلْخَوْفِ
 أَهْوَاؤُ الشَّيْءِ الْخُلُقُ أَفْضَلُ الْعَدَدِ الْإِسْطِغَارُ أَفْضَلُ التَّوَلُّدِ
 الْإِسْتِغْفَارُ أَفْضَلُ السَّخَاءِ الْإِيثَارُ أَنْفَعُ شَيْءٍ لِلْوَبُوحِ
 أَضَرُّ شَيْءٍ لِلطَّمَعِ أَفْضَلُ الدُّجْرَاهِدِيِّ أَقْوَى جَنَّةٍ
 التَّقْوَى أَسْعَدُ النَّاسِ الْعَاقِلُ أَسْنَى النَّاسِ الْجَاهِلُ
 أَحْسَنُ النَّاسِ الْوَبُوحُ أَفْضَلُ النَّاسِ الطَّمَعُ

التَّصَبُّرُ أَفْضَلُ الْخُلُقِ التَّكْبَرُ أَشَجَعُ النَّاسِ أَجَاهُهُمْ أَفْضَلُ
 النَّاسِ أَجَاهُهُمْ أَكْبَرُ الشَّرَفِ التَّوَّاضِعُ أَفْضَلُ الذِّخْرِ
 الصَّنَائِعُ أَفْضَلُ الشَّرَفِ الْأَدَبُ أَفْضَلُ الْمُلْكِ مُلْكُ
 الْغَضَبِ أَفْضَلُ الْإِيمَانِ الْأَمَانَةُ أَفْضَلُ الْإِخْلَاقِ
 الْخِيَانَةُ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْفِكْرُ أَقْوَى عَدَدِ السَّيْلِ
 الصَّبْرُ أَمَقُّ النَّاسِ الْغِيَابُ أَقَلُّ النَّاسِ الْمُرْتَابُ
 الْأَمُّ النَّاسِ الْمَغْتَابُ أَفْضَلُ الْعِيَالِ الصَّخْرُ أَسْوَأُ الْقَوْلِ
 الْمَدْرُ أَحْسَنُ الْكَرَمِ الْإِيثَارُ أَحَقُّ الْحَقِّ الْإِعْثَارُ
 أَفْضَلُ السُّلُوكِ الْأَمُّ الْخُلُقِ الْحَقْدُ أَطْيَبُ الْعَيْشِ الْفَنَاءُ
 أَشْرَفُ الْأَعْمَالِ الطَّاعَةُ أَقْوَى شَيْءٍ الْأَجَلُ أَبْعَدُ شَيْءٍ
 الْأَمَلُ أَوَّلُ الزُّهْدِ وَالزُّهْدُ أَوَّلُ الْعَقْلِ التَّوَدُّدُ

أَشْرَفُ الشَّرَفِ الْعِلْمُ أَفْجَى السِّرِّ الظُّلْمُ أَجْعَلُ الْخَيْرِ ثَوَابًا
 أَشَدُّ شَيْءٍ عَقَابًا الشَّرُّ أَجْعَلُنِي صَرْعَةً الْبَغْيُ
 أَسْوَأُ شَيْءٍ عَاقِبَةً الْبَغْيُ أَحْسَنُ الْمَكَارِمِ الْجُودُ أَسْوَأُ
 النَّاسِ عِثَا الْجُودُ أَشَدُّ الْقُلُوبِ غِلَاكِبُ الْحَقُودُ
 أَتَقَعُ الْعِلْمُ مَا عَمِلَ بِهِ أَفْضَلُ الْعِلْمُ مَا أُخْلِصَ فِيهِ أَفْضَلُ
 الْمَعْرِفَةِ مَعْرِفَةُ الْإِنْسَانِ نَفْسَهُ أَعْظَمُ الْجَمَلِ جَهْلُ
 الْإِنْسَانِ أَمْرَ نَفْسِهِ أَجْعَلُ النَّاسَ مُحْسِنًا خَائِفًا جَمَلُ
 النَّاسِ مِثْلُ مُسْتَانِفٍ أَسْوَأُ الصَّدَقِ التَّمِيمَةُ أَفْضَلُ
 الْخَيْرِ غِنَى الْأَمَةِ أَعْظَمُ الْخِيَانَةِ خِيَانَةُ الْأَمَةِ أَفْجَى
 الصَّدَقِ ثَنَاءُ الرَّجُلِ عَلَى نَفْسِهِ أَفْضَلُ الْجِهَادِ جَاهِدُهُ
 الْمَرْءُ نَفْسَهُ أَرْجَى الْبُضَائِعِ أَطْيَبُ الْبُضَائِعِ أَفْضَلُ

الذَّخَائِرِ حُسْنُ الصَّنَائِعِ أَحْسَنُ الصَّنَائِعِ مَا وَافَقَ الشَّرَائِعَ
 أَفْضَلُ الْعَقْلِ الْأَدَبُ أَكْثَرُ الْمَكَارِمِ فِيمَا لَا يَحْتَسِبُ
 أَشْرَفُ حَسَبٍ حُسْنُ آدَبٍ أَخْصَرُ النَّاسِ جَوَابًا مَنْ ابْتَضَعَ
 أَشْرَفُ الْخِثَارِ لِكُلِّ الْمَنَّا أَمْنَعُ حُصُونِ الدِّينِ التَّقْوَى
 أَفْضَلُ الْمَالِ مَا أُسْرِقَ بِهِ الْأَحْرَارُ أَفْضَلُ الْبَرِّ مَا أُصِيبَ
 بِهِ الْأَبْرَارُ أَفْضَلُ الْأَمْوَالِ مَا أُسْرِقَ بِهِ الرِّجَالُ أَنْجَى
 الْمَالِ مَا اكْتَسَبَ مِنْ حِلِّهِ أَفْضَلُ الْبَرِّ مَا أُصِيبَ أَهْلُهُ
 أَفْضَلُ الْعِلْمِ مَا أُرِيدَ بِهِ وَجْهُ اللَّهِ أَفْضَلُ الْمَعْرُوفِ
 إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ أَحْسَنُ النَّاسِ أَنْ يُؤْنِسَ بِهِ الْوَدُودُ
 وَلِمَا لَوْفُ أَوْفَرُ الْقِسْمِ صِحَّةُ الْحَيِّ أَعْدِلُ هِمِّ أَقْوَمُهَا مِنْ
 أَشَدُّ الْمَصَائِبِ سُوءُ الْخُلُقِ أَنْهَنِي الْعَيْنُ طَرَاخُ الْكَلَفِ

أَكْبَرُ الْبَلَاءِ فَقَرُّ النَّفْسِ • أَكْثَرُ مِلْكٍ مِلْكُ النَّفْسِ • أَعْلَى مَرَاتِبِ
 بزرگترین بلا • آرامش نفس • بزرگترین مال • بزرگترین مرتبه
 الْكِرَامِ الْإِبْرَارُ • أَكْبَرُ الْأَوْرَادِ تَرْكُ الْأَشْرَارِ • أَصْعَبُ الشَّيْءِ
 کرم • پندیدن است • بزرگترین احوال • ترک کردن شرور است • سختترین چیز
 نَقْلُ الْعَادَاتِ • أَفْضَلُ الطَّاعَاتِ هَجْرُ الذَّنَابِ • الْأَمُّ الْبَغْيُ
 برداشتن عادات • بهترین اطاعت • دوری از گناه است • مادر • بغی
 عِنْدَ الْقُدْرَةِ أَحْسَنُ الْجُودِ عَفْوٌ بَعْدَ مَقْدُورَةٍ • أَنْفَعُ
 نزد توانایی • بهترین بخشش • بخشش پس از توانایی • سودمندترین
 الْكُوزُ حَبَّةُ الْقُلُوبِ • عَادَةُ الْأَعْدَاءِ تَذَكُّرُ بِالذُّنُوبِ
 گنج • دانه دلهاست • عادت دشمنان • یادآوری گناه است
 أَفْضَلُ الصَّبْرِ عِنْدَ مَرِّ الْجَمْعَةِ مِنْ يَهْ الصَّيْعَةِ • أَحْسَنُ الْعَدْلِ
 بهترین صبر • در گذشتن از جمعیت • از یکنواختی • بهترین عدالت
 نُصْرَةُ الْمَظْلُومِ • أَكْثَرُ اللُّؤْمِ حَمْدُ الْمَذْمُومِ • أَنْفَذُ السَّلَامِ
 یاری کردن مظلوم • بزرگترین ستودن • ستودن مذموم • رساندن سلام
 دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ • أَقْوَى الْوَسَائِلِ حَسَنُ الْفَضَائِلِ • أَسْوَأُ الْخَلَاءِ
 دعای مظلوم • قویترین وسایل • حسن فضائل • بدترین خدایان
 الْخَلَى بِالذُّنُوبِ أَحْسَنُ الشَّمِّ شَرَفُ الْهَيْمِ • أَسْوَأُ شَيْءٍ اسْتِدْأَى
 خدایان با گناه • بهترین شام • بزرگترین شرف • بدترین چیزی که طلب کرد
 الضَّلَالِ • أَبْعَدُ النَّاسِ سَفَرًا مَنْ كَانَ سَفَرُهُ فِي ابْتِغَاءِ الْخَطَا
 گمراهی • دورترین مردم • کسی که سفر او در طلب گناه است
 ابْنُ تَضَلُّعٍ عَقُولُكُمْ وَتَزْنِجُ نَفُوسُكُمْ • اتَّخَذُوا لَوْنُ الْكَذِبِ بِالْصَدَقِ
 پسران گمراهی • فریب دادن اذهان • فریب دادن نفسها • گرفتاری راستی را با کذب

قیلا اسکندریه لا یکن فی الاسواق الا کما یتفعل
 الملوك فکما یکن فی الاسواق الا کما یتفعل
 فیهم فی البیوت ووضوح الخیار

وَتَعْنَا صَوْنَ الْبَاطِلِ بِالْحَقِّ • ابْنُ الْقُلُوبِ الَّتِي وَهَبَتْ لِلَّهِ
 وحرص بر پند • بطل را با حق • پسران دلهاست که خداوند
 وَتَعْقِدَتْ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ • ابْنُ الَّذِينَ أَخْلَصُوا أَعْمَالَهُمْ لِلَّهِ
 دو بستند بر طاعت خدا • پسران کسانی که اعمال خود را برای خداوند
 وَطَقَرُوا قُلُوبَهُمْ لِمَوَاضِعِ نَظَرِ اللَّهِ • ابْنُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ جَعَلُوا
 وپاک کردند دلها را برای مواضع نظر خدا • پسران مؤمنانی که
 سَرَابِيلَ الْهَوَىٰ وَفَطَعُوا عَنْهُمْ عَلَاقَ الدُّنْيَا • ابْنُ الْعُقُولِ
 برهمنیها • آرزوها • بریده اند از این • بندهای دنیا را • پسران عقول
 الْمُسْتَعِجَةِ بِمَصَائِحِ الْهُدَى • ابْنُ الْأَبْصَارِ اللَّاحِظَةِ مَنَازِلَ
 دافروشته • بخواهناهی هدایت • پسران دیدارهای مناظر • پسران
 التَّقْوَى • ابْنُ الَّذِينَ رَغِبُوا إِلَيْهِمْ فِي الْعِلْمِ دُونَ كَيْدٍ
 تقوی • پسران کسانی که رغبت داشتند به ایشان در علم • بدون حیله
 وَبَغْيًا عَلَيْنَا وَحَدَّثَنَا أَنَّ رَغْبَةَ اللَّهِ سُجَّانُهُ وَوَضَعَهُمْ
 وستم بر ما • وخواستی از برای ما • یادگر برداشت ما را خداوند گنجینه او • وپنداشت ایشان
 وَأَعْطَانَا وَحَرَمَهُمْ وَأَدْخَلَنَا وَخَرَجَهُمْ بِنَايُسْعِي الْهُدَى
 وپاداش داد ما • وحریم ایشان را • ودر آورد ما را وبردن ایشان را • با دانه راه هدایت
 وَتُسْعِي الْعَمَى لِأَهْلِهِمْ أَيْتَرُكَ أَنْ تَلْقَى اللَّهَ غَدًا فِي الْقِيَامَةِ وَ
 وروشن کرد کوری برای اهلش • آیت • آیت • آیا دیدار خداوند را • در قیامت
 هُوَ عَلَيْكَ رَاضٍ عَمْرٍ غَضَبًا كُنْ فِي الدُّنْيَا زَاهِدًا وَفِي الْآخِرَةِ
 خدا بر تو • راضی • عصبانیت • کن در دنیا زاهد • ودر آخرت
 مُرَاعِبًا وَعَلَيْكَ بِالتَّقْوَى وَالصَّدَقِ فَهُمَا جَمَاعُ الدِّينِ وَالزِّمِّ
 آرزو کننده بر تو • مراقبت • تقوی • وصدق • اینها جماعت دین وایمانند

فانهما
 برستی

أَهْلَ الْحَقِّ وَأَعْمَلُ عَمَلَهُمْ تَكُنْ فِيهِمْ • أَيُّهَا مَنْ تَكُونُ مِنْ
 خُزْبِ اللَّهِ الْغَالِبِينَ • إِنِّي اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَاحْسِنُ فِي كُلِّ
 أَمْرٍ فَانْظُرْ إِلَى الَّذِينَ اتَّقَوْا الَّذِينَ هُمْ خَيْرُونَ • أَلَيْسَ
 بِزَيْنٍ أَهْلُ الدُّنْيَا يَسُونَ وَيُصْبِحُونَ عَلَى أحوالٍ شَرِّ فَمَيِّتْ
 نَبِيَّ وَحْيٍ يُعَذِّبُ وَصَرِّحْ بِبُيُوتٍ عَابِدٍ بَعْدَ وَاحِدٍ بِنَفْسِهِ
 بِجُودٍ وَطَالِبٍ لِلدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يُطْلِبُهُ وَغَايِلٍ لَيْسَ بِمَغْفُولٍ
 قَامَ عَمَلُهُ عِنْدَهُ وَعَلَى أَيْدِي الْمَاضِينَ مَا يَغْنِي الْبَاقُونَ • أَمَّا الْمَوْتُ فَهُوَ
 ظَالِمٌ لَا يَحْزَنُ عَلَى مَوْتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِحَيَاتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِمَوْتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِحَيَاتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِمَوْتِهِ
 أَهْلَكُمْ الْجُوعَ • أَعْلَمَكُمْ أَخَوْنَكُمْ • أَخْرَجَكُمْ أَهْلَكُمْ • أَحْيَاكُمْ
 أَحْلَاكُمْ • أَغْنَاكُمْ • أَفْغَكُمْ • أَشْفَاكُمْ • أَخْرَصَكُمْ •
 أَرَزَكُمْ • أَتَقَاكُمْ • أَغْنَاكُمْ • أَحْيَاكُمْ • أَهْلَكُمْ • أَفْغَكُمْ • أَشْفَاكُمْ • أَخْرَصَكُمْ •

أَهْلَ الْحَقِّ وَأَعْمَلُ عَمَلَهُمْ تَكُنْ فِيهِمْ • أَيُّهَا مَنْ تَكُونُ مِنْ
 خُزْبِ اللَّهِ الْغَالِبِينَ • إِنِّي اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَاحْسِنُ فِي كُلِّ
 أَمْرٍ فَانْظُرْ إِلَى الَّذِينَ اتَّقَوْا الَّذِينَ هُمْ خَيْرُونَ • أَلَيْسَ
 بِزَيْنٍ أَهْلُ الدُّنْيَا يَسُونَ وَيُصْبِحُونَ عَلَى أحوالٍ شَرِّ فَمَيِّتْ
 نَبِيَّ وَحْيٍ يُعَذِّبُ وَصَرِّحْ بِبُيُوتٍ عَابِدٍ بَعْدَ وَاحِدٍ بِنَفْسِهِ
 بِجُودٍ وَطَالِبٍ لِلدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يُطْلِبُهُ وَغَايِلٍ لَيْسَ بِمَغْفُولٍ
 قَامَ عَمَلُهُ عِنْدَهُ وَعَلَى أَيْدِي الْمَاضِينَ مَا يَغْنِي الْبَاقُونَ • أَمَّا الْمَوْتُ فَهُوَ
 ظَالِمٌ لَا يَحْزَنُ عَلَى مَوْتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِحَيَاتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِمَوْتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِحَيَاتِهِ وَلَا يَفْخَرُ بِمَوْتِهِ
 أَهْلَكُمْ الْجُوعَ • أَعْلَمَكُمْ أَخَوْنَكُمْ • أَخْرَجَكُمْ أَهْلَكُمْ • أَحْيَاكُمْ
 أَحْلَاكُمْ • أَغْنَاكُمْ • أَفْغَكُمْ • أَشْفَاكُمْ • أَخْرَصَكُمْ •
 أَرَزَكُمْ • أَتَقَاكُمْ • أَغْنَاكُمْ • أَحْيَاكُمْ • أَهْلَكُمْ • أَفْغَكُمْ • أَشْفَاكُمْ • أَخْرَصَكُمْ •

الْأَنْفَامُ أَفْجَحُ الْأَفْعَالِ الْمُقَدَّرِ الْأَنْفَامُ أَكْثَرُ الْوُزْرِ مَنَعُ قَوْلِ
 العُدْرُ أَفْجَحُ الْقَدْرِ إِذَاعَةُ السِّرِّ أَزِينُ الشِّمِّ الْحِلْمُ وَالْعَفَا
 أَفْجَحُ الْمَعْنَى الْبَغْيُ عَلَى الْأَلْفِ أَفْضَلُ الْمُلُوكِ أَعْقَبُ نَفْسًا
 أَشْرَفُ الْمُؤْمِنِينَ أَكْثَرُهُمْ كَيْسًا أَفْجَحُ شَيْءٍ جَوْرُ الْوَلَاةِ أَنْطَحُ
 نَجِيُّ ظِلْمِ الْقَضَاءِ أَفْضَلُ الْكُؤُوزِ حُرْدُ حَرْجِ أَحْسَنُ السُّعَّةِ
 تُكْرَهُ نَشْرُ أَعْدَلُ الْخَلْقِ أَفْضَاهُمْ بِالْحَقِّ أَصْدَقُ الْقَوْلِ
 مَا طَابَ لِلْحَقِّ أَفْضَلُ الزُّهْدِ خِفَاءُ الزُّهْدِ أَحْسَنُ الْمُرُوءَةِ
 حُطُّ الْوَدِّ أَفْضَلُ الْأَمَانَةِ الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ أَفْضَلُ الْجُودِ
 بَذْلُ الْمَوْجُودِ أَحْسَنُ الصَّدَقِ الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ أَفْضَلُ الدَّوَاءِ
 تَرْكُ الْمَنِيِّ أَقْرَبُ الْأَمْرِ مِنَ النَّهْيِ أَبْعَدُهَا مِنَ الْهَوَى
 أَحْسَنُ الْأَحْيَانِ مَوَاسَاةُ الْأَخْوَانِ أَفْضَلُ الْعَدَدِ نَقَاتُ

فیروز بسمله احسان لیسان جوان روض

الأخوان

الْأَخْوَانُ أَفْجَحُ الذَّخَائِرِ صَالِحُ الْأَعْمَالِ أَحْسَنُ الْمَقَالِ
 مَاصِدَةُ الْفِعَالِ أَفْضَلُ الْوَرَعِ حُسْنُ الظَّنِّ أَفْضَلُ الْعَطَلِ
 تَرْكُ الْمَنِيِّ أَقْرَبُ الْقَرِيبِ مَوَدَّاهُ الْقُلُوبِ أَفْضَلُ الصُّدْرِ الصَّبْرِ
 عَنِ الْمَحْبُوبِ أَبْعَدُ الْبُعْدِ نَبَأُ الْقُلُوبِ أَظْهَرُ النَّاسِ لِعِرَاقَا
 أَحْسَنُهُمْ أَخْلَاقًا أَحْسَنُ النَّاسِ ذِمَامًا أَحْسَنُهُمْ إِسْلَامًا
 أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ عَفَّةُ الْبَطْنِ وَالْفَرَجِ أَسْبَقُ مَا يَكُونُ الْحَرَجِ
 أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْفَرَجِ أَجَلُ النَّاسِ مَنْ وَضَعَ نَفْسَهُ أَقْوَى
 النَّاسِ مَنْ قَوِيَ عَلَى نَفْسِهِ أَفْضَلُ الْغِنَى مَا صَبَرَ بِهِ الْعَرَضُ
 أَفْجَحُ الْمَالِ مَا قَضَى بِهِ الْقَرْضُ أَمْرُكَ الْمَالِ مَا اشْتَرَيْتَ بِهِ
 الْأَخِيَّةُ أَسْبَعُ شَيْءٍ عَقُوبَةً أَلَمِينَ الْفَاجِرَةِ أَحْسَنُ شُكْرًا
 النِّعَمُ الْأَنْفَامُ بِهَا أَحْسَنُ مِنْ مُلَابَسَةِ الدُّنْيَا بِرَفْضِهَا لَمَعًا

۱۲

الْمَكْرَامُ طَلَبُ مَا فِي أَيْدِي النَّاسِ أَشْرَفُ الصَّنَائِعِ اصْطِنَاعُ

الْكِرَامِ أَهْنَا الْأَقْسَامِ الْقَنَاعَةُ وَصَحَّةُ الْأَجْسَامِ أَقْدَرُ النَّاسِ

عَلَى الصَّوَابِ مَنْ كَمْ يَغْضِبُ أَمِيكَ النَّاسِ لِسِدَادِ الرَّأْيِ كُلِّ

مَجْرِبِ أَجَلُ الْمَعْرُوفِ مَا ضَعِيَ إِلَى أَهْلِهِ أَطْيَبُ الْمَالِ

مَا أَكْتُبُ مِنْ حِلٍّ أَفْضَلُ مِنْ إِكْتِسَابِ الْحَنَاتِ اجْتِنَابُ

النِّسَاءِ أَوَّلُ الْحِكْمَةِ تَرْكُ اللَّذَاتِ وَآخِرُهَا مَقْتُ الْغَائِبَاتِ

أَكْثَرُ النَّاسِ أَمِلًا أَفْهَمُ لِلْمَوْتِ ذِكْرًا أَطْوَلُ النَّاسِ أَمَلًا

أَسْوَأُهُمْ عَمَلًا أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الْمُتَابِعِيُّ نَبِيَّهُ صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْمُقَصَّنُ أَشْرَفُ أَوْلَى النَّاسِ بِالْأَنْبِيَاءِ أَعْلَمُهُمْ

بِمَا جَاؤَ بِهِ أَقْرَبُ النَّاسِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ أَعْلَمُهُمْ بِمَا أَمْرُو بِهِ

أَحْسَنُ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ عَاشَ النَّاسَ فِي فَضْلِهِ أَفْضَلُ الْمُلُوكِ

الْمَقْبُولُ

تَجَنَّبْ مَنْ عَمَّ النَّاسُ بَعْدَ لِهْ أَوْلَى النَّاسِ بِالْعُقُوفِ أَقْدَرُهُمْ عَلَى

الْعُقُوبَةِ أَبْصَرُ النَّاسِ مَنْ أَبْصَرَ عَيْبَهُ وَأَقْلَعَ عَنْ ذُنُوبِهِ

أَوْلَى النَّاسِ بِاللِّتَوَالِ أَعْنَاهُمْ عَنِ السُّؤَالِ أَفْضَلُ السُّؤَالِ مَا وَ

صَلَّ قَبْلَ السُّؤَالِ أَوْلَى النَّاسِ بِالرَّحْمَةِ الْمُحْتَاجُ إِلَيْهَا أَفْضَلُ

الْأَعْمَالِ مَا أَكْرَهَتْ النَّفْسُ عَلَيْهَا أَحْسَنُ النَّاسِ بِالْأَسْعَافِ

طَالِبُ الْعَقْرِ أَبْعَدُ النَّاسِ عَنِ الصَّلَاحِ الْمُسْتَهْتَرُ بِاللَّهُوِ

أَحْسَنُ مَنْ يَرَى بَدَنَهُ لَا يَفْعَلُ بِكَ أَحْسَنُ مَنْ شَكَرَتْ مِنْ

لَا يَمْنَعُ مِنْ بَدَنِكَ أَحْسَنُ مَنْ ذَكَرَتْ مِنْ لَا يَنْسَاكَ أَوْلَى

مَنْ أَحْبَبَتْ مِنْ لَا يَفْلَاكَ أَرْضَا النَّاسِ مَنْ كَانَتْ خَلَا

رَضِيَّةً أَعْقَلَ النَّاسِ أَبْعَدُهُمْ عَنْ كُلِّ دَنِيَّةٍ أَقْوَى

النَّاسِ مَنْ عَلَبَ هَوَاهُ أَكْبَسُ النَّاسِ مَنْ رَفَضَ دُنْيَاهُ

أَمْرَجَ النَّاسَ مِنْ أَسْرَى الدُّنْيَا إِلَى الْآخِرَةِ أَحْسَنَ النَّاسِ

مَنْ رَخِيَ الدُّنْيَا عَوْضًا عَنِ الْآخِرَةِ أَفْضَلَ الْقُلُوبِ قَلْبٌ

خُفِيَ بِالْفَهْمِ أَعْلَمَ النَّاسِ الْمُتَهَيِّئُ بِالْعِلْمِ أَحْسَنُ النَّاسِ

مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ أَكْثَرُ الْمَصَائِبِ وَالشَّقَاءِ الْوَلَهُ بِالْأَمْرِ

أَصْلُ قُوَّةِ الْقَلْبِ التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ أَصْلُ صِلَاحِ الْقَلْبِ

إِسْتِغَالُهُ بِذِكْرِ اللَّهِ أَصْلُ الصَّبْرِ حُسْنُ الْيَقِينِ بِاللَّهِ

أَصْلُ الرِّضَا حُسْنُ التَّقِيَّةِ بِاللَّهِ أَصْلُ الزُّهْدِ حُسْنُ الرِّغْبَةِ

فِيمَا عِنْدَ اللَّهِ أَصْلُ الْإِيمَانِ حُسْنُ التَّسْلِيمِ لِأَمْرِ اللَّهِ

أَصْلُ الْإِخْلَاصِ الْيَأْسُ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ أَحَقُّ

النَّاسِ مَنْ ظَنَّ أَنَّهُ أَعْقَلَ النَّاسِ أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ شَغَلَتْهُ

مَعَايِبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ جَاهَدَ

هَوَاهُ أَجَزَمُ النَّاسِ مَنْ اسْتَهَانَ بِأَمْرِ دُنْيَاهُ أَصْلُ الْعَقْلِ

الْفِكْرُ وَتَمَنُّهُ السَّلَامَةُ أَصْلُ الشَّرِّ وَالطَّعْنُ وَتَمَنُّهُ الْمَلَاهَةُ

أَصْلُ الْغَرَمِ الْحَزْمُ وَتَمَنُّهُ التَّطَفُّرُ أَوْلَى النَّاسِ بِالْحَدِّ السَّلَامُ

مِنَ الْغَيْرِ أَصْلُ الْوَرَعِ بَحْتُ الْأَمَامِ وَالشَّقَاءُ عَنِ الْحَرَامِ أَصْلُ

السَّلَامَةِ مِنَ الذَّلَالِ الْفِكْرُ قَبْلَ الْفِعْلِ وَالرَّوْيَةُ قَبْلَ الْكَلَامِ

أَصْلُ الزُّهْدِ الْيَقِينُ وَتَمَنُّهُ السَّعَادَةُ أَكْثَرُ النَّاسِ سَعَادَةً

أَكْثَرُهُمْ هَادَةً أَصْلُ الْمُرُوَّةِ الْحَيَاءُ وَتَمَنُّهَا الْعِفَّةُ

أَشْرَفُ الْمُرُوَّةِ مُلْكُ الْغَضَبِ وَإِمَانَةُ الشَّهْوَةِ أَفْضَلُ

النَّاسِ مَنْ تَزَهَّدَتْ نَفْسُهُ وَتَزَهَّدَتْ غَنِيَّةُ أَفْضَلُ النَّاسِ

مَنْ كَلَّمَ غَيْطَهُ وَحَلَّمَ عَنْ قُدْرَةِ أَفْضَلُ الْحِكْمَةِ مَعْرِفَةُ

الْإِنْسَانِ نَفْسَهُ وَوُفُوقُهُ عِنْدَ قَلْبِهِ أَفْضَلُ مَعْرِفَةِ

عَنْ

اللَّهُمَّ مَنْعُ أَذَاهِهِ أَفْجُ أَعْمَالِ الْكِرَامِ مَنْعُ عَطَائِهِ أَحْسَنُ
 الْعِلْمِ مَا كَانَ مَعَ الْعِلِّ أَحْسَنُ الصَّمْتِ مَا كَانَ عَنِ الذِّكْرِ
 أَفْضَلُ عِدَّةِ الصَّبْرِ عَلَى الشَّدَةِ أَفْضَلُ النَّاسِ مَنَّةً مَنْ دَا
 بِالْمَوَدَّةِ أَفْضَلُ النَّجَاةِ اسْتِحْيَاؤُكَ مِنَ اللَّهِ أَفْجُ الظُّلَمِ
 مَنَعَكَ حُقُوقَ اللَّهِ أَحْسَنُ الْحَيَاءِ اسْتِحْيَاؤُكَ مِنْ نَفْسِكَ
 أَفْضَلُ الْأَدَبِ مَا بَذَلَ مِنْ نَفْسِكَ أَفْضَلُ الْمُرُوءَةِ إِحْمَالُ
 جَنَابَاتِ الْأَخْوَانِ أَشْرَفُ الْعِلْمِ مَا ظَهَرَ فِي الْجَوَارِحِ وَ
 الْأَمْرُكَانِ أَوْضَعُ الْعِلْمِ مَا وَقَفَ عَلَى اللِّسَانِ أَفْغَضُ
 الْخَلَائِقِ إِلَى اللَّهِ السَّبْحُ الزَّانِ أَحْسَنُ مَنْ اسْتَيْفَاءَ حَقِّكَ
 الْعَفْوُ عَنْهُ أَعْلَمُ النَّاسِ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ أَخْوَفُهُمْ مِنْهُ أَغْنَى
 النَّاسَ الْمُسَارِعُ إِلَى الْحَيَاتِ أَبْلَغُ الْعَوَظَاتِ الْأَعْيَانُ

مَنْعُ أَذَاهِهِ أَفْجُ أَعْمَالِ الْكِرَامِ مَنْعُ عَطَائِهِ أَحْسَنُ
 الْعِلْمِ مَا كَانَ مَعَ الْعِلِّ أَحْسَنُ الصَّمْتِ مَا كَانَ عَنِ الذِّكْرِ
 أَفْضَلُ عِدَّةِ الصَّبْرِ عَلَى الشَّدَةِ أَفْضَلُ النَّاسِ مَنَّةً مَنْ دَا
 بِالْمَوَدَّةِ أَفْضَلُ النَّجَاةِ اسْتِحْيَاؤُكَ مِنَ اللَّهِ أَفْجُ الظُّلَمِ
 مَنَعَكَ حُقُوقَ اللَّهِ أَحْسَنُ الْحَيَاءِ اسْتِحْيَاؤُكَ مِنْ نَفْسِكَ
 أَفْضَلُ الْأَدَبِ مَا بَذَلَ مِنْ نَفْسِكَ أَفْضَلُ الْمُرُوءَةِ إِحْمَالُ
 جَنَابَاتِ الْأَخْوَانِ أَشْرَفُ الْعِلْمِ مَا ظَهَرَ فِي الْجَوَارِحِ وَ
 الْأَمْرُكَانِ أَوْضَعُ الْعِلْمِ مَا وَقَفَ عَلَى اللِّسَانِ أَفْغَضُ
 الْخَلَائِقِ إِلَى اللَّهِ السَّبْحُ الزَّانِ أَحْسَنُ مَنْ اسْتَيْفَاءَ حَقِّكَ
 الْعَفْوُ عَنْهُ أَعْلَمُ النَّاسِ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ أَخْوَفُهُمْ مِنْهُ أَغْنَى
 النَّاسَ الْمُسَارِعُ إِلَى الْحَيَاتِ أَبْلَغُ الْعَوَظَاتِ الْأَعْيَانُ

الْمَلَامَةِ أَشَدُّ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ذَنْبُ اسْتِزْكَارِ
 سِرِّهِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 بِهِ رَاكِبُهُ أَكْثَرُ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللَّهِ ذَنْبُ صَنْعِ عِنْدِ حَبِطِ
 بَلَّانِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 أَجَلَ النَّوَالِ بِذَلِكَ يُعْزِزُ سَوَالِ أَفْضَلُ الْعَطِيَّةِ مَا كَانَ قَبْلَ
 رِجْسِ تَرْكِ بَشِيئَةٍ وَتَرْكِ بَشِيئَةٍ وَتَرْكِ بَشِيئَةٍ
 مَذَلَّةُ السُّؤَالِ أَنْ يَكُنِيَ الْمَكْسِبُ كَيْفَ الْحَلَالِ أَفْضَلُ
 أَرْجَاوِي خَوَافِي بِالْمَكْسِبِ وَتَرْكِ بَشِيئَةٍ وَتَرْكِ بَشِيئَةٍ
 الْأَمْوَالِ أَحَبُّهَا أَثَرًا عَلَيْكَ أَسْرَعُ الْمَعَاصِي عُقُوبَةُ أَنْ
 يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 تَبِعِي عَلَى مَنْ لَا يَنْبَغِي عَلَيْكَ أَغْفِلِ النَّاسَ أَطْوَعَهُمْ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ
 تَرْكِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 أَكْثَرُ النَّاسِ عِلْمًا أَشَدُّهُمْ خَوْفًا لِلَّهِ سُبْحَانَهُ أَفْضَلُ الْعِلْمِ
 بَرِّكَتِي مَرْدَانِ دَرْوِشِ سَخَرِ بِلَاكِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 تَهَرُّ الْعُيُونِ بِذِكْرِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَقْوَى النَّاسِ إِيْمَانًا أَكْثَرُهُمْ
 بَرِّكَتِي حَبِطَاتِ بِلَاكِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَدَلُّ شَيْءٍ عَلَى غَرَابَةِ الْعَقْلِ حَسَنُ
 أَرْجَاوِي بَرِّكَتِي بِلَاكِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 التَّدْبِيرُ أَفْضَلُ النَّاسِ إِيْمَانًا لَا يَنْبَغِي عَنْ رَأْيِ مُشِيرٍ
 أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 أَفْضَلُ الْجُدَايِصَالِ الْحَقُوفِ إِلَى أَهْلِهَا أَقْبَحُ الْخُلُوعِ الْأَمْوَالِ
 أَرْجَاوِي بَرِّكَتِي بِلَاكِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ

مِنْ مُخْتَمَرِهَا أَفْضَلُ الْمَرْقُوعَةِ اسْتِغْفَالُ الرَّجُلِ مَاءَ وَجْهِهِ
 أَرْجَاوِي بَرِّكَتِي بِلَاكِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 أَشْفَى النَّاسِ مَنْ بَاعَ دِينَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ أَكْثَرُ النَّاسِ بِإِلَهِ
 بَرِّكَتِي مَرْدَانِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 أَكْثَرُهُمْ خَشْيَةً لَهُ أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ أَطْوَعُهُمْ لَهُ أَحَقُّ
 بَرِّكَتِي مَرْدَانِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 النَّاسِ بِالرَّحْمَةِ عَالَمٌ يُجْرِي عَلَيْهِ حُكْمُ جَاهِلٍ وَكَرِيمٌ كَسُوِيٍّ عَلَيْهِ
 مَرْدَانِ بَرِّكَتِي دَرْوِشِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 لَيْسَ دُونَ تَسَلُّطِ عَلَيْهِ قَاضٍ أَمَقَّتْ الْعِبَادَ إِلَى اللَّهِ الْفَقِيرُ الْمُتَوَكِّلُ
 بَرِّكَتِي مَرْدَانِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 وَالشَّيْخُ الرَّافِي وَالْعَالِمُ الْفَاجِرُ أَفْضَلُ الْعَدَدِ دَاخٍ وَبِفِي
 دَرْوِشِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 وَشَقِيقُ نَزَكِيٍّ أَبْعَدُ الْخَلَائِقِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى الْجَحِيلُ الْغَثِيُّ
 دَرْوِشِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 أَكْثَرُ النَّاسِ حَقًّا الْفَقِيرُ الْمَكْتَبَرُ أَغْنَى الْعِبَادَ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 الْعَالِمُ الْمَجْبُورُ أَحْسَنُ الْمَكْلَمِ عَفْوُ الْمُقْتَدِرِ وَجُودُ الْمُفْتَقِرِ
 عَالَمِ سَخَرِ بِلَاكِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 أَكْبَرُ الْكَلِمَةِ تَعْنِيكَ فِيمَا لَا يَنْبَغِيكَ أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعْبِيَ عَمْرَكَ
 بَرِّكَتِي مَرْدَانِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ
 بِمَا هُوَ نَبِيٌّ أَقْلُ شَيْءٍ الصِّدْقُ وَالْإِيمَانَةُ أَكْثَرُ شَيْءٍ الْكُذْبُ
 بَرِّكَتِي مَرْدَانِ كَلْمَةِ أَنْ يَكُنْ مَعَهُ هَذَا كَمَا بَيَّنَّاهُ

وَالْحَيَانَةُ أَعَدَّ السِّرْمَةَ أَنْ تُعَامِلَ النَّاسَ بِمَا حُبُّ أَنْ يُعَامِلُوا
 بِهِ أَجْرُ السِّرْمَةِ أَنْ تُنْصَفَ مِنَ النَّاسِ وَلَا تُعَامِلَهُمْ بِهِ
 أَشْبَهُ النَّاسِ بِأَنْبِيَاءِ اللَّهِ أَقْوَمُ لِلْحَقِّ وَأَصْبَرُ عَلَى الْعَلَلِ
 أَفْضَلُ النَّاسِ سَالِفَةً عِنْدَكَ مَنْ أَسْفَلَكَ حُسْنُ
 التَّامِيلِ لَكَ أَسْرَعُ الْأَشْيَاءِ عُقُوبَةُ رَجُلٍ عَاهِدَتُهُ
 عَلَى أَمْرٍ وَكَانَ مِنْ نَذِيرِكَ الْوَفَاءُ لَهُ وَمِنْ نَذِيرِكَ الْغَدْرُ بِكَ
 أَكْثَرُ مَصَارِعِ الْعُقُولِ تَحْتَ بُرُوقِ الْمَطَامِعِ
 مِنْ مَلَكْتِهِ الشُّهُوَّةُ وَاسْتَعْبِدَتْهُ الْمَطَامِعُ
 مَنْ قَدَّرَ عَلَى أَنْ يَذِلَّ النَّفْسَ عَنْ نَفْسِهِ وَلَمْ يَفْعَلْ أَحْسَنُ
 النَّاسِ مَنْ قَدَّرَ عَلَى أَنْ يَقُولَ الْحَقَّ وَلَمْ يَقُلْ
 رَفَعَهُ مَنْ وَضَعَ نَفْسَهُ أَكْثَرُ النَّاسِ ضَعْفًا مَنْ تَعَاظَمَ فِي نَفْسِهِ

وَالْحَيَانَةُ: ایستقامت و راستی است. السِّرْمَةُ: زره و سپر است. أَنْ يُعَامِلَ النَّاسَ بِمَا حُبُّ: به آن چیزی که دوست دارد با مردم رفتار کند. أَقْوَمُ لِلْحَقِّ: به راستی نزدیکتر است. أَفْضَلُ النَّاسِ: بهترین مردم است. سَالِفَةً: پیشتر و زودتر. عِنْدَكَ: نزد تو. مَنْ أَسْفَلَكَ: آنکه از تو پستتر است. حُسْنُ: زیبایی و حسن. التَّامِيلُ: تأمل و اندیشه. عُقُوبَةُ: عتاب و تنبیه. رَجُلٍ: یک مرد. عَاهِدَتُهُ: عهد و پیمان. عَلَى أَمْرٍ: در مورد یک امر. مِنْ نَذِيرِكَ: از نذیر تو. الْوَفَاءُ: وفای و امانت. الْغَدْرُ: خیانت و دروغ. أَكْثَرُ مَصَارِعِ: بیشترین نقاط. الْعُقُولِ: عقول و دلهای. تَحْتَ: زیر. بُرُوقِ: برق و تابانگی. الْمَطَامِعِ: شهوات و تمایلات. مِنْ مَلَكْتِهِ: از ملک و قدرت او. الشُّهُوَّةُ: شهوات و تمایلات. وَاسْتَعْبِدَتْهُ: تسلیم شد به او. الْمَطَامِعُ: شهوات و تمایلات. مَنْ قَدَّرَ عَلَى: کسی که توانایی دارد. أَنْ يَذِلَّ: تا خوار شود. النَّفْسَ: نفس و دلهای. عَنْ نَفْسِهِ: از نفس خود. وَلَمْ يَفْعَلْ: و نکرد. أَحْسَنُ: بهترین. النَّاسِ: مردم. مَنْ قَدَّرَ عَلَى: کسی که توانایی دارد. أَنْ يَقُولَ: تا بگوید. الْحَقَّ: حقیقت و راستی. وَلَمْ يَقُلْ: و نگفت. رَفَعَهُ: بلند کرد و رفاه بخشید. مَنْ وَضَعَ: کسی که گذاشت. نَفْسَهُ: نفس و دلهای. أَكْثَرُ النَّاسِ: بیشتر مردم. ضَعْفًا: ضعف و کمزوری. مَنْ تَعَاظَمَ: کسی که تعظیم و بزرگواری کرد. فِي نَفْسِهِ: در نفس خود.

أَغْلَبَ النَّاسَ مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ بَعْلِهِ أَقْوَى النَّاسِ مَنْ قَوَّى
 عَلَى غَضَبِهِ رَحِمَهُ أَفْضَلُ الْحِلْمِ كَظْمِ الْغَيْظِ وَمَلَكُ النَّفْسِ
 مَعَ الْقُدْرَةِ أَحْسَنُ الْعُقُومِ مَا كَانَ عَنْ قُدْرَةٍ أَفْضَلُ الْجُودِ
 مَا كَانَ عَنْ عُسْرَةٍ أَعَدَّ النَّاسَ مِنْ أَنْصَفَ مِنْ ظُلْمِهِ
 أَحْوَرُ النَّاسِ مَنْ ظَلَمَ مِنْ أَنْصَفَهُ أَقْوَى النَّاسِ أَعْطَاهُمْ
 سُلْطَانًا عَلَى نَفْسِهِ أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنْ إِصْلَاحِ نَفْسِهِ
 أَنْجَلَ النَّاسَ بَعْرُضُهُ أَسْخَاهُمْ بَعْرُضُهُ أَعْوَنُ شَيْءٍ عَلَى
 صِلَاحِ النَّفْسِ لِفَنَاعَةِ أَجَدُّ النَّاسِ بِرَحْمَةِ اللَّهِ أَقْوَمُ
 بِالطَّاعَةِ أَقْرَبُ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ سَخَانُهُ أَحْسَنُ إِيْمَانًا
 أَعْيَا مَا يَكُونُ الْحُكْمُ إِذَا خَاطَبَ سَفِيهًا أَوَّلُ الْكَرَفِ طَلَبُ
 اللَّهِ وَآخِرُهَا التَّنَزُّهُ عَنِ الدُّنْيَا أَهْلُ الدُّنْيَا غَضَبُ النَّاسِ

أَغْلَبَ النَّاسَ: اکثر مردم را مغلوب کرد. مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ: کسی که هوس و شهوات خود را مغلوب کرد. بَعْلِهِ: بر او. أَقْوَى النَّاسِ: قویترین مردم است. مَنْ قَوَّى: کسی که تقویت کرد. عَلَى غَضَبِهِ: بر خشم و غضب خود. رَحِمَهُ: رحم و رحمت کرد. أَفْضَلُ الْحِلْمِ: بهترین حلم و بردباری. كَظْمِ الْغَيْظِ: مانند فرو نگه داشتن خشم. وَمَلَكُ النَّفْسِ: تسلط و قدرت بر نفس. مَعَ الْقُدْرَةِ: با قدرت و توانایی. أَحْسَنُ الْعُقُومِ: بهترین عاقبت و نتیجه. مَا كَانَ عَنْ قُدْرَةٍ: آنچه که از قدرت و توانایی است. أَفْضَلُ الْجُودِ: بهترین بخشش و سخاوت. مَا كَانَ عَنْ عُسْرَةٍ: آنچه که از دشواری و سختی است. أَعَدَّ النَّاسَ: آماده کرد و برآورد. مِنْ أَنْصَفَ: از آنکه از تو انصافتر است. مِنْ ظُلْمِهِ: از ظلم و ستم خود. أَحْوَرُ النَّاسِ: سرختر مردم است. مَنْ ظَلَمَ: کسی که ظلم و ستم کرد. مِنْ أَنْصَفَهُ: از آنکه از تو انصافتر است. أَقْوَى النَّاسِ: قویترین مردم است. أَعْطَاهُمْ: بخشید و عطا کرد. سُلْطَانًا: تسلط و قدرت. عَلَى نَفْسِهِ: بر نفس و دلهای خود. أَعْجَزُ النَّاسِ: ناتوانترین مردم است. مَنْ عَجَزَ: کسی که ناتوانی و کمزوری کرد. عَنْ إِصْلَاحِ نَفْسِهِ: از اصلاح و بهبودی نفس خود. أَنْجَلَ النَّاسَ: آسانترین مردم است. بَعْرُضُهُ: برض و برضی. أَسْخَاهُمْ: بیشترین مردم است. بَعْرُضُهُ: برض و برضی. أَعْوَنُ شَيْءٍ: آسانترین چیز. عَلَى: بر. صِلَاحِ النَّفْسِ: اصلاح و بهبودی نفس. لِفَنَاعَةِ: برای نفع و فایده. أَجَدُّ النَّاسِ: پادشاهترین مردم است. بِرَحْمَةِ اللَّهِ: با رحمت و مهربانی خدا. أَقْوَمُ: به راستی نزدیکترین. بِالطَّاعَةِ: با طاعت و عبادت. أَقْرَبُ النَّاسِ: نزدیکترین مردم است. مِنَ اللَّهِ: از خدا. سَخَانُهُ: گرمی و حرارت. أَحْسَنُ إِيْمَانًا: بهترین ایمان. أَعْيَا مَا يَكُونُ: دشوارترین و بدترین چیزی که می‌تواند باشد. الْحُكْمُ: حکم و عدالت. إِذَا خَاطَبَ: وقتی خطاب و سخن گفت. سَفِيهًا: نادان و کمهوش. أَوَّلُ الْكَرَفِ: اولین آسایش و تسکین. طَلَبُ: طلب و جستجو. اللَّهِ: خدا. وَآخِرُهَا: و آخر آن. التَّنَزُّهُ: استراحت و تفریح. عَنِ الدُّنْيَا: از دنیا و دنیویات. أَهْلُ الدُّنْيَا: مردم دنیا. غَضَبُ النَّاسِ: خشم و غضب مردم.

الدُّنْيَا أَتْلُجَالِي لِلتَّوَّاضِعِ وَالْحَلْمِ وَلَيْسَ لِلْجَانِبِ أَحْسَنُ الشِّمِّ أَكْرَامُ
 دینا برترین خود را فروشی است و بر دیناری و نهم به نوبی بهترین کردار است که برای او

المُصَاحِبِ وَاسْعَافُ الطَّالِبِ أَشَدُّ النَّاسِ غَدًا بِأَيُّومِ الْقِيَمَةِ
 یار است و بر آوردن کار خود را در استوارترین مردمان از وی بجز او در قیامت

الْمُنْخَطُ الْقَضَاءُ لِلَّهِ أَوْ تَقِي سَبَبٍ أَخَذَتْ بِهِ سَبَبُ بَيْتِكَ
 خشم گرفته است بفرمان خدا استوارترین سببی که بگیری آنرا در قیامت که بپای

وَبَيْنَ اللَّهِ أَغْنَى النَّاسِ الرَّاضِي بِقِيمِ اللَّهِ أَعْمَلُ النَّاسِ أَفْقَاهُ
 و بین خدا تو را کمترین مردمان خوشنود و بخشش خدا خود منتهی مردمان از تو بجز او

مِنْ اللَّهِ أَفْضَلُ النَّجَاءِ أَنْ تَكُونَ بِمَا لَكَ مُتَبَعًا وَعَنْ مَا لِعَمَلِكَ
 بخدا افزونتر جوهری است که باشی دهنده بحال خود و از مال غیر خود

مُتَوَرِّعًا أَعْرِفُ النَّاسَ بِاللَّهِ أَعْدَمُهُمْ لِلنَّاسِ وَإِنْ لَمْ يَجِدْ
 بر غیر کار شناسایی مردمان بخدا عذر او بر می آید آنرا از وی و اگر چه بخواهد

لَهُمْ عُدْرًا أَحَقُّ مِنْ طَبْعِهِ مَنْ لَا يَجِدُ مِنْهُ بَدَأٌ وَلَا يَسْتَطِيعُ
 از برای او عذر سزاوارتر کسی که تو توانی بر او است که نیایی از او بگیری و نتوانی

لَا مَرَدًّا أَفْضَلُ الْجَاهِدِ جَاهِدُ النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ وَفَطَامَهَا
 فرمان او را باز نماند افزونتر خواهی غرای نفس است از آرزو و باز گرفتن خواهی

عَنْ لَذَاتِ الدُّنْيَا أَعْمَلُ النَّاسِ مَنْ كَانَ يَعْيبُهُ بَصِيرًا
 از لذت های دنیا خود منتهی مردمان است که باشد بعیب خود بصیرا

وَعَنْ عَيْبِ غَيْرِهِ ضَمِيرًا أَفْضَلُ الْمُلُوكِ مَنْ حَسَنَ فِعْلُهُ
 و از عیب غیر خود ضمیرا افزونتر پادشاهان است که نیکو باشد عاقل او

وَنَبِيَّهُ وَعَدَلَتْ فِي حُنْدِهِ وَرِعِيَّتِهِ أَصْبَحُ النَّاسِ حَالًا
 و نبی او و عدالتی در خند او و رعیست خود و رعیست خود و رعیست خود

من الجلال

مَنْ كَثُرَ شَهْرُهُ وَكَثُرَتْ يَمَّتُهُ وَزَادَتْ مَوْنَتُهُ وَفَلَتْ مَعُو
 بسیار باشد از وی او و بسیار باشد ممت است و زیاد باشد در استوار و کم باشد مادی

أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ عَجَى هَوَاهُ وَأَفْضَلُ مِنْهُ مَنْ رَفَضَ دُنْيَاهُ
 از وی مردمان است که از دنیا بگریزد و از وی خود را دور کند و از وی بگریزد که بگریزد از دنیا

أَشَقُّ النَّاسِ مَنْ غَلَبَهُ هَوَاهُ فَمَلَكَ كُنْهَ دُنْيَاهُ وَأَفْضَلُ
 بدترین مردمان است که از دنیا بگریزد و از وی خود را دور کند و از وی بگریزد که بگریزد از دنیا

أَخْرَاهُ أَصْدَقُ الْأَخْوَانِ مَوَدَّةً أَفْضَلُهُمْ لِأَخْوَانِهِ فِي
 او را از خود دور کرد و بر سرین مردمان از وی بگریزد که بگریزد از دنیا

الْشَّرَاءِ مَسَاوَاهُ وَفِي الضَّرِّ مَوَاسِيَةٌ أَحْوَجُ مِنْ أَلْجَعِهِ مَنْ
 شادی بر هر چه قدر فقیر باشد و در تنگنا و سختی است که بر او آید

أَمَرَكَ بِالْقِيَمَةِ وَفَهَاكَ عَنِ الْهَوَىٰ أَحْسَنُ اللَّبَاسِ الْوَرَعُ
 است که امر کند تو را بقیمت و بپارزد از هوا از آنکه بهترین پوشش است بر هر کس

وَحَيْرُ الذِّكْرِ الْقَوِيُّ أَفْضَلُ الْأَدَبِ أَنْ يَقِفَ الْإِنْسَانُ عِنْدَ
 و پنهان دگر و پنهان بزرگ است افزونتر ادب است که بپای ایستد آدمی نزد

حَدِّهِ وَلَا يَتَعَدَّى قُدْرَهُ أَعْدَلُ النَّاسِ مَنْ أَنْصَفَ عَنْ
 حد خود و در نگردد از اندازه خود عادلترین مردمان است که داد دهد

قُوَّةٍ وَأَعْظَمُ حِلْمًا مَنْ حَلَمَ عَنْ قُدْرِهِ أَقْرَبُ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ
 سرانجامی و پنهانترین آن از وی بپای ایستد که بپای ایستد از توانایی نزدیکترین بندگان به خدا

تَعَالَى أَقْوَمُ لِلْحَقِّ وَإِنْ كَانَ عَلَيْهِ وَعَلِمَهُ بِالْحَقِّ وَإِنْ كَانَ فِيهِ
 قایم و پنهانترین آن برای حق و اگر چه بر او باشد و اگر چه بر او باشد در حق

كُفُّهُ أَقْبَحُ مِنَ الْبَغْيِ الزَّيَادَةُ عَلَى الْمَنَظَرِ عَنْ مَوْضِعِ الْحَاجَةِ
 کف کردن از وی بدترین از بگریزد و زیاده بر منظر از موضع حاجت

نشد

الآخر

التَّخَاءُ وَالْعِفَّةُ وَالسَّكِينَةُ • أَحَقُّ النَّاسِ أَنْ يُحْذَرَ السُّلْطَانُ
 جواد و دیندار و ستمکار و سزاوارترین مردمانی که قدر نامی که از او بیاورد
 الْجَائِرُ وَالْعَدُوُّ الْقَادِرُ وَالصَّدِيقُ الْقَادِرُ • أَفْضَلُ
 ستمکار است و دشمن توانا و دوست بهیمن
 الْعَقْلُ الْأَعْتَبَارُ • وَافْضَلُ الْحَزْمِ الْأَسْطِطَارُ • وَأكْبَرُ
 حردی و پندگفتی است و افزونتر از کلامی هم پستی جفا است و بزرگتر
 الْحَقُّ الْأَعْمَارُ • أَحْزَمُ النَّاسِ مَنْ تَوَهَّمَ الْعِزَّ لِفِرْطِ اسْطِطَا
 کوهای مرتفع است و کاهه بزرگ مردمان است که خود را تا توان اسطوار از باری برتری
 أَحْزَمُ النَّاسِ مَنْ كَانَ الصَّبْرُ وَالنَّظَرُ فِي الْعَوَاقِبِ شِعَارَهُ
 کاهه بزرگ مردمان است که پایداری و نگاه کردن در آخرت را بنیاد
 وَذِيَابِرُهُ • أَكْبَرُ الْأَكْبَاسِ مَنْ مَقَتْ دُنْيَاهُ وَوَقَعَ مِنْهَا
 و پستی گو و بزرگترین عزیزان است که دشمنی باشد دنیای خود را و در دنیا
 أَكْمَلَهُ وَمِنَاهُ وَصَرَفَ عَنْهَا طَمَعَهُ وَرَجَاهُ • أَفْضَلُ الْمُسْلِمِينَ
 پدید خود را و از دنیا دوری و بگرداند از دنیا طمع خود را و پیر خود را افزونتر از مسلمانان
 إِسْلَامًا مَنْ كَانَ هَمُّهُ لِآخِرَاهُ وَاعْتَدِمَ خَوْفُهُ وَرَجَاؤُهُ
 و پندار است که همیشه از آخرت است و در پندار است و در پندار است و در پندار است
 أَفْضَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيْمَانًا مَنْ كَانَ لِلَّهِ أَخْذُهُ وَعَطَاهُ وَسَخَطُهُ
 افزونتر از مؤمنان در ایمان است که همیشه برای خدا گرفتاری و دادن و دشمنی او
 وَرِضَاؤُهُ • أَفْضَلُ مَنْ شَاوَرَتْ دُورَ الْجَارِبِ وَشَرَّ مَنْ
 و مشورت دینار و افزونتر از کسی که مشورت می نماید و بدترین کسی که
 فَأَمَرَتْ دُورَ الْمَعَالِبِ • أَفْضَلُ الْفَضَائِلِ بِذَلِكَ الرَّغَائِبِ وَالسَّعْيُ
 بر پندار دینار و پندار دینار است و افزونتر از آنکه پندار دینار است و پندار دینار

الطَّالِبُ وَالْإِحْمَالُ فِي الْمَطْلَبِ • أَنْفَعُ الْكَلِمَةِ يُوَدِّعُهُ
 خواهش کننده و پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 الْأَحْوَارُ وَعَلِمٌ يَتَذَكَّرُ الْأَخْيَارَ • أَحْسَنُ النَّاسِ حَالًا
 یازادگان و دانشمندی که پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 فِي النَّعَمِ مَنْ اسْتَدَامَ حَاضِرَهَا بِالشُّكْرِ وَاتَّجَعَ بِآئِهَا بِالصَّبْرِ
 که در نعمت است که پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 أَحَقُّ النَّاسِ مَنْ يَمْنَعُ الْبِرَّ وَيَطْلُبُ الشُّكْرَ وَيَفْعَلُ الشُّرُوبَ
 کوه بزرگ مردمان است که پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 ثَوَابُ الْخَيْرِ • أَمَحُّ الْأُمُورِ مَا آخِطَبَ بِهِ الْكُفَّانُ • أَفْضَلُ
 پاداش بخیر و بدترین کارها پندار دینار است که پندار دینار است و پندار دینار است
 الشَّرَفُ كَفُّ الْأَذَى وَبَذْلُ الْإِحْسَانِ • أَهْوَنُ شَيْءٍ لِأَمَةٍ
 بزرگی و پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 الْجَهْلُ • أَهْلُكَ شَيْءٌ إِسْتَدَامَهُ الضَّلَالُ • أَبْعَدُ النَّاسِ
 نادان است و پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 سَفَرًا مَنْ كَانَ سَفَرُهُ فِي بُتْعَاءِ أَخٍ صَالِحٍ • أَقْرَبُ النَّاسِ
 در سفر است که پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 بِالْجَلَالِ • أَعْوَدُهَا بِالصَّلَاحِ • أَوَّلُ الْمَرْوَةِ حِلَافَةُ الْوَجْهِ
 پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 وَآخِرُهَا التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ أَوَّلُ الْإِخْلَاصِ الْيَأْسُ بِمَا فِي
 و پایان دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است
 أَبَدِي النَّاسِ • أَوَّلُ الْمَرْوَةِ الْبَشَرُ وَآخِرُهَا إِسْتَدَامَةُ الْبِرِّ
 در پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است و پندار دینار است

اقرب ما يكون الفرج عند تضائق الامور *اقرب زمان* *اقرب زمان* *اقرب زمان* *اقرب زمان* *اقرب زمان*
 الى الله سبحانه من كان همة بطنه وقرجه *بطنه* *قرجه* *بطنه* *قرجه* *بطنه* *قرجه* *بطنه* *قرجه*
 عيشا من نحه الله سبحانه الفساعة واصح له نزوجه *نحه* *فساعة* *اصح* *نزه* *نحه* *فساعة* *اصح* *نزه*
 اشدا الناس عني من عني عن حبا وفضلنا وناصبنا العدا *اشدا* *ناس* *عني* *من* *عني* *عن* *حبا* *و* *فضلنا* *و* *ناصبنا* *العدا*
 بلا ذنب سبق منا اليه الا انا دعونا الى الحق ودعاه *بلا* *ذنب* *سبق* *منا* *اليه* *الا* *انا* *دعونا* *الى* *الحق* *و* *دعاه*
 سوانا *سوانا* *سوانا* *سوانا* *سوانا* *سوانا* *سوانا* *سوانا* *سوانا*
 لنا اسعد الناس من عرف فضلنا وتقرّب الى الله بنا *لنا* *اسعد* *الناس* *من* *عرف* *فضلنا* *و* *تقرّب* *الى* *الله* *بنا*
 واخلص جنبا وعمل بها اليه ندبنا وانتهى عما عنه هينا *واخلص* *جنبا* *و* *عمل* *بها* *اليه* *ندبنا* *و* *انتهى* *عما* *عنه* *هينا*
 فذلك منا وهو في دار المقامة معنا *فذلك* *منا* *و* *هو* *في* *دار* *المقامة* *معنا*
 ما كفك عن المحاروم *ما* *كفك* *عن* *المحاروم* *ما* *كفك* *عن* *المحاروم* *ما* *كفك* *عن* *المحاروم*
 المكارم *المكارم* *المكارم* *المكارم* *المكارم* *المكارم* *المكارم* *المكارم*

الكلبي

واحبهم الى الله سبحانه اقولهم للصدق احسن الافعال *واحبهم* *الى* *الله* *سبحانه* *اقولهم* *للصدق* *احسن* *الافعال*
 ما وافق الحق *ما* *وافق* *الحق* *ما* *وافق* *الحق* *ما* *وافق* *الحق* *ما* *وافق* *الحق*
 الناس الحاجة ذو العقل المترق *الناس* *الحاجة* *ذو* *العقل* *المترق* *الناس* *الحاجة* *ذو* *العقل* *المترق*
 بالرفق واكسهم اصبرهم على الحق احسن الصدق الوفاء *بالرفق* *واكسهم* *اصبرهم* *على* *الحق* *احسن* *الصدق* *الوفاء*
 بالعهد *بالعهد* *بالعهد* *بالعهد* *بالعهد* *بالعهد* *بالعهد* *بالعهد* *بالعهد*
 الود *الود* *الود* *الود* *الود* *الود* *الود* *الود*
 عليكم لله سبحانه شكر الاذنيه وابغاه مرضيه *عليكم* *لله* *سبحانه* *شكر* *الاذنيه* *و* *ابغاه* *مرضيه*
 يلزمكم لله تعالى ان لا تسعينوا بعه على معاصيه *يلزمكم* *لله* *تعالى* *ان* *لا* *تسعينوا* *بعه* *على* *معاصيه*
 تنكرون من الجهاد جهاد انفسكم اخيرا تقفون محاهدة *تنكرون* *من* *الجهاد* *جهاد* *انفسكم* *اخيرا* *تقفون* *محاهدة*
 اهلوكم وطاعة اولي الامر منكم *اهلوكم* *وطاعة* *اولي* *الامر* *منكم* *اهلوكم* *وطاعة* *اولي* *الامر* *منكم*
 المستتر باللهو والمناج *المستتر* *باللهو* *و* *المناج* *المستتر* *باللهو* *و* *المناج* *المستتر* *باللهو* *و* *المناج*

الذَّخَائِرُ عِلْمٌ يَعْمَلُ بِهِ وَمَعْرُوفٌ لَا يَمُنُّ بِهِ **أَعْقِلُ النَّاسَ**
 بزرگواران علم است که عمل کرده و دانایان و معرُوف است که است نهاده و توانایان و دانایان
 مَنْ لَا يَتَجَاوَزُ الصَّمْتَ فِي عُقُوبَةِ الْجَمَالِ **أَفْضَلُ الْمَرْئَةِ**
 آنکس است که در گذرد از خطایش و بجا رحمت نادانان از زن مردی
 مُوَسَّاةُ الْأَخْوَانِ بِالْأَمْوَالِ وَمُسَاوَاتُهُمْ فِي الْأَحْوَالِ
 برابری برادران با اموال و برابری در حالتی با برادران در حال
 أَفْضَلُ الَّذِينَ قَصِيرُ الْأَمَلِ وَأَعْلَى الْعِبَادَةِ **إِخْلَاصُ**
 از زن بزرگواران کوتاه امید و برتر بندگی و عبادت و پاکیزه کردن
 الْعَمَلِ أَفْضَلُ الْإِيمَانِ الْإِخْلَاصُ وَالْإِحْسَانُ وَأَفْضَلُ
 عمل است از ایمان ایمان پاک و نیکو است و نیکو کردن و نیکو کردن
 الشِّيمِ الْجَمَّافِي الْعُدُوانِ **أَفْضَلُ الْإِيمَانِ حُسْنُ الْإِيمَانِ**
 کردارها و نیکو کردن و نیکو کردن ایمان از ایمان خویشتن
 وَأَفْضَلُ الشَّرَفِ بَذْلُ الْإِحْسَانِ **أَهْلَكَ شَيْءُ الشُّكِّ**
 و از زن بزرگواران در کار کردن نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 وَالْأَمْرُ ثِيَابٌ وَأَمْلَكَ شَيْءُ الْعَمَلِ وَالْإِحْتِابُ **أَكْمَرُ**
 و برادران ثوب است و بزرگواران چیزی و برادران و از برادران
 حَسْبُ حُسْنِ الْأَدَبِ **أَفْضَلُ سَبَبٍ كَفُّ الْغَضَبِ وَ**
 کف کردن از برادران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 التَّنَزُّهُ عَنْ مَذَلَّةِ الْطَلَبِ **أَشْرَفُ الْأَقْوَالِ الصِّدْقُ**
 و بزرگواران از خواهی و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ لُزُومُ الْحَقِّ **أَفْضَلُ الْحَقِّ أَقْضَاهُمْ بِالْحَقِّ**
 از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن

سَابِغٌ إِلَى التَّحَوُّلِ عَنْهَا **أَنْصَفُ النَّاسِ مَنْ أَنْصَفَ مِنْ نَفْسِهِ**
 بشناسد به تحول از آنجا و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن
 مِنْ غَيْرِ حَاكِمٍ عَلَيْهِ **أَجْوَدُ النَّاسِ مَنْ عَدَّ جَهْرَهُ عَدْلًا**
 از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 مِنْهُ **أَوْلَى النَّاسِ بِالْأَصْطِنَاعِ مَنْ إِذَا مَطَّلَ صَبَرَ وَإِذَا نَضَعَ**
 از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 غَدْرَهُ وَإِذَا أَعْطَى اشْكَرَ **أَبْلَغُ تَسْمُدَةٍ النِّعْمَةُ الشُّكْرُ وَأَعْظَمُ**
 غدر خود را و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 مَا تَخَصَّ بِهِ لِحَنَةُ الصَّبْرِ **أَحْوَلُ النَّاسِ بِنِزَارَةِ النِّعْمَةِ أَشْكُرُهُمْ**
 که باز میاید با نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 لِمَا أَعْطَى مِنْهَا **أَعْقِلُ الْمُلُوكِ مَنْ سَاسَ نَفْسَهُ لِلرَّعِيَّةِ بِمَا**
 و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 تَسْقُطُ عَنْهُ حُجَّتُهَا وَسَاسَ الرِّعَايَةَ بِمَا تَثْبُتُ الْحُجَّةُ **أَحَبُّ**
 و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 النَّاسِ إِلَى اللَّهِ سُجَّانُهُ الْعَامِلُ فِيهَا أَنْعَمَ بِهِ عَلَيْهِ بِالشُّكْرِ **أَكْرَمُ**
 مردمان و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 وَأَنْغَضُومُ إِلَيْهِ الْعَامِلُ فِي نِعْمَةٍ بِكَفْرِهَا **أَغْلَى مَا تَسْتَجَلِبُ**
 و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 بِهِ النِّعْمَةُ الْبَنَى وَكَفَرُ النِّعْمَةِ **أَبْلَغُ مَا تَسْتَدْرِ بِهِ الرَّحْمَةُ أَنْ**
 و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن
 تَنْصَرَّ لِحَجِّ النَّاسِ الرَّحْمَةُ **أَفْضَلُ خَطِّ الرَّجُلِ عَقْلُهُ أَنْ ذَكَ**
 و از زن بزرگواران و نیکو کردن و نیکو کردن و نیکو کردن

اعزّه وان سقطت فعه وان ضل امرشده وان تكلم بده
 عزیز میگردد اندر او و اگر بیفتد بر سر او و اگر گم شود راه او و اگر سخن گوید با او
 اعقل الناس من ذل للحق فاعطاه من نفسه وغر الخ
 خردمندترین مردم را از ذلت حق و عطا کرد از نفس خود و غر الخ
 فلم يهن اقامته وحسن العله اعقل الناس من غلب
 پس خوار نگردد بپادشاهی و حسن کردار او را اعقل الناس من غلب
 جده هزله واستظهر على هواه بعقله افضل الفضائل
 بر سر او بپادشاهی و بر سر او بر هوا او با عقل او افضل الفضائل
 صلة الهاجر وابناس التاف والاحد بيد العايد
 بر سر او بپادشاهی و وابناس التاف والاحد بيد العايد
 اعظم الجهل معاداة القادر ومصادقة الفاجر والسفة
 بزرگوارترین نادانی با دشمنی با توان و دوستی با نادان و با دشمنی با نادان
 بالغادر اغض الخ لا يبي الى الله تعالى الجاهل لانه حرمة
 بزرگوارترین نادانی با دشمنی با توان و با دشمنی با نادان
 مامن به على خلقه وهو العقل اظلم الناس من سنن
 پناهگاه بر خلق او و او عقل است اظلم الناس من سنن
 الجور ومحاسن العدل ابلغ العظة النظر الى مصارع
 بزرگوارترین نادانی با دشمنی با توان و با دشمنی با نادان
 الاموات والاعيان بمصائر الالباء والامهات ابلغ
 مرگگان و زندهگان بپادشاهی و با دشمنی با نادان
 لك الدنيا لو انصحت بما شئت بك من تغاير الحالات وتوعدك
 به تو دنیا را اگر بپادشاهی و با دشمنی با نادان

من البين والشباب

من البين والشباب احسن الحسنات حينا واسوء السيئات
 از جوانی و پیری بهترین نیکیها و بدترین بدیها
 بعضنا أولى الناس بيا من والا ما وعاد امن عادانا
 بعض ما استرا و از بعض مردم بپادشاهی و با دشمنی با نادان
 تحفة المؤمن الموت استد من الموت ما يمتنى للخلاص
 تحفه مسلمان مرگ است استد من الموت ما يمتنى للخلاص
 منه بالموت اعقل الناس انظرهم في العواقب افرع الناس
 از او بمرگ اعقل الناس انظرهم في العواقب افرع الناس
 اقربهم من المطالب آخر الناس بالاحسان من احسن الله
 بپادشاهی از خواستگار آخر مردم را با احسان من احسن الله
 اليه وبسط بالقدم واليه أولى الناس بالانعام من
 بپادشاهی و بپادشاهی از خواستگار آخر مردم را با احسان من احسن الله
 كثرت نعم الله عليه احسن الكلام ما تحته الاذان ولا يفتي
 بسیار شد نعمت خدا بر او احسن الكلام ما تحته الاذان ولا يفتي
 فهمه الاوهام اغلا الاعمال اخلاص اليمان وصديق
 در بین فهمها را اغلا الاعمال اخلاص اليمان وصديق
 الوبر والايقان اشفق الناس عليك اعوهم لك على
 و بزرگوارترین نادانی با دشمنی با توان و با دشمنی با نادان
 صلاح نفسك وانصحت لك في دينك احو من احبته
 بر او بپادشاهی و با دشمنی با نادان
 من نفعه لك وضرة لغيرك ما لا يفتي
 به تو نفع را به تو و ضرر را به غیر تو ما لا يفتي

عَلَّمَكَ خَيْرَ الْأَلْفِ لَمْ يَكُنْ لَكَ إِلَّا فِي الْحَوْلِ لِرَاحَةٍ
 برود و سلام خدا آورد و حرفت بطاعت آن که در حق تو است
إِنَّ فِي الشِّرْكِ لَوَاقِحَ **إِنَّ فِي الْقُنُوعِ لَخَنَا** **إِنَّ فِي الْحِرْصِ لَعَنَا**
 تحقیق که در شرک بی نظیریت تحقیق که در قنوعت تو گریخت تحقیق که در حرص تو گریخت
إِنَّ حُسْنَ الْعَهْدِ مِنَ الْإِيمَانِ **إِنَّ حُسْنَ التَّوَكُّلِ مِنْ صَدَقِ**
 برتر است که در عهد جاری از مسلمات برتر است که در توکل از راستی
الْإِيمَانِ **إِنَّ عَجَلَ الْعُقُوبَةِ عِقُوبَةُ الْبَغْيِ** **إِنَّ أَسْوَأَ الْمَالِ**
 درشت دین است برتر است که در عجلت از کفر است برتر است که در بدی از نفاق
مَنْ بَغَى الْبَغْيَ **إِنَّ أَسْرَعَ الْخَيْرِ قَوْلًا أَلَّا** **إِنَّ أَحَدًا لَمْ**
 که از بدی بدی گریخت برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
عَافِيَهُ الضَّرِّ **إِنَّ أَسْرَعَ الشَّرِّ عِقَابًا الظُّلْمُ** **إِنَّ أَفْضَلَ**
 از بدی پادشاه است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
الْأَخْلَاقِ الرَّجَالِ الْحِلْمُ **إِنَّ أَكْثَرَ الْمُتَوَبِّهِ مَتَوَبَّةَ الْأُفْضَلِ**
 خوب است مردان بر دین است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
إِنَّ أَكْثَرَ الْأَخْلَاقِ الْعَفَاوِ **إِنْ أَدَبَا الرِّيَاءَ شَرُّكَ بَعْدَ إِنْ**
 برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
ذَكَرَ الْغِيَةَ شَرُّ الْأَفْكَ **إِنْ أَعْطَاهُ هَذَا الْمَالُ فَنَفْسُهُ وَإِنْ**
 که یاد کرد غیبت برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
إِسْلَاكُهُ قَتْلَهُ **إِنْ أَنْفَقَ هَذَا الْمَالُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ أَكْثَرُ**
 که یاد کرد غیبت برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
نَعْمَ **وَإِنْ أَنْفَقَهُ فِي مَعَاصِيهِ أَكْثَرُ مِنْهُ** **إِنَّ النَّفْسَ إِذَا**
 تحقیق که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی

تأیید

إِنَّ كُفْرَ النَّعْمَةِ لَوَمٌ وَمُصَاجَبَةُ الْجَاهِلِ سُومٌ **إِنَّ الْفَقْرَ**
 برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
مَذَلَّةٌ لِلنَّفْسِ مَذْهَبُهُ الْعُقُولُ جَالِبٌ لِلْهُومِ **إِنْ عَمَلَ كَمَنْ**
 خوار کننده است نفس را رها کننده است دوزخ را گشاینده است برتر است که در سبقت از بدی است
سَعَادَتِكَ **إِنْ أَنْفَذَتْهُ بِي طَاعَةِ رَبِّكَ** **إِنْ أَنْفَاسُكَ**
 برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
أَجْرَاءُ عَمَلِكَ فَلَا تَنْفَعُهَا إِلَّا فِي طَاعَةِ تَرْفِكَ **إِنْ عَمَلَ كَمَنْ**
 پادشاه است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
وَقَتِكَ الَّذِي أَنْتَ فِيهِ **إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يُجْرِي الْأُمُورَ عَلَى**
 روزگار است که تو در آن است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
مَا يَبْقِيهِ لَأَعْلَى مَا تَرْتَضِيهِ **إِنَّ لِلْقُلُوبِ خَوَاطِرَ سَوَاءٍ**
 حکم میکند برای آن که برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
وَالْعُقُولُ تَرْجُو مِنْهَا **إِنْ عَمَلَ كَمَنْ** **إِنْ أَنْفَاسُكَ وَعَلَيْهَا**
 و عقول را ترجیح میدهد از آن است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
مَرِيبٌ مُحْصِيهَا **إِنْ ذَهَابَ الذَّاهِبِينَ كَعِمَّةٍ لِيُخْتَلِفِينَ**
 پادشاه است که محاسبه میکند از آن است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يُحِبُّ كُلَّ سَخِيٍّ يَدِينُ حَزِينَ الدِّينِ **إِنْ**
 برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
سُبْحَانَهُ لِيُبْعِثُ الْوَالِحَ الْمَجْرِيَّ عَلَى الْمَعَايِ **إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ**
 برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی
يُحِبُّ الْمُتَعَفِّفَ إِلَى التَّقِيِّ الرَّاحِي **إِنْ أَفْضَلَ الْإِيمَانِ أَنْفَاسُ**
 دوست میدارد سعادتمند را برتر است که در سبقت از بدی است برتر است که در سبقت از بدی

قالوا يا بني قد اكلت الحظي ودقت الصبر
 فلما رشتا امر من الفقر فان اشفقت فلا تحزن
 به الله سواك لا تنفك عنك ولكن سأل الله ثوابه الذي
 سأل الله تعالى لم يعطه اودعه في جيبه او تضرع اليه
 فلم يشفعه ربح الا براره قال علي رضي الله تعالى عنه
 لا ين الحفنة رضي الله تعالى عنه يا بني اذا خاف
 عليك الفقر فاستعذ بالله منه لان الفقر
 منقصة للدين مذهبته للعقل داعية للقلب ربح

الرَّجُلُ مِنْ نَفْسِهِ ^{هر دلی که از نفس خود} إِنْ أَفْضَلَ لِمَا دُحَّاهِدَهُ الرَّجُلُ نَفْسَهُ ^{هر دلی که از نفس خود}
 إِنْ مِنَ الْعَدْلِ إِنْ تَصَفَّ فِي الْحُكْمِ وَتَجَنَّبَ الظُّلْمَ ^{هر دلی که از عدالت} إِنْ مِنْ
 أَفْضَلِ الْعِلْمِ التَّكِينَةُ وَالْحِلْمُ ^{از افزونی دانسی از امید} إِنْ الْقُبْحُ فِي الظُّلْمِ يَقْدِرُ
 الْحَسَنُ فِي الْعَدْلِ ^{خوبی در عدل} إِنْ الزُّهْدُ فِي الْجَمَلِ يَقْدِرُ الرَّغْبَةُ فِي الْعَقْلِ ^{هر دلی که زهد در زینت}
 إِنْ الْيَوْمَ عَمَلٌ وَلَا حِسَابٌ ^{هر دلی که امروز در نیامد} وَغَدًا حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ ^{و فردا حساب و کاری نیست} إِنْ جَدَّ
 الدُّنْيَا هَزَلٌ وَعُلُوُّهَا سَفَلٌ ^{دنیای باریک و بلند دنیایست} إِنْ اللَّهُ سَيِّئَانَهُ عِنْدَ خَلْقِهِ ^{هر دلی که خداوند}
 كُلُّ مُضْمَرٍ وَتَوَكَّلْ كُلٌّ قَائِلٌ وَعَمَلٌ كُلٌّ غَامِلٌ ^{هر دلی که در دین} إِنْ الزُّهْدُ فِي
 لَا يَفِي الظُّلْمِ يَقْدِرُ الرَّغْبَةُ فِي وَلَا يَفِي الْعَادِلِ ^{در دین} إِنْ هَذِهِ
 الْقُلُوبُ أَوْعِيَةٌ فَخَيْرُهَا أَوْعَاها لِلْخَيْرِ ^{دلها ظرفیت دارند} إِنْ هَذِهِ الطَّبَائِفُ
 مُسَانِنَةٌ وَخَيْرُهَا أَبْعَدُهَا مِنَ الشَّرِّ ^{و بهترین آنها دورترین از بدی} إِنْ وَلِيَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 عَلَيْهِ وَالْإِسْلَامُ ^{بروینا و اسلام} إِنْ بَعْدَتْ لِحْجَةُ ^{هر دلی که از}

تَنَاسَيْتُ انْتَلَفَتْ ^{هر دلی که از} إِنْ الرَّجْمُ إِذَا تَمَّاسَتْ تَعَاظَفَتْ ^{هر دلی که از}
 التَّعَلُّفُ تَعَدُّ الْمَعَاصِي ^{از تعلقت و دوری از ناپاکیها} إِنْ أَسْعَدَ النَّاسَ مَنْ كَانَ لَهُ مِنْ
 نَفْسِهِ بِطَاعَةِ اللَّهِ مُتَقَانِي ^{هر دلی که از طاعت خدا} إِنْ هُنَا النَّاسُ عِيْشَانِ ^{هر دلی که از این مردم}
 كَانَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ رَاضِي ^{هر دلی که از این نعمت} إِنْ مِنَ الْفَسَادِ أَضَاعَهُ الزَّادُ ^{هر دلی که از این فساد}
 إِنْ مِنَ الشَّقَاوَةِ أَفْسَادُ الْمَعَادِ ^{هر دلی که از این شقاوت} إِنْ أَهْلُ الْجَنَّةِ كُلُّ مُؤْمِنٍ
 هَيِّنٌ لَيْنٌ ^{هر دلی که از این آسانی} إِنْ الْأَنْفَاءُ كُلُّ سَخِيٍّ مَتَعِفٌّ حُسْنٌ ^{هر دلی که از این نیکوکاری} إِنْ أَهْلُ
 النَّارِ كُلُّ كَفُورٍ مَكُورٍ ^{هر دلی که از این کفر} إِنْ الْفِتْنَانُ كُلُّ ظَلُومٍ حَسُورٍ ^{هر دلی که از این فتنه}
 إِنْ بَدَلُ النَّجْدِ مِنْ حَاسِنِ الْإِخْلَاقِ ^{هر دلی که از این اخلاق} إِنْ مَوَاسِدُ الرِّفَاقِ
 مِنْ كَرَمِ الْإِخْلَاقِ ^{هر دلی که از این کرم} إِنْ مَنَعَ الْمُقْصِدَ أَحْسَنُ مِنْ عَطَا الْمُتَدَبَّرِ ^{هر دلی که از این مقصد}
 إِنْ أَمْسَاكَ الْحَافِظُ أَجَلٌ مِنْ بَذْلِ الْمُضَيِّعِ ^{هر دلی که از این حافظ} إِنْ رَوَاهُ الْعِلْمُ
 كَثِيرٌ مَرَّ عَيْنَهُ قَلِيلٌ ^{هر دلی که از این علم} إِنْ الصَّادِقُ لَكُمْ جَلِيلٌ ^{هر دلی که از این صادق}

لَمَّا بَانَ ذَلِيلٌ إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يُجِبُّ الْعَقْلَ الْقَوِيمَ وَالْعَمَلَ
سوار و ذلیل است برستی که خدا دوست میدارد خود را سوار را و کردار

الْمُسْتَقِيمَ إِنَّ بَطْنَ الْأَرْضِ مِيتٌ وَطَهْرُهُ سَقِيمٌ إِنَّ الْبَنَاءَ
برستی را یقین که زمین مرده است و پارس او پارس است برستی که بنایان

هَمُّهَا بَطْنُهَا إِنَّ السُّبَاعَ هَمُّهَا الْعُدْوَانُ عَلَى غَيْرِهَا
و جاد افند برستی که هم است برستی که درنده مار اندیشه است برستی که بر غیر

إِنَّ النَّبَاءَ هَمُّهَا نَزِيَّةٌ الْحَقُّ الدُّنْيَا وَالْفَسَادُ فِيهَا
برستی که زمانه اندیشه است برستی که از دنیا است و فساد کاپی در دنیا

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ مُتَكَبِّرُونَ إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مُشْفِقُونَ
برستی که مسلمانان برتری میکنند برستی که مؤمنان مهر یافته

الْمُؤْمِنِينَ خَائِفُونَ إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ وَجِلُونَ إِنَّ لِسَانَكَ
کرمینان ترسانند برستی که مؤمنان ترسیده باشند برستی که زبان تو

يَفْتَضِيكَ مَا عَوَّدْتَهُ إِنَّ مَنْ أَطَاعَكَ تَدْعُوكَ إِلَى مَا
بر آن میدارد که خوابان کرده برستی که برستی که فرمان می برد ترا بخوابان و آنچه

أَلْفَتْهُ إِنَّ مِنَ الْعِبَادَةِ لِبِنُ الْكَلَامِ وَافْتَاءَ السَّلَامِ
دوست یاری تو آنرا برستی که از بر شادی سخن است و کلام را الفتی سلام

إِنَّ الْفَخْرَ الْفَخْرُ لَيْسَ مِنْ جَلَابِقِ الْأَسْلَامِ إِنَّ الْحَاظِمَ
برستی که فخری و فخریدن نیست از خوابی اسلام برستی که الحازم

مَنْ لَا يَغْتَرُّ بِالْجَدِّ إِنَّ الْعَاقِلَ لَا يَخْدَعُ لِلطَّيْعِ
کرمینان برستی که فخر نماید برستی که فرودمند برستی که خردمند

إِنَّ الْبَاقِينَ بِالْمَاضِينَ مُعْتَرِلٌ إِنَّ الْأَخْرَبَ بِالْأَوَّلِ جَرَّ
برستی که باقیان را ماضیان را برستی که بدست برستی که کرمینان را اول را برستی که

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَنْ عَصَى اللَّهَ وَإِنْ قَرِبَتْ قُرَابَتُهُ
صلوات خدا بر ویاد و آل او است که عصیان کرد خدا را و اگر نزدیکی

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِالْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَعْلَمُهُمْ بِمَا جَاءُوا بِهِ
برستی که سزاوارترین روانان بر پیغمبران برستی که با خود سلام خدا را عمل کرده اند و با آنچه آمده اند

إِنَّ بَشَرَ الْمُؤْمِنِينَ فِي وَجْهِهِ وَقُوَّتِهِ فِي دِينِهِ وَخُنْهُ فِي
برستی که بشارت دی مؤمنان در روی او است و قوتی او در دین او و خنده او در

قَلْبِهِ إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَيُغْضِ الطَّوِيلَ الْأَمَلِ السَّيِّئِ الْعَمَلِ
دل او برستی که طویل نماید و طویل درستی دراز آید برستی که عمل را

وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
و گفت برستی که بر ویاد سلام خدا را نزد رسول خدا صلوات خدا بر ویاد و آل او

سَلَّمَ أَنَّ الْجَبْرَ لِحَيْلِ الْأَعْنَكِ وَإِنَّ الْجَزَعَ لَيَقْبَحُ الْأَعْلِيكَ
و سلام برستی که حیلای زینت مکرار تو و برستی که زاری زشت مکرر بر تو

وَأَنَّ الْمَصَابِ بِلِجْلِيلٍ فَإِنَّهُ قَبْلَكَ وَعَدَكَ لِحَلِّ
برستی که مکرر زده ترا نام بزرگست و برستی که بریده بود پیش از تو و پس از تو بریده است

إِنَّ مَنْ مَشَى عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ بَصَائِرًا إِلَى بَطْنِهَا إِنَّ الْأُمُورَ
برستی که هر که رود بر پشت زمین برستی که برآید باز گردد بنده است برستی که کارها

إِذَا تَشَابَهَتْ أُعْيُرُ أَخِيهَا وَأَهْلُهَا إِنَّ الْبَيْتَ وَالنَّارَ يَمْسُرَانِ
هرگاه بهم افتند و بریده شود عیار کرده شود او آنرا و برستی که برستی که آب و آتش

فِي هَدَمِ الْأَعْمَارِ إِنَّ فِي كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَعِظَةً لِدَوِي
در فرود عمرها برستی که در هر چیزی برستی که نصیحت و پند است از برای هر دوی

الْأَلْيَابِ وَالْأَعْيَارِ إِنَّ مَا خَلَقَ يَوْمَكَ مُسْتَقِيلٌ وَبِأَمْرٍ
فرودها برستی که برستی که برستی که برستی که برستی که برستی که

فَلْ
إِنَّا نَفْخُ بِالْأَيَّامِ نَقْطَعُهَا
وَمَا يَوْمٌ مَضَى مِنْهُدَى
فَاعِلُ لَفْسِكَ قَوْلُ الْمَوْتِ جَهْدًا
فَاعِلُ لَفْسِكَ قَوْلُ الْمَوْتِ جَهْدًا

مِنْهُمْ فَاعْنِمُ وَقْتُكَ بِالْعَمَلِ ^{اعلمت که وقت را در کارهای نیک بگذرانی} اِنْ مَاضِيَ عُمْرُكَ اَجَلَ وَاَنْتَ ^{و اگر عمر تو بگذشت و تو ندانی}
 اَمَلٌ وَالْوَقْتُ عَمَلٌ ^{و اگر عمر تو بگذشت و تو ندانی} اِنْ الْمُؤْمِنُ لَيَسْتَحْيِ اِذَا مَضَى لَهُ عَمَلٌ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 فِي غَيْرِ مَا عَقَدَ لِيَهْ اِيْمَانُهُ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت} اِنْ الْعَدْلُ مِيزَانُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 الَّذِي وَضَعَهُ فِي الْخَلْقِ وَنَصَبَهُ لِقَامَةِ الْحَيِّ فَلَا تَخْلَا ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 فِي مِيزَانِهِ وَلَا تُعَارِضُهُ فِي سُلْطَانِهِ اِنْ مَالَكَ لِحَامِدِكَ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 فِي حَيَاتِكَ وَلِذَا مِثْلُكَ بَعْدَ وَفَاتِكَ اِنْ التَّقْوَى عِصْمَةٌ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 لَكَ فِي حَيَاتِكَ وَنُفُوسِكَ بَعْدَ مَمَاتِكَ اِنْ حِلْمُ اللَّهِ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 تَعَالَى عَلَى الْمَعَاصِي جَرَّكَ وَيَهْلِكُكَ نَفْسُكَ اَعْرَاكَ اِنْ اَمَرًا ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 لَا تَقْلَمُ مَتَى تُفْجَاكَ نَبِيْكَ تَسْعَدُ لَهُ قَبْلُ اِنْ يَغْشَاكَ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 اِنْ اَللَّهُ سُبْحَانَهُ عِبَادًا اَيْتَحَصَمُ بِالنِّعَمِ لِمَنَافِعِ عِبَادٍ وَنِقْمًا ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 فِي اَيِّهِمْ مَا يَذُوقُهَا فَاِذَا اَمْنُوْهُمَا نَزَعَهَا مِنْهُمْ وَحَوَّلَهَا اِلَى ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}

حقیقت اینست که خداوند مصلحت را در هر امری می بیند و آنچه را که برای عباد نفع دارد به آنها می بخشد و آنچه را که برای آنها زیان دارد از آنها می گیرد و این را حکمت و تدبیر او است

غیر از این

غَيْرِهِمْ اِنْ اَحْسَنَ الرَّبِّي مَا خَالَطَكَ بِالنَّاسِ وَجَمَلَكَ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 بَيْنَهُمْ وَكَفَّ السِّنَنَ عَنْكَ اِنْ الْمَوَدَّةُ يُعْبَرُ عَنْهَا النَّاسُ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 وَعَنِ الْحَيَّةِ الْعِيَانِ اِنْ حَلَّ الْاِيْمَانُ الْحَيَارَ وَسَبِيلَهُ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 الْاَدْبَانِ اِنْ لَا نَفْسُكُمْ اِيْمَانًا فَلَا يَتَّبِعُوهَا اِلَّا الْجَنَّةَ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 اِنْ مَنِّ بَاعَ نَفْسَهُ غَيْرَ الْجَنَّةِ فَقَدْ عَطَتْ عَلَيْهِ الْحَيَّةَ اِنْ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 يَذُوِي الْعُقُولِ مِنَ الْحَاجَاتِ اِلَى الْاَدَبِ كَمَا يَطْمُ الرِّبْعِ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 اِلَى الْمَطَرِ اِنْ اَللَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اَيْسَرَ التَّهْلُ النَّفْسِ التَّمَحُّ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 لَخَلْقَةِ الْقَرِيبِ الْاَمْرِ اِنْ اَفْضَلَ النَّاسِ مَن حَلِمَ عَنْ قَدَرِهِ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 وَزَهَّدَ عَنْ غِيَةِ وَانْصَفَ عَنْ قُوَّةِ اِنْ كَرَّمَ اَللَّهُ سُبْحَانَهُ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 لَا يَنْقُصُ حِكْمَتَهُ فَلِذَلِكَ لَا يَنْقُصُ الْاِجَابَةُ فِي كُلِّ دَعْوَةٍ ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}
 اِنْ لِلدَّالَةِ اَللَّهُ شُرُوطًا وَاِنِّي وَذُرِّيَّتِي مِنْ شُرُوطِهَا ^{و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت}

و اگر مؤمن است حیا کند اگر کار او بگذشت

عَنْدَ خَيْرِ الضَّلَالِ خَيْرٌ مِنْ رُكُوبِ الْأَهْوَالِ • إِنَّ قَدْرَ السُّؤَالِ

أَكْثَرُ مِنْ قِيَمَةِ التَّوَالِ فَلَا تَكْثُرُوا مَا أُعْطِيْتُمُوهُ فَإِنَّهُ لَنْ يُؤَايِي

قَدْرَ السُّؤَالِ • إِنَّ الْكَيْسَ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لَا كَمِ مِنْ الْكَيْسِ مِنْ

خَلْقِهِ • إِنَّ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ مُجَابَةٌ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لِأَنَّهُ يُظَلِّقُ

حَقَّهُ وَاللَّهُ يَتَعَالَى • اَعْدَلُ أَنْ يَمْنَحَ ذَا حَقٍّ حَقَّهُ • إِنَّ غَايَةَ

تَنْفِصِهَا اللَّحْظَةُ وَتَهْدِمُهَا السَّاعَةُ لِحَرْبَةِ بَقْصَرِ الْمُدَّةِ • إِنَّ قَائِلًا

يَقْدُمُ بِالْفَوْنِ وَالشَّهْوَةِ وَالشَّقْوَةِ لَيُسْخَقَنَّ لِأَفْضَلِ الْعِدَّةِ لَيْتَ

غَايِبًا يَحْدُوهُ الْجَدِيدَانِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ يَجْرِي نَسْرَةً الْأَوْبَةُ

إِنَّ الْمَغْبُورَ مِنْ عَيْنِ عَمْرٍ • وَإِنَّ الْمَغْضُوبَ مِنْ أَنْفَعِ عَمْرٍ فِي طَاعَةِ

مَرْبِيهِ • إِنَّ غَدًا مِنَ الْيَوْمِ وَرَيْبٌ يَذْهَبُ الْيَوْمُ بِمَا فِيهِ وَيَأْتِي

الْغَدُ لِأَحْقَابِهِ • إِنَّ مَا تَقْدِمُ مِنْ خَيْرٍ كُنْ لَكَ ذَخِيرُهُ وَمَا

يُؤَخِّرُهُ • يَكُنْ لَعِبِكَ خَيْرٌ • إِنَّ لِلنَّاسِ عِيُونَ لَا تَكْشِفُ مَا غَابَ

عَنْكَ • فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يَحْكُمُ عَلَيْهَا وَأَسْرَ الْعَوْنِ مَا اسْتَطَعَتْ

يَسِّرُ اللَّهُ عَلَيْكَ مَا حَبِطَ سِرُّهُ • إِنَّ الْمَرْءَ عَلَى مَا قَدَّمَ قَادِمٌ وَعَلَى

مَا خَلَفَ نَادِمٌ • إِنَّ عَظِيمَ الْأَجْرِ مُقَارِنٌ عَظِيمِ الْبَلَاءِ فَإِذَا الْجِئَ

اللَّهُ سُبْحَانَهُ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ • إِنَّ الْغَايَةَ أَمَامَكُمْ وَإِنَّ السَّاعَةَ

فَمَا لَكُمْ تَحْدُوكُمْ • إِنَّ لَكُمْ مِنْهَا بَيِّنَاتٍ فَاثْتَوُوا إِلَى نَهَائِكُمْ وَإِنْ لَكُمْ

عِلْمًا فَاتَّهَوُوا بِعِلْمِكُمْ • إِنَّ الْكُفْرَ تَوَامُ الصَّدَقِ وَمَا أَعْرَفُ

جُنَّةً أَوْ قِيَمَةً • إِنَّ بَاهِلَ الْمَعْرُوفِ مِنَ الْحَاجَةِ إِلَى اصْطِنَاعِهِ

أَكْثَرُ مِمَّا بَاهِلُ الرِّغْبَةِ إِلَيْهِ مِنْهُ • إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ سَطَوَاتِ

وَقَفَاتِ فَإِذَا أَنْزَلَتْ بِكُمْ نَادَعَوْهَا بِالْذُّعَاءِ فَإِنَّهُ لَا يَدْفَعُ الْبَلَاءَ

إِلَّا بِالذُّعَاءِ • إِنَّ كَلَامَ الْحَكِيمِ إِذَا كَانَ صَوَابًا كَانَ دَوَاءً وَإِذَا

كَانَ خَطِيئَةً كَانَ ذَا **إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ لَيَرَوْنَ مَنَازِلَ شِعْتِكُمْ**

كَثِيرًا وَالزُّجُلُ مِنْكُمْ **الْكُوكَبُ فِي أَفْقِ السَّمَاءِ** **إِنْ أَنْصَحَ النَّاسُ**

أَنْصَحُوا لِنَفْسِهِ وَأَطَاعُوا لِرَبِّهِ **إِنْ أَغْنَى النَّاسُ أَغْنَى لِنَفْسِهِ**

وَأَعْصَاهُ لِرَبِّهِ **إِنَّ الدُّنْيَا مَاضِيَةٌ كَمَا عَلَى بَنِينَ وَأَنْتُمْ وَالْآخِرَةُ**

فِي قَرْنٍ **إِنَّ الدُّنْيَا مُفْسَدَةٌ** **الَّذِينَ مَسَلَبَةُ الْبَقِيَّةِ وَأَتَاهَا لِرَأْسٍ**

الْفَتَنِ وَأَصْلُ الْحَيْنِ **إِنَّ اللَّهَ سَجَانُهُ جَعَلَ الطَّاعَةَ غَنَمَهُ** **الْكَفَّ**

عِنْدَ تَقَرُّبِ الْعَجْزَةِ **إِنَّ النَّارَ لَا يَنْقُصُهَا مَا اخْتَدَفُهَا وَلَكِنْ**

تَحْدُثُهَا **أَلَا تَجِدُ خُطْبَاءَ كَذَلِكَ الْعِلْمَ لَا يُفْنِيهِ إِلَّا قُبْحُ**

لَكِنْ نَجَلَ الْحَامِلِينَ لَهُ سَبَبٌ عَدَمِهِ **إِنَّ اللَّهَ سَجَانُهُ يُعْطِي**

الدُّنْيَا مَنْ يُحِبُّ وَمَنْ لَا يُحِبُّ وَلَا يُعْطَى الدِّينَ إِلَّا مَنْ يُحِبُّ

إِنَّ اللَّهَ سَجَانُهُ يَنْجِي الْمَالَ مَنْ يُحِبُّ وَيَغْضُ وَلَا يَنْجِي الْعِلْمَ إِلَّا

مَنْ أَحَبَّ **إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُعْطِي الدِّينَ إِلَّا الْخَاصَّةَ وَصَفْوَتَهُ**

مَنْ خَلَقَهُ **إِنَّ الْإِسْلَامَ غَايَةٌ فَانْتَهَوْا إِلَيْهَا غَايَتَهُ وَأَخْرِجُوا**

إِلَى اللَّهِ فَمَا افْتَرَضَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرْفِهِ **إِنْ تَخَلَّصَ النَّبِيُّ مِنَ الْفَسَادِ**

وَأَشَدَّ عَلَى الْعَامِلِينَ مِنْ طَوْلِ الْجَهَنَّمَ **إِنْ أَمَامَكَ طَرِيقًا**

ذَا مَسَافَةٍ بَعِيدَةٍ وَمَشَقَّةٍ شَدِيدَةٍ وَلَا غِنَاءَ بِكَ عَنْ حَرِّ النَّارِ

وَقَدْ بَلَغْتَكَ مِنَ الزَّادِ **إِنَّ النَّفْسَ الَّتِي تَطْلُبُ الرِّغَابَ الْفَا**

لَهْلَكَ فِي طَلَبِهَا وَتَشْقَى فِي مَقِيلِهَا **إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فِي السَّعَاءِ**

نَعْمَ الْإِضْطَالِ وَفِي الضَّرَاءِ نَعْمَ الظُّهْرِ **إِنَّ النَّفْسَ الَّتِي**

تَجْهَدُ فِي أَفْشَاءِ الرِّغَابِ الْبَاقِيَةِ لَتَدْمُرَكَ طَلَبُهَا وَتَعْدُ

فِي مَقِيلِهَا **إِنْ مَنْ أُعْطِيَ مِنْ حَرَمِهِ وَوَصَلَ مِنْ قَطْعِهِ**

وَعَفَا عَنْ ظُلْمَةٍ كَانَ لَهُ مِنَ اللَّهِ سَجَانُهُ الظُّهْرِ وَالنَّصِيرِ

اِنْ مَثَلُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ كَجُلٍّ اِمْرَاْنًا اِذَا اَمْرٌ ضَا
 بر این که مثل دنیا و آخرت همچو دین است که بگذرد و در آن امری ندارد
 اَحَدُهَا اَسْخَطَ الْاُخْرٰى اِنْ مِنْ عِزَّتِهِ الدُّنْيَا اَحَالَ الْاٰمِلَ
 یکی از اینها را خشم کرد بر دیگری بر این که هر کسی را خست دهد دنیا با امیدهای نادار
 وَخَدَعَتْهُ بِزُورِ الْاِمَانِ اَوْ رُسْنُهُ كَمَا وَالْبَسْتَهُ عِجْوًا
 و فریب داد او را با زور ایمان یا او را رُسَن کرد همانند کلاه و بست او را عِجْوًا
 قَطَعَتْهُ عَنِ الْاُخْرٰى وَاَفْرَدَتْهُ مَوَارِدَ الدِّيَارِ اِنَّ اللَّهَ سَجَّ
 برید او را از آخرت و در آورد او را در موارِد دین و بید بر این که خداوند سَجَّ
 اَبٰى اَنْ يَّجْعَلَ اَزْوَاقَ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ اِلَّا مِنْ جَنَّتْ
 باز میدارد خود را از آنکه بگرداند از دینهای نیکوگان مگر از جایی که نیکوکارانند
 اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ هَيُّونَ لَيُّونَ اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مُحْسِنُونَ
 بر این که مسلمانان خواران و نرم خویند بر این که مؤمنان نیکوکارانند
 اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ خَائِفُونَ اِنَّ سَخَا النَّفْسِ عَمِّي فِي اَيِّدِي النَّاسِ
 بر این که مؤمنان ترسانند بر این که جوارح من نفس از آغوش من در دستهای مردم است
 لَا فِضْلَ مِنْ سَخَا الْبَذْلِ اِنَّ الْوَعْدَ الَّذِي لَا يَحْتَمِلُ سَمْعُ
 افزون نیست از جوارح من و نفس بر این که پند نمی آید از او و آنچه گوشت
 وَلَا يَمْدُلُهُ نَفْعٌ مَا سَكَتَ عَنْهُ لِسَانُ الْقَوْلِ وَنَطَقَ بِهِ لِسَانُ
 و هیچ سودی بر این که سکوت کرد از زبان گفتار و گویش بانی زبان
 اَلْفِعْلُ اِنَّ السَّكِينِ رَسُولَ اللَّهِ فَمَنْ اَعْطَاهُ فَقَدْ اَعْطَى اللَّهَ
 کردار بر این که در سکوت فرستاده شد پس هر کس به او چیزی بخشید چیزی را بخشید
 وَمَنْ مَنَعَهُ فَقَدْ مَنَعَ اللَّهَ اِنَّ اَفْضَلَ الدِّينِ الْحَيَّةُ
 و هر کس منع کرد کسی را منع کرد خداوند اِنَّ اَفْضَلَ الدِّينِ الْحَيَّةُ

فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ وَالْاِخْذُ فِي اللَّهِ وَالْعَطَاءُ فِي اللَّهِ سُبْحَانَ
 از برای خدا و نفی از برای خدا و گرفتن از برای خدا و دادن از برای خدا
 اِنَّ الَّذِينَ شَجَّوْا اَصْلَها اِلَيْمَانُ بِاللَّهِ وَنَمَرُها اَلْمَوَالِاتُ فِي
 بر این که کسانی که شجرت در حقیت بخش آن ایمان است و نمرها آن دین است از
 اللَّهُ وَالْمَعَادَاتُ فِي اللَّهِ سُبْحَانَ اِنَّ مَكْرَمَهُ صَنَعَهَا اِلَى
 برای خدا و شجرت از برای خدا پاک است و بر این که بزرگواری که بزرگی آنرا با
 اَحَدٍ مِنَ النَّاسِ اِنَّمَا اَكْرَمَتْ بِهَا نَفْسَكَ وَفَرَّغَتْ بِهَا عِرْضَكَ
 یکی از مردم آنرا بزرگواری که بزرگواری آنرا بزرگواری و بزرگواری آنرا بزرگواری
 فَلَا تَطْلُبُ مِنْ غَيْرِكَ شُكْرَهَا مَا ضَعَفَتْ اِلَى نَفْسِكَ اِنَّ
 پس نخواه از غیر خود شکر آنرا که ضعیف شد به نفس خود بر این که
 مِنْ مَكَارِمِ الْاَخْلَاقِ اَنْ تَصِلَ مَا قَطَعْتَ وَتُعْطِيَ مَنْ حَرَمَكَ
 که از مکارم اخلاق آنکه ببری به کسی که بریده است و بدهی به کسی که حرام است
 وَتَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ اِنَّ اللَّهَ يَجْعَلُ لِكُلِّ حَسَنٍ لَّيَّةً وَصَالِحًا
 و عفو کن از کسی که ظلم کرد به تو بر این که خداوند برای هر نیکوکاری و صالحی
 السَّيِّئَةِ وَمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ الْجَنَّةَ اِنَّ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
 کردار هر که خواهد از عباد خود بهشت را بر این که از رحمت خداوند
 عَقْلًا قَوِيًّا وَعَمَلًا سَابِقًا فَقَدْ ظَاهَرَ كَدِّهِ النِّعْمَةُ وَاعْظَمُ
 دین قوی و عمل سابقه پس ظاهر شد کد او و بزرگواری او
 عَلَيْهِ الْمِنَّةُ اِنَّ الْمَجَاهِدَ نَفْسَهُ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَعَنْ
 بر او است بر این که مجاهد است بر طاعت خداوند و از
 مَعَاصِيهِ عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَ عَمْرُكَ بِنِ شَرِيدٍ اِنَّ الْعَاقِلَ
 از معاصی او نزد خداوند سُبْحَانَ عَمْرُكَ بِنِ شَرِيدٍ اِنَّ الْعَاقِلَ

اللَّهُ سَجَانَهُ مَلَكٌ يُنَادِي فِي كُلِّ يَوْمٍ يَا أَهْلَ الدُّنْيَا لِدُ وَالْمَوْتِ
وَأَيُّوا الخراب واجمعوا للذهاب **إِنَّ السَّعْدَاءِ بِالذُّبَاغِدَا**
الهايمون منها اليوم **إِنَّ اللَّهَ سَجَانَهُ أَمْرًا بِالْعَدَلِ وَالْإِحْسَانِ**
وَنَهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالظُّلْمِ **إِنَّ اللَّهَ سَجَانَهُ فَرَضَ فِي أَمْوَالِ**
الْأَغْنِيَاءِ أَقْوَاتَ الْفُقَرَاءِ فَلَمَّا جَاءَ فَقِيرٌ إِلَى غَنِيٍّ مَنِعَ الْأَغْنِيَاءُ وَاللَّهُ
سَأَلَهُمْ عَنْ ذَلِكَ **إِنَّ الْمَرْءَ يُشْرِفُ عَلَى أَمَلِهِ وَيَقْطَعُهُ**
أَجَلُهُ فَيَسْجَنُ اللَّهُ أَهْلَ بَيْتِهِ وَلَا مَوْلَ يُنْزِلُ سَمْعَ عَلَيْهِ
الْإِسْلَامَ رَجُلٌ يَقُولُ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ **فَقَالَ**
إِن قَوْلَنَا إِنَّا لِلَّهِ إِقْرَارٌ عَلَى أَنْفُسِنَا بِالْمُلْكِ وَقَوْلُنَا إِنَّا لِلَّهِ
رَاجِعُونَ إِقْرَارٌ عَلَى أَنْفُسِنَا بِالْهَلِكِ **إِنَّ الْمَرْءَ إِذَا هَلَكَ قَالَ**
النَّاسُ مَا تَرَكَ وَقَالَ الْمَلَائِكَةُ مَا قَدَّمَ اللَّهُ الْآفَاقُكُمْ

فَقَدْ

فَقَدْ مَوَّاعِظًا كُنْ لَكُمْ ذُخْرًا وَلَا تَخْلُفُوا كَلَامَكُمْ عَلَيْكُمْ
كَلَّا **إِنَّ الْخَائِزِمَ مَنْ شَغَلَ نَفْسَهُ بِجَهَادِ نَفْسِهِ فَأَصْلَحَ**
حَبْسَهَا عَنْ أَهْوِيئِهَا وَلَذَائِهَا تَمَكَّهَا **وَأَنَّ الْعَاقِلَ نَفْسَهُ عَنِ**
الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَأَهْلِهَا شُغْلًا **إِنَّ الشَّاهِدَ بِالْقَلْبِ الْعَالِمُ**
بِالْبَصَرِ يَكُونُ مُبْتَدَأَ عَمَلِهِ **أَنْ يَنْظُرَ عَمَلَهُ عَلَيْهِ أَمْ لَهُ فَإِنْ**
كَانَ لَهُ مَضَى فِيهِ وَإِنْ كَانَ عَلَيْهِ وَقَفَ عَنْهُ **إِنَّ الْعَالِمَ**
مَنْ نَظَرَ فِي يَوْمِهِ لَعْنَهُ وَسَعَى فِي فَكَارِ نَفْسِهِ **وَعَمِلَ**
لِمَا لَا بُدَّ لَهُ وَمِنْهُ لَا يَحْصِي لَهُ عَنْهُ **إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ تَعَالَى**
لَا كَثَرَتِ النَّاسُ لَهُ ذِكْرًا وَدَوْرُهُمْ لَهُ شُكْرًا وَاعْظَمَتْ عَلَيْهِ بَلَايُهُ
صَبْرًا **إِنَّ خَيْرَ الْمَالِ مَا كَسَبْتَ شَاءَ وَشُكْرًا وَأَوْجَبُ ثَوَابًا**
وَإِجْرًا **إِنَّ اللَّهَ سَجَانَهُ جَعَلَ الذِّكْرَ حِجَلًا لِلْقُلُوبِ بَصِيرَةً**

بَعْدَ الْعِشَاءِ وَتَسْمِعُ بِهِ بَعْدَ الْمَعَادَةِ • إِنَّ الْحَازِمَ مَنْ

قَبِلَ نَفْسَهُ بِالْمَحَاسِبَةِ وَمَلَكَهَا بِالْمُبَالَغَةِ وَقَتْلَهَا بِالْمُجَاهِدَةِ

إِنَّ لِلذِّكْرِ أَهْلًا أَخَذُوهُ مِنَ الدُّنْيَا بَدَلًا فَلَمْ يَشْعُرُوا بِتَجَارِعِ

وَلَا يَبِيعُ عَنْ ذِكْرِهِ يَتَقَطَّعُونَ بِهِ أَيَّامَ الْحَيَاةِ وَيَهْتَفُونَ بِهِ فِي

أَذَانِ الْغَافِلِينَ • إِنَّ مَنْ رَأَى عَدُوًّا أَنَا يَعْمَلُ بِهِ وَمُسْكِرًا

يَدْعِي إِلَيْهِ فَانْكُرْهُ بِقَلْبِهِ فَقَدْ سَلِمَ وَمَرِي وَمَنْ أَنْكَرَهُ

بِلِسَانِهِ فَقَدْ أَجْرَ وَهُوَ أَفْضَلُ مِنْ صَاحِبِهِ وَمَنْ أَنْكَرَهُ بِسُفْهِ

لَتَكُونَ حُجَّةً لِلَّهِ الْعُلِيَّاءِ وَكُلِّهِ الظَّالِمِينَ السُّفْلَى فَذَلِكَ

الَّذِي أَصَابَ سَبِيلَ الْهُدَى وَقَامَ عَلَى الطَّرِيقِ وَتَوَرَّى فِي تَلَبُّهِ

الْيَقِينِ • إِنَّ مَنْ أَحَبَّ الْعِبَادَ إِلَى اللَّهِ عَبْدًا أَعَانَهُ عَلَى نَفْسِهِ

فَأَسْتَشِرَ الْخَيْرَ وَتَحَلَّى الْخَوْفَ فَزَهَرَ مَصْلَاحُ الْهُدَى فِي

قَلْبِهِ وَأَعَدَّ الْفَرَى لِنُفْسِهِ النَّازِلِ بِهِ • إِنَّ الْقُرْآنَ ظَاهِرُهُ

أَيْنٌ وَبَاطِنُهُ عَمِيقٌ لَا تَقْنَأُ عَجَائِبُهُ وَلَا تَشْقَى غَرَائِبُهُ وَلَا تَكْشِفُ

الظُّلُمَاتِ إِلَّا بِهِ • إِنَّ أَفْضَلَ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مَنْ أَحْبَبَهُ

وَأَمَاتَ شَهْوَتَهُ وَأَتَقَبَ نَفْسَهُ لِصَلَاحِ اخْتَرَهُ • إِنَّ اللَّهَ يُجَاهِدُ

فِي كُلِّ نِعْمَةٍ حَقَّامِينَ الشُّكْرَ مَنْ أَذَاهُ مِنْهَا وَمَنْ قَصَصَ عَنْهُ خَاطِرَ

بِرِّهِ وَالنَّعْمَةِ • إِنَّ مَنْ كَانَ مَطِيئُهُ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ فَإِنَّهُ يُبَارَكُ

بِهِ وَإِنْ كَانَ وَاقِفًا وَيَقْطَعُ الْمَسَافَةَ وَإِنْ كَانَ مُقِيمًا وَإِدْعَا

إِنَّ الْكَيْسَ مَنْ كَانَ لِنَفْسِهِ مَانِعًا وَلِزَوْجِهِ عِنْدَ الْحَفِظَةِ وَقَامًا

قَامِعًا • إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ قَدْ أَنَا سَبِيلَ الْحَقِّ وَأَوْضَحَ طَرِيقَهُ

فَشَقُّهُ لَا نَزَمَتُهُ • أَوْ سَعَادَةُ دَائِمَةٍ • إِنَّ مَنْ بَذَلَ نَفْسَهُ

فِي طَاعَةِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ كَانَتْ نَفْسُهُ نَاجِيَةً بِأَمَلَةٍ وَصِيَّتُهُ

رَاجِعَةً غَائِمَةً • إِنَّ فِي الْفَرَارِ مَوْجِدَةً اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَالَّذِ
 الدَّائِمِ وَالْعَارِ الدَّائِمِ وَإِنَّ الْفَارَ غَيْرَ مَرِيدٍ فِي عُمْرِهِ وَلَا مَخْرَجَ
 عَنْ تَوْمِهِ • إِنَّ الْمَرْءَ قَدْ بَسَّ دَرَكَ مَا لَمْ يَكُنْ لِنَفْسِهِ وَيَوْمَهُ
 فَوَتْ مَا لَمْ يَكُنْ لِيَدِهِ كَهَ فَلَئِنْ سُرُورَكَ بِمَا نَدَتْ مِنْ آخِرِ
 وَلَكِنْ أَسْفَكَ عَلَى مَا نَكَ مِنْهَا وَلَكِنْ هَمَكَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ
 إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ إِذَا أَرَادَ بَعْدَ خَيْرٍ وَفَقَهُ لِنَفَادِ أَجَلِهِ
 فِي أَحْسَنِ عَمَلِهِ وَرَزَقَهُ مِمَّا دَرَسَ مَهْلِكُهُ فِي طَاعَتِهِ قَبْلَ الْفَوْتِ
 إِنَّ أَمَامَكَ عَقَبَةً كَوْنٌ دَا الْخُفِّ فِيهَا أَحْسَنُ حَالٍ مِنَ الثَّقَلِ
 وَالْمُطْبَعِ عَلَيْهَا أَقْبَحُ أَمْرٍ مِنَ الْمُسْرِعِ وَإِنْ مَهْطَ بِكَ لِأَحَالَةٍ
 عَلَى جَنَّةِ أَوْ نَارٍ • إِنَّ أَكْظَمَ النَّاسِ حَسْرَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ رَجُلٌ
 أَكْتَسَبَ مَا لَا مِنْ غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ فَوَعَدَهُ رَجُلًا أَنْفَقَهُ فِي طَاعَةِ

فَدَخَلَ بِهِ الْجَنَّةَ وَدَخَلَ بِهِ الْجَنَّةَ وَدَخَلَ بِهِ الْأَوَّلَ لِلنَّارِ
 إِنَّ إِلَى صُلَاحِ الْأَدْبَاحِ مِنْهُمْ إِلَى الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ • إِنَّ هَذَا
 الْقُرْآنَ هُوَ النَّاسِجُ الَّذِي لَا يَفْشُ وَالْهَادِي الَّذِي لَا يَضِلُّ وَالْحَدِّ
 الَّذِي لَا يَكْذِبُ • إِنَّ هَذَا الْمَوْتَ لَطَالِبٌ حَيْثُ لَا يَفُوتُهُ
 الْمُقِيمُ وَلَا يَجْنِي مَنْ هَرَبَ إِنَّ فِي الْمَوْتِ لِرَاحَةٍ لِمَنْ كَانَ عَبْدًا
 شَهَوَاتِهِ وَأَسِيرَ أَهْوَاتِهِ لَكِنَّهُ كُلَّمَا أَطَالَ حَيَاتُهُ كَثُرَتْ تَسَائِلُهُ
 وَعُظُمَتْ عَلَى نَفْسِهِ حَيَاتِيَّتُهُ • إِنَّ أَخْسَرَ النَّاسِ صَنَفَهُ وَخَسِرَ
 سَعْيًا رَجُلٌ خَلَقَ بَدَنَهُ فِي طَلَبِ أَمَلٍ لَهُ وَلَمْ تَسَاعِدْهُ عَلَى إِرَادَتِهِ
 فَخَرَجَ مِنَ الدُّنْيَا بِحَسْرَتِهِ وَقَدِمَ عَلَى الْآخِرِ وَتَبِعَ آتِيَهُ • إِنَّ
 لِلْحَقِّ غَايَاتٍ لَا يَدُ مِنْ انْقِصَانِهَا فَجَاهَا إِلَى حَيْثُ انْقِضَا
 فَإِنَّ الْجَمَلَةَ فِي رَوِّهَا قَبْلَ تَمَامِهَا زِيَادَةٌ هَلَّا لَمْ يَكُنْ غَايَاتُهَا

نَهَايَاتُ فَاصْبِرْ وَاحْتِمْ نَهَايَاتَهَا فَالْتَجِرْ لَهَا قَبْلَ انْقِضَائِهَا
نهایات است پس صبر کن و تحمل کن نهایات را تا پیش از انقضای آنها
 نَزَائِدَةً لَهَا • إِنَّ اللَّهَ سَجَّانُهُ فَرَضَ عَلَيْكُمْ فَرَائِضَ فَلَا تَنْصِبُوا
نزدایدگی است از او • إِنَّ اللَّهَ سَجَّانُهُ فَرَضَ عَلَيْكُمْ فَرَائِضَ فَلَا تَنْصِبُوا
 وَحَدِّ لَكُمْ حَدُّو دَا فَلَاقْتَدُوا هَا وَنَهَايَاتُكُمْ عَنْ أَشْيَاءَ فَلَا
وحدد کند برای شما حد و دایره را و بپایندید به آن و نهایات کند شما را از چیزها
 تَنْتَهَكُوا هَا وَتَكْتَبُ عَنْ أَشْيَاءَ وَلَمْ يَدْعُهَا نَسِيَانًا فَلَا تَنْكَلِفُوا
تنتهک کنید اینها و بنویسید از چیزها و ندانید آنها را فراموشی و در سنجید اینها
 إِنَّ الْفُرْصَ تَمُوتُ مِنَ الْحَبَابِ فَانْتَهِزُوا هَا إِذَا امْكَنْتَ فِي أَبْوَابِ
این فرصت میمیرد از غبار و بپایندید به آن اگر در گاه که توان کرد
 الْحَيَرِ وَالْإِعَادَتِ نَدِيمًا • إِنَّ حَوَاجِ النَّاسِ إِلَيْكُمْ نِعْمَةٌ مِنْ
خیر و بازگردد به شما • إِنَّ حَوَاجِ النَّاسِ إِلَيْكُمْ نِعْمَةٌ مِنْ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَاعْنَمُوا هَا وَلَا تَمْلُوهَا فَتَحُولَ نِقْمًا • إِنَّ خَيْرَ الْمَالِ
از خداوند است بر شما پس عینت و داناقت را و مملو نکنید آنرا تا شود بدنامی • إِنَّ خَيْرَ الْمَالِ
 مَا أَوْفَرَكَ ذُخْرًا وَذَكَرًا وَكَسَبَكَ خَيْرًا وَآخِرًا • إِنَّ أَفْضَلَ
آنچه که بزرگوارتر است از تو و یادگار و کسب کند خیر و آخرت • إِنَّ أَفْضَلَ
 الْأَمْوَالِ مَا اسْتَرْقَ بِهِ حَرٌّ وَاسْتَحَقَّ بِهِ آخِرٌ • إِنَّ مَادَّ حَكَ
مالی است که بپایندد به تو با و آرد و استحقاق کند به تو آخرت • إِنَّ مَادَّ حَكَ
 لَخَادِعٌ لِعِفْلِكَ غَائِشٌ لَكَ فِي نَفْسِكَ بِكَادِبِ الْأَطْرَافِ وَزُورِ
خادع و فریب دهنده است به تو غاشی است در تو در نفس تو با کاذب اطراف و زور
 الشَّيْءِ فَإِنْ حَرَمَتْهُ نَوَالِكَ أَوْ مَنَعَتْهُ أَفْضَالُكَ وَسَمَكَ بِكُلِّ
چیز را اگر حرام کند تو را یا مانع کند تو را از فضل تو و ستم کند به تو با هر یک

فَضِيحَةٌ

فَضِيحَةٌ وَكُنْتُكَ إِلَى كُلِّ فَحِيحَةٍ • إِنَّ النَّفْسَ حَضِيحَةٌ وَالْأَذْنَ
فضیحه است و کنونی کنونی به هر فحیشی • إِنَّ النَّفْسَ حَضِيحَةٌ وَالْأَذْنَ
 حَاجَةٌ فَلَا تَجِبْ فِيمَكَ بِالْأَلْحَاجِ عَلَى قَلْبِكَ • فَإِنْ لَكُلِّ غَضِي
حاجه است پس در میان تو هم ضرورتی نیست که بخواهی که در دل خود
 مِنَ الْبَدَنِ اسْتِرَاحَةً • إِنَّ قَوْمًا عَبْدُوا اللَّهَ سَجَّانُهُ سَرَّعَهُ
از تن طلب استراحت • إِنَّ قَوْمًا عَبْدُوا اللَّهَ سَجَّانُهُ سَرَّعَهُ
 فَتِلْكَ عِبَادَةُ الْتَّجَارِ وَقَوْمٌ عَبْدُوا هَ مَرَهَبَةً فَتِلْكَ عِبَادَةُ
پس اینست پرستش بازرگانان که بپایندند خدا را به ترس و اینست پرستش
 الْعَبِيدِ وَقَوْمًا عَبْدُوا هَ شُكْرًا فَتِلْكَ عِبَادَةُ الْأَحْرَارِ
بندهگان • الْعَبِيدِ وَقَوْمًا عَبْدُوا هَ شُكْرًا فَتِلْكَ عِبَادَةُ الْأَحْرَارِ
 إِنَّ الْحَيَاءَ وَالْعِفَّةَ مِنْ خَلِيقِ الْإِيمَانِ وَانْهَمَا سَجَّانُهُ الْأَخْرَارِ
پس حیا و عفت از خلق ایمان است و اینها سنجیدگی است از آزادگان
 وَشِمَّةُ الْأَبْرَارِ • إِنَّ مِنْ أَيْفُسِ الْخَلَائِقِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى رَجُلًا
و شمه است از بزرگان • إِنَّ مِنْ أَيْفُسِ الْخَلَائِقِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى رَجُلًا
 وَكَلَهُ عَلَى نَفْسِهِ خَيْرًا عَنْ قَصْدِ السَّيْلِ سَائِرَ بَعْدِ ذَلِيلِ
و کشت او را بر نفس خود خیر از قصد سبیل سائر بعد از ذلیل
 إِنَّ مَنْ كَانَتْ الْعَاجِلَةُ أَمْلَكَ بِهِ مِنَ الْأَجَلَةِ وَأُمُورُ الدُّنْيَا
پس کسی که بود عجله است و دنیاوی بهر از برای او از تویر است و کارهای دنیا
 أَغْلَبَ عَلَيْهِ مِنْ أُمُورِ الْآخِرَةِ فَقَدْ بَاعَ الْبَاقِيَ بِالْفَاقِي وَ
افزود بر او از کارهای آخرت و حقین که از دست رفت پایداری و
 تَعَوَّضَ الْبَائِدَ عَنِ الْخَالِدِ وَاهْلَكَ نَفْسَهُ وَرَضِيَ لَهَا بِالْخَائِلِ
تعویض کرد از بایده از ماندگار و هلاک کرد نفس خود و راضی شد برای آن با خایه

الزَّائِلُ الْقَلِيلُ وَكَتَبَ بِهَا عَنْ رَجِّ السَّبِيلِ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 عَلَيْهِ مِنَ الْجَهَادِ بَأْيَدِكُمْ ثُمَّ بَالَسَنَتِكُمْ ثُمَّ يَقْلُوبِكُمْ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 فَمَنْ لَمْ يَعْرِفْ بَقْلِبِهِ مَعْرُوفًا وَلَمْ يُبَكِّرْ مُنْكَرًا أَقْبَلَ فَجَحَلَ عَلَيْهِ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 اسْفَلَهُ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 جَاءَ عَانِكُمْ تَدَاغَلَتْكُمْ حَائِلُهُ وَأَقْصَدَكُمْ مِقَاتِلُهُ إِنَّ اللَّهَ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 تَعَالَى وَصَاكُمْ بِالْتَّقْوَى وَجَعَلَ هَارِضًا مِنْ خَلْقِكَ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 فَاتَّقُوا الَّذِي أَنْتُمْ بَعِيْهِ وَتَوَاصِعُكُمْ بَيْدِهِ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 يَنْبَغِي أَنْ يَحْدَثَ الْمَوْتُ فِي هَذِهِ الدَّارِ وَحَسَنَ لَهُ النَّبَأُ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 قَبْلَ أَنْ يَصِلَ إِلَى دَارِ تَمَنَّا فِيهَا الْمَوْتُ فَلَا يَجِدُهُ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 تَقْوَى اللَّهِ حَيْثُ أَوْلِيَاءُ قُلُوبِهِمْ وَأَلْزَمَتْ قُلُوبَهُمْ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 مَخَافَتَهُ حَتَّى اسْتَمَرَّتْ لِبَابِهِمْ وَأَطَاعَتْ هَوَا جَرَهُمْ فَآخَذُوا ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}

الزَّائِلُ

الزَّائِلُ الْقَلِيلُ وَكَتَبَ بِهَا عَنْ رَجِّ السَّبِيلِ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 عَلَيْهِ مِنَ الْجَهَادِ بَأْيَدِكُمْ ثُمَّ بَالَسَنَتِكُمْ ثُمَّ يَقْلُوبِكُمْ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 فَمَنْ لَمْ يَعْرِفْ بَقْلِبِهِ مَعْرُوفًا وَلَمْ يُبَكِّرْ مُنْكَرًا أَقْبَلَ فَجَحَلَ عَلَيْهِ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 اسْفَلَهُ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 جَاءَ عَانِكُمْ تَدَاغَلَتْكُمْ حَائِلُهُ وَأَقْصَدَكُمْ مِقَاتِلُهُ إِنَّ اللَّهَ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 تَعَالَى وَصَاكُمْ بِالْتَّقْوَى وَجَعَلَ هَارِضًا مِنْ خَلْقِكَ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 فَاتَّقُوا الَّذِي أَنْتُمْ بَعِيْهِ وَتَوَاصِعُكُمْ بَيْدِهِ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 يَنْبَغِي أَنْ يَحْدَثَ الْمَوْتُ فِي هَذِهِ الدَّارِ وَحَسَنَ لَهُ النَّبَأُ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 قَبْلَ أَنْ يَصِلَ إِلَى دَارِ تَمَنَّا فِيهَا الْمَوْتُ فَلَا يَجِدُهُ • ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 تَقْوَى اللَّهِ حَيْثُ أَوْلِيَاءُ قُلُوبِهِمْ وَأَلْزَمَتْ قُلُوبَهُمْ ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}
 مَخَافَتَهُ حَتَّى اسْتَمَرَّتْ لِبَابِهِمْ وَأَطَاعَتْ هَوَا جَرَهُمْ فَآخَذُوا ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای} ^{بهری که اول جانی بود بی پای}

مَا آتَدَاءَ وَآخِذًا مَا أُعْطِيَ فَمَا أَكْفَلُ مِنْ حِمْلٍ حَقَّ حِمْلُهَا • **إِنَّ**
 انرا که آید و آنچه را که داده اند و چه کم است از آنکه آید و چه کم است از آنکه آید
لِلتَّقْوَى اللَّهُ جَلَّ وَتَبَعًا عُرْوَتُهُ وَمَعْقِلًا مَبِيعًا ذُرْوَتُهُ •
 برای تقوی خداوند بزرگوار و پیوسته است و معقل و مایه است
إِنَّ التَّقْوَى مُنْتَهَى رِجْهِ لِرِجَالِهِ مِنْ عِبَادِهِ وَحَاجَتُهُ مِنْ
 تقوی برای مردان است و حاجت او از عباد او است
خَلْفِهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ عِلْمِهِ وَأَنْ أَعْلَنَ كِتَابَهُ
 از پشت او است و تقوی خداوند را که از علم او و آنچه را که آشکار کرد
إِنَّ التَّقْوَى دَارُ حَصْنٍ غَيْرِ بَلَدٍ لَهَا إِلَهٌ وَالْفُجُورُ دَارُ حَصْنٍ ذَلِيلٍ
 تقوی برای مردان است و فساد برای مردان است و هر دو دارای حصارند
لَا يَحْزَنُ إِلَهَهُ وَلَا يَمْنَعُ مِنْ حَزَنِ إِلَهِهِ • **إِنَّ التَّقْوَى فِي**
 تقوی برای مردان است و تقوی برای مردان است
بِهِمْ الْحَزَنُ وَالْحَزَنُ فِي غَدِ الطَّرِيقِ إِلَى الْجَنَّةِ مَسْلَكًا وَاصِحٌ
 در راه بهشت و بهشت در راه بهشت
وَسَالِكُهُمُ الرَّجْحُ • **إِنَّ تَقْوَى اللَّهِ عِمَارَةُ الدِّينِ وَعِمَادُ الْيَقِينِ**
 و راه بهشت و راه بهشت
وَأَتَاهَا الْمَفْتَاحُ صَاحِبٌ وَمَصْبَاحُ نَجَاحٍ • **إِنَّ مَنْ صَحَّتْ**
 و راه بهشت و راه بهشت
لَهُ الْعِيَرَةُ عَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْمَثَلَاتِ حَتَّى التَّقْوَى عَنْ تَقْصُرِ
 و راه بهشت و راه بهشت
الشُّبُهَاتِ • **إِنَّ مَنْ فَارَقَ التَّقْوَى أَعْرَضَ بِاللَّذَاتِ وَالشُّبُهَاتِ**
 و راه بهشت و راه بهشت

فدعه

وَوَقَّعَ فِي تَبِهِ السِّيَّاتِ وَلَزِمَهُ كَثِيرُ النَّعَاتِ • **إِنَّ تَقْوَى**
 و در آید و در آید و در آید
اللَّهُ مِفْتَاحُ سَدَادٍ وَذَخِيرَةُ الْمَعَادِ وَعَنْقُ مِنْ كُلِّ مَلَكَةٍ
 خداوند کلید است و ذخیره است و عنق است
وَبِحَاةٍ مِنْ كُلِّ هَلَكَةٍ بِهَا نَحْوُ الْهَارِبِ وَنَجَى الْمَطَالِبِ وَنَالَ
 و بهیچان از هر هلاکتی که در آن است و نجات از هر طلبی که در آن است
الرَّغَائِبِ • **إِنَّ الْمَوْتَ لَزَائِرٌ غَيْرُ مَحْبُوبٍ وَوَأَسْرُ غَيْرُ مَطْلُوبٍ وَ**
 رغایب است • مرگ برای مردان است و مرگ برای مردان است
قَدْ كَانَ غَيْرُ مَغْلُوبٍ • **إِنَّ الدَّهْرَ لَخَصْمٌ غَيْرُ مَحْصُومٍ وَمُحْتَكَمٌ غَيْرُ**
 قَدْ كَانَ غَيْرُ مَغْلُوبٍ • زمانه است و زمانه است
طُلُوعٍ وَمُحَارَبٌ غَيْرُ مَحْرُوبٍ • **إِنَّ أَكْرَمَ الْمَوْتِ الْقَتْلُ الَّذِي**
 طلوع و محارب است و قتل است
نَفْسِي بِيَدِهِ لَا فُتْرٌ ضَرْبُهُ بِالسَّيْفِ أَهْوَنُ عَلَى مَنْ مَاتَ عَلَيْهِ عَلَى
 نفسی بیدار است و ضربت او با شمشیر آسانتر است
الْفَرَّاشِ إِنَّ الْخَايَةَ الْقِيَامَةَ وَكَفَى بِذَلِكَ وَاعْظَاكُمِنْ عَقْلِ
 الفرش است و خایه است و قیامت است
وَمُعْخِرًا لِمَنْ جَهَلَ وَبَعْدَ ذَلِكَ مَا تَعْلَمُونَ • **مَنْ هُوَ الْمُطَّلَعُ**
 و معخرا است و بعد از آنکه بدانید
وَرَوْعَاتِ الْفَزَعِ وَاسْتِكَالِ الْإِسْتِمَاعِ وَاخْتِلَافِ الْأَصْلَاحِ
 و روعات است و استیکال است و اختلاف است
وَضَيْقِ الْأَمْرِ مَا فِي وَشْدَةِ الْأَيْلَاسِ • **إِنَّ الْقُلُوبَ شَرْهَةٌ وَكَلَامٌ**
 و ضیق است و ایلایس است

وَأَقْبِلْ لَوْ أَنَّ بَارَأْتَهُمْ مِنْ أَقْبَالِهَا وَشَرُّهَا فَإِنَّ الْقَلْبَ
 إِذَا أَكْرَهَ عَمَى • إِنَّ الْعِلْمَ يَهْدِي وَيُرْشِدُ وَيُنْجِي وَإِنَّ الْجَهْلَ
 يُغْوِي وَيُضِلُّ وَيُرْدِي • إِنَّ لِلْقُلُوبِ أَقْبَالَ وَأَذْبَاقًا وَإِذَا أَفْلَكَ
 فَاحْمَلُوهَا عَلَى التَّوَافُلِ وَإِذَا أَذْبَرْتَ فَانْقَصِرْ وَابْهَاجْ عَلَى الْفَرِيضِ
 إِنَّ السُّلْطَانَ لَا مِثْلَ اللَّهِ فِي الْخَلْقِ وَمَعِيقُ الْعَدْلِ فِي الْبِلَادِ
 الْعِبَادِ وَوَزَعُهُ فِي الْأَرْضِ • إِنَّ أَبْصَارَ هَذِهِ الْفُجُولِ طَوَّحَ
 وَهُوَ سَبَّحَ بِهَا قَادًا أَنْظَرَ أَحَدَكُمْ إِلَى امْرَأَةٍ فَاعْجَبَتْ فَلَمَسَتْ
 أَهْلَهُ فَأَتَمَّتْهَا بِمِرَّةٍ بِامْرَأَةٍ • إِنَّ أَحْسَنَ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ
 حَسَنَ عَيْشِ النَّاسِ فِي عَيْشِهِ • إِنَّ أَحْسَنَكَ إِلَى مَنْ كَادَبَكَ
 مِنَ الْأَضْدَادِ وَالْحَسَادِ لَا غَيْظَ عَلَيْهِمْ مِنْ مَرَافِعِ إِيْسَانِكَ مِنْهُمْ
 وَهُوَ دَاعٍ إِلَى صَلَاحِهِمْ • إِنَّ رَأْيَكَ لَا يَتَّبِعُ لِكُلِّ شَيْءٍ فَرَعَهُ

لَمْ يَمُتْ أَنْ مَا لَكَ لَا يَنْفِي جَمِيعَ النَّاسِ فَاحْصُصْ بِهِ أَهْلَ الْحَقِّ
 إِنَّ كِدَامَتِكَ لَا يَتَّبِعُ لِكُلِّ شَيْءٍ فَتَوَخَّ بِهَا أَفْضَلَ الْخَلْقِ
 إِنَّ لَيْلَكَ وَنَهَارَكَ لَا يَتَّبِعُ عِبَادَ رَجَائِكَ فَاقْتُمْ بِهَا
 بَيْنَ عَمَلِكَ وَمَرَاتِكَ • إِنَّ أَوْقَاتَكَ أَجْزَاءُ عَمَلِكَ فَلَا تُشْفِدْ
 لَكَ وَقْتًا إِلَّا مَا يَنْجِيكَ • إِنَّ نَفْسَكَ مَطْبُوكُكَ • إِنَّ أَجْهَدَ
 قَتْلُهَا وَإِنْ سَمِعْتَ بِهَا أَقْبَلَهَا • إِنَّكَ أَنْ أَخْلَكَ بِشَيْءٍ مِنْ هَذَا
 التَّقْيِيمِ فَلَا تَقُومُ تَوَافُلُ تَكْنِيسُهَا بِفَرِيضِ تَضْيِيقِهَا • إِنَّ أَحَاكَ
 حَقًّا مَنْ غَفَرَ لَكَ وَسَدَّ خَطَاكَ وَقَبَّلَ عُدَّتَكَ وَسَتَرَ
 عَوْنَكَ وَنَفَا وَجَلَكَ وَحَقَّقَ أَمْلَكَ • إِنَّ الَّذِي فِي يَدِكَ
 قَدْ كَانَ لَهُ أَهْلٌ قَبْلَكَ وَهُوَ صَائِرٌ إِلَى مَنْ بَعْدَكَ وَإِنَّمَا
 أَنْتَ جَامِعٌ لِأَحَدِهِمْ جُلَيْنِ إِمَّا رَجُلٌ عَمِلَ فِيمَا جُمِعَتْ بِطَاعَةِ

فَسَعِدَ بِمَا شَقِيَتْ بِهِ أَوْ رَجُلٌ فَمَا جَعَلَتْ مَعْصِيَةَ اللَّهِ فَشَقِيَتْ
بِهَا جَعَلَتْ وَلَيْسَ أَحَدُهَا دِينَ أَهْلًا • إِنَّ تَوَثُّرَهُ عَلَى نَفْسِكَ
وَلَا تَحِلُّ لَهُ ظَهْرُكَ • إِنَّ الْعَبْدَ بَيْنَ نَعْمَةٍ وَذَنْبٍ لَا يُصْلِحُهَا
إِلَّا الْإِسْتِغْفَارُ وَالشُّكْرُ • إِنَّ الْأَعْمَى بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنْ
الْمُنْكَرِ لَا يَقْرَبَانِ مِنْ أَجْلِ وَلَا يَنْفُصَانِ مِنْ زَهْرٍ وَلَكِنْ
يُضَاعِفَانِ الثَّوَابَ وَيُعْطِيَانِ الْأَجْرَ وَأَفْضَلُ فِيمَا كَلَّمَ عَبْدُ اللَّهِ
عَنْدَ إِيَّامِ جَلَسَ • إِنَّ سُبْحَانَهُ أَمْرٌ عِبَادَهُ تَخِيرًا وَنَهْيًا هُمْ تَحَدُّبًا
وَكَلْفَ يَسِيرًا وَلَمْ يَكْلَفْ عَسِيرًا وَأَعْطَى عَلَى الْقَلِيلِ كَثِيرًا وَلَمْ
يُعْصَ مَعْلُوبًا وَلَمْ يُطْعَ مُكْرَهًا وَلَمْ يُرْسِلِ الْأَنْبِيَاءَ لِعِبَادِهِ وَلَمْ
يُنْزِلِ الْكُتُبَ عَسَا وَمَا خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا
ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ

قَلَابِدُ فِي الْأَعْنَاقِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ وَصَلَهَا وَصَلَهُ اللَّهُ وَمَنْ
نَقَصَهَا خَذَلَهُ اللَّهُ وَمَنْ اسْتَحْفَ بِهَا خَاصَمَتَهُ إِلَى الَّذِي أَكْثَرُهَا
وَأَخَذَ خَلْقَهُ بِحُفْظِهَا • إِنَّ صَلَاةَ الْأَعْمَى حَامِلٌ مِنْ مُوجِبَاتِ
الْإِسْلَامِ • وَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَحْرَى بِأَكْرَامِهَا وَاللَّهُ تَعَالَى
يَعْلَمُ مَنْ وَصَلَهَا وَنُقِطِعَ مَنْ قَطَعَهَا وَيَكْرُمَ مَنْ أَكْرَمَهَا
وَأَنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ مِنْ أَفْتِنَا الْيَأْسَ وَلَزِمَ الْقُنُوعَ وَالْوَسْعَ
وَبَرِيءٌ مِنَ الْخِرَصِ وَالطَّعْنِ فَإِنَّ الطَّعْنَ وَالْخِرَصَ الْفَقْرُ الْحَاضِرُ
وَأَنَّ الْيَأْسَ وَالْقَنَاعَةَ الْغِنَى الظَّاهِرُ • إِنَّ الْجَاهِدَ نَفْسَهُ
وَالْمَغَالِبَ غَضَبُهُ وَالْمُحَافَظَةَ عَلَى طَاعَةِ رَبِّهِ رَفْعُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
لَهُ ثَوَابُ الصَّالِحِينَ الْقَائِمِينَ وَيُسَبِّلُهُ دَرَجَةَ الْمُرَاطِبِ الصَّابِرِينَ
إِنَّ أَفْضَلَ مَا اسْتُجْلِبَ بِهِ الشُّجَاءُ الشَّجَاعَةُ وَإِنَّ أَخْلَلَ مَا اسْتُجْلِبَ

بِهَ الْاِزْجِ الْبَاقِيَةِ الصَّدَقَةُ • اِنْ مَنْ شَغَلَ نَفْسَهُ بِالْمَفْرُوضِ

بأن سودا بمانده صدقه بر کسی که نفس خود را بکار خود مشغول

عَلَيْهِ عَنِ الْمُخْمُونِ لَهُ فَرَحٌ بِالْمَقْدُورِ عَلَيْهِ وَلَهُ كَانَ أَكْثَرُ النَّاسِ

بر او از دشمنان او بفرح خاطر بود بآنکه آنرا بر سر او بود و او را بآنکه از دشمنان

سَلَامَةٌ فِي عَافِيَةٍ وَرَجَاءٌ فِي غَنَظَةٍ وَغَنِمَةٍ فِي مَسَرَّةٍ • اِنَّ اللَّهَ

در سعادتی در سلامت و در رجای در غنای در غنیمت در مسرت • اِنَّ اللَّهَ

يَجْعَلُ لِلْعَبْدِ اِنْ شَدَّتْ جِلَّتُهُ وَعُظِمَتْ طَلِبَتُهُ وَتَوَقَّيْتُ

نعمت را بآنکه بر بنده او شدت جلال او و عظمت طلب او و توقعت

مَكِيدَتُهُ أَكْثَرَ مِمَّا سَيَّ لَهُ فِي الذِّكْرِ الْحَكِيمِ وَلَمْ يَجْعَلْ بَيْنَ الْعَبْدِ فِي

مکیدت او بآنکه از ذکر حکیم او بآنکه بآنکه بآنکه

ضَعْفِهِ وَقَلَّ جِلَّتُهُ أَنْ يَبْلُغَ دُونَ مَا سَيَّ لَهُ فِي الذِّكْرِ الْحَكِيمِ

ضعف او و قل جلال او بآنکه بآنکه بآنکه

وَإِنَّ الْعَارِفَ لَهَذَا الْعَامِلِ بِهِ أَغْظَمُ النَّاسِ رَاحَةً فِي مَنَعَةِ

و اِنَّ العارف لهذا العاقل به اعظم الناس راحة في منعة

وَإِنَّ الشَّارِكَ لَهُ وَالشَّاكُ فِيهِ لِأَغْظَمُ النَّاسِ شُغْلًا فِي مَضَرَّةٍ

و اِنَّ الشارک له و الشاک فی به اعظم الناس شغلًا في مضرة

إِنْ هَاهُنَا وَأَشَارَ بِهِ إِلَى صَدْرِهِ وَلَعَلَّاجًا لَوَاصِبَتْ لَهُ

اِنْ هاهنا و اشار به الى صدره و لعلاجا لواصبت له

جُمْلَةُ لِيْ أُصِيبَ لِقَنَاعَةٍ مَّا مَوْنٌ عَلَيْهِ مَتَّحِلًا لَهُ لَدُنَّ الدُّنْيَا

جملة لي اصاب لقناعه ما مون عليه متحلا له لدن الدنيا

أَوْ مُسْتَظْهِرًا نِعَمَ اللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ وَنَحْنُ عَلَى أَوْلِيَّائِهِ أَوْ مُنْقَادًا

او مستظهر انعم الله على عباديه و نحن على اوليائه او منقادا

لِجُمْلَةِ الْحَقِّ لَا بَصِيرَةَ لَهُ فِي أَحْيَاءِهِ تَقْدِحُ الْبُكَ فِي قَلْبِهِ

لجملة الحق لا بصيرة له في احيائه تقدح البك في قلبه

الْأَوَّلُ عَارِضٌ مِنْ شُبُهَةٍ • إِنَّ الدُّنْيَا دَارُ عَنَاءٍ وَفَنَاءٍ وَغَيْرِ

الاول عارض من شبهة • اِنَّ الدنيا دار عناء و فناء و غير

وَعَبْرٍ وَمَحَلُّ فِتْنَةٍ وَحَسَنَةٍ • إِنَّ الدُّنْيَا دَارُ فَجَائِعٍ مِنْ عَجَلٍ

و عبر و محل فتنه و حسنة • اِنَّ الدنيا دار فجائع من عجل

فِيهَا فَجَعَ بِنَفْسِهِ وَمَنْ أَمَلَ فَجَعَ بِأَحْبَبِهِ • إِنَّ الدُّنْيَا قَدْ

فيها فجع بنفسه و من امل فجع باحببه • اِنَّ الدنيا قد

أَدْبَرَتْ وَأَذِنَتْ بَوْدَاعٍ وَإِنَّ الْآخِرَةَ قَدْ أَفْلَتْ وَأَشْرَفَتْ

ادبرت و اذنت بوداع و اِنَّ الآخرة قد افلت و اشرفت

بِاطْلَاعِ • إِنَّ الدُّنْيَا مَعْكُوسَةٌ مَعْكُوسَةٌ كَذَاتِهَا تَغْبِضُ وَ

باطلاع • اِنَّ الدنيا معكوسة معكوسة كذاتها تغبض و

مَوَاهِبُهَا تَغْبِضُ وَعَيْشُهَا عَنَاءٌ وَبِقَاؤُهَا فَنَاءٌ وَتَجَرُّ بِطَالِهَا وَ

مواهبها تغبض و عيشها عناء و بقاؤها فناء و تجر بطالها و

وَتُرْدِي رَاكِبَهَا وَتَحُونُ الْوَانِقُ بِهَا فَتَرْجِعُ الْمُطْهَنَ إِلَيْهَا • وَإِنْ

و تردي راكبا و تحون الوانق بها و ترجع المطهن اليها • و اِنْ

جَعَلَهَا إِلَى انْصِدَاعٍ وَوَصَلَهَا إِلَى انْقِطَاعِ • إِنَّ مَنْ هَوَانِ

جعلها الى انصداع و وصلها الى انقطاع • اِنَّ من هوان

الدُّنْيَا عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُعْصِيَ لِأَهْلِهَا وَلَا يَنَالُ مَا عِنْدَهُ إِلَّا

الدنيا على الله ان لا يعصي لاهلها و لا ينال ما عنده الا

بِتَرْكِهَا • إِنَّ الدُّنْيَا كَالْحَيَّةِ لَيِّنٌ مَسَهَا فَأَنْتَلَسَتْهَا فَأَعْرَضَ

بتركها • اِنَّ الدنيا كالحية لين مسها فانلتستها فاعرض

عَمَّا يُجِبُّكَ فِيهَا الْقِلَّةُ مَا بَصَحَكَ مِنْهَا وَكُنِ الْإِنْسَ مَا تَكُونُ بِهَا
أَخَذَرُ مَا تَكُونُ مِنْهَا • إِنَّ دُنْيَاكُمْ هَذِهِ لَا هَوْنَ فِي عَيْنِي
مِنْ عِرَاقٍ خَيْرٍ فِي يَدٍ مَجْدُومٍ وَأَحْفَرُ مِنْ وَرْقَةٍ فِي فَمٍ جَرَادٍ
مَا لِعَلِّي وَنَعِيمٍ نَفْثًا وَلَذَّةٍ لَا يَبْقَى • إِنَّ الدُّنْيَا كَالْعُجْلِ تَغْوِي
مَنْ أَطَاعَهَا وَتَهْلِكُ مَنْ أَجَاهَا وَإِنَّهَا السَّعِيَّةُ الزَّوَالُ وَشِبْكَةُ
الْإِسْقَالِ • إِنَّ الدُّنْيَا ثَقِيلُ أَثْقَالِ الطَّالِبِ وَتَذِيرُ أَدْبَالِ الْهَلَاكِ
وَتَصِلُ مُوَاصِلَةَ الْمُلُوكِ وَتَفَارِقُ مُفَارَقَةَ الْعُجُولِ
إِنَّ الدُّنْيَا مَنْزِلُ قُلْعَةٍ وَلَيْسَتْ بِدَارِ نَجْعَةٍ خَيْرُهَا هَيْدٌ
وَشَرُّهَا عُنْدٌ وَمُلْكُهَا إِسْلَابٌ وَعَامَرُهَا نَحْرُبٌ • إِنَّ
الدُّنْيَا هِيَ الْكِنُودُ الْعَنُودُ وَالصَّدُورُ الْحَيُّ وَالْجُودُ الْمَيُودُ
حَالُهَا إِنْتِقَالٌ وَسُكُونُهَا زَلْزَالٌ وَعِزُّهَا ذَلٌّ وَجِدُّهَا

هَزَلٌ وَكَثْرَتُهَا قَلٌّ وَعُلُوُّهَا سُفْلٌ أَهْلُهَا عَلَى سَاقٍ وَسِيَاقُ
وَلِحَاقٍ وَفِرَاقٍ وَهِيَ دَارُ حَرْبٍ وَسَلْبٍ وَتَهْبٍ وَعَطَبٍ
إِنَّ الدُّنْيَا غُرُورٌ حَائِلٌ وَظُلْمٌ زَائِلٌ وَسِنَادٌ مَائِلٌ تَصِلُ الْعِطِيَّةُ
بِالزَّمَانَةِ وَالْأُمْنِيَّةُ بِالْمُنِيَّةِ • إِنَّ الدُّنْيَا عَيْشٌ أَقْصَرُ
نَحِيرُهَا نَسِيرٌ وَأَقْبَالُهَا خَدِيعَةٌ وَأَذْيَارُهَا فَجِيعَةٌ وَلَذَاتُهَا
فَانِيَّةٌ وَبَيْعَاتُهَا بَاقِيَّةٌ • إِنَّ الدُّنْيَا دَارُ أَوْلَها عَنَاءٌ
وَآخِرُهَا فَنَاءٌ فِي حَلَالِهَا حِسَابٌ وَفِي حَرَامِهَا عِقَابٌ
مَنْ اسْتَغْنَى فِيهَا فَنِنٌ وَمَنْ افْتَقَرَ فِيهَا حَزَنٌ • إِنَّ الدُّنْيَا
دَارُ شُحُوصٍ وَحَلَّةٍ تَبْخِصُ سُلُكُهَا طَاعِينَ وَفَاطِنُهَا بَالِينَ
وَيَرْفُقُهَا خُلْبٌ وَنُطْقُهَا كَاذِبٌ وَأَمْوَالُهَا مَحْرُوبَةٌ وَأَعْلَامُهَا
مَسْلُوبَةٌ • أَلَا وَهِيَ الْمُتَصَدِّقَةُ بِالْعَيْنِ وَالْجَائِحَةُ بِالْجَوْنِ

وَفَنَاءٍ وَسَلْبٍ وَحَرْبٍ • إِنَّ الدَّهْرَ مَوْتٌ قَوْلُهُ لَا تَهْتَفِ
 بِهَا مَهْ وَلَا تَوَسِّي جَرَّاحَهُ يَرْمِي الصَّحْبَ بِالسَّفَمِ وَالنَّاسَ
 بِالْعَطَبِ • إِنَّ الدُّنْيَا لَمَشْغَلَةٌ عَنِ الْآخِرَةِ لَمْ يُصَبَّ طَائِفَةٌ
 مِنْهَا سَبِيًّا إِلَّا افْتَحَتْ عَلَيْهِ خِصَا عَلَيْهِمْ وَلَهَّجَّتْ بِهَا • إِنَّ
 اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ الدُّنْيَا لِمَا بَعْدَهَا وَابْتِلَاءً فِيهَا أَهْلَهَا
 لِيَعْلَمَ أَتَمَّ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَسْنَا لِلدُّنْيَا خُلَفَاءَ وَلَا لِالْبَاقِي
 لَهَا أُمْنًا وَإِنَّمَا وَضَعْنَا فِيهَا لِنَبَاتِهَا وَنَعْمَلُ فِيهَا لِمَا بَعْدَهَا
 إِنَّ الدُّنْيَا دَارُ مَهَالِكٍ أَلْفَاءٍ وَلَا أَهْلَهَا مِنْهَا الْجَلَاءُ وَبِئْسَ
 جُلُوسٌ خَصْرَةٌ قَدْ جَحَّتْ لِلطَّالِبِ وَالتَّبَتُّ بِقَلْبِ الشَّاطِرِ
 فَامْتَحِلُوا عَنْهَا بِأَحْسَنِ مَا خَصَرَكُمْ مِنَ الزَّادِ وَلَا تَتَّكِلُوا
 فِيهَا إِلَّا الْكَفَافَ وَلَا تَطْلُبُوا مِنْهَا أَكْثَرَ مِنَ الْبِلَاحِ • إِنَّ

وَفَنَاءٍ وَسَلْبٍ وَحَرْبٍ • إِنَّ الدَّهْرَ مَوْتٌ قَوْلُهُ لَا تَهْتَفِ
 بِهَا مَهْ وَلَا تَوَسِّي جَرَّاحَهُ يَرْمِي الصَّحْبَ بِالسَّفَمِ وَالنَّاسَ
 بِالْعَطَبِ • إِنَّ الدُّنْيَا لَمَشْغَلَةٌ عَنِ الْآخِرَةِ لَمْ يُصَبَّ طَائِفَةٌ
 مِنْهَا سَبِيًّا إِلَّا افْتَحَتْ عَلَيْهِ خِصَا عَلَيْهِمْ وَلَهَّجَّتْ بِهَا • إِنَّ
 اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ الدُّنْيَا لِمَا بَعْدَهَا وَابْتِلَاءً فِيهَا أَهْلَهَا
 لِيَعْلَمَ أَتَمَّ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَسْنَا لِلدُّنْيَا خُلَفَاءَ وَلَا لِالْبَاقِي
 لَهَا أُمْنًا وَإِنَّمَا وَضَعْنَا فِيهَا لِنَبَاتِهَا وَنَعْمَلُ فِيهَا لِمَا بَعْدَهَا
 إِنَّ الدُّنْيَا دَارُ مَهَالِكٍ أَلْفَاءٍ وَلَا أَهْلَهَا مِنْهَا الْجَلَاءُ وَبِئْسَ
 جُلُوسٌ خَصْرَةٌ قَدْ جَحَّتْ لِلطَّالِبِ وَالتَّبَتُّ بِقَلْبِ الشَّاطِرِ
 فَامْتَحِلُوا عَنْهَا بِأَحْسَنِ مَا خَصَرَكُمْ مِنَ الزَّادِ وَلَا تَتَّكِلُوا
 فِيهَا إِلَّا الْكَفَافَ وَلَا تَطْلُبُوا مِنْهَا أَكْثَرَ مِنَ الْبِلَاحِ • إِنَّ

الدُّنْيَا لَا يَسْلَمُ مِنْهَا إِلَّا بِالزُّهْدِ فِيهَا اتَّكَلَى النَّاسُ بِهَا
 فَتَنَةٌ فَمَا آخَذُوا مِنْهَا لَهَا أَخْرَجُوا مِنْهُ وَحُسْبُوا عَلَيْهِ
 وَمَا آخَذُوا مِنْهَا لَغْوٌ هَا قَدِمُوا عَلَيْهِ وَأَقَامُوا فِيهِ وَإِنَّمَا
 عِنْدَ ذَوِي الْعُقُولِ كَالِظِلِّ بَنِي سَرَاهُ سَائِغًا حَتَّى قَلَصَ
 وَنَزَادًا حَتَّى نَقَصَ وَقَدْ أَعْتَدَ اللَّهُ سُجَانَهُ لِيَكُنَّ فِي النَّهْيِ
 عَنْهَا وَأَنْذَرَكُمْ وَحَدَرَكُمْ مِنْهَا فَأَبْلَغَ • إِنَّ الدُّنْيَا لَمْ تُخْلَقْ
 لَكُمْ دَارَ مُقَامٍ وَلَا تَحْلَاقٍ • وَإِنَّمَا جَعَلْتُ لَكُمْ حِجَارًا لِيَتَرَوُا
 مِنْهَا الْأَعْمَالُ الصَّالِحَةَ لِذَاكَ الْفَرَارِ فَكُونُوا مِنْهَا عَلَى أَوْفَارِ
 وَلَا تَخْذَعُوا عَنْهَا الْعَاجِلَةَ وَلَا تَغْرُكُمْ فِيهَا الْفِتْنَةُ • إِنَّ الدُّنْيَا
 قَصْدُ الْأَمَلِ وَالشُّكْرِ عَلَى النِّعَمِ وَالْوَرَعِ عَنِ الْحَاظِرِ فَإِنْ غَرَبَ
 ذَلِكَ عَنْكُمْ فَلَا تَغْلِبْ الْحَرَامَ صَبْرَكُمْ وَلَا تَسْأَلُوا عِنْدَ النِّعَمِ شُكْرَكُمْ

الدُّنْيَا لَا يَسْلَمُ مِنْهَا إِلَّا بِالزُّهْدِ فِيهَا اتَّكَلَى النَّاسُ بِهَا
 فَتَنَةٌ فَمَا آخَذُوا مِنْهَا لَهَا أَخْرَجُوا مِنْهُ وَحُسْبُوا عَلَيْهِ
 وَمَا آخَذُوا مِنْهَا لَغْوٌ هَا قَدِمُوا عَلَيْهِ وَأَقَامُوا فِيهِ وَإِنَّمَا
 عِنْدَ ذَوِي الْعُقُولِ كَالِظِلِّ بَنِي سَرَاهُ سَائِغًا حَتَّى قَلَصَ
 وَنَزَادًا حَتَّى نَقَصَ وَقَدْ أَعْتَدَ اللَّهُ سُجَانَهُ لِيَكُنَّ فِي النَّهْيِ
 عَنْهَا وَأَنْذَرَكُمْ وَحَدَرَكُمْ مِنْهَا فَأَبْلَغَ • إِنَّ الدُّنْيَا لَمْ تُخْلَقْ
 لَكُمْ دَارَ مُقَامٍ وَلَا تَحْلَاقٍ • وَإِنَّمَا جَعَلْتُ لَكُمْ حِجَارًا لِيَتَرَوُا
 مِنْهَا الْأَعْمَالُ الصَّالِحَةَ لِذَاكَ الْفَرَارِ فَكُونُوا مِنْهَا عَلَى أَوْفَارِ
 وَلَا تَخْذَعُوا عَنْهَا الْعَاجِلَةَ وَلَا تَغْرُكُمْ فِيهَا الْفِتْنَةُ • إِنَّ الدُّنْيَا
 قَصْدُ الْأَمَلِ وَالشُّكْرِ عَلَى النِّعَمِ وَالْوَرَعِ عَنِ الْحَاظِرِ فَإِنْ غَرَبَ
 ذَلِكَ عَنْكُمْ فَلَا تَغْلِبْ الْحَرَامَ صَبْرَكُمْ وَلَا تَسْأَلُوا عِنْدَ النِّعَمِ شُكْرَكُمْ

فَقَدْ أَعَدَّ اللَّهُ سِجَانَهُ الْكَيْفَ مَسْفَرَةٌ ظَاهِرَةٌ وَكُتِبَ بِالْمِزْنِ
الْعُدَّةَ وَاصْحَدَ • إِنَّ عَلَى مَنْ أَجَلِي جَنَّةَ حَصِينَةٍ فَلَإِجَاءِ
يَوْمِي أَنْفَرَجَتْ عَنِّي وَأَسْلَمْتَنِي فَجَنِّدْ لِي طَبِشُ السَّهْمِ وَلَا يَبْرَأُ
نُوقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَدْ طَلَبَ رَجُلٌ مِنْ بَيْتِ مَالِ
الْمُسْلِمِينَ نِسَاءً وَهُوَ مِمَّنْ لَا يَحِقُّ أَنْ يُعْطِيَهُ • إِنَّ هَذَا
الْمَالُ لَيْسَ لِي وَلَا لَكَ وَإِنَّمَا هِيَ لِلْمُسْلِمِينَ وَجَلَّ أَسْمَاءُ فِيمَ
فَإِنْ شَرَوْكُمُ فِي جَنَّتِهِمْ شَرَكْتُمْ بِهِ وَالْأَخْنَاءُ أَيْدِيَهُمْ لَا
يَكُونُ لغيرِ أَهْلِهِمْ • إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَنْ تَكُونَ نِيَّةُ الْإِنْسَانِ
لِلنَّاسِ حِيلَةً كَمَا يَحِبُّ أَنْ تَكُونَ نِيَّةً فِي طَاعَتِهِ قَوِيَّةً غَيْرَ
مَذْخُولَةٍ • إِنَّ الْخَافِيَةَ فِي الدِّينِ وَالْدُّنْيَا لِنِعْمَةٍ جَمِيلَةٍ
وَمَوْهَبَةٍ جَزِيلَةٍ • إِنَّ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ يُعْلَانُ فِيكَ فَاعْلَمْ

فِيهَا وَأَخَذَ مِنْكَ فَخَذَ مِنْهَا • إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَطْلَعَ لَكَ
الْأَرْضَ فَاخْتَارَ لَنَا شِعْهَ نَصْرُونا وَنَصْرُ حُونَ لِنَصْرِ حَاجِجُونَ
لِحُزْنِنا وَيَذُولُونَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمَّا أَلَمْ فِينَا أَوْلَيْكَ مَثَاوَا لِنَا
• أَنْ تَصْبِرُوا فِيهِ اللَّهُ مِنْ كُلِّ مَصِيبَةٍ خَلْفَ • إِنَّ تَبَدَّلُوا
أَمْوَالَكُمْ فِي حَنْبِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ مُسْرِعُ الْحَلْفِ • إِنَّ صَبْرَتَكَ
جَرَى عَلَيْكَ الْقَلَمُ وَأَنْتَ مَا جُورَ • إِنَّ جَزَعْتَ جَرَى
عَلَيْكَ الْقَدَرُ وَأَنْتَ مَا زُورَ • إِنَّ صَبْرَتَكَ صَبْرَ الْأَحْرَارِ
وَالْإِسْلَامُ سَلَوُ الْأَغَارِ • إِنَّ صَبْرَتَكَ أَدْرَكَتْ بِصَبْرِكَ
مَنَارَكَ الْأَبْرَارِ وَأَنْ جَزَعْتَ أَمَرَ دَكَ جَزَعَكَ عَذَابُ النَّارِ

مُصَبِّحَةٌ

حَسْبُ الْعَاقِبَةِ

اِنْ كَانَ الْكَلَامُ الْبَلَاغَةُ فَبِئْسَ السَّلَامَةُ مِنَ الْعِثَارِ
 اِنْ كَانَ فِي الْغَضَبِ الْاِثْرُ فِي الْحِلْمِ ثَوَابُ الْاِثْرِ
 جَانِبًا عَلَى كُلِّ مَا تَفَلَّتْ مِنْ يَدَيْكَ فَاجْرَعْ عَلَى مَا لَمْ يَصِلْ
 اِلَيْكَ اِنْ كُنْتَ حَرِيصًا عَلَى طَلَبِ الْمَضْمُونِ لَكَ مَكْنُ حَرِيصًا
 عَلَى اَدَاءِ الْمَفْرُوضِ عَلَيْكَ اِنْ اسْتَطَعْتَ اَنْ لَا يَكُونَ
 بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ ذُو نِعْمَةٍ فَاَفْعَلْ اِنْ اَحْبَبْتَ اَنْ يَكُونَ
 اَسْعَدَ النَّاسِ مَا عَمِلْتَ فَاَعْمَلْ اِنْ اَمَرَدْتَ قَطِيعَةَ اخِيكَ
 فَاسْتَبِقْ لَهُ مِنْ نَفْسِكَ بَقِيَّةَ بَرَجِ اِلَيْهَا اِنْ بَدَا لَهُ ذَلِكَ
 يَوْمًا اِنْ اسْتَقَمْتَ اِلَيَّ وَدُودَكَ فَاحْزِنْ مَعَهُ اَمْرَكَ
 وَاسْتَبِقْ لَهُ مِنْ سِرِّكَ مَا لَعَلَّكَ اَنْ تَتَدَمَّ عَلَيْهِ وَقَامًا
 اِنْ لَمْ تَرُدَّ نَفْسَكَ عَنْ كَيْفِ مَا يُحِبُّ خَافَهُ مَكْرُوهُهُ سَمَتْ

بِكَ الْاَهْوَاءُ اِلَى كَيْفٍ مِنَ الضَّرَرِ اِنْ عَقَدْتَ اِيْمَانَكَ فَاَضْ
 بِالْمَقْصِي عَلَىكَ وَلَكَ وَلَا تَنْجُ احَدًا اِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَاتَنْظِرْ
 مَا آتَيْكَ بِهِ الْقَدَرُ اِنْ وَقَعَتْ بَيْنَكَ وَبَيْنَ عَدُوِّكَ قِصَّةٌ
 عَقَدْتَ بِهَا صَلَاحًا وَالْبَسَنَةُ بِهَا ذِمَّةٌ فَخُطْ عَهْدَكَ بِالْوَفَاءِ
 وَارْعَ ذِمَّتَكَ بِالْاِمَانَةِ وَاجْعَلْ نَفْسَكَ جَنَّةَ بَيْنِكَ وَبَيْنَ مَا
 اَعْطَيْتَ مِنْ عَهْدِكَ اِنْ اَحْبَبْتَ سَلَامَةَ نَفْسِكَ وَسَرْمَعًا
 فَاَقِلْ كَلَامَكَ وَاکْثِرْ صَمْتَكَ يَوْفُ فِكْرِكَ وَكَيْفَ فَلَئِكَ وَكَيْلِمْ
 النَّاسُ مِنْ يَدِكَ اِنْ لَمْ تَكُنْ حَلِيمًا فَخَلْ فَإِنَّهُ قَلَّ نَسَبُهُ بِقَوْمِ
 اِلَّا اَوْشَكَ اَنْ يَصِيرَ مِنْهُمْ اِنْ صَبَرْتَ صَبْرَ الْكَامِلِ سَلَوْتَ
 سَلَوُ الْبَهَائِمِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ اَتَى عَلَيْهِمْ اِنْ
 نَطَقُوا صَدَقُوا وَانْ صَمُّوا لَمْ يَسْبِقُوا اِنْ نَظَرُوا اَعْيَبُوا وَانْ

فِيهِ وَلَمْ تَشْبِهْ بِالْهَوَىٰ وَأَسْبَابُ الدُّنْيَا إِنَّكَ لَنْ تُبْلَغَ
 أَمْلَكَ وَلَنْ تَعُدَّ وَاجِلَكَ فَاتَّقِ اللَّهَ وَأَجْلِبْ فِي الطَّلَبِ
 إِنَّكَ مُدْرِكُ قِسْمِكَ وَمَضْمُونُ رِزْقِكَ وَمُسْتَوْفٍ مَا كُتِبَ
 لَكَ فَارْحُ نَفْسَكَ مِنْ شَفَاءِ الْحَرِّ وَمَذَلَّتِ الطَّلَبِ وَتَقِ
 بِاللَّهِ وَخَفِضْ فِي الْمَكْتَبِ إِنَّكَ لَتَبَاقِي أَجَلَكَ وَلَا
 تَمُرْ بِرُوقِ مَا لَيْسَ لَكَ فَلَمَّ إِذَا تَشَفَّى نَفْسَكَ يَا شَقِيَّ إِنَّكَ إِنْ
 مَلَكَتْ نَفْسُكَ قِيَادَكَ أَفْسَدْتَ مَعَادَكَ وَأَوْرَدْتَكَ
 بِلَاؤًا لَا يَنْتَهِي وَشَفَاءًا لَا يَنْقِضُ إِنَّكَ طَرِدُ الْمَوْتِ الَّذِي لَا
 يَجُوهَارِي بِهِ وَلَا يَدَانَهُ مُدْرِكُهُ إِنَّكَ إِنْ اشْتَغَلْتَ بِنَفْسِكَ
 التَّوَافِلَ عَنْ آدَاءِ الْفَرَائِضِ فَلَنْ يَفُوزَ فَضْلُ تَكْسِبِهِ بِفَرْضِ
 تَضْيِغِهِ إِنَّكَ لَنْ تُدْرِكَ مَا حُجِّتَ مِنْ رَبِّكَ إِلَّا بِالصَّبْرِ

إِنَّكَ لَنْ تَبْلُغَ لِحْنَهُ حَتَّى تَزْجِرَ عَنْ غَيْبِكَ وَتَنْتَهِي
 وَتَرْتَدَّ عَنْ مَعَاصِيكَ وَتَرْعَوِي إِنَّكَ إِنْ سَأَلْتِ
 اللَّهَ سَمِعَتْ وَفَزَتْ إِنَّكَ إِنْ جَاهَدْتَ اللَّهَ حُرِبَتْ وَهَلِكَتْ
 إِنَّكَ إِنْ أَقْبَلْتَ عَلَى الدُّنْيَا أَذْبَرْتَ إِنَّكَ إِنْ أَذْبَرْتَ عَنْ
 الدُّنْيَا أَقْبَلْتَ إِنَّكَ إِنْ تَوَاضَعْتَ رَفَعَكَ اللَّهُ إِنَّكَ إِنْ
 تَكَبَّرْتَ وَضَعَكَ اللَّهُ إِنَّكَ إِنْ جَاهَدْتَ نَفْسَكَ حُرِبَتْ
 رَضِيَ اللَّهُ إِنَّكَ إِنْ أَنْصَفْتَ مِنْ نَفْسِكَ أَمَرَكَ اللَّهُ
 إِنَّكَ إِنْ اجْتَنَبْتَ الشَّيَاطِينَ نَلْتَ رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ إِنَّكَ
 تَوَرَّعْتَ تَزَهَّيْتَ عَنْ دَنَسِ الشَّيَاطِينِ إِنَّكَ إِنْ أَطَعْتَ اللَّهَ
 نَجَّاهُ وَأَصْلَحَ مَثْوَاكَ إِنَّكَ إِنْ أَطَعْتَ هَوَاكَ أَصْحَكَ
 وَأَعْمَاكَ وَأَفْسَدَ مَقِيلَكَ وَأَمْرًا ذَاكَ إِنَّكَ إِنْ أَحْسَنْتِ

فَتَفْسِكَ تَكْرُمُ وَإِلَيْهَا تَحْسُنُ • إِنَّكَ إِنْ أَسَأْتَ فَتَفْسِكَ تَكْرُمُ
 وَاِيَاها تَعْنِي • إِنَّكَ خَلَقْتَ لِلْآخِرَةِ فاعْمَلْ لَهَا • إِنَّكَ
 لَنْ تَخْلُقَ لِلدُّنْيَا فَإِنَّ هَدَفَهَا وَأَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّكَ مُؤْتِرُونَ
 بِعَقْلِكَ فَذِكْرُهُ بِالْعِلْمِ • إِنَّكَ مُقَوِّمٌ بِأَدَبِكَ فَذِكْرُهُ بِالْحِلْمِ
 إِنْ مِنْ مَرَأَتِكَ طَالِبًا حَبْنًا مِنَ الْمَوْتِ فَلَا تَغْفُلْ • إِنَّكَ
 لَنْ يُغْنِيَ عَنْكَ بَعْدَ الْمَوْتِ الْأَصْلَاحُ عَمَلٌ قَدْ مَتَّه فَمَنْ دَمِنَ
 صَلَاحُ الْعَمَلِ • إِنَّكَ إِنْ عَمِلْتَ لِلْآخِرَةِ فَإِنَّ قَدْ حَكَ • إِنَّكَ
 إِنْ عَمِلْتَ لِلدُّنْيَا خَبَرْتُ صَفَقَتَكَ • إِنَّكَ لَنْ تَلْقَى اللَّهَ
 سَجَانَهُ يَعْمَلُ أَضَرَّ عَلَيْكَ مِنْ حُبِّ الدُّنْيَا • إِنَّكَ لَنْ تَحْمِلَ
 مَنَاسِكَ الْأَمْوَالِ إِلَى الْآخِرَةِ عَمَلًا تَفْعَلُكَ
 وَفِيهِ خُطْبَةٌ مِنَ الصَّبْرِ وَالْخُوفِ وَالْجَاهِلِ

إِنَّكُمْ بِأَعْمَالِكُمْ مُجَانِدُونَ وَإِلَيْهَا تُنْهَوْنَ • إِنَّكُمْ إِلَى الْآخِرَةِ
 طَائِرُونَ وَعَلَى اللَّهِ مَعْرَضُونَ • إِنَّكُمْ حَصَائِدُ الْأَجَالِ وَاعْرِضُوا
 لِلْحِلَامِ • إِنَّكُمْ هَدَفُ النَّوَابِ وَدَرِيَّةُ الْأَسْقَامِ • إِنَّكُمْ مَبْدُونُونَ
 بِمَا قَدَرْتُمْ وَمُتَّهَوْنَ بِمَا أَسْلَفْتُمْ • إِنَّكُمْ طُرِدَ الْمَوْتِ الَّذِي
 أَنْ أَقْتُمْ أَخَذَكُمْ وَإِنْ فَمَنْ مِنْهُ أَدْرَكَكُمْ • إِنَّكُمْ إِلَى
 الْعَمَلِ بِمَا عَلِمْتُمْ أَخْرَجَ مِنْكُمْ إِلَى تَعْلَمَ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ
 أَنْكُمْ إِلَى إِنْقِافٍ مَا أَكْتَسَبْتُمْ أَخْرَجَ مِنْكُمْ إِلَى إِكْتِسَابٍ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ
 أَنْكُمْ إِلَى أَعْرَابِ الْأَعْمَالِ أَخْرَجَ مِنْكُمْ إِلَى أَعْرَابِ الْأَمْوَالِ
 أَنْكُمْ إِلَى الْإِهْتِمَامِ بِمَا يَصْحَبُكُمْ إِلَى الْآخِرَةِ أَخْرَجَ مِنْكُمْ إِلَى
 كَلَامِ بَصَحِكُمْ مِنَ الدُّنْيَا • أَنْكُمْ إِلَى أَنْوَادِ التَّقْوَى أَخْرَجَ مِنْكُمْ

اِنْشَاء

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ الْأَجَادُ • إِنَّمَا الْكَرَمُ النَّتْجَةُ عَنِ الْمَسَاوِي

إِنَّمَا الْوَرَعُ الطَّهَرُ عَنِ الْمَعَاجِي • إِنَّمَا النَّبْلُ التَّيَرِي

عَنِ الْخَانِزِي • إِنَّمَا الشَّرَفُ بِالْعَقْلِ وَالْأَدَبِ لَا بِالْمَالِ

وَالْحَبِ • إِنَّمَا أَنْتَ عَدُوٌّ يَوْمَ فُكْلٍ يَوْمٍ يَمْضِي عَلَيْكَ

يَمْضِي بَعْضُكَ فَخَفِضْ فِي الطَّلَبِ وَاجْلِ فِي الْمَكْتَبِ إِنَّمَا

يُحِبُّكَ مَنْ لَا يَمْلُكَكَ وَبُثْنِي عَلَيْكَ مَنْ لَا يَمْلِكُكَ • إِنَّمَا

سَيِّ الْعَدُوِّ عَدُوٌّ لِأَنَّهُ يُعَدُّ وَعَلَيْكَ مَنْ دَاهَكَ فِي مَعَا

فَهُوَ الْعَدُوُّ وَالْعَادِي عَلَيْكَ • إِنَّمَا سَيِّ الصَّدِيقِ صَدِيقًا

لَأَنَّهُ يَصْدُقُكَ فِي نَفْسِكَ وَمُعَايَبِكَ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَاسْتَنْمِ

إِلَيْهِ فَإِنَّهُ الصَّدِيقُ • إِنَّمَا سَيِّ الرَّفِيقِ رَفِيقًا لِأَنَّهُ يَرْفُقُكَ

عَلَى صَلَاحٍ دِينِكَ مَنْ آعَانَكَ عَلَى صَلَاحٍ دِينِكَ فَهُوَ

الرَّفِيقُ الشَّفِيقُ • إِنَّمَا يُعَرَفُ قَدْرُ النِّعَمِ بِمِقْيَاسَةِ ضِدِّهَا • إِنَّمَا

الْمَرَأَةُ لُغْبَةٌ فَمِنْ اتَّخَذَهَا فَلْيُغْطِهَا • إِنَّمَا الدُّنْيَا جِفَّةٌ

وَالْمُنَافِقُونَ عَلَيْهِمْ أَشْبَاهُ الْكِلَابِ فَلَا تَمْنَعُهُمْ أُخُوَّتُهُمْ

لَهَا مِنْ التَّهَارُشِ عَلَيْهَا • إِنَّمَا أَهْلُ الدُّنْيَا كِلَابٌ غَاوِيَةٌ

وَسِبَاعٌ ضَارِيَةٌ يَهْرُجُهَا بَعْضُهَا وَبَعْضُهَا وَيَأْكُلُ غَيْرُهَا ذَلِيلُهَا يَقْتَرِفُ

كَبِيرُهَا صَغِيرُهَا نَعْمٌ مُعَقَّلَةٌ وَأُخْرَى مُهْمَلَةٌ قَدْ أَضَلَّتْ عَقْلَهَا

وَرَكِبَتْ مَجْهُولَهَا • إِنَّمَا مِثْلِي بَيْنَكُمْ كَمَا السَّيَّاحُ فِي الظَّلَّةِ

يَسْتَجِي بِهَا مِنْ وَلَجِهَا • إِنَّمَا أَبَادُ الْقُرُونِ تَعَاقِبُ الْحَرَكَاتِ

وَالشُّكُونِ • إِنَّمَا أَنْتُمْ كَرَكِبٌ وَقُوفٌ لَا يَدْرُونَ مَتَى بِالْمَسِيرِ

يُؤْمَرُونَ • إِنَّمَا الْحَمْدُ أَنْ تُعْطِيَ فِي الْغُرْمِ وَتَعْفُو عَنِ الْجُرْمِ

إِنَّمَا الْعَقْلُ الْخَوْفُ مِنَ الْإِثْمِ وَالنَّظَرُ فِي الْعَوَاقِبِ وَالْإِخْذُ

بِالْحَزَمِ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الْوَسْعُ الْخَرِي فِي الْمَكَا سِبِ وَالْكَفُّ عَنِ الْمَطَا ^{بهری که در کمال است}
 اِنَّمَا الْكُرمُ بِذَلِكَ الرِّغَابِ وَاسْعَافُ الطَّالِبِ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الدُّنْيَا ^{بهری که در کمال است}
 مَتَاعُ اَيَّامٍ فَلَا يَكُنْ تَزَيُّوْلُ الشَّرَابِ وَتُقَشِّعُ كَمَا يَقْشَعُ ^{بهری که در کمال است}
 السَّحَابِ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الْبَصِيرُ مَنْ سَمِعَ فَفَكَرَ وَنَظَرَ وَانْتَفَعَ بِالْعَبْرِ ^{بهری که در کمال است}
 اِنَّمَا الْحَلِيمُ مَنْ اِذَا اُوْذِيَ صَبَرَ وَاِذَا ظَلِمَ عَفَرَ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الْمَكْرُ ^{بهری که در کمال است}
 حَزَنِيٌّ مَّا اسْلَفَتْ وَاقْدَمُ عَلَى مَنْ قَدَّمَ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الْكَيْسُ مَنْ ^{بهری که در کمال است}
 اِذَا اسَاءَ اسْتَغْفَرَ وَاِذَا اَذْبَنَ نَدِمَ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا هَذَا السَّبِيلُ ^{بهری که در کمال است}
 فِي طَلَبِ الْعِلْمِ كَثْرَةُ مَا يَمُرُّونَ مِنْ قَلَّةٍ مَنْ عَمِلَ بِمَا عَلِمَ ^{بهری که در کمال است}
 اِنَّمَا حِطُّ أَحَدِكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ذَاتِ الطُّولِ وَالْعَرْضِ قَبْدُ ^{بهری که در کمال است}
 قَدْرِهِ مُعْغِرًا عَلَى خَدِّهِ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الْحَارِثُ مَنْ كَانَ يَنْفُسِهِ كُلَّ ^{بهری که در کمال است}
 شُغْلِهِ وَلَيْدِنِهِ كُلِّ هَيْهٍ وَلَا خَيْرَ تَبَدُّلٍ جَدِّهِ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الدُّنْيَا ^{بهری که در کمال است}

در کمال است

دَانُ مَحْمُودٍ وَالْآخِرَةُ دَانُ مُسْتَقَرٍّ فَخُذُوا مِنْ مَحْمُودٍ لِمُسْتَقَرٍّ كُمْ وَلَا ^{بهری که در کمال است}
 تَهْتَكُوا اسْمَاءَكُمْ عِنْدَ مَنْ يَعْلَمُ أَسْرَارَكُمْ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا مَثَلُ مَنْ حَبَلَ الدُّنْيَا ^{بهری که در کمال است}
 كَمَثَلِ قَوْمٍ سَفَرُوا بِأَهْلِهِمْ مِنْ بَلَدٍ جَدِيدٍ فَأَمَّا مَثَلُ لَحْصِيْبٍ وَجَانِبَا ^{بهری که در کمال است}
 مَرَجٍ فَأَحْمَلُوا أَثْقَاءَ الطَّرِيقِ وَخَشَوْنَهُ السَّفَرِ وَخُشُوْهُ بِالْمَطْعَمِ ^{بهری که در کمال است}
 لِيَأْتُوا سَعَةَ دَارِهِمْ وَحَلَّ قَدَرِهِمْ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا يَنْبَغِي لِأَهْلِ الْعَصَةِ وَ ^{بهری که در کمال است}
 الْمَصْنُوعِ إِلَيْهِمْ فِي السَّلَامَةِ أَنْ يَرْجُوا أَهْلَ الْمَعْصِيَةِ وَالْإِيْمَةِ ^{بهری که در کمال است}
 وَأَنْ يَكُونَ الشُّكْرُ عَلَى مَعَا فَائِدَتِهِمْ هُوَ الْغَايِبُ عَلَيْهِمْ وَالْحَاجِي ^{بهری که در کمال است}
 لَهُمْ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا قَلْبُ الْحَدِيثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَهْمَا أَلْقَى فِيهَا ^{بهری که در کمال است}
 مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قَبِلَتْهُ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا طَبَايِعُ الْأَسْرَارِ طَبَايِعُ خَلْقِهَا ^{بهری که در کمال است}
 فَمَهْمَا حَلَّتْ مِنْهُ أَحْمَلَتْهُ ^{بهری که در کمال است} اِنَّمَا الْمَرْءُ فِي الدُّنْيَا عَرْضٌ ^{بهری که در کمال است}
 تَنْصَلُهُ الْمَنَائِمُ وَنَهْبُ تَبَادُلِهِ الْمَصَائِبُ وَالْحَوَادِثُ ^{بهری که در کمال است}

المعظم

إِنَّمَا لَكَ مِنْ مَالِكَ مَا قَدَّمْتَهُ لِاخْرَتِكَ وَمَا أَخَّرْتَهُ
 فَلَئِمَّا يَرِثُ **إِنَّمَا النَّاسُ عَالِمٌ وَمَتَعَلَّمٌ وَمَا سِوَاهُمَا فَهَجٌ**
إِنَّمَا السَّعِيدُ مَنْ خَلَفَ الْعِقَابَ فَأَمِنَ وَرَجَا الثَّوَابَ
فَاحْسَنَ وَاشْتَقَّ إِلَى الْجَنَّةِ فَادْجَحَ **إِنَّمَا يَسْحَقُ إِثْمُ**
الضَّيِّقِ الْمُضْطَلَعِ بِالْإِجَابَةِ وَالْإِغْيَابِ بِهِ أَوْلَى **إِنَّمَا**
خُصَّ عَلَى الْمُسَاوَةِ لَئِنْ رَأَى الْمَشِيرَ صَرَفَ وَرَأَى الْمُسْتَشِيرَ
مُسْتَوْبًا بِالْهَوَى **إِنَّمَا سُمِّيَتْ الشَّيْءُ شُبْهَةً لِأَنَّهَا تُشَبِّهُ**
فَأَمَّا أَوْلِيَاءُ اللَّهِ فَضِيَائُهُمْ فِيهَا الْيَقِينُ وَدَلِيلُهُمْ سَبْتُ الْهَدَى
وَأَمَّا أَعْدَاءُ اللَّهِ فَدَعَاؤُهُمْ إِلَيْهَا الضَّلَالُ وَدَلِيلُهُمُ الْعَمَى
إِنَّمَا الْعَالِمُ مَنْ دَعَاهُ عِلْمُهُ إِلَى الْوَرَعِ وَالْبَقِي وَالزُّهْدِ فِي
عَالِمِ الْفَنَاءِ وَالتَّوَلَّاهُ بِجَنَّةِ الْمَاوَى **إِنَّمَا الْأَمِيَّةُ قَوْمٌ لَمْ يَلِ**

عَلَى خَلْقِهِ وَعَرَفَ قَاوِمَهُ عَلَى عِبَادِهِ وَلَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا آمِنٌ
عَرَفْنَاهُ وَعَرَفْنَاهُ وَلَا يَدْخُلُ النَّارَ إِلَّا آمِنٌ أَنْكَرْنَاهُ وَأَنْكَرْنَاهُ
إِنَّمَا الْمُسْتَخْفِطُونَ لِدِينِ اللَّهِ سَمُّ الَّذِينَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ الَّذِينَ
وَنَصَرُوهُ وَحَاطُوهُ مِنْ جَمِيعِ جَوَارِبِهِ وَحَفَظُوهُ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ
وَرَعَوْهُ **إِنَّمَا يَعْرِفُ الْفَضْلُ لَأَهْلَ الْفَضْلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ إِنَّمَا**
سُرَّاهُ النَّاسِ أَوْلُوا الْأَحْلَامِ الرَّغْبَةِ وَأَهْلُ الشَّرِيفَةِ وَذَوُ النَّبْلِ
فَمَا مِنْ حَكَمٍ إِلَّا مَعَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفٍ لَقِيَ السَّلَامَةَ قَالَ
أَفَةُ الْإِيمَانِ الشَّرِكُ **أَفَةُ الْيَقِينِ الشَّكُّ** **أَفَةُ الْعِلْمِ الْكُفْرَانُ**
أَفَةُ الطَّاعَةِ الْعِصْيَانُ **أَفَةُ الشَّرَفِ الْكِبَرُ** **أَفَةُ الذِّكَاةِ**
الْمَكْرُ **أَفَةُ الْعِبَادَةِ الرَّبَالُ** **أَفَةُ الْمَجْدِ عَوَابِقُ الْفَضَاءِ**
أَفَةُ السَّخَاءِ الْمَكْنُ **أَفَةُ الَّذِينَ سَوَّوْا الظَّنَّ** **أَفَةُ الْعَقْلِ الْهَوَى**

على

آفة النفس لولاه بالدنيا • آفة المشاورة إنباض الأراء
 آفة الملوك سوء السيرة • آفة الوزراء خبث السيرة
 آفة العلماء حب الرئاسة • آفة الرغماء ضعف السياسة
 آفة الجند مخالفة الفادة • آفة الرياضة غلبة العادة
 آفة الرعية مخالفة الطاعة • آفة الورع قلة الفعلة
 آفة القضاء الطمع • آفة العدو قلة الورع
 الشجاع إضاعة الحزم • آفة القوي استضعاف الخصم
 آفة الحليم الذل • آفة العطاء المطل • آفة الاقتصاد
 البخل • آفة الهيبة المزاح • آفة الطلب عدم النجاح
 آفة الملك ضعف الحامية • آفة العهد قلة الرعاية
 آفة النبل كذب الرضاية • آفة العلم ترك العمل به

العلم ترك الإخلاص • آفة الرئاسة الفخر • آفة الجود
 الفقر • آفة العامة العالم الفاجر • آفة العدل الظلم
 القادر • آفة العزائم جور السلطان • آفة القدر منع
 الإحسان • آفة اللب العجب • آفة الحديث الكذب
 آفة الأعمال عجز القهار • آفة الأمان حضور الأجل • آفة
 الكفاءة الغدر • آفة الحزم قوت الأمر • آفة الأمانة الخيانة
 آفة الفقهاء عدم الصيانة • آفة الجود التبذير • آفة
 المعاش سوء التدبير • آفة الكلام الإطالة • آفة العمل
 البطالة • آفة الحج الكسل • آفة الغنى البخل • آفة الأمل
 لأجل • آفة الخير قرب السوء • آفة الأقدار البغي والغنى
 الحكيم المعلن السلطان • آفة العلم ترك العمل به

إِذَا نَطَقْتَ فَاصْدُقْ • إِذَا مَلَكَتْ فَارْفُقْ • إِذَا أُعْطِيتْ
 هرگاه سخن گوی راست گوی • هرگاه پادشاه گوی بر روی کن • هرگاه چیزی داده بوی
 فَاشْكُرْ • إِذَا بُلِيتْ فَاصْبِرْ • إِذَا عَابَتْ فَاسْتَبِقْ • إِذَا
 بی شکری • هرگاه آفتابی • هرگاه عتاب کنی عیبی آتی بکار • هرگاه
 عَابَتْ فَارْفُقْ • إِذَا أَحْبَبْتَ فَلَا تَكْثُرْ • إِذَا ابْغَضَتْ فَلَا
 باز خصم کنی بر نمی کن • هرگاه دوستی کنی بسیار مودستی را • هرگاه دشمنی کنی بسیار
 تَهَجَّرْ • إِذَا صَنَعْتَ مَعْرُوفًا فَاسْتُرْهُ • إِذَا صُنِعَ لَكَ
 دوری کن • هرگاه نیکی کنی • بیوشن آنرا • هرگاه نیکی کنند بابتو
 مَعْرُوفًا فَاسْتُرْهُ • إِذَا مَدَحْتَ فَاخْضِرْ • إِذَا ذَمَمْتَ
 آشکارا کن آنرا • هرگاه ستایش کنی • گناه کنی • هرگاه نکو شوی کنی
 فَانْقَصِرْ • إِذَا وَعَدْتَ فَابْحَرْ • إِذَا أُعْطِيتْ فَوَجِرْ •
 کوتاه ساز • هرگاه وعده کنی • بکای آن • هرگاه چیزی بستی • اگر تبار
 إِذَا عَزَمْتَ فَاسْتَشِرْ • إِذَا امْضَيْتْ فَاسْتَحِرْ • إِذَا حَدَّثَ
 هرگاه روی بر آوری • نورش کن • هرگاه حکم روان کنی • آگاه کنی • هرگاه سخن گوی
 فَاصْدُقْ • إِذَا مَلَكَتْ فَاعْنُقْ • إِذَا رَزَقْتَ فَانْبِقْ • إِذَا
 پادشاه گوی • هرگاه خداوند تو را از او کن • هرگاه روزی داری تو را • هرگاه
 جَعَلَ فَاعْنِدْ • إِذَا جُنِيَ عَلَيْكَ فَاعْفِرْ • إِذَا عَاقَدْتَ
 بستن کنی • عذر بخواه • هرگاه شتم کرده شود بر تو • در گذر • هرگاه بیانی بوی
 فَارْتَحِمْ • إِذَا اسْتَنْبَتَ فَاعْزِمْ • إِذَا وَلَّيْتَ فَاعْدِلْ • إِذَا اتَّأَنَّا
 آشام کنی • هرگاه طلب بود کنی روی بد کنی • هرگاه فراموشی داری به عدل کنی • هرگاه باری
 فَانْفِلْ • إِذَا ائْتَمْتَ فَلَا تَخُنْ • إِذَا ائْتَمَّتْ فَلَا تَخُنْ
 باری • هرگاه ای داری به حق کنی • هرگاه امانت داده شود به تو

بیت

از وضع

إِذَا صُنِعَ لَكَ مَعْرُوفٌ فَادْكُرْهُ • إِذَا صَنَعْتَ مَعْرُوفًا فَانْسَهُ
 هرگاه برای تو • بیگانه کرده بخود یاد کن آنرا • هرگاه نیکی کنی • از آنش کن آنرا
 إِذَا رُفِفَتْ فَارْوِصْ • إِذَا حُرِمْتَ فَانْفَعْ • إِذَا اطْعَمْتَ
 هرگاه روزی داده شود بی آن را • هرگاه از دست یابی • هرگاه خوردنی داری
 فَاشْبِعْ • إِذَا نَاكَذَ الْأَخَاءَ رَسَّحِ الثَّنَاءَ • إِذَا أَخْبَاكَ كَرُمُ
 بسیار • هرگاه سخت مشر بر او کنی • هرگاه بر او بدی کنی
 حَتَّى الْأَخْيَارِ • إِذَا حَضَرْتَ الْأَجَالَ أَقْضِ الْأَمَالَ •
 حتی برادر خواران را • هرگاه رسید • و بپایان • هرگاه رسید
 إِذَا بَلَغْتَ نَهَايَةَ الْأَمَالِ فَادْكُرْ وَأَنْفَاتِ الْأَجَالَ • إِذَا
 هرگاه بهی بر پادشاه • امیدها • یاد کن • تاگاه رسید • نهایی و بعد از آن
 تَغَيَّرَتْ نِيَّةُ السُّلْطَانِ فَتَغَيَّرَ الزَّمَانُ • إِذَا اسْتَشَارَ الْمَلِكُ
 برگردد • نیت پادشاه • برگردد • از کار • هرگاه پادشاه • پدید آید
 تَسَلَّطَ الشَّيْطَانُ • إِذَا تَمَّ الْعَمَلُ نَقِصْ الْكَلَامَ • إِذَا حَلَّتْ
 غالب شود شیطان • هرگاه تمام شود عقیق • کم بگو • هرگاه فروزد
 بِاللَّيَامِ فَاعْمَلْ بِالصَّيَامِ • إِذَا أَنْعَمْتَ بِالْخَيْرِ فَقَدْ قَضَيْتَ
 نزدیکی با کسی با نام خیر • هرگاه • هرگاه بهی تو را • هرگاه
 شَكَرَهَا • إِذَا صَبَرْتَ لِلْحَيْنِ فَلَلَّكَ حَدُّهَا • إِذَا أَصْرَبْتَ
 شکر از تو را • هرگاه صبر کنی • در پی کسی بر پادشاه • هرگاه قوت کند
 الْيَوَافِلُ بِالْفَرَايِضِ فَارْضُوهَا • إِذَا عَقَدْتَ عَلَى غَيْرِهَا حَبْرًا
 یوافل را • هرگاه • هرگاه عقد کنی • بر روی آردی • هرگاه
 فَاَرْضُوهَا • إِذَا طَالَتِ الصَّحَّةُ نَاكَذِ الْحَرَمَةَ • إِذَا كَثُرَتْ
 باری باری آید از تو را • هرگاه دراز شد • سخت بود حرمه • هرگاه زیاد شود

الْقُدْرَةَ قُلْتَ الشَّهْوَةَ إِذَا اأْمَلَقْتُمْ فَنَاجِرُوا اللَّهَ بِالصَّدَقَةِ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 إِذَا غَلَبَتْ عَلَيْكُمْ أَهْوَاؤُكُمْ أَفَرَدْ دِينَكُمْ مَوَارِدَ أَهْلِكُمْ
 (هرگاه غلبه بر شما کند) (هرگاه غلبه بر شما کند) (هرگاه غلبه بر شما کند)
 إِذَا أَفَدَتِ الْيَتِيمَ وَقَعَتِ الْيَلِيمَةُ إِذَا أَحْضَرَتِ الْيَتِيمَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 أَفْضَحَتِ الْأُمِّيَّةَ إِذَا أَرَأَيْتُمُ الْخَيْرَ فُحْدُوا بِهِ إِذَا أَرَأَيْتُمُ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 الشَّرَّ فَاْبَعْدُوا عَنْهُ إِذَا قُلْتُ لِحَطَابِ أَكْثَرِ الصَّوَابِ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 إِذَا نَزَحَ الْجَوَابُ نَفَا الصَّوَابِ إِذَا خِفْتُ الْخَالِقَ فَرِهْتُ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 إِلَيْهِ إِذَا خِفْتُ الْخَلْقَ فَرِهْتُ مِنْهُ إِذَا قُلْتُ الطَّائِفَاتِ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 كَثُرَتِ السَّيِّئَاتِ إِذَا ظَهَرَتِ الْخِيَانَاتُ أَمَّا تَقَعَتِ الْبَرَكَاتُ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 إِذَا نَزَلَ الْقَدْرُ بَطَلَ الْحَذَرُ إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا وَعَظَّمَهُ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 بِالْعَبْرِ إِذَا مَلَكَ الْأَمْرُ دَلَّ هَلْكَ الْأَفَاضِلُ إِذَا سَادَ الْبَغْلُ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 خَابَ الْأَمَلُ إِذَا اسْتَوَى اللَّيْلُ اضْطَهَدَ الْكِرَامُ إِذَا نَفَدَ

فَمَنْ أَجَلَتْ الْمَقَادِيرُ بَطَلَتْ التَّدَابِيرُ
 وَمَنْ أَجَلَتْ الْحَالِ بِحَارِ الْعَبْرِ رُوحُ الْخِيَارِ

الزَّيْمَانُ سَادَ اللَّيْلَامُ إِذَا حَلَّتِ الْمَقَادِيرُ بَطَلَتْ التَّدَابِيرُ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 إِذَا قُلْتُ الْمَقْدُومَةَ أَكْثَرُ النُّعْلَانِ بِالْمَعَاذِيرِ إِذَا أَبْطَلَ اسْمُكَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 مَاتَ أَطْيَبُكَ إِذَا أَطْيَبَكَ إِذَا أَرَأَيْتَ اللَّهَ سُجَّانَهُ يُؤَنِّكَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 بِذِكْرِهِ فَقَدْ أَحْبَبَكَ إِذَا أَرَأَيْتَ اللَّهَ يُؤَنِّكَ بِخَلْقِهِ وَبُؤْنِكَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 مِنْ ذِكْرِهِ فَقَدْ أَبْغَضَكَ إِذَا أَحْبَبْتَ السَّلَامَةَ فَاجْتَنِبِ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 مُصَاحِبَةَ الْجَهْلِ إِذَا قُلْتُ الْعُقُولُ كَثُرَ الْفُضُولُ إِذَا أَرَأَيْتَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 عَالِمًا فَكُنْ لَهُ خَادِمًا إِذَا قَامَتْ ذُنُوبُكَ فَنَافِكُنْ عَلَيْهِ نَادِمًا
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 إِذَا أَرَأَيْتَ اللَّهَ سُجَّانَهُ يُتَابِعُ عَلَيْكَ الْبَلَاءَ فَقَدْ أَيَقَطَكَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 إِذَا أَرَأَيْتَ اللَّهَ سُجَّانَهُ يُتَابِعُ عَلَيْكَ النِّعَمَ مَعَ الْمَعَاصِي فَهُوَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 اسْتِدْرَاجُ لَكَ إِذَا تَفَقَّهَ الرَّفِيعُ تَوَاضَعَ إِذَا تَفَقَّهَ
 (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید) (هرگاه بخواهید که بخواهید)
 الْوَضِيعُ تَرَفَّعَ إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَلْيُصَلِّ

صَلَاةٌ مُوَدَّعٌ إِذَا أَمَرْتُ أَنْ تُطَاعَ فَاسْتَلْ مَا يُسْتَطَاعُ
هرگاه دوست دارد خدا بنده را از آنچه او بخواهد بپندارد

إِذَا أَحْسَنَ الْخُلُقَ لَطَفَ النُّطْقُ إِذَا قَوِيَتِ الْأَمَانَةُ كَثُرَ
هرگاه بهترین خلق شود خوش گوئی گشاید اگرگاه استوار گردد امانت بسیار شود

الْصِّدْقُ إِذَا حَمَلَ الْعَقْلُ نَقَصَتِ الشَّهْوَةُ إِذَا تَبَاعَدَ
راستی هرگاه نامزد عقل شود آرزو اگرگاه دور شود

الْمُصِيبَةُ قَرِيبَ السَّلَوةِ إِذَا طَلَبَ الْعِزَّ فَاطْلَبَهُ بِالطَّاعَةِ
مصیبت نزدیکی است از نماز هرگاه عزت بخواند به طاعت

إِذَا طَلَبَ الْغِنَا فَاطْلَبَهُ بِالْفَنَاءِ إِذَا لَمْ يَكُنْ مَا تُرِيدُ فَارِدٌ
هرگاه غنی گوید به فنا اگرگاه نخواست آنچه خواهی خواهی

مَا يَكُونُ إِذَا أَظْهَرَتِ الرِّيْبَةُ سَاءَتِ الظُّنُونُ إِذَا لَمْ
آنچه می شود اگرگاه آشکار شود بدی بگمانی اگرگاه نخواست

يَكُنْ مَا تُرِيدُ فَلَا تَبْلُ كَيْفَ كُنْتَ إِذَا غَلِبَ عَلَى الْكَلَامِ
اگر خواهی آنچه خواهی پس ایستاد به چگونگی اگرگاه بر سخن

فَيَا لَكَ أَنْ تُغْلِبَ عَلَى السَّكُوتِ إِذَا كَثُرَتْ ذُنُوبُ الصِّدْقِ
پس ای تو که بر سکوت اگرگاه بسیار شود گناهان راستی

قُلِ الشُّرُوءَ إِذَا أَبْصَرَتِ الْعَيْنُ الشَّهْوَةَ عَمِيَ الْقَلْبُ
بگو خرید و فروش اگرگاه بیند چشم آرزو کور شود دل

عَنِ الْعَاقِبَةِ إِذَا قَصُرَتْ يَدُكَ عَنِ الْمَكَافَاتِ فَاطْلُ
از پایانی کار اگرگاه کوتاه شود دست تو از پاداش

لِسَانَكَ بِالشُّكْرِ إِذَا أَنْزَلَ بِكَ النِّعَةَ فَاجْعَلْ قَرَاهَا الشُّكْرَ
زبان خود را با تشکر اگرگاه نازل بر تو نعمتی بگوشت پس از آن تشکر را بخوان

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا أَلْهَمَهُ حُسْنَ الْعِبَادَةِ إِذَا أَقْرَنَ الْحَرَمُ
هرگاه دوست دارد خدا بنده را از آنچه او بخواهد بپندارد

بِالْحَرَمِ كَمَلَتْ السَّعَادَةُ إِذَا رَأَيْتَ مَظْلُومًا فَاعْنِهِ عَنِ الظُّلْمِ
با حرامی تمام شود سعادت هرگاه مظلومی را ببینی از او بپرهیز

إِذَا رَغِبْتَ فِي الْمَكَارِمِ فَاجْتَنِبِ الْمَحَارِمَ إِذَا كَانَ الْبَقَاءُ
هرگاه بخواهی در نیکی ها را پس دور کن از حرامها اگرگاه بماند

لَا يُوَجَدُ فَالْغَيْمِ زَائِلٌ إِذَا كَانَ الْقَدَرُ لَا يَرُدُّ دَفَا الْخَيْرُ
نشد پس آید زایل شود اگرگاه باشد که تغییر رود پس خود را از بدی دور کن

بَاطِلٌ إِذَا اسْتَخْلَصَ اللَّهُ عَبْدًا أَلْهَمَهُ الدِّينَانَةَ إِذَا أَحَبَّ
باطل هرگاه براند خدا بنده را پس از او دور کن از دینداری

عَبْدًا أَحَبَّ إِلَيْهِ الْأَمَانَةَ إِذَا قَوِيَتْ فَأَقْوَى عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ
بنده را دوست کرد از بسوی او امانت را اگرگاه استوار شود پس استوارتر بر طاعت خدا

سُجَّانَهُ إِذَا ضَعُفَتْ فَاضْعَفَ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ سُجَّانَهُ
کریانت او اگرگاه ضعیف شود پس ضعیف شود از مایعات خدا

إِذَا فُقِيتْ فَفَقَّتْهُ فِي دِينِ اللَّهِ إِذَا اتَّقَيْتَ فَاتَّقِ مَحَارِمَ
هرگاه دور شود از دین تو در دین خدا اگرگاه بپرهیزی پس بپرهیز از حرامها

اللَّهُ إِذَا هَرَبَ الرَّاهِدُ مِنَ النَّاسِ فَاطْلَبَهُ إِذَا طَلَبَ
خدا هرگاه بگریزد پرهیزکار از مردم پس بخوان او را

الرَّاهِدُ النَّاسِ فَاهْرُبْ مِنْهُ إِذَا أَكْرَمَ اللَّهُ عَبْدًا اشْغَلْهُ
پرهیزکار از مردم را اگرگاه بپندارد خدا بنده را مشغول کن

بِحَبِّهِ إِذَا اصْطَفَى اللَّهُ عَبْدًا خَلَبَتْهُ خَشْيَتُهُ إِذَا رَأَيْتَ
با دوستی خود هرگاه برگزید خدا بنده را در پندش او را بترساند اگرگاه ببینی

عَبْدًا أَعَانَهُ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ • إِذَا لَوَّحْتَ لِلْعَاقِلِ فَقَدْ
 بزرگوار یاری کن او را بر پاداش حق هرگاه زنگ بزدانی بر عاقل پس حقش که
 أَوْجَعَهُ عُنَابًا • إِذَا حَلَمْتَ عَنِ الْجَاهِلِ فَقَدْ أَوْسَعَهُ جَنَابًا
 بر در آوری او را عتاب هرگاه بر در باری گنجی از نادان پس حقش که فراخ سازد بزرگوار
 إِذَا قَدَّمْتَ الْفِكْرَ فِي أَعْمَالِكَ حَبْنَتْ عَوَافِقُكَ فِي كُلِّ
 هرگاه پیش داری اندیشه را در کارهای خود نیکو شود آفرمای تو در هر
 أَمْرٍ • إِذَا وَصَلَتْ إِلَيْكُمْ أَطْرَافُ النِّعَمِ فَلَا تُنْفِرُوا أَفْصَلُهَا
 کاری هرگاه برسد به شما گوشه های نعمتها حرمانیده تمام آن نعمتها را
 بِقِلَّةِ الشُّكْرِ • إِذَا صَعِبَتْ عَلَيْكَ نَفْسُكَ فَاصْبِرْ لَهَا
 بکم گفتنی شکر هرگاه دشوار گردد بر تو نفس تو پس شواگرد بر او را
 يُذِلُّ لَكَ وَخَادِعُ نَفْسِكَ عَنْ نَفْسِكَ تَتَقَدَّرُ لَكَ • إِذَا
 تارام نمیشود و لغو نیست نفس خود را از نفس خود تا در گذرد مرگش هرگاه
 خَفَّتْ صُعُوبَةُ أَمْرِ فَاصْبِرْ لَهُ يَذِلُّ لَكَ وَخَادِعُ النَّاسِ
 سبب سختی از سختی کاری پس سخت نمیشود بر او را تا به دست آید مرگش و بزرگوار
 عَنْ أَمثَالِهِ يَذِلُّ لَكَ الزَّمَانُ عَنْ إِجْدَانِهِ تَهْنُ عَلَيْكَ
 از مانند های آن تارام نمیشود مرگش از کار از تواند گویا بود هرگاه
 إِذَا أَخَذْتُكَ الْقُدِيرَةُ عَلَى ظِلْمِ النَّاسِ فَادْكُرْ قُدْرَةَ اللَّهِ
 هرگاه بر مانند مرگش توانایی به دستم مردم پس یاد کن توانایی خدا را
 سَجَّانَهُ عَلَى عَقُوبَتِكَ وَذَهَابَ مَا أَتَيْتَ إِلَيْهِمْ عَنْهُمْ وَ
 که پاکست او بر بازخواست تو و رفتن آنچه رسانیده بایشان ایشان را
 بَقَاؤُهُ عَلَيْكَ • إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ سَجَّانَهُ عَدَدَ نَفْسِ الْمَالِ
 ماندن نگاه آید تو هرگاه دوست دارد خدا را بپایان آید بپایان آید

دفعه اول

وَقَصَّرَ مِنْهُ الْأَمَالَ • إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ شَيْئًا أَحَبَّ إِلَيْهِ
 و کوتا کرد از او را امید باری هرگاه خواهد خدا را برای بنده بدی دوست کند بزرگوار
 الْمَالَ وَبَسَطَ مِنْهُ الْأَمَانَ • إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا مَرَرَتْ قَهْرُهُ
 مال را بکسرت بر او امید باری هرگاه دوست دارد خدا را بنده را روزی بکشد
 قَلْبًا سَلِيمًا وَخُلُقًا قَوِيمًا • إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا كَفَّرَ عَنْهُ
 او را دل پاک و خویشتن استوار هرگاه خواهد خدا را برای بنده خیری بخشد او را
 قَوِيمًا وَعَمَلًا مُسْتَقِيمًا • إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا عَفَتْ بَطْنُهُ
 استوار و عمل درست هرگاه خواهد خدا را برای بنده خیری بدید مرگش از
 وَفَرَجَهُ • إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا أَلْهَمَهُ الْفَنَاءَ وَاصْلَحَ
 و فرج او را هرگاه خواهد خدا را برای بنده خیری بدی او را در او دوست را و بزرگوار
 لَهُ مِنْ وَجْهِهِ • إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا عَفَتْ بَطْنُهُ عَنِ الطَّعَامِ
 حرام او را بخت او را هرگاه خواهد خدا را برای بنده خیری بدید مرگش از او را از خوشی
 وَفَرَجَهُ عَنِ الْحَرَامِ • إِذَا أَرَادَ اللَّهُ سَجَّانَهُ صَلَاحَ عَبْدٍ أَلْهَمَهُ
 و فرج او را از حرام هرگاه خواهد خدا را پاکست او را سبب پاکست بنده بر او را
 قَلَّةَ الْكَلَامِ وَقَلَّةَ الطَّعَامِ وَقَلَّةَ الْمَنَامِ • إِذَا بَنَى الْمَلِكُ
 در آرد گفتنی سخن و کم خوردن و کم خفتن هرگاه بنا کند پادشاه
 عَلَى قَوَاعِدِ الْعَدْلِ وَعَدَمَ بَدْعَائِمِ الْعَقْلِ نَصَرَ اللَّهُ مَوْلَاهُ
 کار را بنیاد عدل و نبودن بدعای عقل یاری کند خدا را دوستدار او را
 وَخَذَلَ مَعَادِيَهُ • إِذَا هَمَّتْ بِأَمْرِ فَاجْتَنِبْ ذَمِيمَ الْعَوَافِقِ
 و خوار کند دشمنان او را هرگاه آید بشمار گنجی کار را پس دور شو از عیبهای بد در آن و بزرگوار
 فِيهِ • إِذَا أَنْتَ هَدَيْتَ لِقَصْدِكَ فَكُنْ أَخْشَعَ مَا تَكُونُ لِرَبِّكَ
 آید تو هرگاه هدایت نمودی خود را پس بپایان آید بپایان آید

إِذَا أَعْجَزَ عَنِ الضَّغْفَاءِ نَيْلِكَ فَلَتَسْمِعْ رَحْمَتَكَ إِذَا كَانَ
 الزَّفَقُ خُرْقًا كَانَ لِحَرْقٍ مَرَقًا إِذَا كُنْتَ فِي إِدْبَارِ وَالْمَوْتُ
 فِي إِقْبَالٍ فَمَا أَسْرَعَ الْمَلَكُ إِذَا امْتَكَنَتِ الْفُرْصَةُ فَانْتَهَرَهَا
 فَإِنْ إِضَاعَةَ الْفُرْصَةَ غَضَبَهُ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ سُجَّانَهُ إِزَالَةَ
 تَعَهُ عَنْ عَبْدٍ كَانَ أَوَّلَ مَا يُفْعِلُهُ عَنْهُ عَقْلُهُ وَأَشَدُّ شَيْءٍ
 عَلَيْهِ فَقْدُهُ إِذَا أَقْبَلْتَ الدُّنْيَا عَلَى عَبْدٍ كَسَبَتْهُ مَحَاسِنُ
 غَيْرِهِ وَإِذَا أَدْبَرَتْ عَنْهُ سَلَبَتْهُ مَحَاسِنَهُ إِذَا أَرَادَ أَحَدُ
 أَنْ لَا يَسْأَلَ اللَّهَ سُجَّانَهُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ فَلْيَكُنْ مِنَ النَّاسِ
 وَلَا يَكُنْ لَهُ رَجَاءٌ إِلَى اللَّهِ سُجَّانَهُ إِذَا هَبْتَ أَمْرًا فَرَفَعَ
 فِيهِ فَإِنَّ شِدَّةَ تَوْفِيهِ أَشَدُّ مِنَ الْوُقُوعِ فِيهِ إِذَا نَزَادَكَ
 السُّلْطَانُ تَفَرُّبًا فَإِنَّ دَهْلًا إِذَا نَزَادَكَ الْكَرِيمُ

اخلا

إِخْلَا لَافِزُهُ إِنْ لَاحِلًا إِذَا امْطَرَا لِحَاسِدُ أَنْتَ التَّغَاوُدُ
 إِذَا أَنْتَ الْوَدَّ وَحَبَّ التَّرَاوُدِ وَالتَّعَاوُدِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعِيدَ
 خَيْرًا فَقَهَّهُ فِي الدِّينِ وَالْهَمَّهُ الْيَقِينُ إِذَا فَاغَتْكَ مِنَ الدُّنْيَا
 شَيْءٌ فَلَا تَحْزَنْ وَإِذَا أَحْبَبْتَ فَلَا تَمْنُنْ إِذَا جَمَعْتَ الْمَالَ
 فَانْتَ فِيهِ وَكُلَّ لَغَيْرِكَ يَسْعُدُ فِيهِ وَكُشْفِي أَنْتَ إِذَا قَدَّمْتَ
 مَا لَكَ لِأَخْرَجْتَكَ وَأَسْخَلْتَكَ اللَّهُ سُجَّانَهُ عَلَى مَنْ خَلَقْتَهُ مِنْ
 بَعْدِكَ سَعِدَتْ بِمَا قَدَّمْتَ وَأَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْخِلَافَةَ عَلَى مَنْ
 خَلَقْتَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعِيدَ خَيْرًا أَلْهَمَهُ الْفَتَاةَ فَكَفَيْ
 بِالْكَوْنِ وَالتَّبَسُّي بِالْعَفَافِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعِيدَ خَيْرًا أَلْهَمَهُ
 الْاِقْتِصَادَ وَحَسَنَ التَّدْبِيرَ وَجَنَّبَهُ سُوءَ التَّدْبِيرِ وَالْإِسْرَافِ
 إِذَا مَلَى الْبَطْنُ مِنَ الْمُبَاحِ عَمِيَ الْقَلْبُ عَنِ الصَّلَاحِ

إِذَا شَابَ الْجَاهِلُ سَبَّ جَهْلَهُ • إِذَا قُلَّ أَهْلُ الْفَضْلِ هَلَكَ الْفَضْلُ
 إِذَا تَجَلَّى أَهْلُ الْخَلِّ إِذَا رَغِبْتَ فِي صَلَاحِ نَفْسِكَ فَعَلَيْكَ بِالْإِقْطَاعِ
 وَالْفُنُوعِ وَالتَّقَلُّ • إِذَا طَابَتِ الْكَلَامُ نَبَتْهُ الْمُتَكَلِّمُ قَبْلَهُ
 السَّامِعُ • وَإِذَا خَالَفَ نَبَتْهُ لَمْ يَحْضَرْ مَوْعِدُهُ مِنْ قَلْبِهِ
 إِذَا عَلَّمَ الرَّجُلُ زَادَ عِلْمُ الرَّجُلِ زَادَ آدَبُهُ وَتَضَاعَفَتْ خَشْيَتُهُ
 لِرَبِّهِ • إِذَا كَانَتْ مُحَاسِنُ الرَّجُلِ أَكْثَرَ مِنْ مُسَاوِيهِ فَذَلِكَ
 الْكَامِلُ وَإِذَا كَانَتْ مُسَاوِيُ الْمُحَاسِنِ وَالْمُسَاوِيُ فَذَلِكَ الْمُنْكَسِرُ
 وَإِذَا زَادَتْ مُسَاوِيُهُ عَلَى مُحَاسِنِهِ فَذَلِكَ الْهَالِكُ
 إِذَا أَكْثَرَ النَّاسُ إِلَيْكَ قَامَ النَّاسُ بِكَ • إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ
 عَبْدًا أَطْمَأَنَّ رُشْدُهُ وَوَفَّقَهُ لِمَا طَاعَهُ • إِذَا كَانَ الْحَلْمُ
 مَقْسَدًا كَانَ الْعَفْوُ مَحْجُورًا

إِذَا شَابَ الْجَاهِلُ سَبَّ جَهْلَهُ • إِذَا قُلَّ أَهْلُ الْفَضْلِ هَلَكَ الْفَضْلُ
 إِذَا تَجَلَّى أَهْلُ الْخَلِّ إِذَا رَغِبْتَ فِي صَلَاحِ نَفْسِكَ فَعَلَيْكَ بِالْإِقْطَاعِ
 وَالْفُنُوعِ وَالتَّقَلُّ • إِذَا طَابَتِ الْكَلَامُ نَبَتْهُ الْمُتَكَلِّمُ قَبْلَهُ
 السَّامِعُ • وَإِذَا خَالَفَ نَبَتْهُ لَمْ يَحْضَرْ مَوْعِدُهُ مِنْ قَلْبِهِ
 إِذَا عَلَّمَ الرَّجُلُ زَادَ عِلْمُ الرَّجُلِ زَادَ آدَبُهُ وَتَضَاعَفَتْ خَشْيَتُهُ
 لِرَبِّهِ • إِذَا كَانَتْ مُحَاسِنُ الرَّجُلِ أَكْثَرَ مِنْ مُسَاوِيهِ فَذَلِكَ
 الْكَامِلُ وَإِذَا كَانَتْ مُسَاوِيُ الْمُحَاسِنِ وَالْمُسَاوِيُ فَذَلِكَ الْمُنْكَسِرُ
 وَإِذَا زَادَتْ مُسَاوِيُهُ عَلَى مُحَاسِنِهِ فَذَلِكَ الْهَالِكُ
 إِذَا أَكْثَرَ النَّاسُ إِلَيْكَ قَامَ النَّاسُ بِكَ • إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ
 عَبْدًا أَطْمَأَنَّ رُشْدُهُ وَوَفَّقَهُ لِمَا طَاعَهُ • إِذَا كَانَ الْحَلْمُ
 مَقْسَدًا كَانَ الْعَفْوُ مَحْجُورًا

الْقَصَّة

بِكَفَرَةِ الْجَنَّةِ تَغْطِيهِ الْجَنَّةُ بِالنَّارِ تَصْطَفِيهِ
 بِالْحَنَةِ بِالْإِيمَانِ تَكُونُ النِّجَاةُ بِالْعَافِيَةِ تَوْجِدُ لَذَّةُ الْحَيَاةِ
 بِالْعَقْلِ يُخْرِجُ غُورَ الْحِكْمَةِ بِذِكْرِ اللَّهِ تُنْزِلُ الرَّحْمَةُ
 بِالْإِيمَانِ يُسَدِّدُكَ عَلَى الصَّالِحَاتِ بِالْعَدْلِ تَنْضَاعُ
 الْبَرَكَاتُ بِالْعَقْلِ تَنَالُ الْخَيْرَاتُ بِالْبِرِّ تَمْلِكُ الْخَيْرُ
 بِفِعْلِ الْمَعْرُوفِ يُسَدِّدُ الشُّكْرُ بِالْعَدْلِ تَصْلُحُ الرَّعِيَّةُ
 بِالْفِكْرِ تَصْلُحُ الرِّوَايَةُ بِالْعَقْلِ صَالِحُ الْبَرِيَّةِ بِالْعِلْمِ
 بِنَالِ الْعِلْمِ بِالْحِكْمِ كَيْفَ كَوْنُ الْحِلْمِ بِالْعِلْمِ تَكُونُ الْحَيَاةُ
 بِالصِّدْقِ تَكُونُ النِّجَاةُ بِالْكَذِبِ يَتَزَيَّنُ أَهْلُ الْإِنْفَاقِ
 بِالشَّرِّ وَتُشَانُ الْأَخْلَاقُ بِالصِّدْقِ تَكْمُلُ الْمَرْوَةُ
 بِالتَّوَّاجِي فِي اللَّهِ تُنْمَى الْأَخُوَّةُ بِالتَّوَّاجِي تُسَهِّلُ الْمَطْلَبُ

بِالصَّبْرِ تُدْرِكُ الرِّغَابُ بِالصَّحَةِ تَسْتَكْمِلُ اللَّذَّةُ
 تُنْمَى الْحِكْمَةُ بِالظُّلْمِ تَزُولُ النِّعَمُ بِالْبَغْيِ تَجِبُ النِّعَمُ
 بِالْإِفْضَالِ تُسَبِّقُ الْأَعْنَافُ بِحَسَنِ الْعِشْرَةِ يَأْنِسُ الرِّفَاقُ
 بِالْعِلْمِ يُسْتَقِيمُ الْمَعْوِجُ بِالْحَقِّ يُسْتَظْهِرُ الْحُجَجُ بِالرِّفْقِ تُدْرِكُ
 الْمَقَاصِدُ بِتَحَلُّ الْمَوْنِ تَكُنُ الْحَامِدُ بِالْعَفَافِ تَرْكُ الْأَعْمَالِ
 بِالصَّدَقَةِ تُفْخِجُ الْأَجَالَ بِالذُّعَا يُبْذَعُ الْبَلَاءُ بِحَسَنِ
 الْأَفْعَالِ يُحْسِنُ الشَّيْءُ بِالْإِخْلَاصِ تُزْعِجُ الْأَعْمَالُ بِالطَّاعَةِ
 يَكُونُ الْإِقْبَالُ بِالْقِنَاعَةِ يَكُونُ الْعِزُّ بِالطَّاعَةِ يَكُونُ
 الْفَوْزُ بِالْكَفَرَةِ يَكُونُ الْمَقْتُ بِالتَّوَّابِ يَكُونُ الْفَوْزُ
 بِالْفَنَاءِ تُخْصِمُ الدُّنْيَا بِالْحَرَمِ يَكُونُ الْعَنَاءُ بِالْبَاسِ يَكُونُ
 الْفَنَاءُ بِالْمَعْصِيَةِ يَكُونُ الشَّقَاءُ بِتَعَارُفِ الْإِفَاتِ تُنْكَدُ

بِالْهَرَمِ

النعم بالانوار يحق اسم الكرم بقدر اللذة يكون التخصيص
 بقدر السرور يكون الشغف بركوب الأهوال اكتسب الأموال
 بالصدق تزين الأموال بالسخا تزان الأفعال بالأخلاق
 تتفاضل العمال بالجود يسود الرجال بدين الجانب تانس
 النفوس بالأفعال تطرد الخسوس بحسن الأخلاق تطيب
 العيش بكثرة الغصب يكون الطيش بعديل النطق
 تحب الخلافة بالعدل عن الحي تكون الضلالة
 بالسيرة العادلة يفهم المناوي بالكتاب الفضائل
 يكت المعادي بدوام ذكر الله تنجاب العقلة بحسن
 العشرة تدوم الصحة بتكرار الفكر تنجاب الشك
 بدوام الشك يحدث الشك بالحكمة يكتشف غطاء

العلم بوفير العقل يتوفر بالحلم بالعقول تنال ذروة العلوم
 الخبور بالصبر تدرك معالي الأمور بقدر الهيم تكون الهوم
 بقدر القية تتضاعف الحزن والخوم بالتقوى تقطع
 حمة الخطايا بالورع يكون التنزه من الدنيا بحسن
 الأخلاق تدوم الأرزاق بحسن الصفة تكثر الرفاق بقدر
 الورع يحسن الدين بالرحمة يقض الله لئدك على حسن
 اليقين بالصالحات تستدل على الإيمان بحسن التوكل
 تستدل على صدق الأيقان بكثرة التواضع يتكامل
 الشرف بكثرة التكرير تستدل على تكون التكلف بصحة المزاج
 توجد لذته الطعم بإصالة الرأي يقوم الحزم بتوكل ما
 بعينك يتم لك العقل بكثرة الإحتمال كثر الفضل تنال

عَلَى نَفْسِكَ تَمْلِكُ الدَّرَجَاتِ • بِحَبْتِ الدَّرَجَاتِ تَنْجُو مِنَ الْعَابِ
بر نفس خود صدق می شود و از دکان بر روی از توبه ها میرسد از ننگ
 بِالْعَمَلِ تَحْصُلُ الثَّوَابَ لَا بِالْكَلِّ • بِحُسْنِ الْعَمَلِ تَحْتَمِلُ مَرَّةَ الْعِلْمِ
بعمل نیک حاصل شود ثواب نه بکامی نه بکوی عمل جوده می شود موه دانش
 لَا بِحُسْنِ الْقَوْلِ • بِالْعَمَلِ تَحْصُلُ الْجَنَّةُ لَا بِالْأَمَلِ • بِالْإِحْسَانِ
نه بکوی گفتار بعمل حاصل میشود بهشت نه بامید نیکی کردن
 تَمْلِكُ الْقُلُوبَ • بِالسَّخَاءِ تَنْسُرُ الْعُيُوبَ • بِغَلَبَةِ الْعَادَاتِ
صدای می دهد و دلها سخاوت بر می خیزد مژده عیوب غلبه عادات
 الْوُصُولُ إِلَى أَشْرَفِ الْمَقَامَاتِ • بِالْأَعْمَالِ الصَّالِحَاتِ تَعْلُو
رسیدن بوی جاهلانی بلند بعملهای درست بلند شود
 الدَّرَجَاتِ • بِخَفْضِ الْجَنَاحِ تَنْتَظِمُ الْأُمُورُ • بِالْفَجَائِعِ يَنْقُصُ
بها با فکدن بال زبانی کرد کارها بوفتها میشود
 السُّرُورُ • بِالطَّاعَةِ تُزَلَّفُ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ • بِالْمَعْصِيَةِ تُوَصَّدُ
شادی بوفتن برداری نزدیک میشود بهشت از برای متقین بنافرمانی از برای معصیان
 النَّارُ لِلْعَاوِينَ • بِتَقْدِيرِ أَقْسَامِ اللَّهِ لِلْعِبَادِ قَامَ وَزَنَ الْعَالَمُ
آتش از برای عاویان باندازه کوشش بخشش از برای عباد عالم
 وَتَمَّتْ هَذِهِ الدُّنْيَا لِأَهْلِهَا • بِالزُّدُقِ وَالْوَفَاءِ تَكْمَلُ الْمُؤْمَرُ
تمام شد این دنیا بر اهل دنیا بر سستی وفا کامل شود مؤمنان
 لِأَهْلِهَا • بِالرَّفَقِ تَهْوَنُ الصَّعَابُ • بِالتَّائِي تَسْهَلُ الْأَسَابُ
از برای اهل دنیا نرمی سهل شود سختها بر تائیدی آسان شود سببها
 بِالْإِحْسَانِ وَالْحِلْمِ يَكُونُ لَكَ النَّاسُ خُصَارًا وَأَعْمَارًا
بر برداشتن و بردباری می باشد بر زرا مردم غایران و یاد داری

المهلوف

الْمَهْلُوفُ يَكُونُ لَكَ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ حَصْنٌ • بِفَضْلِ الرَّسُولِ
درمانده می باشد مرزا از عذاب خدا پناه بفضل رسول
 وَأَدَبُهُ يُسَدِّدُكَ عَلَى عَقْلِ الْمُرْسَلِ بِالْبَشَرِ وَكَسْطُ الْوَجْهِ يَحْسِنُ
راه برده می شود بر عقل مرسته بشادی و کسده ادبی بکوی نیکو
 مَوْعِئُ الْبَذْلِ • بِإِثَارِ حُبِّ الْعَاجِلَةِ صَارَ مِنْ صَارَ إِلَى سُوءِ
جای و منی بر کزین دوستی دنیا باز دارد بر کسده بر کسده
 الْعَاجِلَةِ يَقْدِرُ عَلَى الرِّفْعَةِ يَكُونُ نِكَاحِيَّةُ الْوَقْعَةِ بِالْقَوِي مُرْسَلٌ
آفت باندازه بلندی بر یکدیگر می آید از تمام بر یکدیگر در کارها بر یکدیگر
 الْعِصْمَةُ • بِالْعِفْوِ تَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَةُ • بِالْعَقْلِ كَمَالُ النَّفْسِ
بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده
 بِالْمُجَاهِدَةِ صَلَاحُ النَّفْسِ • بِالْعَقْلِ صَلَاحُ كُلِّ أَمْرٍ بِالْجَمَلِ
بیکدیگر و بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده
 تَسْتَأْذِنُ كُلَّ شَيْءٍ • بِالْفِكْرِ تَخْلِي غِيَابُ الْأُمُورِ • بِالْإِيمَانِ يَنْفَعُ
بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده
 إِلَى ذَرْبِ السَّعَادَةِ وَنَهَايَةِ الْجُبُونِ • بِالتَّوْبَةِ تَمْحُصُ السَّيِّئَاتُ
بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده
 بِالْإِيمَانِ يُسَدِّدُكَ عَلَى الصَّالِحَاتِ • بِالطَّاعَةِ يَكُونُ الْإِقْبَالُ
بایمان راه نشان بر عملهای درست بوفتن برداری می باشد بر کسده
 بِالتَّقْوَى تَزَكُّو الْأَعْمَالُ • بِكَثْرَةِ الْأَفْضَالِ يُعْرِفُ الْكَرِيمُ
بر ایمان کارها پاک شود بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده
 بِكَثْرَةِ الْإِحْسَانِ يُعْرِفُ الْحَلِيمُ • بِالْإِحْسَانِ يَمْلِكُ الْأَحْزَارُ
بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده بر کسده

عذابي است که در عذاب است
 عذابي است که در عذاب است

بِحُسْنِ الْوَفَاءِ يُعْرِفُ الْإِبْرَارَ • بِحُسْنِ الطَّاعَةِ يُعْرِفُ الْأَخْيَارَ
 بجزای وفای شناسد بپرهیزان را • بجزای طاعتی شناسد بپرهیزان را
 بِالْأَدَبِ تُشْخَصُ الْفِطَنُ • بِالْوَرَعِ يَنْزِيحُ الْمُؤْمِنُ • بِالْجُودِ
 بادب آریشند فتنه را • بپرهیزکاری پاک شود مؤمن • بسخنش
 يُبْنَى الْمَجْدُ وَيُجْتَلَبُ الْحَمْدُ • بِالْإِحْسَانِ وَتَعَدُّ الذُّنُوبُ
 بنیاد شود بزرگواری و رود شود گناهان • بپرهیزکاری از سرش
 بِالْغِفْرِانِ يَعْظُمُ الْمَحْدُ • بِالرَّفْقِ تُدْرِكُ الْمَفَاصِدُ • بِالْيَدِّ
 باغفران بگردد بزرگواری • بر نرمی در دست شود محاسن • بهوش
 تَكْرُ الْمَحَامِدُ • بِالْإِحْسَانِ تَمْلِكُ الْقُلُوبُ • بِالْإِقْضَاءِ تَسِيرُ
 بسازد بپرهیزکاری • بپرهیزکاری بدست آوردد دلها • با قرض رفت و بپرهیزکاری
 الْعُيُوبُ • بِالتَّوَدُّ تَتَاكَدُ الْحَبَّةُ • بِالرَّفْقِ تَدُومُ الصُّحَّةُ
 عیوب • بپرهیزکاری استوار شود دوستی • بر نرمی می ماند بیماری
 بِذَلِ الرَّحْمَةِ تَنْزِلُ الرَّحْمَةُ • بِذَلِ النِّعَةِ تُسْتَدَامُ
 بپرهیزکاری نازل شود رحمت • بدانی نعمت می پاید
 النِّعَةُ • بِالتَّعَالُفِ تَدْرِكُ الدَّرَجَاتُ الرَّفْعَةُ وَ
 نعمت • بر بیخود شدن در پائین شود پاهای بلند
 النَّاحَةُ الدَّائِمَةُ • بِصِلَةِ الرَّحِمِ تُسَدُّ النِّعَمُ • بِطَبْعِهِ
 ناهای همیشه • بپرهیزکاری با خویشی میزدود نعمت • بهر پنداری
 الرَّحِمُ تُجَلَبُ النِّعَمُ • بِتَكَرُّرِ الْفِكْرِ تَسْلَمُ الْعَوَائِبُ • بِحُسْنِ
 از خویشی کشیده شود نعمت • بپرهیزکاری با فکر میماند عیبها • به پنداری
 الْكَيْفِيَّاتِ تُنْجَى الْمَطَالِبُ • بِالنَّظَرِ فِي الْعَوَائِبِ تُؤْمِنُ الْمَطَالِبُ
 به پنداری نجات شود مطالب • به نگاه کردن در عیبها میماند مطالب

بِالْإِحْسَانِ

بِالْإِسْتِبْصَارِ يَحْصُلُ الْإِعْتِبَارُ • بِالنُّزُومِ الْحَقِّ يَحْصُلُ الْإِسْتِبْصَارُ
 به پنداری حاصل شود پنداری • به پنداری حق میماند پنداری
 بِالْإِحْسَانِ تُسَرِّقُ الرِّقَابُ • بِمِلْكِ الشُّعُورِ تُنَزَّهُ عَنْ كُلِّ
 بپرهیزکاری بدست آوردد گردن • بپرهیزکاری از سرش جدا میماند از هر
 غَابٍ • بِالْإِكْرَامِ مِنْ خِيَةِ اللَّهِ تُخَصُّ الذُّنُوبُ • بِالرِّضَى
 پنهان • بپرهیزکاری از سرش جدا میماند از هر گناه • به رضای
 عَنِ النَّفْسِ تَطْهَرُ السَّوْآتُ وَالْعُيُوبُ • بِالتَّوَنَةِ تَكْفُرُ الذُّنُوبُ
 از نفسی پاک شود بپرهیزکاری و عیوب • به پنداری میزدود گناهان
 يُبْلُغُ الْأُمَالُ يَهْوُونَ سَكُوبُ الْأَهْوَالِ بِالْإِطْلَاعِ تَذَلُّ
 به پنداری امیدها • به پنداری سوار شدن بر ترسها • به پنداری میزدود ترسها
 مَا وَجَّهَ الْمَوْتُ مِنْ رِقَابِ الرِّجَالِ الْمَوْتُ عَلَى الْمَوْتِ
 آنچه راند و وارید از گردنهای مردان • الموت بر الموت
 بِإِدْرِ الطَّاعَةِ تُسْعَدُ • بِإِدْرِ الْحَزَنِ تَرْشَدُ • بِإِدْرِ الْفُرْصَةِ
 به پنداری طاعتی میماند خوشی • به پنداری غم میماند پنداری • به پنداری فرصت
 قَبْلَ أَنْ تَكُونَ غَصَّةً • بِإِدْرِ الْبَرِّ فَإِنَّ أَعْمَالَ الْبَرِّ فُرْصَةٌ •
 پیش از آنکه غصه شود • به پنداری پرهیزکاری میماند پنداری • به پنداری فرصت
 بِإِدْرِ الْعَمَلِ وَكَذِبُوا الْأَمَلَ وَلَا حِطُّوا الْأَجَلَ • بِإِدْرِ الْأَمَلِ
 به پنداری عمل میماند پنداری • به پنداری امیدها • به پنداری پنداری
 وَخَافُوا بَغْتَةً الْأَجَلَ تَدْرِكُوا أَفْضَلَ الْأَمَلِ • بِإِدْرِ الْعَمَلِ
 و ترسیدند ناگهان رسیدن و پنداری • به پنداری پنداری • به پنداری پنداری
 عَمَّا نَاكَسًا • بِإِدْرِ الْعَمَلِ مَرْضًا جَالِسًا وَمَوْثًا خَالِسًا
 در غم ناگهان • به پنداری عمل میماند پنداری • به پنداری پنداری

بَادِرُوا قَبْلَ قُدُومِ الْغَايِبِ الْمُنْتَظَرِ • بَادِرُوا قَبْلَ آخِذَتِ
 الْغَيْرِ الْمُنْتَظَرِ • بَادِرُوا قَبْلَ الضُّكِّ وَالْمَضِيقِ • بَادِرُوا
 قَبْلَ الْوَجْعِ وَالزُّهْقِ • بَادِرُوا فِي مَهَلِ الْبَقِيَّةِ وَأَنْفِ
 الْمَشِيَّةِ وَانْتَظِرِ التَّوْبَةَ وَانْفِصَاحَ الْحَوِيَّةِ • بَادِرُوا وَأَوَّلَاكُمُ
 صِحَّةً وَالْأَلْسُنُ مُطْلَقَةً وَالتَّوْبَةُ مُسْمُوعَةً وَالْأَعْمَالُ
 مَقْبُولَةً • بَادِرُوا أَجَالَكُمْ • بَاعُوا لَكُمْ وَأَنْبَا عُوا مَا يَبْقَى
 لَكُمْ بِمَا يَزُولُ عَنْكُمْ • بَادِرُوا بِأَمْوَالِكُمْ قَبْلَ حُلُولِ
 أَجَالِكُمْ تَزَكُّكُمْ وَتُصَلِّيَكُمْ قُرْبًا لَكُمْ • بَادِرُوا
 الْمَوْتَ وَعَمْرَاتِهِ وَمَهْدُوَالَهُ قَبْلَ حُلُولِهِ وَأَعِدُّوْهُ قَبْلَ
 نُزُولِهِ • بَادِرُوا فِي فِتْنَةِ الْأَمْرِ شَادٍ وَرَاحَةِ الْأَجْسَادِ
 وَمَهَلِ الْبَقِيَّةِ وَأَنْفِ الْمَشِيَّةِ • بَادِرُوا أَعْمَالَكُمْ وَسَابِقُوا

بَادِرُوا قَبْلَ قُدُومِ الْغَايِبِ الْمُنْتَظَرِ • بَادِرُوا قَبْلَ آخِذَتِ
 الْغَيْرِ الْمُنْتَظَرِ • بَادِرُوا قَبْلَ الضُّكِّ وَالْمَضِيقِ • بَادِرُوا
 قَبْلَ الْوَجْعِ وَالزُّهْقِ • بَادِرُوا فِي مَهَلِ الْبَقِيَّةِ وَأَنْفِ
 الْمَشِيَّةِ وَانْتَظِرِ التَّوْبَةَ وَانْفِصَاحَ الْحَوِيَّةِ • بَادِرُوا وَأَوَّلَاكُمُ
 صِحَّةً وَالْأَلْسُنُ مُطْلَقَةً وَالتَّوْبَةُ مُسْمُوعَةً وَالْأَعْمَالُ
 مَقْبُولَةً • بَادِرُوا أَجَالَكُمْ • بَاعُوا لَكُمْ وَأَنْبَا عُوا مَا يَبْقَى
 لَكُمْ بِمَا يَزُولُ عَنْكُمْ • بَادِرُوا بِأَمْوَالِكُمْ قَبْلَ حُلُولِ
 أَجَالِكُمْ تَزَكُّكُمْ وَتُصَلِّيَكُمْ قُرْبًا لَكُمْ • بَادِرُوا
 الْمَوْتَ وَعَمْرَاتِهِ وَمَهْدُوَالَهُ قَبْلَ حُلُولِهِ وَأَعِدُّوْهُ قَبْلَ
 نُزُولِهِ • بَادِرُوا فِي فِتْنَةِ الْأَمْرِ شَادٍ وَرَاحَةِ الْأَجْسَادِ
 وَمَهَلِ الْبَقِيَّةِ وَأَنْفِ الْمَشِيَّةِ • بَادِرُوا أَعْمَالَكُمْ وَسَابِقُوا

اجالكم

أَجَالَكُمْ فَإِنَّكُمْ مَدِينُونَ بِمَا اسْلَفْتُمْ وَمُجَانُونَ بِمَا قَدَّمْتُمْ
 وَمَطَالِبُونَ بِمَا خَلَفْتُمْ • بَادِرُوا بِالْأَمَلِ وَسَابِقُوا بِحُجُومِ
 الْأَجَلِ فَإِنَّ النَّاسَ يُوشِكُ أَنْ يَقْطَعَ بِهِمُ الْأَمَلَ فَرْتَهُمُ
 الْأَجَلُ • بَادِرُوا بِصَالِحِ الْأَعْمَالِ وَلِخَفَافِ مَهْمَلِ وَالنُّجَى
 مُرْسَلٌ • بَادِرُوا شَبَابَكُمْ قَبْلَ هَرَمِكُمْ وَصِحَّتَكُمْ قَبْلَ سَقَمِكُمْ
 بَادِرُوا غِنَاكُمْ قَبْلَ فَقْرِكُمْ وَحَيَاتِكُمْ قَبْلَ مَوْتِكُمْ
 بَادِرُوا بِحَسَنِ الْمَوْتِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ فِي حَقِّ الْمَاءِ بِقَوْلِهِ
 بَيْسَ الدَّاءِ الْحَقُّ • بَيْسَ الشِّمَةِ الْخُرْفُ • بَيْسَ الرِّفْقِ الْحَرَصُ
 بَيْسَ الْأَخْيَارِ الرِّضَا بِالنَّقْصِ • بَيْسَ الشِّمَةِ الْقِيَمَةُ • بَيْسَ
 الطَّعْمِ الشَّرُّ • بَيْسَ الطَّعَامِ الْحَرَامُ • بَيْسَ الْقُوَّةِ
 أَكْلُ مَا لَا آثَامَ • بَيْسَ الْقِلَادَةِ قِلَادَةُ الْإِثَامِ • بَيْسَ

أَجَالَكُمْ فَإِنَّكُمْ مَدِينُونَ بِمَا اسْلَفْتُمْ وَمُجَانُونَ بِمَا قَدَّمْتُمْ
 وَمَطَالِبُونَ بِمَا خَلَفْتُمْ • بَادِرُوا بِالْأَمَلِ وَسَابِقُوا بِحُجُومِ
 الْأَجَلِ فَإِنَّ النَّاسَ يُوشِكُ أَنْ يَقْطَعَ بِهِمُ الْأَمَلَ فَرْتَهُمُ
 الْأَجَلُ • بَادِرُوا بِصَالِحِ الْأَعْمَالِ وَلِخَفَافِ مَهْمَلِ وَالنُّجَى
 مُرْسَلٌ • بَادِرُوا شَبَابَكُمْ قَبْلَ هَرَمِكُمْ وَصِحَّتَكُمْ قَبْلَ سَقَمِكُمْ
 بَادِرُوا غِنَاكُمْ قَبْلَ فَقْرِكُمْ وَحَيَاتِكُمْ قَبْلَ مَوْتِكُمْ
 بَادِرُوا بِحَسَنِ الْمَوْتِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ فِي حَقِّ الْمَاءِ بِقَوْلِهِ
 بَيْسَ الدَّاءِ الْحَقُّ • بَيْسَ الشِّمَةِ الْخُرْفُ • بَيْسَ الرِّفْقِ الْحَرَصُ
 بَيْسَ الْأَخْيَارِ الرِّضَا بِالنَّقْصِ • بَيْسَ الشِّمَةِ الْقِيَمَةُ • بَيْسَ
 الطَّعْمِ الشَّرُّ • بَيْسَ الطَّعَامِ الْحَرَامُ • بَيْسَ الْقُوَّةِ
 أَكْلُ مَا لَا آثَامَ • بَيْسَ الْقِلَادَةِ قِلَادَةُ الْإِثَامِ • بَيْسَ

الصديق الملوک • بیس السجدة القلوك • بیس العادة
 یاریت یادشمان • به کرداریت برادریت • به خویش
 الفخول • بیس القربین لجهول • بیس الوجه الوقاح
 زیادگی • به بهریت • به رومی • به رومی
 بیس الشیمة الاخلاص • بیس القربین العدو • بیس الجار
 به کرداریت • به بهریت • به بهریت
 جار السوء • بیس الریق الحسود • بیس العشر الحفود
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 بیس العمل المعصية • بیس الرجل من باع دینه بذنبا غیره
 به کرداریت • به بهریت • به بهریت
 بیس السیاسة الجور • بیس الذخر فعل الشر • بیس الظلم
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 ظلم المستسلم • بیس الکب الحرام • بیس قرین الورا الشیع
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 بیس قرین الدین الطمع • بیس السعی النفرقة بین الایفین
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 بیس القلادة فلاة الدین • بیس الزاد الی المعاد العد
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 علی العباد • بیس الاستعداد الاستعداد • بیس الغریم
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 التوم یعنی قصیر العمر ویفوت کثیر الاجر • بیس الخلیفة الخلی
 به بهریت • به بهریت • به بهریت

بیس القربین الغضب یدی المعایب یدی الشر وبتا عد
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 الخیر • بیس الخلیفة الخلی • بیس الشیمة الامل یفنی الاجل
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 ویفوت العمل • بیس الدار الدنیا • بیس الاختیار النعم
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 عما یفنی عما یفنی عما یفنی
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 علی السلام فی حرف الباء • بیس الشیمة لفظ لفظ
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 بکر السبب والخیر بركة • بیس الوالدین اکبر فریضه
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 بطن المرء عدوه • بعد المرء عن الدینه فتوة • بركة
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 المال فی الصدقة • بیس الرجل ذوی راحه صدقة بلاه الان
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 فی لسانه • بیان الرجل نبی عن قوه جانه • باکر الطاعة
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 تسعد • باکر الخیر ترشد • بکاء العبد من خیه الله
 به بهریت • به بهریت • به بهریت
 یحصى ذنبه • بلاه الرجل علی قدر ایمانه ودينه • بركة
 به بهریت • به بهریت • به بهریت

وَأَسْتَعِدُّوا لِلْمَوْتِ فَقَدْ أَظْلَمَكُمْ • تَخَفُّوا فَإِنَّ الْعَاقِبَةَ أَمَّاكُمْ وَ
وَأَمَّا دَهْ شوم بوی مرگ است مخفی که بر منور شد
السَّاعَةِ مِنْ بَرَائِكُمْ تَحَدُّوكُمْ • تَخَفُّوا أَنْتَحُمُوا فَإِنَّمَا يَنْتَظِرُ بِأُولَكُمْ
وَقِیامت از پند شما ببرانده شما را
بِسَبْکِ یار خود تا برسد بجای بر سرش که چشمش در بر شود
أَخْرَكُمْ • تَذَكُّرُ الْأُمُورِ لِلْفَاقِدِ حَتَّى يَكُونَ الْخَفُّ فِي التَّدْبِيرِ
وَأَخْرَشا اكارها خاست نه بکار غیبت تا آنکه می باشد افتاد که در تدبیر
تَزَوَّدُوا مِنْ أَيَّامِ الْفَنَاءِ لِلْبَقَاءِ فَقَدْ دُلِّلْتُمْ عَلَى الزَّادِ وَأَمْرُكُمْ
توشه گیرید از روزگار نیستی از برای باقی که جمیع راه یافته به توشه و توانایی بهر
بِالطَّعْنِ وَخُتْمٌ عَلَى الْمَسِيرِ • تَبَسَّرْ لِسَفَرِكَ وَنِیمَ بَرَقِ الْحَيَاةِ
کردن و باز داشته شده اند بر و ازین
بِسَبْکِ دانه نوازی ای به خود و بوی بکارها را
وَأَرْحَلْ مَطَايَا التَّشْمِيرِ • تَعَرَّفْ حِمَاةَ الرَّجُلِ بِالْأَشْرِ فِي النِّجَةِ
ایارگی بدرای کوشش را می کشی کوید حردا بهرین در خوف
وَكَثْرَةُ الذَّلِيلِ فِي الْحَنَةِ • تَرَكَ الذَّنْبَ شَدِيدٌ وَأَشَدُّ مِنْهُ رُكْ
دلبیری حواری در بیخ والدین که نه سخت است دشمن اران و کدستی
الْجَنَّةِ • تَوَلَّوْا مِنْ أَنْفُسِكُمْ تَأْدِيبُهَا وَاعْدِلُوا بِهَا عَنْ ضَرَفِ
بخت روی گردانید از نفسهای خود از برای او که چون دیگر دهند نفسی را از گردنهای
عَادَاتِهَا • تَوَلَّوْا الرِّادَةَ لِوَالْأَحْدَاثِ الدَّوْلَةِ دَلِيلُ الْخَلَاءِ
خوبی او عالم شدن فرد میکان و دولتی شدن نه بهر شدن دولتها
وَأَدِّبْ بِهَا • تَأْتِبْنَا أَشْيَاءُ نَسْتَكْثِرُهَا إِذَا جَعَلْنَاهَا وَنَسَقَلْنَاهَا
وایارشی و دوشی میرسد با چیزی بیایده و بسیار کرد و این آنچه ما را نگاه کردی و این آنچه ما را از یاد ما بردارد
إِذَا قَتَلْنَاهَا • تَحَرَّ مِنْ أَمْرِكَ مَا يَقُومُ بِهِ عَنْكَ وَتَنَبَّأَتْ
نگاه کنی آنچه ما را سزاوارتر از کار خود از برای این که بگوید عذر تو و از برای این که

[illegible]

تَحْلُوا بِالْأَخْذِ بِالْفَضْلِ وَالْكَفِّ عَنِ الْبَغْيِ وَالْعَمَلِ بِالْحَقِّ وَالْإِصْلَاحِ
 مِنَ النَّفْسِ وَاجْتِنَابِ الْفَسَادِ وَاصْلَاحِ الْمَعَادِ تَزِدُّوْا مِنْ
 الدُّنْيَا مَا تَحْتَوُونَ بِهِ أَنْفُسَكُمْ عَدَا وَخُذُوا مِنَ الْفَنَاءِ لِلْبَقَاءِ
 كَثِيرًا مِنَ الْحَيَاءِ وَادْفَعِ الْوَفَاءَ وَاحْفَظِ الْأَخَاءَ وَأَقِلَّ حُلَّةَ
 الْإِنْسَاءِ بِكُلِّ لَكِ الْإِنْسَاءِ تَعَالَى اللَّهُ مِنْ قَوِي مَا أَحْمَلَهُ وَلَوْ
 مِنْ ضَعِيفٍ مَا أَجْرَكَ عَلَى مَعَاصِيهِ تَعْنُوا الْوَحْيَ
 لَعَلَّ اللَّهَ وَتَجْعَلَ الْقُلُوبَ مِنْ خَائِنَةٍ وَتَهْلِكَ النَّفُوسُ
 عَلَى مَرَاضِيهِ تَنْفَسُوا قَبْلَ ضَيْقِ الْحَيَاتِ وَأَتَقَادُوا قَبْلَ عَفْوِ
 السَّيَاقِ تَحَبُّوا الْجُلَّ وَالْتِفَاقَ فَهَذَا مِنْ آدَمِ الْأَخْلَاقِ
 تَعْلَمُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ سَبْعُ الْقُلُوبِ وَاسْتَشْفُوا نُبُوهُ فَإِنَّهُ شِفَاءُ
 الصُّدُورِ تَعْرِفُوا لِحَقِّهِ فِي الزَّجْلِ فِي ثَلَاثٍ مِنْ كَلَامِهِ

از خود را با اخذ با فضل و کف از بغي و عمل با حق و اصلاح
 از نفس و دور شدن از فساد و اصلاح معاد و زود کردن از دنیا
 از دنیا ما که خود را به آن خود را و خدایا و از دنیا و از دنیا
 از دنیا ما که خود را به آن خود را و خدایا و از دنیا و از دنیا
 از دنیا ما که خود را به آن خود را و خدایا و از دنیا و از دنیا
 از دنیا ما که خود را به آن خود را و خدایا و از دنیا و از دنیا
 از دنیا ما که خود را به آن خود را و خدایا و از دنیا و از دنیا
 از دنیا ما که خود را به آن خود را و خدایا و از دنیا و از دنیا
 از دنیا ما که خود را به آن خود را و خدایا و از دنیا و از دنیا

فَمَا لَا يَغْنِيهِ وَجَاهُهُ عَمَّا لَا يَسْتَلِ عَنْهُ وَتَهْوِي فِي الْأُمُورِ
 تَوَاضَعُوا لِمَنْ يَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ الْعِلْمَ وَلَكِنْ تَعْلَمُونَهُ وَلَا تَكُونُوا
 مِنْ جَابِسَةِ الْعِلْمَاءِ فَلَا يَقُومُ جَهْلُكُمْ بِعِلْمِكُمْ تَجَنَّبُوا
 تَضَاعُ الْقُلُوبُ وَتَشْأَحُنُ الصُّدُورُ وَتَذَابِرُ النَّفُوسُ وَتَخَاضِلُ
 الْأَيْدِي تَمْلِكُوا أَمْزَكُمْ تَفَكَّرْ قَبْلَ أَنْ تَعْزِمَ وَشَاوِرْ قَبْلَ
 أَنْ تُقَدِّمَ وَتَدَبَّرْ قَبْلَ أَنْ تَجْمَعَ مَضِضِ الْحِلْمِ فَإِنَّهُ
 رَأْسُ الْحِكْمَةِ وَمَنْزِلَةُ الْعِلْمِ تَعْلَمُ فَإِنَّكَ إِنْ كُنْتَ غَنِيًّا لَكَ
 وَإِنْ كُنْتَ فَقِيرًا صَانِكَ تَتَخَّ الصَّدَقُ وَالْأَمَانَةُ وَلَا تَكْذِبْ
 مَنْ كَذَبَكَ وَلَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ تَعْلَمُوا الْعِلْمَ وَتَعْلَمُوا
 مَعَ الْعِلْمِ التَّكِينُ وَالْحِلْمُ فَإِنَّ الْعِلْمَ خَلِيلُ الْمُؤْمِنِ وَالْحِلْمُ
 وَنَهْرُهُ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ ذَمَّ تَغْلِبُهُ نَفْسُهُ

در آنچه که او را وجهه از آنکه بپرسد از او و در امور
 تواضعوا لمن يتعلمون منه العلم ولكن تعلمونه ولا تكونوا
 من جابسة العلماء فلا يقوم جهلكم بعلمكم تجنبوا
 تضاعف القلوب وتشأحن الصدور وتذابر النفوس وتخاضل
 الأيدي تملكوا أمزكم تفكر قبل أن تعزم وشاور قبل
 أن تقدم وتدبر قبل أن تجمع مضض الحلم فإنه
 رأس الحكمة ومنزلة العلم تعلم فإنك إن كنت غنياً لك
 وإن كنت فقيراً صانك تتخ الصدق والأمانة ولا تكذب
 من كذبك ولا تخن من خانك تعلموا العلم وتعلموا
 مع العلم التكين والحلم فإن العلم خليل المؤمنين والحلم
 ونهره وقال عليه السلام في حق من ذم تغلبه نفسه

العلم

ثَمَرَةُ الْفِكْرِ السَّلَامَةُ • ثَمَرَةُ اللِّجَاجِ الْعَطِيبُ • ثَمَرَةُ الْعِزِّ
 قُوَّةُ الطَّلَبِ • ثَمَرَةُ الْحِرْصِ الْعِنَاءُ • ثَمَرَةُ الْفَنَاءَةِ الْغِنَاءُ
 ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعِبَادَةُ • ثَمَرَةُ الْيَقِينِ الزَّهَادَةُ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ
 لُزُومُ الْحَقِّ • ثَمَرَةُ الْأَدَبِ حُسْنُ الْخُلُقِ • ثَمَرَةُ التَّقَرُّبِ
 سَلَامَةُ • ثَمَرَةُ الْقُوَّةِ نَدَامَةُ • ثَمَرَةُ الْعَجَبِ الْبُغْضُ
 ثَمَرَةُ الْمَرَارِ الشَّخَاءُ • ثَمَرَةُ الرِّضَا الْغِنَاءُ • ثَمَرَةُ الطَّمَعِ الشَّقَاءُ
 ثَمَرَةُ الطَّاعَةِ الْحَنَةُ • ثَمَرَةُ الْوَلَةِ بِالذُّبَا عَظِيمُ الْخَنَةُ
 ثَمَرَةُ الْحَيَاءِ الْعِفَّةُ • ثَمَرَةُ التَّوَاضُعِ الْحِجَّةُ • ثَمَرَةُ الْكِبَرِ
 الْمُسَبَّةُ • ثَمَرَةُ الْعِجْلَةِ الْعِنَادُ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ حُجَّةُ الْإِخَارِ
 ثَمَرَةُ الْجَزْئِيَّةِ حُسْنُ الْأَخْيَارِ • ثَمَرَةُ الزُّهْدِ الرَّاحَةُ • ثَمَرَةُ
 الشُّكِّ الْحَيْرَةُ • ثَمَرَةُ الشَّجَاعَةِ الْغَيْبَةُ • ثَمَرَةُ الْكَرَمِ صِلَةُ

ثَمَرَةُ الْفِكْرِ السَّلَامَةُ • ثَمَرَةُ اللِّجَاجِ الْعَطِيبُ • ثَمَرَةُ الْعِزِّ
 قُوَّةُ الطَّلَبِ • ثَمَرَةُ الْحِرْصِ الْعِنَاءُ • ثَمَرَةُ الْفَنَاءَةِ الْغِنَاءُ
 ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعِبَادَةُ • ثَمَرَةُ الْيَقِينِ الزَّهَادَةُ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ
 لُزُومُ الْحَقِّ • ثَمَرَةُ الْأَدَبِ حُسْنُ الْخُلُقِ • ثَمَرَةُ التَّقَرُّبِ
 سَلَامَةُ • ثَمَرَةُ الْقُوَّةِ نَدَامَةُ • ثَمَرَةُ الْعَجَبِ الْبُغْضُ
 ثَمَرَةُ الْمَرَارِ الشَّخَاءُ • ثَمَرَةُ الرِّضَا الْغِنَاءُ • ثَمَرَةُ الطَّمَعِ الشَّقَاءُ
 ثَمَرَةُ الطَّاعَةِ الْحَنَةُ • ثَمَرَةُ الْوَلَةِ بِالذُّبَا عَظِيمُ الْخَنَةُ
 ثَمَرَةُ الْحَيَاءِ الْعِفَّةُ • ثَمَرَةُ التَّوَاضُعِ الْحِجَّةُ • ثَمَرَةُ الْكِبَرِ
 الْمُسَبَّةُ • ثَمَرَةُ الْعِجْلَةِ الْعِنَادُ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ حُجَّةُ الْإِخَارِ
 ثَمَرَةُ الْجَزْئِيَّةِ حُسْنُ الْأَخْيَارِ • ثَمَرَةُ الزُّهْدِ الرَّاحَةُ • ثَمَرَةُ
 الشُّكِّ الْحَيْرَةُ • ثَمَرَةُ الشَّجَاعَةِ الْغَيْبَةُ • ثَمَرَةُ الْكَرَمِ صِلَةُ

والدفع

الرِّحْمُ • ثَمَرَةُ الشُّكْرِ بَادَةُ النِّعَمِ • ثَمَرَةُ طَوْلِ الْحَيَاةِ التَّقَمُّ
 وَالْهَرَمُ • ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ • ثَمَرَةُ الْعَمَلِ الْأَجْرُ عَلَيْهِ
 ثَمَرَةُ الْعَقْلِ الْعَمَلُ لِلنَّجَاةِ • ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ لِلْحَيَاةِ • ثَمَرَةُ
 الْأَلْبَانِ لِلَّهِ الْأَسْتِحْشَاشُ مِنَ النَّاسِ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ مُدَارَةُ
 النَّاسِ • ثَمَرَةُ الشُّنَّةِ التَّهَجُّمُ عَلَى الْعُيُوبِ • ثَمَرَةُ الذِّكْرِ
 اسْتِنَارَةُ الْقُلُوبِ • ثَمَرَةُ الْحَسَدِ شَقَاءُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 ثَمَرَةُ الثَّقَوِي سَعَادَةُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ • ثَمَرَةُ الْأُخُوَّةِ
 حِفْظُ الْغَيْبِ وَاهْتِدَاءُ الْعَيْبِ • ثَمَرَةُ الْقَنَاعَةِ الْإِجْمَالُ
 فِي الْمَكْتَسَبِ • ثَمَرَةُ الدِّينِ قُوَّةُ الْيَقِينِ • ثَمَرَةُ الْوَرَعِ عَمَلُ
 النَّفْسِ وَالْدِّينِ • ثَمَرَةُ الْعِفَّةِ الْفَنَاءَةُ • ثَمَرَةُ التَّوَضُّعِ التَّوَضُّعُ
 ثَمَرَةُ الطَّمَعِ ذُلُّ الدُّنْيَا وَشَقَاءُ الْآخِرَةِ • ثَمَرَةُ الْكَذِبِ

الرِّحْمُ • ثَمَرَةُ الشُّكْرِ بَادَةُ النِّعَمِ • ثَمَرَةُ طَوْلِ الْحَيَاةِ التَّقَمُّ
 وَالْهَرَمُ • ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ • ثَمَرَةُ الْعَمَلِ الْأَجْرُ عَلَيْهِ
 ثَمَرَةُ الْعَقْلِ الْعَمَلُ لِلنَّجَاةِ • ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ لِلْحَيَاةِ • ثَمَرَةُ
 الْأَلْبَانِ لِلَّهِ الْأَسْتِحْشَاشُ مِنَ النَّاسِ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ مُدَارَةُ
 النَّاسِ • ثَمَرَةُ الشُّنَّةِ التَّهَجُّمُ عَلَى الْعُيُوبِ • ثَمَرَةُ الذِّكْرِ
 اسْتِنَارَةُ الْقُلُوبِ • ثَمَرَةُ الْحَسَدِ شَقَاءُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 ثَمَرَةُ الثَّقَوِي سَعَادَةُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ • ثَمَرَةُ الْأُخُوَّةِ
 حِفْظُ الْغَيْبِ وَاهْتِدَاءُ الْعَيْبِ • ثَمَرَةُ الْقَنَاعَةِ الْإِجْمَالُ
 فِي الْمَكْتَسَبِ • ثَمَرَةُ الدِّينِ قُوَّةُ الْيَقِينِ • ثَمَرَةُ الْوَرَعِ عَمَلُ
 النَّفْسِ وَالْدِّينِ • ثَمَرَةُ الْعِفَّةِ الْفَنَاءَةُ • ثَمَرَةُ التَّوَضُّعِ التَّوَضُّعُ
 ثَمَرَةُ الطَّمَعِ ذُلُّ الدُّنْيَا وَشَقَاءُ الْآخِرَةِ • ثَمَرَةُ الْكَذِبِ

والدفع

الْمَهَابَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْعَذَابِ فِي الْآخِرَةِ • ثَمَرَةُ الْأَمَلِ مُسَادُ
 خواریت در دنیا و عذاب در آخرت • میوه امید • بنامی
 الْعَمَلِ • ثَمَرَةُ الْعِلْمِ اخْلَاصُ الْعَمَلِ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ الصِّدْقُ • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ الْعَقْلُ
 عملت • میوه علم • پاکیزگی عملت • میوه عقل • راستی
 ثَمَرَةُ الْحِلْمِ الرِّفْقُ • ثَمَرَةُ الْحِكْمَةِ الْفَوَظُ • ثَمَرَةُ الْفَعْلَةِ
 میوه بردباری نرمی است • میوه حکمت • پرهیز است • میوه فاعلت
 الْغِزْدُ • ثَمَرَةُ الرِّغْبَةِ التَّعَبُ • ثَمَرَةُ الْحِرْصِ النَّصَبُ • ثَمَرَةُ
 غزنی است • میوه آرزو • دینداریست • میوه حرص • سختیست • میوه
 الْعَمَلِ الصَّالِحِ كَاصِلِهِ • ثَمَرَةُ الْعَمَلِ الْبَتِّ كَاصِلِهِ • ثَمَرَةُ
 رست گرداری • میوه عمل نیکو • میوه پستی • میوه
 الْمَعْرِفَةِ الْعُرْفُ عَنْ دَارِ الْفِتَاءِ • ثَمَرَةُ الْإِيمَانِ الرِّغْبَةُ
 شناسختن حق • میوه معرفت از خانه فتنه • میوه ایمان • آرزوست
 فِي دَارِ الْبَقَاءِ • ثَمَرَةُ الْحِكْمَةِ التَّزَهُدُ عَنْ الدُّنْيَا وَالْوَلَةُ
 در خانه آخرت • میوه حکمت • رست دایم است • از دنیا • و بیگیری
 بِحَبْنِ الْمَاوِي • ثَمَرَةُ الْعَقْلِ مَقْتُ الدُّنْيَا وَقَعُ الْهَوَى • ثَمَرَةُ
 بهشت که جایگاه است • میوه عقل • مرز دنیا • دینداریست • از آرزو • میوه
 الْحَاجِدَةِ قَهْمُ النَّفْسِ • ثَمَرَةُ الْحَاسِبَةِ صَلَاحُ النَّفْسِ •
 ریاضت • شکستن نفس • میوه محاسبه • اصلاح نفس
 ثَمَرَةُ التَّوْبَةِ اسْتِدْرَاكُ فَوَاطِئِ الْعَمَلِ
 میوه توبه • استیلا بر فرصت عمل
 فِي النَّفْسِ قِتْلَةُ الْفُتَنِ • ثَمَرَةُ الْفَقْرِ قِلَّةُ الْهَوَى
 کشتن فتنه در نفس • میوه فقر • کمبود هوا
 ثَمَرَةُ الْوَقْفِ قِلَّةُ الْهَوَى • ثَمَرَةُ الْوَقْفِ قِلَّةُ الْهَوَى
 میوه وقف • کمبود هوا • میوه وقف • کمبود هوا

ثَمَرُ مَنْ كُنَ فِيهِ كُلُّ إِيمَانَةٍ الْعَقْلُ وَالْحِلْمُ وَالْعِلْمُ • ثَمَرُ لَيْسَ
 میوه کسی که در او هر ایمانی است • عقل • بردباری • علم
 عَلَيْهِنَ مَسْرَادُ • حُسْنُ الْأَدَبِ وَجُحَانَةُ الرَّيْبِ وَالْكَفْتُ
 بر آنها • چهره افزوده • خوبی ادب • دوری از گمان • و پند دادن
 عَنِ الْحَاوِزِ • ثَمَرُ فِيهِنَ الْمَرْوَةُ غَضُّ الطَّرْفِ وَغَضُّ الصَّبْرِ
 از حوضها • میوه در آنها • پرهیز از نگاه کردن • و پرهیز از عصبانیت
 وَمَشَى الْقَصْدُ • ثَمَرُ فِيهِنَ النَّجَاهُ لُزُومُ الْحَقِّ وَتَحَبُّبُ الْبِرِّ
 و میوه در آنها • راه نجات • لزوم حق • و دوست داشتن بری
 مَكُوبُ الْجَدِّ • ثَمَرُ لَا يَسْتَوْدَعَنَّ سِرَّ الْمَرْءِ وَالنَّامُ وَالْأَلَا
 و سواری بر کشتی • میوه که نماند • راز مردمان • و نام • و آلا
 ثَمَرُ لَا يَهْنَأُ لِصَاحِبِهِ عَيْشُ الْخَفْدِ وَالْكَسَدُ وَسُوءُ الْخُلُقِ
 میوه که نماند • عیش در فقر • و بد خلقی
 ثَلَاثَةٌ يُتَمَحَّنُ بِهَا عُقُولُ الرِّجَالِ هُنَّ الْمَالُ وَالْوَلَايَةُ وَالْمَصِيئَةُ
 سه چیز است که با آن عقول مردمان را امتحان می کنند • آن سه چیز مال • و ولایت • و مصیبت
 ثَمَرُ مَهْلِكَاتِ طَاعَةِ النِّسَاءِ وَطَاعَةِ الْغَضَبِ وَطَاعَةُ
 میوه مایه های هلاکت اطاعت زنان • و اطاعت خشم • و اطاعت
 الشَّهْوَةِ • ثَمَرُ لَا يَسْتَحْضِرُهُنَّ خِدْمَةُ الرَّجُلِ صِفَتُهُ وَقِيَامُهُ
 شهوة • میوه که حاضر نمی آید • خدمت مرد • صفات او • و قیام او
 عَنْ مَجْلِسِهِ لِأَيِّهِ وَمَعْلِيهِ وَطَلَبُ الْحَقِّ وَإِنْ قَلَّ • ثَمَرُ هُنَّ
 مردان • مجلس • برای • و معنی • و طلب حق • و اگر کم • میوه آنها
 جُمَاعُ الْمَرْوَةِ عَطَاءٌ مِنْ غَيْرِ مَسْئَلَةٍ وَوَفَاءٌ مِنْ غَيْرِ عَهْدٍ
 جمعه مردمان • عطا کردن • بدون درخواست • و وفای • بدون عهد

وَجُودٌ مَعَ إِفْلَاحٍ • ثَلَاثٌ مِنْ كُنْ فِيهِ اسْتِكْمَالُ الْإِيمَانِ مِنْ
 اِيْمَانِ رَحِيْلَمُ يَخْرُجُهُ رِضَاهُ اِلَى بَاطِلٍ وَاِذَا غَضِبَ كَمْ يَخْرُجُهُ
 غَضَبُهُ عَنْ حَقِّ وَاِذَا قَدَرَ كَمْ يَأْخُذُ مَا لَيْسَ لَهُ • ثَلَاثَةٌ
 هُنَّ الْمَرْوَةُ جُودٌ مَعَ قِلَّةٍ وَاحْتِمَالٌ مِنْ غَيْرِ مَذَلَّةٍ وَ
 وَتَعَفُّفٌ عَنِ الْمَسْئَلَةِ • ثَلَاثٌ مِنْ كُنْ فِيهِ فَقَدْ نَزِقَ
 خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ هُنَّ الرِّضَا بِالْقَضَاءِ وَالصَّبْرُ عَلَى
 الْبَلَاءِ وَالْعُكُوفُ فِي الرَّخَاءِ • ثَلَاثٌ مِنْ كُنْ فِيهِ فَقَدْ
 اكْتَمَلَ الْإِيمَانُ الْعَدْلُ فِي الْغَضَبِ وَالرِّضَا وَالْفَصْدُ
 فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَا وَاعْتِدَالُ الْخَوْفِ وَالرَّجَاءِ • ثَلَاثٌ مِنْ
 كُنْ فِي الْإِيمَانِ كَمَا نِ الْمُصِيبَةِ وَالصَّدَقَةُ وَالْمَرَضُ
 ثَلَاثٌ مِنْ اعْظَمِ الْبَلَاءِ كَثْرَةُ الْعَايِلَةِ وَغَلْبَةُ الدِّينِ وَدَوَامُ

الْمَرْضُ ثَلَاثَةٌ لَا يَنْصِفُونَ مِنْ ثَلَاثَةٍ أَبَدًا الْعَاقِلُ مِنَ
 بيماری که کند که داد خود بستاند از سر کرده بخت عاقل از
 الْأَخْفِ وَالْبَرُّ مِنَ الْفَاجِرِ وَالْكَرِيمُ مِنَ الْبِيمِ ثَلَاثَةٌ هُنَّ
 نادان و نیکوکار از بدکار و عزیز کم از غنی
 جَمَاعُ الْخَيْرِ سِدَاءُ النِّعَمِ وَرِعَايَةُ الذِّمِّ وَصِلَةُ الرَّحِمِ
 گرد آرد نه از بهر زدن بهر آردن بهر و نگاه داشتن سخا و دوستی
 ثَلَاثُ هُنَّ مِنْ الْمُؤْمِنِ تَقْوَى اللَّهِ وَصِدْقُ الْحَدِيثِ وَ
 سه چیز است که آنرا از ایمان می باشد تقوی خدا و راستی سخن و
 آدَاءُ الْأَمَانَةِ ثَلَاثُ هُنَّ شَيْنُ الدِّينِ الْفُجُورُ وَالْقَدْرُ
 و باز دادن امانت سه چیز است که آنرا عیب دین است کبر و بویستی آن
 وَالْحَيَانَةُ ثَلَاثَةٌ يُوجِبُنَ الْمَحَبَّةَ الدِّينِ وَالتَّوَّاضُعُ وَ
 وفاداری که آن سه چیز است که موجب محبت دین را می آید ای و فروتنی
 السَّخَاءُ ثَلَاثَةٌ هُنَّ جَمَاعُ الدِّينِ الْعِفَّةُ وَالْوَرَعُ وَ
 سخاوت که آن سه چیز است که جماعت دین را می آید بخت و پرهیزگاری از هر
 مُهْلِكَةُ الْجُرَاةِ عَلَى السُّلْطَانِ وَائْتِمَانُ الْخَوَّانِ وَشُرْبُ
 کشته کننده از دلیری بر پادشاهی و ایمنی دشمن خائیان و آشامیدن
 السَّمِّ لِلتَّجَرِبَةِ ثَلَاثَةٌ تُدَلُّ عَلَى عَقُولِ أَرْبَابِهَا الرَّسُولُ
 زهر از برای آزمائی سه چیز است که دلالت بر عقل آریان را می آید ابلیخ فرستاده
 وَالْخَبَابُ وَالْهَدْيَةُ ثَلَاثُ هُنَّ الْحُرَقَاتُ الْمُؤَبَّاتُ
 و دوشنبه و راه آورد سه چیز است که آنرا سوخته ماندن و ناپاک کننده اند
 فَرُبُّ عَدُوٍّ ذَلَّ بِعَدُوٍّ وَفَقْدُ الْأَجَبَةِ ثَلَاثُ يَهْدُ

دُونَ مَنْ الْقَوِي فَقَدْ لَاحِظَةً وَالْفَقِيرُ فِي الْغُرْبَةِ وَدَوَامُ
 تَوَانُهَا *نمودن در غایت* *نمودن در غایت* *نمودن در غایت*
 الشَّدَّةُ ثَلَاثُ بَوَاحِينَ الْحَيَّةُ حَسَنُ الْخُلُقِ وَحَسَنُ الرُّفْقِ وَالتَّوَّابُ
 سَجِيحٌ *سجیج* *سجیج* *سجیج*
 ثَلَاثُ هُنَّ كَمَالُ الدِّينِ الْإِخْلَاصُ وَالْيَقِينُ وَالْتَّقَى

ثَوَابُ التَّقَى أَشْرَفُ الْمَلَائِكَةِ • ثَوَابُ الْعَافِيَةِ أَهْنَاءُ الْمَلَائِكَةِ
 جامه بر تنگاری بهترین پوششهاست جامه عافیت سادگاریزین خوشتر است

ثَوَابُ عَمَلِكَ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِكَ نِيَابُكَ عَلَى غَيْرِكَ أَبْقَى لَكَ مِنْهَا
 جامه کردارتو از عمل تو بهتر است نیا تو بر غیر تو ماندگارتر است

عَلَيْكَ • ثَوَابُ الْعَمَلِ عَلَى قَدَرِ الْمُشَقَّةِ فِيهِ • ثَوَابُ الصَّبْرِ
 بر تو بادشش عمل بر اندازه مشقتش در آن عمل پاداشش صبر

يُذْهِبُ مَضَضَ الْمُصِيبَةِ • ثَوَابُ الْآخِرَةِ يُبَيِّنُ شَقَّةَ الْمَدْنِيَا
 میگرداند سوختهای سوگاری را پاداش آخرت فراموشی میکند رنج دنیا را

ثَوَابُ الْمُصِيبَةِ عَلَى قَدَرِ الصَّبْرِ عَلَيْهَا • ثَوَابُ الصَّبْرِ عَلَى
 پاداش سوگاری بر اندازه صبر بر آن پاداش صبر بر تندی

الْتِقَابِ • ثَوَابُ الْجِهَادِ أَكْبَرُ الثَّوَابِ • ثَوَابُ اللَّهِ لِأَهْلِ
 توبههاست پاداش جهاد بزرگترین پاداشهاست خدا از برای اهل

طَاعَتِهِ وَعُقَابُهُ لِأَهْلِ مَعْصِيَتِهِ • ثَوَابُ مَنْ غَفَلَ وَنَسِيَ
 طاعتش را و عتابش را از برای اهل عصیان است ثواب کسی که غفلت و فراموشی

مِنَ الرِّقْدَةِ وَتَاهَبُوا لِلثَّقَلَةِ وَتَزَوُّوا لِلزَّحَلَةِ • ثَمَنُ الْحَيَّةِ
 از خواب و تاهب بردارید از برای برکت و تاهب بردارید از برای بهای حیات

الْعَمَلُ الصَّالِحُ • ثَقُلُوا أَمْوَالَكُمْ بِالْعَمَلِ الصَّالِحِ • ثَمَنُ الْحَيَّةِ
 عمل شایسته است ثقل کرد اموال شما را با عمل شایسته بهای حیات

الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا • ثَوْبُ الْعِلْمِ يُخَلِّدُكَ وَلَا يَبْلَى وَيُقَبِّلُ
 برهنگاری در دنیا پاداش دانش ماندگار است و نمیشوید و بهایت

وَلَا يَفْنَى • ثَوَابُ الَّذِينَ بِقُوَّةِ الْيَقِينِ • ثَابِرٌ وَاعِلِي الْمُؤْمِنِينَ
 و نمیشوید ثواب کسانی که در قوت یقین است پاداش اهل ایمان

وَالْمُتَّقِينَ • ثَقُلُوا أَمْوَالَكُمْ بِالْصَّدَقَةِ • ثَرْوَةُ الذُّبَابِ أَفْقَرُ
 و برهنگاران ثقل کرد اموال شما را با صدقه ثروت ذباب فقیرتر است

الْآخِرَةِ • ثَرْوَةُ الْعِلْمِ تُبْحِي وَتُبْقَى • ثَرْوَةُ الْمَالِ تُبْذَرُ
 آخرت ثروت علم بیدار میکند و ماندگار است ثروت مال پراکنده میشود

تُطْبَخُ وَتَفْنَى • ثَرْوَةُ الْعَاقِلِ فِي عَمَلِهِ وَوَعْدِهِ • ثَرْوَةُ الْحَا
 پخته میشود و نمیشوید ثروت عاقل در عملش و وعدهش ثروت جاهل

فِي مَالِهِ وَأَمَلِهِ • ثَابِرٌ وَاعِلِي اغْنِيَاكُمْ عَمَلٌ لَا يَفْنَى ثَوَابُهُ
 در مال او و امید او پاداش اهل ایمان ثواب کسی که ماندگار است

ثَابِرٌ وَاعِلِي الْأَعْمَالِ الْمُوجِبَةِ لَكُمْ الْخَلَاصَ مِنَ النَّارِ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ
 پاداش اهل ایمان ثواب کسی که ماندگار است و اهل اعمال موجب خلاصی از آتش و پیروزی در بهشت

ثَابِرٌ وَاعِلِي أَفْئَاءِ الْمَكَارِمِ وَحَمَلُوا أَغْيَاءَ الْمَغَارِمِ حُرِّزُوا
 پاداش اهل ایمان ثواب کسی که ماندگار است و اهل اعمال موجب خلاصی از آتش و پیروزی در بهشت

قَصَبَاتِ الْمَغَارِمِ • ثَابِرٌ وَاعِلِي الْخَطَايَا وَسَارِعُوا إِلَى
 پاداش اهل ایمان ثواب کسی که ماندگار است و اهل اعمال موجب خلاصی از آتش و پیروزی در بهشت

فَعِلْ الْخَيْرَاتِ وَتَجْتَنِّبِ السَّيِّئَاتِ وَبَادِرُوا إِلَى فِعْلِ الْحَسَنَاتِ
 وَتَجْتَنِّبُوا مِنَ تَكْرَارِ الْحَاوِثِ ثَوَابِ الْعَمَلِ ثَبَاتُ
 الدُّوَلِ بِإِقَامَةِ تَوَاقُفِ الْحُكْمِ سُنَنِ الْعَدْلِ
 جَدُّ مَا جَدَّ تَحَدُّ جَالِسِ الْعُلَمَاءِ تَقَعْدُ جَمَالُ الرَّجُلِ حِلْمُهُ
 جَلِيسُ الْخَيْرِ نِعْمَةٌ جَلِيسُ الشَّرِّ نِقْمَةٌ جَالِسُ الْعُلَمَاءِ تَزِدُّ عِلْمًا
 جَالِسُ الْحُلَمَاءِ تَزِدُّ حِلْمًا جَالِسُ الْفُقَرَاءِ تَزِدُّ شُكْرًا
 جَدُّ تَسُدُّ وَاصِبٌ تَطْفُرُ جُودُ الْوَلَاءِ يَنْفَعُ الْمُسْلِمِينَ جُودُ
 وَخَيْرُ جُودِ الْفَقِيرِ أَفْضَلُ الْجُودِ جُودُ الْوَالِدِ بِالْمَوْجُودِ
 أَنْجُو الْوَعْدَ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ جُودُ الْفَقِيرِ يَجْلُهُ وَيَجْلُ
 الْغَنِيِّ يَذُلُّهُ جُودُ الرَّجُلِ يَجِبُهُ إِلَى أَضْدَادِهِ وَيَجْلُهُ

يَبْغِضُهُ إِلَى أَوْلَادِهِ جَامِرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ آمِنٌ وَعَدْوُهُ يَفْخَرُ
 جَرَّبَ نَفْسَكَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ بِالصَّبْرِ عَلَى إِدَاءِ الْفَرَايِضِ وَ
 الدُّوَبِ فِي إِقَامَةِ التَّوَاقُفِ وَالْوَطَائِفِ جُودُ الْوَالِدِ يَنْفَعُ
 تَعَاَضُوا عَنْهُ بِمَا يَنْفَعُ جُودُ وَافِي اللَّهِ وَجَاهِدُوا أَنْفُسَكُمْ
 عَلَى طَاعَتِهِ يُعْظِمَ لَكُمْ الْجَزَاءَ وَجُحِّنْ لَكُمْ الْحَيَاءَ جَارُ السَّوَةِ
 أَعْظَمُ الصَّرَاءِ وَأَشَدُّ الْبِلَاءِ جَمَاعُ الْخَيْرِ فِي الْعَمَلِ بِمَا يَنْفَعُ
 وَالْإِسْتِهَانَةُ بِمَا يَنْفَعُ جَوَارُ اللَّهِ مَبْدُوكٌ لِمَنْ أَطَاعَهُ
 وَتَحَبُّ مَخَالَفَتِهِ جَاوِدٌ مَنْ تَأَمَّنَ شَرَّهُ وَلَا يَبْعُدُ وَخَيْرُهُ
 جَامِرُ الدُّنْيَا مَحْرُوبٌ وَمَوْفُورٌ هَا مَشْكُوبٌ جُودُ الدُّنْيَا فَنَاءٌ
 وَرَأَاهَا عَنَاءٌ وَسَلَامَتُهَا عَطْبٌ وَمَوَاهِبُهَا سَلْبٌ جَانِبُوا
 الْكَذِبَ فَإِنَّهُ مِجَابِلُ الْإِيمَانِ جَانِبُوا الْغَدْرَ فَإِنَّهُ مِجَابِلُ الْقُرْآنِ

فِي مِجَاهِ الْكُفَرَاءِ آمِنٌ مِنَ الْأَعْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

جَانِبُوا الْحَيَانَةَ فَأَتَاهَا مَجَانِبَةُ الْإِسْلَامِ جَانِبُوا التَّخَاذُلَ وَ
 التَّدَابُرَ وَقَطِيعَةَ الْأَرْحَامِ جَمَالَ الرَّجُلِ وَالْوَقَارُ
 جَمَالَ الْحَرْجِ تَجَبُّ الْعَارِ جَامِلُوا الْأَشْيَاءَ وَجَالِسِ الْأَخْيَارِ
 جَمَالَ الْمُؤْمِنِ وَرَعَهُ جَمَالَ الْعَبْدِ الطَّاعَةِ جَمَالَ
 الْعَيْشِ الْفَنَاعَةِ جَمَالَ الْأَخِيَانِ تَرْكُ الْأَمْتَانِ جَمَالَ
 الْقُرْآنِ الْبَقَرَةِ وَالْعِمْرَانِ جَمَالَ الْمَعْرُوفِ إِتْمَامُهُ جَمَالَ
 الْعِلْمِ عَمَلُهُ بِعِلْمِهِ جَمَالَ الْعِلْمِ نَشْرُهُ وَتَمَتُّهُ الْعَمَلُ بِهِ وَ
 صِلَانَتُهُ وَضَعُهُ فِي أَهْلِهِ جِهَادُ النَّفْسِ مَهْلُ الْجَنَّةِ جِهَادُ
 الْهَوِيِّ تَمَنُّ الْجَنَّةِ جِهَادُ النَّفْسِ أَفْضَلُ جِهَادِ جَمِيلُ الْمَقْصِدِ
 يَذُلُّ عَلَى طَهَارَةِ الْمَوْلِدِ جَاهِدْ نَفْسَكَ وَقَدِّمْ تَوْبَتَكَ
 نَفْزُ طَاعَةِ رَبِّكَ جَاهِدْ شَهْوَتَكَ وَغَالِبْ غَضَبَكَ وَخَالِفْ

جانباي حيانته فاتاها مجانبه الاسلام جانباي التخاذل و
 التدابير وقطيعه الارحام جمال الرجل والوقار
 جمال الحرج تجب العار جاملوا الاشياء وجالس الاخيار
 جمال المؤمن ورعه جمال العبد الطاعة جمال
 العيش الفناعة جمال الاخيان ترك الامتنان جمال
 القرآن البقرة والعمران جمال المعروف اتمامه جمال
 العلم عمله بعلمه جمال العلم نشره وتمته العمل به و
 صيانته وضعه في اهله جهاد النفس مهل الجنة جهاد
 الهوي تمن الجنة جهاد النفس افضل جهاد جميل المقصد
 يذل على طهارة المولد جاهد نفسك وقدم توبتك
 نفز طاعة ربك جاهد شهوتك وغالب غضبك وخالف

سَوْءَ عَادَتِكَ تَزْكُ نَفْسُكَ وَتَكُلُّ عَقْلُكَ وَتَسْتَكِلُّ ثَوَابَ رَبِّكَ
 جَاهِدْ نَفْسَكَ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ جَاهِدْ الْعَدُوَّ وَعَدُوَّهُ وَغَالِبْهَا
 مُغَالِبَةُ الصَّدِّقِ ضِدُّهُ فَإِنَّ أَقْوَى النَّاسِ مَنْ قَوِيَ عَلَى نَفْسِهِ
 جَاهِدْ نَفْسَكَ وَجَانِبِهَا مُحَاسِبَةُ الشَّرِّكَ شَرِّكَهُ وَطَالِبُهَا
 بِحَقْوِ اللَّهِ مَطَالِبَةُ الْخَصْمِ خَصْمُهُ فَإِنَّ أَسْعَدَ النَّاسِ مَنْ
 انْتَدَبَ لِحَاجَتِهِ نَفْسِهِ جِهَادُ النَّفْسِ مِنَ الْجَنَّةِ فَمَنْ جَاهَدَهَا
 مَلَكَهَا وَهِيَ أَكْرَمُ ثَوَابٍ اللَّهُ لِمَنْ عَرَفَهَا جَعَلَ اللَّهُ سَجَانَهُ
 لَكُمْ إِنِّمَاءً لَتَعْمَلَنَّهَا وَأَبْصَارُ الْخَلْقِ مِنْ عَشَاهَا جَهْلُ
 الْغَنِيِّ يَضَعُهُ وَعِلْمُ الْفَقِيرِ يَرْفَعُهُ جَمِيلُ النِّيَّةِ سَبَبُ الْبُلُوغِ
 الْإِيمَانِيَّةِ جَهْلُ الْمَشْرِ هَلَاكُ الْمُسْتَشِيرِ جَهْلُ الشَّابِّ مَعْدُوُّ
 وَعِلْمُهُ مُحَقِّقُهُ جَمَالَ الْخَيْرِ فِي الْمَشَاوِرَةِ وَالْإِخْلَاقِ

سوء عادتك تزك نفسك وتكلك عقلك وتستكل ثواب ربك
 جاهد نفسك على طاعة الله جاهد العدو وعدوه وغالبها
 مغالبة الصديق ضده فان اقوى الناس من قوي على نفسه
 جاهد نفسك وجانبها محاسبة الشريك شريكه وطالبها
 بحق الله مطالبة الخصم خصمه فان اسعد الناس من
 انتدب لحاجته نفسه جهاد النفس من الجنة فمن جاهدها
 ملكها وهي اكرم ثواب الله لمن عرفها جعل الله سجانها
 لكم انماء لتعملننها وابصار الخلق من عشاها جهل
 الغني يضعه وعلم الفقير يرفعه جميل النية سبب البلوغ
 الايمانية جهل المشير هلاك المستشير جهل الشاب معدو
 وعلمه محققه جمال الخير في المشاوراة والاخلق

النَّصِيحُ جَمَاعُ الدِّينِ فِي اخْلَاصِ الْعَمَلِ وَتَقْصِيرِ الْأَمَلِ وَبَذَلِ
 الْإِحْسَانِ وَالْكَفَّ عَنْ الْفَيْحِ جَمَاعُ الشَّرِّ فِي الْأَعْثَارِ بِالْمَهْلِ
 وَالْإِتْكَالِ عَلَى الْأَمَلِ جِهَادُ النَّفْسِ بِالْعِلْمِ عَنْوَانُ الْعَقْلِ
 جِهَادُ الْغَضَبِ بِالْحِلْمِ بَرَهَانُ النَّبْلِ جَمَاعُ الشَّرِّ فِي مُقَارَفَةِ
 قَرِينِ السَّوِّ جَمَاعُ الْغُرُورِ فِي الْإِسْتِمَامَةِ إِلَى الْعَدُوِّ
 جَمِيلُ الْقَوْلِ ذَلِيلُ وَفِي الْعَقْلِ جَمِيلُ الْفِعْلِ نَبِيٌّ عَنْ
 طِيبِ الْأَصْلِ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ ثَمَرًا وَلِكُلِّ قَدِيرٍ أَجَلًا
 اللَّهُ لِكُلِّ عَمَلٍ ثَوَابًا وَلِكُلِّ شَيْءٍ حِسَابًا وَلِكُلِّ أَجَلٍ
 كِتَابًا جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ حُقُوقَ عِبَادِهِ مُقَدَّمَةً لِحُقُوقِهِ
 فَمَنْ قَامَ بِحُقُوقِ عِبَادِ اللَّهِ كَانَ ذَلِكَ مَوَدَّةً إِلَى الْقِيَامِ
 بِحُقُوقِ اللَّهِ جَمَاعُ الْخَيْرِ فِي الْمَوَالَةِ فِي اللَّهِ وَالْمَعَادَةِ

وَالْحَمْدُ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ
 مَنْ ذَمَّهُ جَعَلَ خَوْفَهُ مِنَ الْعِبَادِ نَقْدًا وَمِنْ خُلَاقِهِمْ ضَمَانًا
 وَوَعْدًا جَالِسُ أَهْلِ التَّوَسُّعِ وَالْحِكْمَةِ وَكَثَرَتْ مَنَافِعُهُمْ فَإِنَّكَ
 إِنْ كُنْتَ جَاهِلًا لَعَلَّكَ وَإِنْ كُنْتَ عَالِمًا انْزِدَّتْ عَلَيْكَ
 فِي ذِكْرِ الْبَلِيسِ جَعَلَهُمْ مَرْجِي نَيْلِهِ وَمَوْطَأَ قَدَمِهِ وَمَا خَذِيذِهِ
 جَمَاعُ الْمُرُوءَةِ أَنْ لَا تَعْمَلَ فِي السِّرِّ لَا يَسْتَحِبُّ مِنْهُ فِي الْعِلَادَةِ
 جَالِسُ الْعُلَمَاءِ يَنْزِعُ عَلَيْكَ وَحَسْبُكَ أَدَبُكَ وَتَرْكُ نَفْسِكَ جَالِسُ
 الْحُكَمَاءِ يَكْمَلُ عَقْلَكَ وَتَشْرِفُ نَفْسُكَ وَتَنْفَعُ عَنْكَ جَهْلُكَ
 جَانِبُ الْخَيْرِ وَتَحَافُزُ عَنِ السَّيِّئَةِ مَا لَمْ يَكُنْ ثَمَرًا فِي الدِّينِ وَهُنَا
 فِي سُلْطَانِ الْأِسْلَامِ جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْعَدْلَ قَوَامًا
 لِلْإِنَامِ وَتَنْزِيهَا مِنَ الْمَظْلَمِ وَالْإِلَافَ تَسْبِيَةً لِلْإِسْلَامِ جَمَالُ

الدِّينَ وَالْوَرَعَ جَمَالَ الشَّرِّ الطَّمَعُ جَمَالَ السَّيَاسَةِ الْعَدْلُ
 دین برتر کسب کار است زینای طمع بدست زینای سیاست
 فِي الْأَمْرِ وَالْعَفْوِ مَعَ الْقُدْرَةِ جَمَالَ الْأَخَوَةِ إِحْسَانُ الْعُسْرَةِ
 در فرمان دهان در کردار کشتن با وجود توانی زینای برادران بکوی کردن در زنده نگه داشتن
 وَالْمُوَاسَاةَ مَعَ الْعُسْرَةِ جَمَاعُ الْحِكْمَةِ الرَّفْقُ وَحُسْنُ الْمَذَلَّةِ
 وسان کردن در دشواری کرد آویزنده حکمت نرمی است و خوش بردار
 جَمَاعُ الشَّرِّ اللَّجَاجُ وَكَثْرَةُ الْمَعَارِفِ جَمَاعُ الْخَيْرِ فِي أَعْمَالِ
 کرد آویزنده بدی جویج و بسیار شنیدن کرد آویزنده نیکی در عملها
 إِلَيْهِ جَمَاعُ الْفَضْلِ فِي إِصْطِنَاعِ الْحِرِّ وَالْإِحْسَانِ إِلَى أَهْلِ
 بیکوت کرد آویزنده اودنه در بکوی کردن با آزاده و بکوی کردن بکوی اهل بیگو
 الْخَيْرِ جَمَاعُ الْإِنْسَانِ يَحْدُو عَلَى فَيْحِ الْأَمْتِلَانِ جَمَاعُ الْإِنْفَاءِ
 کشتی آدمی برانده آدمی را بر برشتی منت نهادن کشتی آدمی
 يُوجِبُ الْخِرْمَانَ جَاوِزُ الْقُبُورِ تَعَبٌ جَاوِزُ الْعِلْمِ تَسْتَبِيحُ
 واجب بیکوت اندوهی بر کندز بکوی کور با نیندگی بر کندز بکوی علما تا دیده دور
 فِي حَقِّ مَنْ دَرَمَهُمْ جَعَلُوا الشَّيْطَانَ لَاهِرَهُمْ مَا لَكَا وَجَعَلَهُمْ
 در حق کسی که در دهنش انداخته کردند ایدله ایشانرا خداوند کافور و کرد ایدله ایشانرا شیطان
 لَهُ أَثَرًا كَأَنَّهُ فَتَحَ فِي صُدُورِهِمْ وَدَبَّ وَدَرَجَ فِي جُحُورِهِمْ
 از برای خود کسب کوفه پس ای کرده در سینههای ایشان و در دهن در دهن و در کوفههای ایشان
 نَظَرَ بَعْضُهُمْ وَنَطَقَ بِالسَّنَنِ مَرَّكَبٌ بِهِمُ الْبُزْجُ وَالْزَيْنُ
 پس نگاه کند چشمهای ایشان و گوید زبانهای ایشان و کوار کند بر ایشان و کوفههای ایشان
 لَهُمُ الْخَطْلُ يَعْلَمُ مَنْ شَرَّكَ الشَّيْطَانُ فِي سُلْطَانِهِ وَنَطَقَ بِالْأَسْأَلِ
 از برای ایشان خطا را می شناسد که شیطان در سولتانه و نطق با اسئال

عَلَى السَّيَاسَةِ جَمَاعُ الْفَضْلِ عَلَى الْفَقْرِ جَمَاعُ الْفَقْرِ عَلَى الْفَقْرِ
 بر زینای خود جماعت فضل است بر فقر بر فقر بر فقر بر فقر
 حُسْنُ الصُّورَةِ أَوَّلُ السَّعَادَةِ حُسْنُ الشُّكْرِ يُوْجِبُ الزِّيَادَةَ
 خوب صورت سر و بختی است خوشی شکر گفتن و زیاده را زیاده را
 حُسْنُ الصُّورَةِ وَالْجَمَالَ الظَّاهِرِ حُسْنُ الْبَيْتَةِ جَمَالَ السَّرَائِرِ
 خوشی صورت زینای ظاهر است خوشی بیت زینای سرایان
 حُسْنُ الْعَمَلِ جَمَالَ الْبَوَاحِينِ وَالظَّوَاهِرِ حُسْنُ الْخُلُقِ لِلتَّقِينِ وَحُسْنُ
 خوب عود زینای درونهای و بیرونهای خوشی اخلاقی است و خوشی
 الْخُلُقِ لِلْبَدَنِ حُسْنُ الْخُلُقِ أَفْضَلُ الدِّينِ حُسْنُ الشُّهْرِ حُسْنُ
 اخلاقی از برای بدن خوشی اخلاق از برای دین خوب آرزو نیاه
 الْقُدْرَةِ حُسْنُ الْعُسْرَةِ يَسْتَدِيمُ الْمَوَدَّةَ حُسْنُ الصُّحْبَةِ يَزِيدُ
 توانایی خوب زنده ماندن همیشه مودت را خوشی دوستی و یاری را زیاد
 فِي حُبِّ الْقُلُوبِ حُسْنُ الْأَدَبِ يَسْتَرْفِعُ النَّسَبَ حُسْنُ الدِّينِ
 در محبت دلها خوشی ادب می بردند رستی نسبت را خوب دین
 مِنْ قُوَّةِ الْيَقِينِ حُسْنُ الْأَدَبِ خَيْرُ مَوَائِدٍ وَأَفْضَلُ قُرْبَيْنِ
 از نیروی در دین است خوب ادب بهترین میانها و ازین برتر است
 حُسْنُ الظَّنِّ رَاحَةُ الْقَلْبِ وَسَلَامَةُ الدِّينِ حُسْنُ النِّيَّةِ حُسْنُ
 خوشی گمان آسایش دل و سلامتی دین خوشی نیت خوشی نیت
 سَلَامَةُ الطَّوْبَةِ حُسْنُ السَّيَاسَةِ قَوَامُ الرِّعَاةِ حُسْنُ الْعَدْلِ
 سلامتی پاکیزگی از بدعت است خوب سیاست برپا بودن رعیت است خوشی عدل
 نِظَامُ الْبَرِّيَّةِ حُسْنُ السَّيَاسَةِ يَسْتَدِيمُ الرِّيَاسَةَ حُسْنُ التَّحَدُّرِ
 نظام البریه خوشی سیاست همیشه ریاست را خوشی چاره رانی

وَجُحْدُ التَّوْبَةِ مِنْ حُسْنِ السِّيَاسَةِ حُسْنُ الْحِلْمِ دَلِيلُ الْعِلْمِ
 وودویی از پیر کرده کردن از خوبی سیاست خوب بردباری در پیرش دانش را
 حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ أَحْسَنِ الشِّيمِ وَأَفْضَلُ الْقِسْمِ حُسْنُ التَّوْفِيقِ
 خوبی همان از خوشترین کردار است و از بهترین بخشش خوب سازشست برتری
 نَابِدِ حُسْنُ الْعَمَلِ أَفْضَلُ رَأْيٍ حُسْنُ الْمَقَامِ بَرْدٌ فِي تَأْكِيدِ
 گشته است خوبی بود از بهترین جواب است خوب برین هم می آید در سخت کردن
 الْأَخَاءِ حُسْنُ الْأَخْلَاقِ يُجْرِكُ الْأَجْرَ وَيُجَلِّ الشَّيْءَ حَسَنًا
 دوستی برادری خوب برادری می آید ثواب در دنیا و آخرت را خوب
 الْعَفَافُ مِنْ شِيمِ الْأَشْرَافِ حُسْنُ التَّدْبِيرِ مَعَ الْكَفَافِ
 زینت از کردارها برتر است خوشی اندازه با بسندگی
 خَيْرٌ مِنَ النَّعْيِ فِي الْأَشْرَافِ حُسْنُ ظَنِّ الْعَبْدِ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ
 بهتر است از گوسیدن در بی اندازه دادن خوب همان بنده بخدا که بابت او
 عَلَى قَدَرٍ رَجَائِهِ لَهُ حُسْنُ تَوَكُّلِ الْعَبْدِ عَلَى اللَّهِ عَلَى قَدَرِ
 بر اندازه امید بندگی است از خوب توکل بر کردن بنده بر خدا بر اندازه
 سَقْتَهُ بِهِ حُسْنُ التَّدْبِيرِ يَمْنَى قَلِيلُ الْمَالِ وَحُسْنُ التَّدْبِيرِ
 بقیست بخدا خوب چاره ریزی افزون میکند اندک مال را خوب چاره ریزی
 يَفْنِي كَثْرَهُ حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ أَفْضَلِ التَّجَارِبِ وَأَجْمَلِ الْعَطَايَا
 نیست میکند کثرت را خوب همان است که از درستی کردارهاست و از درستی بخششها
 حُسْنُ الْبَشَرِ أَوَّلُ الْعَطَاءِ وَأَسْهَلُ الشَّحَاءِ حُسْنُ الظَّنِّ أَنْ
 خوب سر بخشش است و آسان تر است خوشی همان است که
 يُخْلَصَ الْعَمَلُ بِرَجَاءِ مَنْ اللَّهُ أَنْ تَغْفِرَ عَنِ الذَّلَالِ حُسْنُ الْخِيَارِ
 پاک شود عمل با رجاء از کسی که خدا را از غفران از گمراهی است خوب آفرین

وَأَصْطِنَاعُ الْأَحْرَارِ وَفَضْلُ الْأَسْنُطَارِ مِنْ دَلَالِ الْأَقْبَارِ
 وینوی بازار آردگان و از درستی پیرش است از درستی پیرش است
 حُسْنُ الْعَفَافِ وَالرِّضَا بِالْكَفَافِ مِنْ دَعَائِمِ الْإِيمَانِ
 خوب بردباری و رضای با کم بسندگی است از دعای ایمان است
 حُسْنُ الزُّهْدِ مِنْ أَفْضَلِ الْإِيمَانِ وَالرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تُفْسِدُ
 خوب بپرسی از افزون تر ایست در پی آردن دنیا تباه سازد
 الْأَيْقَانَ حُسْنُ الْخُلُقِ خَيْرٌ مِنَ الْعُجْبِ دَاءٌ دَفِينٌ
 درست داندن خوشی خوبی بهتر است از عجب دیرینه است
 حُسْنُ التَّوْفِيقِ خَيْرٌ مِنْ حُسْنِ الْعَمَلِ خَيْرٌ مِنْ حُسْنِ
 خوشی سازشست بهتر یاری کننده است و کردار از کم نیستی است
 الْخُلُقِ مِنْ أَفْضَلِ الْقِسْمِ وَأَحْسَنِ الشِّيمِ حُسْنُ الظَّنِّ نَجِيٌّ مِنَ
 خوبی از افزونی قسمتهاست و بهتر کردار است خوشی همان است که از آفرین
 الْأَلِيمِ حُسْنُ الْقَنَاعَةِ مِنَ الْعَفَافِ حُسْنُ الْعَفَافِ مِنْ
 گناه خوشی قناعت از پارساست خوشی پارسایی است
 شِيمِ الْأَشْرَافِ حُسْنُ السِّيَرَةِ عُنْوَانُ حُسْنِ السَّرِيرَةِ
 کردارهای برتر است خوب کردار نمونه خوب کردار است
 حُسْنُ السِّيَرَةِ جَمَالُ الْقُدْرَةِ وَحِصْنُ الْأَمْرِ حُسْنُ وَحْيِهِ
 خوب کردار زیبای توانمندی است و پناه فرماندهی است خوشی وینوی
 الْمَرْءُ مِنْ حُسْنِ عِنَايَةِ اللَّهِ بِهِ حُسْنُ الْبَشَرِ أَحَدُ الْبَشَائِرِ
 مرد از خوشی عنایت خداست بخدا خوشی جود است از درستی است
 حُسْنُ الْمُلَاقَاةِ أَحَدُ الْخَيْرِينَ حُسْنُ الْخُلُقِ أَحَدُ الْعَطَايَا
 خوشی ملاقات است یکی از درستی است خوشی خصلت یکی از بخششها است

حُسْنُ السَّيْرَانِ أَحَدَى الرَّاحَتَيْنِ حُسْنُ الْأَدَبِ أَفْضَلُ
حسب دینا سر هر نهایت دوستی آگاهی سر هر

نَسَبٍ وَأَشْرَفُ سَبَبٍ حُسْنُ الْيَأْسِ أَجَلٌ مِنْ ذُلِّ الطَّلَبِ
بنویش و برتر رده است خوش نوسید بودن زینا نه است از غایب خواهی

حُسْنُ الْأَخْلَاقِ بُرْهَانُ كَرَمِ الْأَعْرَافِ حُسْنُ الْأَخْلَاقِ
خوبی خوبان نماینده کرامی بودن و بگوئی گشت خوشی خویشت

تَدْرُ الْأَمْرَاقَ وَتُوْنِسُ الرِّفَاقَ حُسْنُ الْخُلُقِ رَأْسُ كُلِّ بَرٍّ
می براند زرقه را و تونیس زدیاری یار را خوشی خلقی سر هر بیکویش

حُسْنُ الْبُشْرَى شِمَةٌ كُلِّ حُرٍّ حُسْنُ الصَّبْرِ طَبِيعَةُ النَّصْرِ
خوشی گشت ده روی کردار هر آزادی خوشی شکیبایی پیش روی فزونیست

حُسْنُ الصَّبْرِ مَلَاكُ كُلِّ أَمْرٍ حُسْنُ الصَّبْرِ عَوْنٌ عَلَى
خوشی صبر بنیاد هر کار است خوشی صبر یاری بر هر

أَمْرِ حُسْنُ التَّوْبَةِ يَمْحُو الْحَوْبَ حُسْنُ الْأَسْتِغْفَارِ يَخْصُ
یاری خوشی توبه بزداید گناه را خوب آمرزش خوشی از هر بیکویش

الذُّنُوبِ حُسْنُ الْخُلُقِ يُورِثُ الْحَيَّةَ وَتَوَكُّدُ الْمَوَدَّةِ
گناهها خوشی خلقی بر میراث حیله را و استوار بودن دوستی

حُسْنُ الْعَمَلِ خَيْرُ دُخْرٍ وَأَفْضَلُ عَدْوٍ حُسْنُ الْبَشْرِ مِنْ
خوبی کردار بهتر از پند و نیت از هر نه است خوشی گشت ده روی از

عَلَامِ النَّجَاحِ حُسْنُ الْإِسْتِذَاكَ عُنوانُ الصَّلَاحِ
سند و باری بر شکایت خوشی بزرگی و درایت عنوان نیایشی است

مَا مِنْ عَمَلٍ إِلَّا وَهُوَ لِمَنْ عَمِلَ بِهِ مِنْ خَيْرٍ أَوْ شَرٍّ
هیچ کار نیست مگر آنکه برای آنکه عمل به آنست از نیکی یا بدی

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ حُبُّ النَّبَاهَةِ رَأْسُ كُلِّ
دوستی دنیا سر هر گناه است دوستی آگاهی سر هر

بَلِيَّةٍ حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ الْفِتَنِ وَأَصْلُ الْحَيْنِ حُبُّ الْمَالِ
بلایت دوستی دنیا سر فتنه است و بنیاد برنجها دوستی مال

سَبَبُ الْفِتَنِ وَحُبُّ الرِّيَاسَةِ رَأْسُ الْحَيْنِ حُبُّ الدُّنْيَا
سبب فتنه است دوستی سرداری سر برنجها دوستی دنیا

يُوجِبُ الطَّمَعِ حُبُّ الْفَقْرِ يُكْسِبُ الْوَرَعَ حُبُّ الْمَالِ
ووجب بگردد طمع را دوستی درویشی بدست می آورد برنج دوستی مال

يُفْسِدُ الْمَالَ حُبُّ الْمَالِ يُقْوِي الْأَمَالَ وَنُفْسُ الْأَمَلِ
تبا بگردد مال را دوستی مال استوار می زند امیدها و نیاید زکد او را

حُبُّ الْمَالِ يُوهِنُ الدِّينَ وَيُفْسِدُ الْيَقِينَ حُبُّ الْأَخْطَاءِ
دوستی مال سست می زند دین و تبا بزد درستی دوستی خوشی است

وَالْمَدْحُ مِنْ أَوْثَنِ فُرُصِ الشَّيْطَانِ حُبُّ الدُّنْيَا يُفْسِدُ
و ستایش از استوارتر کین گناه شیطان دوستی دنیا تبا بگردد

الْعَقْلَ وَيَعْمُ الْقَلْبَ عَنْ سَمَاعِ الْحِكْمَةِ وَيُوجِبُ الْيَمَ الْعُقَا
خود را و کمین زد دل را از شنیدن حکمت و موجب بگردد غم را

حُبُّ الْعِلْمِ وَحُسْنُ الْحِلْمِ وَلِزُومِ الصَّوَابِ مِنْ فَضَائِلِ أَوْلَى
دوستی دانش و خوشی بردباری و همای دوستی از افزونها و اولی

الْهَيْي وَالْأَلْبَابِ خَلَاوَةُ الْآخِرَةِ تَذْهَبُ مَضَاضَةُ
خداوندان و درهاست شمشیری آخرت میبرد سوزش

شَقَاءِ الدُّنْيَا خَلَاوَةُ الدُّنْيَا تُوجِبُ مَرَارَةَ الْآخِرَةِ
دوستی دنیا تبا بگردد دنیا میبرد

سوء العقبی حلاوة الظفر نحو امرأة الصبر حلاوة الأثر
 و در حایله او کار شیرینی زود کار می بخیزد و از تلخی صبر شیرینی میبرد
 تنکدها مداره الخوف والحذر حلاوة المعصية نفسها
 کمیب زود تلخی ترس و گدازه جستن شیرینی نافرمانی را بنامزد
 الیم العقوبة حلاوة الشهوة يفيضها عار الفضيحة
 سنجی بازخواست شیرینی آرزو نمیشکند تنگ رویایی
 حلوا الدنيا صبر و غدا و هاسام و اسبابها هائم حتى الدنيا
 شیرینی دنیا صبر است و خوشی دنیا زهر است و بزمهای دنیا بویژه است نزه دنیا
 بعرض موت و صحتی هاعرض الأسقام و دربة الحمام
 کلای مرگ شیرینی دنیا کلای بیماری است و باریدن بیماری است
 حسب الخلاق الوفاء خطه هك بالوفاء بحسن لك الخراء
 کوه آفرینش وفات بناد عهد خود در عهد از یون تا یکه شود مرزا توب
 حسب الرجل ماله و كرمه دينه حسب الرجل عقله و مروءته
 کوه مرد مال است و کرم مردین است کوه مرد خرد است و مروءت مرد
 خلقه حسب المرء علمه و جماله حسب الادب اشرف
 خوب است کوه مرد دانش است و زیبایی او کوه ادب برتر است
 من حسب النسب حاسبوا انفسكم تاسوا من الله الزهيب
 از کوه نسب بنمایید انفس خود را تا ایمن شد از زور کردن از شا
 وتذكر كواعده الزغب حسبك من توكلك ان لا يزي
 و در یاد نرزد او روی آوردن شما بس است ترا از توکل تو آنکه نه بینی
 لنزكك مجربا الا الله سبحانه حسبك من الفساعة عنك
 زود زود از زور و از زور خداوند است حسبك از فساقه عنك

بما قسم لك الله سبحانه حذ السنان يقطع الاوصال
 باینکه زود کرده مرزا خدا که بکشد او تیری نرزه میبرد بپوند مارا
 حذ السنان يقطع الاجال حذ اللسان أمضى من
 و تیری زبان میبرد و بعد مارا تیری زبان که زبان ترست از
 حذ السنان حفظ اللسان وذل الاحسان من افضل
 تیری نرزه نگاه داشتن زبان و دادن و در کار کردن بکوی از افزون تر
 فضائل الانسان حذ الحكمة الاعراض عن دار الفناء
 افزونهای آدمیت اندازد حکمت روی کردن بهشت خانه فنا
 والتو له بدار البقاء حذ العقل التفرغ في العواقب والرضا
 و شکیلی بنگاه بایدار اندازد عود نگاه کردن در آخرت و رضای
 بما يجري به القضاء حرام على كل عقل معلول بالشهوة ان
 باینکه میگذرد بآن حکم خدا حرام بر هر عود که بپسندد آرزو او
 ينتفع بالحكمة حفظ الدين ثمرة المعرفة وراس الحكمة حرام
 برید و از حکمت نگاه داشتن دین ثمره معرفت و سر حکمت حرام
 على كل قلب متو له بالدنيا ان يسكنه التقوى حذ العقل
 بر هر دل متو له بدینا که آرام دهد بر تقوی اندازد عقل
 الانفصال عن الفاني والاضال بالباقي حصنوا امواكم
 برید و از ناپایدار و بیهوشی به بایدار بنیاد دهید مالهای خود را
 بالزكوة حصنوا انفسكم بالصدقة حصنوا الاعراض
 بزکوة در بنیاد آرید نفسهای خود را بصدقه دادن در بنیاد آرید عرضهای خود را
 بالاموال حسن الافعال و حسن الاقوال حصنوا الدين
 بامالها حسن کردارها و حسن گفتارها حصنوا دین را

بِالْذُّنْيَا وَلَا تَحْصِنُوا الدُّنْيَا بِالذِّينِ حَصَلُوا الْآخِرَةَ بِتَرْكِ
 الدُّنْيَا وَلَا تَحْصِنُوا تَرْكِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ حَاصِلُ الْآخِرَةِ
 الْأَسْفُ حَاصِلُ الْمَعَاصِي لِتَلَفُ حَاصِلُ التَّوَاضُّعِ
 الشَّرَفُ حَقٌّ وَبَاطِلٌ وَلِكُلِّ أَهْلٍ حِفْظُ التَّخَارِبِ رَأْسُ
 الْعَقْلِ حَقٌّ خَيْرٌ مِنْ بَاطِلٍ كَيْدٌ حَقٌّ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَيْكُمْ
 فِي الْبِرِّ وَالشُّكْرِ وَفِي الْعِصْرِ الرِّضَا وَالصَّبْرُ حَسَنُ الصَّبْرِ
 مِلَاكُ كُلِّ أَمْرٍ حَقٌّ عَلَى الْعَاقِلِ أَنْ يُضَيِّفَ إِلَى مَرَايِهِ رَأْيَ
 الْعُقَلَاءِ وَيُضَيِّمَ إِلَى عِلْمِهِ عُلُومَ الْحُكَمَاءِ حِفْظُ الْعَقْلِ نَجَاحُ الْفَةِ
 الْهَوَى وَالْغُرُوفُ عَنِ الدُّنْيَا حِفْظُ مَا فِي الْوَعَاءِ بَيْنَ الْوَكَا
 حَقٌّ عَلَى الْعَاقِلِ أَنْ يَسْتَدِيرَ الْأَسْرُ شَادَ وَتَرْكُ الْأَسْتِدَادِ
 حَقٌّ عَلَى الْعَاقِلِ الْعَمَلُ لِلْمَعَادِ وَالْإِسْتِكْثَارُ مِنَ الزَّادِ حِفْظُ مَا

الدُّنْيَا

الْعُقَلَاءُ

يقال إذا غلب العقل البشري صفة المساواة إلى
 محاسن تحمل البلادة دكاء والمكر فطنة والهمز
 بوجهة والعوضاء والعقوبة أديا والجانب
 حذرا روضا الإخبار

وَدُنْيَا

فِي يَدِكَ خَيْرُكَ لَكَ فَمَا لَيْسَ بِكَ حَاسِبُ نَفْسِي
 لِنَفْسِكَ فَإِنْ غَرَّهَا مِنْ الْأَنْفُسِ لَهَا حَسِبُ غَيْرُكَ حِكْمَةُ
 الدِّينِ تَزْكِيهِ وَجَهْلُ الشَّرَفِ يَضَعُهُ حَسَنُ الصَّدِيقِ مِنْ سَقَمِ
 الْمَوَدَّةِ حِرَاسَةُ النِّعَمِ فِي صَلَةِ الرَّحِمِ حُلُوكُ النِّعَمِ فِي قَطِيعَةِ
 الدَّحِيمِ جَارِبُ بَوَاهِذِ الْقُلُوبِ فَإِنَّهَا سَبْعَةُ الدِّنَارِ
 حَكْمٌ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا بِالسَّقَاءِ وَالْفَنَاءِ وَالْذَّمِّ وَالْكَوَارِ حَسَبُ
 أَنْفُسِكُمْ قَبْلَ أَنْ تَحَاسِبُوا وَأَنْزِلُوا قَبْلَ أَنْ تُؤْزِلُوا حَاسِبُوا
 أَنْفُسَكُمْ بِأَحْمَالِهَا وَطَائِلِهَا بِأَدَاءِ الْمَفْرُوضِ عَلَيْهَا وَالْأَخَذِ
 مِنْ فَنَائِهَا لِقَائِهَا وَتَزَوُّدُوا وَمَا هُوَ أَقْبَلُ أَنْ يَبْغُوا حَقَّ
 الدُّنْيَا بِالشَّهَوَاتِ وَتَجِبَتْ بِالْعَاجِلَةِ وَتَزَيَّتْ بِالْغُرُورِ حَكَّتْ
 بِالْأُمَامِ جَارِبُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَى الدُّنْيَا وَأَصْرُ فُهَا غَهَا فَلَنْ تَهْزِلَ

در دست توست برتر از طلب آنچه در دست غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت
 در دست توست برتر از طلب آنچه در دست غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت
 در دست توست برتر از طلب آنچه در دست غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت
 در دست توست برتر از طلب آنچه در دست غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت
 از برای نفس خود پس برتری از نفسی را شمارند غیرت

سراية الذوال كثيرة الزلال وشكة الاشغال حديث
كل مجلس بطوي مع بساطه حكم على مكزي اهل الدنيا
بالفاقة واعين من غنى عنها بالراحة حق على العاقل ان
نقهر هواه قبل ضده حق على الملك ان يسوس نفسه
قبل جنده حزن القلوب يحص الذنوب حسن التوبة
يحجوا الجوبة حسن الاستغفار يحص الذنوب وقال
عليه السلام في وصف المنافقين حدة الرخاء
وموكدة والبلاء ومقنطوا الرجاء لهم بكل طريق صبر
والي كل قلب شفيع ولكل شجود موع وسئل عليه السلام
عن الجماع فقال جاء يد تفع وعمراتك يجمع اشبه شي
بالجنون الاصرار عليه هوم والافاقه منه ندم في حاله

الملك

الولد ان عاش فتن وان مات حزن حياء الرجل من
نفسه نعمة الايمان حسن الخلق نور ث المحبة ويؤكد
المودة حسن العمل خير ذخر وافضل عدة حاصل اليه
الاسف ومكرته التلغ حلوا انفسكم بالعفاف وتجنبوا
التبذير خيرا المواهب العقل خيرا التسمات العدل خيرا الغنا
غنا النفس خيرا الجهاد جهاد النفس خيرا العلم مانع
خير المواعظ ما يدع خيرا المكريم الاشارة خيرا
الاختيار صحة الاخبار خيرا البر ما وصل اليه الاحرار
خير الثناء ما جرى على السند الابرار خيرا اعمالك ما قطعه
فرضك خيرا اموالك ما وقي عرضك خيرا الاعمال الطاكس

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
البراهمة

شُكْرًا خَيْرُ الْأَمْوَالِ مَا اسْتَرَفَى حُرًّا خَيْرُ مَا جَرَتْ مَا وَطَّلَكَ
 خَيْرُ الْعِلْمِ مَا أَرَادَ خَيْرُ الدُّنْيَا حَسَنَةُ وَشَرُّهَا نَدَمٌ خَيْرُ الضُّحَى
 التَّيَمُّ خَيْرُ الْحِلْمِ الْحِلْمُ خَيْرُ الْأَعْمَالِ مَا أَصْلَحَ الدِّينَ خَيْرُ
 الْأُمُورِ مَا اسْفَرَّ عَنِ الْيَقِينِ خَيْرُ الْعِلْمِ مَا قَدَّرَهُ الْعَمَلُ خَيْرُ
 الْكَلَامِ مَا لَا يَمْلُ وَلَا يَقُلُ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا آدَى إِلَى الْخَلَاصِ
 خَيْرُ الْعَمَلِ مَا صَحَّهِ الْإِخْلَاصُ خَيْرُ أَعْوَانِ الدِّينِ الْوَرَعُ
 خَيْرُ الْأُمُورِ مَا عَرِيَ عَنِ الطَّمَعِ خَيْرُ الْبِرِّ مَا وَصَلَ إِلَى الْمَحَجِّ
 خَيْرُ الْأَخْلَاقِ أَبْعَدُهَا مِنَ اللَّجَاجِ خَيْرُ الصَّدَقَةِ أَنْهَا
 خَيْرُ الْهَيْمِ أَعْلَاهَا خَيْرُ الْأَخْوَانِ أَقْلَهُمْ مُصَانَعَةً فِي النَّصِيحَةِ
 خَيْرُ السَّخَاءِ مَا صَادَقَ مَوْضِعَ الْحَاجَةِ خَيْرُ النَّفْسِ أَنْهَا
 خَيْرُ الشِّمِّ أَنْضَاهَا خَيْرُ الْأَخْيَارِ مَوَادَّةُ الْأَخْيَارِ خَيْرُ

الْمَعْرُوفِ مَا أَصِيبَ بِهِ الْأَبْرَارُ خَيْرُ الْكَرَمِ جُودٌ لَا يَطْلُبُ
 مَكَافَاةً خَيْرُ الْأَخْوَانِ مَا لَا يَحُوجُ إِخْوَانَهُ إِلَى سِوَاهُ
 خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ عَنَّفَكَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ خَيْرُ
 مَا اسْتَبَحَّتْ بِهِ الْأُمُورُ ذِكْرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ خَيْرُ إِخْوَانِكَ
 مَنْ أَسْلَكَكَ وَخَيْرُ مَنْهُ مَنْ كَالَكَ خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ إِذَا
 أَحْبَبْتَ إِلَيْهِ كَالَكَ وَإِنْ أَحْبَبَكَ إِلَيْكَ أَعْفَاكَ خَيْرُ
 طُلُوبِ حُبِّ ذَوِ الْعِلْمِ وَالْحِلْمِ خَيْرُ مَنْ شَافَرَتْ ذُو النَّفْيِ
 وَالْعِلْمُ وَأُولُو الْجَارِ فِي الْحَرَمِ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا اسْفَدَ
 عَنِ الْحَقِّ خَيْرُ الْأَعْمَالِ مَا نَزَّاهُ الرِّفْقُ خَيْرُ الْأَخْوَانِ
 مَا آعَانَ عَلَى الْمَكَارِمِ خَيْرُ الْأَعْمَالِ مَا قَضَى لِلْوَلَدِ
 خَيْرُ الْخَلَائِقِ الرِّفْقُ خَيْرُ الْكَلَامِ الصَّدَقُ خَيْرُ الْأَخْوَانِ

مَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَى إِخْوَانِهِ مُسْتَقْصِيًا • خَيْرُ الْأَمْثَارِ مَنْ كَانَ
 الشَّيْءُ خَيْرًا مِنْهُ بِرَأْسِ الْأَمْرِ • *بهرین زمانه آنست که باشد*
 عَلَى نَفْسِهِ آمِيًّا • خَيْرُ الْمَعْرُوفِ مَا لَمْ يَتَقَدَّمْهُ الْمَطْلُ
بهر نفس خود فروماند • *بهرین بگویند* • *آنست که پیش نبرد و کایست*
 وَلَمْ يَتَّبِعْهُ الْمَنُ • خَيْرُ النَّاسِ مَنْ إِنْ أَغْصَبَ حِلْمٌ وَإِنْ ظَلَمَ
و در پی او نیامد • *بهرین مردان آنست که اگر خشم گیرد در دامن کند و اگر ستم کند*
 غَفَرَ وَإِنْ أَسَى إِلَيْهِ أَحْسَنَ • خَيْرُ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ
بخشاید و اگر بدی کند با او بخوبی کند • *بهرین مردان که فایده بخشد و زیان*
 خَيْرُ النَّاسِ مَنْ تَحَمَّلَ مَوَدَّةَ النَّاسِ • خَيْرُ خِصَالِ النَّسَاءِ
بهرین مردان آنست که بر دلد بخورد کار آمدن مردم را • *بهرین خوی زنان*
 شَرُّ خِصَالِ الرِّجَالِ • خَيْرُ الْخَلَالِ صِدْقُ الْمَقَالِ وَمَكَارِمُ
بهرین خوی مردان • *بهرین دوستی راهی* • *کفایت و نیکوی*
 الْأَفْعَالِ • خَيْرُ الْمُلُوكِ مَنْ أَمَاتَ الْجُوعَ وَاحْيَا الْعَدْلَ
کارها • *بهرین پادشاهان آنست که بخواند ستم را* • *دژنده سازد عدل را*
 خَيْرُ الدِّينَانِ هَيْدٌ وَشَرُّهَا عَيْدٌ • خَيْرُ الشُّكْرِ مَا كَانَ كَافِلًا
خوب دینا • *و بدتر آنست و بدتر دینا کافه آنست* • *بهرین شکر آنست که باشد مایل*
 بِالْمَزِيدِ • خَيْرُ الْأَجْتِهَادِ مَا قَارَنَهُ التَّوْفِيقُ • خَيْرُ إِخْوَانِكَ
زیادند • *بهرین کوشش آنست که باشد* • *بهرین برادران تو*
 مَنْ كَثُرَ إِغْصَانُهُ لَكَ فِي الْحَيِّ • خَيْرُ الْأَسْبَعَادِ مَا أَصْلَحَ بِهِ
آنست که بهر شخمی از تو بهر ایمان • *بهرین اسبها* • *بهرین اسبها*
 الْمَعَادُ • خَيْرُ الْأَمْثَارِ أَبْعَدُهَا عَنِ الْهَوَى وَأَقْنَبُهَا مِنَ السَّادِ
آنست که • *بهرین زمانه آنست که باشد* • *بهرین اسبها*

خبر

خَيْرٌ مِنْ صِحَّتِهِ مَنْ لَا يُجِوِّجُكَ إِلَى حِلْمِكَ بِذَلِكَ وَبَيْنَهُ خَيْرُ
بهرین کسی که بپارد و سستی آنست که خنج در دامن ترا بوی حکم کند میان تو و برادر
 إِخْوَانِكَ مِنْ وَاسَاكِ بَخِيرِهِ وَخَيْرٌ مِنْهُ مَنْ أَغْنَاكَ عَنْ غَيْرِهِ
برادران تو آنست که محاربی کند با تو بخیر و • *و بهتر از او آنست که بد نیاز کرد از غیر او*
 خَيْرُ الْإِخْوَانِ أَنْصَحُهُمْ وَشَرُّهُمْ أَغْثُهُمْ • خَيْرُ النَّاسِ أَوْعَرُهُمْ
بهرین برادران • *بهرین برادران آنست که بر تو خیر و* • *بهرین آنست که بر تو خیر و*
 وَشَرُّهُمْ أَفْجَرُهُمْ • خَيْرُ الْإِخْوَانِ مَنْ لَمْ يَكُنْ عَلَى الدُّنْيَا أُخْتَةً
و بهتر آنست • *بهرین برادران آنست که باشد از برای دنیا برادری او*
 خَيْرُ الْإِخْوَانِ مَنْ كَانَتْ فِي اللَّهِ مَوَدَّةٌ • خَيْرُ الْإِخْوَانِ مَنْ إِذَا
بهرین برادران آنست که باشد از برای خدا دوستی او • *بهرین برادران آنست که باشد*
 فَقَدَتْهُ لَمْ تُجِبْ الْبَقَاءَ بَعْدَهُ • خَيْرُ الْعِبَادِ مَنْ إِذَا أَحْسَنَ
کم گنی او را دوستی از تو بپارد و بعد از او • *بهرین بندگان آنست که*
 اسْتَشْفَى وَإِذَا السَّاءُ اسْتَغْفَرَ • خَيْرُ النَّاسِ مَنْ إِذَا أُعْطِيَ شُكْرًا
شکر کرد • *و هرگاه بدی کند بگوید کند* • *بهرین مردان آنست که هرگاه آید شکر*
 وَإِذَا أَيْتَلَى صَبْرًا وَإِذَا ظَلَمَ غَفَرَ • خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ سَارَعَ إِلَى الْحَجْرِ
و هرگاه آید با تو صبر کند و هرگاه ستم کند تو را • *بهرین برادران تو آنست که بپارد بوی نیکوی*
 وَجَدَّكَ إِلَيْهِ وَأَحْرَكَ بِاللَّيْلِ وَأَعَانَكَ عَلَيْهِ • خَيْرُ إِخْوَانِكَ
و بیشتر ترا • *و بیدار ترا* • *و بپارد ترا* • *بهرین برادران تو*
 مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَنَدَاكَ إِلَى
و آنست که بخواهد ترا بوی راستی • *بهرین* • *بهرین*
 أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ حَسَنُ أَعْمَالِهِ • خَيْرُ الْعِلْمِ مَا أَصْلَحَتْ بِهِ شَأْنُكَ
بهرین • *بهرین* • *بهرین*

وَشَرُّهُ مَا أَفْسَدَتْ بِهِ مَعَادَكَ خَيْرُ عَمَلِكَ مَا أَصْلَحَتْ بِهِ يَوْمَكَ
 وَشَرُّهُ مَا اسْتَفْسَدَتْ بِهِ قَوْمَكَ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ أَخْرَجَ الْحَقَّ
 مِنْ قَلْبِهِ وَعَصَى هَوَاهُ فِي طَاعَةِ رَبِّهِ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ طَهَّرَ مِنْ
 الشَّهَوَاتِ نَفْسَهُ وَفَعَّ غَضَبَهُ وَأَمْرَ ضَارِبَهُ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ
 كَانَ فِي بَيْتِهِ سَخِيًّا شَكُورًا خَيْرُ النَّاسِ مَنْ كَانَ فِي عَمَلِهِ مُؤَثِّرًا
 صَبُورًا خَيْرُ أَخْوَانِكَ مَنْ دَلَّكَ عَلَى هُدًى وَأَكْبَكَ تَفْهُيمًا وَصَدَّقَ
 عَنْ إِبْطَاعِ هَوًى خَيْرٌ مَنْ صَحَبْتَ مِنْ يَهْلِكَ بِالْآخِرَةِ وَنَهَلَتْ
 فِي الدُّنْيَا وَأَعَانَكَ فِي طَاعَةِ الْمَوْلَى خَيْرُ النَّاسِ مَنْ نَهَدَتْ
 نَفْسَهُ وَفَكَرَتْ رَغْبَتَهُ وَمَاتَتْ شَهَوَتَهُ وَخَلَصَ إِيْمَانُهُ وَصَدَقَ
 أَيْقَانُهُ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا سَهَّلَكَ مَبَادِيَهُ وَحَسَّنَ خَوَاتِمَهُ وَجَدَّ
 عَوَاقِبَهُ خَيْرُ الْأُمُورِ أَعْمَالُهَا عَائِدَةٌ وَأَخْذُهَا عَاقِبَةٌ خَيْرُ

وَشَرُّهُ مَا أَفْسَدَتْ بِهِ مَعَادَكَ خَيْرُ عَمَلِكَ مَا أَصْلَحَتْ بِهِ يَوْمَكَ
 وَشَرُّهُ مَا اسْتَفْسَدَتْ بِهِ قَوْمَكَ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ أَخْرَجَ الْحَقَّ
 مِنْ قَلْبِهِ وَعَصَى هَوَاهُ فِي طَاعَةِ رَبِّهِ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ طَهَّرَ مِنْ
 الشَّهَوَاتِ نَفْسَهُ وَفَعَّ غَضَبَهُ وَأَمْرَ ضَارِبَهُ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ
 كَانَ فِي بَيْتِهِ سَخِيًّا شَكُورًا خَيْرُ النَّاسِ مَنْ كَانَ فِي عَمَلِهِ مُؤَثِّرًا
 صَبُورًا خَيْرُ أَخْوَانِكَ مَنْ دَلَّكَ عَلَى هُدًى وَأَكْبَكَ تَفْهُيمًا وَصَدَّقَ
 عَنْ إِبْطَاعِ هَوًى خَيْرٌ مَنْ صَحَبْتَ مِنْ يَهْلِكَ بِالْآخِرَةِ وَنَهَلَتْ
 فِي الدُّنْيَا وَأَعَانَكَ فِي طَاعَةِ الْمَوْلَى خَيْرُ النَّاسِ مَنْ نَهَدَتْ
 نَفْسَهُ وَفَكَرَتْ رَغْبَتَهُ وَمَاتَتْ شَهَوَتَهُ وَخَلَصَ إِيْمَانُهُ وَصَدَقَ
 أَيْقَانُهُ خَيْرُ الْأُمُورِ مَا سَهَّلَكَ مَبَادِيَهُ وَحَسَّنَ خَوَاتِمَهُ وَجَدَّ
 عَوَاقِبَهُ خَيْرُ الْأُمُورِ أَعْمَالُهَا عَائِدَةٌ وَأَخْذُهَا عَاقِبَةٌ خَيْرُ

أَمْوَالِكَ مَا كَفَّكَ خَيْرُ أَخْوَانِكَ مَنْ وَاسَّكَ خَيْرُ مَا وَرَثَ
 الْأَبَاءُ الْأَبْنَاءُ الْأَدَبُ خَيْرُ الْعَطَاءِ مَا كَانَ عَنْ غَيْرِ طَلَبٍ
 خُذْ عَلَى عَدُوِّكَ بِالْفَضْلِ فَإِنَّهُ أَحَدُ الظُّفَرَيْنِ خُذْ بِالْعَدْلِ
 وَاعْطِ بِالْفَضْلِ نَحْرَ الْمُتَقَبِّلِينَ خُذْ مِنْ أَمْرِكَ مَا يَقُومُ بِهِ عُدُّكَ
 وَتَبْتَ بِهِ جَحَنَكَ خُذْ ثَمًّا لَا يَبْقَى لَكَ إِلَّا يَبْقَى لَكَ وَلَا يَفْارُكَ
 خُذِ الْقَصْدَ فِي الْأُمُورِ فَمَنْ أَخَذَ الْقَصْدَ خَفَّتْ عَلَيْهِ الْمَوَنُ
 خُذِ الْحِكْمَةَ إِنْ كَانَتْ فَإِنَّ الْحِكْمَةَ ضَالَةٌ كُلُّ مُؤْمِنٍ خُذْنِ
 قَلِيلَ الدُّنْيَا مَا يَكْفِيكَ وَدَعْ مِنْ كَثَرِهَا مَا يَطْغِيكَ خُذِ الْحَمْدَ
 وَالزِّمِ الْعِلْمَ تَحْمُدُ عَوَاقِبِكَ خُذْ مِنْ نَفْسِكَ لِنَفْسِكَ وَتَزِدْ
 مِنْ يَوْمِكَ لَعَدْلِكَ وَاعْتَمِمْ عَفْوَ الزَّمَانِ وَأَنْتَهَرِ فُرْصَةَ الْأَمْكَانِ

أَمْوَالِكَ مَا كَفَّكَ خَيْرُ أَخْوَانِكَ مَنْ وَاسَّكَ خَيْرُ مَا وَرَثَ
 الْأَبَاءُ الْأَبْنَاءُ الْأَدَبُ خَيْرُ الْعَطَاءِ مَا كَانَ عَنْ غَيْرِ طَلَبٍ
 خُذْ عَلَى عَدُوِّكَ بِالْفَضْلِ فَإِنَّهُ أَحَدُ الظُّفَرَيْنِ خُذْ بِالْعَدْلِ
 وَاعْطِ بِالْفَضْلِ نَحْرَ الْمُتَقَبِّلِينَ خُذْ مِنْ أَمْرِكَ مَا يَقُومُ بِهِ عُدُّكَ
 وَتَبْتَ بِهِ جَحَنَكَ خُذْ ثَمًّا لَا يَبْقَى لَكَ إِلَّا يَبْقَى لَكَ وَلَا يَفْارُكَ
 خُذِ الْقَصْدَ فِي الْأُمُورِ فَمَنْ أَخَذَ الْقَصْدَ خَفَّتْ عَلَيْهِ الْمَوَنُ
 خُذِ الْحِكْمَةَ إِنْ كَانَتْ فَإِنَّ الْحِكْمَةَ ضَالَةٌ كُلُّ مُؤْمِنٍ خُذْنِ
 قَلِيلَ الدُّنْيَا مَا يَكْفِيكَ وَدَعْ مِنْ كَثَرِهَا مَا يَطْغِيكَ خُذِ الْحَمْدَ
 وَالزِّمِ الْعِلْمَ تَحْمُدُ عَوَاقِبِكَ خُذْ مِنْ نَفْسِكَ لِنَفْسِكَ وَتَزِدْ
 مِنْ يَوْمِكَ لَعَدْلِكَ وَاعْتَمِمْ عَفْوَ الزَّمَانِ وَأَنْتَهَرِ فُرْصَةَ الْأَمْكَانِ

خَوَّضَ السُّلْطَانُ أَشَدَّ عَلَى الرِّعْيَةِ مِنْ جَوْرِ السُّلْطَانِ خُذْ الْحِكْمَةَ
 مِمَّنْ آتَاكَ بِهَا وَانْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَلَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ خُذْ
 وَمَنْ كَرِهَ أَمْوَالَكُمْ فَمَا يَنْفَعُكُمْ مِنْكُمْ سَتَى الْأَعْمَالُ خُذْ مِنَ الدُّنْيَا
 مَا آتَاكَ وَتَوَلَّ غُلَامَتِي مِنْهَا عَنكَ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَاحْمِلْ فِي
 الطَّلَبِ خَالِطُوا النَّاسَ بِمَا يَعْرِفُونَ وَدَعُوهُمْ فَمَا يَنْفَعُكُمْ
 وَلَا تَحْمِلُوهُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَعَلَيْنَا فَإِنْ أَمْرًا صَعِبٌ مُسْتَصْعَفٌ
 خَفَّ مَرَاتِكَ وَأَنْزَجْ رَحْمَتَهُ يَوْمَئِذٍ مِمَّا تَخَافُ وَبَيْتِكَ مَا جِئْتَ
 خَرَقَ عِلْمُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ بَاطِنَ السَّرَائِرِ وَأَحَاطَ بِغُيُوبِ عَقَائِدِ
 السَّرَائِرِ خَفَّ تَأْمَنَ وَلَا تَأْمَنَ خَيْرُ الْأَعْمَالِ اعْتِدَالُ الرَّجَاءِ
 وَالْخَوْفِ خَفَّ مَرَاتِكَ خَوْفًا يَشْغَلُكَ عَنْ رَجَائِهِ وَارْجِهْ
 رَجَاءَ لَا تَوْمَنَ خَوْفِهِ خَالَفَ مَنْ خَالَفَ الْحَقَّ إِلَى غَيْرِهِ وَدَعَا

تخفهم

قال علي بن ابي طالب رضي الله عنه من خاف الله خاف الناس ومن خاف الناس خاف الله

الحكمة

وَمَا رَضِيَ لِنَفْسِهِ خَفَّ اللَّهُ خَوْفَ مَنْ شَغَلَ بِالْفِكْرِ قَلْبُهُ فَإِنْ
 الْخَوْفُ مَطِيَّةٌ لِلْأَمْنِ وَبَحْنٌ لِلْيَقِينِ عَنِ الْمَعَاصِي خُذْ الْأُمُورَ
 التَّمَطُّ بِالْأَوْسَطِ إِلَيْهِ يَرْجِعُ الْغَالِي وَبِهِ يَلْحَقُ النَّالِي خُذْ
 أَيْتَاءَ الدُّنْيَا رَأْسَ الْبَلَوِيِّ وَفَسَادَ التَّقْوِيِّ خَالَفَ الْهَيْبِ
 تَسْلِمٌ وَأَعْرِضْ عَنِ الدُّنْيَا تَغْنَمْ خُذْ وَهْلَ الْأَيَّامِ وَحُورَ
 قَوَاصِي الْأَسْلَامِ وَبَادِرُوا الْجُحُومَ الْحَامِ خَلْفَ لَكُمْ عَيْبٌ مِنْ أُنَارِ
 الْمَاضِينَ لَتَعْبُرُوا بِهَا خَادِعَ نَفْسِكَ عَنِ الْعِبَادَةِ وَأَمْرٍ قَوِيهَا
 وَخُذْ عَفْوَهَا وَنَشَاطَهَا إِنْ مَا كَانَ مَكُونًا مِنَ الْفَرِيضَةِ فَإِنَّ
 لَا يَذْمَنُ آدَائُهَا خُذْ وَأَجْسَادَكُمْ بِجُودٍ وَإِنَّا هَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ
 وَأَسْعُو فِي فِكَارِكُمْ قَابِلِكُمْ قَبْلَ أَنْ تَعْلُقَ رَهَائِلُهَا خَصَّ الْعَمَلِ
 إِلَى الْحَقِّ حَيْثُ كَانَ خَوْضُ النَّاسِ فِي الشَّيْءِ مُقَدِّمَةٌ لِلْكَائِنِ

وَمَا رَضِيَ لِنَفْسِهِ خَفَّ اللَّهُ خَوْفَ مَنْ شَغَلَ بِالْفِكْرِ قَلْبُهُ فَإِنْ
 الْخَوْفُ مَطِيَّةٌ لِلْأَمْنِ وَبَحْنٌ لِلْيَقِينِ عَنِ الْمَعَاصِي خُذْ الْأُمُورَ
 التَّمَطُّ بِالْأَوْسَطِ إِلَيْهِ يَرْجِعُ الْغَالِي وَبِهِ يَلْحَقُ النَّالِي خُذْ
 أَيْتَاءَ الدُّنْيَا رَأْسَ الْبَلَوِيِّ وَفَسَادَ التَّقْوِيِّ خَالَفَ الْهَيْبِ
 تَسْلِمٌ وَأَعْرِضْ عَنِ الدُّنْيَا تَغْنَمْ خُذْ وَهْلَ الْأَيَّامِ وَحُورَ
 قَوَاصِي الْأَسْلَامِ وَبَادِرُوا الْجُحُومَ الْحَامِ خَلْفَ لَكُمْ عَيْبٌ مِنْ أُنَارِ
 الْمَاضِينَ لَتَعْبُرُوا بِهَا خَادِعَ نَفْسِكَ عَنِ الْعِبَادَةِ وَأَمْرٍ قَوِيهَا
 وَخُذْ عَفْوَهَا وَنَشَاطَهَا إِنْ مَا كَانَ مَكُونًا مِنَ الْفَرِيضَةِ فَإِنَّ
 لَا يَذْمَنُ آدَائُهَا خُذْ وَأَجْسَادَكُمْ بِجُودٍ وَإِنَّا هَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ
 وَأَسْعُو فِي فِكَارِكُمْ قَابِلِكُمْ قَبْلَ أَنْ تَعْلُقَ رَهَائِلُهَا خَصَّ الْعَمَلِ
 إِلَى الْحَقِّ حَيْثُ كَانَ خَوْضُ النَّاسِ فِي الشَّيْءِ مُقَدِّمَةٌ لِلْكَائِنِ

خَالِفُوا النَّاسَ بِأَخْلَاقِهِمْ وَزَيَّلُوهُمْ فِي الْأَعْمَالِ خُلَّتَانِ
مخالف کنند مردم را در اخلاق و در کارهای ایشان
 لَا يَجْتَمِعُ فِي مَوْمِنٍ سَوَاءُ الْخُلُقِ وَالْجُلِّ خَالِطُ النَّاسِ
نمی آید در مؤمنی که در خلق و در خلط با مردم
 فَمَا لَطَمَهُ إِنْ مَتَّعَكُمْ بِكُلِّ عَيْبٍ خَلَّيْكُمْ خَالِطُوا
پس اگر چه در شما هر عیبی را که بخواهد بگذرد تا شما را آگاه کند
 النَّاسَ بِالسَّنَةِ وَأَجْسَادِكُمْ وَزَيَّلُوهُمْ بِقُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ
با مردم را در سال و با اجساد شما و در دلها و با اعمال شما
 خَلِطَةُ أَبْنَاءِ الدُّنْيَا تَتَّبِعُ الدِّينَ وَتُضَعِفُ الْيَقِينَ
آدمش پلین از آن میسربرد دین را و ضعیف میکند یقین را
 خَفَضُ الصَّوْتِ وَغَضُّ الْبَصَرِ وَمَشْيُ الْقَصْدِ مِنْ أَمَارَةِ الْإِيمَانِ
پستی آواز و فرو کردن چشم و راه رفتن راست دوی از نشانه ایمان
 وَحُسْنُ التَّدِينِ خَطَرُ الدُّنْيَا يَبْرُ وَحَاصِلُهَا حَفِيرٌ وَ
و نیکویی دیناری بیم دنیا است و حاصل آن گودال
 لَهْجَتُهَا زَوْرٌ وَمَوَاهِبُهَا غُرُورٌ خِيَانَةُ الْمُسْلِمِ وَالْمُسْتَشِيرِ
آهنگش دروغ و مواهبش فریب خیانته مسلمان و مشاور
 مَنْ أَقْطَعَ الْأُمُورَ وَأَغْلَمَ الشُّرُودَ وَمَوْجِبُ عَذَابِ السَّعِيرِ
آنکه بر امور براند و تاریک کند شرور و موجب عذاب آتشگیر
 وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ قَوْمٍ ذَمُّهُمْ خَفَّتْ عَقُوبَتُكُمْ
و فرمود که در حق قومی که در حق ایشان عیب است
 وَسَفَتَ خُلُوقَكُمْ فَإِنَّكُمْ عَرَضٌ لِنَائِلٍ وَأَكْلَةٌ لِأَكْلٍ وَفَرَسَةٌ
و فاسد کرد خلق شما پس شما عرض برای نایل و آکله برای آکل و فرسه

لصالح

لِصَالِحٍ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَيُّضًا فِي حَقِّ مُتْلِهِمْ مِنَ الذَّمِّ خُلَّتَانِ
بر صالح و فرمود که در حق متل ایشان از عیب است
 الْحَقُّ وَنَيْصُ وَالْبَاطِلُ خَلُّوا الْقَلْبَ مِنَ التَّقْوَى بِمَلَأَتْهُ مِنْ
حق و نصیب و باطل را از دل از تقوی پر کردند
 فِتْنِ الدُّنْيَا خَمْسَةٌ نَبِيٌّ أَنْ يَهَانُوا الدَّاخِلُ بَيْنَ اثْنَيْنِ تَدْخُلُ
فتنه دنیا پنج است نبی که بزرگواری در میان دو نفر
 فِي أَمْرٍ مِمَّا وَالْمَتَامِرُ عَلَى صَاحِبِ الْبَيْتِ فِيهِ وَالْمُقَدِّمُ عَلَى
در کار خود و در امری که بر سر خانه است و پیشرو
 مَا يَدْرِي لَمْ يَدْعُ إِلَيْهَا وَالْمُقَلُّ بِحَدِيثِهِ عَلَى غَيْرِ مُسْتَمِعٍ وَالْجَالِسُ
آنکه نداند که دعوت کند به آن و کمترین حدیث را بر غیر شنونده
 فِي الْمَجَالِسِ الَّتِي لَا يَسْتَحَقُّهَا خَمْسٌ يَسْتَفِجُنَ مِنْ خَمْسٍ كَثَرَةُ الْفُجُورِ
در مجالس آنکه مستحق آنها نیست پنج است که از پنج چیز زیاد شود
 مِنَ الْعُلَمَاءِ وَالْحُرُصِ فِي الْحُكْمِ وَالْجُلِّي فِي الْأَعْيَاءِ وَالْفَحْشَى فِي
از علمای و حرص در حکم و بزرگواری در حق ضعیفان و فحاشی
 الْفِئَاءِ وَمِنَ الْمَشَائِخِ الزَّانَا خَصَلَتَانِ فِيهِمَا جَمَاعُ الْمَرْوَةِ
از زنان و از پیران زنا خصلتهایی که در آنها جماعت زن
 اجْتِنَابُ الرَّجُلِ مَا يُشِينُهُ وَكِتَابُهُ مَا يُزِينُهُ خُذُوا مِنْ
پرهیز از آنکه مرد را شرم دهد و کتابش آنکه او را آرازد
 كُلِّ عِلْمٍ أَحْسَنُهُ فَإِنَّ الْخُلَّ يَأْكُلُ مِنْ كُلِّ زَهْرٍ أَنْزَلَهُ نَبِيُّكَ
از هر علمی بهتر آنرا پس هر علم را که از هر گل از هر گلستان
 مِنْهُ جَوْهَرَانِ نَفِيسَانِ أَحَدُهُمَا فِيهِ شِفَاءُ لِلنَّاسِ وَالْآخَرُ
از آن دو گوهری نازکی است یکی از آنها در آن شفا برای مردم و دیگری

عَفَّةٌ دَلِيلُ مَرَعِ الرَّجُلِ تَرَاهُ دَوْلَةُ الْكَرِيمِ تُظْهِرُ
 مُنَاقِبَهُ دَوْلَةُ الْبَلَمِ تُكْشِفُ مَسَاوِيَهُ وَمُعَايَنَهُ دَوْلَةُ
 الْجَاهِلِ كَالْغَرِيبِ الْمُتَحَرِّكِ إِلَى الثَّقَلَةِ دَوْلَةُ الْعَاقِلِ كَالنَّبِيِّ
 يَحْنُ إِلَى الْوَصْلَةِ دَوْلَةُ الْعَادِلِ مِنَ الْوَاجِبَاتِ دَوْلَةُ الْحَاكِمِ
 مِنَ الْمُمْلَكَاتِ دَوْلَةُ الْأَكْرَمِ مِنْ أَفْضَلِ الْمَغَارِمِ دَوْلَةُ
 الْبَيَّامِ مَذَكَّةُ الْكِرَامِ دَوْلَةُ الْأَشْرَارِ حَنْ الْأَخْيَارِ دَوْلَةُ
 الْفَخْرِ مَذَكَّةُ الْأَبْرَارِ دَوْلَةُ الْبَيَّامِ مِنْ نَوَائِبِ الْأَيَّامِ دَوْلَةُ
 الْوَفَاءِ لَا تَخْلُو مِنْ كَرِيمٍ وَلَا تَسْقُطُ بِهَا لَيْمٌ دَوْلَةُ الْأَوْغَادِ
 مُبْنِيَّةٌ عَلَى الْجَوْرِ وَالْفُسَادِ دَعْوُ الطَّاعَةِ الْبَغْيُ وَالْعِنَادُ وَ
 اسْلُوكُ سَبِيلِ الطَّاعَةِ وَالْإِنْقِيَادِ تَسْعِدُ وَفِي الْمَعَادِ دَرَهُمْ
 يَنْفَعُ خَيْرٌ مِنْ دِينَارٍ بَصِيرَةٍ دَلَالَةُ حُسْنِ الْوَرَعِ عَزُوفُ

عَفَّةٌ از خودی طبع
 دَوْلَةُ الْكَرِيمِ از دینار بزرگواری
 مُنَاقِبَهُ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْبَلَمِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْعَاقِلِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْجَاهِلِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْعَادِلِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْأَكْرَمِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْبَيَّامِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْأَشْرَارِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْفَخْرِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْبَيَّامِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْوَفَاءِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْأَوْغَادِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ الْمَعَادِ از دینار بزرگواری
 دَوْلَةُ حُسْنِ الْوَرَعِ از دینار بزرگواری

النَّفْسُ عَنْ مَذَلَّةِ الطَّمَعِ دَرَهُمُ الْفَقِيرِ انْزَاكِ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ دِينِهِ
 الْغَنَى دَاعٍ دَعَا وَمَرَا عَافَا سَجَبُوا لِلدَّاعِي وَابْتَعُوا الرَّاحِي
 دَارُ الْبَلَاءِ مُحْفَقَةٌ وَبِالْغَدْرِ مَوْصُوفَةٌ لَا تَدُومُ أَخْوَالُهَا
 وَلَا تَسْلُمُ تَرَاهَا دَارُهَا نَتْ عَلَى مَرَاتِبِهَا خَلَطَ حَلَالُهَا حَرَامُهَا
 وَحَرَامَاتُهَا وَحُلُوهَا نَمْرُهَا دَارُ الْبَقَاءِ حَمَلُ الصَّدِيقِينَ
 وَمَوْطِنُ الْأَبْرَارِ وَالصَّالِحِينَ دَارُ الْفَنَاءِ مُقْبِلُ الْعَاصِيينَ وَحَلُ
 الْأَشْقِيَاءِ وَالْمُبْعَدِينَ دَارُ النَّاسِ تَأْمَنُ غَوَايَهُمْ وَتَسْلِمُ مِنْ مَكَا
 دَارُ النَّاسِ تَسْمَعُ بِأَخْبَارِهِمْ وَالْفَقِيرُ بِالْبَشَرَةِ أَضْعَافُهُمْ دَارُ
 عَدُوِّكَ وَأَخْلَصُ لُودُوكَ تَحْفِظُ الْآخِرَةَ وَتُخْرِجُ الْمُرُوءَةَ
 دَرَجُ الْكَلَامِ فِيهَا لَا يُعْنِيكَ وَفِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ قُبُوتُ كُلِّ سَلْبَتٍ
 نِعْمَةٌ وَلَفْظُهُ آتَتْ عَلَى مُجْهَةٍ دَعَا مَا يَسِيْرُكَ إِلَى مَا يَبْكُ

النَّفْسُ از خودی طبع
 دَرَهُمُ الْفَقِيرِ از دینار بزرگواری
 الْغَنَى از دینار بزرگواری
 دَارُ الْبَلَاءِ از دینار بزرگواری
 دَارُ الْفَنَاءِ از دینار بزرگواری
 دَارُ النَّاسِ از دینار بزرگواری
 دَارُ عَدُوِّكَ از دینار بزرگواری
 دَارُ الْكَلَامِ از دینار بزرگواری
 دَارُ نِعْمَةٍ از دینار بزرگواری
 دَارُ لَفْظِهِ از دینار بزرگواری
 دَارُ مُجْهَةٍ از دینار بزرگواری
 دَارُ مَا يَسِيْرُكَ از دینار بزرگواری
 دَارُ مَا يَبْكُ از دینار بزرگواری

دَعُ مَا لَا يُفِيدُكَ وَاسْتَغْلُظْ بِمَهْمِكَ الَّذِي يُنَجِّيكَ دَعِ الْمُنَاحَ
 بگذارد آنچه که سود ندارد بپوشد آنچه که سود دارد بپوشد آنچه که سود ندارد بپوشد
 فَإِنَّهُ لِقَاحُ الصَّغِينَةِ دَعِ السَّعَةَ فَإِنَّهُ يُنْزِي بِالْمَرْءِ بِمَنْزِلَتِهِ
 پس برستی که هرگز استیلا کند بگذارد کوی را پس برستی که کوی را غیب می آید و پدید می آید
 دَعِ الْحِدَّةَ وَتَفَكَّرْ فِي الْحِجَّةِ وَتَحَفَظْ مِنَ الْخَطَلِ نَامِنِ الزَّلْكَ
 بگذارد تیزی و اندیشه کردن را در بهانه جوئی و باز بپوش از خطا گفتن تا این تیری از زمین
 دَعِ الْحَسَدَ وَالْكَذِبَ وَالْحَقْدَ فَإِنَّهُنَّ ثَلَاثَةُ تَشْبِيبِ الدِّينِ وَ
 بگذارد حسودی و دروغ گفتن و بهانه زوئی پس برستی که از آنها سه تا این تیری است و
 تُهْلِكُ الرَّجُلَ دَعِ الْقَوْلَ فِيمَا لَا تَعْرِفُ وَالْخُطَابَ فِيمَا
 بپایان میکند مرد را بگذارد گفتار را در آنچه نداند و گفتار را در آنچه
 لَمْ يَكْلَفْ وَأَمْسِكْ عَنْ طَرَبِ إِذَا خِفْتَ ضَلَالَتَهُ دَعِ الْإِلَافَةَ
 نگه دار خود را از راهی که گاه برستی از گمراهی آن بگذارد که بیاید
 فَإِنَّهُ مِنْ أَسْوَأِ أَفْعَالِ الْمُقْتَدِرِ وَلَقَدْ أَخَذَ بِجَمَاعِ الْفَضْلِ
 پس برستی که گمراهی از راهی که توانست و تحقیق که بدست آورده است بگذارد
 مَنْ رَفَعَ نَفْسَهُ عَنْ سُوءِ الْمَجَازَةِ دَوَامُ الْإِفْتِنِ مِنْ أَعْظَمِ
 کسی که بر سرش بپوشد از جوابی بد داده است همیشه افتن از بزرگتری
 الْحَيْنِ دَوَامُ الدَّعَاةِ وَفَقْلُ الْخَيْرَاتِ وَالْمُبَادَرَةُ إِلَى
 همیشه است گفتگوها و کردن نیکیها و مشتبه شدن بسوی
 الْمَكْرَاهَاتِ مِنْ كَمَالِ الْإِيمَانِ وَأَفْضَلُ الْإِحْسَانِ دَوَامُ الظُّلْمِ
 نیکیها از کمال ایمان و افزونی بر نیکی کردن و همیشه ستم
 يَبْكُ النَّعْمَ وَجِبُّ النَّفَمِ دَوَامُ الْعَافِيَةِ أَهْنَاءُ عَطِيَّةِ الْفَضْلِ
 می آید بر نیکی و می آید بر نیکو نگه داشتن همیشه از گمراهی که آید از بخشش و افزونی

قَسَمَ دَوَامُ الذِّكْرِ يَنْبِيُ الْقَلْبُ الْفِكْرُ دَوَامُ الصَّبْرِ عُنْوَانُ
 بِحَسَبَاتِ مِثْلِي ذِكْرُكَ لَنْ اَزِلَّ مِنْ لَدُنْكَ وَلا اُفْزِلُ مِنْ لَدُنْكَ
 النُّظَرُ وَالنَّصْرُ دَوَامُ الْغَفْلَةِ يُعَيِّ الْبَصِيرَةَ دَوَامُ الْعِبَادَةِ
 فَرْزِ كَارِبِ دِيَارِي مِثْلِي هَمِشِي كَوْرِ كَرْدَانِ مِثْلِي رَا مِثْلِي بِرِشْتَنِي
 بُرْهَانُ الظُّفْرِ بِالسَّعَادَةِ دَوَامُ الشُّكْرِ عُنْوَانُ كَرَمِكَ الزِّيَادَةِ
 نَوْدَارِ فَرْزِي وَنَكْتِجِشْتِ مِثْلِي شُكْرِ نَوْدَارِ دَرِیَنْ اَوْزِشْتِ
 دَوَامُ الْفِكْرِ وَالْحَدَثِ تَوْمِنُ الزَّلَالِ وَتُنْجِي مِنَ الْغَيْرِ دَوَامُ الْإِعْتِنَاءِ
 مِثْلِي اَنْدِشْتِ وَكَارِهِ كَنْفِشْتِ وَتَبِیْشْتِ اَنْ اَبْرَدِ اَوْزِشْتِ وَازْهَالِ كَنْفِشْتِ مِثْلِي بِرِشْتَنِي
 يُؤَدِّي إِلَى الْإِسْتِبْصَارِ وَثَمَرُ الْإِنْزِجَارِ دَرِ الْخَيْرَاتِ بِلَنْوَمِ
 فَرْزِ مِی اَوْرْدِی مِثْلِي دِيَارِ مِی اَوْرْدِی اَنْ اَبْرَدِ دَرِیَنْ بَكُوبِهَا مِثْلِي
 الطَّاعَاتِ كَرَمُ السَّعَادَاتِ بِمَا دَرَةِ الْخَيْرَاتِ وَالْأَعْمَالِ
 فَرْزِ مِی اَبْرَدِشْتِ دَرِیَنْ سَعَادَتِهَا لِسَعَادَتِ مِثْلِي لَبُوبِ الْخَيْرَاتِ وَنَمُوبِهَا
 الزَّكَاةِ دَوَامُ النَّفْسِ الصُّومِ عَنِ الْهَوَى وَالْحِمَى عَنْ لَذَا
 بِاَكْبَرِه مِثْلِي نَفْسِ دَرِ رُزْنِه وَنَمُوبِهَا اَزْ اَرَزُو فَرْزِشْتِ اَزْ اَنْدِشْتِ
 الدُّنْيَا دَاوُوا بِالْتَّقْوَى الْأَسْقَامَ وَبَادُوا بِهَا الْحَامِ وَالْعُتُورَا
 دُنْیَا دَوَا كِنْدِ بِرِشْتَنِ كَارِی بِهَارِی وَنَشْتِیْمِدِ بِهَارِی بِهَارِی كَرِشْتِ وَنَمُوبِهَا
 مَنِ اضَاعَهَا وَلا تَعْتَبِرَنَّ بِكُمْ أَطَاعَهَا دَاوُوا الْغَضَبَ
 بِأَمْسِ كَمِضْ كَرْدِشْتِ بِهَارِی اَوْبَانِدِ اَبْرَدِشْتِ اَبْرَدِشْتِ اَبْرَدِشْتِ اَبْرَدِشْتِ دَوَا كِنْدِشْتِ خَشْمِ رَا
 بِالصَّمْتِ وَالشَّمْوَةِ بِالْعَمَلِ دَاوُوا الْجُوعَ بِالْعَدْلِ وَدَاوُوا
 بِخَشْمِشْتِ دَاوُوا رَا بَعْضِشْتِ دَوَا كِنْدِشْتِ خَشْمِ رَا بَعْضِشْتِ
 الْفَقْرَ بِالْصَّدَقَةِ وَالزُّدْكَ دَعَاكُمْ رَبُّكُمْ سُبْحَانَهُ فَفَقْرًا وَوَسِيمًا
 اَوْبَانِدِ رَا بَعْضِشْتِ دَوَا كِنْدِشْتِ خَشْمِ رَا بَعْضِشْتِ

وَدَعَاكُمْ الشَّيْطَانُ فَاسْتَجِبْتُمْ وَأَقْبَلْتُمْ دَعَاكُمْ اللَّهُ سُبْحَانَهُ
إِلَى دَارِ الْبَقَاءِ وَقَرَّاهُ الْخُلُودَ وَالنَّعْمَاءَ وَمَجَامِرَةَ الْأَنْبِيَاءِ
وَالسُّعْدَاءِ فَعَصَيْتُمْ وَأَعْرَضْتُمْ وَدَعَاكُمْ الدُّنْيَا إِلَى قَرَارِهِ
وَالشَّقَاءِ وَمَحَلِّ النَّفَاةِ وَأَنْوَاعِ الْبِلَاءِ وَالْعِيَاءِ فَاطَّعْتُمْ
وَدَعَاكُمْ الشَّيْطَانُ وَبَادَرْتُمْ وَأَسْبَعْتُمْ الْوُطْأَةَ الْعَلِيَّةَ
ذِكْرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ مَجَالِسُهُ ذِكْرُ اللَّهِ مَوَانِسُهُ ذِكْرُ اللَّهِ
نُورُ الْإِيمَانِ ذِكْرُ اللَّهِ مَطَرُ دَوِّ الشَّيْطَانِ ذِكْرُ اللَّهِ شِمَّةُ
الْمُتَّقِينَ ذِكْرُ اللَّهِ مِنَ الْفَائِزِينَ ذِكْرُ اللَّهِ جَلَاءُ الْقُدُورِ
وَلِطَائِنَةُ الْقُلُوبِ ذِكْرُ اللَّهِ قُوَّةُ النُّفُوسِ وَمَجَالِسُهُ
الْمَحْبُوبِ ذِكْرُ اللَّهِ يُبْرِئُ الْبَصَائِرَ وَيُؤْنِسُ الضَّالِّينَ ذِكْرُ اللَّهِ
تَبَتُّحُ الْأُمُورِ وَتَسْتَنْبِيحُ السَّائِرِ ذِكْرُ اللَّهِ دَوَاءُ

وَدَعَاكُمْ الشَّيْطَانُ فَاسْتَجِبْتُمْ وَأَقْبَلْتُمْ دَعَاكُمْ اللَّهُ سُبْحَانَهُ
إِلَى دَارِ الْبَقَاءِ وَقَرَّاهُ الْخُلُودَ وَالنَّعْمَاءَ وَمَجَامِرَةَ الْأَنْبِيَاءِ
وَالسُّعْدَاءِ فَعَصَيْتُمْ وَأَعْرَضْتُمْ وَدَعَاكُمْ الدُّنْيَا إِلَى قَرَارِهِ
وَالشَّقَاءِ وَمَحَلِّ النَّفَاةِ وَأَنْوَاعِ الْبِلَاءِ وَالْعِيَاءِ فَاطَّعْتُمْ
وَدَعَاكُمْ الشَّيْطَانُ وَبَادَرْتُمْ وَأَسْبَعْتُمْ الْوُطْأَةَ الْعَلِيَّةَ
ذِكْرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ مَجَالِسُهُ ذِكْرُ اللَّهِ مَوَانِسُهُ ذِكْرُ اللَّهِ
نُورُ الْإِيمَانِ ذِكْرُ اللَّهِ مَطَرُ دَوِّ الشَّيْطَانِ ذِكْرُ اللَّهِ شِمَّةُ
الْمُتَّقِينَ ذِكْرُ اللَّهِ مِنَ الْفَائِزِينَ ذِكْرُ اللَّهِ جَلَاءُ الْقُدُورِ
وَلِطَائِنَةُ الْقُلُوبِ ذِكْرُ اللَّهِ قُوَّةُ النُّفُوسِ وَمَجَالِسُهُ
الْمَحْبُوبِ ذِكْرُ اللَّهِ يُبْرِئُ الْبَصَائِرَ وَيُؤْنِسُ الضَّالِّينَ ذِكْرُ اللَّهِ
تَبَتُّحُ الْأُمُورِ وَتَسْتَنْبِيحُ السَّائِرِ ذِكْرُ اللَّهِ دَوَاءُ

أَعْلَادِ النُّفُوسِ ذِكْرُ اللَّهِ طَائِرُ الْأَدْوَاءِ وَالْبُوسِ
ذِكْرُ اللَّهِ رَأْسُ مَالِ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَرَجَاءُ السَّلَامَةِ مِنْ
الشَّيْطَانِ ذِكْرُ اللَّهِ دَعَاةُ الْإِيمَانِ وَعِصْمَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ
ذِكْرُ اللَّهِ سَجَّةُ كُلِّ حَسَنٍ وَشِمَّةُ كُلِّ مُؤْمِنٍ ذِكْرُ اللَّهِ
مَسَرَّةُ كُلِّ مُتَّقٍ وَلَذَّةُ كُلِّ مُؤْمِنٍ ذِكْرُ اللَّهِ آخِرَةُ دَوَائِي
شِفَاءُ ذِكْرِ الدُّنْيَا أَذْهَابُ الْأَدْوَاءِ ذِكْرُ اللَّهِ مَوْتِ يُهَوِّنُ
لَسَابَابِ الدُّنْيَا ذِكْرُ اللَّهِ رَجَائِي فِي خِيَةِ الْأَمَالِ الْعَقْلَ الْكَاشِفِ
الْأَعْيُنِ أَحْمَالِ وَاجْلَالِ وَأَفْضَالِ ذَهَابِ الْعَقْلِ بَيْنَ
الْهَوِيِّ وَالشَّهْوَةِ ذِكْرُ اللَّهِ دَوَائِي فِي خِيَةِ الْأَدْوَاءِ ذَهَابِ الْبَصَرِ
خَيْرٌ مِنْ عَمَا الْبَصِيرَةِ ذَهَابِ التَّطَرُّخِ مِنَ التَّطَرُّكِ إِلَى
مَا يَوْجِبُ الْفِتْنَةَ ذِكْرُ اللَّهِ طَائِرُ السَّيْرِ وَعَلَيْكَ بِلُزُومِ

أَعْلَادِ النُّفُوسِ ذِكْرُ اللَّهِ طَائِرُ الْأَدْوَاءِ وَالْبُوسِ
ذِكْرُ اللَّهِ رَأْسُ مَالِ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَرَجَاءُ السَّلَامَةِ مِنْ
الشَّيْطَانِ ذِكْرُ اللَّهِ دَعَاةُ الْإِيمَانِ وَعِصْمَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ
ذِكْرُ اللَّهِ سَجَّةُ كُلِّ حَسَنٍ وَشِمَّةُ كُلِّ مُؤْمِنٍ ذِكْرُ اللَّهِ
مَسَرَّةُ كُلِّ مُتَّقٍ وَلَذَّةُ كُلِّ مُؤْمِنٍ ذِكْرُ اللَّهِ آخِرَةُ دَوَائِي
شِفَاءُ ذِكْرِ الدُّنْيَا أَذْهَابُ الْأَدْوَاءِ ذِكْرُ اللَّهِ مَوْتِ يُهَوِّنُ
لَسَابَابِ الدُّنْيَا ذِكْرُ اللَّهِ رَجَائِي فِي خِيَةِ الْأَمَالِ الْعَقْلَ الْكَاشِفِ
الْأَعْيُنِ أَحْمَالِ وَاجْلَالِ وَأَفْضَالِ ذَهَابِ الْعَقْلِ بَيْنَ
الْهَوِيِّ وَالشَّهْوَةِ ذِكْرُ اللَّهِ دَوَائِي فِي خِيَةِ الْأَدْوَاءِ ذَهَابِ الْبَصَرِ
خَيْرٌ مِنْ عَمَا الْبَصِيرَةِ ذَهَابِ التَّطَرُّخِ مِنَ التَّطَرُّكِ إِلَى
مَا يَوْجِبُ الْفِتْنَةَ ذِكْرُ اللَّهِ طَائِرُ السَّيْرِ وَعَلَيْكَ بِلُزُومِ

فِي الْمَطَامِعِ وَفَاءَ الْأَجَلِ فِي غُرُورِ الْأَمَالِ وَاثْنِي عَلَيْهِ السَّلَامُ
 در طمع و وفای در غرور آرزوهای و اثنتی علیه السلام
 عَلَى رَجُلٍ فَقَالَ ذَلِكَ يَنْفَعُ سِلَّةً وَلَا يَخْفُ ظِلُّهُ إِذَا قَالَ
 بر روی کسی گفت ای مرد آنکه تو میگوئی در دنیا سودمند است و در آخرت سایه او
 فَعَلْ وَإِذَا أَمَرَ بِحُكْمٍ أَوْ بِعَدْلٍ فَاجْعَلْهُ خَيْرًا مِنْكَ
 کرد و هرگاه فرمان دهی با حکم یا عدل او را بهتر از خود
 رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا عَرَفَ قَدْرَهُ وَلَمْ يَتَعَدَّ طَوْرَهُ رَحِمَ اللَّهُ عِدًّا
 رحمت خدا بر کسی که اندازه خود را بداند و در کار خود تجاوز نکند رحمت خدا بر دوستی
 رَاقِبَ ذَنْبِهِ وَخَافَ رَبَّهُ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا تَفَكَّرَ فَاغْتَبَرَهُ
 مراقب گشتن از گناه خود و ترسید از پروردگار رحمت خدا بر کسی که اندیشه کرد و از او آموخت
 فَاَبْصَرَ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا اتَّقَطَّ وَانْزَدَجَرَ وَانْتَفَعَ بِالْعِبَرِ
 و بینا شود رحمت خدا بر کسی که قطع کند و از تجربه سود گیرد و از عبرت آموزد
 رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا جَعَلَ الصَّبْرَ مَطِيَّةَ جَنَاتِهِ وَالتَّقْوَى عُدَّةَ وَفَاءِ
 رحمت خدا بر کسی که صبر را بنیاد بهشت و تقوا را سپهر وفای
 رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَبَادَ الْأَجَلَ وَأَحْسَنَ الْعَمَلَ لِدَارِ إِقَامَتِهِ وَحَلَّ
 رحمت خدا بر کسی که ابدی کرد عمر و بهترین کار را برای جایگاه اقامت خود
 كِرَامَتِهِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا اقْتَصَرَ الْأَمَلَ وَأَبَادَ الْأَجَلَ وَاعْتَمَرَ
 کرامت خود رحمت خدا بر کسی که کمترین آرزو را کرد و ابدی کرد عمر و از نعمت بهره برد
 الْمَهْلَ وَتَنَزَّ وَدَمِنَ الْعَمَلِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا اغْتَنِمَ الْمَهْلَ وَأَبَادَ الْعَمَلَ
 مایه را و تنزد و در میان کار رحمت خدا بر کسی که مایه را بداند و کار را ابدی کند
 وَأَكْثَرَ مِنْ وَجَلٍ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا غَالِبَ الْهَوَى وَأَقَلَّتْ مِنْ جَبَا
 و بیش از ترس رحمت خدا بر کسی که هوا را غالب کند و کمترین از جباری

الدُّنْيَا رَحِمَ اللَّهُ عِنْدَ اسْمِعَ حُكْمًا فَوْعِي وَدُعَى إِلَى الرِّشَادِ
 دنیا رحمت خدا بر کسی که اسمع حکم را و دعای به راه را
 فَدَنَا وَأَخَذَ بِحُجْرَتِهَا وَفَنَجَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَعْلِمَ أَنَّ نَفْسَهُ خَطَا
 فدانا و از حوض خود را گرفت و نجات داد رحمت خدا بر کسی که بداند که نفس او گناه دارد
 إِلَى أَجَلِهِ فَبَادَرَ عَمَلَهُ وَقَصَرَ أَمَلَهُ رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا رَأَى
 به سوی اجل خود و پیش از آنکه او را برسد کار خود را کرد و آرزوهای خود را کم کرد رحمت خدا بر کسی که دیدن اجل را
 حَقًّا فَأَعَانَ عَلَيْهِ وَرَأَى جَهَنَّمَ أَفْرَدَهُ وَكَانَ عَمَلًا بِالْحَقِّ عَلِيًّا
 حقیقت را و بر او یاری کرد و جهنم را در پیش رو داشت و با حق باطنی بود
 صَاحِبِهِ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَبَادَ الْأَجَلَ وَكَذَبَ الْأَمَلَ وَ
 صاحب خود رحمت خدا بر کسی که ابدی کرد عمر و کذب آرزوهای خود را
 أَخْلَصَ الْعَمَلَ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَحْيَا حَقًّا وَأَمَاتَ بِالطَّلَا وَخَصَّ
 با خلوص کار خود رحمت خدا بر کسی که زنده کرد حقیقت را و باطل را باطل کرد
 الْجَوهرَ وَأَقَامَ الْعَدْلَ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَلْجَمَ نَفْسَهُ عَنْ مَعَا
 الجوهر را و ایستاد عدل رحمت خدا بر کسی که جمع کرد نفس خود را از نافرمانیها
 اللَّهُ بِلِجَامِهَا وَقَادَهَا إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ بِزِمَامِهَا رَحِمَ اللَّهُ
 خدا را با زنجیر خود و هدایت او را به طاعت خدا با زمام خود
 أَمْرًا قَبِيعَ نَوَائِجِ نَفْسِهِ إِلَى الْهَوَى فَصَانَهَا وَقَادَهَا إِلَى طَاعَةِ
 امری که ناپسندیده بود از نوازشهای نفس خود را به هوا و پاکیزه کرد و هدایت او را به طاعت خدا
 اللَّهُ بِغِيَانِهَا رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا أَخَذَ مِنْ حَيَاتٍ لَمُوتٍ وَمِنْ قَنَاءِ
 خدا را با غیاب خود رحمت خدا بر کسی که از حیات گرفت و به مرگ رسانید و از وفای
 لِبَقَاءِ وَمِنْ ذَاهِبٍ لِدَائِمٍ رَحِمَ اللَّهُ أَمْرًا تَوَرَّجَ عَنِ الْحَاوِ
 برای ماندن و از رفتن برای ماندن رحمت خدا بر کسی که دور ماند از حواس

الرضا رأس العقل مجاهدة الهوى رأس الافات الوله
 بالذنيا رأس الاسلام لزوم الصدق رأس السياسة
 استعمار الرفق رأس العلم التميز بين الاخلاق والظواهر
 محمودها وناقصها رأس العمل بالبر والتقوى رأس النجاة
 رب واثق خجل رب امن وجل رب سارع لقاعد رب
 ساهن لواقد رب كلام كلام رب كلام كالحسام
 رب عادل جابر رب براج خاسر رب دأب مضيع
 رب متودد مضيع رب غايب بعد السلافة رب
 رب سالم بعد الندامة رب عطب تحت طيب رب طيب
 يعود كالخرب رب كلمة سلبت نعمة رب نزهة عادت
 نفضه رب غيبي اذل من فقد رب فقير اعز من اسد رب

حزين جلب حقا رب امن انقلب حقا رب سارع فدا بصره
 رب كادح لمن لا ينكره رب لغو يجلب شرا رب هو جش
 حرا رب قول اسد من صول رب فتنة اثارها
 قول رب امنية تحت منية رب عمل افسدته
 النية رب اجل تحت امل رب نية انفع من
 عمل رب صليف اقرب ثلثا رب سلب عاد خلفا
 رب عالم قتله علمه رب جاهل نجابه جملة رب
 حريص قتله حرصه رب كلام حواه السكوت
 رب نطق احسن منه الصمت رب دأب جلب داء
 رب دأب انقلب شفاء رب رجاء يودي الى حرمان
 رب تباريح تؤول الى خسران رب لسان ابي على انسان

رَبِّ خَوْفٍ بَعْدَ الْأَمَانِ • رَبِّ جَمْعٍ كَاذِبٍ لَا كَلِمَ خَابٍ
 رَبِّ رَجَاءٍ خَائِبٍ لَا كَلِمَ كَاذِبٍ • رَبِّ حَرْبٍ خَائِبٍ
 مِنْ لَفْظَةٍ • رَبِّ صَبَابَةٍ غُرَّتْ مِنْ لَحْظَةٍ • رَبِّ مَغْضُوطٍ
 بِرَجَاءٍ هُوَ دَاوَاهُ • رَبِّ مَرْحُومٍ مِنْ بَلَاءٍ هُوَ دَاوَاهُ • رَبِّ
 مَبْلَغٍ مَصْنُوعٍ لَهُ بِالْبُلُوِي • رَبِّ مُنْعِمٍ عَلَيْهِ مُسْتَدْرِجٍ بِالْتَجِي
 رَبِّ جَمِيلٍ أَنْفَعٍ مِنْ حُلْمٍ • رَبِّ حَرْبٍ أَعُوذُ مِنْ سَلَمٍ
 رَبِّ سَكُوتٍ أَبْلَغُ مِنْ كَلَامٍ • رَبِّ كَلَامٍ أَنْفَدَ مِنْ سَهَامٍ
 رَبِّ لَذَّةٍ فِيهَا الْحَلَامُ • رَبِّ غَنَى أَنْفَقَ مِنْ فَقِيرٍ • رَبِّ دِي
 أَنْهَى مِنْ كُلِّ حَقِيرٍ • رَبِّ فَقِيرٍ غَنَى مِنْ كُلِّ غَنَى • رَبِّ فَقِيرٍ
 عَادَ بِالْغِنَى الْبَاقِي • رَبِّ غَنَى أَوْرَثَ الْفَقْرَ الْبَاقِي • رَبِّ
 مَخُوفٍ لَا تَخْذَرُوهُ • رَبِّ فَاغْدِ عَائِثَتُهُ • رَبِّ جَامِعٍ كَلَامٍ

يَشْكُرُهُ • رَبِّ قَرِيبٍ أَبْعَدَ مِنْ بَعِيدٍ • رَبِّ صَدِيقٍ حَسُودٍ
 رَبِّ بَعِيدٍ أَقْرَبَ مِنْ كُلِّ قَرِيبٍ • رَبِّ عَشِيرَةٍ غَيْرِ حَبِيبٍ
 رَبِّ مُخَرَّجٍ مِنْ شَيْءٍ فِيهِ آفَةٌ • رَبِّ صَدِيقٍ تُؤْتِي مِنْ جَهْلِهِ
 لَا مَنَ نَبِيَّهُ • رَبِّ مُخَالٍ صَرَغَتْ حِلَّتُهُ • رَبِّ مَعْلُومٍ
 وَلَا ذَنْبَ لَهُ • رَبِّ مُنْتَسِكٍ لِأَدِينِ لَهُ • رَبِّ مُوَاصِلَةٍ
 خَيْرُهَا الْفَطِيئَةُ • رَبِّ ذَنْبٍ مَقْدَامُهُ الْعُقُوبَةُ عَلَيْهِ
 أَعْلَامُ الْمَذِيبِ بِهِ • رَبِّ مُوَهِّبَةٍ خَيْرُهَا الْفَجْجَةُ • رَبِّ
 جَرَمٍ أَغْنَى عَنِ الْأَعْذَارِ عَنْهُ الْأَفْرَادُ بِهِ • رَبِّ كَبِيرٍ مِنْ ذَنْبِكَ
 تَسْتَصْغِرُهُ • رَبِّ صَغِيرٍ مِنْ عَمَلِكَ تَسْتَكْبِرُهُ • رَبِّ كَبِيرٍ أَمَّا
 كَثِيرٍ • رَبِّ صَغِيرٍ أَجْزَمُ مِنْ كَبِيرٍ • رَبِّ مَعْرِفَةٍ أَدَّتْ تَضْلِيلَ
 رَبِّ مُوَاصِلَةٍ أَدَّتْ إِلَى تَقْصِيلٍ • رَبِّ أَخٍ لَمْ يَلِدْهُ أُمُّكَ

رَبِّ عَلِّمْنِي آدَبِي إِلَى مَصْلَحَتِكَ • رَبِّ مَمْلُوكٍ لَا يَسْتَطَاعُ فِرَاقُهُ
 ب. دینی که باشد بگوید که آدب است و بندگان را از او جدا شدن
 رَبِّ نَافِتٍ لَا يَذْرُوكُ لِحَاقَهُ • رَبِّ نَاصِحٍ مِنَ الدُّنْيَا عِنْدَكَ
 ب. نمانده که توان یافت با او که از او جدا نیست
 مَتَرِكٍ • رَبِّ مُدْعٍ لِلْعِلْمِ لَيْسَ بِعَالِمٍ • رَبِّ صَادِقٍ مِنْ
 نَمُوتِ زود بگوید ب. دعوی دانش کننده که نباشد عالم
 خَيْرِ الدُّنْيَا عِنْدَكَ مُكَذِّبٍ • رَبِّ مَحْذُورٍ مِنَ الدُّنْيَا
 ب. دنیای دنیای که از او جدا نیست و از او دور است
 عِنْدَكَ غَيْرُ مُجْتَنَبٍ • رَبِّ آمِنٍ غَيْرُ مُؤْتَمَرٍ • رَبِّ
 از آن باید که نگاره کردن و از او دور است
 نَاجِحٍ غَيْرُ مُزْدَجِرٍ • رَبِّ وَاعِظٍ غَيْرُ مُرْتَدِّعٍ • رَبِّ
 منع کننده که خود دفع ببرد ب. بیدار که خود باز دارد و از او دور است
 عَالِمٍ غَيْرٍ مُنْتَفِعٍ • رَبِّ خَيْرٍ وَأَفَاكَ مِنْ حَيْثُ لَا تَشِيءُ
 دانشمندی که سودمند از او نیست ب. چیزی که باز رسد تو از آنی که چشم نداری
 رَبِّ شَيْءٍ فَأَجَاكَ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُهُ • رَبِّ مَنَافِعٍ
 ب. بدی که ناگاه رسد تو از آنی که پنداری تو
 غَيْرِ النَّاصِحِ • رَبِّ مَنَافِعٍ غَيْرِ الْمُنْتَفِعِ • رَبِّ لَمَّا أَصَابَ
 غیر نیکو بگوید ب. که بد افتد بگوید
 الْعَمَى قَصْدُهُ • رَبِّ لَمَّا أَخْطَا الْبَصِيرُ مَرُودُهُ • رَبِّ لَمَّا
 کور بگفت که خواهد ب. که خطا کند پناه راه درست خود را
 كَانَ الدَّوَاءُ دَاءً • رَبِّ لَمَّا كَانَ الدَّاءُ شِفَاءً • رَبِّ لَمَّا كَانَتْ

الحی

الشَّيْءُ فَلَمْ تُعْطَهُ وَأُعْطِيَ خَيْرًا مِنْهُ • رَبِّ لَمَّا شَرَفَ
 چیزی و دست نداد ب. داده بودی بهتر از آن ب. آنکه خواست
 شَارِبٍ بِالْمَاءِ قَبْلَ رِيَةٍ • رَبِّ لَمَّا أَدْرَكَ الْقَطَنُ بِالْصَّوَابِ
 آب خواست و پیش از آنکه ببرد ب. آنکه در یاد ب. کمان را
 رَبِّ لَمَّا غَرَّ الْمَطْلُوكُ الْإِكْتِسَابَ • رَبِّ لَمَّا أَدْرَكَ الْعَاجِزُ
 ب. آنکه کم یاب بود خیر و دست ب. ب. آنکه در یاد ب. در مانده
 حَاجَتَهُ • رَبِّ لَمَّا خَسِرَ الْبَلِيعُ عَنْ حُجَّتِهِ • رَبِّ لَمَّا عَجَى اللَّيْلُ
 حاجت خود را ب. آنکه لنگ شود زبان او را رسد خود ب. آنکه که شود
 عَنِ الصَّوَابِ • رَبِّ لَمَّا أَمْرَجَ عَلَى الْفَيْصِ الْجَوَابَ • رَبِّ لَمَّا انْجَحَتْ
 از راستی ب. آنکه بگذرد ب. جواب ب. آنکه که شود
 الْأُمُورِ • رَبِّ لَمَّا تَنَقَّصَ السُّرُورُ • رَبِّ لَمَّا أُوْتِيَكَ مِنْ مَنَّاكَ
 کارها ب. آنکه که خوشی را در دست داند ب. آنکه باز آید ب. بگفتی از منی خود
 مَا دَخَلَ الْمَرْءُ مِنْهُ رَبِّ لَمَّا ذَهَبَتْ مِنَ الْمَرْءِ الْمَنَافَةُ
 ب. آنکه که از او دور است از حقیقتی که او را دور است ب. آنکه بگوید از آنی که از او دور است و رفت را
 رَبِّ لَمَّا نَفَقَ النَّفْسُ عَلَى الصَّلَاةِ • رَبِّ لَمَّا نَفَقَ النَّفْسُ عَلَى الصَّلَاةِ
 ب. آنکه که نفقت خود ب. آنکه که نفقت خود
 رَبِّ عَيْنِكَ فِي مُرَافِدِيكَ ذَلِكَ • رَبِّ عَيْنِكَ فِي الْمُسْتَحِيلِ
 آنکه که در چهره تو در گردان باشد از تو خود را ب. آنکه که در چهره تو در گردان باشد
 جَهْلٍ • رَبِّ لَمَّا كَانَتْ الْمَعْصِيَةُ مَوَاقِفَ النَّبَا • رَبِّ لَمَّا كَانَتْ الظُّلُمُ
 نادانیت ب. سواری کند ب. سواری کند ب. سواری کند
 يَذْرُوكُ الْبَوَارَ • رَبِّ لَمَّا كَانَتْ الطَّاعَةُ مُنْقَلَهُ الْجَنَّةِ • رَبِّ لَمَّا كَانَتْ
 در پند از او ب. سواری کند ب. سواری کند ب. سواری کند

الْعَجَلُ مُشْرِفٌ عَلَى الْكِبَرِ • رَاكِبُ الْحَاجِ مُتَعَرِّضٌ لِلْبَلَاءِ • رَدُّ
 الشَّهْوَةِ أَقْضَى لَهَا وَقْضَاؤُهَا أَشَدُّ لَهَا • رَاكِبُ الظُّلْمِ يَكُوبُهُ
 مَرْكَبُهُ • رَاكِبُ الْغَيْفِ يَتَعَدَّى عَلَيْهِ مَطْلَبُهُ • رَدُّ الْغَضَبِ
 عَنِ الْهَوَى الْجَهَادُ الْأَكْبَرُ • رَدُّ الْحُجْمِ مِنْ حَيْثُ جَاءَكَ فَإِنَّهُ
 لَا يَزِدُّ الشَّيْءَ إِلَّا شَرًّا • رَدُّ الْغَيْفِ عَنِ الْهَوَى عَنِ الْجَهَادِ
 النَّافِعُ رَدُّ الْحَرْصِ خِصْمِ الشَّرِّ وَالْمُطَامِعِ • رَدُّ الْغَضَبِ
 بِالْحِلْمِ نَمْرَةٌ الْحِلْمِ مَوْجُو فِي الْمَكَارِمِ وَأَدْجَلُوا فِي جَلَالِهِ
 مَنْ هَوَّنَ يَمُوتُ • رَدُّ الْغَيْفِ عَنْ زِيَارَةِ الدُّنْيَا نَمْرَةٌ الْعَقْلِ
 رَدُّ الْغَيْفِ عَنْ تَوْبِ الْهَوَى نَمْرَةٌ النَّبْلِ • رَدُّ الْغَيْفِ
 مِنَ الزَّلَلِ • رَدُّ الْهَوَى شِمَّةُ الْعُقْلَاءِ • رَدُّ الشَّهْوَةِ
 وَالْغَضَبِ جِهَادُ الشَّيْطَانِ • رَدُّ الْبَادِرِ بِالْحِلْمِ • رَدُّ الْهَوَى

الْعَجَلُ

الْحَمَلُ بِالْعِلْمِ • رَدُّ مِنْ نَفْسِكَ عِنْدَ الشَّهَوَاتِ وَأَقْنَمِهَا عَلَى كِتَابِ
 اللَّهِ عِنْدَ الشَّهَوَاتِ • وَرَدَّ عَنِ النَّفْسِ جِهَادُهَا عَنْ هَوَاتِهَا
 يَرْفَعُ الدَّرَجَاتِ وَيُصَاعِفُ الْحَسَنَاتِ • رِضَا الْمَقْعَتِ غَايَةُ
 لَا تُدْرِكُ • رِضَا اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَقْرَبُ غَايَةٍ تُدْرِكُ • رِضَا
 سُبْحَانَهُ مَقْرُونٌ بِطَاعَتِهِ • رِضَاكَ يَطْلُبُكَ فَارْحَ نَفْسِكَ
 مِنْ طَلَبِهِ • رِضَاكَ عَنْ نَفْسِكَ مِنْ فَسَادِ عَقْلِكَ • رِضَا
 بِالذُّبَابِ مِنْ سُوءِ اخْتِيَارِكَ وَشَقَاؤِ جَدِّكَ • رِخْيَ الذِّلَّةِ
 مَنْ كَشَفَ ضُرَّهُ لغيرِهِ • رَحْمَةُ الضَّعِيفِ تَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَةَ
 رِخْيَ بِالْحَرَمَانِ طَالِبُ الرِّزْقِ مِنَ اللَّيَامِ • رَأْيَ الشَّيْخِ
 أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ جِلْدِ الْعُلَامِ • رُكُوبُ الْأَهْوَالِ يُكْسِبُ
 الْأَمْوَالَ • رُكُوبُ الْأَطْلَاعِ يَقْطَعُ رِثَابَ الرِّجَالِ

رَغْبَةُ الْعَاقِلِ فِي الْحِكْمَةِ وَهَيْبَةُ الْجَاهِلِ فِي الْحِمَاةِ • مَرْكُوبُ

الْمُعَاطِبِ عُنْوَانُ الْحِمَاةِ • رَأْيُ الرَّجُلِ مِيزَانُ عَقْلِهِ • رَدِّي

كُلِّ امْرِئٍ مَقْدَرٌ كَقَدْرِ رَاجِلِهِ • رَأْيُ الْعَقْلِ يُنْجِي • رَأْيُ الْجَاهِلِ

يُرْدِي • رَأْيُ الرَّجُلِ عَلَيْهِ قَدَرٌ تَجَرُّبَتِهِ • مَرْفَقُ الْمَرْءِ عَلَى

قَدَرِ نَيْتِهِ • رَبُّ الْمَعْرُوفِ أَحْسَنُ مِنْ أَيْدَائِهِ • مَرْفَقُ الْمَرْءِ

وَسَخَاوَةٌ يَجِبُهُ إِلَى أَعْدَائِهِ • رَحْمَةٌ مَنْ لَا يَرْحَمُ يَنْجِ الرَّحْمَةَ

وَأَسْفَاءُ مَنْ لَا يَفِي بِهَلِكُ الْأَمَّةِ • رَسُولُ الرَّجُلِ

تَرْجَانُ عَقْلِهِ وَكِتَابُهُ أَنْبَغُ مِنْ نَطْقِهِ • رُوَيْدُ أَسْفَرِ الظَّلَامِ

كَانَ قَدْ مَدَّتِ الْأَطْفَانُ يَدَيْكَ مِنْ أَسْرَعِ أَنْ يَلْحَقَ

رَسُولُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ تَرَاجُمَةُ الْحَقِّ وَالسَّفَرَاءُ بَيْنَ الْخَالِيفِ

الْخَلْقِ • رُتَبَةُ الْعَالِمِ عَلَى الْمَرَاتِبِ • رَاقِبُ الْعَوَاقِبِ نَجْمُ

الْمُعَاطِبِ • رَسُولُكَ تَرْجَانُ عَقْلِكَ وَاحْتِمَالُكَ دَلِيلُ

حِلْمِكَ • رَسُولُكَ مِيزَانُ نَبْلِكَ وَقَلَمُكَ أَنْبَغُ مِنْ نَطْقِكَ

عَنْكَ • مَرْفَأُ هَيْبَتِ الْعَيْشِ فِي الْأَمْنِ • مِيزَانُهُ الْعَقْلُ خُبْرُهُ

فِي الرِّضَا وَالْحُزْنِ • مِرْضَا الْعَبْدِ عَنْ نَفْسِهِ مَقْرُونٌ بِخَطَرِهِ

مِرْضَا الْمَرْءِ عَنْ نَفْسِهِ بُرْهَانُ سَخَاوَةِ عَقْلِهِ • مَرْفَقُ الْقَبْلِ

الْفِعْلُ كَمَا لَا تُقَابُ بِمَا لَا تَفْعَلُ • مَرْقَبَةُ الْمَتَانِي أَفْضَلُ

مَرْكُوبَةُ الْعِلْمِ نَشْرَةُ • مَرْكُوبَةُ الْجَاهِلِ بَذَلُهُ • مَرْكُوبَةُ الْحِلْمِ

الْأَحْتِمَالِ • مَرْكُوبَةُ الْمَالِ الْأَفْضَالُ • مَرْكُوبَةُ الْقُدْرَةِ

الْإِنْصَافِ • مَرْكُوبَةُ الْجَلَالِ الْعَفَافُ • مَرْكُوبَةُ النُّظَرِ

الْإِحْسَانِ • مَرْكُوبَةُ اللِّسَانِ أَنْبَى مِنْ أَصَابَةِ السِّنَانِ

رَكَاةُ الْبَدَنِ الْجِهَادُ وَالصَّيَامُ • زَكَاةُ الْمَالِ بُرُ الْجَارِ

وَصِلَةُ الْأَرْحَامِ زَكَاةُ الصَّحَّةِ السَّعْيِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ

مِنْ كَوْنِهِ الشَّجَاعَةُ الْجَهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ زَكَاةُ الْبَيْتِ

زکوة العلم بذله مستحقه واجهاذ النفس في العمل به

زِيَادَةُ الْفِعْلِ عَلَى الْقَوْلِ أَحْسَنُ فَضِيلَةٍ وَبَقْصُ الْفِعْلِ
افزودن کردار بر گفتار برتر فضیلت است و بکسر کردن بر گفتار

عَنِ الْقَوْلِ أَفَبِحُرْمَتِهِ بقره در نَزْدِ مَنْ طَوَّلَ أَمَلِكَ فِي قَصْرِ در داری امید خود در کوتاهی

اَجَلِكَ وَلَا تَعْرِضْكَ صِحَّةُ جَنِيكَ وَسَلَامَةُ أُمِّكَ فَإِنَّ
دَعْدَهُ خُود دَنُو رَنُود دَانِ نَرَا مُدَرِّسِي نَرَا

مُدَّةُ الْعُمْرِ قَلِيلَةٌ وَسَلَامَةُ الْجَسْمِ مُسْتَحِيلَةٌ

الأخلاق تهذيب الدياسة الفضائل تهذيب العلم
برهان آفرین سرداری آفرین علم

الحلم زين النعم صلة الرحم
زين الشجر عخي الذم

نَزَّيْنُ الْبَيْنِ الْعَقْلُ • نَزَّيْنُ الْمَلِكِ الْعَدْلُ • نَزَّيْنُ الْإِيمَانِ

الْوَعْدُ نَزْنُ الْعِبَادَةِ الْخُشُوعُ نَزْنُ الْحِكْمَةِ الزُّهْدُ فِي

الدُّنْيَا • نَزَمَ الدِّينَ الصَّبْرَ وَالرِّضَا • نَزَلَهُ الْعَالَمَ نَفْسَهُ

عَوَالِمُ نَبَايَرُ هُبَيْتِ اللَّهِ آمِنٌ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ

نزلة العالم كالحمار السفيه
تغرق وتغرق معها
لغزير عالم
غرق مبدوء
غرق مبدوء

عَمَّهَا نَزَلَ الْبَخْمُ مَنَعَ حُقُوقَ اللَّهِ مِنْهَا وَالتَّقْصِيرُ
 بِرَدِّ رَفْعِهَا أَوْ دَسْتِ بَازِشْنِ حَقِّهَايِ هَذَا لَيْسَ أَلْفَتْهَا وَخُودِ دَارِي

فِي سَنَكُمَا • نَزَلَ الرَّايُّ عَلَى الْمَلِكِ وَتَوَدَّ بِالْهَلَاكِ
 در شکوهها • لغویان اندیشه زمان می آورد بر پادشاهی و خرمید به بر نیای

مُرْهُدَكَ فِي الدُّنْيَا نَجِيكَ وَنِعْمَتُكَ فِيهَا تَوَدُّكَ
 بهر نفعی که از تو در دنیا نجاتی آید و نیکوئی که از تو در دنیا

نزلت اللسان تأتي على الإنسان
نزلت اللسان أشد
بسر در می آورد زبان می آورد
لغزین زبان
سخت بزرگ

مَنْ جُحِجَ السِّنَانُ ^{از جوخت کردن نیزه} ^{لنیزه عاقبت} ^{بماندست} ^{نزد آنجا}

مَعْدُومَةٌ ^{معدومة} شَيْءٌ لَمْ يَلْقَ الْعَاقِلَ شَدِيدَةً ^{لومين عاقل} الشَّكَايَةِ ^{نعمان}

سِيَّاسَةُ قِيَادَةِ الْعِلْمِ أَشْرَفُ رِيَاسَةٍ سِيَّاسَةِ الدِّينِ
 بِحَسَنِ التَّوَجُّعِ وَالْيَقِينِ سَادَةُ أَهْلِ الْحِجَّةِ الْمُخْلِصُونَ
 سِيَّاسَةُ الْعَدْلِ ثَلَاثُ لَيِّنٍ فِي حَزْمٍ وَاسْتِقْصَاءٍ فِي عَدْلِ
 وَافِضَالِكُمْ فِي قَصْدٍ سَوَاءٍ لِحُلُقِ بُوْحُسِ الْعَرَبِ وَتَقَرُّ الْبَعِيدِ
 سِرُّ الْمُؤْمِنِينَ بِطَاعَةِ رَبِّهِ وَخُشْيَةِ عِلَى ذَنْبِهِ سَلِّ عَلَى ذَلِكِ
 مِنْ عَلَيْهِ وَلَا تَقْذَرْ فِي جَهْلِهِ سَلِّ عَنِ الرِّفْقِ قَبْلَ الطَّبَقِ
 سَلِّ اللَّهُ الْعَفْوَ وَالْحَافِيَةَ وَحُسْنَ التَّوْفِيقِ سَلِّ عَنِ الْجَارِ
 سَلِّ عَنِ الْجَارِ قَبْلَ الدَّارِ سَادَةُ أَهْلِ الْحِجَّةِ الْأَقْيَاسِ
 سَلِّ تَحْتِ بِهَا عَقُولُ الرِّجَالِ الْمُصَاحِبَةِ وَالْمُعَامَلَةِ وَالْوَلَايَةِ
 وَالْعَزْلُ الْغَنَاءُ وَالْفَقْرُ سَلِّ اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْخَافِيَةَ مِنْ تَسْوِيلِ
 الْهَوِيِّ وَفَتَنِ الدُّنْيَا سَادَةُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا الْأَسْخِيَاءُ

على رضى الله تعالى عنه سبحة من المودة تليق في السفر وتليق في الخضر واما التي في الخضر فتكون في الصلاة واما التي في الصلاة فتكون في السفر واما التي في السفر فتكون في الصلاة واما التي في الصلاة فتكون في السفر

فِي الْآخِرَةِ الْأَقْيَاسِ سَلِّ اللَّهُ تَسْلِيمَ أَخْرَاكِ سَلِّ النَّاسِ
 تَسْلِيمَ دُنْيَاكِ سَلِّ اللَّهُ تَسْلِيمَ وَأَعْمَلُ لِلْآخِرَةِ تَغْنَمِ سَلِّ
 لِأَمْرِ اللَّهِ وَأَمْرٍ وَلِيهِ فَإِنَّكُمْ لَنْ تَضِلُّوا مَعَ التَّسْلِيمِ سَلَامَةِ
 الْعَيْشِ فِي الْمَدَامَةِ سَيِّئُهُ تَحْتِ بِهَا عَقُولُ النَّاسِ الْحَلَمِ عِنْدَ
 الْغَضَبِ وَالصَّبْرِ عِنْدَ الرَّهْبِ وَالْقَصْدُ عِنْدَ الرَّغْبِ وَتَقْوَى اللَّهِ
 عَلَى حَالٍ وَحُسْنُ الْمَدَامَةِ وَقِلَّةُ الْمُمَارَاةِ سَلَامَةُ الدِّينِ
 فِي غَيْرِ النَّاسِ سَلَامَةُ الدِّينِ وَالدُّنْيَا فِي مَدَامَةِ النَّاسِ
 شَهْرُ اللَّيْلِ شَعَارُ الْمُتَّقِينَ وَشِبْهُ الْمُسْتَقِيمِينَ سَهْرُ الْعَيْنِ
 يَذْكُرُ اللَّهُ خُلَصَانُ الْعَارِفِينَ وَخُلُوفَانُ الْمُقَرَّبِينَ سَهْرُ اللَّيْلِ
 فِي طَاعَةِ اللَّهِ بِرَبِّهِ الْأَوَّلِيَاءُ وَرَوْضَةُ السَّعَادَةِ سَهْرُ اللَّيْلِ
 يَذْكُرُ اللَّهُ غَنِمَةُ الْأَوَّلِيَاءِ وَبَحْجَةُ الْأَقْيَاسِ سَيِّئُهُ تَسْوِيلُ خَيْرِ

مِنْ جَنَّةِ تَجْعَلُكَ سِرُّكَ سِرْفُكَ إِنْ كُنْتُمْ وَأَنْ أَدْعَتْهُ كَانَ
 أَنْ تَوْبَتُ بِي وَتَوْبَتُ بِي أَنْ تَوْبَتُ بِي أَنْ تَوْبَتُ بِي أَنْ تَوْبَتُ بِي
 ثُبُورِكَ سَامِعِ الْغَيْبَةِ شَرِيكَ الْمُغْتَابِ سَمِعِ الْأَذْنَ لَا يَنْفَعُ
 تَبَايُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ
 مَعَ غَفْلَةِ الْقَلْبِ سَلِّمِ الشَّرَفِ التَّوَاضُّعِ وَالسَّخَاءِ سَاعِ بَيْعِ
 مَا غَافِلٌ دَلِ
 نَجَا وَطَلَبُ يَجِيءُ رَجَا سَوْءُ الْمُنَاطِقِ يُزِيرِي بِالْهَيْمِ وَالْمَرْقَةِ
 رَهَائِي تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ
 سَوْءُ الْمُنَاطِقِ يُزِيرِي بِالْقَدْرِ وَيُفْسِدُ الْأَخَوَةَ سَاهِلِ الدُّرِّ
 بِي كَفَّارِ عَيْبِي أَوْدُورِ بَاهِزِهِ وَتَبَاهِ بَرَادِيهِ سَهْلُ كَرَمَاتِي
 مَا ذَلَّ لَكَ قُوْدُهُ وَلَا تَخَاطَبُ شَيْءٌ رَجَاءُ أَكْثَرُ مِنْهُ سَعَادُ
 دَامُ الْخَوَارِ بِأَكْثَرِ دَلِ الْخَوَارِ بِأَكْثَرِ دَلِ الْخَوَارِ بِأَكْثَرِ
 الرَّجُلُ فِي إِحْرَازِ دِينِهِ وَالْعَمَلُ لِأَخْرَجِهِ سَوْءُ الظَّنِّ يُدْرِي
 دَرْدُ دَلِ الْخَوَارِ بِأَكْثَرِ دَلِ الْخَوَارِ بِأَكْثَرِ دَلِ الْخَوَارِ بِأَكْثَرِ
 مُصَاحِبُهُ وَيُنْجِي مُجَانِبُهُ سَبْعُ أَكُولِ حَطْمِ خَيْرٍ مِنْ وَالِ
 تَمْرَاهُ حُزْرَا وَتَمْرَاهُ حُزْرَا وَتَمْرَاهُ حُزْرَا وَتَمْرَاهُ حُزْرَا
 ظُلُومِ عَشِيمِ سَوْءُ الْجَوَارِ وَالْإِسَاءَةُ إِلَى الْأَبْرَارِ مِنْ أَعْظَمِ
 سَمَكَا شَكْنَدُ
 اللَّوْمِ سَوْءُ الْخُلُقِ شَوْمٌ وَالْإِسَاءَةُ إِلَى الْمُحْسِنِ لَوْمٌ سِفْكَ
 تَابِتُ بِي حَقِي تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ
 الدَّمَاءُ بِغَيْرِ حَقٍّ يَدْعُو إِلَى حُلُولِ النِّقْمَةِ فَنَزَالُ النَّجْمُ
 حُزْرَا حُزْرَا حُزْرَا حُزْرَا حُزْرَا حُزْرَا حُزْرَا حُزْرَا

سَلَامُكَ

سَلِ الْمَعْرُوفَ مَنْ يَسَاهُ وَأَصْطَلَحَهُ إِلَى مَنْ يَذْكُرُهُ سِرُّكَ
 بَارَكْتَ بِي وَتَوْبَتُ بِي أَنْ تَوْبَتُ بِي أَنْ تَوْبَتُ بِي أَنْ تَوْبَتُ بِي
 أَسِيرُكَ فَإِنْ أَفْشَيْتُهُ صِرْتُ أَسِيرَهُ سَيِّئَةُ تَحْبِيْرُهَا إِخْلَافُ
 بَرْدُهُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ
 الرِّجَالِ الرِّضَا وَالْغَضَبُ وَالْأَمْنُ وَالرَّهْبُ وَالْمَنْعُ وَالرَّغْبُ
 حُزْرَانِ حُزْرَانِ حُزْرَانِ حُزْرَانِ حُزْرَانِ حُزْرَانِ حُزْرَانِ حُزْرَانِ
 سَيِّئَةُ تَحْبِيْرُهَا دِينُ الرَّجُلِ قُوَّةُ الدِّينِ وَصِدْقُ الْيَقِينِ وَشِدَّةُ
 شَيْئَاتُ الْمَرْبِيَّةِ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ
 التَّقْوَى وَمُغَالَبَةُ الْهَوَى وَقِلَّةُ الرَّغْبِ وَالْإِجَالُ فِي الطَّلَبِ
 بَرْدُهُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ
 سَنَامُ الدِّينِ الصَّبْرُ الْيَقِينُ وَجَاهِدَةُ الْهَوَى سَيِّئَةُ
 كَوْنَانِ دِينِ حَبْرَتِ وَدَرْتِ وَجْهَكَ كَرْدَنِ بَارَزُو شَيْئَاتُ الْمَرْبِيَّةِ
 لَا يَمَارُونَ الْفَقِيهَ وَالرَّيْسَ وَالِدِّي وَالْبَدِي وَالْمَرَاةُ
 سَيِّئَةُ بَارَزُو تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ تَوْبَتُ
 وَالصَّبِي سَلَوْنِي قَبْلَ أَنْ تَفْقِدُونِي فَإِنِّي بِطَرَفِ السَّمَاءِ
 وَكُوْدُكُ بَرَسِيدِ الْزَمَنِ مَشِي أَرْكَمُ يَابِدُ بَرَسِيدِ الْزَمَنِ مَشِي أَرْكَمُ
 أَخْبِرْ مِنْكُمْ بِطَرَفِ الْأَرْضِ سَارِعُوا إِلَى الطَّاعَاتِ وَسَابِقُوا
 دَانِ خُزْرَادِ الْزَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي زَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي زَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي
 إِلَى فِعْلِ الصَّالِحَاتِ فَإِنْ قَصُرْتُمْ فَإِنَّا كُمْ أَنْ تَقْصُرُوا عَنْ أَدَاءِ
 بَرَسِيدِ الْزَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي زَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي زَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي
 الْفَرَائِضِ سَلَوْنِي قَبْلَ أَنْ تَفْقِدُونِي فَإِنِّي فَوَاللَّهِ مَا فِي الْفَرَاغِ أَيْ
 وَبَرَسِيدِ الْزَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي زَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي زَمَنِ بَرَاهُ رَوْنِي

الْاَوَّلَا اَعْلَمُ مَعْنَى تَزَلَّتْ وَاتْن تَزَلَّتْ فِي سَهْلٍ اَوْ جَبَلٍ وَاتْن تَزَلَّتْ فِي
 قَلْبًا عَقُولًا وَلِسَانًا نَاطِقًا سِتُّ مِنْ قَوَاعِدِ الدِّينِ اخْلَاصُ
 الْيَقِينِ وَنُصْحُ الْمُسْلِمِينَ وَاقَامَةُ الصَّلَاةِ وَاتِّبَاءُ الزَّكَاةِ وَحُجُّ
 الْبَيْتِ وَالزَّهْدُ فِي الدُّنْيَا سَوَاءُ الْخَلْقِ نَكْدُ الْعَيْشِ وَعَذَابُ
 النَّفْسِ سَوَاءُ الْخَلْقِ يُوَحِّشُ النَّفْسَ وَيَرْفَعُ الْإِنْسَانَ سَلُّوا
 الْقُلُوبَ عَنِ الْمَوَدَّاتِ فَاتَّهَاشُوا هَذَا لِانْقِبَالِ الرُّشَا سَهْوِ
 الْعُيُونِ بِذِكْرِ اللَّهِ فُرْصَةُ السُّعْدَاءِ وَنَزْهَةُ الْأَوْلِيَاءِ يَسْلُوا
 الْأَجَلَ فَإِنَّ النَّاسَ يُوشِكُ أَنْ يَنْقَطِعَ بِهِمُ الْأَمَلُ فَيَرْفِقَهُمُ
 الْأَجَلَ سَابِقُوا الْأَجَلَ وَأَخْسُوا الْعَمَلَ تَسْعَدُوا بِالْمَهَلِ
 سَهْمُكَ عَلَى مَنْ فَوْقَكَ جَهْلُ مَرَدِّي سَهْمُكَ عَلَى مَنْ
 دُونِكَ جَهْلُ مُزْنِي سَهْمُكَ عَلَى مَنْ فِي دَرَجَتِكَ نِقَادُ

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

كَيْفَارُ التَّيَكِينِ وَهَرَاشُ كَهَرِاشِ الْكَلْبَيْنِ وَلَنْ يَغْفِرَ قَارِ الْأَلَمِ
 حَرْوُ حَيْنٍ أَوْ مَوْضُوحَيْنِ وَلَيْسَ ذَلِكَ فِعْلُ الْحَكَمَاءِ وَاسْتِ
 الْعُقَلَاءِ وَلَعَلَّهُ أَنْ يَحْلُمَ عَنْكَ فَيَكُونَ أَفْزَنَ مِنْكَ وَأَكْرَمَ
 وَأَنْتَ أَنْقَصُ مِنْهُ وَالْأَمُّ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ
 رَسُولِ اللَّهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ سُنَّةُ الْقَصْدِ وَ
 فِعْلُهُ الرُّشْدُ وَقَوْلُهُ الْفَصْلُ وَحُكْمُهُ الْعَدْلُ كَلَامُهُ
 بَيَانٌ وَصَمْتُهُ أَفْصَحُ لِسَانٍ سَلُّوا اللَّهَ الْإِيمَانَ وَاعْمَلُوا
 بِمَوْجِبِ الْقُرْآنِ سَكُونُ النَّفْسِ إِلَى الدُّنْيَا مِنْ أَعْظَمِ
 الْغُرُوبِ سَكَا الْعَقْلَةِ وَالْغُرُورُ بَعْدُ إِفَاقَةٍ مِنْ سَكَا
 حَمَامَةُ الْمَوْجِبِ الْحَمُورِ سَوَاءُ الْعُقُوبَةِ الْإِطَاعَةُ لِلْعَلَمِ
 وَجَاهُكَ مِنْ لَوْمِ الظُّفْرِ وَالْعَلَمُ

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

بگویند که من دانایم که در چه جایگاه است و در چه جایگاه است

شَكَرُ أَهْلِكَ بِطَوْلِ الشَّاءِ • شَكَرُ مَنْ فَوْقَكَ بِصِدْقِ الْوَلَاءِ
 شکر مردم تو بدرازی شکر کسی که برتر ازت است بر مهربانی و وفاداری
 شَكَرُ تَطْيِيرِكَ بِحُسْنِ الْأَخَاءِ • شَكَرُ مَنْ دُونَكَ بِسَبَبِ الْعِطَاءِ
 شکر مازند تو بخوبی برادریت شکر آنکست که بپست تر ازت است بوسیله بخشش
 شَكَرُ النِّعَمِ عَصْمَةٍ مِنَ النِّعَمِ • شَكَرُ الْإِلَهِ بِدَرِّ النِّعَمِ
 شکر آنکه نعمت دهد بپست از نعمتها شکر خدا را بباران نعمتها
 شَكَرُ النِّعَةِ بِقَصِيٍّ مَزِيدِهَا • وَبُوجِبُ تَجْدِيدِهَا • شَكَرُ
 شکر نعمت بیکند بزیادتی و بوجوب میگرداند نوادگی را
 النِّعَةِ أَمَانٌ مِّنْ تَحْوِيلِهَا وَكَفَلٌ بِأَبِيدِهَا • شَكَرُ الْمُؤْمِنِ
 نعمت ایمنی و حفاظت از بزرگداشت و ضمانت همیشه نعمت را شکر مؤمن
 بِظَهْرِ عَمَلِهِ • شَكَرُ الْمَنَافِقِ لَا تَجَافُرُ لِسَانَهُ • شَكَرُ
 شکر راستگو در عمل او شکر منافق در نیکبازد از زبان او
 النِّعَةِ سَالِفَةٍ بِقَصِيٍّ تَجْدِيدُ نِعَمٍ مُّسَانِفَةٍ • شَكَرُ النِّعَمِ
 شکر نعمت گذشته بیکند بپوستی نو دادن نعمتها بیکند شکر نعمت
 يُضَاعِفُهَا مَزِيدِهَا • شَكَرُ النِّعَمِ يُوجِبُ مَزِيدَهَا
 افزون میگرداند نعمتها را افزون شکر نعمت واجب میگرداند افزون
 وَكَفَرُهَا بِرَهَانِ جُودِهَا • شَكَرُ النِّعَةِ أَمَانٌ مِّنْ حُلُولِ
 وپسای تواری بیکند بپستی شکر نعمت ایمنی و حفاظت از بزرگداشت
 النِّعَةِ • شَكَرُ الْعَالِمِ عَلَى عَمَلِهِ عَلَيْهِ وَبِذَلِكَ لَمْ يُسْتَحَقَّ
 شکر دانشمند بر دانش خودی که آنرا شکر و دادست بپست از ارباب
 شَكَرُكَ لِلزَّائِحِ عَنكَ بِزِدِّ مُرْضَا وَوَفَاءٍ • شَكَرُكَ
 شکر تو را از زانی عینت تو بزیادتی مرضا و وفاداری شکر تو را

الشَّاخِطِ عَلَيْكَ يُوجِبُ لَكَ مِنْهُ صَلَاحًا وَنَعْفًا • كَ
 شخشا که را بر تو واجب میگرداند برتر از تو اصلاح و مهربانی
 عَلَى السَّلَامِ لِجَلِّهَا بَوْلِي • شَكَرُ الْوَائِبِ
 کفایت بر مهربانی بر باد سلام خدا بر مهربانی که بر تو واجب است شکر اوست بر مهربانی
 وَبُورِكَ لَكَ فِي الْمَوْحُوبِ وَبَلَغَ أَشَدَّهُ فَمَزَقَتْ بِرَدِّهِ
 و بزرگوار شد بر باد شکر در رسیدن بپست بپست از تو بپست از تو بپست از تو
 شَكَرُ الْأَحْسَانِ مِنْ أَشْيَاءٍ عَلَى مَسَدٍ وَذَكَرُ الْجَمِيلِ مَوْلِيهِ
 شکر بپست از تو از اشیا که بر تو واجب است شکر بپست از تو از اشیا که بر تو واجب است
 شَكَرُ الْمُؤْمِنِ عَلَى الْإِيمَانِ وَالْمُؤْمِنِ عَلَى الْإِيمَانِ
 شکر مؤمن بر ایمان و مؤمن بر ایمان
 شَكَرُ الْأَفْعَالِ مَا جَلَبَ الْأَنَامَ • شَرَ الْأَمْوَالِ مَا اكْتَسَبَ
 شکر افعال را که بر تو واجب است شکر اموال را که بر تو واجب است
 الْمَذَامَ • شَرَ الْأَلَاءِ مَا خَلَفَ الشَّرْعَ • شَرَ الْأَفْعَالِ
 مذمت را شکر اموال را که بر تو واجب است شکر اموال را که بر تو واجب است
 مَا هَدَمَ الصَّنِيعَةَ • شَرَ النَّاسِ مَنْ يَطْلُمُ النَّاسَ • شَرَ
 آنچه را که بر تو واجب است شکر اموال را که بر تو واجب است شکر اموال را که بر تو واجب است
 النَّاسِ مَنْ يُعْشِرُ النَّاسَ • شَرُّ مَا صَحَّحَ الْمَرْءَ لِحَدِّ
 مردم را که بر تو واجب است شکر اموال را که بر تو واجب است شکر اموال را که بر تو واجب است
 شَرُّ مَا سَكَنَ الْقَلْبَ الْحَقْدَ • شَرُّ الْمَصَائِبِ الْجَمَلُ • شَرُّ الْمُلُوكِ
 بدترین چیزی که در دل را بدترین چیزی که در دل را بدترین چیزی که در دل را
 مَنْ خَالَفَ لِحَدِّكَ • شَرُّ الْأَمْوَالِ مَا لَمْ يُغْنِ عَنْ صَاحِبِهِ
 آنکه خلاف کرد شکر اموال را که بر تو واجب است شکر اموال را که بر تو واجب است

شَرُّ الْمَالِ مَا لَمْ يَنْفَقْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مِنْهُ وَلَمْ تُؤَدَّرْ كَوْنُهُ شَرُّ
 بَدَنِي مَالِي مَا لَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدَادَهُ زَكَاةً أَوْ
 أَلِيلاً دَبْلًا لَا أَمِنْ فِيهِ وَلَا خَصْبٌ شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَقْبَلُ
 شَرُّهُ شَرُّهُ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 الْعُدْسَ وَلَا يَقْبَلُ الذَّنْبَ شَرُّ الزَّوْجَاتِ مَنْ لَا تَوَاتَى
 عِزُّهُ وَفَقْلُهُ كَاهِرًا بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ
 شَرُّ الْمَوْلَاةِ مَنْ خَافَهُ الْبَرِّيُّ شَرُّ الْأَوْلَادِ الْعَاقُ شَرُّ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 الْأَخْلَاقُ الْكَذِبُ وَالنِّفَاقُ شَرُّ أَخَوَانِكَ مَنْ أَضَاكَ
 حَبِيْبُهُ بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ
 بِالْبَاطِلِ شَرُّ مَنْ صَاحَبَتِ الْجَاهِلُ شَرُّ الْوَعْدَةِ مَنْ كَانَ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 لِلْأَشْرَارِ قَبِيرًا شَرُّ الْأَعْرَافِ مَنْ كَانَ الْهَوِيُّ عَلَيْهِ أَمِيرًا
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 شَرُّ الْعِلْمِ مَا أَفْسَدَتْ بِهِ شَادَكَ شَرُّ الْعَمَلِ مَا أَفْسَدَتْ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 بِهِ مَعَادَكَ شَرُّهَا الْقِي فِي الْقُلُوبِ الْخُلُوعُ شَرُّ مَا
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 شَغْلُ الْمَرْءِ وَقْتَهُ الْفُضُولُ شَرُّ الشَّاءِ مَا جَرِيَ عَلَيْهِ
 شَرُّهُ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 السَّنَةِ الْأَشْرَارُ شَرُّ أَخَوَانِكَ مَنْ أَوْحَاكَ إِلَى مُدَارَاتِ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي

وَالْمَالُ

وَالْمَالُ إِلَى اعْتِدَارِ شَرُّ يَدُومَ خَيْرٍ مِنْ خَيْرٍ لَا يَدُومُ
 وَتَجَاهِدُ بِهِمْ أَوْ تَجَاهِدُ بِهِمْ أَوْ تَجَاهِدُ بِهِمْ
 شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَرَى أَنَّهُ خَيْرٌ لَهُمْ شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَنْبَإُ إِلَى أَنْ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 يَبَاهُ النَّاسُ مُسِيًّا شَرُّ الْقَوْلِ مَا نَقَصَ بَعْضُهُ بَعْضًا شَرُّ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 أَخَوَانِكَ مَنْ يَتَّبِعِي لَكَ شَرُّ يَوْمِهِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَنْبَإُ إِلَى أَنْ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 التَّعَمُّ وَلَا يَدْعِي الْحَرَمَةَ شَرُّ صَدَقَاتِكَ مَنْ تَكَلَّفَ لَهُ شَرُّ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 الْعِلْمِ عِلْمٌ لَا يَحْلُلُ شَرُّ الْأَخَوَانِ الْخَاذِلُ شَرُّ الْأَحْصَابِ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 لِلْجَاهِلِ شَرُّ الْأَمْوَالِ مَا لَمْ يَنْجُ مِنْهُ خَالَهُ سُبْحَانَهُ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 شَرُّ الْأَشْرَارِ مَنْ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ النَّاسِ وَلَا يَخَافُ اللَّهَ سُبْحَانَهُ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 شَرُّ الْأَوْطَانِ مَا لَا يَكُنْ فِيهِ الْقَطَانُ شَرُّ النَّاسِ مَنْ سَعَى
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 بِالْأَخَوَانِ وَنَسِيَ الْإِحْسَانَ شَرُّ الْأَخَوَانِ الْمَوَاصِلِ عِنْدَ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي
 الرِّخَاءِ وَالْمَفَاصِلِ عِنْدَ الْبَلَاءِ شَرُّ أَخَوَانِكَ مَنْ أَعْرَاكَ هَوِيَّ
 بَدَنِي زَانٍ مَنْ لَا يَدْرِي مَا يَفْعَلُ وَارْتَمَى بِشَرِّهِ مَنْ لَا يَدْرِي

وَوَهْلَكَ بِالْذُّنْيَا شَرُّ الْقُصَاةِ مِنْ جَارَتِ أَقْضِيَّتِهِ شَرُّ
 وهر از دزدان بدتر است قاصیان است که ستم بهند حکمای او بدترین
 الْأَمْرَاءُ مَنْ ظَلَمَ رَعِيَّتَهُ شَرُّ الْأُمُورِ أَكْثَرُهَا شَكًّا شَرُّ
 امیران است که ستم کنند بر رعیت خود بدترین کارها است بیشتر آن کلاه باشد بدترین
 الرِّوَالِيا أَكْثَرُهَا أَفْكَا شَرُّ الْفَقْرِ الْمُنَى شَرُّ الْمَحْنِ حَبْ
 حوارج است که بیشتر آن بهینانند و درانی بدترین دروغی است بدترین برهنگا بدترین
 الدُّنْيَا شَرُّ الْفَقْرِ فَقْرُ النَّفْسِ شَرُّ الْأُمُورِ الرِّضَا عَنِ النَّفْسِ
 دنیا بدترین دروغی است دروغی نفس است بدترین کارها است ستم از نفس
 شَرُّ الْإِيمَانِ مَا دَخَلَ الشَّكُّ شَرُّ إِخْوَانِكَ مَنْ دَاخَلَكَ
 بدترین ایمان است که در آن شک بدترین برادر تو است مدارا کند با تو
 فِي نَفْسِكَ وَمَا تَرَكَ عَيْكَ شَرُّ الْخَلَائِقِ الْكِبَرُ الْأَشَدُّ
 در کار نفس خود بدترین که در تو بماند بدترین خویها بدترین بزرگان
 مَنْ تَنَجَّحَ بِالْشَّرِّ شَرُّ السِّيمِ الْكَذِبُ شَرُّ مَا ضَعِفَ فِيهِ الْعَمَلُ
 است که از بدی بدترین کردارها است دروغ بدترین چیزی که ضعیف شود در آن عمل
 شَرُّ إِخْوَانِكَ الْغَاشِ الْمُدَاهِنُ شَرُّ التَّوَالِ مَا تَقَدَّمَ الْمَطْلُ
 بدترین برادران تو بدول خولش و دروغ بدترین دوستی که بدست کرد بر آن کلاه
 وَتَعَقُّبُهُ الْمَنُّ شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَرْجِي خَيْرَهُ وَلَا يُؤْمِنُ
 و در پی آوردن بدترین مردان است که ایمنی را نگوید و ایمنی نیست
 شَرُّ شَرِّهِ شَرُّ إِخْوَانِكَ مَنْ تَنَطَّعَ عَنِ الْخَيْرِ وَتَبَطَّكَ مَعَهُ
 از شر او بدترین برادران تو است که کاهی که از خیر و قاضی زد بر او با خود
 شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَتَّقِدُ الْإِيمَانَةَ وَلَا يَحْتَنِبُ الْحَيَاةَ شَرُّ
 بدترین مردان است که متقعد ایمان و محتنب حیات

الناس

النَّاسِ مَنْ لَا يَتَّقِدُ الزَّلَّةَ وَلَا يَسْتُرُ الْعَوْرَةَ شَرُّ النَّاسِ
 مردمان است که در نگردد از گناه و نبوشد عورت را بدترین مردم
 مَنْ لَا يَمِينُ عَلَى الْمَظْلُومِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ أَذْبَحَ اللُّوْمَ وَ
 است که یاری ظالم کند و ظلم بر مظلوم بدترین مردان است که در بوشد از گناه
 نَصْرُ الْمَظْلُومِ شَرُّ إِخْوَانِكَ وَأَغْثُهُمْ لَكَ مَنْ أَغْرَاكَ بِالْعِلَّةِ
 و یاری ستم کار کند بدترین برادران تو و بدخواه یاران تو است که غمزه ترا بر دوشی
 وَأَهْلَاكَ عَنِ الْأَجَلَةِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ كَانَ مُتَّبِعًا لِعُيُودِ
 و یاری دپورا از آفت بدترین مردان است که بشیر و دویله عیبهای
 النَّاسِ عَمِّيًّا عَنْ مَعَايِدِهِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ نَحَشَى النَّاسَ فِي بَرِيَّةٍ
 مردم و گور نشد خود از عیبهای خود بدترین مردان که بشیر از مردم در کار خود
 وَلَا يَحْشَى رُبَّهُ فِي النَّاسِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَتَّبِعِي الْغَوَايِلَ لِلنَّاسِ
 و نرسد از پروردگار خود در کار مردم بدترین مردان است که پیشتد غیابها را از مردم
 شَرُّ الْأَحْبَابِ السِّمْعُ الْإِنْقِلَابُ شَرُّ الْأَكْثَابِ الْكِبَرُ الْأَشَدُّ
 بدترین یاران است رود بر کرد از یاری بدترین شهنشاست کسی که بر کفایت
 شَرُّ الْقُلُوبِ الشَّاكُّ فِي إِيْمَانِهِ شَرُّ الْحَسَنِ الْمَحْنُ بِالْحَسَنَةِ
 بدترین دلها است که شکند به ایمان خود بدترین نیکی کاران است که بر نیکی
 شَرُّ الْأُمُورِ التَّسَخُّطُ لِلْقَضَاءِ شَرُّ الْفِتَنِ حُبُّ الدُّنْيَا شَرُّ النَّاسِ
 بدترین کارها است ستم از حق بدترین فتنها بدترین دنیا بدترین
 مَنْ لَا يَتَّقِي بِأَحَدٍ لِسُوءِ ظَنِّهِ وَلَا يَتَّقِي بِأَحَدٍ لِسُوءِ فِعْلِهِ
 است که اعتماد نکند بر کسی از بهر کلاه خود و اعتماد نکند بر دیک از بهر ای کرداری او بدترین
 شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَتَّقِيهِ النَّاسُ خَافَهُ شَرِّهِ شَرُّ النَّاسِ مَنْ كَفَى
 بدترین مردان است که بترسند از او بدترین از مردم از ترس بدی او بدترین مردان است که کافی

عَلَى الْجَمِيلِ بِالْقَبِيحِ خَيْرُ النَّاسِ مَنْ كَانَ عَلَى الْقَبِيحِ بِالْجَمِيلِ
وعمدنی دید بگویند را بر بدی که بدترین مردان است عموماً در بدی که بدترین را بدترین
 شَرُّ النَّاسِ الطَّوِيلُ الْأَمَلِ الشَّيْءُ الْعَلَّ شَرُّ أَفَاتِ الْعَقْلِ
بدترین مردان دراز امید است بدترین بجاها عقل
 الْكِبَرُ شَرُّ أَخْلَاقِ النَّفْسِ الْحَسَنَةِ مِمَّا لَا
بزرگسالی بدترین خویها
 حَكِيمٌ عَلَى الظَّالِمِ سَلَامٌ عَلَى الْبَاطِلِ وَالْمُطْلَقُ عَلَى الْحَقِّ
سخن از بد و راسته از نیکوای از بد و راسته این را بگوید بر او سلام و بر حق و مطلق گفت چنانچه در حدیث آمده
 شَاوِرٌ قَبْلَ أَنْ تَعَزِمَ وَفَكِّرْ أَنْ تُقَدِّمَ شَاوِرٌ ذَوِي الْعُقُولِ
مشورت کن پیش از آنکه عزیم کاری کنی و اندیشه کن پیش از آنکه قدم مشورت کنی یا قبل از آن عقلها
 تَأْمَنَ الزَّلَّ وَالسَّدَمَ شَاوِرٌ فِي أَمْرِكَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ
تأمن کن از لغزش و بیهوشی مشورت کن در کارهای خود با کسانی که میترسند
 اللَّهُ تَزَكُّ شِدَّةُ الْحَدِّ مِنْ شِدَّةِ الْحَدِّ شَرَفُ
از خدا تاراج نبرد سختی بر اندوختن از سختی شرف برهمنی
 الرَّجُلُ نَزَاهَتُهُ وَجَمَالُهُ مَرْقَتُهُ شَرَفُ الْمُؤْمِنِ إِيْمَانُهُ وَعِزُّهُ
مرد غنی است از نیکوای از بد و راسته برهمنی مؤمن ایمان او عزت او
 بِطَاعَتِهِ شَافِعُ الْمُجْرِمِ خُضُوعُهُ بِالْمَعْدَمَةِ شَافِعُ
بوفان بر او است شافع گناه کار ذاری است بفرمان او
 الْمَذْنِبِ أَقْرَارُهُ وَتَوْبَتُهُ أَعْتَادُهُ شَتَانُ بَيْنِ عَمَلٍ وَذَهَبٍ
گناه کار آزار او اقرار او توبت او اعتدال او شتان میان عمل و طلا
 لَذْنُهُ وَتَقَابُلَتُهُ وَبَيْنِ عَمَلٍ وَذَهَبٍ مَوْثِقُهُ وَتَقَابُلَتُهُ
لذت او تقابلت او و میان عمل و طلا موقت او تقابلت او

شبان

ثَجَاعَةُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ هِمَّتِهِ وَعِزُّهُ عَلَى قَدْرِ حِمَّتِهِ شَتَانُ لَا
دیربازی مرد بر اندازد است است عزت او بر اندازد است شتان لا
 يَعْرِفُ فَضْلَهُمَا إِلَّا مَنْ فَقَدَهُمَا الشَّبَابُ وَالْعَافِيَةُ شَتَانُ لَا
نمی شناسد برده و با خودی آن دوست را که از او کم کند آن هم در ایام جوانی و بوی رخساری
 يَعْرِفُ قَدْرَهُمَا إِلَّا مَنْ سَلِمَهُمَا الْغِنَاءُ وَالْقُدْرَةُ شَتَانُ لَا
نمی شناسد برده و با خودی آن دور را که از او دور کند آن هم در ایام ثروت و قدرت
 يُؤْتَفُ فِيهِمَا الْمَرْضُ وَذَوَا الْقَرَابَةِ الْمُفْقَرُ شَتَانُ لَا تَكْلِمَ
بنا بر او ای که در میان بیماری و دوری است و در میان فقر و دوری است
 عَاقِبَتُهُمَا الظُّلْمُ وَالشَّرُّ شَتَانُ لَا تُلْغِ غَايَتَهُمَا الْعِلْمُ وَالْعَقْلُ
در پایان و عاقبت آن بی عدالتی و بدی است و در میان علم و عقل
 شَتَانُ لَا يُفْنِي ثَوَابَهُمَا الْعَقْوُ وَالْعَدْلُ شَتَانُ هَامِلًا
دو چیز نیست که ببرد در میان آن دو ثواب آن دو بی عدالتی و عدالت
 الدِّينَ الْيَقِينُ وَالْيَقِينُ شَتَانُ لَا يُؤَيِّزُهَا عَمَلٌ حَسَنٌ لَوْجٌ
دین و یقین بوی راستی و یقین است و در میان آن دو عمل نیک و لوج
 وَالْإِحْسَانُ إِلَى الْمُؤْمِنِينَ شِدَّةُ الْحَرِّ مِنْ قُوَّةِ الشَّرِّ وَضَعْفُ
دوم بوی اذن یا مؤمنان سختی عوی شدت گرما از قوه بدی و تضعف
 الدِّينِ شِدَّةُ الْجُبْنِ مِنْ عَجْزِ النَّاسِ وَضَعْفُ الْيَقِينِ
دین است سختی ترس از ناتوانی مردم و تضعف یقین
 شُغْلٌ مَنْ كَانَتْ الْحَيَاةُ بِرِضَاةِ اللَّهِ حَرَامَةً شِمَّةُ الْعُقَلَاءِ
شغل کسی که زندگی او با رضایت خدا حرام است شمه عقلاء
 قَلَّةُ الشُّبُهَةِ وَقَلَّةُ الْعُقَلَاءِ شِمَّةُ الْإِنْفِيَاءِ اغْتِنَامُ الْمُلْكِ
کمبود شبهه و کمبود عقلاء شمه انقیاء است گرفتن ملک

والتحريك على الهمزة في قوله تعالى انما الله غفار عليم

مِنْ أَهْلِ الْأَقْسَامِ صَحَّةُ الصَّامِرِ مِنْ أَفْضَلِ الذَّخَائِرِ

مِنْ كَرَمِ الْعَهْدِ صَحَّةُ الْأَمَانَةِ عُنْوَانُ حُسْنِ الْمُعْتَقِدِ صَوَابِ

الرَّاي بِالْذُّلِ وَذَهَبَ بِذَهَابِهَا صَيَانُهُ لِلْمَرْءِ أَنْعَمَ لِحَالِهَا

ایمانک من الشک فان الشک یفسد ایمانک کما یفسد الملح

192

صُحْبَةُ الْأَخْيَارِ تَكْسِبُ الْخَيْرَ كَمَا يَنْتِجُ إِذَا أُعْرِثَ بِالطَّيْبِ حَمَلٌ طَيِّبٌ

مَوْضِعُهُ صَبْرًا عَلَى الْمَصِيبَةِ يُخَفِّفُ الرِّزْيَةَ وَيُجَرِّدُ الْمُنُوبَةَ

الْخَالِبُ بِالْكَثْرِ مَخْلُوبٌ صَبْرُ الدِّينِ حُصْنٌ دَوْلَتِكَ وَالشُّكْرُ

بِحُرْمَتِهَا الشُّكْرَ لَا تَنْسِبُ • حَاجِبُ الْإِخْوَانِ بِالْإِحْسَانِ وَ

الْمُهَوَّانِ صَنَائِعِ الْإِحْسَانِ مِنْ فَضَائِلِ الْإِنْسَانِ حَاجِبِ

سجل

وَدَفَعُ النَّفْسَ ^{وَدَفَعُ كَيْدَ شَهْوَاهَا} صَاحِبُ الْعُقُلَةِ وَجَالِسُ الْعُلَمَاءِ ^{وَصَاحِبُ تَوْجَاهِ الْعُلَمَاءِ} وَأَغْلِبُ الْهَوَى ^{وَيَغْلِبُ الْهَوَى}

تُزَافُ الْمَلَكُ الْأَعْلَى ^{تُزَافُ الْمَلَكُ الْأَعْلَى} صَاحِبُ الْحُكْمِ وَجَالِسُ الْحُكَمَاءِ ^{وَصَاحِبُ تَوْجَاهِ الْحُكَمَاءِ} وَأَغْلِبُ الْهَوَى ^{وَيَغْلِبُ الْهَوَى}

عَيْنُ الدُّنْيَا تَكُنْ جَنَّةُ الْمَاوِي ^{عَيْنُ الدُّنْيَا تَكُنْ جَنَّةُ الْمَاوِي} صُحْبَةُ الْأَشْرَارِ تَكُونُ الشَّرَّكَالِ ^{صُحْبَةُ الْأَشْرَارِ تَكُونُ الشَّرَّكَالِ}

إِذَا أَمَرْتُ بِالتَّائِبِينَ حَمَلْتُ نَتْنًا ^{إِذَا أَمَرْتُ بِالتَّائِبِينَ حَمَلْتُ نَتْنًا} صُنَائِعُ الْمَعْرُوفِ تَذَرُ التَّعْذَارَ ^{صُنَائِعُ الْمَعْرُوفِ تَذَرُ التَّعْذَارَ}

وَدَفَعُ الْبَلَاءَ ^{وَدَفَعُ الْبَلَاءَ} صُحْبَةُ الْأَحْمَقِ عَذَابُ النُّوحِ ^{صُحْبَةُ الْأَحْمَقِ عَذَابُ النُّوحِ} صُحْبَةُ الْوَلَّى ^{صُحْبَةُ الْوَلَّى}

الْبَلِيْبِ حَيَاةُ النُّوحِ ^{الْبَلِيْبِ حَيَاةُ النُّوحِ} صَلَوةُ الرَّحِمِ مِنْ أَحْسَنِ الشَّيْمِ ^{صَلَاةُ الرَّحِمِ مِنْ أَحْسَنِ الشَّيْمِ} صَلَوةُ

مَنْعَةِ الْعَدُوِّ مَثَرَاتُ لِلنَّعْمِ ^{مَنْعَةُ الْعَدُوِّ مَثَرَاتُ لِلنَّعْمِ} صَلَوةُ الرَّحِمِ بِسُوءِ الْعَدُوِّ وَتَقِي ^{صَلَاةُ الرَّحِمِ بِسُوءِ الْعَدُوِّ وَتَقِي}

مَصَارِعَ السُّوءِ ^{مَصَارِعَ السُّوءِ} صَلَوَاتُ الَّذِينَ يَنْتَكُمُ وَيُنِ اللّٰهُ تَعْدُوا ^{صَلَاةُ الَّذِينَ يَنْتَكُمُ وَيُنِ اللّٰهُ تَعْدُوا} صَلَوةُ

الْأَرْحَامِ تُمِ الْأَمْوَالُ وَتَنْسِي فِي الْأَجَالِ ^{الْأَرْحَامِ تُمِ الْأَمْوَالُ وَتَنْسِي فِي الْأَجَالِ} صَدَقَةُ السَّرِّ تَكْفِي ^{صَدَقَةُ السَّرِّ تَكْفِي}

الْخَطِيئَةَ ^{الْخَطِيئَةَ} وَصَدَقَةُ الْعِلَاقَةِ مَثَرَاتُ فِي الْمَالِ ^{وَصَدَقَةُ الْعِلَاقَةِ مَثَرَاتُ فِي الْمَالِ} صَلَوةُ عَمَلِكَ ^{صَلَاةُ عَمَلِكَ}

رَبِّيَا تَيْتِكَ وَسَطْرَتِكَ بِرَفْعِكَ وَشَرِّكَ بِخَيْرِكَ ^{رَبِّيَا تَيْتِكَ وَسَطْرَتِكَ بِرَفْعِكَ وَشَرِّكَ بِخَيْرِكَ} وَانْصُرَ الْعَقْلُ ^{وَانْصُرَ الْعَقْلُ}

عَلَى الْهَوَى تَمْلِكُ النَّهْيَ ^{عَلَى الْهَوَى تَمْلِكُ النَّهْيَ} صَدَقٌ بِمَا سَلَفَ مِنَ الْحَقِّ ^{صَدَقٌ بِمَا سَلَفَ مِنَ الْحَقِّ} وَاعْتَبِرْهَا ^{وَاعْتَبِرْهَا}

مَضَى مِنَ الدُّنْيَا فَإِنَّ بَعْضَهَا يَنْشِبُ بَعْضًا ^{مَضَى مِنَ الدُّنْيَا فَإِنَّ بَعْضَهَا يَنْشِبُ بَعْضًا} وَآخِرُهَا لَاحِقٌ بِأَوَّلِهَا ^{وَآخِرُهَا لَاحِقٌ بِأَوَّلِهَا}

صَدَقَةُ الْعِلَاقَةِ تَذْفَعُ مَسِيئَةَ السُّوءِ ^{صَدَقَةُ الْعِلَاقَةِ تَذْفَعُ مَسِيئَةَ السُّوءِ} صَلَوةُ الرَّحِمِ تُوَجِّهُ الْجَنَّةَ ^{صَلَاةُ الرَّحِمِ تُوَجِّهُ الْجَنَّةَ}

وَتَكْتِبُ الْعَدُوَّ ^{وَتَكْتِبُ الْعَدُوَّ} صَنِيعُ الْمَالِ يَزُولُ بِزَوَالِهِ ^{صَنِيعُ الْمَالِ يَزُولُ بِزَوَالِهِ} صَدِيقُ كُلِّ

أَمْرٍ عَقْلُهُ وَعَدُوُّهُ جَهْلُهُ ^{أَمْرٍ عَقْلُهُ وَعَدُوُّهُ جَهْلُهُ} صَدِيقُ الْآخِيقِ فِي نَعَبٍ ^{صَدِيقُ الْآخِيقِ فِي نَعَبٍ}

صَدِيقُ الْجَاهِلِ مُعْرِضٌ لِلْعَطَبِ ^{صَدِيقُ الْجَاهِلِ مُعْرِضٌ لِلْعَطَبِ} صَدِيقُكَ مَنْ نَهَاكَ وَعَدُوُّكَ ^{صَدِيقُكَ مَنْ نَهَاكَ وَعَدُوُّكَ}

مَنْ أَغْرَاكَ ^{مَنْ أَغْرَاكَ} صَبْرُ الدِّينِ جَنَّةُ حَيَاتِكَ ^{صَبْرُ الدِّينِ جَنَّةُ حَيَاتِكَ} وَالْقَوِيُّ عَدُوُّ وَفَاكِ ^{وَالْقَوِيُّ عَدُوُّ وَفَاكِ}

صَدَقُ الرَّجُلِ عَلَى قَدَرٍ مِنْ قَدَرِهِ ^{صَدَقُ الرَّجُلِ عَلَى قَدَرٍ مِنْ قَدَرِهِ} صِيَانَةُ الْمَرْءِ عَلَى قَدَرِ دِيَارِهِ ^{صِيَانَةُ الْمَرْءِ عَلَى قَدَرِ دِيَارِهِ}

صَنْ دِينِكَ بِدُنْيَاكَ تَزَكِّيْهَا وَلَا تَصْنُ دُنْيَاكَ لِدِينِكَ ^{صَنْ دِينِكَ بِدُنْيَاكَ تَزَكِّيْهَا وَلَا تَصْنُ دُنْيَاكَ لِدِينِكَ}

فَتَحْصِلْهَا ^{فَتَحْصِلْهَا} صَابِرُ الْفُسُوقِ فِي النَّاسِ نَسَبًا وَالْعَفَافُ عَجَابًا ^{صَابِرُ الْفُسُوقِ فِي النَّاسِ نَسَبًا وَالْعَفَافُ عَجَابًا}

الْإِسْلَامُ لَيْسَ الْقُدْرُ وَقَلْبُهَا ^{الْإِسْلَامُ لَيْسَ الْقُدْرُ وَقَلْبُهَا} مِنْ الدِّينِ بِالْكَدِّ يَأْتِيكَ وَلَا ^{مِنْ الدِّينِ بِالْكَدِّ يَأْتِيكَ وَلَا}

تَصْنُ الدُّنْيَا بِالْذِّبْنِ فَتُرْدِيكَ صَلَ الذِّبْنِ بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ
 تَسْعَدُ بِمَنْقَلَبِكَ صَمْتُ بَعْضِكَ السَّلَامَةُ خَيْرٌ مِنْ قَوْلٍ
 يَكْسِبُكَ التَّدَامَةُ صَمْتُ يَكْسُوكَ بِالْكَرَامَةِ خَيْرٌ مِنْ قَوْلٍ
 يَكْسِبُكَ التَّدَامَةُ صَمْتُ يَكْسُوكَ الْوَقَارُ خَيْرٌ مِنْ كَلَامٍ
 يَكْسُوكَ الْعَادُ صَحَّةُ الْأَشْرَارِ يُوْجِبُ سُوءَ الظَّنِّ بِالْأَخْلَاقِ
 صَمْتُ مُحَمَّدٍ عَاقِبَتُهُ خَيْرٌ مِنْ كَلَامٍ تَذُمُ مَعْنِيَهُ صِدْقُ أَخْلَاقِ
 الْمَرْءِ يَعْظُمُ نُرْقُصُهُ وَخَيْرُ لُؤْلُؤِهِ صَمْتُكَ حَتَّى تَسْتَنْقِئَ
 أَجْمَلُ مِنْ نُطْقِكَ حَتَّى تَسْكُ صِيَامُ الْأَيَّامِ الْبَيْضِ مِنْ كُلِّ
 شَهْرِ تَرْفَعُ الدَّرَجَاتِ وَتَعْظُمُ الْمُتَوَاتِرَاتِ صِيَامُ الْقَلْبِ عَنِ الْفِكْرِ
 وَالْأَيَّامِ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِ الْبُطْنِ عَنِ الطَّعَامِ صَوْمُ النَّفْسِ
 عَنْ لَذَائِ الدُّنْيَا أَنْفَعُ الصِّيَامِ صَدْرُ الْعَاقِلِ صَدُوقٌ

سِرُّهُ صَمْتُ الْجَاهِلِ سِرُّهُ صَدَقُ الْأَجَلُ يَفْضَحُ كَذِبُ الْأَجَلِ
 صَلَ الرَّحْمِ تَوْسِيعُ الْأَجَالِ وَتَمْنِي الْأَمْوَالِ حِلَّةُ الْأَمْحَامِ
 مَثَرَةٌ فِي الْأَمْوَالِ مَرْفَعَةٌ لِلْأَجَالِ صَدَا صَدَا حَتَّى يَخْلُجَ لَكُمْ
 عَمُودُ الْحَقِّ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَبْرُكَ أَعْمَالُكُمْ صَافِيَا
 الشَّيْطَانِ بِالْجَاهِدَةِ وَأَغْلِبُوهُ بِالْخَالِفَةِ تَزَكُوا أَنْفُسَكُمْ وَتَعْلَمُوا
 عِنْدَ اللَّهِ تَمَرَّجَانِكُمْ صَلَ الْأَمْحَامِ مِنْ أَفْضَلِ شَرِيمِ الْكَرَامِ
 صَلَ الرَّحْمِ عِلْمِيَّةُ النِّعَمِ وَدَفَاعَةُ النِّقَمِ صَلَ الرَّحْمِ تَمْنِي الْعَدَدِ
 وَتَوْجِبُ السُّودَدِ وَتُسَلِّ عَلَى السَّلَامِ عَنِ الْعَالَمِ الْعُلُوقِ
 فَقَالَ صَوْرُ عِلْمِيَّةٍ عَنِ الْمَوَادِّ عَالِيَةٍ عَنِ الْقُوَّةِ وَالْإِسْعَادِ
 تَجَلَّى لَهَا فَاشْرَقَتْ وَطَالَ لَهَا قَتْلُ اللَّاتِ وَالْعُيُ فِي هَوْنِهَا مِثَالُهُ
 فَظَاهَرَتْ عَنْهَا أُنْفَالُهُ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ذَاتَ نَفْسٍ طَائِفَةٍ إِنَّ

مَنْ كَاهَا بِالْعِلْمِ وَالْعَمَلِ فَقَدْ شَاهَتْ جَاهِرُ أَوَّلِهَا وَإِذَا أَعْتَدَ
 مَنَاجِيَهَا وَفَارَقَتْ الْأَضْدَاقَ فَقَدْ شَارَكَهَا السَّبْعُ الشَّدَادَ
 صَبْرُكَ عَلَى الْبَحْرِ الْفُصْصِ نَظِيرُكَ بِالْفَرْصِ صِفَتْ أَنْ لَا يَفْشَلُ
 سُبْحَانَهُ الْأَعْمَالُ إِلَّا بِهَا التَّغْيُ وَالْإِخْلَاصُ صَوْمُ الْجِدَالِ
 عَنِ الْأَعْدِيَّةِ بِأَمْرٍ دَارٍ وَخِيَارِ خَوَافِ الْعِقَابِ وَمَرْجَبَةٍ فِي
 الْعِقَابِ وَالْآجِرِ صَوْمُ النَّفْسِ إِمْسَاكُ الْحَوَاسِ الْحُسْنِ عَنْ سَائِرِ
 الْمَلَائِكَةِ وَخُلُقِ الْقَلْبِ عَنْ جَمِيعِ أَشْيَاءِ الشَّرِّ صَوْمُ الْقَلْبِ
 خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ اللِّسَانِ وَصَوْمِ اللِّسَانِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ الْبَطْنِ
 صَابِرُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَى فِعْلِ الطَّاعَاتِ وَصُنُوهَا عَنْ كَسْرِ
 السَّيِّئَاتِ تَجِدُوا حِلَافَةَ الْإِيمَانِ
 ضَرُوبُ الْأَحْوَالِ تَذَكُّرُهَا

من کاهایا بالعلم و العمل فقد شاهت جاهر اولیها و اذا اعتد
 مناجیها و فارقت الاضداد فقد شارکها السبع الشداد
 صبرک علی البحر الفصص نظیرک بالفرص صفت ان لا یفشل
 سبحانه الاعمال الا بها التغی و الاخلاص صوم الجدل
 عن الاعدیة بامر داری و خیار خواف العقاب و مرجبة فی
 العقاب و الاجر صوم النفس امساک الحواس الحسن عن سایر
 الملائکة و خلق القلب عن جمیع اشیاء الشر صوم القلب
 خیر من صیام اللسان و صوم اللسان خیر من صیام البطن
 صابروا انفسکم علی فعل الطاعات و صنوها عن کسر
 السیئات تجدوا حلافة الایمان
 ضروب الاحوال تذکرها

الرِّجَالُ • ضَرُوبَاتُ الْأَحْوَالِ تَحْمِلُ عَلَى كُوبِ الْأَهْوَالِ

ضَرُوبَةُ الْفَقْرِ تُبْعَثُ عَلَى قَطِيعِ الْأَمْرِ • ضَادُّوا الْغَضَبَ بِالْحِلْمِ
 تَحَدُّوا عَوَاقِبَكُمْ فِي كُلِّ أَمْرٍ • ضَالَّةُ الْعَاقِلِ الْحِكْمَةُ فَهُوَ أَحَقُّ
 بِهَا حَيْثُ كَانَتْ • ضَالَّةُ الْحَكِيمِ الْحِكْمَةُ فَهُوَ يَطْلُبُهَا حَيْثُ كَانَتْ
 ضَالَّةُ الْجَاهِلِ غَيْرُ مَوْجِدَةٍ • ضَرَامُ الشُّهُورَةِ يُعْبَثُ عَلَى تَلْفِ
 الْمُهْجَةِ • ضَلَالُ الدَّلِيلِ هَلَاكُ الْمُسْتَدِرِّ • ضِيَاعُ الْعُقُولِ
 فِي طَلَبِ الْفُضُولِ • صَلََةُ الرَّائِي تُفْسِدُ الْمَقَاصِدَ • ضَلَاكُ
 الْعَقْلِ يُبْعِدُ مِنَ الرَّشَادِ وَ يُفْسِدُ الْمَعَادَ • ضَمِيرُ الْفَقْرِ أَحَدُ
 مِنْ أَشْرَارِ الْغِنَا • ضِيَاعُ الْعَرَبِيِّنَ الْأَمَالُ وَالْمَنَى • ضَلَّ مِنْ
 اهْتَدَى بِغَيْرِ هُدًى إِلَهٍ • ضَاعَ مَنْ كَانَ لَهُ مَقْصِدٌ غَيْرُ اللَّهِ
 ضَرُوبُ الْأَمْثَالِ تَضَرُّبُ الْأَوَّلِيِّ النَّهْيِ وَالْآلِيَابِ • ضَامٌ

ضروب الفقة تبعث علی قطع الامر • ضادوا الغضب بالحلم
 تحدوا عواقبکم فی کل امر • ضالة العاقل الحکمة فهو احق
 بها حیث كانت • ضالة الحکیم الحکمة فهو یطلبها حیث كانت
 ضالة الجاهل غیر موجد • ضرام الشهوره یبعث علی تلف
 المهجة • ضلال الدلیل هلاک المستدر • ضیاع العقول
 فی طلب الفضول • صلاة الرائی تفسد المقاصد • ضلاک
 العقل یبعد من الرشاد و یفسد المعاد • ضمیر الفقر احد
 من اشرار الغنا • ضیاع العربیین الامال و المنی • ضل من
 اهتدی بغیر هدی الله • ضاع من کان له مقصد غیر الله
 ضروب الامثال تضرب الاولی النهی و الالیاب • ضام

نَارِ الْغَضَبِ نَعْتٌ عَلَى رُكُوبِ الْعُطْبِ • ضَلَالُ الْبَقْسِ بَيْتٌ
 دَوَائِي الشَّهْوَةِ وَالْغَضَبِ • ضَادُّوا الطَّمَعِ بِالْوَرَعِ • ضَادُّوا
 الشَّهْوَةِ بِالْعَفَةِ • ضَادُّوا الْقِسْوَةَ بِالزَّيَّةِ • ضَادُّوا الْحِرْصَ
 بِالْقَنُوعِ • ضَادُّوا الْكِبْرَ بِالتَّوَّاضِعِ • ضَادُّوا الْجَوْنَ بِالْعَدْلِ
 ضَادُّوا الْهَوَى بِالْعَقْلِ • ضَادُّوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ • ضَادُّوا
 الْإِثْمَةَ بِالْإِحْسَانِ • ضَادُّوا الْتَغْلَةَ بِالْقِفْطَةِ • ضَادُّوا
 الْغَبَاوَةَ بِالْقِفْطَةِ • ضَادُّوا التَّوَاتِي بِالْعَزْمِ • ضَادُّوا التَّكِبَ
 بِالْحَزْمِ • ضَبُّ اللِّسَانِ مُلْكٌ وَإِطْلَاقُهُ هَلَكٌ • ضَابِطُ نَفْسِهِ
 عَنْ دَوَائِي اللَّذَاتِ مَا لَكَ وَمِمَّا هَالِكٌ • ضَبُّ الْبَقْسِ
 عِنْدَ حَادِثِ الْغَضَبِ يُؤْمِنُ مَوَاقِعَ الْعُطْبِ • ضَبُّ الْبَقْسِ
 عِنْدَ الرَّغْبِ وَالرَّهْبِ مِنْ أَفْضَلِ الْأَدَبِ • ضَابِرُ بَوَاعِنِ دِينِكُمْ

بِالْقَبِيحِ وَصَلُوا السُّيُوفَ بِالْخَطَا وَانْصَرُوا بِاللَّهِ تَضَفَّرُوا وَانْصَرُوا
 ضَادُّوا الشَّهْوَةَ مُضَادَّةَ الضِّدِّ • ضَدُّهُ وَحَالِي نُوحَا حَاوِي
 الْعَدُوَّ وَالْعَدُوَّ • ضَلَالُ الْعَقْلِ شِدُّ ضَلَّةٍ وَذَلِكَ الْجَهْلُ
 طُوبَى لِمَنْ صَمَتَ الْإِيمَانَ ذِكْرَ اللَّهِ • طُوبَى لِلنَّكِيرَةِ قُلُوبُهُمْ
 مِنْ أَجْلِ اللَّهِ • طُوبَى لِمَنْ رَاقِبَ رَبَّهُ وَخَافَ ذَنْبَهُ طُوبَى
 لِمَنْ أَسْعَرَ التَّقْوَى قَلْبَهُ • طُوبَى لِمَنْ حَافِظَ عَلَى طَاعَةِ رَبِّهِ
 طُوبَى لِمَنْ خَلَّاهُ مِنَ الْغُلْصَمَةِ وَسَلَّمَ مِنَ الْغَشِّ قَلْبَهُ طُوبَى
 لِمَنْ شَغَلَ قَلْبَهُ بِالْفِكْرِ وَلِسَانَهُ بِالذِّكْرِ • طُوبَى لِمَنْ لَزِمَ نَفْسَهُ
 مَخَافَةَ تَرْبِهِ وَاطَّاعَهُ فِي السِّرِّ وَالْجَهْرِ • طُوبَى لِمَنْ اطَّاعَ نَاصِحًا
 يَهْدِيهِ وَيَحْتَبِ غَاوٍ يَأْتِدِيهِ • طُوبَى لِمَنْ قَصَرَ هِمَّتَهُ عَلَى عَيْنِهِ

اقْنِيْ اَثَرَ التَّيْبِيْنَ طُوبَى لِمَنْ قَدَّمَ خَالِصًا وَعَمَلًا صَالِحًا
 خورشید را که در پیشانی او درود در کارهای پاکیزه از آنجا که پاکیزگی
 واکْتَبَ مَذْخُورًا وَاجْتَبَ مَحْذُورًا طُوبَى لِمَنْ كَتَبَ
 در پیشانی او مَذْخُور را و در پیشانی او مَحْذُور را
 هَوَاهُ وَكَذَّبَ مَنَاهُ وَرَمَى غَرَضًا وَآخَرَ عَوْضًا طُوبَى
 با روی خود و دروغ را در پیشانی خود و غرض را و آخر را
 لِمَنْ رَمَى الطَّرِيفَةَ الْغَرَاءَ وَلَزِمَ الْحِجَّةَ الْبَيْضَاءَ وَتَوَلَّى بِالْأَلَا
 که در پیشانی او که تَوَلَّى را و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 وَاعْرِضْ عَنِ الدُّنْيَا طُوبَى لِمَنْ نُقِلَتْ قَائِلَاتُ الْخُورِ
 در و گردان شود از دنیا خورشید را که در پیشانی او که تَوَلَّى را
 طُوبَى لِمَنْ لَمْ تَغْمَعْ عَلَيْهِ مُشْتَبِهَاتُ الْأُمُورِ طُوبَى لِمَنْ بَادَرَ
 خورشید را که در پیشانی او که تَوَلَّى را
 الْأَجَلَ وَاعْتَمَلَ الْمَهْلَ وَتَرَكَ دَمِنَ الْعَمَلِ طُوبَى لِمَنْ اشْتَعَرَ
 بوی مرک و غمضت کرد زمان را و تَرَكَ دَمِنَ الْعَمَلِ
 الْوَجَلَ وَكَذَّبَ الْأَمَلَ وَجَحَبَ الزَّلَلَ طُوبَى لِمَنْ خَافَ
 با در پیشانی او و دروغ را و امید را و دروغ را که تَوَلَّى را
 الْعُقَابَ وَعَمَلَ لِلْحَبَابِ وَصَاحَبَ الْعَفَافَ وَقَعَ بِالْكَهَافِ
 از باز صحرای و عمل کند از برای او و صاحب را که تَوَلَّى را
 وَرَخِيَ عَنِ اللَّهِ سُجَّانَهُ طُوبَى لِمَنْ كَانَ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ شُغْلٌ
 و رخصت شد از خداوند که تَوَلَّى را
 شَاغِلٌ وَالنَّاسُ مِنْهُ فِي رَاحَةٍ وَعَمَلَ بِطَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 که در باز او را مردم از او و در پیشانی او که تَوَلَّى را

طُوبَى لِمَنْ خَافَ اللَّهَ فَاَمِنَ طُوبَى لِمَنْ ذَكَرَ الْمَعَادَ فَاَحْسَنَ
 خورشید را که در پیشانی او که تَوَلَّى را
 طُوبَى لِنَفْسٍ دَتِ الْيَمِينَ بِهَا فَوْضَهَا طُوبَى لِمَنْ هَجَرَ طَاعَةَ اللَّهِ
 خورشید را که در پیشانی او که تَوَلَّى را
 طُوبَى لِمَنْ غَضَّهَا طُوبَى لِمَنْ غَضَّهَا طُوبَى لِمَنْ غَضَّهَا
 خورشید را که در پیشانی او که تَوَلَّى را
 طَاعَةُ الْهَوَى تَفْسِدُ الْعَقْلَ طَاعَةُ النِّسَاءِ غَايَةُ الْجَهْلِ طُوبَى
 و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 الشَّهْوَةِ تَفْسِدُ الدِّينَ طَاعَةُ الْحِرْصِ تَفْسِدُ الْيَقِينَ طُوبَى
 آرزو و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 الْأَمَلِ تَفْسِدُ الْعَمَلَ طَاعَةُ الْجَهْلِ تَدُلُّ عَلَى الْجَهْلِ طُوبَى
 امید و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 الدُّنْيَا مَرُ الْخَيْرِ طَلَبُ الدُّنْيَا مَرُ الْفِتْنَةِ طَلَبُ النَّشَاءِ
 دنیا و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را و تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 يَغْيُرُ اسْتِحْقَاقُ خُرْقِ طَالِبِ الْخَيْرِ مِنَ اللَّيَالِي مُحَرَّمٌ
 دنیا را که تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 طَالِبُ الدُّنْيَا بِالَّذِينَ مُعَاقِبٌ مَذْمُومٌ طَلَبُ الْجَمْعِ بَيْنَ
 جوینده دنیا را که تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مِنْ خَدَاعِ النَّفْسِ طَالِبُ الْخَيْرِ يَعْمَلُ الشَّرَّ
 دنیا را که تَوَلَّى را که تَوَلَّى را
 فَايَسِدُ الْعَقْلَ وَالْحَسَنَ طَلَبُ الْمَرَاتِبِ وَاللَّتَّاجَاتِ يَغْيُرُ عَمَلُ
 دنیا را که تَوَلَّى را که تَوَلَّى را

جَهْلُ طَاعَةِ الْجَمْعِ وَكَثْرَةُ الْفُضُولِ لِلَّهِ لَانْ عَلَى الْجَمْعِ
فغان برداری نادان اولیاری زیاد روی راه میگردم بر باد اند
طَاعَةُ الْهَدْيِ تُنْجِي طَاعَةُ الْهَوَى تُرْدِي طَاعَةُ دَوَاعِي
فغان برداری راهت میرساند فغان برداری آرزو میانه اند فغان برداری برادران
الشُّرُوفُ تُفْسِدُ الْعَوَافِ الْأُمُورِ طَوْلُ الْفَكْرِ يَحْدُ الْعَوَافِ
برها بنه میگرداند افکار را درازی و دور اندیشه منوطه میگرداند
وَيَسْتَدِيرُكَ فَسَادُ الْأُمُورِ طَوْلُ الْأَعْيَارِ يَحْدُو أَعْلَى
و باز می یابد بنای کار را درازی بند بر زمین میرساند بر
الْأَسْطِطَارِ طَوْلُ الْأَصْطِطَارِ مِنْ شَيْمِ الْأَبْرَارِ طَوْلُ
یافتن پستیان درازی خیر کردن از گرداران نیکو کاران درازی
الْقُوتِ وَالسُّجُودِ يُنْجِي مِنْ عَذَابِ النَّارِ طَالِبُ الْأَدَبِ
استاد و بطاعت و سجده کردن میرساند از عذاب آتش جوینده ادب
أَحْرَمَ مِنْ طَالِبِ الذَّهَبِ طَلِبُ الْأَدَبِ جَمَالَ الْحَسَبِ
مومنند از جوینده طلا و فقره جستن ادب زبانی کوه است
طَرِيقًا الْقَصْدَ وَسُبُلًا الرُّشْدَ طَاعَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ بِحُجَّتِهَا
راه ما میان روی و دوش است راهت روی فغان برداری خدا که بکایت او میرسد
الْأَمِنْ يَذَلُّ الْجِدَّ وَاسْتَفْرَحَ الْجَهْدَ طَوْلُ الْأَمْتَانِ يُكَيِّمُ
که آسایش میگرداند و خرد برزد کوشش را بسیار منت نهادن بره میگرداند
صَفْوًا لِأَحْشَانِ طَعْنُ اللِّسَانِ أَقْصَى مِنْ طَعْنِ السَّيِّئَانِ
احسان زدن زبان کد زدن زدن از زدن زبانه
طَاعَةُ اللَّهِ تَفْتَحُ سُبُلًا وَصَلَاحُ مَعَادٍ طَاعَةُ اللَّهِ تَسْجُدُ
فغان برداری خدا گشاید و درستی معاد فغان برداری خدا سجد

أَعْلَى عِمَادٍ وَأَقْوَى عُنَادٍ طَالِبُ الْآخِرَةِ يُدْرِكُ مِنْهَا أَمَلَهُ
بلندتر ستونی و سخت تر سازه است جوینده آخرت می یابد از آخرت امید خود را
وَأَيُّهُ مِنَ الدُّنْيَا مَا قَدَرَهُ لَهُ طَالِبُ الدُّنْيَا يَقُودُهُ الْآخِرَةُ
و ای آن از دنیا که اندازه شده بر او از جوینده دنیا قوت میبرد آخرت
وَيُدْرِكُ كَهَ الْمَوْتِ حَتَّى يَأْخُذَ بُقْعَتَهُ وَلَا يَمُرُّكَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا
و در می یابد او را مرگ تا آنکه بگیرد او را ناکه و نمی یابد از دنیا که مرگ
مَا قَسَمَ لَهُ طَهَّرُوا قُلُوبَكُمْ مِنَ الْخَدِّ فَإِنَّهُ مُكَدَّمُ مَضَى
بخش شده بر او پاک سازید دلهای خود را از خد پس برین که خدا ندهد او را پیش
طَهَّرُوا قُلُوبَكُمْ مِنَ الْخَدِّ فَإِنَّهُ دَاءٌ مُوتِي طَبِئُوا عَنْ أَنْفُسِكُمْ
پاک سازید دلهای خود را از بد اندیشی پس برین که آن درشت بی درمان پاکیزه بخیزد از نفسهای خود
نَفْسًا وَامْسُوا إِلَى الْمَوْتِ مَشِيئَتِجًا طَاعَةُ النِّسَاءِ تُزِيلُ
نفس را و بروید بسوی مرگ رفتن بترزو فغان برداری زنان عیب می آورد
بِالْبَلَاءِ وَتُرْدِي الْعُقْلَاءَ طَهَّرُوا أَنْفُسَكُمْ مِنْ دَنَسِ الشَّهَوَاتِ
براست روان و می اندازد و دزدان را پاک کرد بند نفسهای خود را از بلبی آرزوها
تُدْرِ كَوَافِعَ الذَّرَجَاتِ طَهَّرُوا قُلُوبَكُمْ مِنْ دَبَرِ السَّيِّئَاتِ
نماد براند و بپایان بخشد پاک سازید دلهای خود را از سوخی گناهها
تُضَاعَفُ لَكُمْ الْحَسَنَاتِ طَاعَةُ الْنِسَاءِ شِمَّةُ الْحَقِّ طَاعَةُ
تا افزون شود شمار نواها و نیکوهای فغان برداری زنان کردار الهیست فغان برداری
الْمَعْصِيَةِ سَجَّةُ الْخَرَقِ طَلَبُ السُّلْطَانِ مِنْ جَذَاعِ الشَّيْطَانِ
نافهانی خطا حوی بنه جستن پادشاه از فیهای شیطان
طَاعَةُ الْغَضَبِ وَمَعْصِيَانِ طَاعَةُ الشَّهْوَةِ هَلَكُومُ مَعْصِيَتِهَا
فغان برداری خشم و درستی فغان برداری آرزو و درستی فغان برداری شهوات

مُلْكٌ طَاعَةُ الْجَوْرِ تُوْجِبُ الْهَلَكَ **وَتَأْتِي عَلَى الْمُلْكِ طَوْلٌ**
التَّفَكُّرُ يَصِلُ عَوَاقِبَ التَّدْبِيرِ **طَوْلُ التَّفَكُّرِ يَبْعِدُ لِرَأْيِ الْمَشْرِ**
طَلَبُ التَّعَاوُنِ عَلَى أَقَامَةِ الْحَقِّ دِيَانَةٌ وَأَمَانَةٌ **طَلَبُ التَّعَاوُنِ**
عَلَى نُصْرَةِ الْبَاطِلِ جُنَايَةٌ وَخِيَانَةٌ **طَلَاةُ الْوَجْهِ بِالْبَشْرِ**
الْعَطِيَّةُ وَفِعْلُ الْبِرِّ وَبَذْلُ الْحَبَّةِ دَاعٍ إِلَى مَحَبَّةِ الْبَرِّيَّةِ **وَقَالَ**
عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ سُورِ اللَّهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ طَيِّبٌ
دَوَارٌ بِطَبَقَةٍ قَدْ أَحْكَمَ مَرَاهِمَهُ وَأَحْمَى مُوَاسِمَهُ يَضَعُ ذَلِكَ حَيْثُ
الْحَاجَةُ إِلَيْهِ مِنْ قُلُوبٍ عَمِيٍّ وَأَذَانٍ صَحِيحٍ السَّنَةِ بِكُمْ وَيَتَّبِعُ
بِدَوَائِهِ مَوَاضِعَ الْغَفْلَةِ وَمَوَاطِنَ الْخَيْرَةِ وَسَيَلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَنِ الْقَدْرِ فَقَالَ طَرِيقُ مُظْلَمٍ فَلَا تَسْلُكُوهُ وَبَحْرُ عَمِيقٍ فَلَا
تَلْجُوهُ وَسَيَّرَ اللَّهُ سَبِيلَهُ فَلَا تَتَكَلَّفُوهُ **طَوْلِي لِلزَّاهِدِينَ فِي**

الدُّنْيَا الزَّاهِدِينَ فِي الْآخِرَةِ أُولَئِكَ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْأَرْضَ
بَيْتًا لَهَا مَرَابَهًا فَرَأَوْهَا طَبِيبًا وَالْقُرْآنَ شِعَارًا وَالذُّعَاءَ
دُثَارًا أَوْ قَرْضًا **الَّذِينَ اتَّخَذُوا السَّهَابَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ**
طَلَبُ التَّعَاوُنِ عَلَى أَقَامَةِ الْحَقِّ دِيَانَةٌ وَأَمَانَةٌ
طَلَبُ التَّعَاوُنِ عَلَى نُصْرَةِ الْبَاطِلِ جُنَايَةٌ وَخِيَانَةٌ
طَلَاةُ الْوَجْهِ بِالْبَشْرِ
الْعَطِيَّةُ وَفِعْلُ الْبِرِّ وَبَذْلُ الْحَبَّةِ دَاعٍ إِلَى مَحَبَّةِ الْبَرِّيَّةِ
وَقَالَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ سُورِ اللَّهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ طَيِّبٌ
دَوَارٌ بِطَبَقَةٍ قَدْ أَحْكَمَ مَرَاهِمَهُ وَأَحْمَى مُوَاسِمَهُ يَضَعُ ذَلِكَ حَيْثُ
الْحَاجَةُ إِلَيْهِ مِنْ قُلُوبٍ عَمِيٍّ وَأَذَانٍ صَحِيحٍ السَّنَةِ بِكُمْ وَيَتَّبِعُ
بِدَوَائِهِ مَوَاضِعَ الْغَفْلَةِ وَمَوَاطِنَ الْخَيْرَةِ وَسَيَلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَنِ الْقَدْرِ فَقَالَ طَرِيقُ مُظْلَمٍ فَلَا تَسْلُكُوهُ وَبَحْرُ عَمِيقٍ فَلَا
تَلْجُوهُ وَسَيَّرَ اللَّهُ سَبِيلَهُ فَلَا تَتَكَلَّفُوهُ **طَوْلِي لِلزَّاهِدِينَ فِي**

العاقل أخص من
 العبد
 بغير
 ذنب

الدنيا

مَنْ بَصَّنِيْعِيْهِ ظَلَمَ بَفْرِحَةِ الْبَشَرِيْ مَنْ اَعْرَضَ عَنْ نَخَائِرِ
 الدُّنْيَا ظَلَمَ نَجْنَةَ الْمَاوِي مَنْ غَلَبَ الْهَوَى ظَلَمَ الضَّعِيفَ
 اَفْحَسُ الظُّلْمِ ظَلَمُ الْمُتَسَلِّمِ اَعْظَمُ الْجُرْمِ ظَلَمُ الْاِحْسَانِ
 فَحُّ الْاِثْمَانِ ظَلَمَ نَفْسَهُ مَنْ عَصَى اللهَ وَاَطَاعَ الشَّيْطَانَ
 ظَلَمَ السَّخَاءَ مَنْ مَنَعَ الْعَطَاءَ ظَلَمَ اللهَ سُبْحَانَهُ فِي الْاٰخِرَةِ
 مَبْذُولٌ لِمَنْ اَطَاعَهُ فِي الدُّنْيَا ظَلَمَ الْعِبَادَ نَفْسَهُ لِلْعَادِ
 ظَاهِرًا لِمَنْ سُبْحَانَهُ بِالْعِبَادِ مَنْ ظَلَمَ الْعِبَادَ ظَلَمَ الْمَرْءَ فِي
 الدُّنْيَا غَنَوَانٌ شَقِيْقَانِ فِي الْاٰخِرَةِ ظَلَمَ الْمَعْرُوفَ مَنْ ضَعَفَهُ
 فِي غَيْرِ اَهْلِيْهِ ظَلَمَ نَفْسَهُ مَنْ رَخِيَ دَارَ الْفَنَاءِ عَوَصَا مِنْ دَارِ
 الْبَقَاءِ ظَلَمَ نَجْنَةَ الْمَاوِي مَنْ اَعْرَضَ عَنْ نَخَائِرِ الدُّنْيَا
 ظَلَمَ الْكِرَامَ مَعْدَهُ هَبْنِي ظَلَمَ الْاَيَّامَ كَدُّوْنِي ظَاهِرُ الْفِرَاقِ اَبْنِي

از آن که بصره بفرح بشری از آن که از نخبه های دنیا
 دنیا را از دست ببرد از آن که در دنیا غلبه هوس را بر
 دنیا را از دست ببرد از آن که در دنیا غلبه هوس را بر
 دنیا را از دست ببرد از آن که در دنیا غلبه هوس را بر
 دنیا را از دست ببرد از آن که در دنیا غلبه هوس را بر
 دنیا را از دست ببرد از آن که در دنیا غلبه هوس را بر
 دنیا را از دست ببرد از آن که در دنیا غلبه هوس را بر
 دنیا را از دست ببرد از آن که در دنیا غلبه هوس را بر

وَبَاطِنُهُ عَمِيقٌ ظَاهِرُ الْاِسْلَامِ مُشْرِقٌ وَبَاطِنُهُ مُوْتَقٍ ظَلَمَ
 النَّفْسَ غَمًا فِي اَيْدِي النَّاسِ هُوَ الْغِنَا الْمَوْجُودُ ظَلَمَ النَّفْسَ
 لَذَاتِ الدُّنْيَا هُوَ الزُّهْدُ الْمَحْمُودُ ظَلَمَ الْمُؤْمِنَ نَزَاهَتُهُ عَيْنِ
 الْمَخَارِمِ وَمَيَّاكِبَتُهُ اِلَى الْمَكَارِمِ ظَلَمَ سِتْرِي الْمَغَارِمِ وَاضْعُ
 صَنَائِعِهِ فِي الْاَكَاوِمِ ظَلَمَ ذَوِي النَّبِيِّ وَالْاَلْبَابِ اقْرَبُ
 نَبِيٍّ مِنَ الصَّوَابِ ظَلَمَ النَّاسَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنُكُوبٌ
 يَظْلِمُهُ حُجُوبٌ مَعْدَبٌ ظَلَمَ الْمَرْءَ يُوْبِقُهُ وَيَصْرَعُهُ ظَلَمَ
 الْاِحْسَانَ وَضَعَهُ فِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ ظَلَمَ الْمَظْلُومِينَ نَهْلًا
 اللهُ وَلَا يَهْلُهَا ظَلَمَ الْبِنَايَ وَالْاَيَّامَ نَزَلَ النِّقْمُ وَسَلَبُ
 عَمَلِكُمُ الْمَوْسِمِ اَطْلُ النِّعَمِ اَهْلُهَا عَلَيْهِ السَّلَامُ
 عَلَيْكَ بِالْاٰخِرَةِ تَأْنِيكَ الدُّنْيَا جَاعِرَةٌ عَلَيْكَ بِالْحَيَّةِ

و باطنش عمیق ظاهر اسلام مشرق و باطنش موقت ظلم
 نفس غمنازی در آید الناس هو الغنا الموجود ظلم النفس
 لذات الدنيا هو الزهد المحمود ظلم المؤمن نزاهته عين
 المخاريم وميالكبته الى المكارم ظلم ستر المغارم واضع
 صنائعه في الاكوام ظلم ذوي النبي والالباب اقرب
 نبي من الصواب ظلم الناس يوم القيامة منكوب
 يظلمه حجب معدب ظلم المرء يوبقه ويصرعه ظلم
 الاحسان وضعه في غير موضعه ظلم المظلومين نهلا
 الله ولا يهلها ظلم البنای والایام نزل النقم وسلب
 عملکم الموسم اطل النعم اهلها علیه السلام
 علیک بالآخره تأنیک الدنیا جاعرة علیک بالحیة

و باطنش عمیق ظاهر اسلام مشرق و باطنش موقت ظلم
 نفس غمنازی در آید الناس هو الغنا الموجود ظلم النفس
 لذات الدنيا هو الزهد المحمود ظلم المؤمن نزاهته عين
 المخاريم وميالكبته الى المكارم ظلم ستر المغارم واضع
 صنائعه في الاكوام ظلم ذوي النبي والالباب اقرب
 نبي من الصواب ظلم الناس يوم القيامة منكوب
 يظلمه حجب معدب ظلم المرء يوبقه ويصرعه ظلم
 الاحسان وضعه في غير موضعه ظلم المظلومين نهلا
 الله ولا يهلها ظلم البنای والایام نزل النقم وسلب
 عملکم الموسم اطل النعم اهلها علیه السلام
 علیک بالآخره تأنیک الدنیا جاعرة علیک بالحیة

و باطنش عمیق ظاهر اسلام مشرق و باطنش موقت ظلم
 نفس غمنازی در آید الناس هو الغنا الموجود ظلم النفس
 لذات الدنيا هو الزهد المحمود ظلم المؤمن نزاهته عين
 المخاريم وميالكبته الى المكارم ظلم ستر المغارم واضع
 صنائعه في الاكوام ظلم ذوي النبي والالباب اقرب
 نبي من الصواب ظلم الناس يوم القيامة منكوب
 يظلمه حجب معدب ظلم المرء يوبقه ويصرعه ظلم
 الاحسان وضعه في غير موضعه ظلم المظلومين نهلا
 الله ولا يهلها ظلم البنای والایام نزل النقم وسلب
 عملکم الموسم اطل النعم اهلها علیه السلام
 علیک بالآخره تأنیک الدنیا جاعرة علیک بالحیة

فَاثْمًا لِحَلِيهِ الْفَاخِرَةِ • عَلَيْكَ بِالْحِلْمِ فَإِنَّهُ عُنْوَانُ النَّبْلِ
 عَلَيْكَ بِالسَّخَاءِ فَإِنَّهُ ثَمَرُ الْعَقْلِ • عَلَيْكَ بِالْحِلْمِ الْعِلْمِ
 عَلَيْكَ بِالسَّخَاءِ فَإِنَّهَا نَبْطَةُ الْحَرَمِ • عَلَيْكَ بِالسَّخَاءِ فَإِنَّهُ
 خُلُقُ الْأَنْبِيَاءِ • عَلَيْكَ بِالْوَضْعِ فِي الشَّدَةِ وَالْخَلَاءِ
 عَلَيْكَ بِالسَّكِينَةِ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ زِينَةٍ • عَلَيْكَ بِالْعِلْمِ
 فَإِنَّهُ وَرَاقَةُ كَرِيمَةٍ • عَلَيْكَ بِالْإِنَاءَةِ فَإِنَّ الْمَتَانِي حَرِي
 بِالْإِصَابَةِ • عَلَيْكَ بِالْإِخْلَاصِ لِدُعَاءِ فَإِنَّهُ أَخْلَقُ الْأَجَلِ
 عَلَيْكَ بِالشُّكْرِ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ • عَلَيْكَ بِالْقَصْرِ فِي
 الرِّضَى وَالْبَلَاءِ • عَلَيْكَ بِالْعَقْلِ فَلَا مَالَ أَعُوذُ مِنْهُ
 عَلَيْكَ بِالْفَنُوعِ فَلَا شَيْءَ أَدْفَعُ لِلْفَاقَةِ مِنْهُ • عَلَيْكَ بِالْإِدَارِ
 فَإِنَّهُ زَيْنُ الْحَسَبِ • عَلَيْكَ بِالْقَوِي فَإِنَّهُ أَشْرَفُ نَسَبِ

فَاثْمُهُ شَمَرُهُ

عَلَيْكَ

عَلَيْكَ بِالزُّهْدِ فَإِنَّهُ عَوْنُ الدِّينِ • عَلَيْكَ بِالْعِفَّةِ فَإِنَّهَا
 نَعْمُ قَرِينِ • عَلَيْكَ بِحُسْنِ الْخُلُقِ فَإِنَّهُ يَكْسِبُ الْمَحَبَّةَ
 عَلَيْكَ بِالْبَشَاشَةِ فَإِنَّهَا حَالَةُ الْمَوَدَّةِ • عَلَيْكَ بِالْإِلَاحِ
 فَإِنَّهُ سِرُّ الْعُيُوبِ • عَلَيْكَ بِذِكْرِ اللَّهِ فَإِنَّهُ نُورُ الْقَلْبِ
 عَلَيْكَ بِالْقَصْدِ فَإِنَّهُ خَيْرُ مَبْنَى • عَلَيْكَ بِالْحِلْمِ فَإِنَّهُ خُلُقُ
 مَرْضِيٍّ • عَلَيْكَ بِالْوَفَاءِ فَإِنَّهُ أَوْفَى جَنَّةِ • عَلَيْكَ بِصُكَا
 الْعَمَلِ فَإِنَّهُ الزَّادُ إِلَى الْجَنَّةِ • عَلَيْكَ بِالْوَرَعِ فَإِنَّهُ خَيْرُ صِيَانَةٍ
 عَلَيْكَ بِالْأَمَانَةِ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ دِيَانَةٍ • عَلَيْكَ بِطَاعَةِ مَنْ
 لَا يُعَدُّ بِحِمَا لَيْتِهِ • عَلَيْكَ بِحِفْظِ كُلِّ أَمْرٍ لَا تُعَدُّ بِضَاعَتِهِ
 عَلَيْكَ بِالْإِحْسَانِ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ نِزَاعَةٍ وَاسْمُ بَضَاعَةٍ
 عَلَيْكَ بِالْإِخْلَاصِ فَإِنَّهُ سَبَبُ قَوْلِ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ الطَّاعَةِ

الْحَيِّ فَالْزَمُوهَا وَإِيَّاكُمْ وَمَحَالَاتِ النَّهَارِ • عَلَيْكُمْ بِلِزُومِ
 الدِّينِ وَالتَّقْوَى وَالْيَقِينِ فَهِنَّ أَحْسَنُ الْجَنَاتِ وَيَهْنُ نَيْلُهَا
 بِرِغْبَةِ الدَّرَجَاتِ • عَلَيْكُمْ بِلِزُومِ الْعِفَّةِ وَالْأَمَانَةِ فَإِنَّهُمَا شَرَفُ
 مَا أَسْرَعْتُمْ وَأَحْسَنُ مَا أَعْلَنْتُمْ وَأَفْضَلُ مَا أَدَّخَرْتُمْ
 عَلَيْكُمْ بِهَدْيِ الْقُرْآنِ أَحْلُوا حَلَالَهُ وَحَرِّمُوا حَرَامَهُ وَاعْمَلُوا
 بِحُكْمِهِ وَفَرِّدُوا مُتَشَابِهَهُ إِلَى عَالِمِهِ فَإِنَّهُ شَاهِدٌ • عَلَيْكُمْ
 وَأَفْضَلُ مَا بِهِ تَوَسَّلْتُمْ • عَلَيْكُمْ فِي قَضَاءِ حَوَائِجِكُمْ بِكُلِّ
 الْأَنْفُسِ وَالْأَصُولِ تَنَجَّ لَكُمْ عَنْهُمْ مِنْ غَيْرِ مَطَالٍ وَلَا مَيِّنٍ
 عَلَيْكُمْ بِصِدْقِ الْإِخْلَاصِ وَحَسَنِ الْيَقِينِ فَإِنَّهُمَا أَفْضَلُ
 عِبَادَةِ الْمُقَرَّبِينَ • عَلَيْكُمْ بِدَوَامِ الشُّكْرِ وَلِزُومِ الصَّبْرِ فَإِنَّهُمَا
 يَزِيدَانِ النِّعَةَ وَيَزِيلَانِ الْحِجَّةَ • عَلَيْكُمْ بِالسَّخَاءِ وَحُسْنِ

الْخُلُقِ فَإِنَّهُمَا يَزِيدَانِ الرَّزْقَ وَيُوجِبَانِ الْحَيَّةَ • عَلَيْكُمْ بِطَلَبِ
 الْحَوَائِجِ بِشِرَافِ النَّفْسِ ذَوِي الْأَصُولِ الطَّيِّبَةِ فَإِنَّهَا عِنْدَهُمْ أَقْضَى
 وَبِهِ لَدَيْهِمْ أَرْزَقِي • عَلَيْكُمْ بِلِزُومِ الْيَقِينِ وَالتَّقْوَى فَإِنَّهُمَا نَيْلُ
 جَنَّةِ الْمَأْوِي • عَلَيْكُمْ بِالْإِحْسَانِ إِلَى الْعِبَادِ وَالْعَدْلِ فِي
 الْبِلَادِ تَأْمِنُوا عِنْدَ قِيَامِ الْأَشْهَادِ • عَلَيْكُمْ بِالتَّقْوَى فَإِنَّهُ
 خَيْرُ نَزَادٍ وَآخِرُ عِتَادٍ • عَلَيْكُمْ بِصُنَايِعِ الْمَعْرُوفِ فَإِنَّهَا نِعَمٌ
 الزَّادُ إِلَى الْمَعَادِ • عَلَيْكُمْ بِإِخْلَاصِ الْإِيمَانِ فَإِنَّهُ لَسَبِيلٌ إِلَى
 الْجَنَّةِ وَالنَّجَاةِ مِنَ النَّارِ • عَلَيْكُمْ بِصُنَايِعِ الْإِحْسَانِ حَسْبُ
 الْبَرِّ ذَوِي الرَّحْمِ وَالْحَيَّانِ فَإِنَّهُمَا يَزِيدَانِ فِي الْأَعْمَارِ وَيُعْمِرَانِ الدِّيَارَ
 عَلَيْكُمْ بِحُبِّ النَّبِيِّ فَإِنَّهُ حَقُّ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَالْمَوْجِبُ عَلَى أَحْسَنِهِ
 الْأَتُونَ إِلَى قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى فَلَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا

عَنْدَ الْإِثَارِ عَلَى النَّفْسِ تَبَيَّنَ جَوَاهِرُ الْكِرَامِ • عِنْدَ فُسَادِ
نفس خود را از نشانه بر نفس پدید آید جواهر کرامت

الْعَلَانِيَةِ تُفْسِدُ الْبِرَّ عِنْدَ فُسَادِ النَّبَةِ تَتَقَبَّحُ الْبَرَكَةُ •
اظهار آید بر کرامت خود را از فساد برکت خود را از فساد نبت خود را از فساد برکت

عَنْدَ الْإِثَارِ عَلَى النَّفْسِ تَبَيَّنَ جَوَاهِرُ الْكِرَامِ •
نفس خود را از نشانه بر نفس پدید آید جواهر کرامت

عَوْدُ نَفْسِكَ لِحَبْلِ قَانَةِ حُلْمٍ عَنْكَ الْأَحْدَوْنَةُ وَنَجْرُكَ
خود را از نفس خود را از حبل قانه حُلْمٍ از کفایت خود را از نجر خود را از نجر

لَكَ الْمُتَوْبَةُ • عَوْدُ نَفْسِكَ إِلَى سَطْرِهَا بِالذِّكْرِ وَالْإِسْتِغْفَارِ
خود را از نفس خود را از سطر خود را از ذکر و استغفار

فَإِنَّهُ مَحْمُودٌ • عَنْكَ الْحَوْبَةُ وَتُعْطِيكَ لَكَ الْمُتَوْبَةُ • عَوْدُ نَفْسِكَ
خود را از نفس خود را از حوبه خود را از عفو خود را از عفو

لَيْنَ الْكَلَامِ وَبَذَلَ السَّلَامَ يَكْرُمُ حُبُّكَ وَيَقْبَلُ مَبْغُضُكَ
خود را از کلام خود را از سلام خود را از حُب خود را از مَبْغُض خود را از مَبْغُض

عَوْدُ نَفْسِكَ فَعَلَ الْمَكَارِمَ وَتَحَلَّى عِبَاءَ الْمَخَارِمِ تَشْرِفُ
خود را از نفس خود را از مَكَارِم خود را از عِبَاء خود را از تَشْرِف

نَفْسِكَ وَتُعْمَرُ خَرْنُكَ وَتَكْتُمُ حَامِدُوكَ • عَوْدُ لِسَانِكَ
خود را از نفس خود را از خَرْن خود را از تَكْتُم خود را از حَامِد خود را از حَامِد

حُسْنُ الْكَلَامِ تَأْمِنُ الْمَلَامَ • عَوْدُ أَذْنِكَ حُسْنُ الْإِسْتِمَاعِ
خود را از کلام خود را از تَأْمِن خود را از أَذْن خود را از حُسْن خود را از حُسْن

وَالْإِصْطِغَارُ بِالْمَاءِ يَنْدِي فِي صَلَاحِكَ إِسْتِمَاعُهُ فَإِنَّ ذَلِكَ يُصَدِّقُ
خود را از استغفار خود را از مَاء خود را از صَلَاح خود را از إِسْتِمَاع خود را از ذَلِكَ خود را از ذَلِكَ

الْقُلُوبَ وَيُوجِبُ الْمَذَامَ • عَوْدُ نَفْسِكَ السَّمَاحَ وَتَحَبُّبُ
خود را از قلوب خود را از مَذَام خود را از السَّمَاح خود را از تَحَبُّب

الْإِحْلَاحَ يَلْزِمُكَ الصَّلَاحَ • عَوْدُ نَفْسِكَ حُسْنُ النَّيَةِ
خود را از الإِحْلَاح خود را از الصَّلَاح خود را از حُسْن خود را از النَّيَةِ

وَحَبْلُ الْمَقْصِدِ تَدْرِكُ فِي مُبَاغِيكَ النَّجَاحَ • عَادَةُ الْإِحْسَانِ
خود را از حَبْل خود را از الْمَقْصِد خود را از تَدْرِك خود را از مُبَاغِيكَ خود را از النَّجَاح خود را از عَادَةُ خود را از الْإِحْسَان

مَادَّةُ الْأَمْكَانِ • عَادَةُ اللَّيَامِ الْمَكْفَاةُ بِالْقَبْحِ وَالْإِحْسَانِ
خود را از مَادَّة خود را از الْأَمْكَان خود را از عَادَةُ خود را از اللَّيَام خود را از الْمَكْفَاة خود را از بِالْقَبْح خود را از وَالْإِحْسَان

عَادَةُ الْأَخَارِ قَطْعُ مَوَادِّ الْإِحْسَانِ • عَادَةُ الْكِرَامِ الْجُودُ
خود را از عَادَةُ خود را از الْأَخَار خود را از قَطْع خود را از مَوَادِّ خود را از الْإِحْسَان خود را از عَادَةُ خود را از الْكِرَام خود را از الْجُود

عَادَةُ اللَّيَامِ الْحُودُ • عَادَةُ الْكِرَامِ حُسْنُ الصَّنِيعَةِ
خود را از عَادَةُ خود را از اللَّيَام خود را از الْحُود خود را از عَادَةُ خود را از الْكِرَام خود را از حُسْن خود را از الصَّنِيعَةِ

عَادَةُ اللَّيَامِ فَجْ الْوَقْعَةِ • عَادَةُ الْمُنَافِقِينَ تَهْبِيعُ الْأَخْلَاقِ
خود را از عَادَةُ خود را از اللَّيَام خود را از فَجْ خود را از الْوَقْعَةِ خود را از عَادَةُ خود را از الْمُنَافِقِينَ خود را از تَهْبِيعُ خود را از الْأَخْلَاقِ

عَادَةُ الْأَشْرَارِ ذِيَةِ الرِّفَاقِ • عَادَةُ اللَّيَامِ وَالْأَخَارِ أَذْيَةُ
خود را از عَادَةُ خود را از الْأَشْرَار خود را از ذِيَةِ خود را از الرِّفَاقِ خود را از عَادَةُ خود را از اللَّيَام خود را از وَالْأَخَار خود را از أَذْيَةُ

الْكِرَامِ وَالْأَخَارِ • عَادَةُ الْأَشْرَارِ مَعَادَاةُ الْأَخْبَارِ
خود را از الكِرَام خود را از وَالْأَخَار خود را از عَادَةُ خود را از الْأَشْرَار خود را از مَعَادَاةُ خود را از الْأَخْبَار

عَنْدَ الْإِثَارِ عَلَى النَّفْسِ تَبَيَّنَ جَوَاهِرُ الْكِرَامِ •
نفس خود را از نشانه بر نفس پدید آید جواهر کرامت

عَجَبُ الْخَلْقِ فِي قُدْرَةِ اللَّهِ وَهُوَ بِي خَلْقِهِ • عَجَبُ الْخَلْقِ فِي قُدْرَةِ اللَّهِ وَهُوَ بِي خَلْقِهِ
عجب خود را از الْخَلْق خود را از قُدْرَةِ خود را از اللَّهِ خود را از وَهُوَ بِي خود را از خَلْقِهِ

وَالْمَوْتُ حَيْثُ فِي خَلْفِهِ • عَجَبُ مَنْ أَكْرَمَ النَّشَاءَ الْآخِرَى
 وَهُوَ يَرَى النَّشَاءَ الْأُولَى • عَجَبُ لِعَامِرٍ دَارِ الْفَنَاءِ قَارِكِ
 دَارِ الْبَقَاءِ • عَجَبُ مَنْ كَتَبَ الْمَوْتَ وَهُوَ يَرَى مَنْ يَمُوتُ
 عَجَبُ مَنْ يَرَى أَنَّهُ يَنْقُصُ كُلُّ يَوْمٍ فِي نَفْسِهِ وَهُوَ لَا يَتَأَهَّبُ
 لِلْمَوْتِ • عَجَبُ مَنْ يَحْتَمِي الطَّعَامَ لِأَذْيَتِهِ كَيْفَ لَا يَحْتَمِي النَّفْسَ
 لِأَلِيمِ عِقَابِهِ • عَجَبُ مَنْ يَرَى جُورَ حِمَّةٍ مِنْ فَوْقِهِ كَيْفَ لَا
 يَرْحَمُ مَنْ دُونَهُ • عَجَبُ مَنْ خَافَ الْبَيَاتَ فَلَمْ يَكُفْ
 عَجَبُ مَنْ عَرَفَ سَوَاءَ عَوَاقِبِ اللَّذَاتِ كَيْفَ لَا يَتَفَقَّهَ
 مَنْ يَفْطَنُ وَمَعَهُ النَّجَاهُ وَهُوَ لَا يَسْتَغْفِرُ • عَجَبُ مَنْ عَلِمَ
 شِدَّةَ انْتِقَامِ اللَّهِ مِنْهُ وَهُوَ مُقِيمٌ عَلَى الْأَصْرَارِ • عَجَبُ
 مَنْ كَانَ أَمْسُفَةً وَهُوَ فِي غَدٍّ حَنِيفَةٍ • عَجَبُ مَنْ عَرَفَ

وَالْمَوْتُ حَيْثُ فِي خَلْفِهِ • عَجَبُ مَنْ أَكْرَمَ النَّشَاءَ الْآخِرَى
 وَهُوَ يَرَى النَّشَاءَ الْأُولَى • عَجَبُ لِعَامِرٍ دَارِ الْفَنَاءِ قَارِكِ
 دَارِ الْبَقَاءِ • عَجَبُ مَنْ كَتَبَ الْمَوْتَ وَهُوَ يَرَى مَنْ يَمُوتُ
 عَجَبُ مَنْ يَرَى أَنَّهُ يَنْقُصُ كُلُّ يَوْمٍ فِي نَفْسِهِ وَهُوَ لَا يَتَأَهَّبُ
 لِلْمَوْتِ • عَجَبُ مَنْ يَحْتَمِي الطَّعَامَ لِأَذْيَتِهِ كَيْفَ لَا يَحْتَمِي النَّفْسَ
 لِأَلِيمِ عِقَابِهِ • عَجَبُ مَنْ يَرَى جُورَ حِمَّةٍ مِنْ فَوْقِهِ كَيْفَ لَا
 يَرْحَمُ مَنْ دُونَهُ • عَجَبُ مَنْ خَافَ الْبَيَاتَ فَلَمْ يَكُفْ
 عَجَبُ مَنْ عَرَفَ سَوَاءَ عَوَاقِبِ اللَّذَاتِ كَيْفَ لَا يَتَفَقَّهَ
 مَنْ يَفْطَنُ وَمَعَهُ النَّجَاهُ وَهُوَ لَا يَسْتَغْفِرُ • عَجَبُ مَنْ عَلِمَ
 شِدَّةَ انْتِقَامِ اللَّهِ مِنْهُ وَهُوَ مُقِيمٌ عَلَى الْأَصْرَارِ • عَجَبُ
 مَنْ كَانَ أَمْسُفَةً وَهُوَ فِي غَدٍّ حَنِيفَةٍ • عَجَبُ مَنْ عَرَفَ

كَيْفَ لَا يَشْتَدُّ خَوْفُهُ • عَجَبُ لَغَفْلَةِ الْحَسَادِ عَنْ سَلَامَةِ الْأَحْيَاءِ
 عَجَبُ لَغَفْلَةِ ذَوِي الْأَلْبَابِ عَنْ حَسَنِ الْأَمْرِ تَيَادٍ وَالْأَسْعَدِ
 لِلْعَوَادِ • عَجَبُ مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ كَيْفَ يَأْتِي دَارَ الْفَنَاءِ
 عَجَبُ مَنْ عَرَفَ رَبَّهُ كَيْفَ لَا يَسْعَى لِدَارِ الْبَقَاءِ • عَجَبُ مَنْ
 يَشْتَدُّ ضَالِكُهُ وَقَدْ أَضَلَّ نَفْسَهُ فَلَا يَطْلُبُهَا • عَجَبُ مَنْ كَفَرَ
 عِيُونَ النَّاسِ وَنَفْسُهُ أَكْثَرُ نَسِيٍّ مَعَابَا وَلَا يَبْصُرُهَا • عَجَبُ
 مَنْ يَتَصَدَّى لِإِصْلَاحِ النَّاسِ وَنَفْسُهُ أَشَدُّ شَيْءٍ فَسَادًا فَلَا
 يَصْلَحُهَا وَيَتَعَطَّى إِصْلَاحَ غَيْرِهِ • عَجَبُ مَنْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ
 كَيْفَ يَنْصُرِي غَيْرَهُ • عَجَبُ مَنْ يَجْهَلُ نَفْسَهُ كَيْفَ رَبُّهُ
 عَجَبُ مَنْ عَرَفَ دَوَاءَ دَائِهِ كَيْفَ فَلَا يَطْلُبُهُ وَإِنْ وَجَدَهُ
 لَمْ يَتَدَاوِيهِ • عَجَبُ مَنْ لَا يَمْلِكُ أَجَلَهُ كَيْفَ يَطْلُبُ أَمَلَهُ

كَيْفَ لَا يَشْتَدُّ خَوْفُهُ • عَجَبُ لَغَفْلَةِ الْحَسَادِ عَنْ سَلَامَةِ الْأَحْيَاءِ
 عَجَبُ لَغَفْلَةِ ذَوِي الْأَلْبَابِ عَنْ حَسَنِ الْأَمْرِ تَيَادٍ وَالْأَسْعَدِ
 لِلْعَوَادِ • عَجَبُ مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ كَيْفَ يَأْتِي دَارَ الْفَنَاءِ
 عَجَبُ مَنْ عَرَفَ رَبَّهُ كَيْفَ لَا يَسْعَى لِدَارِ الْبَقَاءِ • عَجَبُ مَنْ
 يَشْتَدُّ ضَالِكُهُ وَقَدْ أَضَلَّ نَفْسَهُ فَلَا يَطْلُبُهَا • عَجَبُ مَنْ كَفَرَ
 عِيُونَ النَّاسِ وَنَفْسُهُ أَكْثَرُ نَسِيٍّ مَعَابَا وَلَا يَبْصُرُهَا • عَجَبُ
 مَنْ يَتَصَدَّى لِإِصْلَاحِ النَّاسِ وَنَفْسُهُ أَشَدُّ شَيْءٍ فَسَادًا فَلَا
 يَصْلَحُهَا وَيَتَعَطَّى إِصْلَاحَ غَيْرِهِ • عَجَبُ مَنْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ
 كَيْفَ يَنْصُرِي غَيْرَهُ • عَجَبُ مَنْ يَجْهَلُ نَفْسَهُ كَيْفَ رَبُّهُ
 عَجَبُ مَنْ عَرَفَ دَوَاءَ دَائِهِ كَيْفَ فَلَا يَطْلُبُهُ وَإِنْ وَجَدَهُ
 لَمْ يَتَدَاوِيهِ • عَجَبُ مَنْ لَا يَمْلِكُ أَجَلَهُ كَيْفَ يَطْلُبُ أَمَلَهُ

الْحَقُّ وَإِنْ تَعَبْتَ خَيْرٌ مِنْ رَاحَتِكَ مَعَ لُزُومِ الْبَاطِلِ عِلْمُ الْخَافِ
 فِي لِسَانِهِ عِلْمُ الْمُؤْمِنِ فِي عَمَلِهِ عِلْمُ بِلَا عَمَلٍ كَيْفَ بِلَا عَمَلٍ عِلْمُ بِلَا
 عَمَلٍ كَقَوْلِهِ بِلَا عَمَلٍ عِلْمُ لَا يَنْفَعُ كَدًا وَلَا لَا يَنْفَعُ عَمَلٌ فَتَوْعٍ
 خَيْرٌ مِنْ ذَلِكَ الْخُضُوعُ عِلْمُ لَا يَصْلُحُكَ ضَلَالٌ وَمَا لَا يَنْفَعُكَ
 وَبِإِيكَ عِدَاةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ عِلْمُ بِلَا عَمَلٍ
 حُجَّةٌ لِلَّهِ عَلَى الْعَبْدِ عِلْمُ مَعَارِدِ خَيْرٍ مِنْ جَاهِلِ مُسَاعِدِ
 عَبْدُ الشُّهُوةِ أَذَلُّ مِنْ عَبْدِ الرِّقِّ عَبْدُ الْمَطَامِعِ مُسْتَرْقٌ
 لَا يَجِدُ أَبَدًا الْعِشْقُ عَبْدُ الشُّهُوةِ أَسِيرٌ لَا يَنْفِكُ أَسْرُهُ
 عَارُ الْفُجْجَةِ يَكْتُمُ حَلَاوَةَ اللَّذَّةِ عِلَّةُ الْمَعَادِ أَوَّلُ الْبَالَا
 عَبْدُ الْحَرِصِ يَخْلُدُ الشَّقَاءُ عَبْدُ الدُّنْيَا مُوَبَّدُ الْفِتْنَةِ وَالْبَلَاءِ
 عَلِيمٌ أَصْبَانَكُمْ الصَّلَاةَ وَخُذُوهُمْ بِهَا أَوْ الْحِلْمَ عَادَةُ النَّبَلَاءِ

السَّخَاءُ وَالْكُفْمُ وَالْعَفْوُ وَالْحِلْمُ عَمَلُ الْبَصِيرِ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ مِنَ النَّظَرِ
 عَزِيمَةُ الْخَيْرِ تَطْفِئُ نَارَ الشَّرِّ عَظَمُ الْجَسَدِ وَطَوْلُهُ لَا يَنْفَعُ إِذَا
 كَانَ الْقَلْبُ خَافِيًا عِبَادُ مَخْلُوقَاتٍ أَقْدَارُ أَوْسَرُ بَوَابِ الْفِتَنِ
 وَمَقْبُوضُونَ اخْتِصَارُ اعْرِجُوا عَنْ طَرِيقِ الْمُنَافَرَةِ وَضَعُوا آيَاتِنَا
 الْمَفَاحِرَ عَاشِرُ أَهْلِ الْفَضْلِ سَعْدُ تَوْبِلٍ عِلْمُ الْقُلُوبِ فِي
 مَعَاشِرَةِ ذَوِي الْعُقُولِ عَيْنُ الْحُبِّ عَمِيَّةٌ عَنْ مَعَايِبِ الْمُحِبِّ
 وَأَذْنُهُ صَمَاءٌ عَنْ قُبْحِ مَسَاوِيهِ عَرَفَ اللَّهُ سُجَّانَهُ يُفْصِحُ الْغَرَائِمَ
 حُلُّ الْعُقُودِ وَكَشْفُ الضُّرِّ وَالْبَلِيَّةِ عَنْ أَخْلَصَ لَهُ الْيَتَمَةُ
 عِدَاةُ الْأَقَارِبِ أَعَزُّ مِنْ لَسَعِ الْعِقَارِبِ عَاوِدُوا الْكُرَى
 اسْتَجِيبُوا مِنَ الْفَرِّ وَأَنَّهُ عَامِرٌ فِي الْأَعْقَابِ نَارُ يَوْمِ الْحِسَابِ
 وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ دَمَهُ عَاشِرُ رَكَاتٍ عَشْمَاءُ

غَايَةُ الدِّينِ الْإِيمَانُ • غَايَةُ الْإِيمَانِ الْإِيقَانُ • غَايَةُ
 الْيَقِينِ الْإِخْلَاصُ • غَايَةُ الْإِخْلَاصِ الْخُلَاصُ • غَايَةُ الْإِسْلَامِ
 التَّسْلِيمُ • غَايَةُ التَّسْلِيمِ الْقُوَّةُ بِأَمْرِ النِّعَمِ • غَايَةُ الدِّينِ الرِّضَا
 غَايَةُ الدُّنْيَا الْفَنَاءُ • غَايَةُ الْآخِرَةِ الْبَقَاءُ • غَايَةُ الْحَيَاةِ الْمَوْتُ
 غَايَةُ الْمَوْتِ الْقُوَّةُ • غَايَةُ الْأَمَلِ الْأَجَلُ • غَايَةُ الْعِلْمِ حُبُّ
 الْعَمَلِ • غَايَةُ الْمُؤْمِنِ الْجَنَّةُ • غَايَةُ الْمَعْرِفَةِ الْخَشْيَةُ • غَايَةُ الْكَلَامِ
 النَّارُ • غَايَةُ الْمَكَارِمِ الْإِثَارُ • غَايَةُ الْحَرَمِ الْأَسْطَهَارُ
 غَايَةُ الْعِبَادَةِ الطَّاعَةُ • غَايَةُ الْاِقْتِصَارِ الْقَنَاعَةُ • غَايَةُ
 الْمَعْرِفَةِ أَنْ يَعْرِفَ الْمَرْءُ نَفْسَهُ • غَايَةُ الْمَرْءِ حُبُّ عَقْلِهِ • غَايَةُ
 الْإِنْفَاقِ أَنْ يَنْصِفَ الْمَرْءُ مِنْ نَفْسِهِ • غَايَةُ الْعَدْلِ أَنْ يَعْدَلَ
 الْمَرْءُ فِي نَفْسِهِ • غَايَةُ الْحَيَاءِ أَنْ يَسْتَحْيِيَ الْمَرْءُ مِنْ نَفْسِهِ

المجاهدة

الْمُجَاهِدَةِ أَنْ يُجَاهِدَ الْمَرْءُ نَفْسَهُ • غَايَةُ الْجَهْلِ تَجَهُّلُ الْمَرْءِ بِجَهْلِهِ
 غَايَةُ الْجُودِ بَذْلُ الْمَوْجُودِ • غَايَةُ الدِّينِ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ
 عَنِ الْمُنْكَرِ وَإِقَامَةُ الْحُدُودِ • غَايَةُ الْخِيَانَةِ خِيَانَةُ الْخَلِيقِ لِلْوُدُودِ
 وَنَقْصُ الْعَهْدِ • غَايَةُ الْعَقْلِ الْأَعْرَافُ بِالْجَهْلِ • غَايَةُ فَضَائِلِ
 الْعَقْلِ غَايَةُ الْعِلْمِ الْخَوْفُ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ • غَايَةُ الْإِيمَانِ
 الْمَوَالَاةُ فِي اللَّهِ وَالْمُعَادَاةُ فِي اللَّهِ • وَالْتِبَازُ فِي اللَّهِ وَالْتَوَاضُعُ
 فِي اللَّهِ سُبْحَانَهُ • غَايَةُ الْفَضَائِلِ الْعِلْمُ • غَايَةُ الْعِلْمِ السَّكِينَةُ وَالْحِلْمُ
 غَايَةُ الْمَعْرِفَةِ الْخَشْيَةُ • غَايَةُ الْمَعْرِفَةِ الْخَشْيَةُ • غَايَةُ الْكَلَامِ
 النَّارُ • غَايَةُ الْمَكَارِمِ الْإِثَارُ • غَايَةُ الْحَرَمِ الْأَسْطَهَارُ
 غَايَةُ الْعِبَادَةِ الطَّاعَةُ • غَايَةُ الْاِقْتِصَارِ الْقَنَاعَةُ • غَايَةُ
 الْمَعْرِفَةِ أَنْ يَعْرِفَ الْمَرْءُ نَفْسَهُ • غَايَةُ الْمَرْءِ حُبُّ عَقْلِهِ • غَايَةُ
 الْإِنْفَاقِ أَنْ يَنْصِفَ الْمَرْءُ مِنْ نَفْسِهِ • غَايَةُ الْعَدْلِ أَنْ يَعْدَلَ
 الْمَرْءُ فِي نَفْسِهِ • غَايَةُ الْحَيَاءِ أَنْ يَسْتَحْيِيَ الْمَرْءُ مِنْ نَفْسِهِ

٢٥٠

وَيُطِيعُ غُرُورَ الْأَمَلِ يُفْسِدُ الْعَمَلَ غُرُورَ الْجَاهِلِ تَحَالَاتُ
 دبط بر باد آرد غریب الی بنامیده عمل را غریب نادان غریب نادان باوریدنها

الْبَاطِلِ غَرَبَةُ الْعَقْلِ تَحْدُو أَعْلَى اسْتِعْمَالِ الْعَدْلِ غَرَبَةُ
 باطل غریب عقل حد و اعلی استعمال عدل غریب کوه

الْعَقْلُ تَأْبِأْ دَمِيمِ الْفَعْلِ غِنَا الْمُؤْمِنِ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ غَرَبَةُ الْمُؤْمِنِ
 عقل تأبأ دمییم الفعل غنا المؤمن بالله سبحانه غریب مؤمن

لِللَّهِ سُبْحَانَهُ غَضُّ الطَّوْفِ مِنَ الْمَرْقَةِ غَيْرُ مُنْتَفِعٍ بِالْحِكْمَةِ عَقْلُ
 از برای بیست کردار غرض طوفان از حاکمیت غریب از حاکمیت

مَغْلُوكٌ بِالْغَضِّ وَالشَّهْوَةِ غَضُّ الطَّرْفِ خَيْرٌ مِنْ كَثْرِ الطَّرْفِ
 مغلوب با غضب و شهوة غضب الطرف خیر من کثر الطرف

غُرُورُ الْغِنَا يُوجِبُ الْأَشْيَاءَ غَضُّ الطَّرْفِ مِنْ أَفْضَلِ الْوَرَعِ
 غرور الغنا یوجب الاشیاء غضب الطرف من افضل الورع

غَشَّ نَفْسَهُ مِنْ شَرِّهَا الطَّمَعُ غَرَّ عَقْلَهُ مِنْ اتِّبَاعِهِ الْخَدَعَ
 غش نفسش من شرها الطمع غر عقله من اتباعه الخدع

غَضُّ الطَّرْفِ مِنْ كَمَالِ الطَّرْفِ غِطَاءُ الْعُيُوبِ السَّخَاءُ وَالْعَفَا
 غضب الطرف من کمال الطرف غطاء العیوب السخاء و العفا

غَيْةُ الْعَادَاتِ تَسْهَلُ عَلَيْكُمْ الطَّاعَاتُ غَيْرُ مُنْقَطِعٍ مُنْتَفِعٍ
 غیة العادات تسهل علیکم الطاعات غیر منقطع منتفع

بِالْغَطَاتِ قَلْبٌ مُتَعَلِّقٌ بِالشَّهَوَاتِ غَيْرُ وَالشَّيْبِ لَا تَشْهَرُهَا
 بالغطات قلب متعلق بالشهوات غیر والشیب لا تشهرها

بِالْهُودِ غَيْرُ هَوٍ بِالْهُودِ مَنْ أَخْلَقَ الْمَوْعِدَ غَيْرُ مَدْرِكٍ
 بالهود غیر هو بالهود من اخلق الموعود غیر مدرك

الذبح

الدَّرَجَاتِ مَنْ اطَاعَ الْعَادَاتِ غَالِبُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَى تَرْكِ
 الدرجات من اطاع العادات غالبوا انفسكم علی ترک

الْمُعَاجِزِ تَسْهَلُ عَلَيْكُمْ مَقَادِيرُهَا إِلَى الطَّاعَاتِ غَلَبَةُ الشَّهْوَةِ
 المعاجز تسهل علیکم مقادیرها الی الطاعات غلبة الشهوة

أَعْظَمُ هَلَاكِ وَمُلْكُهَا أَشْرَفُ مِلْكٍ غَلَبَةُ الشَّهْوَةِ تُبْطِلُ
 اعظم هلاک و ملکها اشرف ملک غلبة الشهوة تبطل

الْعِصْمَةُ وَتَوَرُّدُ الْهَلَاكِ غَرَبِي يَأْذِنُكَ مِنْ جَهْلِ حَيْلِكَ وَخَفِي
 العیصمة و تورد الهلاک غریب یاذنک من جهل حیلک و خفی

عَلَيْهِ جَابِلٌ كَيْدُكَ غَلَبَةُ الْهَوَى تَفْسِدُ الدِّينَ وَالْعَقْلُ
 علیه جابل کیدک غلبة الهوی تفسد الدین و العقل

غَشَّكَ مِنْ أَرْضِيكَ بِالْبَاطِلِ وَأَغْرَاكَ بِالْمَلْهَمِ وَالْهَزْلِ
 غشک من ارضیک بالباطل و اغراک بالملم و الهزل

عَلَيْهِ الْهَزْلُ يُبْطِلُ غَرَمَةَ الْجِدِّ غَشُّ الصَّادِقِ وَالْعَدْلُ بِالْمَوَا
 علیه الهزل یبطل غرمة الجدد غش الصادق و العدل بالموا

مَنْ خَانَ الْعَهْدَ غَالِبُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَى تَرْكِ الْعَادَاتِ تَغْلِبُوا
 من خان العهد غالبوا انفسكم علی ترک العادات تغلبوا

وَجَاهِدُوا أَهْوَاكُمْ تَمْلِكُوهَا وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَصْفِ
 وجاهدوا اهواکم تملکوها و قال علیه السلام فی وصف

الدُّنْيَا غَرَارَةٌ غُرُورٌ مَا فِيهَا فَانِيَةٌ فَإِنْ مِنْ عَلَيْهَا فِي وَصْفِ
 الدنیا غرارة غرور ما فیها فانیة فان من علیها فی وصف

النَّارِ غَرَقُوا فِيهَا مَطْلَعُ أَقْطَارِهَا حَامِيَةٌ قُدُورُهَا قَطِيعَةٌ
 النار غرقوا فیها مطلع اقطارها حامیة قدورها قطیعة

أَمُورُهَا ^{بهرای او} غَالِبُ الْهَوَى ^{غلبه بر او} مُغَالِبَةُ الْخَصَمِ ^{مغایبه بر خصم} خَصْمَةٍ ^{دشمن} وَحَارِبُهُ ^{جنگجو} حَارِبَةٍ ^{دشمن}
 الْعَدُوَّ ^{دشمن} وَعِدْوَةً ^{دشمن} لَعَلَّكَ تَمْلِكُهُ ^{تا که بر او تسلط کنی} غِنَا الْعَاقِلِ بِحِكْمِهِ ^{دانشمندی را با دینش} وَغَنَاهُ ^{دانشمندی را با دینش}
 بِنَفَاعِهِ ^{بهر نفع} عَرَضُ الْحَقِّ ^{عرض حق} الرِّشَادُ ^{راستبازی} عَرَضُ الْمُبْطِلِ ^{عرض مبطل} الْفَسَادُ ^{فساد} غَرَضُ ^{مقصود}
 الْمُؤْمِنِ ^{مؤمن} صِلَاحُ ^{صلح} الْمَعَادِ ^{معاد} وَقَالَ ^{وگفت} عَلَيْهِ السَّلَامُ ^{بر او سلام} فِي وَصْفِ ^{در وصف}
 الدُّنْيَا ^{دنیا} غَرَارَةٌ ^{سخت و ناپایدار} ضَلَالَةٌ ^{گمراهی} حَالِلَةٌ ^{حاکم} رَائِلَةٌ ^{راست} بَائِدَةٌ ^{ناپایدار} نَاقِذَةٌ ^{ناقص}
 غَضُّ ^{دویدن} الظَّرْفِ ^{از نوک انگشت} عَنْ مُحَارِمِ اللَّهِ ^{از محارم خدا} أَفْضَلُ ^{بسیار} عِبَادَةٍ ^{عبادت} غَدَاءُ ^{غذا} الدُّنْيَا ^{دنیا}
 لِيَامٍ ^{در آید} وَأَسْبَابُهَا ^{و سببها} مَاءٌ ^{آب} غَايَةُ ^{پایان} الْمَوْتِ ^{مرگ} أَحَقُّ ^{بیشتر} مُنْظَرٍ ^{منظر} وَاقْرَبُ ^{نearer}
 قَادِمٍ ^{آید} غَدْرُ ^{خیانت} الرَّجُلِ ^{انسان} مَسَبَّةٌ ^{بسیار} عَلَيْهِ ^{بر او} غَلَطُ ^{غلط} الْإِنْسَانِ ^{انسان}
 فِيمَنْ ^{در آن} تَبَسَّطَ ^{تسلط} إِلَيْهِ ^{به او} أَخْطَرُ ^{خطرناکتر} شَيْءٍ ^{چیز} عَلَيْهِ ^{بر او} وَقَالَ ^{وگفت} عَلَيْهِ السَّلَامُ ^{بر او سلام}
 فِي تَوْحِيدِ اللَّهِ ^{در توحید خدا} تَعَالَى ^{عالی} غَوْصُ ^{غوص} الْفِتَنِ ^{فتن} لَا يُبْرِكُهُ ^{بر او برکت} وَبَعْدَ ^{و بعد} الْحَجَمِ ^{حجم}
 لَا تَبْلُغُهُ ^{نرسد به او} غَرَجُهُ ^{غرجه} لَا كَذِبَ ^{بدون کذب} أَمَلَهُ ^{امید} فَنَاتَهُ ^{فنا} حَسَنُ ^{حسن} عَمَلِهِ ^{عمل}

غَطَاءُ الْعُيُوبِ ^{پوشش عیوب} الْعَقْلُ ^{عقل} غُرُورُ ^{غرور} الْأَمَلِ ^{امید} يُفِيدُ ^{نفع} الْمَهْلَ ^{مهل} وَيُدْخِلُ ^{و داخل}
 الْأَجَلَ ^{وعد} غَضِبُ ^{خشم} الْمُلُوكِ ^{ملوک} رَسُولُ ^{پیامبر} الْمَوْتِ ^{مرگ} غَطَاءُ ^{پوشش} الْمَسَاوِي ^{نقصات}
 الصَّمْتُ ^{خاموشی} غَاضُ ^{خودش} الصَّدَقِ ^{صدقه} فِي النَّاسِ ^{در مردم} وَفَاضَ ^{و فاض} الْكَذِبُ ^{کذب} وَ
 اسْتَعْلَتِ ^{دگر در آمد} الْمَوَدَّةُ ^{دوستی} بِاللِّسَانِ ^{بازو} وَتَشَاحَفُوا ^{و تشاحف} بِالْقُلُوبِ ^{بازو} غَضُوا ^{دویدند}
 الْأَبْصَارَ ^{چشمها} فِي الْحَرْبِ ^{در جنگ} فَإِنَّهُ ^{پس} لَمْ يَبْطِ ^{نبرد} لِلْحَاشِ ^{برو} وَأَسْكَنَ ^{و آسكن} لِلْقُلُوبِ ^{بازو}
 غَطُوا ^{پوشیدند} مَعَايِبَكُمْ ^{نقصات شما} بِالسَّخَاءِ ^{بسخا} فَإِنَّهُ ^{پس} سِرُّ ^{راز} الْعُيُوبِ ^{عیوب} غِنَةُ ^{غن} الْأَكْبَارِ ^{اکابر}
 مَدَامَرِيَّةُ ^{مدمر} الْحِكْمَةِ ^{حکمت} غَارِسُ ^{کار} شَجَرَةِ ^{درخت} الْخَيْرِ ^{خیر} يَجْنِيهَا ^{چیند} أَخْلَاقُ ^{اخلاق} مَرَّةٍ ^{بار}
 غَافِضُ ^{باز} الْفِرَاصَةِ ^{فرصت} عِنْدَ ^{در} مَكَانِهَا ^{جایگاه} فَإِنَّكَ ^{پس} غَيْرُ ^{غیر} مُدْرِكِهَا ^{رسد} بَعْدَ ^{بعد}
 نَفْوِهَا ^{فرار} غَالِبُ ^{غالب} الشَّهْوَةِ ^{شهوة} قَبْلَ ^{قبل} قُوَّةِ ^{قوة} ضَرَاوِنِهَا ^{ضراوین} فَإِنَّهَا ^{پس} إِنْ ^{اگر} قَوِيَ ^{قوی}
 مَلَكَ ^{ملا} كَيْتَكَ ^{کیت} وَاسْتَفَادْتُكَ ^{و استفاد} وَلَمْ ^{و نه} تَقْدِرْ ^{تقدر} عَلَى ^{بر} مَقَاوِمِهَا ^{مقاویم}
 مَا ^{چه} حَكَمَ ^{حکم} الْمُؤْمِنُ ^{مؤمن} عَلَى ^{بر} نَفْسِهِ ^{نفس} عَالِمٌ ^{عالیم} لِنَفْسِهِ ^{بر نفس} فَالْعَالِمُ ^{و العالیم}

فِي الذِّكْرِ اللَّهِ حَيَاةُ الْقُلُوبِ فِي رِضَا اللَّهِ غَايَةُ الْمَطْلُوبِ
 فِي الطَّاعَةِ كُفْرُ الْأَرْبَابِ فِي الْعُيُوفِ عَنِ الدُّنْيَا دَرْكُ
 النَّجَاحِ فِي مُجَاهَدَةِ النَّفْسِ كَمَالُ الصَّلَاحِ فِي الْعَمَلِ
 لِذِي الْبَقَاءِ إِدْرَاكُ الْفَلَاحِ فِي الْمَوْتِ غِيْظَةُ الْوَدَّامَةِ
 فِي الْوَقْتِ حَسْرَةُ أَوْ مَلَامَةٍ فِي تَصَارُفِ الدُّنْيَا إِبْتِغَاءُ
 فِي السَّكُونِ إِلَى الْغَفْلَةِ إِعْتِبَارُ فِي كُلِّ نَفْسٍ نَوْتُ فِي كُلِّ
 وَقْتٍ مَوْتُ فِي كُلِّ حُظَّةٍ أَجَلٌ فِي كُلِّ وَقْتٍ عَمَلٌ فِي
 كُلِّ نَظَرَةٍ عِبْرَةٌ فِي كُلِّ تَجَرُّبَةٍ مَوْعِظَةٌ فِي كُلِّ أَعْيُنِ
 اسْتِبْطَاءُ فِي كُلِّ حُجَّةٍ اخْتِيَارُ فِي كُلِّ حَسَّةٍ مَثْوَبَةٌ
 فِي كُلِّ سَيِّئَةٍ عَقُوبَةٌ فِي الصَّبْرِ لَطْفٌ فِي الزَّمَانِ الْعَبْرُ
 فِي تَصَارُفِ الْقَضَاءِ عِبْرَةٌ لِأَبْلِ الْأَبَابِ وَالْهَيَّ فِي الْفُلَاةِ

عام

ندامة

الْغِنَا فِي الْحَرَصِ الْعِنَاةُ فِي تَصَارُفِ الْأَخْوَالِ تَعْرِفُ جَاهُ
 الرِّجَالِ فِي غُرُورِ الْأَمَالِ انْقِضَاءُ الْأَجَالِ فِي الشَّدَةِ
 يُخَيِّرُ الصَّدِيقَ فِي الصِّيقِ يَتَبَيَّنُ حَسَنُ مُوَاسَاةِ الرَّقِيقِ
 فِي الْوَحْدَانِ تَكُونُ فَضْلَةُ الشُّكْرِ فِي الْبَلَاءِ جَزَاءُ فَضْلَةٍ
 الْقَبْرِ فِي حِفْظِ الظَّاهِرِ رَاحَةُ الْبَتْرِ وَتَحْصِينُ الْقَدْرِ
 فِي السَّكِينَةِ اسْتِظْهَارُ فِي الْعَجَلِ عَنَاءُ فِي السَّخَاءِ الْحَبَّةُ فِي الشَّخْ
 السَّبَّةُ فِي الْجَمْرِ الطَّغْيَانُ فِي الْعَدْلِ الْإِحْسَانُ فِي
 التَّسْلِيمِ الْإِيمَانُ فِي التَّوَكُّلِ حَقِيقَةُ الْإِيْقَانِ فِي الشُّكْرِ النِّعَمُ
 دَوَامُهَا فِي كُفْرِ النِّعَمِ زَوَالُهَا فِي صَلَاحِ الرَّحْمِ حِرَاسَةُ النِّعَمِ
 فِي قَطِيعَةِ الرَّحْمِ حُلُولُ النِّعَمِ فِي لُزُومِ الْحَيِّ تَكُونُ السَّعَادَةُ
 فِي الشُّكْرِ تَكُونُ الزَّيَادَةُ فِي الْعَدْلِ صَلَاحُ الْبَرِّيَّةِ

العن

فِي الْجَمْعِ هَلَاكُ الرَّعِيَّةِ • فِي الدُّنْيَا عَمَلٌ وَلَا حِسَابٌ • فِي
 خُلَاصِ الْأَعْمَالِ تَنَافُسٌ إِلَى النَّهْيِ وَالْإِلْبَابِ • فِي الْآخِرَةِ
 حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ • فِي الْآفِتَاءِ بَسْنَةُ اللَّهِ وَثَبَاتُ الدُّوَلِ
 فِي كُلِّ مَعْرُوفٍ إِحْسَانٌ • فِي كُلِّ صَنِيعَةٍ امْتِنَانٌ • فِي الْغَيْبِ
 الْعَجَبُ • فِي الْغَضَبِ الْعَطَبُ • فِي الْحَرْصِ الشَّقَاءُ وَالنَّصَبُ
 فِي الْمَوْتِ رَاحَةُ السَّعْدَاءِ • فِي الدُّنْيَا رَعْبَةُ الْأَشْقِيَاءِ
 فِي الْإِنْفِرَادِ عِبَادَةُ اللَّهِ كُفْرًا لِمَا بَاحَ • فِي عَزَالِ أَبْنَاءِ
 الدُّنْيَا جَمَاعُ الصَّلَاحِ • فِي الْعَوَافِ شَاوٍ أَوْ مَرُوحٍ • فِي
 كُلِّ بَرٍّ شُكْرٌ • فِي كُلِّ نَمَةٍ أَجْرٌ • فِي الْمَوَاطِنِ جَلَاءُ الصُّدُورِ
 فِي خُلَاصِ النَّيِّاتِ نَجَاحُ الْأُمُورِ • فِي الضِّيقِ وَالشَّدَةِ
 يَنْظُرُ حُسْنَ الْمَوَدَّةِ • فِي احْتِقَابِ الْمَطَالِمِ خِرْوَالُ الْقُدْرَةِ

فِي سَعَةِ الْأَخْلَاقِ كُفْرًا لِمَا بَاحَ • فِي حُسْنِ الْمَطَالِحِ
 يَرْغَبُ الرِّفَاقُ • فِي خِلَافِ النَّفْسِ شِدْهَا • فِي طَاعَةِ النَّفْسِ
 غِيهَا • فِي الْأَسْتِشَارَةِ عَيْنُ الْهُدَايَةِ • فِي طَاعَةِ الْهَوَى كُلُّ
 الْغَوَايَةِ • فِي تَعَايُفِ الْأَيَّامِ مُغْنِيٌّ لِلْأَنَامِ • فِي مَطَالِمِ الْعِبَادِ
 احْتِقَابُ الْأَيَّامِ • فِي الْقُرْآنِ بِنَاءٌ مَا بَيْنَكُمْ وَخَيْرٌ مَا بَعْدَكُمْ
 وَحُكْمٌ مَا بَيْنَكُمْ • فِي الْعَدْلِ سَعَةٌ وَمَنْ ضَاقَ عَلَيْهِ الْعَدْلُ
 فَالْجَمْعُ عَلَيْهِ أَضْيَقُ • فِي السَّفَةِ وَكَثْرَةِ الْمَزَاجِ الْخُرْقُ • فِي حَمْلِ
 عِبَادِ اللَّهِ عَلَى أَحْكَامِ اللَّهِ اسْتِيفَاءُ الْحَقُوقِ وَكُلُّ الرِّفْقِ
 فِي الْعِجْلَةِ النَّدَامَةُ فِي الْإِنَاءِ السَّلَامَةُ • فِي كُلِّ شَيْءٍ نَيْمٌ الشَّرَفُ
 فِي حَمْلِ الْمَوْسِرِ الْأَيُّ فِي صَنَائِعِ الْمَعْرِفِ الْمَطَالِحُ الْمَعْلُومَاتُ
 فِي خِلَافِ النَّفْسِ شِدْهَا • فِي طَاعَةِ النَّفْسِ
 غِيهَا • فِي الْأَسْتِشَارَةِ عَيْنُ الْهُدَايَةِ • فِي طَاعَةِ الْهَوَى كُلُّ
 الْغَوَايَةِ • فِي تَعَايُفِ الْأَيَّامِ مُغْنِيٌّ لِلْأَنَامِ • فِي مَطَالِمِ الْعِبَادِ
 احْتِقَابُ الْأَيَّامِ • فِي الْقُرْآنِ بِنَاءٌ مَا بَيْنَكُمْ وَخَيْرٌ مَا بَعْدَكُمْ
 وَحُكْمٌ مَا بَيْنَكُمْ • فِي الْعَدْلِ سَعَةٌ وَمَنْ ضَاقَ عَلَيْهِ الْعَدْلُ
 فَالْجَمْعُ عَلَيْهِ أَضْيَقُ • فِي السَّفَةِ وَكَثْرَةِ الْمَزَاجِ الْخُرْقُ • فِي حَمْلِ
 عِبَادِ اللَّهِ عَلَى أَحْكَامِ اللَّهِ اسْتِيفَاءُ الْحَقُوقِ وَكُلُّ الرِّفْقِ
 فِي الْعِجْلَةِ النَّدَامَةُ فِي الْإِنَاءِ السَّلَامَةُ • فِي كُلِّ شَيْءٍ نَيْمٌ الشَّرَفُ

فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ **فَاعِلُ الشَّرِّ شَرٌّ مِنْهُ** **فَكَرُّ الْعَاقِلِ هِدَايَةٌ**
 كنده خیر بهتر است از خیر کننده بدتر است از بدی اندیشه عاقل راه یابیست
فَكَرُّ الْجَاهِلِ غَوَايَةٌ **فَقْدُ الْأَجَةِ غُرْبَةٌ** **فَعَلُ الشَّرِّ مَسَبَةٌ**
 اندیشه نادان گمراهیست کم کردن آفتاب غریبیست کردار بد عفتست
فَقْدُ الْعَقْلِ شَقَاءٌ **فَوْتُ الْغِنَا غِنْمَةٌ** **الْإِكْلَاسُ وَحْدَةٌ**
 کم کردن بیخوشیست از دست دادن تراشیدگیست بخش نیکوکاریست و پشیمانیست
الْحَمِيُّ **فَقْدُ الْبَصَرِ أَهْوَنُ مِنْ فَقْدِ الْبَصِيرَةِ** **فَكَرُّ سَاعَةٍ**
 آهنگن نایافتنی دیدن آن نترس از نایافتنی چنانچه اندیشه سستیست
فَصِيرَةُ خَيْرٍ مِنْ عِبَادَةِ طَوِيلَةٍ **فَضْلُ الرَّجُلِ يَعْرِفُ مِنْ قَوْلِهِ**
 کردار نیکو بهتر است از پرستش روزگار دراز افزونی مرد شنیده شود از گفتار او
فَخَرُّ الْمَرْءِ بِفَضْلِهِ لَا بِأَصْلِهِ **فَازِ مَنْ أَصْلَحَ عَمَلُ يَوْمِهِ وَأَسَدَّدَتْ**
 سرافرازی مرد بفضلی است نه بصل او فروز کارش کسی که بدست آورده را در روز خود او داد
قَوَائِمُ أَمْرِهِ **فَازِ مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ وَمَلَكَ دَوَائِي نَفْسِهِ**
 قوام امور او فروز کارش کسی که بدست یافت بر آرزوی خود و خوار نشد خواهشهای نفس خود را
فَقْدُ الْوَلَدِ حَرْقُ الْكَبِدِ **فَقْدُ الْأَخَوَانِ مَوِيْهُ الْجِلْدِ**
 نایافتن و کم کردن فرزند کوبیدن کبد است کم کردن برادران سست کننده پوست است
فَكَرُّكَ يَهْدِيكَ إِلَى الرَّشَادِ وَبِحَدِّكَ عَلَى إِصْلَاحِ الْمَعَادِ
 اندیشه تو راه می دهد تو را به سوی راه درست و برانه ترا به سختی کار آخرت
فَعَلُ الْخَيْرِ ذَخِيرَةٌ **بَاقِيَةٌ وَتَمَرَةٌ** **فَكَرُّ الْمَرْءِ مِثْلُ عَمَلِهِ**
 کار خیر بکلی از وی باقی ماند و میوه است اندیشه مرد مانند عمل او است
شَرُّهُ حَسَنُ عَمَلِهِ مِنْ قَبْلِهِ **فَقْرُ النَّفْسِ شَرُّ الْفَقْرِ** **فَاقْدُ الْبَصِيرَةِ**
 بدترین او حسن کار او از پیش از او فقر نفس بدتر است از فقر اندیشه او را از دست دادن

قام

سَيُّئُ النَّظَرِ **فَقْرُ الْحَقِّ لَا يُغْنِيهِ الْمَالُ** **فَاقْدُ الدِّينِ مُتَرَدِّدٌ فِي**
 بدترین نگاه فقر حقیقت را نجات نمی دهد از فقر دین سست شده دین از دست دادن در
الْفِكْرِ وَالضَّلَالِ **فَسَادُ الدِّينِ الطَّعَنُ** **فَسَادُ الْعَقْلِ الْأَعْيَانُ**
 اندیشه سرگردانیست تباهی دین تخطیست تباهی عقل حقیقتهاست
بِالْحُدُوعِ **فَسَادُ النَّفْسِ الْهَوَى** **فَسَادُ الدِّينِ الدُّنْيَا** **فَسَادُ**
 تباهی روحیست تباهی نفس شهوات است تباهی دین دنیا است تباهی
الْأَمَانَةِ طَاعَةُ الْحَيَاةِ **فَازِ مَنْ تَجَلَّبَّى الْوَفَاءَ وَادَّرَعَ الْأَمَانَةَ**
 امنیت نجات است فروز کارش کسی که در پند و اندرز است و دور کرد امانت را
فَسَادُ الْبَهَاءِ الْكَذِبُ **فَلْيَصُدِّقْ رَأْيَ أَهْلِهِ وَلْيُحْضِرْ عَقْلَهُ**
 تباهی بختیست تباهی بختیست پس باید که راست گوید بر کسی که آید و حاضر کند عقل خود را
وَلَكِنْ مِنْ أَنْبَاءِ الْأَخْبَةِ فَمَنْهَا قَدَمٌ وَالْيَمَانَةُ تَقِلُّ **فَضِيلَةُ**
 و اما از اخبار از آفرینش پس از آفرینش آمده است و پستی آفرینش است افزونی
السَّادَةِ حُسْنُ الْعِبَادَةِ **فَضِيلَةُ الْعَقْلِ الرَّهَادَةُ** **فَضِيلَةُ**
 پستی پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست
الْإِنْسَانِ بِذَلِكَ الْأَخْلَاقِ **فَضِيلَةُ السُّلْطَانِ عِلْمُهُ بِالْمُلْكَ**
 پستی انسان به آن اخلاق است پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست
فَضِيلَةُ الرَّئِيسَةِ حُسْنُ السِّيَاسَةِ **فَضْلُ فِكْرٍ وَتَفْهِمِ الْجَمْعِ**
 پستی پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست
مِنْ فَضْلِ تَكْرَارِ وَدِرَاسَةِ **فُطْنَةُ الْمَوَاعِظِ تَدْعُو إِلَى الْحَذَرِ**
 از افزونی تکرار و مطالعه پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست پستیست
فَاتَعْظُوا بِالْعِبَرِ وَاعْتَبِرُوا بِالْغَيْرِ وَانْتَفِعُوا بِالْتَذَكُّرِ **فَكَرُّكَ فِي الطَّاعَةِ**
 پس توبه کنید از عبرت و بیاموزید از غیر و نفع بگیرید از تذکره توبه کنید در طاعت

سعی النظر

يَدْعُوكَ إِلَى الْعَمَلِ بِهَا • فَكُرْكَ فِي الْمَعْصِيَةِ بِحُدُوكَ عَلَى الْوَقْعِ
 فِيهَا • فَكُرْتُمْ تَكَلَّمَ تَسَلَّمَ مِنَ الذَّلِيلِ • فَقَدَانِ الرَّؤُسَاءِ أَهْوَنُ
 مِنْ رِيَاةِ الْفِيلِ • فَفَرُّوا إِلَى اللَّهِ سَجَّاتَهُ وَلَا تَفِرُوا مِنْهُ
 فَإِنَّهُ مُدِيرُكُمْ وَلَنْ يُخْرِجَهُ فَيَا هَا حَسْرَةً عَلَى دِينِي غَفَلَةً أَنْ
 يَكُونَ عَمْرٌ عَلَيْهِ حُجَّةٌ وَأَنْ تُؤَدِّيَهُ أَيَّامُهُ إِلَى شَقْوَةٍ فَرُّوا
 كُلَّ الْفَرَارِ مِنَ اللَّئِيمِ الْآخِيقِ • فَرُّوا كُلَّ الْفَرَارِ مِنَ الْفَاجِرِ الْفَا
 فَضَائِلُ الطَّاعَاتِ تُبَلِّغُ رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ • وَقَالَ عَلَيْهِ
 السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ أَتَى عَلَيْهِ • فَتَأَخَّرَ مِنْهَا دَلِيلُ فَلَوَاتِ
 دَفَاعِ مَعْضَلَاتِ • فَضِيلَةُ الْعِلْمِ الْعَلِيِّ • فَضِيلَةُ الْعَمَلِ الْخَالِصِ
 فِيهِ • فَارْقَ مِنْ فَارِقِ الْحَقِّ إِلَى غَيْرِهِ وَدَعُهُ وَمَا رَجَى لِقَائِهِ
 فَانْ بِالْفَضِيلَةِ مَنْ غَلَبَتْ غَضَبُهُ وَمَلَكَ تَوَانُجُ شَهْوَاهِهِ • فَعَلْ

الرِّيَّةَ عَارًا وَالْوُقُوعَ بِالْفَيْتَةِ نَارًا • فَإِنْ مَنْ كَانَتْ شِمْنُهُ الْإِعْيَا
 وَتَجَنَّبَتْ الْأَسْطِطَهَارَ • قَوَتْ لَهَا حَاجَةُ خَيْرٍ مِنْ طَلَبِهَا مِنْ غَيْرِ
 أَهْلِهَا • فَأَلْقُوا لَاهِيَةً عَنْ رُسْدِهَا فَاسِيَةً عَنْ حَطِّهَا سَائِلَةً
 فِي غَيْرِ مَضَارِهَا كَانَتْ الْمُخَيَّ سَوَاهَا وَكَانَ الْخَطَّ فِي آخِرِ دُنْيَا
 فَانْ بِالسَّعَادَةِ مَنْ أَخْلَصَ الْعِبَادَةَ • فَعَلِ الْمَعْرُوفَ وَاجْتَنَبِ
 الْمَلْهُوفَ وَاقْرَأِ الصُّوْفَ الْكَاتِبَةَ السِّيَادَةَ • فَافَةُ الْكَرِيمِ أَحْسَنُ
 مِنْ غَنَاءِ الْكَلِيمِ • فَقَدْ لِيْلَامُ رَاحَةَ الْأَلَامِ • فَاسْمَعُوا أَيُّهَا
 النَّاسُ وَعُودُوا وَاحْضَرُوا أَذَانَ قُلُوبِكُمْ تَفَهَّمُوا • فَتَفَكَّرُوا
 أَيُّهَا النَّاسُ وَبَصِّرُوا وَاعْبَرُوا وَانْظُرُوا قِسْ وَدُوا لِلْآخِرَةِ
 تَسَعَّدُوا • فَيَا هَا سَوَاعِظُ شَافِيَةٍ لَوْ صَادَقَتْ قُلُوبًا بَارِكِيَةً
 وَأَسْمَاعًا وَاعِيَةً وَأَلْسِنَةً عَالِيَةً • فَاتَّقُوا اللَّهَ تَقَةً مَنْ أَنْصَبَ

عَنْ وَجَلْ قَاتِقُوا اللَّهَ تَعَبَهُ مَنْ نَظَرَ فِي كَرَمِ الْمَوْلَى وَمَا قَبْلَهُ
 الْمَصْدَرُ وَمَنْعَهُ الْمَرْجِعُ فَتَدَارَكَ فَايُطِ الزَّلِيلُ وَأَسْتَكْرَمُ مِنْ
 ضَالِحِ الْعَمَلِ فَالْأَرْوَاحُ مِنْ رَهْنَةٍ ثَقِيلِ أَعْيَانُهَا مَوْقِفُهُ يَتَعَبُ
 أَنْبَاءُهَا لَا تَسْتَرَادُ مِنْ ضَالِحِ عَمَلِهَا وَلَا تَسْتَعِينُ مِنْ سَيِّئِ نَزْلِهَا
 وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ الْأَخْرَجِينَ بِالْمَعْرُوفِ وَالْمُتَاهِدِ
 عَنِ الْمُنْكَرِ فَمِنْهُمْ الْمُنْكَرُ الْمُنْكَرُ بِيَدِهِ وَلِسَانُهُ وَقَلْبُهُ نَذْلُكَ
 الْمُسْتَكْمَلُ لِحُصَالِ الْخَيْرِ فَمِنْهُمْ الْمُنْكَرُ بِلِسَانِهِ وَقَلْبُهُ وَالتَّارِكُ
 بِيَدِهِ فَذَلِكَ الْمَتَمَسِّكُ بِخَصْلَتَيْنِ مِنْ خَصَالِ الْخَيْرِ وَمُضْئِعُ
 خَصْلَةٍ وَفِيهِمُ الْمُنْكَرُ بِلِسَانِهِ وَالتَّارِكُ بِلِسَانِهِ وَبِيَدِهِ نَذْلُكَ
 مُضْئِعُ أَشْرَفِ الْخَصْلَتَيْنِ مِنَ الثَّلَاثِ وَمَتَمَسِّكٌ بِوَاحِدَةٍ وَفِيهِمُ
 تَارِكٌ لِأَكْبَرِ الْمُنْكَرِ بِلِسَانِهِ وَلِسَانُهُ وَبِيَدِهِ نَذْلُكَ مِتَّ خَلَاءَ

وَمَنْعَهُ الْمَرْجِعُ فَتَدَارَكَ فَايُطِ الزَّلِيلُ وَأَسْتَكْرَمُ مِنْ
 ضَالِحِ الْعَمَلِ فَالْأَرْوَاحُ مِنْ رَهْنَةٍ ثَقِيلِ أَعْيَانُهَا مَوْقِفُهُ يَتَعَبُ
 أَنْبَاءُهَا لَا تَسْتَرَادُ مِنْ ضَالِحِ عَمَلِهَا وَلَا تَسْتَعِينُ مِنْ سَيِّئِ نَزْلِهَا
 وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ الْأَخْرَجِينَ بِالْمَعْرُوفِ وَالْمُتَاهِدِ
 عَنِ الْمُنْكَرِ فَمِنْهُمْ الْمُنْكَرُ الْمُنْكَرُ بِيَدِهِ وَلِسَانُهُ وَقَلْبُهُ نَذْلُكَ
 الْمُسْتَكْمَلُ لِحُصَالِ الْخَيْرِ فَمِنْهُمْ الْمُنْكَرُ بِلِسَانِهِ وَقَلْبُهُ وَالتَّارِكُ
 بِيَدِهِ فَذَلِكَ الْمَتَمَسِّكُ بِخَصْلَتَيْنِ مِنْ خَصَالِ الْخَيْرِ وَمُضْئِعُ
 خَصْلَةٍ وَفِيهِمُ الْمُنْكَرُ بِلِسَانِهِ وَالتَّارِكُ بِلِسَانِهِ وَبِيَدِهِ نَذْلُكَ
 مُضْئِعُ أَشْرَفِ الْخَصْلَتَيْنِ مِنَ الثَّلَاثِ وَمَتَمَسِّكٌ بِوَاحِدَةٍ وَفِيهِمُ
 تَارِكٌ لِأَكْبَرِ الْمُنْكَرِ بِلِسَانِهِ وَلِسَانُهُ وَبِيَدِهِ نَذْلُكَ مِتَّ خَلَاءَ

يَا عَجَبًا وَمَا لِي لَا أَعْجَبُ مِنْ خَطَاةِ هَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى اخْتِلَافِ
 حُجَّتِهَا فِي دِيَانَاتِهَا لَا تَقْتَصُونَ أَثَرِي نَبِيٍّ وَلَا تَقْتَدُونَ بِعَمَلِي
 وَلَا يُؤْمِنُونَ بِغَيْبٍ وَلَا يَعْقُونَ عَنْ غَيْبٍ يَعْلُونَ فِي الشُّهُاتِ
 وَلَيْسُوا فِي الشُّهُاتِ الْمَعْرُوفِ فِيهِمْ مَا عَرَفُوا وَالْمُنْكَرِ
 فِيهِمْ مَا أَنْكَرُوا وَمَنْعَهُمْ فِي الْمُعْضَلَاتِ إِلَى أَنْفُسِهِمْ وَتَعَمُّهُمْ
 فِي الْمُبْهَاتِ عَلَى الرِّبَايَةِ كَانَ كَلَامُهُمْ إِمَامٌ نَفْسُهُ قَدْ أَخَذَ
 فِيمَا يَنْبَغِي بَغْيٍ وَثِقَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلَا أَسْبَابٍ مُحْكَمَاتٍ
 فَرَضَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيرًا مِنَ الشِّرْكِ وَالصَّلَاةِ
 تَنْزِيهَا عَنِ الْكِبَرِ الزَّكَاةَ تَسْبِيًا لِلتَّرَفِ وَالصِّيَامَ ابْتِلَاءً
 لِاخْتِلَافِ الْحَقِّ وَالْحُجَّةَ تَقْوَةً لِلدِّينِ وَالْجِهَادَ غَرًّا لِلْإِسْلَامِ
 وَالْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ مَصْلَحَةً لِلْعَوَامِ وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ دَعَا

يَا عَجَبًا وَمَا لِي لَا أَعْجَبُ مِنْ خَطَاةِ هَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى اخْتِلَافِ
 حُجَّتِهَا فِي دِيَانَاتِهَا لَا تَقْتَصُونَ أَثَرِي نَبِيٍّ وَلَا تَقْتَدُونَ بِعَمَلِي
 وَلَا يُؤْمِنُونَ بِغَيْبٍ وَلَا يَعْقُونَ عَنْ غَيْبٍ يَعْلُونَ فِي الشُّهُاتِ
 وَلَيْسُوا فِي الشُّهُاتِ الْمَعْرُوفِ فِيهِمْ مَا عَرَفُوا وَالْمُنْكَرِ
 فِيهِمْ مَا أَنْكَرُوا وَمَنْعَهُمْ فِي الْمُعْضَلَاتِ إِلَى أَنْفُسِهِمْ وَتَعَمُّهُمْ
 فِي الْمُبْهَاتِ عَلَى الرِّبَايَةِ كَانَ كَلَامُهُمْ إِمَامٌ نَفْسُهُ قَدْ أَخَذَ
 فِيمَا يَنْبَغِي بَغْيٍ وَثِقَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلَا أَسْبَابٍ مُحْكَمَاتٍ
 فَرَضَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيرًا مِنَ الشِّرْكِ وَالصَّلَاةِ
 تَنْزِيهَا عَنِ الْكِبَرِ الزَّكَاةَ تَسْبِيًا لِلتَّرَفِ وَالصِّيَامَ ابْتِلَاءً
 لِاخْتِلَافِ الْحَقِّ وَالْحُجَّةَ تَقْوَةً لِلدِّينِ وَالْجِهَادَ غَرًّا لِلْإِسْلَامِ
 وَالْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ مَصْلَحَةً لِلْعَوَامِ وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ دَعَا

الذَّاكِرُونَ وَبَقِيَ النَّاسُونَ وَالْمُنَاسُونَ قَدْ قَادَ إِلَيْكُمْ أَنْزَامَهُ

الحين واسْخَلَقْتُ عَلَى قُلُوبِكُمْ ۝ اَقْبَالُ الدِّينِ قَدْ تَصَافَتْ

عَلَيْ جَبِّ الْأَجَلِ وَرَفَضِ الْأَجَلِ نَدَطَلَعَ طَالِعٌ وَلَمَعَ لَامِعٌ
برجیک بر دوشی حرکت بر کنن از دوش حرکت بر کنن از دوش حرکت

وَلَا حِلاَحَ لِإِلَاحٍ وَاعْتَدِلْ مَا بَيْنَ يَدَيْهِ
قَدْ صَاحَ دِينُ أَحَدِكُمْ لِقَعَّةٍ

عَلَى لِبَاسِهِ صَنِيعٌ مِّنْ فِرْعَ مِّنْ عَمَلِهِ وَأَحْمَدُ رِضَا سَيِّدِهِ

قَدْ يَكِبُ الرَّجُلُ عَلَى نَفْسِهِ عِنْدَ شِدَّةِ الْبَلَاءِ بِمَا لَمْ يَفْعَلْهُ

قَدْ آمَنَ بِالْذِّنِّ مَا كَانَ حُلُومًا وَكَدَرُهَا مَا كَانَ صَفْعًا
یعنی که تخت از دنیا بجز بود و بزه که از دنیا بجز بود

وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ الْمُنَافِقِينَ قَدْ أَعَدَّوْا

لِكُلِّ حَقٍّ بَاطِلًا • وَلِكُلِّ ظَالِمٍ مَّالِدًا • وَلِكُلِّ حَقٍّ حَقٌّ

لَا تَلَا وَلَا كُلَّ بَابٍ مُفْتَحًا • وَلِكُلِّ لَيْلٍ صَبَاحًا •

تَزِنْتَ الدُّنْيَا بِغُرُوبِهَا وَغَرَّتْ بِزِينَتِهَا

بِزَلَالٍهَا وَأَنَا خَيْرٌ بِكَ لَا كَلِمَا ۝ قَدْ أَهْمَلُوا فِي طَلَبِ الْخُرْجِ
 بگفتن خود را خرابتر از تو و من بهتر از تو نیامده ام در طلب خروج
 بجهنم که اهل بیتند در جستجوی راه بر آن

وَهْدُوا سَبِيلَ الْمُنْجِ قَدْ شَخَّصُوا عَنْ مُسْتَقَرِّ الْأَحْدَاثِ وَصَارُوا

إِلَى مَقَامِ الْحِسَابِ وَأُقِيمَتِ عَلَيْهِمُ الرِّجَالُ قَدَسًا اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْعَالَمِينَ

وَعَلِمَ أَعْمَالَكُمْ وَكَتَبَ أَجَالَكُمْ • تَذَحَّاصُوا بِحَارِ الْفِتَنِ وَاخْذُوا

بِالْبَيْدِ دُونَ الشَّيْنِ وَتَوَغَّلُوا الْجَهْلَ وَأَطْرَحُوا الْعِلْمَ وَ

فَالسَّلَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ ذَمَّهُ قَدْ خَرَفَ

الشَّوَاتِ عَقْلُهُ وَأَمَاتُ قَلْبُهُ وَوَهَتْ عَلَيْهَا نَفْسُهُ قَالَ
 آموز وای هوش اورا دمیازید دل اورا و اشتیخت بر خود نفس اورا که حضرت

عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَيٍّ مِنْ أَثْنَى عَلَيْهِ
 قَدْ أَجْلَعَ عَقْلَهُ وَأَمَاتَ
 بر و باد سلام خدا در حق آن کسی که زنده است و در حق او
 به تحقیق که زنده است و در حق او که عقل خود را

شهوته و اطاع ربه و عصي نفسه قد اصبحنا في زمان

عَنُودٍ وَدَهْرٍ كُنُودٍ بَعْدُ فِيهِ الْحُسْنُ مِثْلًا وَزِدَادُ الظَّالِمِ فِيهِ

عَنْ أَقْوَامٍ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ بَصَائِرُ فَسَوَّاهُ وَحَدَّثُوا بِهِ أَثَارَ مَنْ لَهُ الْهَادِي

تَأْتِيهَا أَقْبَلَتْ إِلَيْهِ • قُولُوا الْحَقَّ تَعْمَلُوا وَاسْكُنُوا عَنِ الْبَاطِلِ
 خدایان که در پیشگاه او می آیند • بگویند حق را و از باطل دور شوند
 تَسْلَمُوا • قَدِّمُوا خَيْرًا تَعْمَلُوا وَاخْلَصُوا أَعْمَالَكُمْ تَسْعَدُوا
 ای مسلمانان • بهترین کار را بکنید و اعمال خود را خلص کنید تا شاد شوید
 قُدِّرَتْكَ عَلَى نَفْسِكَ أَفْضَلُ الْقُدْرَةِ وَامْرُئُكَ خَيْرُ الْأَمْرِ
 توانایی تو بر نفس خود از توانایی دیگران است و مرد تو بهترین مرد است
 قُوَّةُ سُلْطَانِ الْحِجَّةِ أَكْثَرُ مِنْ قُوَّةِ سُلْطَانِ الْقُدْرَةِ
 نیروی داری تحت و در راه حج از نیروی داری در قدرت است
 قَطِيعَةُ الرَّحْمِ مِنْ أَفْجِ الشِّمِّ • قَطِيعَةُ الرَّحْمِ تَنْزِيلُ النِّعَمِ قَطْعُ
 برهه داری از رحمت حقین که در آفتاب است برهه داری از رحمت حقین که در آفتاب است
 الْعِلْمُ عِنْدَ الْمُتَعَلِّلِينَ • قَرِيبُ السُّوءِ شَرُّ قَرِيبٍ وَدَاءُ الْيَوْمِ
 دانش نزد متعللین • نزدیک بدی شریک نزدیک است و داء امروز
 دَاءُ دَفِينٍ • قَطِيعَةُ الْجَاهِلِ تَعْتَدِلُ صِلَةَ الْعَاقِلِ قَبْحُ
 داء پنهان • برهه داری نادان را با برهه داری عاقل برابری
 عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ حَسَنِ جَاهِلٍ • قَطِيعَةُ الْعَاقِلِ لَكَ بَعْدَ فُتَادِ
 عاقل بهتر است از خوب نادان • برهه داری خودمند بهتر است از برهه داری نادان
 الْحِيلَةُ فِيكَ • قَصْرٌ مِنْ حِرْصِكَ وَقِفْ عِنْدَ الْمَقْدُومِ لَكَ
 چاره در تو • کونا کن آنرا از خود و بایست نزد امده شده هرگز
 مِنْ مِرْمَرِكَ تُحْرِزُ دِينَكَ • قَرِيبُ الشُّوْءِ مَرِيضُ النَّفْسِ
 از مروارید تو نجات داری دین خود را • نزدیک بدی بیمار نفس است
 مَغْلُولُ الْعَقْلِ • قَصْرٌ وَالْأَمَلُ وَخَافُوا بَغْتَةَ الْأَجَلِ وَبَادُوا
 مغلول عقل • کونا کن و امید و بترسید از بخت ناگهانی اجل و بگریزید

قلوب العباد الظاهر و الباطن
 دلهای بندگان ظاهر و باطن
 قلوب العباد الظاهر و الباطن
 دلهای بندگان ظاهر و باطن

صَالِحِ الْعَمَلِ • قَلِيلُ الْمَقَالِ وَفَصْلُ الْأَمَّاكِ • قَلِيلُ الْأَمَّاكِ
 برادر دین • کم کن گفتار را و فصل کن امماریات • کم کن امماریات
 تَخْلُصُ لَكَ الْأَعْمَالُ • قَدِّمُوا أَنْفُسَكُمْ بِالْمُحَاسَبَةِ وَأَمْلِكُوا
 نجات یابد از کارها • بهترین خود را بکنید با محاسبه و بکنید
 بِالْمُخَالَفَةِ • قَلِيلُ الدُّنْيَا يَذْهَبُ بِكُنْهِ الْأَخِرَةِ وَقَالَ
 با مخالفت • کم کن دنیا را که ببرد بکنش آخرت و گفت
 عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي تَوْحِيدِ اللَّهِ تَعَالَى • قَرِيبٌ مِنَ الْأَشْيَاءِ
 بر او سلام خدا در توحید خدای تعالی • نزدیک از چیزها
 غَيْرُ مُلَائِمٍ بَعِيدٌ مِنْهَا غَيْرُ مُبَالِغٍ • قَوَامُكَ بِالْيَقِينِ
 دور است از پیروی دور از دوری که بگویند • قوامت تو با یقین
 فَإِنَّهُ أَفْضَلُ الدِّينِ • قَصْرُ أَمَلِكَ قَرِيبٌ أَجَلَكَ • قَالُوا
 پس اگر کسی که آنرا از تو است • کونا کن امید خود را که نزدیک است مرگ تو • گفتند
 هَؤُلَاءِ رِبْعُكَ وَغَضَبُكَ بِحِلْمِكَ • قَضَاءُ الْكُلُوبِ مِنْ أَفْضَلِ
 اینها ربه تو و خشم خود را به حلم خود • ادا کن از کینه ها از افضل
 الْمَكَارِمِ • قَابِلٌ بِالنَّاسِ فِي أَخْلَاقِهِمْ تَأْمِنَ عَوَالِيَهُمْ
 نیکو بدارد • نزدیک کن مردم را در اخلاق خود تا امان عوالت خود
 فَبِحِ الْخَضِرِ مِنْ حَرَجِ الْهَذَرِ • قَاوِمُ الشُّوْءِ بِالْقَمْعِ لَهَا تَطْفَرُ
 پس از سبزه از حرج زهره • برابری کن بدی با قمع خود که از او دور شود
 قَدِّمُوا بَعْضًا يَكُنْ لَكُمْ وَلَا تَخْلَفُوا كَلًّا فَيَكُونَ عَلَيْكُمْ • قَالُوا
 بهترین را بکنید برای خود و نگذارید کسالتی که بر شما باشد • گفتند
 أَهْلُ الْحِمِّ تَكُنْ مِنْهُمْ وَبَابُ أَهْلِ الشُّرْبِ عَنْهُمْ • قَصْرُ الْأَمَلِ
 اهل حم که از آنها است و باب اهل شرب از آنها • کونا کن امید

فَإِنَّ الْعُمْرَ قَصِيرٌ وَأَفْعَلُ الْخَيْرِ فَإِنَّ نِسْبَهُ كَثِيرٌ قَوَامُ الْعَيْشِ حَسَنٌ
 بخت بدی که عمر کوتاه و خیر کن که خیر اندک نزد خدا بسیار است قوام ایام که از خوشی
 التَّعْدِيرِ وَمِلَاكُهُ حُسْنُ التَّدْبِيرِ قُوَّةُ الْحِلْمِ عِنْدَ الْغَضَبِ
 تفریب و تدبیر و ملایمت و تدبیر و قوت ایستادگی در خشم و غضب
 أَفْضَلُ مِنَ الْقُوَّةِ عَلَى الْإِنْتِقَامِ قَدَمُ الدَّارِ عِوَاخِرُهَا
 آفریدن از استواری بر گزینش جوی پیش داری و درنگ زدن بر سر و پای و در آخر
 الْحَاسِرِ وَغَضُّوا عَلَى الْأَضْرَاسِ فَإِنَّهُ أَبْنَاءُ لِلْسُّيُوفِ عَنِ الْهَامِ
 و در آن بر دستان نهاده بر خنجر و خنجر بر دستان و نهاده از دگر
 قَدِيمُ الْإِخْتِيَارِ فِي اتِّحَادِ الْإِخْوَانِ فَإِنَّ الْإِخْتِيَارَ مَعْيَارُ نَفْسٍ
 بدی که در اتحاد دوستان و در کفایت و استواری بدی که در معیار نفس
 بَيْنَ الْإِخْتِيَارِ وَالْإِشْرَارِ قَدِيمُ الْإِخْتِيَارِ وَآخِرُ الْإِشْرَارِ
 میان ایستادگی و آشوب بدی که در ایستادگی و بدی که در آشوب
 فِي إِخْتِيَارِ الْإِخْوَانِ وَالْإِجْلَالِ الْأَضْرَاسِ إِلَى مُقَابَلَةِ الْأَشْرَارِ
 در ایستادگی دوستان و در ایستادگی آشوب را به مقابله آشوب
 قَلِيلُ الدُّنْيَا لَا يَدُومُ بَقَاؤُهُ وَكَثِيرُهَا لَا يَوْمُنُ بِلَاؤُهُ قَلِيلُ
 اندکی از دنیا و اندکی باقی ماندن و کثرت آن روزگار و اندکی بدی که
 مِنْ عَزِيٍّ بِاللَّذَاتِ الْإِمَّاكَانِ بِهَا هَلَاكُهُ قَلِيلٌ أَكْثَرُ مِنْ
 از عزیز و بدی که در لذات و بدی که در هلاکت و بدی که در کم است از
 فَضُولِ الطَّعَامِ الْإِزْمَةُ الْأَسْفَامُ قَبُولُ عُذْرِ الْمُجْرِمِ مِنْ
 از فضل طعام و بدی که در اسفام و قبول عذر مجرم از
 مَوَاجِبِ الْكِرَامِ وَمَحَاسِنِ الشِّمِّ قَبُولُ اقْدَامِ النِّعَمِ بِالْشُّكْرِ
 از مواجبات کرامت و محاسن شیم قبول اقدام نعمت با تشکر

فَمَا كَلَّ شَأْنٌ دِيمَرُ دُودٍ قَوَامُ الشَّرِيعَةِ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ
 پس بدی که شایسته دیمر دود قوام الشریعه امر بالمعروف و النہی
 عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَقَامَةُ الْحُدُودِ قَوَامُ الدُّنْيَا بِأَرْبَعِ عَالِمٍ يَعْلَمُ
 از منکر و قوام دنیا با چهار عالم که می داند
 وَجَاهِلٌ لَا يَسْتَنْكِفُ أَنْ يَعْلَمَ وَغَنِيٌ يَحْجُودُ بِمَالِهِ عَلَى الْفُقَرَاءِ
 و جاهل که استنکف از دانستن و غنی که با مال خود بر فقراست
 وَفَقِيرٌ لَا يَبِيعُ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاہِ فَإِذَا لَمْ يَعْمَلْ الْعَالَمُ بِعَمَلِهِ اسْتَشَفَّ
 و فقیر که نمی فروشد آخرت خود را با دنیا و اگر عالم عمل نکند بیمار شود
 الْجَاهِلُ أَنْ يَعْلَمَ وَإِذَا بَخِلَ الْغَنِيُّ بِمَالِهِ بَاعَ الْفَقِيرُ آخِرَتَهُ
 جاهل که نداند و اگر غنی با مال خود بخشد فقیر آخرت خود را بخرد
 بِدُنْيَاہِ قَلِيلُ الْغِنَاءِ أَكْرَمُ لِلنَّفْسِ وَأَدْوَمُ لِلصَّحَةِ قَلِيلُ
 با دنیا و اندکی از غنا عزیزتر برای نفس و دوامتر برای صحت و اندکی
 يَدُومُ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ مُنْقَطِعٍ قَلِيلُ الطَّمَعِ يُفِيدُ كَثِيرَ الْوَرَعِ
 دوام خیرتر از کثرت منقطع و اندکی طمع سودمند است برای کثرت ورع
 قَلِيلُ الْحِرْصِ رَاكِبُهُ قَلِيلُ الْقُنُوطِ صَاحِبُهُ قَصْرٌ وَالْأَمَلُ وَابَدُورَا
 اندکی حرص سوار و اندکی قنوط صاحب و قصر و امید و بادور
 الْعَمَلُ وَخَافُوا أَبْقَى الْأَجَلِ فَإِنَّهُ لَا يَرْجِي مِنْ رَجْعَةِ الْعُمْرِ مَا يَرْجَا
 عمل و خدایان بقیه اجل و بدی که در رجوع عمر و بدی که در رجوع عمر
 مِنْ رَجْعَةِ الزَّمَنِ مَا فَاثَ الْيَوْمِ مِنَ الزَّمَنِ رَجْعِي غَدَا يُرَادُّهُ
 از رجوع زمان و بدی که در رجوع روزگار و بدی که در رجوع روزگار
 وَمَا فَاثَ أَمْسٍ مِنَ الْعُمْرِ لَمْ يَرْجِ الْيَوْمَ رَجْعَهُ قُلُوبُ الرَّغْبَةِ
 و بدی که در رجوع امس از عمر و بدی که در رجوع امس از عمر و بدی که در رجوع امس از عمر

خَزَائِنُ رَأْعِيهَا فَمَا أَوْدَعَهَا مِنْ عَدْلٍ أَوْ جَوْرِ وَجَدَهُ
 خزانهای پنهانی را که در گنجینه او نهاده بود از عدل و ستم و جور و ستمی که در آنجا نهاده بود
 مَكْنِيٌّ كُلُّ طَامِعٍ أَيْمٍ كُلُّ حَرِيصٍ فَقِيرٌ كُلُّ شَرِّهِ
 پنهانی هر طامع و آرزومندی است هر حرص و آز و حرصی است هر شر و بدی است
 مَعْنًا كُلُّ مُسْتَلِمٍ مُوَفَّا كُلُّ مُعْتَمِدٍ عَلَى نَفْسِهِ مُلْفَا
 معنی است هر مستسلم و فرمانبردار است هر اعتماد کننده بر نفس خود افتاده است
 كُلُّ مَنْ كَبَّرَ حَقْبَهُ كُلُّ فَانٍ كَسِيرٌ كُلُّ رَاضٍ
 هر که بزرگش کرد حقبتش را هر فنا شده است هر که کفارش نموده است
 مُسْتَبِجٌ كُلُّ بَرٍّ حَسْبٍ كُلُّ حَسَنٍ مُبْتَلَانٍ كُلُّ فَانٍ
 استجاب کننده هر پرهیزگار است هر نیکوکاری است هر خوب و نیکوکاری است
 أَيْمٌ كُلُّ طَمِيعٍ مُكْرَمٌ كُلُّ غَاصٍّ مُتَأَمِّمٌ كُلُّ جَاهِلٍ
 آید هر طامع و آرزومندی است هر غاص و غرق شدن است هر نادان و جاهل است
 مُقْبُونٌ كُلُّ عَاقِلٍ مُخْرَوْنٌ كُلُّ غَافِيَةٍ إِلَى بَلَاءٍ
 مقبول و پذیرفته شده است هر عاقل و اندوخته کننده است هر غاف و غافل است
 كُلُّ شَقَاءٍ إِلَى خَلَاءٍ كُلُّ مُعْتَدٍ وَدُنْشَقِصٌ كُلُّ سَوْدٍ
 هر بد و بدبختی است هر بد و بدبختی است هر سود و سوداگری است

عام

منقوص

مُنْقَصٌ كُلُّ جَمْعٍ إِلَى شَتَاتٍ كُلُّ مُتَوَقِّعٍ كُلُّ ظَالِمٍ
 منقص و کم است هر جمعی که به شتات و پراکنده شدن است هر متوقع و متوقع کننده است هر ظالم و ستمگر است
 مُطْلُوبٌ كُلُّ غَالِبٍ بِالْشَّرِّ مُغْلُوبٌ كُلُّ مُنَافِقٍ مُرِيْبٌ
 مطلوب و مورد نیاز است هر غالب و برتر است هر مغلوب و شکست خورده است هر منافق و فریب دهنده است
 كُلُّ آتٍ قَرِيبٌ كُلُّ قَرِيبٍ دَانٌ كُلُّ أَمْرٍ بَاحٍ الدُّنْيَا
 هر آتی و نزدیک است هر قریب و نزدیک است هر امر و کار و دنیای دنیا است
 كُلُّ مَعْرُوفٍ أَحْسَانٌ كُلُّ مَاضٍ فَكَانَ لَمْ كُلُّ
 هر معروف و شناخته شده است هر ماضی و گذشته است هر که بود و نیست است
 آتٍ مَكَانٌ قَدْ كُلُّ ذِي رُتْبَةٍ سَنِيَّةٍ حَسُودٌ كُلُّ
 آتی و آینده است هر که در مرتبه و رتبه است هر حسود و حسودانه است
 شَيْءٌ يَمِيلُ إِلَى جَنْبِهِ كُلُّ شَيْءٍ يَنْفِرُ مِنْ ضِدِّهِ كُلُّ أَمْرٍ
 چیزی که به یک سو میل دارد هر چیزی که از دامن خود دور می شود هر امر و کار است
 يَمِيلُ إِلَى مِثْلِهِ كُلُّ طَيْرٍ يَأْوِي إِلَى شَكْلِهِ كُلُّ نَعِيمٍ
 میل و تمایل دارد هر پرنده که به یک شکل است هر نعم و نیکوکاری است
 دُونَ الْجَنَّةِ حَقُوقٌ كُلُّ نَعِيمٍ الدُّنْيَا يَتَوَرَّعُ كُلُّ
 غیر بهشت است هر نعم و نیکوکاری است هر نعم و نیکوکاری است
 عِلْمٌ لَا يُؤَيِّدُ عَقْلَ مِثْلِهِ كُلُّ عَزْلٍ لَا يُؤَيِّدُ دِينَ مَذَكَّةٌ
 علم و دانش است هر که به یک شکل است هر عزل و جدا کردن است
 كُلُّ يَوْمٍ يَسُوقُ إِلَى غَدِهِ كُلُّ إِنْسَانٍ مُوَاجِدٌ بِلِسَانِهِ
 هر روزی و هر روزی است هر انسان و مردمان است
 وَدِيدٌ كُلُّ شَيْءٍ فِيهِ حِلَّةٌ إِلَّا الْقَضَاءُ كُلُّ الْغَنَاءِ فِي
 دوست و دوستان است هر چیزی که در آن حله و حل است هر غنای و ثروت است

الْفُتَاةُ وَالرِّضَا • كُلُّ امْرِئٍ لَا فِي حَامِهِ • كُلُّ مُتَمَسِّحٍ صَعْبٍ
 مُنَالُهُ وَغَرَامُهُ • كُلُّ مُسَمِّيٍّ بِالْوَحْدَةِ غَيْرَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ قَلِيلٌ
 كُلُّ عَزِيزٍ غَيْرَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ جَلَّ جَلَالُهُ ذَلِيلٌ • كُلُّ فَكْرٍ يَدُورُ
 إِلَّا فَقْرَ الْحَقِّ • كُلُّ دَاءٍ يُدَاوِي إِلَّا سَوْءَ الْخَلْقِ • كُلُّ خَلْقٍ
 يَجْرِي إِلَى مَا لَا يَدْرِي كُلُّ امْرِئٍ عَلَى مَا قَدَّمَ قَادِمٌ وَمَا
 عَمَلٌ مَجْرِي • كُلُّ فَاوِجٍ عَفِيفٌ • كُلُّ قَوِيٍّ غَيْرَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 ضَعِيفٌ • كُلُّ مَالِكٍ غَيْرَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ مُمْلُوكٌ • كُلُّ مَخْلُوقٍ
 أَلْفَيْنِ خَلْقٍ وَشَكْوَكٌ • كُلُّ عَالِمٍ غَيْرَ اللَّهِ مُتَعَلِّمٌ • كُلُّ شَيْءٍ
 يَنْقُصُ عَلَى الْإِنْفَاقِ إِلَّا الْعِلْمُ • كُلُّ قَادِرٍ غَيْرَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 مُقَدُّورٌ • كُلُّ بَاطِنٍ عِنْدَ اللَّهِ جَلَّتْ أَلَاؤُهُ ظَاهِرٌ • كُلُّ
 سِرٍّ عِنْدَ اللَّهِ مُعْلَانِيَّةٌ • كُلُّ شَيْءٍ خَاضِعٌ لِلَّهِ • كُلُّ شَيْءٍ خَاشِعٌ

فویدی در ای بود • هر مردی را سنده است بر کس خود • هر کسی که بر او سخت
 جلا بپوشد آن را که بگوید نهان • هر چه نام یا فرست نهانی بر خدا یا کس از او
 هر عزیزی غیر از خدا که بگوید او بزرگتر است هر که او را بخوار
 هر مرد که در پیش کوی • هر دردی را که در کرده • هر مردی که در جوی
 بگذرد و در کار بگوید که در یاد کام خود • هر مردی که بگوید که در یاد
 بگوید که در یاد • هر کسی که در یاد • هر کسی که در یاد
 هر مردی که در یاد • هر مردی که در یاد • هر مردی که در یاد
 هر مردی که در یاد • هر مردی که در یاد • هر مردی که در یاد

كُلُّ غَالِبٍ غَيْرَ اللَّهِ مُغْلُوبٌ • كُلُّ طَالِبٍ غَيْرَ اللَّهِ مُطْلُوبٌ
 كُلُّ شَيْءٍ يَمْلِكُ مَا خَلَا طَرِيفَ الْحَكَمِ • كُلُّ شَيْءٍ يَحْسُنُ نَشْرَهُ أَمَانَةٌ
 وَإِنْ لَمْ يُسْتَكْتَمْ • كُلُّ مُقْتَصِرٍ عَلَيْهِ كَافٍ • كُلُّ مَا نَزَادَ
 عَلَى الْإِقْتِصَادِ انْشِرَافٌ • كُلُّ يَوْمٍ يُفِيدُكَ عِبْرًا أَنْ أَصْحَتَهُ
 فِكْرًا • كُلُّ سَارٍ الدُّنْيَا عَسَارٌ • كُلُّ مُعَاجِلٍ يَسْأَلُ إِلَّا
 كُلُّ مُوَجِّلٍ تَجَلَّلُ بِالتَّوْبِ • كُلُّ مُؤَنِّ الدُّنْيَا خَفِيفَةٌ
 عَلَى الْفَارِجِ وَالْعَفِيفِ • كُلُّ حَصْدٍ مَا نَزَعَ وَيَجْرِي مِمَّا
 صَنَعَ • كُلُّ شَيْءٍ يُسْتَطَاعُ إِلَّا نَقْلَ الطَّبَاعِ • كُلُّ شَيْءٍ مِنْ
 الْآخِرَةِ عِيَانُهُ أَكْثَرُ مِنْ سَمَاعِهِ • كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الدُّنْيَا أَعْلَاهُ
 أَكْثَرُ مِنْ عِيَانِهِ • كُلُّ بَلَاءٍ دُونَ النَّارِ عَافِيَةٌ • كُلُّ امْرِئٍ
 طَالِبٌ أَمْنَتِهِ وَمُطْلُوبٌ مَنِيَّتِهِ • كُلُّ شَيْءٍ حَاجٌّ إِلَى الْعَقْلِ

هر غلبه غیر از خدا مغلوب است • هر طلب غیر از خدا مطلوب است
 هر چیزی که مملکت را خلا طریف حکم • هر چیزی که بخشن نشو امانت
 اگر چه پنهان باشد • هر چه بر او تکیه کند کاف است • هر چه افزون شود
 بر بیاد حال بی اندر گذشت • هر روز که در یاد باشد تا بانه را باری که در یاد
 بماند • هر کسی که در دنیا عسار است • هر کسی که در دنیا عسار است
 هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه
 هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه
 هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه
 هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه • هر چه دیر کند بهانه

وَالْعَقْلُ يَحْتَاجُ إِلَى الْأَدَبِ • كُلُّ الْحَسْبِ مُنَاةٌ إِلَّا الْعَقْلَ

وَالْأَدَبُ • كُلُّ شَيْءٍ يَعْزِجُ بَيْنَ نَبِيٍّ إِلَّا الْعِلْمَ فَإِنَّهُ يَعْزِجُ بَيْنَ

يَعْزُرُ • كُلُّ نَعْمَةٍ أُنِيلَ مِنْهَا الْمَعْرُوفُ فَإِنَّهَا مَوْنَةٌ السَّلْبِ حَصْنَةٌ

مِنَ الْغَيْرِ • كُلُّ مَوْدَّةٍ مَبْنِيَّةٌ عَلَى عِزِّ ذَاتِ اللَّهِ خِلَالٌ وَإِلَّا

عَلَيْهَا تَحَاكُّ • كُلُّ أَحْوَالِ الدُّنْيَا زَلْزَالٌ وَمَلَكُهَا سَلْبٌ

وَأَتِيقَاكَ • كُلُّ وَعْدٍ يَضِيقُ بِمَا جَعَلَ فِيهِ الْإِعْوَءَ الْعِلْمَ

فَإِنَّهُ يَتَسَّعُ • كُلُّ أَمْرٍ يُلْقَا مَا عَمِلَ وَيُجْزَى بِمَا صَنَعَ • كُلُّ حَنَّةٍ

لَا يَرُدُّهَا وَجْهَ اللَّهِ تَعَالَى فَعَلِمَ بِهَا قُبْحُ الدُّنْيَا وَمُرْهَا قُبْحُ الْجَزَاءِ

كُلُّ مِدَّةٍ مِنَ الدُّنْيَا إِلَى انْتِهَاءِ وَكُلُّ حَيٍّ فِيهَا إِلَى مَوْتٍ وَفَنَاءِ

كُلُّ مَدَّةٍ مِنَ الدُّنْيَا إِلَى انْتِهَاءِ وَكُلُّ حَيٍّ فِيهَا إِلَى مَوْتٍ وَفَنَاءِ

كُلُّ مَدَّةٍ مِنَ الدُّنْيَا إِلَى انْتِهَاءِ وَكُلُّ حَيٍّ فِيهَا إِلَى مَوْتٍ وَفَنَاءِ

عَقْلٌ أَسِيرٌ عِنْدَ هَوَى أَمِيرٍ • كَمُ مِنْ ذِي شَوْءٍ خَطِرَ صَدْرُهُ الدُّهْرَ

فَقِيرٌ أَحْقَرًا • كَمُ مِنْ غَتِي يُسْتَعْنَى عَنْهُ • كَمُ مِنْ فَقِيرٍ يُفَقِّدُ

إِلَيْهِ • كَمُ مِنْ نَعْمَةٍ سَلَبَهَا ظِلْمٌ • كَمُ مِنْ دَمٍ سَفَكَهُ قَمٌ • كَمُ مِنْ

إِنْسَانٍ أَهْلَكَهُ اللِّسَانُ • كَمُ مِنْ إِنْسَانٍ اسْتَبَعَدَهُ إِحْسَانٌ

كَمُ مِنْ مُقْنُونٍ بِالِثْنَاءِ عَلَيْهِ • كَمُ مِنْ مَعْرُوفٍ بِحُسْنِ الْقَوْلِ فِيهِ

كَمُ مِنْ أَكْلَةٍ مَنَعَتْ أَكْلَاتٍ • كَمُ مِنْ لَذَّةٍ دَنَيْتَهُ مَبْعَثَ سَنِي

دَرَجَاتٍ • كَمُ مِنْ أَمَلٍ خَابَ وَغَايِبٍ غَيْرَ آيٍ • كَمُ مِنْ طَالِبٍ

خَائِبٍ وَمُرْتَوِّفٍ غَيْرَ طَالِبٍ • كَمُ مِنْ شَهْوَةٍ مَنَعَتْ رُبَّةً

كَمُ مِنْ حَرْبٍ جَبَّتْ مِنْ لَفْظَةٍ • كَمُ مِنْ صَبَابَةٍ الْكُتُبِ مِنْ

لُحْظَةٍ • كَمُ مِنْ كَلِمَةٍ سَلَبَتْ نَعْمَةً • كَمُ مِنْ نَظَرَةٍ جَلَبَتْ لَهْجَةً

كَمُ مِنْ مَعْرُوفٍ سَلَبَتْ عَلَيْهِ • كَمُ مِنْ مُسْتَدْرِجٍ بِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِ

كَيْفَ يَمْلِكُ الْوَرَعَ مَنْ يَمْلِكُهُ الطَّمَعُ • كَيْفَ تَصْفُو كَلِمَةً
 چنانچه خدایان را بر هر کار و بیایی که نفس را خدایان
 چنانچه طمع باشد چنانچه بایزده سازد آن
 مَنْ كَيْدُهُ السَّبْعُ • كَيْفَ يَعْمَلُ لِلاٰخِرَةِ الْمَشْغُولُ بِالدُّنْيَا
 چنانچه کینه باشد چنانچه کار کند از برای آخرت که مشغول باشد به دنیا
 كَيْفَ يَسْتَطِيعُ الْاِخْلَاصُ مَنْ يَغْلِبُهُ الْهَوَىٰ • كَيْفَ يَهْدِي
 چنانچه تواند پاکیزه بود آنکه که در دل او آرزو باشد چنانچه راه برد
 الصَّالِبُ مَعَ غَفْلَةِ الدَّلِيلِ • كَيْفَ يَسْتَطِيعُ صَاحِبُ نَفْسِهِ
 کراهه با همراه غافل باشد چنانچه تواند شد چنانچه نفس خود را
 مَنْ لَا يَقْنَعُ بِالْقَلِيلِ • كَيْفَ يَنْجُو مَنْ لَلَّهِ هَارِبُهُ
 آنکه که قناعت کند با کم چنانچه نجات یابد از خدا که میگریزد از او
 كَيْفَ يَسْلَمُ مِنَ الْمَوْتِ طَالِبُهُ • كَيْفَ يَصْبِرُ مَنْ لَلَّهِ كَافِلُهُ
 چنانچه ببرد از مرگ طلبی که چنانچه صبر کند از برای کسی که کافله او است
 كَيْفَ يُفْرَجُ بَعْرُ تَقْصُصِ السَّاعَاتِ • كَيْفَ يَغْتَرِبُ بِسَلَامَةٍ
 چنانچه نجات یابد از تنگی روزگار چنانچه در آن دور شدن یابد
 جِسْمٌ مُعْرِضٌ لِلْاَفَاتِ • كَيْفَ يَجِدُ لَذَّةَ الْعِبَادَةِ
 چنانچه بر اوقات مرافقت را چنانچه بداند لذت عبادت را
 مَنْ لَا يَصُومُ عَنِ الْهَوَىٰ • كَيْفَ يَقْدِرُ عَلَىٰ اَعْمَالِ الرِّضَا
 آنکه که نگیرد از آرزو چنانچه تواند شد به کردار برای رضای
 الْمُؤَلِّهِ الْقَلْبَ بِالدُّنْيَا • كَيْفَ يَنْهَىٰ هُدًى الدُّنْيَا مَنْ لَا يَعْرِفُ
 آنکه که دل را شیفته دنیا است چنانچه باز نگذارد دنیا را از راهی که نشناسد
 قَدَرِ الْاٰخِرَةِ • كَيْفَ يَسْلَمُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ الْمُتَسَيِّعُ إِلَى الْيَمِينِ
 آنکه که از آخرت را چنانچه ببرد از عذاب خدا که متسیع است به راستی

الْفَاجِيَةُ • كَيْفَ يُقْنَىٰ عَلَىٰ حَالَتِكَ وَالذَّهْرُ فِي حَالَتِكَ • كَيْفَ
 چنانچه بماند بر بیایی بر حال خود و حال آنکه روزگار در گذشت چنانچه
 تَنْسِي الْمَوْتَ وَأَنْتَ تَذَكَّرُكَ • كَيْفَ يَغْتَرِبُ عَلَىٰ مُبَايَنَةِ الْاٰهَدِ
 فراموشی مرگ را و حال آنکه یاد داری چنانچه در غایت دوری از اهل دنیا
 مَنْ لَمْ تَعْنَهُ الْحِكْمَةُ • كَيْفَ يَصْبِرُ عَنِ الشَّهْوَةِ مَنْ لَمْ تَعْنَهُ
 آنکه که باری کند او را حکمت چنانچه صبر کند بر شهواتی که او را باری ندارد
 الْعِصْمَةُ • كَيْفَ يَرْضَىٰ بِالْقَضَاءِ مَنْ لَمْ يَصْدُقْ يَقِينُهُ • كَيْفَ
 او را بپایان داد چنانچه راضی شود به آن که او را باری ندارد چنانچه یقین او را
 يَسْتَقِيمُ مَنْ قَلْبٌ لَمْ يَسْتَقِمْ دِينُهُ • كَيْفَ يَصِلُ غَيْرُهُ مَنْ لَا يَصِلُ نَفْسُهُ
 راست شود آنکه که با او نماند دین او چنانچه برسد غیر او که او را نرسد نفس او
 كَيْفَ يَعْدِلُ فِي غَيْرِهِ مَنْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ • كَيْفَ يَهْدِي غَيْرُهُ مَنْ
 چنانچه عدل کند در میان غیر خود آنکه که ظلم کند بر نفس خود چنانچه راه برد غیر خود را که او را
 يَضِلُّ نَفْسُهُ • كَيْفَ يَعْرِفُ غَيْرَهُ مَنْ يَجْهَلُ نَفْسَهُ • كَيْفَ يَنْصَحُ
 گم کند نفس خود چنانچه بداند غیر خود را که او را نمیاند نفس خود را چنانچه نصیحت کند
 غَيْرَهُ مَنْ لَغِيَ نَفْسُهُ • كَيْفَ يَصِلُ إِلَى حَقِيقَةِ الزُّهْدِ مَنْ لَمْ
 غیر خود را که او را گم کند نفس خود را چنانچه بداند حقیقت زهد را که او را نرسد
 تَمَّتْ شَهْوَتُهُ • كَيْفَ يَسْتَطِيعُ الْهُدَىٰ مَنْ يَغْلِبُهُ الْهَوَىٰ
 برآورده شد آرزوی او چنانچه تواند شد به راهی که او را باری ندارد آنکه که غلبه او را
 كَيْفَ يَدْعِي حُبَّ اللَّهِ مَنْ سَكَنَ قَلْبُهُ حُبَّ الدُّنْيَا • كَيْفَ يَأْنِي
 چنانچه دعا کند برای دوستی خدا را که او را نماند دل او را دوستی دنیا چنانچه بماند
 بِاللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَوْحِشُ مِنَ الْخَلْقِ • كَيْفَ يَجِدُ حِلَاقَةَ الْاِيْمَانِ
 با خدا که او را نماند از خلق چنانچه بداند حلقه ایمان را

مَن يَسْخِرْهُ الْحَيُّ كَيْفَ يَتَمَتَّعُ بِالْعِبَادَةِ مَنْ لَمْ يُعِنِ التَّوْفِيقُ
 كَيْفَ يَنْفَعُ عَنِ الْبَاطِلِ مَنْ لَمْ يَتَّصِلْ بِالْحَقِّ كَيْفَ يَخْلُصُ
 مَنْ عَنَاءِ الْحَرِّ مَنْ لَمْ يَصْدُقْ تَوَكُّلُهُ كَيْفَ يَنْتَفِعُ بِالصَّحْبَةِ
 مَنْ يَلْتَدُّ بِالْفَضِيحَةِ كَيْفَ يَوْفُظُكَ بَيَاتُ نِعَمِ اللَّهِ وَقَدْ طُبَّتْ
 بِمُعَاضِدِهِ مَدَارِجُ سَطَوَاتِهِ كَيْفَ يَكُونُ مَنْ يَفْنَى بِقَابِهِ كَيْفَ
 يَصْلُحُ كَيْفَ يَنْتَفِعُ وَيُؤْتِي مَدَارِجُ الْعِلْمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 مِنْ مَثَلِهِ قَالَتْ كَلِمَاتُ كَلِمَةٍ
 كَفَى بِالْعِلْمِ رَفْعَةً كَفَى بِالْجَهْلِ ضَعْفَةً كَفَى بِالْقَاعَةِ مَلَكًا
 كَفَى بِالْشَّرِّ هَلَكَةً كَفَى بِالْعَقْلِ غِنًى كَفَى بِالْجَارِ مَعْدِنًا
 كَفَى بِالْعَفْلَةِ ضَلَالًا كَفَى بِجَهَنَّمَ نَكَالًا كَفَى بِالْحَقِّ
 غِنًى كَفَى بِالشَّيْبِ نَذِيرًا كَفَى بِالْمَشَاوِرَةِ ظَهِيرًا كَفَى بِالْفِكْرِ

بِرُشْدًا كَفَى بِالْمَيْسَرَةِ مَرَدًّا كَفَى بِالتَّوَّاضِعِ شَرَفًا
 كَفَى بِالْكَبَرِ لَفْظًا كَفَى بِالتَّوْبَةِ سَلَفًا كَفَى بِالْحِلْمِ وَفَارًا كَفَى
 بِالسَّعَةِ عَارًا كَفَى بِالْقُرْآنِ دَاعِيًا كَفَى بِالشَّيْبِ نَاعِيًا كَفَى
 بِالْأَجَلِ حَارِسًا كَفَى بِالْعَدْلِ سَائِدًا كَفَى بِالْإِعْتِرَافِ جَهْلًا
 كَفَى بِالْحَشَةِ عِلْمًا كَفَى بِالصُّبْحَةِ اخْتِيَارًا كَفَى بِالْأَمَلِ اعْتِنَاءًا
 كَفَى بِالْمَرَّةِ مَعْرِقَةً أَنْ يَعْرِفَ نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْجِهَلَا أَنْ يَجْهَلَ
 نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ رَذِيلَةً أَنْ يُعْجِبَ بِنَفْسِهِ كَفَى بِالْمَرْءِ فَضِيلَةً
 أَنْ يَنْقُصَ نَفْسَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ كِبِيًّا أَنْ يَعْرِفَ مَعَايِبَهُ كَفَى بِالْمَرْءِ
 عَقْلًا أَنْ يُجَلَّ فِي مَطَالِبِهِ كَفَى بِالْيَقِينِ عِبَادَةً كَفَى بِفِعْلِهِ
 الْحَيِّ حَسَنَ عَادَةٍ كَفَى بِالشُّكْرِ زِيَادَةً كَفَى بِالتَّوَّاضِعِ رَفْعَةً
 كَفَى بِالشُّكْرِ ضَعْفَةً كَفَى بِالْإِيثَارِ مَكْرَمَةً كَفَى بِالْإِلَاحِ مَحَمَدًا

كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَرْضَى عَنْ نَفْسِهِ • كَفَى بِالْمَرْءِ مَقْصَةً أَنْ
 يَكْظُمَ نَفْسَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا ضَحْكُهُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ • كَفَى بِالْمَرْءِ
 شَأْنًا الْمَذْنِبُ • كَفَى بِالْمَرْءِ غُرُورًا أَنْ يَتَوَكَّلَ عَلَى كُلِّ مَا سَوَّلَ لَهُ
 نَفْسُهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَجْهَلَ قَدْرَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ شُغْلًا
 بِمُعَايَرَةِ عَنِّ مُعَايِرِ النَّاسِ • كَفَى خَيْرًا تَعَايُنًا بَقِي مِنَ الدُّنْيَا مَا
 مَضَى فِيهَا • كَفَى بِالْمَرْءِ سَعَادَةً أَنْ يُوثِقَ بِهِ فِي أُمُورِ الدِّينِ وَالدُّنْيَا
 كَفَى عِصَةً لَذْوِي الْأَلْبَابِ مَا جَرَّبُوا • كَفَى مُعْجِبًا لِأُولَى
 النَّهْيِ مَا عَرَفُوا • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَجْهَلَ عَيْبَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ
 غَيَاوَةً أَنْ يَنْتَظِرَ مِنْ عُيُوبِ النَّاسِ إِلَى مَا خَفِيَ عَلَيْهِ مِنْ عُيُوبِهِ
 كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَنَاقِ عِلْمَهُ عَمَلَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ كِبَالًا أَنْ
 يَقْصِدَ فِي مَا أَرَبَهُ وَجُحِلَ فِي مَطَالِبِهِ • كَفَى بِالظُّلْمِ ظُلُمًا دَا

كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَرْضَى عَنْ نَفْسِهِ • كَفَى بِالْمَرْءِ مَقْصَةً أَنْ
 يَكْظُمَ نَفْسَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا ضَحْكُهُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ • كَفَى بِالْمَرْءِ
 شَأْنًا الْمَذْنِبُ • كَفَى بِالْمَرْءِ غُرُورًا أَنْ يَتَوَكَّلَ عَلَى كُلِّ مَا سَوَّلَ لَهُ
 نَفْسُهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَجْهَلَ قَدْرَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ شُغْلًا
 بِمُعَايَرَةِ عَنِّ مُعَايِرِ النَّاسِ • كَفَى خَيْرًا تَعَايُنًا بَقِي مِنَ الدُّنْيَا مَا
 مَضَى فِيهَا • كَفَى بِالْمَرْءِ سَعَادَةً أَنْ يُوثِقَ بِهِ فِي أُمُورِ الدِّينِ وَالدُّنْيَا
 كَفَى عِصَةً لَذْوِي الْأَلْبَابِ مَا جَرَّبُوا • كَفَى مُعْجِبًا لِأُولَى
 النَّهْيِ مَا عَرَفُوا • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَجْهَلَ عَيْبَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ
 غَيَاوَةً أَنْ يَنْتَظِرَ مِنْ عُيُوبِ النَّاسِ إِلَى مَا خَفِيَ عَلَيْهِ مِنْ عُيُوبِهِ
 كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَنَاقِ عِلْمَهُ عَمَلَهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ كِبَالًا أَنْ
 يَقْصِدَ فِي مَا أَرَبَهُ وَجُحِلَ فِي مَطَالِبِهِ • كَفَى بِالظُّلْمِ ظُلُمًا دَا

لِلنَّعْمَةِ وَجَالِبِ النَّعْمَةِ • كَفَى بِالْغَى سَائِلًا لِلنَّعْمَةِ • كَفَى بِالْخَطِّ
 عَنَاءً • كَفَى بِالرِّضَا غِنًا • كَفَى بِالْمَرْءِ كِبَالًا أَنْ يَغْلِبَ الْهَوَى
 وَمِلْكُ النَّهْيِ • كَفَى بِالْمَرْءِ سَعَادَةً أَنْ يَعْرِفَ عَمَّا يَفْنَى وَيَبْقَى
 بِمَا يَبْقَى • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَجْهَلَ عُيُوبَ نَفْسِهِ وَيَطْعَنَ عَنْ
 النَّاسِ بِمَا لَا يَسْتَطِيعُ التَّحُلُّ عَنْهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ غَوَايَةً أَنْ
 يَأْمُرَ النَّاسَ بِمَا لَا يَأْمُرُ بِهِ وَفِيهَا هُمْ عَمَّا لَا يَنْتَهِي عَنْهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ
 جَهْلًا أَنْ يُنْكِرَ عَلَى النَّاسِ مَا بَاقِي مِثْلُهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ غَفْلَةً
 أَنْ يَصْرِفَ هِمَّتَهُ فِيمَا لَا يَنْصِبُهُ • كَفَى بِالزَّجْلِ غَفْلَةً أَنْ يَضِيعَ
 عُمُرُهُ فِيمَا لَا يَنْجِيهِ • كَفَى بِالْمَرْءِ كِبَالًا أَنْ يَقِفَ عَلَى مُعَايَرِهِ
 وَيَقْصِدَ فِي مَطَالِبِهِ • كَهَاكَ مَوَدَّاتُ النَّفْسِ بِحُبِّ مَا كَرِهَتْ
 مِنْ غَيْرِكَ • كَهَاكَ مِنْ عَقْلِكَ مَا أَبَانَ لَكَ رُشْدَكَ مِنْ

لِلنَّعْمَةِ وَجَالِبِ النَّعْمَةِ • كَفَى بِالْغَى سَائِلًا لِلنَّعْمَةِ • كَفَى بِالْخَطِّ
 عَنَاءً • كَفَى بِالرِّضَا غِنًا • كَفَى بِالْمَرْءِ كِبَالًا أَنْ يَغْلِبَ الْهَوَى
 وَمِلْكُ النَّهْيِ • كَفَى بِالْمَرْءِ سَعَادَةً أَنْ يَعْرِفَ عَمَّا يَفْنَى وَيَبْقَى
 بِمَا يَبْقَى • كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَجْهَلَ عُيُوبَ نَفْسِهِ وَيَطْعَنَ عَنْ
 النَّاسِ بِمَا لَا يَسْتَطِيعُ التَّحُلُّ عَنْهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ غَوَايَةً أَنْ
 يَأْمُرَ النَّاسَ بِمَا لَا يَأْمُرُ بِهِ وَفِيهَا هُمْ عَمَّا لَا يَنْتَهِي عَنْهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ
 جَهْلًا أَنْ يُنْكِرَ عَلَى النَّاسِ مَا بَاقِي مِثْلُهُ • كَفَى بِالْمَرْءِ غَفْلَةً
 أَنْ يَصْرِفَ هِمَّتَهُ فِيمَا لَا يَنْصِبُهُ • كَفَى بِالزَّجْلِ غَفْلَةً أَنْ يَضِيعَ
 عُمُرُهُ فِيمَا لَا يَنْجِيهِ • كَفَى بِالْمَرْءِ كِبَالًا أَنْ يَقِفَ عَلَى مُعَايَرِهِ
 وَيَقْصِدَ فِي مَطَالِبِهِ • كَهَاكَ مَوَدَّاتُ النَّفْسِ بِحُبِّ مَا كَرِهَتْ
 مِنْ غَيْرِكَ • كَهَاكَ مِنْ عَقْلِكَ مَا أَبَانَ لَكَ رُشْدَكَ مِنْ

غِيَاكَ كَاكَ مُوَجَّعًا عَلَى الْكَذِبِ عَلَيْكَ بِأَنَّكَ كَا ذِبْ
 كَاكَ فِي جَاهِدَةٍ نَفْسِكَ أَنْ لَا تَزَالَ أَبْدَلَهَا مُغَالِبًا وَعَلَى أَهْوَتِهَا
 كَثْرَةُ الْكَلَامِ بِمِلِّ السَّمْعِ كَثْرَةُ الْأَلْحَاحِ تُوجِبُ الْمَنَعَ كَثْرَةُ
 الْوَفَاقِ نِفَاقٌ كَثْرَةُ الْخِلَافِ شِقَاقٌ كَثْرَةُ الصَّمْتِ
 يُكْسِبُ الْوَفَاقَ كَثْرَةُ الْمَهْمَةِ تَكْسِبُ الْعَارَ كَثْرَةُ الْمَلَّةِ
 تَكْثُرُ الصَّنِيعَةُ كَثْرَةُ الْكَذِبِ تُوجِبُ الْوَقِيعَةَ كَثْرَةُ الْبَشَرِ
 آيَةُ الْبَدَلِ كَثْرَةُ التَّكَلُّفِ آيَةُ الْجُلِّ كَثْرَةُ الصَّوَابِ يُنْبِئُ
 عَنِ وَفْرِ الْعَقْلِ كَثْرَةُ الْخَطَا تَنْبِئُ بِوَفْرِ الْجَهْلِ كَثْرَةُ الْأَهْلَا
 مِنْ فسادِ الْعَقْلِ كَثْرَةُ السُّؤَالِ تُفْرِثُ الْمَلَالِ كَثْرَةُ الطَّمَعِ
 غُنْوَانُ قَلْبِهِ الْوَرَعُ كَثْرَةُ التَّعَنُّي عَنَّا وَفْرِ الْعَرِيعِ كَثْرَةُ

غیای تو کجاست که تو را بر روی کذب و دروغ و با آنکه تو را کجاست که تو را
 کجاست که تو را در جهاد نفس خود که تو را از ابدلها مغالبا و علی اهوتها
 کثرت کلام به میل شنیدن کثرت التماس موجب منع کثرت
 الوفاق نفاق کثرت الخلاف شقاق کثرت الصمت
 یکسب الوفاق کثرت المهمة یکسب العار کثرت الملل
 تکثر الصنعة کثرة الكذب توجب الوقعة کثرة البشر
 آية البدل کثرة التكلف آية الجلل کثرة الصواب ينبئ
 عن وفرة العقل کثرة الخطا تنبئ بوفرة الجهل کثرة الاهل
 من فساد العقل کثرة السؤال تفرث الملل کثرة الطمع
 غنوان قلبه الورع کثرة التعني عننا وفرة العریع کثرة

حَيَاةَ الرَّجُلِ دَلِيلُ اِيْمَانِهِ كَثْرَةُ الْحَاحِ الرَّجُلُ تُوَجَّبُ حُرْمَانَهُ
 كَثْرَةُ ضَحِكِ الرَّجُلِ تُفْسِدُ وَقَارَهُ كَثْرَةُ كَذِبِ الْمَرْءِ تُذْهِبُ
 بَهَاءَهُ كَثْرَةُ الْمَزَاحِ تُسْفِطُ أَهْيَبَهُ كَثْرَةُ السَّخْرِ تُوجِبُ الْمَسَبَةَ
 كَثْرَةُ الْعِدَاوَةِ عَنَاءُ الْقُلُوبِ كَثْرَةُ الْاِعْتِدَارِ تُغْلِي
 الذَّنُوبَ كَثْرَةُ الدِّينِ تُصْبِرُ الصَّادِقَ كَاذِبًا وَابْنُ خُلْفَاءِ
 كَثْرَةُ السَّخَاةِ تَكْثُرُ الْأَوْلِيَاءُ وَتُسْتَصْلِحُ الْأَعْدَاءُ كَثْرَةُ
 الْغَضَبِ تُزَيِّرُ بِصَاحِبِهِ وَتُبْدِي مُعَايِبَهُ كَثْرَةُ الْحَرِصِ
 تُسَمِّي صَاحِبَهُ وَتُذَلِّ جَانِبَهُ كَثْرَةُ الْمَالِ تُفْسِدُ الْقُلُوبَ
 وَتُنْسِي الذَّنُوبَ كَثْرَةُ الْأَكْلِ مِنَ الشَّرِّ وَالشَّرُّ شَدُّ
 الْعُيُوبِ كَثْرَةُ الْعِقَابِ تُؤْذِنُ بِالْأَمْرِيَابِ كَثْرَةُ التَّقَرُّعِ
 تُوَعِّلُ الْقُلُوبَ وَتُوَحِّشُ الْأَحْبَابَ كَثْرَةُ اضْطِغَاعِ الْمَعْرُوفِ

حیات الرجل دلیل ایمانیه کثرة الحاح الرجل توجب حرمانه
 کثرة ضحک الرجل فسد وقاره کثرة کذب المرء تذهب
 بهاءه کثرة المزاح تسفط اهيبه کثرة السخر توجب المسبة
 کثرة العداوة عناء القلوب کثرة الاعتدار تغلي
 الذنوب کثرة الدین تصبر الصادق کاذبا و ابن خلفاء
 کثرة السخا تكثر الاولیاء و تستصلح الاعداء کثرة
 الغضب تزيیر بصاحبه و تبدي معایبه کثرة الحرص
 تسمی صاحبه و تذلل جانبه کثرة المال تفسد القلوب
 و تنسی الذنوب کثرة الاكل من الشر و الشر شد
 العیوب کثرة العقاب تؤذن بالامریاب کثرة التقرع
 توعلل القلوب و توحش الاحباب کثرة اضطغاع المعروف

يُذِي فِي الْعَمْرِ وَتَشْرِ الذِّكْرِ • كَثْرَةُ الصَّيَابِعِ تَنْفَعُ الشَّرَفَ
وَتُسَدِّمُ الشُّكْرَ • كَثْرَةُ الضُّحُكِ تُوَحِّشُ الْجَلِيسَ وَتَشِينُ
الرَّئِيسَ • كَثْرَةُ الْهَدْيِ تُمِلُّ الْجَلِيسَ وَتَشِينُ الرَّئِيسَ
كَثْرَةُ الْجَلِيلِ نَزْلُ الْأَنْثَانِ • كَثْرَةُ الْكَلَامِ تُمِلُّ الْأَخَانَ
كَثْرَةُ الثَّنَاءِ مَلِكٌ يُجِدُّتُ الزُّهْوُ وَيُدْنِي مِنَ الْعِزَّةِ • كَثْرَةُ
الْأَكْلِ وَالنَّوْمِ تُفْسِدَانِ النَّفْسَ وَتُجْلِبَانِ الْمَضَرَّةَ • كَثْرَةُ
الْأَكْلِ تُذَقِّرُ • كَثْرَةُ السَّرَفِ تُلْمِزُ • كَثْرَةُ الْكَذِبِ
تُفْسِدُ الدِّينَ وَتُعْظِمُ الْعَوْرَ • كَثْرَةُ الْمَعَارِفِ مُحَنَّةٌ
وَحُلَاةُ النَّاسِ قِتَّةٌ • كَثْرَةُ الدُّنْيَا قَلَّةٌ وَعِزُّهَا ذِلَّةٌ وَ
نَحَاةُهَا نُضَلَّةٌ وَمَوَاهِبُهَا قِتَّةٌ • كَثْرَةُ الْمَنَاحِ تَذْهَبُ
الْبَهَاءُ وَتُوجِبُ الشَّجَاةَ • كَثْرَةُ السَّفَةِ تُوَحِّشُ الشَّابَّ

الشَّقَاءُ

وَجَلِيلٌ

وَتُجْلِبُ الْبَغْضَاءَ • كَثْرَةُ الْبَذْلِ آيَةُ الْبَيْلِ • كَثْرَةُ الْهَزْلِ
آيَةُ الْجَهْلِ • كَثْرَةُ الْكَلَامِ تَبْسُطُ حَوَاشِيَهُ وَتَنْقُصُ مَعَايِهُ
فَلَا يَرَى لَهُ أَمَدٌ وَلَا يَنْتَفِعُ بِهِ أَحَدٌ
كُنْ قِنَاعًا تَكُنْ غَنِيًّا • كُنْ مُتَوَكِّلًا تَكُنْ مَكِينًا • كُنْ
بِرَاضِيًا تَكُنْ مَرْضِيًّا • كُنْ صَادِقًا تَكُنْ وَفِيًّا • كُنْ مُوقِفًا
تَكُنْ قَوِيًّا • كُنْ فَرَعَانًا تَكُنْ زَكِيًّا • كُنْ مُنْزَهًا تَكُنْ نَقِيًّا • كُنْ
سَخِيًّا وَلَا تَكُنْ مُبْتَدِيًّا • كُنْ مُقْتَدِرًا وَلَا تَكُنْ مُحْتَكِرًا • كُنْ حَلُوفًا
الصَّبْرُ عِنْدَ مَرِّ الْأَمْرِ • كُنْ مُخْرِجًا لِلْوَعْدِ مُوْفِيًا بِالْثَنِّ • كُنْ كَلِيمًا
رَاضِيًا بِمَا يَأْتِي بِهِ الْقَدَرُ • كُنْ مُشْغُولًا بِمَا أَنْتَ مُسَوَّلٌ
كُنْ زَاهِدًا فَيَمُوتَ رَغْبًا فِيهِ الْجَهْلُوكُ • كُنْ فِي الْمَلَدَةِ وَفَعْرًا

عام

كَيْفَ مَعْدَرَا وَلَا تَكُونُ مَفْزُوحًا

وَكُنْ فِي الْخَلَاءِ ذِكْرًا • كُنْ بِالْبَلَاءِ مَحْبُورًا وَبِالْمَكَارِهِ
مُسْتَوْرًا • كُنْ فِي الشَّدَائِدِ صَبُورًا وَفِي الْكَلَالَةِ وَقُورًا •
كُنْ فِي السُّرُورِ عَبْدًا شَكُورًا وَفِي الْفُرُورِ عَبْدًا صَبُورًا •
كُنْ جَوَادًا بِالْحَقِّ نَحِيلاً بِالْبَاطِلِ • كُنْ مُتَضَعًا بِالْقَضِيَّةِ
مُتَبَرِّعًا مِنَ الذَّائِلِ • كُنْ لِلْأَنْجُو قَرِيبًا مِنْكَ لِمَا
تَرْجُو • كُنْ بِالْوَحْدَةِ أَيْسَ مِنْكَ بِقُرْبَاءِ السُّوءِ • كُنْ
لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا وَلِلظَّالِمِ خَصْمًا • كُنْ لِهَوَاكَ غَالِبًا وَلِنَفْسِكَ
ظَالِمًا • كُنْ عَالِمًا نَاطِقًا أَوْ مُسْتَمِعًا وَاعِيًا وَاتِّبَاكَ أَنْ
تَكُونَ الثَّالِثَ • كُنْ جَوَادًا مُؤَبَّرًا أَوْ مُقَصِّدًا مُقَدَّرًا
وَإِتِّبَاكَ أَنْ تَكُونَ الثَّالِثَ • كُنْ لِلْوَدِّ حَافِظًا وَإِنْ لَمْ تَجِدْ
مُحَافِظًا • كُنْ بِمَا لَكَ مُتَبَرِّعًا وَعَنْ غَيْرِكَ مُتَوَرِّعًا • كُنْ

مَنْ لَا يُفَرِّجُ بِهِ عُنْفٌ وَلَا يَقْعُدُ بِهِ ضَعْفٌ • كُنْ لِبَيْتِكَ
مَنْ غَيْرُ ضَعْفٍ شَدِيدًا مِنْ غَيْرِ عُنْفٍ • كُنْ بِعَيْدِ الْهَيْمِ إِذَا
طَلَبْتَ كَرِيمَ الظَّفَرِ إِذَا غَلَبْتَ • كُنْ جَمِيلَ الْغَفْوِ إِذَا قَدَّرْتَ
عَامِلًا بِالْعَدْلِ إِذَا أَمْلَكَكَ • كُنْ عَاقِلًا فِي أَمْرِ دِينِكَ
جَاهِلًا فِي أَمْرِ دُنْيَاكَ • كُنْ فِي الدُّنْيَا بَيْدَكَ وَفِي الْآخِرَةِ
بِقَلْبِكَ وَعَمَلِكَ • كُنْ بِطَيْعِ الْغَضَبِ سَرِيعَ الْفَعْلِ مُحِبًّا لِقَبُولِ
الْعَذْرِ • كُنْ عَامِلًا بِالْخَيْرِ نَاهِيًا عَنِ الشَّرِّ مُنْكَرًا لِسِمَةِ
الْعَدْوِ • كُنْ فِي الْفِتْنَةِ كَابِنَ اللَّبُونِ لِأَصْرَعِ فَيُحْلِكَ وَلَا
ظَهَرَ فَيُرْكَبَ • كُنْ حَلِيمًا فِي الْغَضَبِ صَبُورًا فِي الرَّهْبِ مُجَمَّلًا
فِي الطَّلَبِ • كُنْ أَنْسَ مَا تَكُونُ فِي الدُّنْيَا أَحَدًا مَا تَكُونُ فِيهَا
كُنْ أَوْثَقَ مَا تَكُونُ نَفْسِكَ أَخَوْفَ مَا تَكُونُ مِنْ خِدَاعِهَا • كُنْ

عَامِلًا بِهِ وَلَا تَكُنْ مَحْتَنًا بِأَمْرِ رَبِّهِ وَنِيَايَ عَنْهُ فَيُؤَيِّدَ بِأَسْمِهِ وَيُصَلِّحَ
عَمَلُ كَسْبِهِ بَانِ وَبِشَاشِ ارَاكْسِ كِبَرِيَّةً وَبِشَاشِ ارَاكْسِ كِبَرِيَّةً وَبِشَاشِ ارَاكْسِ كِبَرِيَّةً
لَمَقَّتْ سَبِيحَهُ • كُونُوا عَنِ الدُّنْيَا نَازِلًا هَا إِلَى الْآخِرَةِ وَلَا هَا
خَشَمَ بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ
كُونُوا حَمَلًا عَرَفْتُمْ فَتَاءَ الدُّنْيَا فَرِيدِهَا وَعَلِمَ بَقَاءَ الْآخِرَةِ
بَابِهَا بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ
فَعَلْ لَهَا • كُونُوا قَوْمًا صَبَحَ بِحِمِّ فَانْتَبَهُوا • كُونُوا قَوْمًا
بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ
عَلِمُوا أَنَّ الدُّنْيَا لَيْتَ بِأَرْهَمِ فَاسْتَبَدَلُوا • كُونُوا مَنِ
دَانَهُ كَمَ دُنْيَا لَيْتَ
أَبْنَاءَ الْآخِرَةِ وَلَا تَكُونُوا مَنِ ابْنَاءَ الدُّنْيَا • فَإِنْ كَلَّ وَلَدَ
فَزَيْدَانِ افوت ویا شنبه از فرزندان دنیا بکسی بری نمی آید

سَيَلْحَقُ بِأَمْرِهِ كُونُوا عَامِلِينَ بِطَاعَةِ اللَّهِ
بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ وَنَزَلًا بِشَبَابِهَا بِرَدِّكَ
يَوْمَ الْفِيَا مَةِ كَمَا خَلَقَ قَوْمًا عَامِلِينَ
دَوْرًا حَقِيقَةً بَقَا
كَلِمًا قَارِبَتْ أَجَلًا فَاحْصِينَ عَمَلًا • كَلِمًا أَخْلَصَتْ عَمَلًا
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
بَلَعَتْ مِنَ الْآخِرَةِ أَمَلًا • كَلِمًا كَثُرَ خُزَانُ الْأَسْرَارِ كَثُرَ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
ضَيَّاعُهَا • كَلِمًا حَسُنَتْ نِعْمَةُ الْجَاهِلِ لَزْدَادِ قَبْحِهَا فِيهَا
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي

كَلِمًا

كَلِمًا أَمَرَتْ رُسُلَهُ الْيَقِيمَ بَقَصِ النَّاسِ عِنْدَهُ وَالْكَرِيمَ خِذْ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
ذَلِكَ • كَلِمًا أَمَرْدَادُ الْمَرْءِ بِالذُّنْيَا سُخْلًا وَفَرَادِيرُهَا وَلَهَا
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
أَمَرْدَادُ الْمَسَالِكِ وَأَوْقَعَتْهُ فِي الْمَهَالِكِ • كَلِمًا لَا يَنْفَعُ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
نَصْرُ الدُّنْيَا مَعَ خَلَاوَتِهَا نَجْمٌ وَالْفَقْرُ بَعْدَ الْغِنَا بِاللَّهِ لَا يَضُرُّ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
كَلِمًا أَمَرْدَادُ عَقْلِ الرَّجُلِ قَوِي إِيْمَانُهُ بِالْقَدَرِ وَاسْتَحْفَافُهُ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
بِالْغَيْبِ • كَلِمًا عَظُمَ قَدْرُ الشَّيْءِ الْمُنَافِسِ عَلَيْهِ عَظُمَتْ التَّوْبَةُ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
لِفَقْدِهِ • كَلِمًا نَزَادَ عِلْمُ الرَّجُلِ نَزَادَتْ عِنَايَتُهُ بِنَفْسِهِ وَبَدَلُ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
بِرِيَاضَتِهَا وَصَلَحَتِهَا جَهْدُهُ • كَلِمًا قَوِيَتْ الْحُكْمَةُ خَفَّتْ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
الشَّهْوَةُ • كَلِمًا طَالَ الْقَصْبَةُ تَاكَدَتْ الْحَزْمَةُ • كَلِمًا
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
فَانْكَ مِنْ الدُّنْيَا شَيْءٌ فَهُوَ غَنِيمَةٌ • كَلِمًا ذُنُودَانِ • كَلِمًا تَعِينُ
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي
تُعَانُ • كَلِمًا تَحْمِلُ حِمْلَ رَحْمَةٍ • كَلِمًا تَتَوَضَّعُ تَعْظُمُ • كَلِمًا تَنْزِلُ جَوَا
بِهَاجَةِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي بَوَعْدِ كَمَ نَزْدِكَ قَوِي

خَفَّ • كَمَا تَشْتَبِي عَفَّ • كَمَا تَقْدَمُ بَحْدَ • كَمَا تَرَعُ مَحْصَدَ

كَمَا أَنَّ الصَّدَى بِأَكْلِ الْحَدِيدِ حَتَّى يُفْنِيَهُ • كَذَلِكَ الْحَدَّ

يَكْمُلُ الْجَدَّ حَتَّى يُضْبِطَهُ • كَمَا إِنَّ الْعِلْمَ يَهْدِي الْمَرْءَ وَنَجِيَّهُ

كَذَلِكَ الْجَهْلُ يُضِلُّهُ فَيُزِيلَهُ • كَمَا أَنَّ الْحَيَمَ وَالظَّلَالَ

يَفْتَرِقَانِ • كَذَلِكَ التَّوْفِيقُ وَالذِّينُ لَا يَفْتَرِقَانِ • كَمَا

أَنَّ الشَّمْسَ وَاللَّيْلَ لَا يَجْتَمِعَانِ • كَذَلِكَ حُبَّ اللَّهِ وَحُبَّ

النَّاسِ لَا يَجْتَمِعَانِ • كَمَا أَنَّ الْعِلْمَ وَالْجَهْلَ لَا يَجْتَمِعَانِ

وَالْحَقُّ وَالْبَاطِلُ لَا يَجْتَمِعَانِ • كَمَا أَنَّ الْحَقَّ وَالْجَهْلَ لَا يَجْتَمِعَانِ

كَبُّ الْعَمَلِ كَفُّ الْأَذَى • كَبُّ الْعِلْمِ الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا

كَبُّ الْأَيْمَانِ لِنُفُوسِ الْحَقِّ وَنُصْحُ الْخُلُقِ • كَبُّ الْحِكْمَةِ

إِحْجَالُ النَّطْقِ وَاسْتِعْمَالُ الرَّفْقِ • كَلَامُ الْعَاقِلِ قُوتٌ حَيٌّ

الْجَاهِلُ سَكُوتٌ • كَرُودُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَكُنُّ الْأَلْفَاتِ وَ

دَاعِي الشَّاتِ • كَيْفِيَّةُ الْفِعْلِ دَلُّ عَلَى كَيْفِيَّةِ الْعَمَلِ فَاحْصِنَ

لَهُ الْأَخْيَارَ وَكَثْرَةُ عَلَيْهِ الْأَسْطُفَارَ • كَسْبُ الْعَمَلِ الْأَخْيَارَ

وَالْأَسْطُفَارَ وَكَسْبُ الْجَهْلِ الْغَفْلَةُ وَالْأَعْيَارُ • كَانَ الْمَعْنَى

سَوَاهَا وَكَانَ الْحَظُّ فِي أَحْوَاثِ دُنْيَاهَا • كَفَرُ التَّعَةِ مِنْ لَهَا وَ

شُكْرُهَا مُسْتَدِيمُهَا • كَرُودُ الْأَيْتَامِ أَحْلَامُ وَلَدَانِهَا الْأَمِّ

وَمَوَاهِبُهَا فَنَاءٌ وَأَسْقَامُ • كَمَا لِرِ الْعِلْمِ الْحِلْمُ وَكَمَا لِلْجَهْلِ

كُتْرَةُ الْأَحْمَالِ وَالْكَثْمُ • كَمَا لِلْحَزْمِ اسْتِصْلَاحُ الْأَصْدَادِ

وَمِدَا جَاءَ الْأَعْدَاءُ • كَمْ دَنَفَ نَجَا وَصَحِيحُ هَوَا • كَلَامُ

الرَّجُلِ مِزَانُ عَقْلِهِ • كَمَا لِلْمَرْءِ عَقْلُهُ وَفَقِيَّتُهُ وَفَضْلُهُ • كَيْتُ

إِذَا سَأَلْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَعْطَاكَ فِي وَادِّهَا

اسكت ابتدائي كذب من ادعى البقيين بالباقي وهو
 مواصلة للظاني كذب من ادعى الايمان وهو شعوف
 من الدنيا بخدع الاماني ومنه الملاحى كفران النعم
 بزل القدم وتسلب النعم كفر النعمة لئوم وصحة الاحق
 شوم كمال العظمة بجعلها كفر النعمة من بها كمال العلم
 العمل كمال الانسان العقل كمال الانسج قبل الطعام
 وبعدة قال محمد يفعلون ذلك كلامك محفوظ
 عليك مخلد في صحيفتك ما جعله فيما يزل فلك واثاك
 ان تطلقه فيما يوقك كمال المزد الشكر كمال النص
 الصبر كفران الاحسان بوجب الحمان كمال
 دوام الغنا والامكان اتباع الاحسان كمال

اليتيم والمسكين عند الله من المكرمين كاتم السوء في امين
 كلكم عيال الله والله سبحانه كافل عياله كل امري
 مسؤك عما مكدت بمنه وعياله كافر النعمة كافر فضل الله
 كافر اليتيم اشر عند الله كفر النعم بحكمة الحلول النعم كفو
 ذنوبكم وتجبوا الي مرتكم بالصدقة وصلة الرحم كذب
 السفير بولد الفساد ويفوت المراد ويبطل الحرام وينقص الحرام
 كتاب الرجل عنوان عقله وبرهان فضله كتاب المروم معيار
 فضله ومما رتب له كافر النعمة مذموم عند الخلق والخالق
 كمال الفضائل شرف الخلاق كان لي فيما مضى اخ في الله
 وكان بغيته في عيني صغر الدنيا في عيني وخالجها عن
 سلطان بطنه فلا يستهي ما لا يجد ولا يكبر اذا ما وجد

الحسين بن علي رضي الله تعالى عنهما اذا سمع من عا اح في مكان عظم الله في عيني وكان خارجا عن سلطان نفسه
 فلا يقسم بما لا يجد ولا يكبر اذا ما وجد وكان خارجا عن سلطان نفسه ولا يستخف له عقله ولا رايه وكان خارجا عن سلطان
 ولا يمد يدا الى نفسه المتعفة فأكبر الخلق

اليتيم

كَانَ أَكْثَرُ دَهْرِهِ صَامِتًا فَإِنْ قَالَ سَبَّ الْقَائِلِينَ وَنَقَعَ غَلِيلَ

السَّائِلِينَ • وَكَانَ ضَعِيفًا مَسْتَضْعَفًا فَإِنْ جَاءَ الْجَدْفُ مِنْ

لَيْثٍ عَادَ وَجَلَّ وَإِذَا لَيْدِي بِحُجَّةٍ حَتَّى يَأْتِيَ قَاضِيًا وَكَانَ

لَا يَلُومُ لَجْدَ أَعْلَى مَا لَا يَجِدُ الْعُدَّةَ فِي مِثْلِهِ حَتَّى يَسْمَعَ اعْتِدَارَهُ

وَكَانَ لَا يَسْكُو أَوْ جَعًا أَوْ غَدَبًا • وَكَانَ يَفْعَلُ مَا يَقُولُ

وَمَا يَقُولُ مَا لَا يَفْعَلُ • وَكَانَ إِذَا غَلِبَ عَلَى الْكَلَامِ لَمْ يَغْلِبْ

عَلَى السَّكُوتِ وَكَانَ عَلَى أَنْ يَسْمَعَ أَحْرَصَ مِنْهُ عَلَى أَنْ يَتَكَلَّمَ

وَكَانَ إِذَا أَبَدَهُ أَخْرَانِ نَظَرَاتِهِمَا أَقْرَبَ إِلَى الْهَوَىٰ تَخَالُفَهُ

عَلَيْكُمْ بِهِذِهِ الْخَلْقِ نَالِزُ مَوَاهِجِهَا وَنَافِسُو فِيهَا فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِيعُوا

فَاعْلَمُوا أَنَّ أَخَذَ الْقَتِيلَ خَيْرٌ مِنْ تَرْكِهِ الْكَثِيرِ

فان يحكم كان من احسن القائلين
فان يحكم كان من احسن القائلين
فان يحكم كان من احسن القائلين

لِكُلِّ تَمَنٍّ نَجْج • لِكُلِّ ضَيْقٍ مَخْج • لِكُلِّ أَجَلٍ كَاج

لِكُلِّ حَسَنَةٍ ثَوَابٌ • لِكُلِّ نَارٍ أَمْوَالٌ • لِكُلِّ دَاخِلٍ دَهْنَةٌ

وَدَهْوٌ • لِكُلِّ سَيْتَةٍ عِقَابٌ • لِكُلِّ غَيْبَةٍ آيَاتٌ

لِكُلِّ قَوْلٍ جَوَابٌ • لِكُلِّ حَتَّى دَاءٌ • لِكُلِّ عِلَّةٍ دَوَاءٌ • لِكُلِّ

أَمَلٍ غَرْمٌ • لِكُلِّ نَفْسٍ حَامٌ • لِكُلِّ ظَالِمٍ انْتِقَامٌ

لِكُلِّ أَمْرٍ آدَبٌ • لِكُلِّ شَيْءٍ سَبَبٌ • لِكُلِّ ضَلَّةٍ عِلَّةٌ

لِكُلِّ كَثْرَةٍ قَلَّةٌ • لِكُلِّ نَائِلٍ شَبَهَةٌ • لِكُلِّ

دَوْلَةٍ بَهَّةٌ • لِكُلِّ حَتَّى مَوْتُ • لِكُلِّ شَيْءٍ فَوْتُ • لِكُلِّ

إِقْبَالٍ آذَانٌ • لِكُلِّ مَصَابٍ اصْطَبَانٌ • لِكُلِّ كَبَدٍ

حُرَّةٌ • لِكُلِّ شَيْءٍ حِيلَةٌ • لِكُلِّ جَمْعٍ فُرْقَةٌ • لِكُلِّ

مَقَامٍ مَقَامٌ • لِكُلِّ أَمْرٍ مَالٌ • لِكُلِّ شَيْءٍ حِيلَةٌ وَحِيلَةُ الْمُنْطَى

لَا عَيْلَانَ تَضْرِبُ الْأَمْثَالَ • لِلشَّيْءِ تَدَخُّرُ الرِّجَالِ
 بِكِفِّهِ عَصَهُ • لَلْشَّيْءِ لَذَّةُ الدُّنْيَا عَصَهُ • لِلْعَاقِلِ فِي كُلِّ
 كَلِمَةٍ نُبْلٌ • لِلْحَاكِمِ فِي كُلِّ فِعْلٍ فَضْلٌ • لِلْأَخِيصِ مَعَ كُلِّ قَوْلٍ
 يَمِينٌ • لِرَبِّهِ اللَّهِ فِي كُلِّ حُكْمٍ تَبَيَّنٌ • لِلْكَيْسِ فِي كُلِّ شَيْءٍ
 إِتْقَانٌ • لِلْعَاقِلِ فِي كُلِّ عَمَلٍ إِيْتِزَانٌ • لِلْقُلُوبِ خَوَاطِرُ سُوءٍ
 وَالْعُقُولِ تَنْجِزُ عَمَلٍ • لِلنَّفُوسِ طَبَايِعُ سُوءٍ وَالْحِكْمَةُ تَنْهَاهَا
 عَنْهَا • لِبُغْضِ الْأَمْوَاجِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ • لِلْحَيِّ عَلَى
 الْمَحَاصِي نَقِمٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ • لَقَدْ كَانَتْ شَفَقَتُكَ الدُّنْيَا
 الْغِطَاءَ أَوْ ذَنْبَكُمْ عَلَى سُوءٍ • لَقَدْ رَفَعَتْ فِدْرَعِي هَلْدِي
 أَسْحَبَاتٍ مِنْ رَاقِعِهَا فَقَالَ لِي قَائِلٌ لَا تَبْذُهَا فَقُلْتُ لَهُ
 أَغْرَبْتَنِي فَعِنْدَ الصَّبَاحِ يَجِدُ الْقَوْمُ الشَّرِيَّ • لَقَدْ بَصُرْتُ

لِلْقُلُوبِ

الْقُلُوبِ

إِنَّ أَبْصَارَهُمْ وَأَسْمَعَهُمْ أَنْ سَمِعْتُمْ وَهَدَيْتُمْ إِنْ اهْتَدَيْتُمْ • لَدُنْيَاكُمْ
 عِنْدِي أَهْوَى مِنْ عَرَفِ خَيْرٍ عَلَى دَجْدُومٍ وَقَالَ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ كَسَبَتْهُ عَنْ مِثْلِ مَقَالِهِ • لَقَدْ طَرَتْ شَكَا
 وَهَدَتْ سَقَا • لِطَالِبِ الدُّنْيَا وَقَوْلِهِ الْآخِرِ لِلْحَاكِمِ مِنْ
 عَقْلِهِ عَنْ كُلِّ دِينَةٍ نَاجٍ • لَقَدْ جَاهَرَكُمْ الْعَبْرُ مِنْ حِكْمِ
 مَا فِيهِ مَزْجٌ • وَمَا بَلَغَ عَنْ اللَّهِ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ • مِثْلُ الدُّنْيَا
 سُبْحَانَ اللَّهِ حُكْمٌ بَيْنَ الْمُسْتَأْنِ وَأَلْحَاكِمِ لِلْكَرَامِ فَضِيلُهُ
 الْمُبَادِرَةِ إِلَى فِعْلِ الْمَعْرُوفِ وَاتِّدَارِ الصَّنَائِعِ • لَقَدْ أَتَعَبَكَ
 مِنْ أَكْرَمِكَ إِنْ كُنْتَ كَرِيمًا • وَلَقَدْ أَرَاكَ مِنْ آهَانِكَ
 إِنْ كُنْتَ حَلِيمًا • لَيْسَ الْمُبْتَغَى أَنْ تَرَى الدُّنْيَا لِنَفْسِكَ ثَمَنًا
 وَمِمَّا لَكَ عِنْدَ اللَّهِ عَوَضًا • لِلْأَنْفَانِ فَضِيلَتَانِ عَقْلٌ

وَمَنْطِقُ فَبِالْعَقْلِ يَسْتَفِيدُ وَبِالْمَنْطِقِ يُفِيدُ لِمَتَّقِي هَدْيِي
 و در دوم کفار پس بخود فایده میبرد و بکفار فایده میبخشد و بپرهیزکاران راه می
 فِيهِ شَادٍ وَنَجَّجٌ عَنْ فِتْنَادٍ وَحَرَصٌ فِي إِصْلَاحٍ مَعَادٍ
 در راه راست و پرهیزکاری از بدی و آرزو در شایسته از بدین گفت
 لِيُرْعِيكَ أَشْرَ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ بِهِ عَلَيْكَ لِنَبِّئَكَ عَنْ ذِكْرِكَ عَلَيْهِ
 باینکه بدیده شود بر تو از آنکه بخشیده است هذا باینکه بدیده شود بر تو از آنکه بخشیده است
 الثَّانِي مَا تَعْرِفُ مِنْ مُعَايِيكَ لِيَكْفِيَكُمْ مِنَ الْعِيَانِ
 دوم آنچه از تو میشناسی از عیبهای خود باینکه کفایت نماید از آشکارا
 السَّمَاعِ وَمِنْ الْغَيْبِ الْخَبَرِ لَأَنْ تَكُونَ ثَابِتًا فِيهِ لَخَبْرُكَ
 شنیدن و از پنهان خبر گفتن لایستاید که در جزیه خبرت بر آید
 مَنْ أَنْ تَكُونَ مُتَبَوِّعًا فِي الشَّرِّ لِيَكْفَتْ مِنْ عِلْمِ مُنْكُمْ عَنْ
 از آنکه بماند بر تو در بدی باینکه کفایت نماید از دانستن شما از شر از شما
 عَيْبِ غَيْرِهِ وَمَا يَعْرِفُ مِنْ عَيْبِ نَفْسِهِ لِحُبِّ الدُّنْيَا صَمَتْ
 عیب غیر خود و آنچه میشناسد از عیب خود از برای دوستی دنیا خاموشی
 الْأَسْمَاعِ عَنْ سَمَاعِ الْحِكْمَةِ وَعَمِيَّتِ الْقُلُوبُ عَنْ نُورِ الْبَصِيرَةِ
 گوشهای از شنیدن از شنیدن حکمت و کور شد دلها از روشنی بینایی
 لَيْسَ الْأَنْشَابُ بِالْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ لَكُنَّ بِالْفَضَائِلِ الْخَوَاتِ
 نیست نسبها بپدران و مادران لیکن بباغی و فسادها است
 لِلْمُؤْمِنِ عَقْلٌ وَفِي وَحْلٍ مَرَجِيٌّ مَرَجَةٌ فِي الْحَسَنَاتِ وَفِرَارٌ
 از مؤمنان عقل و در ویرانی و پستی و پستی در نیکیها و فرار
 مِنَ السَّيِّئَاتِ لَتَعْلَفَنَّ عَلَيْنَا الدُّنْيَا بَعْدَ شَأْنِهَا عَطَفَ
 از بدیها باینکه آید بر ما دنیا بعد از آنکه عطف

الضروس

الضُّرُوسُ عَلَى وَلَدِهَا لَتَرْجِعَنَّ الْفُرُوحُ إِلَى أَصْلِهَا وَالْمَعُولَاتُ
 گزیده از خود خوشی بر آید باز گردند شادیها و زاریها به سرچشمه و پرهیزکاران را از مردمان
 إِلَى عِلْمِهَا وَالْجُرْثُمَاتُ إِلَى كَلْبَانِهَا لِلظَّالِمِ مِنَ الرِّجَالِ أَتُكِّ
 بپرهیزکاران و جزییات بپرهیزکاران و جزییات بپرهیزکاران و جزییات
 عَلَامَاتٍ يُظْلَمُ مَنْ فَوْقَهُ بِالْمَعْصِيَةِ وَمَنْ دُونَهُ بِالْخَلْبَةِ
 نشانی است از آنکه ستم نمیکند بر کسی بالاتر از او و ستم نمیکند بر کسی پستتر از او
 وَيُظَاهِرُ الْقَوْمَ الظَّلْمَةَ لَنُخْشِعَ لَكَ قَلْبُكَ فَمَنْ خَشَعَ قَلْبُهُ
 و بپشتی میکند مردم را از ستم باینکه خوار نماید دل تو بپرهیزکاران و جزییات
 خَشَعَتْ جَمِيعُ جَوَارِحِهِ لِلْمُؤْمِنِ تِلْكَ عَلَامَاتُ الصِّدْقِ وَ
 بپسندیدگی از او و جزییات از او و جزییات از او و جزییات از او
 الْيَقِينِ وَقَصْرُ الْأَمَلِ لِمَتَّقِي تِلْكَ عَلَامَاتُ اخْلَاصِ الْحِلِّ
 درستی و یقینی و کوتاهی آرزو در پرهیزکاران و جزییات از او و جزییات از او
 وَقَصْرُ الْأَمَلِ وَاعْتِنَاءُ الْمَهَلِ لِلْمُؤْمِنِ تِلْكَ سَاعَاتُ عَمَلٍ
 کوتاهی امید و غنیمت داشتن دلیلی از او و جزییات از او و جزییات از او
 يُنَاجِي فِيهَا رَبَّهُ وَسَاعَةٌ يُحَاسِبُ فِيهَا نَفْسَهُ وَسَاعَةٌ يُحِلُّ
 راز و نیاز در آن بپرهیزکاران و جزییات از او و جزییات از او و جزییات از او
 مِنْ نَفْسِهِ وَلَذَنُهَا فِيمَا يَحِلُّ وَحِلُّ لَنْ أَحْرَأَ الْبَاطِلَ الْقَدَمَا
 از نفس خود و از زود فسخ خود و بی نیازی در آن بپرهیزکاران و جزییات از او و جزییات از او
 فَعَلْ لَنْ قَدْ أَحْتِ فَلَمْ يَمَّا وَلَعَلْ لَقَلَّ الدَّيْرُ شَيْءٌ فَاقْبَلْ
 آنچه کردی و آنچه بودی و آنچه بودی و آنچه بودی و آنچه بودی و آنچه بودی
 لَكِنْ الشُّكْرُ شَاغِلٌ لَكَ عَلَى مَعَا فَا تَكُنْ مِمَّا يُشَلِّي بِهَ غَيْرُكَ
 لیکن تشکر شاغل است برای تو بر معایف تو و آنچه بودی و آنچه بودی و آنچه بودی

لِيَكُنْ أَثَرُ النَّاسِ عِنْدَكَ مِنْ أَهْدَى إِلَيْكَ عَيْبِكَ وَعَانِكَ
 بایم که باشد بهرگز نه برتری مردم از آنکه که بهرگز آورد بوی تو عیب ترا و عیب ترا
 عَلَى نَفْسِكَ • لِيَكُنْ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَيْكَ مِنْ هَذَا إِلَى
 به نظر نفس تو بایم که باشد دوست تر از مردم بوی تو آنکه که راه نماه ترا بوی
 مَرَأْسِكَ وَكَشَفْتَ لَكَ عَنْ مَعَايِبِكَ • لِيَكُنْ أَحْطَا
 کاری که استوار دارد ترا آشکارا کند ترا بایم که باشد بهر چیز تو
 النَّاسِ عِنْدَكَ أَعْمَلُهُمْ بِالرِّفْقِ • لِيَكُنْ أَوْثَقُ النَّاسِ
 از مردم نزد تو بایم که باشد آنها را با رفق بایم که باشد اعتماد کردن مردم
 لَدَيْكَ أَنْطَقَهُمْ بِالصَّدَقِ • لِيَكُنْ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَيْكَ
 نزد تو که بایم که باشد آنها را به راستی بایم که باشد دوست تر مردم
 وَأَحْطَاهُمْ لَدَيْكَ أَكْثَرُهُمْ سَعْيًا فِي مَنَافِعِ النَّاسِ • لِيَكُنْ
 و بهر چیز تو بایم که باشد آنها را بیشتر کوشش در منافع مردم بایم که باشد
 أَيْغِضُ النَّاسِ إِلَيْكَ وَابْعَدَهُمْ مِنْكَ أَطْلَعَهُمْ لِمَعَايِبِ النَّاسِ
 دشمنی بانی مردم بوی تو و دوری بانی از تو خوانندگی بانی رنجی مردم را
 لَتَكُنْ مَسَاسًا لَكَ مَا يَبْقَى لَكَ جَالَهُ وَيُنْفَعُكَ وَبَالَهُ
 بایم که باشد در وقت آخر که باقی ماند بر ترا نفعی که و بایم که باشد
 لِيَكُنْ زُهْدُكَ فِيمَا يَنْفَدُ فَيَزُولُ فَإِنَّهُ لَا يَبْقَى لَكَ وَلَا
 بایم که باشد زهد تو در آنچه که میگذرد و دور شود پس برستی که آن نماند ترا و ترا
 يَبْقَى لَهُ • لِيَكُنْ مَوْثِقًا إِلَيْكَ الْخَيْرُ فَإِنَّ الْخَيْرَ أَقْوَمُ مَعِينٍ
 نماند بانی از برای تو بایم که باشد تو را وثیق بایم که باشد برستی که بهر چیز تو استوار تر بایم که باشد
 لِيَكُنْ مَرْجُوكَ إِلَى الصَّدَقِ فَإِنَّ الصَّدَقَ خَيْرٌ مِنْ
 بایم که باشد تو را مرعوب بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد برستی که بهر چیز تو استوار تر بایم که باشد

أَخْطَا النَّاسَ مِنْكَ أَحْوَجُ لَهُمْ عَلَى الضَّعْفَاءِ وَأَعْلَاهُمْ بِالْحَقِّ
 بهر چیز تو مردم را از خطا کردن بهر ضعیفان و بر کشته شدن بر راستی
 لِيَكُنْ أَحَبَّ الْأُمُورِ إِلَيْكَ أَعْمَلُهَا فِي الْعَدْلِ وَأَقْسَمُهَا بِالْحَقِّ
 بایم که باشد دوست تر از کارهای بوی تو فراوان تران در عدل و برستی برست تران بایم که باشد
 لِيَكُنْ أَوْثَقُ الذِّخَائِرِ عِنْدَكَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ • لِيَكُنْ أَحَبَّ النَّاسِ
 بایم که باشد استوارترین ذخایر نزد تو کارهای نیکو بایم که باشد دوست تر مردم
 إِلَيْكَ الْمُشْفِقُ النَّاسِ • لِيَكُنْ زَادُكَ التَّقْوَى • لِيَكُنْ
 بوی تو مهربان بایم که باشد تو را به رفق بایم که باشد بهر چیز تو بایم که باشد
 شِعَارُكَ الْهُدَى • لِيَكُنْ سَمِيرُكَ الْقُرْآنُ • لِيَكُنْ سَجْنُكَ
 پوشش تو راه نماند بایم که باشد هم سخن تو قرآن بایم که باشد کشته کردن ترا
 السَّخَاةُ وَالْإِحْسَانُ • لِيَكُنْ مَخَانُ النَّصِ وَالْمُؤْمِنِ وَصَحِّفُ النَّاسِ
 سخاوت و نیکویی بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد ایمان دوست و بهر چیز تو
 لَا نَا أَشَدَّ اغْتِنَا طَابَ مَعْرِفَةُ الْكَرِيمِ مِنْ مَسَاكِي عَلَى الْجَوْهَرِ النَّفِيسِ
 بهر چیز تو که با سود خود را بایم که باشد برای تو دانشی از برای تو که از نگاه داشتنی که خود را بایم که باشد
 الْعَالِي الثَّمَنِ • لِيَصْدُقَ وَرَعُكَ وَتَشْدُدُ حَرَمَكَ وَتُخْلَصُ
 بلند ارزشی بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد تو را به راستی
 نَيْتِكَ فِي الْأَمَانَةِ وَالْيَمِينِ • لِيَكُنْ مَرْجُوكَ إِلَى الْحَقِّ فَمَنْ
 بهر چیز تو در امانت و راستی بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد تو را به راستی
 فَارَقَ الْحَقَّ هَلَكَ • لِيَكُنْ مَرْكَبُكَ الْعَدْلُ فَمَنْ
 جدا شد از حق بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد تو را به راستی
 سَرَكَبُهُ مَلَكَ • لِيَصْدُقَ حَرَمُكَ فِي الشُّهَادَاتِ فَإِنَّ مَنْ وَقَعَ
 بهر چیز تو که بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد تو را به راستی بایم که باشد تو را به راستی

فِيهَا أَنْتَ تَكُنْ لَكِنْ شَيْئَكَ الْوَفَاءُ مَنْ كَثُرَ خَيْرُهُ اسْتُرْ ذَلِكُ
 كَيْفَ مَا أَقْبَلَ الْمُدْبِرُ أَوْ أَذْبَرَ الْمُقْبِلُ لَقَدْ كُنْتُ وَمَا أَهْدَدُ
 بِالْحَرْبِ وَلَا أُنْهَبُ بِالضَّرْبِ لَكِنْ مَا قَرَّبَ الْبَعِيدَ وَبَعَدَ
 الْقَرِيبَ لَقَدْ أَخْطَا الْغَافِلُ الدَّهْرَ فِي الرُّشْدِ وَأَصَابَهُ
 ذُو الْإِجْتِهَادِ وَالْجِدِّ لَقَدْ عَلِقَ بِنِيطِ هَذَا الْإِنْسَانِ
 بَضْعُهُ هِيَ عَجَبُ مَا فِيهِ وَذَلِكَ الْقَلْبُ وَلَهُ مَوَادُّ مِنَ الْحِكْمَةِ
 وَأَضْدَادٌ مِنْ خِلَافِهَا فَإِنْ سَخَّ لَهُ الرَّجَاءُ أَذْكَهُ الطَّمَعُ
 وَإِنْ هَاجَ بِهِ الطَّمَعُ أَهْلَكَهُ الْحَرَصُ وَإِنْ مَلَكَهُ الْيَأْسُ
 قَتَلَهُ الْأَسَفُ وَإِنْ عَرَّضَ لَهُ الْغَضَبُ اسْتَدْبَرَهُ الْغَيْظُ
 وَإِنْ أَسْعَدَهُ الرِّضَا نَسِيَ التَّحَفُّظَ وَإِنْ غَالَهُ الْخَوْفُ شَغَلَهُ
 الْحَزَنُ وَإِنْ اتَّسَعَ لَهُ الْأَمْنُ اسْتَلْكَهُ الْعِزَّةُ وَإِنْ أَصَابَهُ

فيها انت تكن لكن شئتك الوفاء من كثر خيره اسر ذلك
 كيف ما اقبل المدبر او اذبر المقبل لقد كنت وما اهدد
 بالحرب ولا انهب بالضرب لكن ما قرب البعيد وبعده
 القريب لقد اخطا الغافل الدهر في الرشد واصابه
 ذو الاجتهاد والجد لقد علق بنيط هذا الانسان
 بضعه هي عجب ما فيه وذلك القلب وله مواد من الحكمة
 واخذاد من خلافها فان سخر له الرجاء اذكه الطمع
 وان هاج به الطمع اهلكه الحرص وان ملكه اليأس
 قتله الاسف وان عرض له الغضب استدبره الغيظ
 وان اسعده الرضا نسي التحفظ وان غاله الخوف شغله
 الحزن وان اتسع له الامن استلكه العزة وان اصابه

مُصِيبَةً فَضَحَّه الْخَرْجُ وَإِنْ آفَادَ مَا لَا أَطْعَاهُ الْغِنَاءُ وَإِنْ
 عَظَّمَتْهُ الْفَاقَةُ شَغَلَهُ الْبَلَاءُ وَإِنْ جَمَدَهُ الْجُوعُ قَعَدَ بِهِ
 الضَّعْفُ وَإِنْ أَفْرَطَ بِهِ الشَّبَعُ كَطَشَ الْبُطْنَةُ فَكُلُّ قَصِيرٍ
 بِهِ مُضَرٌّ وَكُلُّ أَفْرَاطٍ مَا وَجَّهَ الْوُجُوهَ عَنْهُ لَهُ مَفْسَدَةٌ
 لَيْسَ طَائِعٌ لِمَنْ خَفِيَ الدَّهْرُ لَكَ الْإِنْفَاطُ وَالْإِنْفَاطُ لَكَ
 لَنْ يَفْعَلَ بِالْجَنَّةِ إِلَّا السَّاعِي لَهَا لَنْ يَخُومَنَ الْبَارِدَ إِلَّا الْتَائِبُ
 عَمَلُهَا لَنْ يُلْفِيَ جَزَاءَ الشَّرِّ إِلَّا عَامِلُهُ لَنْ يُجْزِيَ جَزَاءَ الْخَيْرِ إِلَّا
 فَاعِلُهُ لَنْ يُلْفِيَ الشَّرَّ إِلَّا رَاضِيًا لَنْ يُلْفِيَ الْمُؤْمِنَ إِلَّا قَانِعًا
 لَنْ يُلْفِيَ الْعَجُولَ مُجَوِّدًا لَنْ يَصْفُوا الْعَمَلَ حَتَّى يَصُحَّ الْعِلْمُ
 لَنْ يَتِمَّ الْعِلْمُ حَتَّى يُقَارَنَ بِهِ الْحِلْمُ لَنْ يَنْجَحَ الْأَدَبُ حَتَّى يُقَارَنَ بِهِ
 الْعَقْلُ لَنْ يُجْدِيَ الْقَوْلُ حَتَّى يَصِلَ إِلَى الْفِعْلِ لَنْ يَتَعَبَّدَ الْحَرْمُ

مصيبة فضحه الخرج وان افاد ما لا اطعاه الغناء وان
 عظمتها الفاقة شغله البلاء وان جمده الجوع قعد به
 الضعف وان افراط به الشبع كطش البطنة فكل قصير
 به مضر وكل افراط ما وجه الوجوه عنه له مفسدة
 ليس طائع لمن خفي الدهر لك الانفط الانفط لك
 لن يفعل بالجنة الا الساعي لها لن يخومن البارد الا التائب
 عملها لن يلفي جزاء الشر الا عامله لن يجزي جزاء الخير الا
 فاعله لن يلفي الشر الا راضيا لن يلفي المؤمن الا قانعا
 لن يلفي العجول مجودا لن يصفوا العمل حتى يصح العلم
 لن يتم العلم حتى يقارن به الحلم لن ينجح الادب حتى يقارن به
 العقل لن يجدي القول حتى يصل الى الفعل لن يتعبد الحرم

اسْتَعْمَالَ الْعَدْلِ فِيهَا • كُنْ يَهْلِكَ مِنْ اِقْتَصَادٍ • كُنْ يَفْتَقِرْ مَنْ زَهْدٍ
 کردن عدل در دنیا • نهاده شود کسی که میانزد و بپوشد • در پیش نشود کسی که بپوشد
 كُنْ يَزْكُوا الْعَمَلُ حَتَّى يُقَارَنَهُ الْعِلْمُ • كُنْ يَزَانُ الْعَقْلُ حَتَّى يُوَانِرَهُ
 بگردد نشود کردار تا آنکه نزدیک شود به علم • بگردد نشود عقل تا آنکه روشن کند
 الْحِلْمُ • كُنْ يَهْلِكَ الْعَدُوُّ حَتَّى يُؤْتِيَ شَهْوَاهُ عَلَى دِينِهِ • كُنْ يَصِلَ
 حلم • نهاده شود بگردد تا آنکه اختیار کند از روی خود را بر این خود • بگردد نشود
 الْمَرْءُ حَتَّى يَغْلِبَ • تَوَدَّ حَكِيمٌ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ طَائِبٌ • شَكَّهُ يَقْنَعُهُ
 مرد تا آنکه غالب آید • بخواهد که او را بشود از طایفه • همان او بر یقین آورد این
 عَلَيْهِ السَّلَامُ • كُنْ يَكُونُ لِكُلِّ عَمَلٍ لَيْسَ لَهُ رِجَالٌ لَفْظٌ قَلِيلٌ
 بر او سلام خدا در حرف نام • نهاده شود برای هر عملی که نیست بر او را نامی • لفظی کمی
 كُنْ يَكُونُ لِلْمَلِكِ مِنَ خُلُقِ الْأَنْبِيَاءِ • كُنْ يَكُونُ مِنَ خُلُقِ الْأَنْبِيَاءِ
 نهاده شود برای پادشاه از خصلت انبیاء • نهاده شود از خصلت پادشاهان
 كُنْ يَكُونُ مَعَ طَبِيعَةِ الرَّحِمِ نَمَاءً • كُنْ يَكُونُ مَعَ الْفُجُورِ غِنًا • كُنْ يَكُونُ مِنْ شَيْمٍ
 نهاده شود با برادر از خصلت بخشنده • نهاده شود با بیکار با نیاز • نهاده شود از خصلت شایسته
 الْكِرَامِ إِذْ رَأَى الْغَارَ • كُنْ يَكُونُ لِهَذَا الْجِلْدِ الرَّفِيقُ صَبْرٌ عَلَى الْبَارِ
 بزرگواری • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 كُنْ يَكُونُ لِلْأَجْسَامِ نَجَاءٌ مِنَ الْإِشْقَامِ • كُنْ يَكُونُ الْكَذِبُ مِنْ خِلَافِ
 نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 الْإِسْلَامِ • كُنْ يَكُونُ الْإِيَانُ كَالْخَبَرِ • كُنْ يَكُونُ كُلُّ عَمَلٍ تَطَهَّرُ
 اسلام • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 كُنْ يَكُونُ كُلُّ طَالِبٍ مَعْرِفٍ • كُنْ يَكُونُ لِكُلِّ صَدِيقٍ لَيْسَ لَهُ شَيْخٌ
 نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه

رَفِيقٌ • كُنْ يَكُونُ كُلُّ مَجْلٍ مَحْرُومٍ • كُنْ يَكُونُ بِحَكِيمٍ مَنْ شَكَاهُ إِلَى غَيْرِ
 رفیق • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 رَحِيمٌ • كُنْ يَكُونُ كُلُّ فَرْصَةٍ تُصَابُ • كُنْ يَكُونُ كُلُّ دَاءٍ يُجَابُ • كُنْ يَكُونُ
 برپا رحم • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 كُلُّ غَائِبٍ يُؤْتَى • كُنْ يَكُونُ كُلُّ مَنْ رَجَى يُصِيبُ • كُنْ يَكُونُ لِقَاطِعِ
 هر که غایب آید • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 الرَّحِمِ قَرِيبٌ • كُنْ يَكُونُ لِكُلِّ حَبِيبٍ • كُنْ يَكُونُ مَعَ الصَّبْرِ مُصِيبَةٌ • كُنْ يَكُونُ
 از خصلت خویش دوستی • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 مَعَ الْخُرُوجِ مُشَوَّبَةٌ • كُنْ يَكُونُ السَّعَةِ كَالْحِلْمِ • كُنْ يَكُونُ الْوَهْمُ كَالْفَهْمِ
 با زاری • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 كُنْ يَكُونُ لِلْحُجَّجِ تَذْوِيرٌ • كُنْ يَكُونُ لِمَنْ طَلَبَهُ اللَّهُ حُجْرٌ • كُنْ يَكُونُ لِمُجِبِّ أَعْيُنٍ
 نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 كُنْ يَكُونُ لِمُلُوكٍ إِخَاءٌ • كُنْ يَكُونُ لِمُلُوكٍ مُنْقَرَةٌ • كُنْ يَكُونُ لِحَقُوقِ أَخَوَةٍ
 نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 كُنْ يَكُونُ لِحُجُودِ خَلَةٍ • كُنْ يَكُونُ لِكُرَمٍ قَطِيعَةُ الرَّحِمِ • كُنْ يَكُونُ مِنَ التَّوْفِيقِ
 نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 كُنْ يَكُونُ الْبَغْيُ • كُنْ يَكُونُ خَيْرٌ مِنَ الْخَيْرِ إِلَّا ثَابَةً • كُنْ يَكُونُ شَيْئٌ مِنَ الشَّيْءِ
 بگردد از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 الْإِعْقَابُ • كُنْ يَكُونُ مِنْ عَادَةِ الْكِرَامِ تَأْخِيرُ الْأَنْعَامِ • كُنْ يَكُونُ مِنْ شَيْمٍ
 بازگشت • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه
 الْكِرَامِ تَجَلُّلُ الْإِشْقَامِ • كُنْ يَكُونُ لِكُلِّ رَجُلٍ إِلَّا الْأَكْرَامَ • كُنْ يَكُونُ
 بزرگواری • نهاده شود از خصلت پادشاه • نهاده شود از خصلت پادشاه

لَا نَفْسُكُمْ تَمْنُ إِلَّا الْجَنَّةَ فَلَا تَتَّبِعُوا إِلَّا بِهَا **لَيْسَ الرَّذِيَّةُ مَعَ**
 جانهای شما را بخواهی که بهشت پس مواظبند آنرا که بهشت است **بیت از پندهای**
الْأَبْصَارِ قَدْ تَكْذِبُ الْأَبْصَارُ أَهْلَهَا **لَيْسَ بِالْبَلِيسِ وَهُوَ أَكْثَمُ**
 و در نهان که گاه می باشد که در دروغ می بیند و دروغ می آید از روی **بیت از پندهای**
مِنَ الْغَضَبِ وَالنِّسَاءِ **لَيْسَ لِأَحَدٍ بَعْدَ الْقُرْآنِ مِنْ فَاقَةٍ وَلَا**
 از خشم و زنان **بیت** **بیت** **بیت**
لَا أَحَدٍ قَبْلَ الْقُرْآنِ غِنًى **لَيْسَ بِلَدٍّ أَحَدٌ إِلَّا يُلِدُّ بِكَ مِنْ لَدُنْكَ**
 یکی را پیش از قرآن از غنی و یکی را بعد از قرآن از فقیر **بیت** **بیت** **بیت**
خَيْرُ الْبِلَادِ مَا حَمَلَكَ **لَيْسَ الْخَيْرُ أَنْ يَكُنْ مَا لَكَ وَوَلَدَكَ أَيْمَانًا**
 بهترین شهر آنست که تو را برده دارد **بیت** **بیت** **بیت**
الْخَيْرُ أَنْ يَكُنْ عَلَيْكَ وَيَعْظُمَ حِمْلُكَ **لَيْسَ بِحَكِيمٍ مَنْ ابْتَدَأَ بِإِسْطِطَاعِهِ**
 که خیر آنست که بر تو باشد و دانش تو بزرگ باشد علم تو **بیت** **بیت** **بیت**
إِلَى غَيْرِ حَكِيمٍ **لَيْسَ بِحَكِيمٍ مَنْ قَصَدَ بِحَاجَتِهِ غَيْرَ حَكِيمٍ** **لَيْسَ**
 با غیر خردمند **بیت** **بیت** **بیت**
مِنَ الْعَدْلِ الْقَضَاءُ عَلَى الثَّقَةِ بِالْظَنِّ **لَيْسَ مِنَ الْكِرَمِ تَنْكِيدُ**
 از عدالت ایستادگی کردن **بیت** **بیت** **بیت**
الْمَلَيْنِ بِالْمَلَيْنِ **لَيْسَ عَلَى الْآخِرَةِ عَوْضٌ وَلَيْسَتْ الدُّنْيَا لِلنَّفْسِ مِمَّنْ**
 نعمت بهشت نهان **بیت** **بیت** **بیت**
لَيْسَ بَأَخٍ مَنِ اخْتَجَتْ إِلَى مُدَارَاتِهِ **لَيْسَ بِرَفِيقٍ مَخْوَدِ الطَّرِيقَةِ مَنْ**
 نیست برادر من کسی که از او بخواهی که در راه **بیت** **بیت** **بیت**
أَخْجَ صَاحِبُهُ إِلَى مُدَارَاتِهِ **لَيْسَ لَكَ بَأَخٍ مَنْ أَخَوَكَ إِلَى**
 نیست برادر تو کسی که تو را از او بخواهی که در راه **بیت** **بیت** **بیت**

حَاكِمَ بَيْنِكَ وَبَيْنَهُ **لَيْسَ لِكُذُوبٍ أَمَانَةٌ وَلَا لِلْجُحُورِ جَبَانَةٌ**
 حکم کننده میان تو و میان او **بیت** **بیت** **بیت**
لَيْسَ شَيْءٌ أَفْسَدَ لِلْأُمُورِ وَلَا أَبْلَغَ فِي هَلَاكِ الْجَمْعِ مِنَ الشَّرِّ
 نیست چیزی که فساد کند در امور و نیست چیزی که در هلاک جمعی از بدتر **بیت** **بیت** **بیت**
لَيْسَ شَيْءٌ أَحَدَ عَاقِبَةٍ وَلَا الذَّمُّعَةِ وَلَا أَدْفَعُ لِسُوءِ آدَبٍ وَلَا
 نیست چیزی که خیر شود **بیت** **بیت** **بیت**
أَعُوذُ عَلَى دَمْرِكَ مَطْلَبٍ مِنَ الصَّبْرِ **لَيْسَ مَعَ الْخِلَافِ إِتْلَافٌ**
 پناه می گیرم از نابودی تو **بیت** **بیت** **بیت**
لَيْسَ مَعَ الشَّرِّ عَفَافٌ **لَيْسَ فِي الشَّرِّ شَرَفٌ** **لَيْسَ فِي**
 نیست با آزار **بیت** **بیت** **بیت**
اِقْتِصَادٍ تَلَفٌ **لَيْسَ مَنْ خَالَطَ الْأَشْرَارَ يَذِي مَعْقُولٌ** **لَيْسَ**
 میان کاری نیستی **بیت** **بیت** **بیت**
مَنْ أَسَاءَ إِلَى نَفْسِهِ يَذِي مَأْمُولٌ **لَيْسَ فِي الْبَرِّ الدَّمْعُ مَسْتَمِعٌ**
 کسی که بدی کند به نفس خود **بیت** **بیت** **بیت**
لَنْ يَخُوضَ الظُّلْمَةُ **لَيْسَ لِأَحَدٍ مِنْ دُنْيَاهُ إِلَّا أَنْفَعُهُ عَلَى**
 هرگز کسی را که در دروغ و زیاده روی **بیت** **بیت** **بیت**
أُخْوِيهِ **لَيْسَ فِي الْغُرْبَةِ عَارٌ أَيْمَانًا الْعَارُ فِي الْوَطَنِ وَالْإِفْقَارُ**
 آفت او **بیت** **بیت** **بیت**
لَيْسَ شَيْءٌ أَذَى لِحَيْرٍ وَأَنْجَامٍ شَرٌّ مِنْ حُجَّةِ الْأَجَارِ **لَيْسَ**
 نیست چیزی که آزار دهنده تر از حیر و یکتایی را و نیست بدتر از حجتی از همراهی **بیت** **بیت** **بیت**
فِي الْجَوَارِحِ **أَفَلْ شُكْرًا مِنَ الْعَيْنِ فَلَا تَعْطُوا هَاسُوهَا فَتَشْغَلَكُمْ عَنْ**
 در آزارها **بیت** **بیت** **بیت**

تکرار

ذِكْرُ اللَّهِ • كَيْسَ فِي الْمَعَاصِي أَشَدَّ مِنْ إِبْتِغَاءِ الشَّهْوَةِ فَلَا تُطِيعُوهَا

تُشْعِلُكُمْ عَنِ اللَّهِ • كَيْسَ كُلُّ مَعْرِفَةٍ يَبْتَاعُ وَلَا كُلُّ طَالِبٍ يَحْتَاجُ

فِي تَوْجِيدِ اللَّهِ • كَيْسَ فِي الْأَشْيَاءِ بَوَالِجُ وَلَا غَهَا بِخَارِجِ

كَيْسَ شَيْءٌ أَدْعَى إِلَى زَوَالِ نِعْمَةٍ وَتَعْجِيلِ نِقْمَةٍ مِنْ إِقَامَةٍ عَلَى ظُلْمٍ

كَيْسَ لِلْعَاقِلِ أَنْ يَكُونَ شَاخِصًا إِلَّا فِي ثَلَاثِ خَطَوَةٍ فِي مَعَادِ

أَوْفَرَمَةٍ لِمَعَاشٍ أَوْ لَذَّةٍ فِي غَيْرِ مُحَرَّمٍ • كَيْسَ شَيْءٌ أَعَزَّ مِنَ الْكِبَرِ

الْأَحْمَرِ إِلَّا مَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِ الْمُؤْمِنِ • كَيْسَ ثَوَابٌ عِنْدَ اللَّهِ سَبْحَانَهُ

أَعْظَمُ مِنْ ثَوَابِ السُّلْطَانِ الْعَادِلِ وَالزُّجَلِ الْمُحْسِنِ • كَيْسَ كُلُّ

طَلِبٍ وَاجِدٍ • كَيْسَ كُلُّ مَنْ أَضَلَّ فَقَدْ • كَيْسَ الْحَلِيمُ مَنْ عَجَزَ

وَقَهَجَ وَإِذَا قَدَرْنَا شَقَمَ • إِنَّمَا الْحَلِيمُ مَنْ إِذَا قَدَرَ عَفَا وَكَانَ

الْحَلِيمُ غَالِبًا عَلَى كُلِّ أَمْرٍ • كَيْسَ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَكْرَمُ عَلَى اللَّهِ

تَقَطُّعُكُمْ

سَبْحَانَهُ مِنَ النَّفْسِ الْمَطْبُوعَةِ لِأَمْرِهِ • كَيْسَ يُؤْمِنُ مَنْ لَمْ يَهْتَمْ بِإِصْلَاحِ نَفْسِهِ

مَا يَحْكُمُ الْمُؤْمِنُ إِلَّا بِالْعِلْمِ لَا بِالشَّوْهِدِ وَلَا بِالْغَيْبِ وَلَا بِالْظَنِّ وَلَا بِالْخَبَرِ

لَمْ يُدْرِكْ الْجَدُّ مَنْ عَدَاهُ الْحَدُّ • لَمْ يَهْأَلِ الْعَيْنُ مَنْ قَامَرَ الْبَصَرُ

لَمْ يَسُدَّ مَنْ افْتَقَرَ إِخْوَانَهُ إِلَى غَيْرِهِ • لَمْ يَوْفُقْ مَنْ بَخَلَ عَلَى نَفْسِهِ بَخِيرَهُ

وَحَلَفَ مَا لَهُ لَغْوُهُ • لَمْ يَبْلُ أَحَدٌ مِنَ الدُّنْيَا خَيْرَةً إِلَّا أَعْقَبَتْهُ

عَبْرَةٌ • لَمْ يَتَغَيَّرْ مِنَ الشَّرِّ مَنْ لَمْ يَتَّخِذْ بِالْخَيْرِ • لَمْ يَعْلَمْ التَّصَوُّفُ أَنْتَصَرَ

بِالصَّبْرِ • لَمْ يَصِفِ اللَّهُ سَبْحَانَهُ الدُّنْيَا إِلَّا بِأَلْبَابِهِ وَلَمْ يَضَنْ بِهَا

عَلَى أَعْدَائِهِ • لَمْ يَصِفْ بِالْمُرُوءَةِ مَنْ لَمْ يَنْعِ ذِمَّتَهُ أَوْ دَارِيَهُ

يُصِفُ أَعْدَاءَهُ • لَمْ يَلِقَ أَحَدٌ مِنْ سَدَاءِ الدُّنْيَا بَطْنًا إِلَّا لَانَتْهُ

مِنْ ضَرَائِبِهَا ظَهْرًا • لَمْ يُفِدْ مَنْ كَانَ يَهْتَمُّ الدُّنْيَا عَوْضًا وَلَمْ

يَقْبُضْ مُفْتَرَضًا • لَمْ تَكْتَسِبْ مَا لَا مَنَ لَمْ يَصْلَحْ لَمْ يَنْزِفْ الْمَالَ مَنْ

عام

سَبْحَانَهُ

وَلَمْ تَعْمَلْ عَلَيْهَا شَيْئًا مِنَ الْأُمُورِ • لَمْ تَفَكَّرْ فِي عَوَاقِبِ الْأُمُورِ
 مَنْ وَثَّقَ بِنُفُوسِ الْغُرُوبِ • لَمْ يَصْدُقْ يَقِينٌ مِنْ أَسْرَفِ
 فِي الطَّلَبِ وَاجْتِهَادِ نَفْسِهِ فِي الْمَكْتَسَبِ لَمْ يَعْقِلْ
 مَنْ وَلِيَ بِاللَّعِبِ وَاسْتَهْتَرَبَ لِلْهَوَى وَالظَّنْبِ
 لَوْ كُنْتَ الْغَطَاءَ مَا أَرَدْتُ بِقِنَا • لَوْ سَوَّيْتُ قَدَمًا
 مِنْ هَذِهِ الْمَدَاحِصِ • لَغَيَّرْتُ أَشْيَاءَ • لَوْ ضَرَبْتُ خَيْشَمَ
 الْمُؤْمِنِ عَلَى أَنْ يَغْضِي مَا أَبْغَضِي لَوْ صَيَّتِ الدُّنْيَا بِجَلْمِهَا
 عَلَى الْمَنَافِقِ عَلَى أَنْ يُجْتَنَى مَا أَجْتَنَى • لَوْ أَنَّ الْمَوْتَ يَشْتَرِي
 لَا تَرَاهُ الْإَغْنِيَاءَ • لَوْ أَرَأَيْتُ الْجُلُجُلَ جَلَا لَرَأَيْتُمُوهُ
 شَخْصًا مَشْقُوعًا • لَوْ عَقَلُ أَهْلُ الدُّنْيَا خَرَبَتِ الدُّنْيَا • لَوْ

واینگونه بود که کارهای بیهوده را در فکر تو نبود
 کسی که اعتماد کند بر نفوس غروب
 در حقیقت
 کسی که با بازی و استهزاء به هوا و ظن
 کسی که با بازی و استهزاء به هوا و ظن
 کسی که با بازی و استهزاء به هوا و ظن
 کسی که با بازی و استهزاء به هوا و ظن
 کسی که با بازی و استهزاء به هوا و ظن
 کسی که با بازی و استهزاء به هوا و ظن
 کسی که با بازی و استهزاء به هوا و ظن

كَانَ لَدَيْكَ شَرِيكٌ لَا تَشْكُ رُسُلَهُ • لَوْ تَبَعَ الْهَوَى لَا نَفَ
 غَيْرُ الْمُخْلِصِ مِنْ عَمَلِهِ لَوُظِّهَتْ الْأَجَالُ لَا فُخِّصَتِ الْأُمَالُ • لَوْ
 خَلَصَتْ النِّيَّاتُ لَزَكَتِ الْأَعْمَالُ • لَوْ صَحَّ الْعَقْلُ لَا غَنَمَ كُلُّ
 أَمْرٍ مِهْلَهُ • لَوْ عَرَفَ الْمُنْقُوصُ نَقْصَهُ لَسَاءَ عَاسِرٍ مِنْ
 عَيْبِهِ • لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْعِلْمِ حَمَلُوهُ بِحَقِّهِ لَأَجَّهَمَ اللَّهُ تَعَالَى
 وَمَلَأَ يَمِينَهُ وَلَكِنَّهُمْ حَمَلُوهُ لَطَلَبُوا الدُّنْيَا فَمَقْتَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى
 وَهَانُوا عَلَيْهِ • لَوْ أَنَّ الْعِبَادَ حِينَ جَهِلُوا وَفَقُوا لَمْ يَكْفُرُوا
 وَلَمْ يَضِلُّوا • لَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ عَصَوْا آتَابُوا وَاسْتَغْفَرُوا لَمْ
 يَعْذِبُوا وَلَمْ يَهْلِكُوا • لَوْ رَأَيْتُ الْأَجَلَ وَمَسِيرَهُ لَا يَعْصِمُ الْإِكْلَ
 وَغُرُوبَهُ • لَوْ فَكَّرْتُمْ فِي قُرْبِ الْأَجْلِ وَحُضُورِهِ لَأَمَرْتُكُمْ
 حُلُوَ الْعَيْشِ وَسِرُّهُ • لَوْ أَخْبَى جِلُّ لَهَافٍ • لَوْ هَدُمْتُ

بودی در دلت شریکی که از شک تو بر رسولان او
 غیر از مخلص از عمل او که ظاهر شود و احوال را فسخ نکند و اموال را
 خلاصت نیات از کثرت اعمال
 اگر عقل راست شود و هر چه را ببرد
 امری مهمل
 اگر کسی که ناقص باشد نقص خود را بداند
 عیب
 اگر علم را حمل بر حق کنند
 و اما یمن
 اگر علم را حمل بر حق کنند
 و اما یمن
 اگر علم را حمل بر حق کنند
 و اما یمن
 اگر علم را حمل بر حق کنند
 و اما یمن
 اگر علم را حمل بر حق کنند
 و اما یمن
 اگر علم را حمل بر حق کنند
 و اما یمن

فِي السَّمَوَاتِ لَسَلِّمٌ مِنَ الْأَفَاتِ • لَوْحٌ يَفَيْكُ مَا أَسْتَبَدَكَ
 در آرزوای هر کسی که بایستد از آفات و بلاها محفوظ بماند
 الْفَائِي بِالْبَاقِي وَلَا يَغْتَابُ الْغَثَّ بِالْغَثِّ • لَوْ اعْتَبَرْتَ
 در باری باری را از آخرت باقی و غوثی را بخت
 بِمَا أَصْعَقَتْ مُنَا مَضِي مِنْ عَمْرِكَ لَحَفْظَتْ مَا بَقِيَ • لَوْ كُنَّا
 آنچه ضایع کرد از عمر گذشته خود هر آنکه بماند از عمر گذشته را
 نَابِي مَا نَأْتُونَ لِمَا قَامَ لِلدِّينِ عَمُودٌ • وَلَا أَخْضَرُ لِلْإِيمَانِ
 حکیم آنچه نمیکنند بر آنچه بایستد برای دین استواری و سبزه را برای ایمان را
 عَمُودٌ • لَوْ حَفِظْتُمْ حُدُودَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ فَضْلِهِ
 در حقیقت اگر نگاه دارید احکام الهی خدا را هر آنکه بپاید در احکام الهی و فصل و حد
 الْمَوْعُودَ • لَوْ يَعْلَمُ الْمَصْلِيُّ مَا يَغْشَاهُ مِنَ الرَّحْمَةِ لَمَّا نَعَّاهُ
 خود اگر بداند آنکه گمراه از رحمت و مهربانی او هر آنکه بپاید
 مِنَ السُّجُودِ • لَوْ لَمْ يَتَوَاعَدْ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَى مَعْصِيَتِهِ • لَوَجَبَ
 از سجده کاه اگر خدا بپاید بر مهربانی او هر آنکه بپاید
 أَنْ لَا يُعْصِيَ شَكْرًا لِنِعْمَةِ اللَّهِ • لَوْ لَمْ يَرْغَبِ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِي طَاعَتِهِ
 و چنانچه که از مهربانی او هر آنکه بپاید از نعمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 لَوَجَبَ أَنْ يُطَاعَ رَجَاءُ رَحْمَتِهِ • لَوْ لَمْ يَنْهَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَنْ
 هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 تَحَارِيرِهِ • لَوَجَبَ أَنْ يُجَنَّبَهَا الْعَاقِلُ • لَوْ لَمْ يَتَّخِذْ لَوْعَنَ
 هر آنکه بپاید خود هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 نُصْرَةَ لَوْ لَمْ تَهْوَ عَنْ تَوْهِينِ الْبَاطِلِ • لَوْ لَمْ تَبْأَلِ الْأَشْيَاءَ
 هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او

لَكَانَ الصِّدْقُ مَعَ الشَّجَاعَةِ وَكَانَ الْحُبُّ مَعَ الْكَذِبِ لَوْ
 هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 كَمَا يُنَمُّ الْبُخْلِيُّ جَلَالًا كَمَا يُنَمُّ مَشْوَاهَا يَغْضُ عَنْهُ كُلُّ بَصَرٍ
 هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 يَنْصَرِفُ عَنْهُ كُلُّ قَلْبٍ • لَوْ أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا عِلَّةَ
 و بگردید از هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 عَبْدَ مَرْتَقَاتِمَ اتَّقَى اللَّهُ لِحَاجَتِهِ لَوْ مَهْمَا أَخْرَجَا مِنْ رَقَّتِهِ
 بنده هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ • لَوْ رَأَيْتُمْ الْإِحْسَانَ شَخْصًا لَرَأَيْتُمُوهُ
 از جایی که کسی که نمیاندیشد اگر بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 شَكْلًا جَمِيلًا يَفُوقُ الْعَالَمِينَ • لَوْ رَخَّصَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِي
 صورتی زیبا که برتر از مردم عالم اگر بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 الْكِبَرِ لِأَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ لَرَخَّصَ فِيهِ الْأَنْبِيَاءَ • لَكِنَّهُ كَرِهَ الْإِيمَانَ
 بزرگی را برای یکی از خلق اگر بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 التَّكْبَرِ فَرَخَّصَهُمُ التَّوَاضُعَ • لَوْ كَانَتِ الدُّنْيَا عِنْدَ اللَّهِ مَحْمُودَةً
 بزرگی را برای یکی از خلق اگر بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 لَأَخْصَصَ بِهَا أَوْلِيَاءَهُ • لَكِنَّهُ صَرَفَ قُلُوبَهُمْ عَنْهَا وَحَمَّ
 هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او
 عَنْهُمْ مِنْهَا الْمَطَامِعَ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ • فِي حَقِّ الْأَشْيَاءِ
 از ایشان طمع و اشتیاق را گفت حضرت مصطفی بر او باد سلام خدا در حق چیزها
 لَيُجْعَلَنَّ لِمَا بَلَغَهُ وَفَاتَهُ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ • لَوْ كَانَ جَدًّا لَكَانَ
 بچگی هر آنکه بپاید از مهربانی او هر آنکه بپاید از رحمت الهی اگر خدا بپاید بر مهربانی او

فَإِنَّ الْأَبْنَائَ فِيهِ الْخَافِرُ وَلَا يُؤْفَى عَلَيْهِ الطَّيَّارُ • لَوْ أَنَّ الْمَرْقَةَ
 بیدار گشتند آردا هیچ کشته و برنج رفت بر و هیچ آید اگر آن مرگت را

لَمْ تَشْتَدْ مَوْتُهَا وَتَقَلَّ حَمْلُهَا مَا تَرَكَ اللَّيَامُ • لِلْكَرَامِ
 سخت نمی بود مرگش و اگر آن می بود جای زود آمدن او می گشتند تا آن که آنرا می گرام

فِيهَا مَبِيتٌ لَيْلَةٍ وَلَكِنَّهَا أَشَدَّتْ مَوْتُهَا وَتَقَلَّ حَمْلُهَا
 از مرگش جای بخت بود آن و لیکن مرگش شدت و زود آمدن او

فَحَادَّ عَنْهَا اللَّيَامُ • الْأَغَارُ وَحَمَلُهَا الْكَرَامُ الْأَبْدَانُ
 پس از او گشتند آنرا آن و نادانان و بر او گشتند آنرا اهل کرام و بنویس کاران

كُوْنِيَتْ أَنْ أُخْبِرَ كُلَّ رَجُلٍ مِنْكُمْ بِمُخْرَجِهِ وَمَوْجِبِهِ وَاجْمَعِ
 اگر خواهم خبر دهم هر مردی را از شما بیاوردی می آید و بیاوردی می آید و همه

شَايِنَهُ لَفَعَلَتْ • لَكِنِّي أَخَافُ أَنْ تَكْفُرُوا فِي رَسُولِ اللَّهِ
 کار او هر چه کردم و لیکن من می ترسم آنکه کافر شوید در کار من به پیغمبر خدا

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِلَّا فِي مَفْضِيهِ إِلَى الْخَاصَّةِ مِمَّنْ
 صلوات خدا بر او باد و بر آل او جز در آنکه می رسد به آن خاصه از آن که

يُؤْمِنُ ذَلِكَ مِنْهُ وَالَّذِي بَعَثَهُ بِالْحَقِّ وَاصْطَفَاهُ عَلَى الْخَلْقِ
 این باشد در آن خبر او آن خدا که فرستاده او را بحق و برگزیده او را بر خلق

مَا أَنْطَقُ إِلَى صَادِقًا وَلَقَدْ عَمِدَ إِلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَبِمَهْلِكِ
 که نگفتم او را که راست گوید و بختی که عهده می دهم به این همه و به هلاک شدن

مَنْ يَهْلِكُ وَبِمَهْلِكِ مَنْ يَنْجُو وَمَا ابْنِي نَسِئًا عَلَى رَأْسِي إِلَّا
 آنکه هلاک گشت و به هلاک کسی که نجات یابد و من نیستم نسیئاً بر سر من مگر آنکه

أَفْرَعُهُ فِي أُذُنِي وَافْضِيهِ إِلَيَّ • لَوْ جَبَّتِ الْأَمْزَانُ بِالْأَكْثَانِ
 بگشاید آنرا در گوش من و بفرستد آنرا به من اگر رزق و بعضی از آنرا

وَالْعُقُولُ لَمْ تَقْشِرْ الْبَهَائِمَ وَالْحَقْنَى • لَوْ بَقِيَتْ الدُّنْيَا عَلَى
 و بر روی نهنگان و عقول نمی گشاید چهار پایان و نادانان اگر باقی بماند دنیا

أَحَدِكُمْ لَمْ تَصِلْ إِلَى مَنْ هِيَ فِي يَدَيْهِ • لَوْ عَقَلَ الْمَرْءُ عَقْلَهُ
 یکی از شما نرسیده به کسی که در دست اوست اگر در مرد عقل خود را عقل خود را

لَا حَزَنَ سَرَّهُ مِمَّنْ أَفْشَاهُ إِلَيْهِ • وَلَمْ يُطْلِعْ أَحَدًا عَلَيْهِ
 نه از غم کار او از آنکه افشاید به او و او را نمی آید به کسی

تَحَادَّ عَنِ الْعُقُولِ الْبَهَائِمُ وَالْحَقْنَى • لَوْ بَقِيَتْ الدُّنْيَا عَلَى
 تخاصم از روی عقول و بر روی نهنگان و نادانان اگر باقی بماند دنیا

لِسَانُ الْعَاقِلِ قَدْرُ قَلْبِهِ • لِسَانُ الْجَاهِلِ مِفْتَاحُ حَنْفِهِ
 زبان عاقل در برابر دل اوست زبان جاهل کلید تنهایی اوست

لِسَانُ الْعِلْمِ الصَّدَقُ • لِسَانُ الْجَهْلِ الْخُرْقُ • لِسَانُكَ يَقْنِصُكَ
 زبان علم راست زبان جهل پوشش زبان تو می گیرد از تو

مَا عَوَّدَتْهُ • لِسَانُ الصَّدَقِ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ يُؤْتِيهِ مِنْ لَا
 آنرا نکرده از او زبان راست از زبان دروغ و از مال که از او می آید

يُحْمَدُهُ • لِسَانُ الْمُقْصِرِ قَصِيرٌ • لِسَانُ الْبَرِّ مُسْتَبَدٌّ بِدَوَامِ الذِّكْرِ
 ستایند او را زبان ناقص کوتاه زبان پرهیزگار مستبد با مداومت یاد کردن

وَهُوَ لَ عَلَى السَّلَامِ فِي حَقِّ مَنْ ذَمَّهُ • لِسَانُهُ كَالشَّهَدِ
 و او است بر سلام در حق کسی که گناه کرده او را زبان او همچو شهادت

وَلَكِنْ قَلْبُهُ سَجَنٌ لِلْحَقْدِ • لَيْكُنْ مَرْبُوكَ الْقَصْدُ وَمَطْلَبُكَ الْوَقْدُ
 و لیکن دل او زندان برای کینه است بیاوردی بیاوردی و خواهی بود و خواهی بود

لَنْ لِمَنْ غَالَطَكَ فَإِنَّهُ يُوشِكُ أَنْ يَلِينَ لَكَ • لِسَانُكَ إِنْ مَسَكْتَهُ
 هرگز کسی را که گمراه کردی پس زود است که نرم شود برای تو زبان تو اگر گرفتی

أَنْجَاكَ وَإِنْ أَطْلَقَتْهُ أَرْضُ دَاك • لِفَاحِ الْمَعْرِفَةِ دِرَاسَةِ الْعِلْمِ
 لِفَاحِ الْعِلْمِ النَّصِيرِ وَتَوْهَمِ • لِفَاحِ الْخَوَاطِرِ الْمُنْذَاكِرَةِ
 لِفَاحِ دِرَاسَةِ الْحِكْمَةِ وَعَلِيَّةِ الْعَادَةِ • لِحِظِ الْإِنْسَانِ الْيَدِ
 قَلْبِهِ • كُنَّا حَتَّى أَنْ أُعْطِنَاهُ وَالْأَكْرَبُ كُنَّا عِجَازَ الْإِبِلِ وَإِنْ
 طَالَ الشَّرَى • كُنَّا عَلَيِ النَّاسِ حَتَّى الطَّاعَةِ وَالْوَلَايَةِ وَلَهُمْ
 مِنْ اللَّهِ سُبْحَانَهُ حُسْنُ الْجَزَاءِ لِأَهْلِ الْإِعْتِبَارِ نُضْرِبُ الْأَمْثَالَ
 لِأَهْلِ الْفَهْمِ نُضْرِبُ الْأَمْثَالَ • لِسَانُ الْمَرَأَى جَبِلٌ وَفِي قَلْبِهِ
 الذَّائِلُ الذَّخِيلُ • لَزُومُ الْكَرِيمِ عَلَى الْهَوَانِ حَيْمٌ مِنْ صِحَّةِ
 اللَّيْمِ عَلَى الْإِحْسَانِ • لِفَاحِ الْإِيمَانِ تِلَاوَةُ الْقُرْآنِ • لِنَالِ
 يَسْتَدْعِيكَ مَا عَوَّدَتْهُ وَنَفْسُكَ تَقْتَضِيكَ مَا أَلْفَتْهُ
 لِفَاحِ أَهْلِ الْمَعْرِفَةِ عِلْمُهُ الْقُلُوبِ وَمُسْتَفَادُ الْحِكْمَةِ • لِنَالِ

لِفَاحِ الْمَعْرِفَةِ دِرَاسَةِ الْعِلْمِ
 لِفَاحِ الْعِلْمِ النَّصِيرِ وَتَوْهَمِ
 لِفَاحِ الْخَوَاطِرِ الْمُنْذَاكِرَةِ
 لِفَاحِ دِرَاسَةِ الْحِكْمَةِ وَعَلِيَّةِ الْعَادَةِ
 لِحِظِ الْإِنْسَانِ الْيَدِ
 قَلْبِهِ
 كُنَّا حَتَّى أَنْ أُعْطِنَاهُ وَالْأَكْرَبُ كُنَّا عِجَازَ الْإِبِلِ وَإِنْ
 طَالَ الشَّرَى
 كُنَّا عَلَيِ النَّاسِ حَتَّى الطَّاعَةِ وَالْوَلَايَةِ وَلَهُمْ
 مِنْ اللَّهِ سُبْحَانَهُ حُسْنُ الْجَزَاءِ لِأَهْلِ الْإِعْتِبَارِ نُضْرِبُ الْأَمْثَالَ
 لِأَهْلِ الْفَهْمِ نُضْرِبُ الْأَمْثَالَ
 لِسَانُ الْمَرَأَى جَبِلٌ وَفِي قَلْبِهِ
 الذَّائِلُ الذَّخِيلُ
 لَزُومُ الْكَرِيمِ عَلَى الْهَوَانِ حَيْمٌ مِنْ صِحَّةِ
 اللَّيْمِ عَلَى الْإِحْسَانِ
 لِفَاحِ الْإِيمَانِ تِلَاوَةُ الْقُرْآنِ
 لِنَالِ
 يَسْتَدْعِيكَ مَا عَوَّدَتْهُ وَنَفْسُكَ تَقْتَضِيكَ مَا أَلْفَتْهُ
 لِفَاحِ أَهْلِ الْمَعْرِفَةِ عِلْمُهُ الْقُلُوبِ وَمُسْتَفَادُ الْحِكْمَةِ

لِنَالِ

الْحَالِ مِنْ لِسَانِ صَدَقِ الْمَقَالِ • لِسَانُ الْبَرِّ بَانِي سَفَهِ الْجَهْلِ
 لَذَّةُ الْكِرَامِ فِي الْأَطْعَامِ • لَذَّةُ اللَّيَامِ فِي الطَّعَامِ
 ثَمَارُ حِكْمَةِ الْعِلْمِ عَلَى الْعِلْمِ • ثَمَارُ حِكْمَةِ الْعِلْمِ عَلَى الْعِلْمِ
 مَنْ أَمِنَ مَنْ • مَنْ أَتَقَنَ أَحْسَنَ • مَنْ أَسْلَمَ سَلِمَ • مَنْ تَعَلَّمَ عَظِمَ
 مَنْ عَتَلَ سَلِمَ • مَنْ عَقَلَ فَرِمَ • مَنْ عَرَفَ كَفَ • مَنْ عَقَلَ عَفَ
 مَنْ اخْتَبَرَ عَزَلَ • مَنْ حَسَنَ ظَنَّهُ أَهْلَ • مَنْ سَاءَ ظَنُّهُ تَامَلَ
 مَنْ عَمِلَ بِالْحَقِّ غَنِمَ • مَنْ بَرِكَ الْبَاطِلُ نَدِمَ • مَنْ مَلَكَهُ هَوَاهُ
 ضَلَّ • مَنْ مَلَكَهُ الطَّمَعُ ذَلَّ • مَنْ تَفَهَّمَ فَرِمَ • مَنْ تَحَلَّمَ
 حَلِمَ • مَنْ قَلَّ ذَلَّ • مَنْ عَجَلَ زَلَّ • مَنْ تَامَلَ اعْتَبَرَ • مَنْ
 تَفَافَرَ افْتَقَرَ • مَنْ تَفَضَّلَ خُدِمَ • مَنْ تَوَقَّى سَلِمَ • مَنْ أَكْثَرَ
 مَلَّ • مَنْ تَكَبَّرَ بَنَفَسِهِ قَلَّ • مَنْ تَهَمَّ نَدِمَ • مَنْ سَالَ عَظِمَ

الْحَالِ مِنْ لِسَانِ صَدَقِ الْمَقَالِ
 لِسَانُ الْبَرِّ بَانِي سَفَهِ الْجَهْلِ
 لَذَّةُ الْكِرَامِ فِي الْأَطْعَامِ
 لَذَّةُ اللَّيَامِ فِي الطَّعَامِ
 ثَمَارُ حِكْمَةِ الْعِلْمِ عَلَى الْعِلْمِ
 ثَمَارُ حِكْمَةِ الْعِلْمِ عَلَى الْعِلْمِ
 مَنْ أَمِنَ مَنْ
 مَنْ أَتَقَنَ أَحْسَنَ
 مَنْ أَسْلَمَ سَلِمَ
 مَنْ تَعَلَّمَ عَظِمَ
 مَنْ عَتَلَ سَلِمَ
 مَنْ عَقَلَ فَرِمَ
 مَنْ عَرَفَ كَفَ
 مَنْ عَقَلَ عَفَ
 مَنْ اخْتَبَرَ عَزَلَ
 مَنْ حَسَنَ ظَنَّهُ أَهْلَ
 مَنْ سَاءَ ظَنُّهُ تَامَلَ
 مَنْ عَمِلَ بِالْحَقِّ غَنِمَ
 مَنْ بَرِكَ الْبَاطِلُ نَدِمَ
 مَنْ مَلَكَهُ هَوَاهُ
 ضَلَّ
 مَنْ مَلَكَهُ الطَّمَعُ ذَلَّ
 مَنْ تَفَهَّمَ فَرِمَ
 مَنْ تَحَلَّمَ
 حَلِمَ
 مَنْ قَلَّ ذَلَّ
 مَنْ عَجَلَ زَلَّ
 مَنْ تَامَلَ اعْتَبَرَ
 مَنْ
 تَفَافَرَ افْتَقَرَ
 مَنْ تَفَضَّلَ خُدِمَ
 مَنْ تَوَقَّى سَلِمَ
 مَنْ أَكْثَرَ
 مَلَّ
 مَنْ تَكَبَّرَ بَنَفَسِهِ قَلَّ
 مَنْ تَهَمَّ نَدِمَ
 مَنْ سَالَ عَظِمَ

مَنْ سَالَ عَظِمَ

مَن تَوَقَّرَ وَقَدَّرَ • مَن كَفَّرَ حَقًّا • مَن نَالَ اسْتَطَالَ • مَن عَمِلَ
 اسْتَقَالَ • مَن أَكْثَرَ هَجْرًا • مَن مَلَكَ اسْتَأْثَرَ • مَن اسْتَرْشَدَ
 عَلِمَ • مَن اسْتَسْلَمَ سَلِمَ • مَن عَلِمَ أَحْسَنَ السُّؤَالِ • مَن أَخْلَصَ
 بَلَغَ الْأُمَالَ • مَن تَوَاضَعَ رَفَعَ • مَن حَلَمَ أَكْرَمَ • مَن اسْتَحْيَا
 حَرَمَ • مَن عَلِمَ عَمِلَ • مَن بَذَلَ مَالَهُ جَلَّ • مَن بَذَلَ عِرْضَهُ
 ذَلَّ • مَن تَوَكَّلَ كَفِيَ • مَن قَنَعَ غَنِيَ • مَن سَأَلَ شَتَمَ
 مَن أَبْرَمَ سُبَّ • مَن غَفَلَ جَهَلَ • مَن جَهَلَ أَهْلَ • مَن ظَلَمَ
 ظَلِمَ • مَن حَقَّقَ نَفْسَهُ عَظُمَ • مَن بَغَى كَثُرَ • مَن اعْتَبَرَ جَدَّ
 مَن أَنْصَفَ أَنْصَفَ • مَن أَحْسَنَ الْمَسْأَلَةَ أَسْعَفَ • مَن عَمِلَ
 بِالْحَيِّ مَرَجَ • مَن عَقَلَ سَحَّ • مَن نَصَرَ الْبَاطِلَ خَسِرَ • مَن تَجَبَّرَ
 كَبِرَ • مَن اسْتَدْرَكَ أَصْلَحَ • مَن نَصَرَ الْحَقَّ أَفْلَحَ • مَن طَاعَ

مَن يَهْ مَلَكَ • مَن اطَّاعَ هَوَاهُ هَلَكَ • مَن يُطِيعَ اللَّهُ يَفْزُ
 مَن يَغْلِبُ هَوَاهُ يَعْزُ • مَن قَنَعَ شَبِعَ • مَن تَقَنَعَ قَنَعَ
 مَن أَيْقَنَ أَفْلَحَ • مَن اتَّقَى أَصْلَحَ • مَن هَابَ خَابَ • مَن قَصَرَ
 عَابَ • مَن دَانَ تَحَصَّنَ • مَن عَدَلَ تَمَكَّنَ • مَن خَافَ
 آمَنَ • مَن وَفَّقَ أَحْسَنَ • مَن يَصْبِرُ يَنْفَعُ • مَن يَجَلُ
 يَعْزُرُ • مَن عَاشَ مَاتَ • مَن أَحْبَبَ نَهَاكَ • مَن أَيْقَنَ
 انْعَزَلَ • مَن أَيْقَنَ نَجَّ • مَن حَسَنَ يَقِينُهُ يَسَّرَ • مَن صَبَرَ
 نَالَ الْمُنَى • مَن حَرَصَ شَتَّى وَتَعَا • مَن عَقَلَ قَنَعَ • مَن جَادَ
 اضْطَمَعَ • مَن خَافَ أَدْبَجَ • مَن احْتَجَّ بِالْحَيِّ فَلَجَ • مَن تَقَى
 عَسَّ اعْتَنَى • مَن عَمِلَ اشْتَقَى • مَن اشْتَقَى سَلَا • مَن اجْتَبَى
 فَلَا • مَن جَادَ سَادَ • مَن تَفَهَّمْ أَمَزَادَ • مَن سَأَلَ اسْتَفَادَ

مَنِ اعْتَدِي • مَنِ اعْتَدِي نَجَا • مَنِ قَنَعَ بِقِسْمِهِ اسْتَبَاحَ
 مَنِ رَحِي بِالْقَضَاءِ اسْتَبَاحَ • مَنِ عَمِلَ بِالْحَقِّ نَجَا • مَنِ مَنَعَ
 الْعَطَاءَ مَنَعَ الْقَنَاءَ • مَنِ عَامَلَ بِالرَّفْقِ غَنِمَ • مَنِ عَامَلَ
 بِالْعِفْ بَدِمَ • مَنِ خَالَفَ التَّصَحُّ هَلَكَ • مَنِ خَالَفَ
 الْمَشُورَةَ ارْتَبِكَ • مَنِ عَقَلَ صَمَتَ • مَنِ كَثُرَتْ مَقَتَ • مَنِ
 أَنْعَمَ قَضَى حَقَّ السِّيَادَةِ • مَنِ شَكَرَ اسْتَحَقَّ الزِّيَادَةَ • مَنِ
 ظَلَمَ أَفْسَدَ أَمْرَهُ • مَنِ جَارَ قَصَمَ عَمْرَهُ • مَنِ جَاهَدَ نَفْسَهُ
 أَكْمَلَ النَّجَى • مَنِ مَلَكَ هَوَاهُ مَلَكَ النَّجَى • مَنِ طَلَبَ
 عِيَا وَجَدَهُ • مَنِ اسْتَرْشَدَ الْعِلْمَ ارْتَشَدَهُ • مَنِ اسْتَبَحَكَ
 الصَّبْرَ أَحْدَهُ • مَنِ اسْتَرْشَدَ الْعَقْلَ ارْتَفَدَهُ • مَنِ طَالَ فِكْرُهُ
 حَسُنَ نَظَرُهُ • مَنِ ذَكَرَ اللَّهَ ذَكَّرَهُ • مَنِ كَبُرَ فِي سُلْطَانِهِ

فهم

صَغُرَ • مَنِ مَنَعَ بِأَحْسَنِ كَدَّرَهُ • مَنِ عَذَّبَ لِسَانَهُ كَثُرَ إِخْوَانُهُ
 مَنِ حَسَنَ جَوَارِهِ كَثُرَ جِرَانُهُ • مَنِ اسْتَعَانَ بِاللَّهِ أَعَانَهُ • مَنِ
 آمَنَ اللَّهُ بَطَلَ أَمَانُهُ • مَنِ بَصَرَكَ عَيْكَ فَقَدْ نَصَحَكَ • مَنِ
 مَدَحَكَ فَقَدْ ذَبَحَكَ • مَنِ نَصَحَكَ فَقَدْ أَحْبَبَكَ • مَنِ صَدَّقَكَ
 فِي نَفْسِكَ فَقَدْ آمَنَ شَدَكَ • مَنِ قَنَعَ بِرَأْيِهِ هَلَكَ • مَنِ اسْتَشَارَ
 الْعَاقِلَ مَلَكَ • مَنِ قَنَعَ لَمْ يَغْتَم • مَنِ تَوَكَّلَ لَمْ يَهْتَم • مَنِ ضَاعَ
 عَلَيْهِ النَّظَمُ • مَنِ أَقْلَ الْإِسْرَ سَالَ الْبُذْمُ • مَنِ أَخَى فِي اللَّهِ غَنِمَ
 مَنِ أَخَالَ لِلدُّنْيَا حَرَمَ • مَنِ دَخَلَ مَدَاحِلَ السَّوَارِمِ • مَنِ
 كَثُرَ الْحَاجَةُ حُجِمَ • مَنِ كَثُرَ مَقَالُهُ سَتِمَ • مَنِ أَصْلَحَ نَفْسَهُ
 مَلَكَهَا • مَنِ أَهْلَ نَفْسَهُ أَهْلَكَهَا • مَنِ أَكْرَمَ نَفْسَهُ أَهَانَهُ
 مَنِ وَتَّقَى نَفْسَهُ خَانَهُ • مَنِ سَاعَ الدُّنْيَا فَاتَهُ • مَنِ قَعَدَ

تكملة

استبد

سليم

عَنِ الدُّنْيَا طَلَبَتْهُ • مَنْ غَالَبَ الْأَقْدَامَ غَلَبَتْهُ • مَنْ
 صَارَعَ الدُّنْيَا صَرَعَتْهُ • مَنْ عَصَى الدُّنْيَا أَطَاعَتْهُ •
 مَنْ أَعْرَضَ عَنِ الدُّنْيَا أَتَتْهُ • مَنْ حَسَنَ ظَنَّهُ حَسِنَتْ
 بَيْتُهُ • مَنْ سَاءَ ظَنُّهُ سَاءَتْ طَوْبَتُهُ • مَنْ صَدَقَ
 أَصْلَحَ دِيَانَتُهُ • مَنْ كَذَبَ أَفْسَدَ مَرْقَبَهُ • مَنْ قَنَعَ
 حَسِنَتْ عِبَادَتُهُ • مَنْ أَعْتَزَلَ حَسِنَتْ زَهَادَتُهُ • مَنْ نَسِيَ
 أَنْفَاهُ نَفْسُهُ • مَنْ سَاءَ خَلْقُهُ عَذَبَ نَفْسُهُ • مَنْ أَطَاعَ
 اللَّهَ اسْتَصْرَحَ • مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ اسْتَبْرَحَ • مَنْ أَهْلَ نَفْسَهُ خَسِرَ •
 مَنْ اسْتَقْبَلَ الْأُمُورَ ابْصَرَ • مَنْ اسْتَدْبَرَ الْأُمُورَ تَحَيَّرَ • مَنْ
 اسْتَسْلَمَ إِلَى اللَّهِ اسْتَظْهَرَ • مَنْ انْظَرَ الْعَوَاقِبَ صَبَرَ • مَنْ
 تَوَقَّى بِاللَّهِ غَنِيَ • مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَفِيَ • مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ

تَبَيَّنَ • مَنْ اسْتَدْبَرَكَ فَوَارِطَهُ أَضَلَّ • مَنْ قَالَ بِالْحَقِّ
 انْجَحَ • مَنْ عَلَنَ الْحَقَّ أَفْلَحَ • مَنْ خَادَعَ اللَّهَ خُدِعَ • مَنْ
 صَارَعَ الْحَقَّ صُرِعَ • مَنْ ظَلَمَ يَتِيمًا عَنِّي أَوْلَادُهُ • مَنْ ظَلَمَ
 سَرَّعَتْهُ نَصْرًا ضَادَّهُ • مَنْ أَفْخَشَ شَفَا حُسَادَهُ • مَنْ لَامَ
 سَاءَ مِلَادُهُ • مَنْ اسْتَغْنَى بِفَعْلِهِ ضَلَّ • مَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ
 نَزَلَ • مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ جَلَّ أَمْرُهُ • مَنْ عَصَا اللَّهَ ذَلَّ قَدْرُهُ •
 مَنْ كَذَبَ كَلَامَهُ نَزَلَ • مَنْ كَثُرَتْ نَفْسُهُ مَلَّ • مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَفَاهُ
 مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَاهُ • مَنْ اغْتَصَمَ بِاللَّهِ نَجَاهُ • مَنْ
 اسْتَنْصَحَكَ فَلَا تَنْصَحْهُ • مَنْ وَعَظَكَ فَلَا تَوْحِشْهُ • مَنْ عَرَفَ
 اللَّهَ تَوَحَّدَ • مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ تَجَرَّدَ • مَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا
 تَزَهَّدَ • مَنْ عَرَفَ النَّاسَ تَفَرَّدَ • مَنْ غَدَرَ شَانَهُ غَدِرَهُ

مَن مَكَرَ حَقَّ بِهِ مَكْرُهُ • مَن جَارَ أَهْلَكَ جَوْرُهُ • مَن ظَلَمَ
 نَفْسَهُ عَلَيْهِ ظُلْمُهُ • مَن جَهَلَ قَلْبَ غِيَارِهِ • مَن عَجَلَ كَثْرَتُهُ
 عِثَارُهُ • مَن ظَلَمَ غَطَّتْ صَرْعَتُهُ • مَن بَغَى عَجَلَ أَهْلِكَتُهُ
 مَن قَالَتْ بِالْحَقِّ صَدَقَ • مَن عَامَلَ بِالرَّفِيقِ وَفَقَ • مَن بَدِمَ
 فَقَدِ تَابَ • مَن تَابَ فَقَدِ آتَابَ • مَن عَدَلَ نَفْسَهُ حَكَمَهُ
 ظَلَمَ أَوْفَقَهُ ظُلْمُهُ • مَن شَكَرَ دَامَتْ نِعْمَتُهُ • مَن صَبَرَ هَانَتْ
 مُصِيبَتُهُ • مَن كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ مَلَامُهُ • مَن كَثُرَتْ
 هَيْئَتُهُ كَثُرَ اهْتِمَامُهُ • مَن أَجَبَ نِسَاءً لَمْ يَذْكُرْهُ • مَن كَثُرَ حُجَّتُهُ
 ذَلَّ قَدْرُهُ • مَن أَطَاعَ نَفْسَهُ قَتَلَهَا • مَن عَصَا نَفْسَهُ وَصَلَّاهَا
 مَن عَرَفَ نَفْسَهُ جَاهَدَهَا • مَن جَهَلَ نَفْسَهُ أَهْلَهَا • مَن
 غَطَّى نَفْسَهُ خَفَرَهُ • مَن صَارَ نَفْسُهُ وَقَرَّ • مَن غَبَرَ نَفْسُهُ بَلَّاهُ

مَن أَكْثَرَ مِنْ شَيْءٍ عَرَفَ بِهِ • مَن مَنَحَ اسْتَحْفَ بِهِ • مَن عَجَبَ
 بِنَفْسِهِ سَخِرَ بِهِ • مَن كَثُرَ حِلْمُهُ نِيلَ • مَن كَثُرَ سَفَهُهُ اسْتَزْدَلَ
 مَن جَهَلَ وَجْهَهُ الْأَمْرَاءُ أَعْيَنَهُ الْحِيلُ • مَن عَاشَ فَقَدِ آجَنَهُ
 مَن كَرَّ حُكْمَهُ قَلَّتْ هَيْبَتُهُ • مَن خَيَّرَ اللَّهُ كُلَّ عِلْمُهُ • مَن
 كَظَمَ غَيْظَهُ كَلَّ حِلْمُهُ • مَن مَلَكَ نَفْسَهُ عَلَا أَمْرُهُ • مَن
 مَن مَلَكَتْهُ نَفْسُهُ ذَلَّ قَدْرُهُ • مَن تَاجَرَ اللَّهُ رَجَحَ • مَن
 تَوَخَّاهُ الصَّوَابُ آتَى • مَن عَمِلَ لِلدُّنْيَا خَسِرَ • مَن دَاخَلَ
 السُّفَهَاءَ خَسِرَ • مَن صَاحَبَ الْعُقَلَاءَ وَقَرَّ • مَن قَبَضَ
 يَدَهُ خُفِيَ الْفَقْرُ تَحَلَّى الْفَقِيرَ • مَن سَأَلَ اللَّهَ سَلَّمَ • مَن
 عَانَدَ اللَّهَ قَعَمَ • مَن حَارَبَ اللَّهَ حَرِبَ • مَن غَالَبَ اللَّهَ
 غُلِبَ • مَن حَارَبَ الْحَقَّ حَرِبَ • مَن كَثُرَ مَزَاحُهُ اسْتَجْهَلَ

مَنْ كَثُرَ خَيْرُهُ اسْتَرْذَكَ • مَنْ جَهِلَ عِلْمًا عَادَاهُ • مَنْ كَثُرَ
 مِنْهُ قَلْبُ رِضَاهُ • مَنْ حَاسِبَ نَفْسَهُ سَعِدَ • مَنْ كَثُرَ بَيْتُهُ
 جُدَّ • مَنْ عَاذَ الْحَيَّ قَلَّ • مَنْ تَشَاغَلَ بِالزَّمَانِ شَخَّلَهُ
 مَنْ تَمَسَّكَ بِنَا الْحَيَّ • مَنْ تَخَلَّفَ عَنَّا حَيَّ • مَنْ اتَّبَعَ آخِرَنَا
 سَقَى • مَنْ رَكِبَ غَيْرَ سَفِينَتِنَا غَرِقَ • مَنْ تَأَلَّفَ النَّاسَ
 أَحْبَبَهُ • مَنْ عَاذَ النَّاسَ مُقْتُوهُ • مَنْ مَقَّتْ نَفْسَهُ
 أَحْتَهُ اللَّهُ • مَنْ أَهَانَ نَفْسَهُ أَكْرَمَهُ اللَّهُ • مَنْ قَلَّتْ
 تَحَرُّبُهُ خُدَّعَ • مَنْ قَلَّتْ مِبَالَتُهُ صَرَّعَ • مَنْ قَدَّمَ
 الْحَيَرَ غَمَّ • مَنْ دَارَ النَّاسَ سَلَّمَ • مَنْ اسْتَرْشَدَ غَوَا ضَلَّ
 مَنْ اسْتَجَدَّ ذَلِيلًا ذَلَّ • مَنْ ذَلَّ مُسْتَبِرُهُ بَطَلَ دِينُهُ
 تَجَلَّدَ مَيِّمٌ • مَنْ دَامَ كَسَلُهُ خَابَ أَمَلُهُ • مَنْ طَالَ أَمَلُهُ

لَسَّ عِلْمُهُ • مَنْ أَضَاعَ الرَّبِّيَّ امْرُؤٌ تَبَكَ • مَنْ خَالَفَ الْحَرَمَ هَلَكَ
 مَنْ أَعْمَلَ الرَّايَ غَنِمَ • مَنْ نَظَرَ فِي الْعَوَاقِبِ سَلِمَ • مَنْ أَخَذَ
 بِالْحَرَمِ اسْتَظْهَرَ • مَنْ أَضَاعَ الْحَرَمَ تَهَوَّرَ • مَنْ عَمِلَ بِالتَّدَادِ
 مَلَكَ • مَنْ كَلَبَ الْأُمُورَ هَلَكَ • مَنْ اسْتَعْلَى الرَّفَقَ غَنِمَ
 مَنْ رَكِبَ الْعُفَّةَ نَدِمَ • مَنْ اسْتَهَانَ بِالزُّجَالِ قَلَّ • مَنْ
 جَهِلَ مَوْضِعَ قَدِيرِهِ نَزَلَ • مَنْ بَخِلَ عَمَلِهِ ذَلَّ • مَنْ خَلَّ
 بِدِينِهِ جَلَّ • مَنْ نَصَحَكَ أَشْفَقَ عَلَيْكَ • مَنْ وَعَظَكَ
 أَحْسَنَ إِلَيْكَ • مَنْ اسْتَعَانَ بِالْعَقْلِ سَدَّدَهُ • مَنْ اسْتَشْرَفَ
 الْعِلْمَ ارْتَدَّهُ • مَنْ لَا يَعْقِلُ لَيْسَ وَمَنْ لَيْسَ لَا يُوقِرُ
 مَنْ يَذَلُّ عِرْضَهُ حَقَرُ • مَنْ صَانَ عِرْضَهُ وَقَرَّ • مَنْ لَادَيْنَ
 لَهُ لَا مَرْقَةَ لَهُ • مَنْ لَا هِمَّةَ لَهُ لَا مَرْقَةَ • مَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ لَا

مَنْ رَكِبَ هَوَاهُ نَزَلَ • مَنْ كَبَّرَ عَلَى النَّاسِ ذَلَّ • مَنْ أَظْهَرَ
 هر کس سوار شود بر مرکب آرزویش نازل شود • هر کس بزرگ کند بر مردمان خوار شود • هر کس آشکار کند
 عِزَّهُ بَطَلَ حِزْمُهُ • مَنْ قَلَّ حِزْمُهُ ضَعُفَ عِزُّهُ • مَنْ
 عزت خود را بطل نمود آگاهی او • هر کس کم شود آگاهی او ضعیف شود عزت او • هر کس
 حَذَرَكَ كُنْ بِشَرِّكَ • مَنْ ذَكَرَكَ فَقَدْ أَذَرَكَ • مَنْ
 که از تو بترسد در بدترین جای تو است • هر کس یاد تو را در پیش تو ببرد آزار تو را
 كَثُرَ حِدُّهُ قَلَّ عِثَابُهُ • مَنْ قَلَّ عَقْلُهُ سَاءَ خُطَابُهُ • مَنْ
 کم شد حد او کم شد عتاب او • هر کس کم شود عقل او بد شد سخن گفتن او • هر کس
 يُجَرِّبُ يَزِدْ دَحْرَمًا • مَنْ يُؤْمِنُ يَزِدْ دَقِيقًا • مَنْ يَسْتَيْقِنُ
 باز آید زنده شود آگاهی او • هر کس ایمان آورد و زیاده شود آرزوی او دقیق شود • هر کس طلب حق را
 يَجْعَلُ جَاهِدًا • مَنْ يَزِدْ دَقِيقًا يَزِدْ دَشْكًَا • مَنْ يَجْعَلُ يَزِدْ دَقِيقًا
 عمل کند با جهل لغو • هر کس آید از آگاهی او زیاده شود آرزوی او • هر کس کار کند زیاده شود
 مَنْ يَقْصِرُ فِي الْعَمَلِ يَزِدْ دَقِيقًا • مَنْ أَنْفَرَ دُكْنِي الْأَخْرَافِ
 هر کس در کار تقصیر کند زیاده شود آرزوی او • هر کس شتابی جوید برت آورد اندوهها را
 مَنْ سَأَلَ غَيْرَ اللَّهِ اسْتَحَى الْإِنْسَانُ • مَنْ عَانَدَ الْحَقَّ صَرَعَهُ
 هر کس در خواست از غیر خدا استخواست از نامهربانی شود • هر کس سرکشی کند با حق با افتاد
 مِنْ غَيْرِ بَلْ لَمْ يَلْ خَدَعَهُ • مَنْ كَثُرَ حِصُّهُ قَلَّ يَقِينُهُ • مَنْ
 از غیر بخواهد بفریب آید • هر کس زیاد شود سهم او کم شود یقین او • هر کس
 كَثُرَ شَكُّهُ فَسَدَ دِينُهُ • مَنْ كَثُرَتْ خُلُطُهُ قَلَّتْ تَقِيَّتُهُ
 کم شد شک او فساد شد دین او • هر کس زیاد شود آمیزش او کم شد پرهیزگاری او
 مَنْ عَرَفَ اللَّهَ كَلَّتْ مَعْرِفَتُهُ • مَنْ خَافَ اللَّهَ كَلَّتْ
 هر کس شناخت خدا را کم شد شناخت او • هر کس بترسد خدا را کم شد

خُفَاتَهُ • مَنْ كَفَّ أَدَاهُ لَمْ يُعَادِرْ أَحَدًا • مَنْ اتَّقَى قَلْبَهُ
 پنهان کرد • هر کس باز داشت آزارش از هیچ کس نپوشید • هر کس پرهیز کرد دل او
 لَمْ يَدْخُلْهُ الْخَدُّ • مَنْ خَلَصَتْ مَوَدَّتُهُ أَجْمَلَتْ دَالَّتُهُ
 در خود در آن دل حسد • هر کس پاک شد مودت او بد شد دال او
 مَنْ كَثُرَتْ زِيَارَتُهُ قَلَّتْ يَسَارَتُهُ • مَنْ حَفِظَ لِسَانَهُ
 هر کس زیاد شود زیارت او کم شد یسارت او • هر کس نگاه داشت زبان خود را
 أَكْرَمَ نَفْسَهُ • مَنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ أَرْدَى نَفْسَهُ • مَنْ عَرَفَ
 گرامی داشت نفس خود را • هر کس پیروی کرد آرزوی خود را اندر نفس خود را • هر کس شناخت
 نَفْسَهُ جَلَّ أَمْرُهُ • مَنْ غَشَّ نَفْسَهُ لَمْ يَنْصَحْ غَيْرَهُ • مَنْ
 نفس خود را از ذکر سرکش کار خود را • هر کس پوشید نفس خود را به نیکوکاران • هر کس
 عَرَفَ بِالصِّدْقِ جَانِبَ كَذِبِهِ • مَنْ عَرَفَ بِالْكَذِبِ
 شناخت حق را از جانب دروغ را • هر کس شناخت کذب را
 لَمْ يَقْبَلْ صِدْقَهُ • مَنْ رَخِيَ بِالْقَضَاءِ طَابَ عَيْتُهُ • مَنْ تَحَلَّى
 نپذیرفت صدق او • هر کس رخصت شد با قضاء پاک شد عیت او • هر کس آراست
 بِالْحِلْمِ سَكَنَ طَبِئَتُهُ • مَنْ سَاسَ نَفْسَهُ أَدْرَكَ السَّيَاسَةَ
 به بردباری آسود شد طبیعت او • هر کس ساست نفس خود را آید به سیاست را
 مَنْ بَدَلَ مَعْرُوفَهُ اسْتَحَى الرَّيَاحَةَ • مَنْ اسْتَمَعَ بِالنِّسَاءِ
 هر کس بداند معروف او را استخواست از نامهربانی • هر کس استماع کرد از زنان
 فَسَدَ عَقْلُهُ • مَنْ عَاقَبَ الْمَذْنِبَ بَطَلَ فَضْلُهُ • مَنْ عَا
 فساد شد عقل او • هر کس عاقبت کرد مذنبت بطل شد فضل او • هر کس عاقبت
 نَفْسَهُ بِالْخَيْرِ أَمِنَ • مَنْ أَيْقَنَ بِالْخَيْرِ أَوْجَحَ حَسَنَ
 نفس خود را با خیر آید • هر کس آید با خیر آید به حسن

هَمَّتْ بَطَلَتْ فَضِيلَتُهُ • مَنْ غَلَبَ عَلَيْهِ الْحَرْصُ غَطَّتْ ذَلِيلَتُهُ
 هر که باطل شود فضیلت او هر که غلبه بر او شود بر او غلبه کرد
 مَنْ صَحَّتْ دِيَانَتُهُ قَوِيَتْ اِمَانَتُهُ • مَنْ زَادَتْ شَهْوَتُهُ قَلَّتْ
 هر که راستی او درست شود امانت او زیاد شود هر که شهوات او زیاد شود
 مَرْوَتُهُ • مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ ضَاعَ رِزْقُهُ • مَنْ كَثُرَ خُلُقُهُ
 مروت او هر که بد بود خصلت او از او رفت هر که کم بود خصلت او
 اَتَّبَعَ رِزْقُهُ • مَنْ حَسَّتْ سِيَاسَتَهُ وَجَبَتْ طَاعَتُهُ • مَنْ جَنَّتْ
 از او رزق او هر که سیاست او حس شود طاعت او واجب شود هر که جنت او
 سَرِبَتْ حَسَنَاتُ عِلَانِيَتِهِ • مَنْ طَالَ عَدُوُّهُ زَالَ سُلْطَانُهُ
 از او رفت حسنات او هر که طول عداوت او طول شود سلطنت او از او رفت
 مَنْ اَمِنَ الزَّمَانَ خَانَهُ وَمَنْ اَعْطَاهُ اَهَانَهُ • مَنْ اَحْسَنَ الْمَلِكَةَ
 هر که امن بود از زمانه او خانه او را و هر که عطا کرد او اهانته او را هر که احسن کرد
 اَمِنْ اَهْلِكَةَ • مَنْ جَارَ مَلِكُهُ عَظُمَ عِلْمُ هَلِكَةِ • مَنْ ضَعَفَ
 از او امن کرد از او اهلکته او را هر که جاورش را بزرگوار کرد عظمت علم او بزرگوار شد
 جَدُّهُ قَوِيَ خِدُّهُ • مَنْ رَكِبَ جَدُّهُ قَهْرُ خِدُّهُ • مَنْ مَرَعَ
 جد او قوی شد خد او را هر که سوار شد بر جد او قهر خد او را هر که مرع
 الْعُدُوَّ اَنْ حَصَدَ الْخَيْرَانَ • مَنْ تَعَرَّاهُ بِاللَّهِ لَمْ يَزَلْهُ سُلْطَانُ
 دشمنان او را هر که حصد کرد از او خیران را هر که تعاراه او را با خداوند
 مَنِ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ لَمْ يُضَرْهُ شَيْطَانُ • مَنْ كَثُرَتْ خِجَانَتُهُ
 هر که اعتصم کرد با خداوند شیطانش او را نرسد هر که کثرت خجانت او
 تَلَّتْ اَفْتُهُ • مَنْ كَثُرَتْ فِكْرَتُهُ حَسُنَتْ عَاقِبَتُهُ • مَنْ كَثُرَتْ
 تل او را هر که کثرت فکر او کثرت شد عاقبت او نیکو شد هر که کثرت

تَحَرَّتْ فَلَتْ عَزَّتُهُ • مَنْ نَظَرَ فِي الْعَوَاقِبِ سَلِمَ مِنَ التَّوَابِ
 از او تهرت شد فلان عزت او را هر که نظر کرد در عواقب سلامت او را از او تهرت شد
 مَنْ اَحْكَمَ التَّجَارِبَ سَلِمَ مِنَ الْمَلْطَبِ • مَنْ طَلَبَ السَّلَامَةَ
 هر که احکم کرد تجارب سلامت او را از او تهرت شد هر که طلب سلامت او را
 لَنِمَ الْاِسْقَامَةَ • مَنْ كَانَ صَدُوقًا لَمْ يَعْدِمِ الْكِرَامَةَ
 نلیم او را از او اسقامت او را هر که صادق بود نلیم او را از او کرامت او را
 مَنْ اسْتَصْلَحَ الْاَضْدَادَ بَلَغَ الْمَرَادَ • مَنْ عَمِلَ لِلْعَاذِ ظَفِرَ السَّادِ
 هر که استصلح کرد اعدا او را ببلوغ مراد او را هر که عمل کرد برای عاذ ظفر ساد او را
 مَنْ تَاخَذَ بِرُءُفَةٍ تَقَدَّمَ تَدْبِيرُهُ • مَنْ نَصَحَ مُسْتَشِيرُهُ صَلَحَ
 هر که تاخذ بر او روفت او را پیش قدم تدبیر او را هر که نصحت کرد مستشیر او را
 تَدْبِيرُهُ • مَنْ سَاءَ تَدْبِيرُهُ بَطَلَ تَقْرِيرُهُ • مَنْ ضَعُفَ اِرَآؤُهُ
 تدبیر او را هر که بد تدبیر او را بطلان تقیر او را هر که ضعف آراء او را
 قَوِيَتْ اَعْدَاؤُهُ • مَنْ رَكِبَ الْجَلَّ اَدْرَاكَ الزَّلَّ • مَنْ عَجَلَ
 قوت او را هر که سوار شد بر جلال او را در آید از او زلل او را هر که عجل او را
 تَدِمَ عَلَى الْجَلِّ • مَنْ اَتَادَ سِلْمَ مِنَ الزَّلِّ • مَنْ فَعَلَ مَا شَاءَ لَفِيَ
 تدم او را بر جلال او را هر که اتاد سلیم او را از او زلل او را هر که فعل کرد
 مَا سَاءَ • مَنْ طَلَبَ لِلنَّاسِ الْغَوَايِلَ لَمْ يَأْمِنْ بِالْبَلَاءِ • مَنْ
 بد کرد به او را هر که طلب کرد از او غوایل او را نلیم او را از او بلاء او را
 خَانَهُ وَنَزَبَهُ فَدَسَّ تَدْبِيرُهُ • مَنْ عَشَّ مُسْتَشِيرُهُ سَلَبَ تَدْبِيرُهُ
 خانه او را و نازب او را دس تدبیر او را هر که عشت مستشیر او را سلب تدبیر او را
 مَنْ كَثُرَ اَعْيَانُهُ فَكَلَّ عِثَارُهُ • مَنْ سَاءَ اخْيَارُهُ فَجَحَّتْ اَثَارُهُ
 هر که کثرت اعیان او کثرت شد عثار او را هر که بد اخیار او را جحش آثار او را

مَنْ أَعْمَلَ اجْتِهَادَهُ وَبَلَغَ مُرَادَهُ • مَنْ وَفَّقَ لِرِشَادِهِ نَزَّادَ لِحَادِهِ
 هر کسی بکار آورد که خود را برسد بخواد او هر کسی موفق یابد از برای راه و روش خود بکار خود را
 مَنْ خَافَ سَوَاطِنَ مَمْنَى مَوْتِكَ • مَنْ وَثَّقَ بِإِحْسَانِكَ أَتَّفَقَ
 هر کسی ترسد از ماریان تو در خواهر از خدا مرگ تو هر کسی اعتماد کند بر حسن تو هر بابی یابد
 عَلَى سُلْطَانِكَ • مَنْ جَرَعَ الْغُصَصَ أَدْرَكَ الْفَرْصَ • مَنْ
 بر باد می تو هر کسی در کشد ناکواینها در یابد در کجا میرسد هر کسی
 غَاضَ الْفَرْصَ مِنَ الْغُصَصِ • مَنْ فَعَّ بِقِسْمِ اللَّهِ اسْتَعْنَا • مَنْ
 بر سر از خضرا این شود این شود از او هر کسی قانع شود بخشش خدا بی نیاز شود هر کسی
 لَمْ يَقْبَحْ بِمَا قَدَّرَ لَهُ تَعْنًا • مَنْ ظَنَّ بِكَ خَيْرًا فَصَدَّقَ ظَنَّهُ
 قانع نشود بآنچه اندازه شده در او هر کسی اندیش کند از برای تو هر کوی رست دار اندیشه او را
 مَنْ رَجَاكَ فَلَا تَخَيَّبْ أَمَلَهُ • مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ لَجَأَ إِلَيْهِ
 هر کسی امید آورد بخواهی کن امید او را هر کسی آمان آورد کند پناه آورد بوی او
 مَنْ وَثَّقَ بِاللَّهِ تَوَكَّلَ عَلَيْهِ • مَنْ قَضَى أَمْرَهُ إِلَى اللَّهِ سَدَّدَهُ
 هر کسی اعتماد کند بکند توکل کند بر او هر کسی واکند کرد کار خود را بوی خدا خدا را بکند
 مَنِ اهْتَدَى يَهْدِيَ اللَّهُ أَرْشَدَهُ • مَنْ أَقْرَضَ اللَّهُ جَزَاهُ
 هر کسی را جوید بر تهای راه نایب خدا او را هر کسی قرض دهد بکند بازده قرض او را
 مَنْ سَأَلَ اللَّهَ أَغْطَاهُ • مَنْ لَاحَا الزَّجَالَ كَثُرَ عَذَابُهُ
 هر کسی در خواهر از خدا او را هر کسی چشم بر او زد بکند کرد عذاب او را
 مَنْ كَذَّبَ كَذِبًا فَلَيْسَ لَهُ • مَنْ سَأَلَ النَّاسَ كَثُرَ جِدْفَاهُ
 و بسیار کرد دروغ او هر کسی کسی کند یا مردم بسیار شود دشمنان او
 قَلَّ عِدَائُهُ • مَنْ عَانَدَ الْحَقَّ كَزِمَهُ الْوَهْنُ • مَنْ اسْتَدَامَ
 و کم شود دشمنان او هر کسی کسی کند از حق بپوزد بیاورد سستی هر کسی در کشد

قيل لعلسوف قلاد بحسن القول فليكن قال ان شاء الله تعالى فيلعبه فيلعبه قال ان شاء الله تعالى فيلعبه فيلعبه

الدنيا

اللَّهُمَّ غَلِّبْ عَلَيْهِ الْحَزْنَ • مَنْ سَلَاحِنَ الدُّنْيَا أَتَتْهُ رَاغِبَةٌ
 الهیست غلبه از غم شود بر او هر کسی بازماند از دنیا دنیا بیاورد بوی او برای او برود افتاده
 مَنْ تَعَاهَدَ نَفْسَهُ بِالْحَاسِنَةِ آمَنَ فِيهَا الْمُدَاهَنَةُ • مَنْ يُعْطِ
 هر کسی نگهبان کند نفس خود را بشا خورتن این کرد در کار غم از غم بگریزد هر کسی بدهد
 بِالْيَدِ الْقَصِيرَةِ يُعْطِ بِالْيَدِ الطَّوِيلَةِ • مَنْ صَنَعَ الْخَارِجَةَ
 بیت کوتاه داده شود بیت دراز هر کسی بخشش بپوشش بپوشش
 لِلْجَمِيلَةِ جَانِزَ الْمَحْدَةِ الْجَزِيلَةِ • مَنْ أَعْبَنُ مِمَّنْ بَاعَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ بَغِيرِهِ
 بایستد بپوشش و او ان کیمت زیان زده از برای او بپوشش بپوشش
 مَنْ أَخِيْبُ مِمَّنْ تَعَدَّى الْيَقِينَ إِلَى الشَّكِّ وَالْحَيْرَةِ • مَنْ لَيْسَ
 بی بهره از آنکه در گذشت از یقین بوی شک و در کردانی هر کسی در پوشش
 الْخَيْرِ تَعَدَّى مِنَ الشَّرِّ • مَنْ مَلَكَ الْجَزْعَ حِمَمَ فَضِيلَةِ الصَّبْرِ
 خیر را بر می شد از شر هر کسی راضه او نمی کرد زاری دیگر محروم بماند از او صبر
 مَنْ لَا آخَالَه لِأَخِيرِهِ • مَنْ لَا عَقْلَ لَهُ لَا رَجِيهَ • مَنْ قَلَّ
 هر کسی را بر او نیست در خیریت هر کسی را عقل نباشد امیدوار او را هر کسی کم است
 أَدَبُهُ كَثُرَتْ مُسَاوِيهِ • مَنْ أَقْتَحَ لِحْجَ الشَّرِّ وَلَقِيَ الْحَدِيثَ • مَنْ
 ادب بیست به بیست او هر کسی که زد لحن بدیها بر سر بگفتی که از آن خضر بگردد هر کسی
 بِالْمَقْدُورِ كَفَى بِالْمُسِيرِ • مَنْ كَثُرَتْ سَطَطُهُ كَثُرَتْ سَخَطُهُ
 خشنود شود بآنچه برای او مقدر شده است که نایب او را هر کسی زیاده شود او زیاده شود در کشد او
 مَنْ كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ خَطَاؤُهُ • مَنْ كَثُرَتْ رَيْبُهُ كَثُرَتْ غَيْبَتُهُ
 هر کسی را زیاده شود سخن او زیاده شود لغزش او را هر کسی را زیاده شود گمان او زیاده شود غیب او را
 مَنْ كَثُرَ مَرَاஜُهُ قَلَّتْ هَيْبَتُهُ • مَنْ أَقْنَأَ سِرِّكَ ضَائِعَ أَمْرِكَ
 هر کسی را زیاده شود مراد او کم شود هیبت او را هر کسی اسرار کند سر بر او زیاده شود امر او

مَن اطاع امرَكَ اجَلَّ قَدْرَكَ • مَن اراد السَّلامَةَ فَعَلَيْهِ
 بِالْقَصْدِ • مَن غَالِبَ الضَّرَرَ كَبَلَ جَدَّ • مَن وَجَدَ
 مَوْرِدًا عَذَّبَ بَيْنَ تَوْبَةٍ مِنْهُ فَلَمْ يَغْتِنِهِ يَوْشَكَ اَنْ يَطْمَأَ
 يَطْلُبُهُ فَلَا يَجِدُهُ • مَن جَعَلَ دَيْنَهُ الْهَزْلَ لَمْ يَعْرِفْ
 جَدَّهُ • مَن غَالِبَ فَوْقَهُ فُهِرَ • مَن تَجَرَّ عَلَى مَن دُونَهُ
 كَثُرَ • مَن اسْتَغْشَى الصَّيْحَ اسْتَحْسَنَ الْقَبِيحَ • مَن لَزِمَ
 الشَّيْخَ عَدِمَ النَّصِيحَ • مَن مَنَعَ بِنِ امْنٍ شُكْرًا • مَن صَنَعَ
 مَعْرُوفًا نَالَ اَجْرًا وَشُكْرًا • مَن اخْفَرَ ذِمَّةً اَلَكَّتْ مِذْمَةً
 مَن عَانَدَ الْحَقَّ كَانَ اللَّهُ حَصْمَهُ • مَن عَدِمَ الْقَنَاعَةَ
 لَمْ يُغْنِهِ الْمَالُ • مَن هَانَ عَلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْوَالُ تَوَجَّهَتْ
 إِلَيْهِ الْأَمْوَالُ • مَن عَزَّتْهُ الْأَمْوَالُ كَذَبَتْهُ الْأَمْوَالُ

مَن قَوِيَ يَقِينُهُ لَمْ يَرْتَبْ • مَن عَدِمَ انْصَافَهُ لَمْ يَصْحَبْ
 مَن كَثُرَ آثَرُهُ لَمْ يَأْمِنْ الْخَلَطَ • مَن كَثُرَ مَقَالُهُ لَمْ يَحْدِمِ السَّقَطَ
 مَن لَزِمَ الْأَسْتِقَامَةَ لَمْ يَحْدِمِ السَّلامَةَ • مَن لَزِمَ الصَّمْتَ
 أَمِنَ الْمَلَامَةَ • مَن أَشْفَقَ عَلَى نَفْسِهِ لَمْ يَظْلَمْ غَيْرَهُ • مَن
 اعْتَبَرَ بِصَاحِبِ الزَّمَانِ حَذَرَ غَيْرِهِ • مَن عَرَفَ قَدْرَهُ
 لَمْ يَضَعِ بَيْنَ النَّاسِ • مَن آتَى بِاللَّهِ اسْتَوْحَشَ مِنَ النَّاسِ
 مَن عَدَّتْ الْقَنَاعَةَ لَمْ يُغْنِهِ الْمَالُ • مَن عَلِمَ أَنَّهُ مُوَاخَذٌ
 يَقُولُهُ فَلْيَقْصِرْ فِي الْمَقَالِ • مَن خَلَا بِالْعِلْمِ لَمْ تَوْحِشْهُ
 خِلْوَةٌ • مَن تَسَلَّى بِالْكَيْبِ لَمْ تَقْتِهِ سَلْوَةٌ • مَن تَفَكَّهَ
 بِالْحِكْمِ لَمْ يَحْدِمِ اللَّذَّةَ • مَن كَانَ مُتَوَكِّلًا لَمْ يَحْدِمِ الْإِعَانَةَ
 مَن كَانَ حَرِيصًا لَمْ يَحْدِمِ الْإِهَانَةَ • مَن قَطَعَ مَعَهُوْدًا

خُصَانَهُ

تَطْعَ اللَّهُ مَوْجِدَ امْكَانِهِ • مَنْ كَانَ مُتَوَاضِعًا لَمْ يُعْذِرِ الشَّرَفُ
 مَنْ كَانَ مُتَكَبِّرًا لَمْ يُعْذِرِ التَّلَفُ • مَنْ أَسَاءَ إِلَى نَفْسِهِ لَمْ يَتَّقِ
 مِنْهُ حَبِيلٌ • مَنْ أَسَاءَ إِلَى أَهْلِهِ لَمْ يَصِلْ بِهِ تَأْمِيلٌ
 مَنْ كَثُرَ بَاطِلُهُ لَمْ يَتَّبِعْ حَقُّهُ • مَنْ كَثُرَتْ نَفَاقَتُهُ لَمْ يَعْرِفْ
 وَفَاقَتُهُ • مَنْ كَثُرَتْ خُطْبَتُهُ لَمْ يَعْرِفْ رِضَاهُ • مَنْ كَثُرَتْ
 أَدْوَاؤُهُ لَمْ يَعْرِفْ شِفَاقُهُ • مَنْ غَلَبَتْ عَلَيْهِ غَضَبُهُ لَمْ يَعْرِفْ
 لَعْنَتُهُ • مَنْ غَلَبَتْ عَلَيْهِ شَهْوَتُهُ لَمْ تَسْلَمْ نَفْسُهُ • مَنْ أَيْتَظَلَّ
 بِعَمَلِهِ لَمْ يَسْرِعْ بِهِ نَسْبُهُ • مَنْ وَضَعَهُ دَنَاءٌ أَذْبَحَهُ لَمْ
 يَنْفَعْهُ شَرَفُ حَبِيبِهِ • مَنْ أُعْطِيَ الدَّعَاءَ لَمْ يَحْرِمِ الْإِحْلَافُ
 مَنْ أُعْطِيَ الْإِسْتِغْفَارَ لَمْ يَحْرِمِ الْمَغْفِرَةُ • مَنْ أَلْهِمَ الشُّكْرَ
 لَمْ يَحْرِمِ الزِّيَادَةَ • مَنْ أَحْبَبَ بَقْلَهُ وَكَانَ مَعْنَا لِسَانِهِ

كَوَقَاتِلَ عَدُوٍّ نَابِسِفِهِ فَهُوَ مَعْنَا فِي الْجَنَّةِ فِي دَرَجَتِنَا • مَنْ
 أَحْبَبَ بَقْلَهُ وَاعْتَنَى لِسَانَهُ وَلَمْ يَقَاتِلْ مَعْنَا بَدَنَهُ فَهُوَ
 مَعْنَا فِي الْجَنَّةِ دُونَ دَرَجَتِنَا • مَنْ أُعْطِيَ التَّوْبَةَ لَمْ يُحْرِمِ
 الْقَبُولَ • مَنْ أَخْلَصَ الْعَمَلَ لَمْ يَحْرِمِ الْمَامُولَ • مَنْ خَالَطَ
 النَّاسَ نَالَهُ مُكْرَهُمْ • مَنْ اعْتَزَلَ النَّاسَ سَلِمَ مِنْ شَرِّهِمْ
 مَنْ لَا تَعَرَّكَتْ وَجَبَتْ حَقَّتُهُ • مَنْ حَسُنَتْ خَلِيقَتُهُ
 طَابَتْ عَشِيرَتُهُ • مَنْ أَكْثَرَتْ مُسْئَلَةَ النَّاسِ ذَلَّ • مَنْ صَانَ
 نَفْسَهُ عَنِ الْمَسَائِلِ جَلَّ • مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ
 مَنْ سَاءَ آدَبُهُ شَانِ حَسِبُهُ • مَنْ خَافَ اللَّهَ لَمْ يَشْفِ غَيْظُهُ
 مَنْ خَالَطَ النَّاسَ قَلَّ فَرَعُهُ • مَنْ مَلَكَهُ الدُّنْيَا كَثُرَ
 ضُرُّهُ • مَنْ كَثُرَتْ سَيِّئَاتُهُ كَانَتْ آخِرَتُهُ بَيِّدَةً • مَنْ قَلَّ رِجَالُهُ

قَوْمَهُ إِلَّا هَانَةً • مَنْ لَمْ يَصْلَحْ خُنَ الْمَدَامَاةُ أَصْلَحَهُ
 نیر و نام از خوار می شود
 سَوَاءُ الْمَكَافَاةِ • مَنْ لَمْ يَدْعُ وَهُوَ مُجْمَدٌ • يَدْعُ وَهُوَ مُتَعَمِّمٌ
 بی بارش و بیجا
 مَنْ لَمْ يَسْمَعْ وَهُوَ مُجْمَدٌ سَمِعَ وَهُوَ مُدْمُومٌ • مَنْ لَمْ يُحْسِنِ
 هر کسی را که جوهری در پیش بر او می کشد
 الْأَسْطِطَافَ قُبِيلَ بِالْإِسْتِخْفَانِ • مَنْ لَمْ يُحْسِنِ الْأَقْصَادَ
 سر برانی کرده شود
 أَهْلَكَ الْأَسْرَافَ • مَنْ لَمْ يُجَاهِدْ نَفْسَهُ لَمْ يَنْبَلِ الْقَوَى
 مملکت کند او را روشنی بخانه
 مَنْ لَمْ يَقْدَمْهُ الْحَزْمُ أَخْرَهُ الْجُزْءَ • مَنْ عَجَزَ عَنْ حَاضِرِهِ
 هر کسی را که پیش از او نرسد
 فَهُوَ عَنْ غَايِبِهِ أَجْزَأُ وَمَنْ غَايِبُهُ أَعْوَمُ • مَنْ آبَانَ لَكَ
 او را که آن نزد او پس از او فرود
 عَنْ عَيْبِكَ فَهُوَ عَدْوُكَ • مَنْ لَمْ يُجِدْ لَمْ يُجِدْ • مَنْ لَمْ
 از عیبهای تو پس او دوست از توست
 يَسْمَعْ لَمْ يَسْمَعْ • مَنْ لَمْ يُجِدْ لَمْ يُجِدْ • مَنْ حَسَنَ سَبْرَهُ
 نیکو کاران روز
 لَمْ يَخَفْ أَحَدًا • مَنْ سَاءَتْ سَبْرُهُ لَمْ يَأْمَنْ أَحَدًا • مَنْ
 ترسیده از کسی
 أَعْتَبَ نَعْمًا أَلْهَكَ الْخَيْرَ • مَنْ أَعْيَبَ بِرَأْيِهِ هَلَكَةُ الْخَيْرِ • مَنْ
 هر کسی را که خود را بر او ملاحظه کند او را هلاک کند

سَخَطَ عَلَى نَفْسِهِ أَمْ خَيْرٌ رَبِّهِ • مَنْ رَخِيَ عَنْ نَفْسِهِ اسْتَخْطَرَبَهُ
 خشم کرد بر نفس خود خشم خود را نه از او بر او خشم کرد
 مَنْ تَرَكَبَ الْبَاطِلَ أَهْلَكَهُ مَرْكَبُهُ • مَنْ تَعَدَّى الْحَيَّ ضَاغَ
 هر کسی که سوار شود بر باطل
 مَذْهَبُهُ • مَنْ قَوِيَ عَلَى نَفْسِهِ تَنَاهَى فِي الْقَوَى • مَنْ صَبَرَ
 مذهب او
 عَلَى شَهْوَتِهِ تَنَاهَى فِي الْمَرْوَةِ • مَنْ أَرَعَى نَفْسَهُ بِالْغَيْبِ
 در آرزوی خود تمام شود در غیبت
 الْمَرْوَةِ • مَنْ كَلَّ عَقْلُهُ اسْتَهَانَ بِالشَّهَوَاتِ • مَنْ صَدَقَ
 در آرزوی خود
 مَنْ وَرَعَهُ اجْتَنَبَ الْمُحَرَّمَاتِ • مَنْ اسْتَعَانَ بِالضَّعِيفِ آبَانَ
 پرهیزکاری
 عَنْ ضَعْفِهِ • مَنْ وَاذَ الشَّخْفَ غَرِبَ عَنْ سُخْفِهِ • مَنْ اسْتَصَلَّ
 ناز و آه خود را
 عَدُوَّهُ نَزَادَ فِي عَدَدِهِ • مَنْ اسْتَفَدَّ صَدَقَهُ نَفَضَ مِنْ
 با دشمن خود بهرانه
 عَدَدِهِ • مَنْ عَرَفَ النَّاسَ لَمْ يَعْمَدْ عَلَيْهِمْ • مَنْ جَهِلَ
 بشناسد
 النَّاسَ اسْتَنَامَ إِلَيْهِمْ • مَنْ اشْتَغَلَ النَّاسَ قَطَعَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ
 مردم را
 عَنْ ذِكْرِهِ • مَنْ اشْتَغَلَ بِذِكْرِ اللَّهِ طَبَعَ اللَّهُ ذِكْرَهُ • مَنْ اتَّبَعَ
 از یاد او

اخبرته بدينها فمر بجهنما • من باع اخبرته بدينها خسرهما
 اخبرته بدينها فمر بجهنما • من باع اخبرته بدينها خسرهما
 من استسرى الى غير نفسه بعد ضيع ستره • من استعان بغير
 من استسرى الى غير نفسه بعد ضيع ستره • من استعان بغير
 مستقل ضيع امره • من ضيع عاقلا دل على ضعف عقله
 مستقل ضيع امره • من ضيع عاقلا دل على ضعف عقله
 من اصطنع جاهلا برهن على وفور جهله • من صحب
 من اصطنع جاهلا برهن على وفور جهله • من صحب
 الاشارة لم تسلم • من اكل في السؤال اكرم • من تعلم العلم
 الاشارة لم تسلم • من اكل في السؤال اكرم • من تعلم العلم
 للعلم لم يوحه كاد • من علم بالعلم بلغ بعينه من
 للعلم لم يوحه كاد • من علم بالعلم بلغ بعينه من
 الاخرة و مراده • من اجد نفسه في صلاحها سعد
 الاخرة و مراده • من اجد نفسه في صلاحها سعد
 من اهل نفسه في لذاتها شقي و بعد • من عمل بالمعروف
 من اهل نفسه في لذاتها شقي و بعد • من عمل بالمعروف
 شد ظمير المؤمنين • من نهي عن المنكر عم انوف الفاسقين
 شد ظمير المؤمنين • من نهي عن المنكر عم انوف الفاسقين
 من ظلم عباد الله كان الله خصمه ذوق عياده • من كبر الله
 من ظلم عباد الله كان الله خصمه ذوق عياده • من كبر الله
 سبحانه خصمه يدخس جهنم و بعد به في دنياه و معاده
 سبحانه خصمه يدخس جهنم و بعد به في دنياه و معاده

من استقل من الدنيا استكبر ما يؤمنه • من استكبر من الدنيا
 من استقل من الدنيا استكبر ما يؤمنه • من استكبر من الدنيا
 استكبر ما يؤمنه • من توكل على الله غني عن عياده
 استكبر ما يؤمنه • من توكل على الله غني عن عياده
 من اخلص الله استظهر لمعاشه و معاده • من ايقن بالآخرة
 من اخلص الله استظهر لمعاشه و معاده • من ايقن بالآخرة
 لم يحرص عن الدنيا • من صدق بالمجاناة لم يؤثر غير
 لم يحرص عن الدنيا • من صدق بالمجاناة لم يؤثر غير
 الحسن • من راي الموت بعين يقينه راه قريبا • من
 الحسن • من راي الموت بعين يقينه راه قريبا • من
 راي الموت بغير اماله راه بعيدا • من كاشفك في عيبك
 راي الموت بغير اماله راه بعيدا • من كاشفك في عيبك
 حفظك في عيبك • من دأهك في عيبك عابك في عيبك
 حفظك في عيبك • من دأهك في عيبك عابك في عيبك
 من لم ينالك فهو عدوك • من اهتم بك فهو صديقك
 من لم ينالك فهو عدوك • من اهتم بك فهو صديقك
 من وثق بالله صان يقينه • من اتقى الناس صان
 من وثق بالله صان يقينه • من اتقى الناس صان
 دينه • من كثر همه سقم بدنه • من كثر غم تابد حزنه
 دينه • من كثر همه سقم بدنه • من كثر غم تابد حزنه
 من طال عمره كثر مصائبه • من كثر شربه كثر ما يمتنه مصائبه
 من طال عمره كثر مصائبه • من كثر شربه كثر ما يمتنه مصائبه

مَنْ قَدَّمَ عَقْلَهُ عَلَى هَوَاهُ حَسَنَتْ مُسَاعِيرُهُ • مَنْ كَلَفَ
 بِلَا أَدَبٍ قَلَّتْ مَسَارِيهُ • مَنْ لَمْ يُجَاهِدْ نَفْسَهُ فِي صَغِيرِهِ
 يُبْكَ فِي كِبَرِهِ • مَنْ سَأَلَ فِي صَغِيرِهِ أَجَابَ فِي كِبَرِهِ • مَنْ
 كَتَمَ وَجْهًا أَنَابَهُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ وَسَكَا إِلَى اللَّهِ كَانَ اللَّهُ سَخَانَهُ
 مُعَافِيَهُ • مَنْ لَاحِظًا لَهُ لِأَخِيرِهِ فِيهِ • مَنْ لَمْ يُعْتَبِرْ بِغَيْرِهِ
 لَمْ يَسْتَظْهِرْ لِنَفْسِهِ • مَنْ كَلَفَ بِالْعِلْمِ فَقَدْ أَحْسَنَ إِلَى نَفْسِهِ
 مَنْ اسْتَهْتَرَ بِالْأَدَبِ فَقَدْ زَانَ نَفْسَهُ • مَنْ لَجَّ بِالْحِكْمَةِ
 فَقَدْ شَرَفَ نَفْسَهُ • مَنْ سَجَنَ لِسَانَهُ آمِنَ مِنْ نَدَمِهِ
 مَنْ وَفَّاعَهُدِهِ أَغْرَبَ عَنْ كَرَمِهِ • مَنْ مَلَكَ عَقْلَهُ كَانَ
 حَكِيمًا • مَنْ اتَّقَى مَرَأَةً كَانَ كَرِيمًا • مَنْ مَلَكَ غَضَبَهُ
 كَانَ حَلِيمًا • مَنْ مَلَكَ شَهْوَتَهُ كَانَ تَقِيًّا • مَنْ حَفِظَ

هر کس پیش از هوس خود را بر آرزوی خود نیکو باشد
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند
 هر کس در کار خود را با آداب نیکو کند

عَهْدَهُ كَانَ وَفِيًّا • مَنْ عَمِلَ بِطَاعَةِ اللَّهِ كَانَ مِنْ خُصِيَّا • مَنْ
 أَحْسَنَ عَمَلَهُ بَلَغَ أَمَلَهُ • مَنْ بَلَغَ غَايَةَ أَمَلِهِ فَلْيَتَوَقَّعْ حُلُولَ
 أَجَلِهِ • مَنْ أَدَّى زَكَاةَ وَبَقِيَ شَيْءٌ نَفْسِهِ • مَنْ تَوَرَّعَ عَنِ
 الشَّهَوَاتِ صَانَ نَفْسَهُ • مَنْ اسْتَأْذَنَ عَلَى اللَّهِ أَذِنَ لَهُ
 مَنْ قَرَعَ بَابَ اللَّهِ فَتَحَ لَهُ مِنْ أَيْكَلٍ عَلَى الْأُمَامِ مَاتَ دُونَ
 أَمَلِهِ • مَنْ سَأَلَ النَّاسَ سُرَّ عِيُوبُهُ • مَنْ تَبَعَ عِيُوبَ
 النَّاسِ كَشَفَتْ عِيُوبُهُ • مَنْ أَعْتَبَرَ بِعَقْلِهِ اسْتَبَانَ • مَنْ أَفْشَا
 سِرًّا اسْتَوْدِعَهُ فَقَدْ خَانَ • مَنْ كَتَمَ عِلْمًا فَكَانَتْ جَاهِلًا
 مَنْ عَمِدَ إِلَى أَمَانَتِهِ فَهُوَ الْعَاقِلُ • مَنْ كَتَمَ طَعْمَهُ عَظُمَ مَصْرَعُهُ
 مَنْ قَلَّ حَيَافُهُ قَلَّ وَرَعُهُ • مَنْ قَلَّ وَرَعُهُ مَاتَ قَلْبُهُ وَ
 مَنْ مَاتَ قَلْبُهُ دَخَلَ النَّارَ • مَنْ قَوَّى عَقْلَهُ أَكْبَرُ الْأَعْيَارِ

عهد خود را وفا داشت
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا
 هر کس عمل کند بطاعت خدا

مَنْ لَزِمَ الطَّمَعِ عَدِمَ الْوَسْعَ • مَنْ اسْتَدَامَ بَرِيَاظَةَ نَفْسِهِ
 هر کس بپوشد طمع کند ببرد کارها را • هر کس همیشه بر نفس خود دارد درامد کس را
 انْتَفَعَ مِنْ اتْعَظَ بِالْعِبَرِ انْتَفَعَ • مَنْ اسْتَخَرَ الْعَاقِبَةَ صَبَرَ
 سودمند بود هر کس بپند ببرد به پندها بپند آید • هر کس چشم دارد و عاقبت را صبر کند
 مَنْ سَلَّمَ امْرَأَهُ إِلَى اللَّهِ اسْتَظْهَرَ • مَنْ حَسَنَتْ مَسَاجِدُ ظَلَمَ
 هر کس زن خود را بوجه خدا ببرد استوار شود • هر کس را نیکی باشد گوشه نشینی او پاکیزه باشد
 مَنْ عَمِيَ • مَنْ كَثُرَتْ عَذَابُهُ كَثُرَتْ آعَادِيهِ • مَنْ آسَأَ إِلَهَهُ
 بگماید • هر کس بسیار باشد عذاب او بسیار باشد دشمنان او • هر کس که بپروردگار را
 مَنَعَ الْإِنْفِئَةَ • مَنْ وَثِقَ بِالْإِنْفِئَةِ قَطَعَهُ الْمَنِيَّةُ • مَنْ
 بازماند از او آرزو • هر کس اعتماد کند بکار خود • هر که از خود را از هر که
 سَاءَ مَقْصِدُهُ سَاءَ مَوْرِدُهُ • مَنْ سَاءَ عَقْدُهُ سَرَفَقَدُهُ
 بد باشد مقصد او بد باشد مرقع او • هر کس را بد باشد بندیش او شد و گذشت از او
 مَنْ سَاءَ عَزْمُهُ رَجَحَ عَلَيْهِ سَهْمُهُ • مَنْ خَالَفَ عَلَيْهِ
 هر کس را بد باشد عزم او باز کرد • هر که نمی گفت کند با علم خود
 غَطَّتْ جَرِيئَتُهُ وَائِمَهُ • مَنْ سَاءَتْ سَجِيئَتُهُ سَرَتْ فَنِيئَتُهُ
 بزرگ شود گناه او • هر کس را بد باشد کردار او • شد و شود در او
 مَنْ طَالَتْ غَفْلَتُهُ تَحَلَّتْ هَلَكَتُهُ • مَنْ طَالَتْ فِكْرَتُهُ
 هر کس را بسیار شود غفلت او تها شد بپای او • هر که را دراز شود اندیشه او
 حَسَنَتْ بَصِيرَتُهُ • مَنْ شَرَفَتْ هَيْئَتُهُ غَطَّتْ قِيمَتُهُ • مَنْ
 نیکی باشد بینایی او • هر کس را بلند شود هیئت او بزرگ شود قیمت او • هر کس
 شَكَرَ عَلَى الْإِسَاءَةِ سَخَّرَ بِهِ • مَنْ جَدَّ عَلَى الظُّلْمِ مَكْرَهُهُ

۹۹
 مَنْ جَارَعَ عَنِ الصَّدَقِ ضَاقَ مَذْهَبُهُ • مَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ عَزَّ
 هر کس ستم کند و در کند از راه دست شک کرد راه را • هر کس پناه برد بگدا غرور
 مَطْلَبُهُ • مَنْ نَزَّهَتْ هَلَاتُ عَلَيْهِ الْحَنُّ • مَنْ اقْتَصَدَ خَفَّتْ
 کرد و زهد • هر کس بپند ببرد بپند آید • هر کس که دست بپند ببرد
 عَلَيْهِ • مَنْ أَقْسَدَ دِينُهُ فَسَدَ مَعَادُهُ • مَنْ أَسْأَلَ إِلَى رَعِيَّتِهِ
 ببرد بپند • هر کس را پناه شود دین او پناه شود آخرت او • هر کس بپند بپند بپند
 تَرَحُّسَادُهُ • مَنْ خَذَلَ جُودَهُ نَصَرَ ضِدَادُهُ • مَنْ خَافَ
 شد و شود حود او • هر کس که خواری کند لشکر خود را بپند بپند • هر کس که بپند
 تَرَبُّهُ كَفَّ عَنْ ظُلْمِهِ • مَنْ نَزَادَ وَرَعَهُ نَقَصَ آئِمَتُهُ • مَنْ
 از خود بپند بپند • هر کس را زیاد شود پند بپند • هر کس که بپند بپند
 طَلَبَ الزِّيَادَةَ وَقَعَ فِي النُّقْصَانِ • مَنْ كَتَمَ الْإِحْسَانَ عَوَّ
 بپند بپند • هر کس که بپند بپند • هر کس که بپند بپند
 بِالْحُرْمَانِ • مَنْ مَنَعَ الْإِحْسَانَ سَلَبَ الْإِمْكَانَ • مَنْ دَامَ
 بپند بپند • هر کس که بپند بپند • هر کس که بپند بپند
 الشُّكْرَ اسْتَدَامَ الْبَرَّ • مَنْ تَرَكَ الشُّرْفَ فَتَحَتْ عَلَيْهِ أَبْوَابُ
 شکر را • هر کس که بپند بپند • هر کس که بپند بپند
 الْخَيْرِ • مَنْ نَزَعَ خَيْرًا حَصَدَ آخِرًا • مَنْ اصْطَنَعَ حُرًّا
 نیکی • هر کس که بپند بپند • هر کس که بپند بپند
 اسْتَفَادَ شُكْرًا • مَنْ عَمِلَ فِكْرَهُ أَصَابَ جَوَابَهُ • مَنْ فَكَّرَ قِيلَ
 سودمند بود بپند بپند • هر کس که بپند بپند • هر کس که بپند بپند
 الْعَمَلُ كَثُرَ صَوَابُهُ • مَنْ أَحْسَنَ الْمَصَاحِبَةَ كَثُرَ أَصْحَابُهُ • مَنْ

نَصَحَ فِي الْعِلْمِ نَصَحَتُهُ فِي الْحَاثِرَةِ • مَنْ أَحْسَنَ الْعَمَلِ حَسَنَتْ
 لَهُ الْمَكَافَاتُ • مَنْ قِيلَ النَّصِيحَةُ آمِنَ مِنَ الْفَضِيحَةِ • مَنْ
 عَسَى مُسْتَشِيرُهُ سَلَبَ تَدْبِيرَهُ • مَنْ سَاءَ تَدْمِيرُهُ • مَنْ عَمَرَ
 دُنْيَاهُ خَرَبَ مَالَهُ • مَنْ عَمَرَ آخِرَتَهُ بَلَغَ أَمَالَهُ • مَنْ صَدَّقَ
 مَقَالَهُ زَادَ جَلَالَهُ • مَنْ جَرَى مَعَ الْهَوَى عَثَرَ بِالرَّيِّ
 مَنِ اغْتَرَبَ بِالدُّنْيَا اغْتَرَبَ بِالْمُنَى • مَنْ رَكِبَ الْهَوَى أَدْرَكَ
 الْعُلَى • مَنْ خَالَفَ مَرشِدَهُ تَبَعَ هَوَاهُ • مَنْ أَطَاعَ هَوَاهُ
 بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهُ • مَنْ عَصَى نَصِيحَتَهُ نَصَرَ صِدْدَهُ • مَنْ كَثُرَ
 هَزْلُهُ بَطَلَ جَدُّهُ • مَنْ غَلَبَ عَقْلُهُ هَوَاهُ أَفْلَحَ • مَنْ غَلَبَ
 هَوَاهُ عَقْلُهُ افْتَضَحَ • مَنْ آمَنَ شَهْوَتَهُ أَحْيَى مَرْوَتَهُ • مَنْ
 كَثُرَتْ شَهْوَتُهُ ثَقُلَتْ مَرْوَتُهُ • مَنْ ضَعُفَتْ فِكْرَتُهُ قَوِيَتْ

نصیحت در علم نصیحت در حاضرات • هر که عملش بهتر باشد
 پاداشش بیشتر است • هر که نصیحت را بپذیرد از زشتیها
 دور است • هر که مشورت را بپذیرد از سرکشیها دور است
 هر که بداند که نصیحت را بپذیرد از سرکشیها دور است
 هر که دنیا را بدارد خرابی را بداند • هر که آخرت را بدارد
 به بلوغ میرسد • هر که راستی را بگوید از حق دور
 نیست • هر که با هوا پیروی کند از حق دور است
 هر که با عقل پیروی کند از هوا دور است • هر که با هوا
 پیروی کند از حق دور است • هر که با هوا پیروی کند
 از حق دور است • هر که با هوا پیروی کند از حق دور است

عَزَّتْ • مَنْ أَحْسَنَ كُتُبَ حَسَنَ الشَّأْرَ • مَنْ سَاءَ اجْتَلَبَ
 سَوَاءَ الْخِرَاءِ • مَنْ قَلَّتْ مَخَافَتُهُ كَثُرَتْ آفَتُهُ • مَنْ جَارَتْ
 وَلَايَتُهُ زَلَّتْ دَوْلَتُهُ • مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ ضَاعَ قَدْرُهُ
 مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ عَلَا أَمْرُهُ • مَنْ أَصْلَحَ الْمَعَادَ طَفِرَ السَّيِّدَادُ
 مَنْ أَيْقَنَ بِالْمَعَادِ اسْتَكْمَلَ مِنَ الزَّادِ • مَنْ اهْتَدَى يَهْدَى اللَّهُ
 فَارَقَ الْأَضْدَادَ • مَنْ سَرَّهَ الْفَسَادُ سَاءَ الْمَعَادُ • مَنْ
 عَمِلَ بِأَوَامِرِ اللَّهِ أَحْرَزَ الْأَجْرَ • مَنْ آمَنَ الْمَكْرَ كَفَى الشَّرَّ
 مَنْ عَمِلَ بِطَاعَةِ اللَّهِ مَلَكَ • مَنْ عَمِلَ مَكْرًا لَلَّهِ هَلَكَ • مَنْ ضَيَّعَ
 بِالْأُتَى فَاثَتَهُ الْآخِرَةَ • مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ أَصَابَ الْمَغْفِرَةَ
 مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ كَثُرَ أَبْدَانُهُ • مَنْ أَبْصَرَ عَيْبَ نَفْسِهِ لَمْ يَجِبْ أَحَدًا
 مَنْ أُعْجِبَ بِفِعْلِهِ أُصِيبَ بِعَقْلِهِ • مَنْ قَوَّمَ لِسَانَهُ زَانَ عَقْلَهُ

عزت • هر که کتابهای نیک را بخواند شرفش بیشتر است • هر که
 از بدیها دور باشد از آفات دور است • هر که از شهوات دور
 باشد قدرش بالا میرود • هر که خدا را اطاعت کند امرش
 بالا میرود • هر که معاد را اصلاح کند سیدان را طرد
 میکند • هر که از معاد آگاه شود از زاد و بوم دور
 است • هر که راه حق را بپیماید خداوند او را هدایت
 میکند • هر که فساد را دوست دارد بد معاد را بداند • هر
 که با اوامیر خدا عمل کند پاداش را بداند • هر که با
 مکر عمل کند از شر دور است • هر که با طاعت خدا عمل
 کند بر او تسلط است • هر که با مکر عمل کند از خدا دور
 است • هر که با طاعت خدا عمل کند از خدا دور است • هر
 که با طاعت خدا عمل کند از خدا دور است • هر که با طاعت
 خدا عمل کند از خدا دور است • هر که با طاعت خدا عمل
 کند از خدا دور است • هر که با طاعت خدا عمل کند از خدا
 دور است • هر که با طاعت خدا عمل کند از خدا دور است

مَنْ أَحْبَبَهُ قَوْلُهُ فَقَدْ عَرَبَ عَقْلَهُ • مَنْ كَثُرَ عَجَابُهُ قَلَّ صَوَابُهُ
 مَنْ طَالَ عَمْرُهُ فَحَجَّ بِأَعْيُنِهِ وَأَحْيَاهُ • مَنْ كَثُرَ وَفَارُكَتْ
 جَلْدَتُهُ • مَنْ كَثُرَ ظِلُّهُ كَثُرَتْ تَدَامَتُهُ • مَنْ سَرَّكَ الْعَجَلُ
 أَصَابَهُ الزَّلْكَ • مَنْ اغْتَرَبَ بِالْمَهْلِ اغْتَصَبَ بِالْأَجَلِ • مَنْ عَقَلَ
 كَثُرَ عَيْنَانُهُ • مَنْ جَرَلَ كَثُرَ عَشَائِرُهُ • مَنْ لَانَ عَوْدُهُ كَثُرَتْ
 أَغْصَانُهُ • مَنْ حَبَّتْ عَشِيرَتُهُ كَثُرَ إِخْوَانُهُ • مَنْ اسْتَطَالَ
 عَلَى الْإِخْوَانِ لَمْ يُخْلَصْ لَهُ إِنْسَانٌ • مَنْ مَنَعَ الْإِضَافَ
 سَلَبَهُ اللَّهُ الْأَمْكَانَ • مَنْ أُولَعَ بِالْغِيَةِ شَتِمَ • مَنْ أَكْثَرَ
 الْمَقَالَ سَتِمَ • مَنْ قَرَّبَ مِنَ الذَّنْبَةِ أَثِمَ • مَنْ أَلْحَى فِي
 السُّؤَالِ حَرِمَ • مَنْ خَافَ الْوَعْدَ قَرَّبَ عَلَى نَفْسِهِ الْبَعِيدَ
 مَنْ اسْتَعْمَلَ الرَّفْقَ لَانَ لَهُ الشَّدِيدُ • مَنْ مَجَرَ غَيْرَ فَقَدِ فَقَدَ

مَنْ تَقَرَّبَ إِلَى اللَّهِ بِالطَّاعَةِ أَحْسَنَ لَهُ
 الْحَيَاءَ • مَنْ لَزِمَ الصَّمْتَ آمِنَ الْمَقْتِ • مَنْ قَعَدَ عَنِ الْخَيْرِ
 أَخْجَرَهُ الْقَوْتُ • مَنْ قَلَّ كَلَامُهُ قَلَّتْ آيَاتُهُ • مَنْ كَثُرَ
 هَيْبَتُهُ عَزَّ مَرَامُهُ • مَنْ كَثُرَ جِيلُهُ أَجْمَعَ النَّاسُ عَلَى تَفْضِيلِهِ
 مَنْ كَثُرَ انْصَافُهُ تَشَاهَدَتِ النَّفُوسُ بِحَدِيثِهِ • مَنْ قَلَّ
 طَعَامُهُ قَلَّتْ الْأُمَةُ • مَنْ كَثُرَ عَدْلُهُ حُدَّتْ آيَاتُهُ • مَنْ قَلَّ
 كَلَامُهُ بَطَلَ عَيْبُهُ • مَنْ كَثُرَ حِرَاسَتُهُ سَلِمَ عَيْبُهُ
 مَنْ أَمَرَ عَلَيْهِ لِسَانُهُ قُضِيَ بِحَقِّهِ • مَنْ أَطَاعَ غَضَبَهُ تَحَدَّلَ
 تَلَفَهُ • مَنْ اتَّقَى اللَّهَ فَازَ وَغْنَى • مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ
 عَزَّ وَجَّوَى • مَنْ قَالَ مَا لَا يَنْبَغِي سَمِعَ مَا لَا يَشْتَبَى
 مَنْ أَحْسَنَ أَعْمَالَهُ أَعْرَبَ عَنْ وَفُورِ عَقْلِهِ • مَنْ سَدَّدَ مَقَالَهُ

بَرِّهِنَّ عَنْ غَمَرَةٍ فُضِّلَهُ • مَنْ كَثُرَتْ عَوَارِضُهُ أَبَانَ عَنْ كَثْرَةِ
 نَبِيلِهِ • مَنْ آمَنَ بِالْآخِرَةِ أَعْرَضَ عَنِ الدُّنْيَا • مَنْ أَيْقَنَ عَمَّا
 يَبْعَثُ نَزَّهَدَ فِيمَا بَيْنِي • مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَفِيَ وَاسْتَعْنَى
 مَنْ انْقَطَعَ إِلَى اللَّهِ شَقِي وَتَعَا • مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللَّهِ سَبَّحَانَهُ
 سَلَاحَتِ الدُّنْيَا • مَنْ كَثُرَتْ قُلُوبُهُ قَلَّ عَقْلُهُ • مَنْ كَثُرَتْ حُدُودُهُ
 طَالَ كَمَدُهُ • مَنْ غَلَبَ عَلَيْهِ الْهَوَى بَطَلَ جَدُّهُ • مَنْ غَلَبَ
 عَلَيْهِ الْهَوَى فَسَدَ عَقْلُهُ • مَنْ غَلَبَتْ عَلَيْهِ الْخَفَلَةُ مَاتَ قَلْبُهُ
 مَنْ كَثُرَتْ لُومُهُ كَثُرَ عَارُهُ • مَنْ كَثُرَتْ مَرْحُهُ قَلَّ قَوَارُهُ
 مَنْ اعْتَزَلَ الْحَقَّ اعْتَزَلَ الْحَقُّ • مَنْ قَعَّ بِمَرْقِ اللَّهِ اسْتَعْنَى
 الْخَلْقُ • مَنْ وَهَبَتْ لَهُ الْقَنَاعَةُ صَانَتْهُ • مَنْ حَسَنَ
 يَقِينُهُ خَسَنَ عِيَادَتُهُ • مَنْ رَضِيَ بِالْقَضَاءِ طَابَتْ عَيْشَتُهُ

مَنْ حَسَنَتْ سِيَاسَتُهُ دَامَتْ مَرَايَسَتُهُ • مَنْ قَفِيتْ نَفْسُهُ
 عَزَمَ مَعِيرًا • مَنْ شَرِهَتْ نَفْسُهُ ذَلَّ مُوْتَرًا • مَنْ حَرَصَ
 عَلَى الْآخِرَةِ مَلَكَ • مَنْ حَرَصَ عَلَى الدُّنْيَا هَلَكَ • مَنْ
 رَاقَبَ أَجَلَهُ أَغْنَمَ مَهَلَهُ • مَنْ قَصَرَ أَمَلُهُ حَسِنَ عَمَلُهُ
 مَنْ أَطَالَ أَمَلَهُ أَفْسَدَ عَمَلَهُ • مَنْ ذَكَرَ الْمَيِّتَةَ نَسِيَ الْأَمِيَّةَ
 مَنْ أَخْلَصَ النَّيَّةَ تَزَيَّرَ عَنِ الدَّيْنَةِ • مَنْ كَثُرَ مَنَاهُ قَلَّ رِضَاهُ
 مَنْ تَبِعَ مَنَاهُ كَثُرَ عَنَاهُ • مَنْ كَثُرَتْ سَخَطُهُ لَمْ يَغَبْ • مَنْ
 قَفِيتْ كَيْفِيَّةُ الْمَطْلَبِ • مَنْ صَدَقَ يَقِينُهُ لَمْ يَرْتَبْ • مَنْ
 أُنْعِمَ عَلَيْهِ فَكَّرَ مِنْ أَسْبَلِي فَصَرَّ • مَنْ رَضِيَ بِالْقَدَرِ اسْتَحْفَ
 بِالْغَيْرِ • مَنْ اسْتَعَانَ بِالنِّعَةِ عَلَى الْمَعْصِيَةِ فَهُوَ الْكَفُورُ
 مَنْ تَسَخَّطَ بِالْمَقْدُورِ حَلَّ بِهِ الْحُذُورُ • مَنْ حَسَنَ ظَنُّهُ

فَانْزِلْ يَحْيٰى • مَنْ نَزَلَ شَبْعَهُ كَظْمِهِ الْبَطْنَةَ حَجَبَهُ عَنِ الْفُطْنَةِ
 هر کس از زمین نرسد و در کتبش در آید و او را از زمین نرسد
مَنْ اطاع الله سبحانه عَنْ نَصْرِهِ • مَنْ كَرِمَ الْقَنَاعَةَ نَزَلَ
 هر کس خدا را اطاعت کند و از نصرت او بگریزد و او را از زمین نرسد
فَقَرَهُ • مَنْ كَظَمَ الْبَطْنَةَ • مَنْ قَلَّ أَكْلُهُ صَفَا فِكْرُهُ
 در پی او هر کس را که شکم را در شکم فرو برد و او را از زمین نرسد
مَنْ اعْتَزَلَ حَيْثُ نَزَلَتْ هَادِيَةٌ • مَنْ تَوَرَّعَ حَيْثُ عِبَادَتُهُ
 هر کس از جایی که نازل شد بگریزد و او را از زمین نرسد
مَنْ دَارَ النَّاسِ آمِنَ مَكْرَهُمْ • مَنْ اعْتَزَلَ النَّاسَ سَلِمَ مِنْ شَرِّهِمْ
 هر کس در میان مردم امن شود و او را از زمین نرسد
مَنْ رَخِيَ بِالْمَقْدُورِ قَوِي يَقِينُهُ • مَنْ نَزَلَ هَدًى فِي الدُّنْيَا لَحْصَنَ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
دِينُهُ • مَنْ اَلِهَمَّ الْعَصْمُ امِنْ الزَّلَلِ • مَنْ اَمَدَّهُ التَّوْفِيقُ
 در پی او هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
اَحْسَنَ الْعَمَلِ • مَنْ تَحَبَّبَ حَقًّا لِلَّهِ وَوَضَعَهُ • مَنْ تَوَاضَعَ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
عَظَمَ اللهُ وَرَفَعَهُ • مَنْ كَثُرَ اخِيَانُهُ اَحَبُّهُ اَخِيَانُهُ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
مَنْ حَسُنَتْ هَاكِيَّتُهُ اَحَبُّهُ سُلْطَانُهُ • مَنْ عَامَلَ بِالْبُخْلِ كَفَى
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
بِهِ • مَنْ سَلَّ سَيْفَ الْعَدُوِّ اِنْ قُتِلَ بِهِ • مَنْ اسْتَصْحَبَ اللهَ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد

جَانِزَ التَّوْفِيقِ • مَنْ اطاع التَّوَابِي خَصَّعَ الْحَقُوقَ • مَنْ صَدَقَ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
الْوَابِئِي اَفْسَدَ الصَّدَقِ • مَنْ نَزَلَ هَدًى فِي الدُّنْيَا لَحْصَنَ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
مَنْ مَرَّ غِبَّ فِيهَا اَتَّبَعَهُ وَاشْتَقَّ • مَنْ صَدَقَتْ لِحْجَتُهُ قَوِيَتْ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
حُجَّتُهُ • مَنْ احْتَبَا فَلْيَعْلَمْ لَعْنًا وَلِيَحْلِبِ الْعَمْرَ • مَنْ كَانَ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
بِكَيْسِ الدُّنْيَا لَا يَنْفَعُ لَمْ يَغْنِهِ • مَنْ كَثُرَ هَامَا يَجْعَلُ • مَنْ اَتْرَابَ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
بِالْاِيْمَانِ اَشْرَكَ • مَنْ اَبْدَأَ صَفْحَهُ لِلْحَقِّ هَلَكَ • مَنْ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
تَفَكَّرَ فِي ذَاتِ اللهِ اَلْحَدَ • مَنْ تَذَكَّرَ بَعْدَ السَّفَرِ اسْتَعَدَّ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
مَنْ بَحَثَ عَنْ عِيُوبِ النَّاسِ فَلْيَبْذُرْ فِيهِ • مَنْ طَلَبَ شَيْئًا
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
نَالَهُ اَوْ بَعْضَهُ • مَنْ رَخِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ الشَّاحِطُ عَلَيْهِ • مَنْ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
بَذَلَ مَعْرُوفَهُ كَثُرَ الرَّاغِبُ اِلَيْهِ • مَنْ كَثُرَ خُلُقُهُ سَهَلَتْ لَهُ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد
طَرَفُهُ • مَنْ شَكَرَ الْمَعْرُوفَ فَقَدْ قَضَى حَقَّهُ • مَنْ حَسَنَ كَلَامَهُ
 هر کس را که در دنیا هدایت دهد و او را از زمین نرسد

كَانَ النَّاسُ أُمَّامَةً • مَنْ شَاءَ كَلَامُهُ كَثُرَ مَلَامُهُ • مَنْ رَغِبَ
 باشد و سعادتی در پیش او هر کسی که بد باشد گفتار او بسیار باشد سرزنش او هر کسی که آرزو
 فِي السَّلَامَةِ أَلَزَمَ نَفْسَهُ الْأَسْفَامَةَ • مَنْ اسْتَطَاعَ الْحَقْلَ
 کند و در سلامتی لازم کرد انداختن نفس خود را سستی را هر کسی بتلاش نادانی را
 فَقَدَعِيَ الْحَقْلَ • مَنْ عَفِيَ عَنِ الْجَرَائِمِ فَقَدْ أَخَذَ بِجَوَامِعِ
 به تحقیق بجهت آنکه نافرمانی کرده هر کسی در گذشت از گناهها به تحقیق بجهت آنکه عفو را کرده
 الْفَضْلَ • مَنْ يَطْلُبُ الْحَزْنَ يَجِرْ حَتَّى يَذَلَ • مَنْ يَطْلُبُ
 دهرت آرد هر کسی بپنجوی از بی بختی را بخت آرد هر کسی
 الْهُدَايَةَ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا يَضِلُّ • مَنْ تَفَكَّرَ فِي الْإِلَهِ وَفَّقَ
 راه بانی بگویم از نادانی هر کسی اندیشه کند از تعجبی خداوندی یاب
 مَنْ تَفَكَّرَ فِي ذَاتِ اللَّهِ تَزَدَقَ • مَنْ أَمْسَكَ عَنْ فَضُولِ
 هر کسی اندیشه کند ذات خدا کافرتزد هر کسی خود را باز دارد از زیاد
 الْمَقَالِ شَهِدَتْ بَعْقِلُهُ الرِّجَالُ • مَنْ جَالَسَ الْجُهْلَ الْفَلَيْتَ
 سخن گواهی دهند بعقل او هر کسی بجهت کند با نادانان بایکدی
 لِلْقِلِّ وَالْقَلَارِ • مَنْ أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْمَوْتِ نَحَا مِنْ خِدَاعِ الدُّنْيَا
 از برای خوف کوی هر کسی بسیار یاد کرد از دنیا دوزخ و عذاب دنیای دنیا
 مَنْ رَغِبَ فِي تَعِيمِ الْآخِرِ وَقَعَ بِكَيْسِ الدُّنْيَا • مَنْ أَغْنَى عَنْ
 هر کسی آرزو کند در آیین آخرت قانع شود با نیک دنیا هر کسی که غنی شود بپیشانی
 بَاعَ الْبَقَاءَ بِالْفَنَاءِ • مَنْ أَحْسَرَ مِنْ تَعَوُّضٍ عَنِ الْآخِرَةِ بِالْأُخْرَى
 آفست با بیاد آ بخت هر کسی که زیان کرد دوزخ دیند از آفت بدینا
 مَنْ مَنَعَ عَمَلَهُ مِنْ أَنْ يَقْطَعَ كَرَهُ • مَنْ أَعْيَى عَمَلَهُ أَحْطَى آخِرَهُ
 هر کسی که مانع شود از قطع کرد از هر چه بدو آید هر کسی بیگانه کرد از خود دوزخ

بعضهم اذا كمل العقود نقض العصور وروى الاخبار

مِنْ جَلَلِ كَلِمَتِهِ لِاخْتِصَافِهَا بِالْمَأْمُولِ • مِنْ أَمْسِكَ لِسَانَهُ أَمِنْ نَدَمِهِ
 الْفُضُولِ عَدَّتْ رَأْيُهُ الْعُقُولُ • مَنْ كَسَاهُ الْحِجَاءُ نَوَى خَفِي
 عَنِ النَّاسِ عَيْهِ • مَنْ قَارَنَ ضِدَّهُ كَشَفَ عَيْبَهُ وَعَدَبَ فَلَهُ
 مَنْ عَرَفَ بِالْحِكْمَةِ لَحِظَتَهُ الْعُيُونُ بِالْوَقَارِ • مَنْ نَعَرَ عَنِ
 الْوَرَعِ أَذْرَعَ جُلِيَابِ الْعَارِ • مَنْ اشْتَغَلَ بِمَا لَا يَنْبَغِيهِ فَاتَهُ
 مَا يَنْبَغِيهِ • مَنْ طَلَبَ مِنَ الدُّنْيَا مَا يَرْضَاهُ كَثُرَتْ تَحَنُّنُهُ وَطَالَ
 تَعَذُّبُهُ • مَنْ عَرَفَ عَنِ الدُّنْيَا أَنَّهَا صَاغِرَةٌ • مَنْ هَزَفَ
 الدِّينَ فَقَدْ هَزَفَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ • مَنْ أَخْطَأَ سَهْمَ
 الْمَنِيَةِ قَتَلَهُ الْهَرَمُ • مَنْ قَلَّ عَطَاكَ فَقَدْ أَعَانَكَ عَلَى الْكُرَمِ
 مَنْ رَفِيَ دَرَجَاتُ الْهِمَمِ عَطَتْهُ الْأَلَمُ • مَنْ سَاحَ نَفْسَهُ فِيمَا لَيْحُ

طَالَ شَقَاؤُهَا فَمَا لِأَحَبِّ • مَنْ شَغَلَ نَفْسَهُ بِمَا لَا يَجُزِيهِ
 طویل شود بدو و بدو را چه که دوست دارد • کسی که خود را بکارهایی که سود ندارد مشغول کند
 مِنْ أَمْرِ مَا يَجِبُ • مَنْ قَامَ بِشَرَايِطِ الْعِبَادَةِ إِلَى أَهْلِ الْعَقَبِ مَنْ
 از امر خود آنچه که واجب است • کسی که بشرایط عبادت تا اهل عاقبت بماند
 قَصَرَ عَنِ أَحْكَامِ الْحَيَاةِ أَعْدَى الرِّقِّ • مَنْ أَصْبَحَ يَشْكُو مُصِيبَةً
 کوتاهی کند از احکام حیات اعدای رِق است • کسی که بگوید شکایت می‌کنم از مصیبتی
 تَرَكْتُ بِهَا نَفْسًا يَشْكُو أَمْرًا بِهِ • مَنْ أَفْنَى عَمَلَهُ فِي غَيْرِ مَا يَنْجِيهِ
 رها کرد با منشی که شکایت می‌کند از امری که به آن نجات می‌بخشد • کسی که عمر خود را در کاری که نجات نمی‌بخشد بگذراند
 فَقَدْ أَخْضَعَ مَطْلَبَهُ • مَنْ كَتَبَ مَا لَا مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ أَضَرَّ
 پس خود را خوار کند • کسی که بنویسد آنچه که از حلال نیست زیان دارد
 بِأَخْرَجِهِ • مَنْ تَأَيَّدَ فِي الْأُمُورِ طُغْرِيغِيَّةً • مَنْ سَأَلَ
 با او بیرون آورد • کسی که در امور تکیه بر غرق شدن کند • کسی که بپرسد
 الرِّيَاسَةَ صَبَرَ عَلَى مَضَضِ السِّيَاسَةِ • مَنْ قَصَرَ عَنِ
 ریاست را برآورد • کسی که در تلخی سیاست صبر کند • کسی که کوتاهی کند از
 فِي السِّيَاسَةِ ضَرَعَ عَنِ الرِّيَاسَةِ • مَنْ اجْتَرَأَ عَلَى السُّلْطَانِ
 در سیاست از ریاست جدا کرد • کسی که جرأت کند علیه سلطان
 فَقَدْ تَعَرَّضَ لِلْهَوَانِ • مَنْ سَأَلَ مَا لَا يَسْتَحِقُّ قُبُولًا لِحَرَمًا
 پس خود را در حقارت قرار داد • کسی که بپرسد آنچه که شایسته قبول نیست از حرام
 مِنْ دَارِ أَعْدَائِهِ أَمِنْ الْمُخَاطَبِ • مَنْ فَكَّرَ فِي الْعَوَاقِبِ أَمِنْ
 از خانه دشمنان او ایمن است از مخاطب • کسی که در اندیشه عواقب باشد ایمن
 الْمُخَاطَبِ • مَنْ أَهْلَ الْعَمَلِ طَاعَةَ اللَّهِ ظَلَمَ نَفْسَهُ • مَنْ كَفَرَ
 مخاطب • کسی که اهل عمل طاعت خدا را ظلم کند به نفس خود • کسی که کفر کند

ضَرَبَهُ لِلنَّاسِ عَذَابَ نَفْسِهِ • مَنْ رَكِبَ الْأَهْوَالَ اكْتَسَبَ
 زد او را خود را عذاب نفس خود را • کسی که سوار بر احوال شود بدست آورد
 الْأَمْوَالَ • مَنْ أَكْثَلَ الْأَفْضَالَ بَذَلَ النَّوَالَ قَبْلَ السُّؤَالِ
 اموال • کسی که غنای خود را پیش از پرسش بپاشد
 مَنْ كَثُرَ الْأَطْبَاءُ عَرَضَهُ خَالِدًا بَدَنَهُ • مَنْ عَوَّدَ نَفْسَهُ
 اگر پزشکان زیاد شوند بدو را در میان بدن او • کسی که عود دهد به نفس خود
 الْمَرَاءِ صَارَ دِينَهُ • مَنْ اسْتَدَّ مَعْرُوفًا إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ ظَلَمَ
 مراد را • کسی که استوار کردانه بنویسد به یارانش
 مَعْرُوفَهُ • مَنْ وَثِقَ بِغُرُورِ الدُّنْيَا فَقَدْ أَمِنَ مَخَافَهُ • مَنْ
 معروفه • کسی که به اعتماد در دنیای فریب دینا • کسی که بیمداری از ترس او
 أَعْطَى فِي غَيْرِ الْحَقِّ قَصَرَ عَنِ الْحَقِّ • مَنْ لَمْ يَتَّعَاهِدَ
 اعطای کند در غیر حق کوتاهی کند از حق • کسی که بی‌عهد نباشد
 مَوَادِدَهُ فَقَدْ ضَيَعَ الصَّدِيقَ • مَنْ كَثُرَ غَضَبُهُ لَمْ يَعْرِفْ
 موادد او را • کسی که ضایع کند موافقت را • کسی که زیاد شود خشم او نشانی
 رِضَا • مَنْ وَاذَكَ لَا مَرْوِي عِنْدَ تَفْضُلِهِ • مَنْ وَاخَذَ
 رضای • کسی که وادار کند به مراد خود در برابر فضل او • کسی که وادار کند
 نَفْسَهُ حَانَ قَدْرُهُ وَحَدَّ عَوَاقِبِ أَمْرِهِ • مَنْ أَهْلَفَ نَفْسَهُ
 نفس خود را • کسی که اندازه خود را حد بپایان کار خود • کسی که آهسته کند نفس خود را
 أَفْسَدَ أَمْرَهُ • مَنْ أَظْهَرَ فَقْرَهُ أَذَلَّ قَدْرَهُ • مَنْ مَثَلَ
 آفستد امر او • کسی که آشکارا کرد فقر او را • کسی که مثال کرد
 عَقْلَهُ كَمَثَلِهِ • مَنْ فُتِحَ بَقَسِيمِ اللَّهِ اسْتَغْنَى عَنِ الْخَلْقِ
 عقل خود را • کسی که فوخته شد بپایان خداوند • کسی که غنی شد از خلق

مَنِ اعْتَرَى الْحَقَّ اَذَلَهُ بِالْحَقِّ • مَنِ اَكْتَبَ حَرَامًا اَحْتَبَ
 اَنَا مَا • مَنِ اتَّخَذَ الْحَقَّ لِحَامًا اتَّخَذَهُ النَّاسُ اِمَامًا
 مَنِ كَثُرَتْ كَرِهَاتُهُ فِي الْمَعَاجِي دَعَتْهُ الْاِلَهَاءُ • مَنِ سَرَقَ فِي الْأُمُورِ
 اَذْرَكَ أَمْرَهُ مِنْهَا • مَنِ قَعَدَ عَنْ طَلَبِ الدُّنْيَا قَامَتْ إِلَيْهِ
 مَنِ كَثُرَتْ كَرِهَاتُهُ فِي اللَّذَاتِ غَلَبَتْ عَلَيْهِ • مَنِ شَكَرَكَ مِنْ
 غَيْرِ صَبَاحَةٍ فَلَا تَأْمَنُ ذِمَّتُهُ مِنْ غَيْرِ قَطِيعَةٍ • مَنِ أَمَرَكَ
 بِإِصْلَاحِ نَفْسِكَ فَهَوَّاهُ حَقٌّ مِنْ نَاطِعَةٍ • مَنِ كَفَرَ حَسَنَ
 الصَّبِيغَةِ اسْتَوْجَبَ قَبِيحَ الْقَطِيعَةِ • مَنِ صَبَرَ عَلَى مُرِّ الْأَذَى
 أَبَانَ عَنْ صِدْقِ التَّقْوَى • مَنِ اسْتَهْدَى الْغَاوِي عَجَى
 عَنْ نَجِّ الْهُدَى • مَنِ عَتَّ عَلَى الذُّهْرِ طَالَ مَعْتَبُهُ
 مَنِ تَعَدَّى الْحَقَّ ضَاقَ مَذْهَبُهُ • مَنِ آحَتَ الذِّكْرَ

الْجَمِيلَ فَلْيَبْذُلْ مَالَهُ • مَنِ رَغِبَ فَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَلَغَ أَمَالَهُ
 مَنِ كَثُرَتْ سُؤَالُهُ لِلنَّاسِ ضَجُرَتْ • مَنِ طَلَبَ مَا فِي الْيَدِ
 حَقَرَتْ • مَنِ جَمَعَ الْمَالَ لِيَنْفَعَهُ النَّاسَ أَطَاعُوهُ
 وَمَنِ جَمَعَهُ لِنَفْسِهِ أَضَاعُوهُ • مَنِ تَكَرَّرَ ابْصَرَ الْعَوَاقِبَ
 مَنِ هَمَّى عَنِ الدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ الْمَصَارِبُ • مَنِ سَالَ فَوْقَ
 قَدَرِهِ اسْتَحَقَّ الْحَرَمَانُ • مَنِ انْتَصَرَ عَدُوَّ اللَّهِ اسْتَوْجَبَ
 الْخِذْلَانُ • مَنِ خَشَتِ عَرْيَتَهُ انْقَرَّتْ خَاشِئَتُهُ • مَنِ
 اسْتَقْصَى عَلَى صَدِيقِهِ انْقَطَعَتْ مَوَدَّتُهُ • مَنِ تَلَّنَ خَاشِئَتَهُ
 بَسَدَتْ مِنْ قُوَّةِ الْحِجَّةِ • مَنِ أَطْرَحَ الْحَقْدَ اسْتَرَحَ قَلْبُهُ
 وَلَيْتَهُ • مَنِ اسْتَقْصَى عَلَى نَفْسِهِ أَمِنَ اسْتِقْصَاءَ غَيْرِهِ عَلَيْهِ
 مَنِ كَلَّمَ بَاسًا عَلَى الْمَاجِي وَلَمْ يَفْجَحْ بِالْآلِي فَقَدْ أَخَذَ الزُّهْدَ

بِطَرَفِهِ • مَنْ شَكَرَ مِنْ أَنْعَمَ عَلَيْهِ فَقَدْ كَفَاهُ • مَنْ قَابَلَ
 الْأَحْصَانَ بِأَفْضَلِ مِنْهُ فَقَدْ جَانَرَاهُ • مَنْ تَسَرَّعَ إِلَى الشُّهُورِ
 تَسَرَّعَتْ إِلَيْهِ الْأَفَاتُ • مَنْ تَرَقَّبَ الْمَوْتَ سَارَعَ إِلَى
 الْخَيْرَاتِ • مَنْ أَشْثَقَ لِحَنَةِ سَلَاةٍ عَنِ الشُّهُورِ
 مَنْ أَشْفَقَ مِنَ الشَّارِ أَحْتَبَ الْحَرَمَاتِ • مَنْ أَحَبَّ الدَّارَ
 الْبَاقِيَةَ لَهَا عَنِ اللَّذَاتِ • مَنْ أَشْعَرَ قَلْبَهُ التَّقْوَى فَإِنَّ
 عَمَلَهُ • مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ مَلَأَ أَهْلَهُ • مَنْ اسْتَطَالَ عَلَى
 النَّاسِ قُدْرَتَهُ سَلَبَ الْقُدْرَةَ • مَنْ عَفَا حَقَّ فَمَرُّهُ
 وَعَظَّمَ عِنْدَ اللَّهِ قُدْرَتَهُ • مَنْ جَرَى فِي مَيْدَانِ أَمَلِهِ عَثَرَ
 بِأَجَلِهِ • مَنْ سَعَى لِدَارِ أَمَانَةٍ خَلَصَ عَمَلُهُ وَكَثُرَ جَلَهُ
 مَنْ كَثُرَتْ نِعَمُ اللَّهِ عَلَيْهِ كَثُرَتْ حَوَائِجُ النَّاسِ إِلَيْهِ • مَنْ نَادَى

عَمَلُهُ عَلَى عَقْلِهِ كَانَ وَبِالْإِعْلَانِ • مَنْ كَثُرَتْ حُرُصُهُ كَثُرَتْ شَقَاؤُهُ
 مَنْ كَثُرَتْ مَنَاهُ طَالَ عَنَاءُهُ • مَنْ صَوَّرَ الْمَوْتَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ
 هَانَ أَمْرُ الدُّنْيَا عَلَيْهِ • مَنْ كَرَّمَ دِينَهُ عِنْدَهُ هَانَتْ
 الدُّنْيَا عَلَيْهِ • مَنْ ظَلَمَ نَفْسَهُ كَانَ لَغِيْرًا وَظَلَمَ • مَنْ
 اشْتَغَلَ بِغَيْرِ الْمَرْغَبِ ضَيَّعَ الْأَمْرَ • مَنْ أَنْشَفَ فِي طَلَبِ الدُّنْيَا
 مَاتَ فَقِيرًا • مَنْ كَانَ عِنْدَ نَفْسِهِ عَظِيمًا كَانَ عِنْدَ اللَّهِ
 حَقِيرًا • مَنْ أَحْتَجَّ إِلَيْهِ هُتَّ عَلَيْهِ • مَنْ صَبَرَ عَلَى
 طَاعَةِ اللَّهِ عَوَّضَ اللَّهُ سَخَانَهُ خَيْرًا مِمَّا صَبَرَ عَلَيْهِ • مَنْ
 كَثُرَتْ مَكُونَاتُ دَايِهِ كَثُرَتْ طَبِيعَتُهُ عَنْ شَفَائِهِ • مَنْ رَفَعَ بِلَاكُهُ
 وَضَعَ بِلَاغِيَّتَهُ • مَنْ خَانَ سُلْطَانَهُ بَطَلَ أَمَانَتُهُ • مَنْ كَثُرَ
 إِحْسَانُهُ كَثُرَتْ خِدْمَتُهُ وَأَعْوَانُهُ • مَنْ اسْتَهَانَ بِالْأَمَانَةِ وَقَعَ فِي

الْحَيَانَةُ • مَنْ وَقَفَ عِنْدَ قَدْرِهِ أَكْرَمَهُ النَّاسُ • مَنْ تَعَدَّى
 حُدُودَ أَهْلَانِهِ النَّاسُ • مَنْ أَنْفَعَتْ عَمَلُهُ اضْطَرَّةَ ذَلِكَ الْإِعْلَامِ
 خَيْرٌ مِنْهُ • مَنْ غَاظَكَ بِفَيْحِ السَّفَةِ عَلَيْكَ فَوَظُهُ بِحُسْنِ
 الْحِلْمِ عَنْهُ • مَنْ صَلَحَ مَعَ اللَّهِ سَحَانَهُ لَمْ يَفِدْ مَعَ أَحَدٍ
 مَنْ قَدَّمَ مَعَ اللَّهِ لَمْ يَصْلُحْ مَعَ أَحَدٍ • مَنْ اسْتَنَكَفَ مِنْ أَعْبَادِهِ
 نَقَدَ خَالَفَ الرُّشْدَ • مَنْ جَهِلَ نَفْسَهُ كَانَ يَجْزِي نَفْسِهِ أَجْهَلَ
 مَنْ جَلَّ عَلَى نَفْسِهِ كَانَ عَلَى غَيْرِهِ أَجْهَلَ • مَنْ تَرَهَّدَ فِي الدُّنْيَا
 اسْتَهَانَ بِالْمَصَائِبِ • مَنْ شَرَفَتْ نَفْسُهُ تَرَهَّدَتْ عَنْ دُنَاةِ اللَّطَا
 مَنْ عَرَفَ قَدْرَ نَفْسِهِ لَمْ يُهْتَبْ بِالْفَانِيَّاتِ • مَنْ خَافَ
 الْعُقَابَ أَنْصَرَفَ عَنِ السَّاتِ • مَنْ أَعْبَى نَفْسَهُ فِيمَا لَا يَنْفَعُهُ
 وَفَعَّ فِيمَا يَضُرُّهُ • مَنْ بَذَلَ سِرَّهُ أَنْشَرَهُ ذِكْرُهُ • مَنْ قَرَّبَ

بَرٍّ • بَعْدَ صِيَّتِهِ وَذِكْرُهُ • مَنْ اسْتَغْلَى بِالْفُضُولِ فَأَتَتْهُ مِنْ مَهْمَةٍ
 الْمَأْمُوكُ • مَنْ شَاقَرَدَ فِي الْعُقُولِ اسْتَضَاءَ بِأَنْوَارِ الْحَقُولِ
 مَنْ كَرَّمَ عَلَيْهِ عَرْضَهُ هَانَ عَلَيْهِ الْمَالُ • مَنْ كَرَّمَ عَلَيْهِ الْمَالُ
 هَانَتْ عَلَيْهِ الرِّجَالُ • مَنْ ظَلَمَ الْعِبَادَ كَانَ اللَّهُ خَصَمَهُ
 مَنْ عَدَلَ فِي الْبِلَادِ نَشَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ الرَّحْمَةَ • مَنْ بَذَلَ مَالَهُ
 اسْتَرْقَى الرِّقَابَ • مَنْ أَسْرَعَ الْجَوَابَ لَمْ يَبْذُرْكَ الصَّوَابَ
 مَنْ شَاقَرَدَ فِي النَّهْيِ وَالْأَلْبَابِ فَازِيًا بِالْحُجِّ وَالصَّوَابِ • مَنْ
 بَذَلَ مَعْرِفَتَهُ مَالَتْ إِلَيْهِ الْقُلُوبُ • مَنْ بَذَلَ التَّوَالُقَ قَلَّ
 السُّؤَالُ فَهُوَ الْكَبِيرُ الْحُجُوبُ • مَنْ أَنْفَرَدَ عَنِ النَّاسِ أَنْسَنَ بِاللَّهِ
 سَحَانَهُ • مَنْ اسْتَغْنَى عَنِ النَّاسِ أَغْنَاهُ اللَّهُ بِسَحَانِهِ • مَنْ
 عَمِلَ بِالْحَقِّ مَالًا إِلَيْهِ الْخَلْقُ • مَنْ اسْتَغْلَى الرِّقَابَ اسْتَدْرَكَ الرِّقَابَ

قيل افضل الفاعل صيانة النفس
 بالمال روض الاحبار

مَنْ وَحَدَّ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَمْ يُشَبَّهْ بِالْخَلْقِ • مَنْ وَثَّقَ بِقِسْمِ اللَّهِ لَمْ
 يَتَّهَمْ فِي الزُّنُوفِ • مَنْ اسْتَحْيَا مِنْ قَوْلِ الْحَقِّ هُوَ أَحَقُّ
 مَنْ جَاهَدَ عَلَى أَقَامَةِ الْحَقِّ وَفَقَّ • مَنْ شَاقَّ الرِّجَالَ شَقًّا
 فِي عُقُوبِهَا • مَنْ عَامَلَ النَّاسَ بِالْإِسَاءَةِ كَانَتْ هَبْهَا • مَنْ
 اتَّخَذَ طَمَعٍ شِعَارًا جَرَّعَتْهُ الْخَيْبَةُ مَرَارًا • مَنْ نَبَغَ عَنِ الْحَقِّ
 ذَمَّ عَاقِبَتَهُ • مَنْ طَابَقَ سِرَّهُ عَلَى لَيْبَتِهِ وَوَافَقَ فِعْلُهُ
 مُقَالَكَ فَهُوَ الَّذِي آذَى الْأَمَانَةَ وَتَحَقَّقَتْ عَدَالَتُهُ • مَنْ
 وَجَّهَ رَغْبَتَهُ إِلَيْكَ وَجَّهَتْ مَعُونَتُهُ عَلَيْكَ • مَنْ
 مَدَّحَكَ بِمَا لَيْسَ فَيْكَ فَهُوَ خَلِيقٌ أَنْ يَذُمَّكَ بِمَا لَيْسَ فَيْكَ
 مَنْ بَسَّطَ يَدَهُ بِالْإِنْعَامِ حَصَّنَ نِعْمَتَهُ مِنَ الْإِنْصِرَامِ • مَنْ لَمْ
 يَشْكُرْ الْإِنْعَامَ فَلْيَعُدْ مِنَ الْإِنْعَامِ • مَنْ لَمْ يَجْعَلْ تَصَارُفَ رَيْبِهِ

قیل من مستطیده بالانعام صارت نعمته
 علی الدوام روضه الاخبار

الْإِنْعَامَ لَمْ يَنْجُ مِنَ الْمَلَامِ • مَنْ أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْمَوْتِ رَخِيَ
 مِنَ الدُّنْيَا بِالْكَفَافِ • مَنْ قَنَعَتْ نَفْسُهُ أَعَانَتْهُ عَلَى التَّزَاهَةِ
 وَالْعَفَافِ • مَنْ كَرُمَتْ نَفْسُهُ اسْتَهَانَ بِالْبَذْلِ وَالْإِسْعَافِ
 مَنْ أَتَقَنَ بِالْآخِرِ وَسَلَّحَ عَنِ الدُّنْيَا • مَنْ أَتَقَنَ بِالْمَجَازِ لَمْ يُؤْثِرْ
 غَيْرَ الْحُسْنَى • مَنْ آسَسَ آسَاسَ الشَّرِّ آتَسَّهُ عَلَى نَفْسِهِ • مَنْ سَلَّ
 سَيْفَ الْبَغْيِ عَمْدَ فِي رَأْسِهِ • مَنْ عَدَلَ فِي سُلْطَانِهِ اسْتَغْنَى
 عَنْ عَوَانِهِ • مَنْ أَشْفَقَ عَلَى سُلْطَانِهِ قَصَرَ عُدْوَانُهُ • مَنْ قَعَدَ
 عَنْ جَلِيلِهِ أَقَامَتْهُ الشَّدَايِدُ • مَنْ نَامَ عَنْ عَدُوِّهِ انْتَهَتْهُ
 الْمَكَايِدُ • مَنْ نَامَ عَنْ نُصْرَةِ وَلِيِّهِ انْتَبَهَ بِوُطْأَةِ عَدُوِّهِ
 مَنْ كَانَا الْإِخْوَانَ بِالْإِسَاءَةِ فَقَدِ بَرِي مِنَ الْمَرْقُوفِ • مَنْ اسْتَبَدَّ
 بِرَأْيِهِ خَفَّتْ وَطْأَتُهُ عَلَى أَعْدَائِهِ • مَنْ اسْتَحَفَّ بِمَوَالِيهِ اسْتَقْبَلَ

قَلَّاهُ مُعَادِيهِ • مَنْ تَلَّ فُضَائِلَهُ ضَعُفَتْ وَسَائِلُهُ • مَنْ
 اغْتَرَّ بِحَالِهِ قَصُرَ عَنْ اِحْتِيَالِهِ • مَنْ اسْتَحْلَى مُعَادَاةَ الرِّجَالِ
 اسْتَمَرَّ مُعَانَاةُ الْقِيَالِ • مَنْ غَنِيَ عَنِ التَّجَارِبِ عَجِيَ عَنِ الْعَوَاقِبِ
 مَنْ رَاقَبَ الْعَوَاقِبَ سَلِمَ مِنَ التَّوَابِ • مَنْ اَدْرَجَ جَنَّتَهُ
 الصَّبْرُ هَانَتْ عَلَيْهِ التَّوَابِ • مَنْ اَقْبَلَ عَلَى النَّصِيحِ اَعْرَضَ
 عَنِ الْقَبِيحِ • مَنْ اسْتَعْيَنَ النَّصِيحَ غَشِيَهِ الْقَبِيحُ • مَنْ اغْتَرَّ
 بِمُسَالَمَةِ الزَّمَنِ اغْتَضَّ بِمُضَادَّةِ الْحَيِّ • مَنْ اغْتَرَّ بِالْخَيْرِ
 لَمْ يَثِقْ بِمُسَالَمَةِ الزَّمَنِ • مَنْ جَهِلَ مَوْضِعَ قَدَمِهِ عَثَرَ
 بِدَوَاعِي نَدَمِهِ • مَنْ ظَلَمَ قَصَمَ عَمْرَهُ وَدَسَّ عَلَيْهِ ظُلْمَهُ
 مَنْ اَطْرَحَ مَا بَيْنِيهِ وَفَعَّ اِلَى مَا لَا بَيْنَهِ • مَنْ لَمْ يُغَيِّرِ الْعِلْمُ
 فَلَيْسَ الْمَالُ بِمُغْنِيهِ • مَنْ اَحْسَنَ الْوَفَاءَ اسْتَحَقَّ الْاَصْطِفَاءَ

مَنْ قَوِيَ دِينُهُ اَيَقَنَ بِالْخَيْرِ وَرَضِيَ بِمَوَاقِعِ الْقَضَاءِ • مَنْ
 اَحْسَنَ الْكِفَايَةَ اسْتَحَقَّ الْوَلَايَةَ • مَنْ شَكَرَ عَلَى غَيْرِ مَعْرُوفٍ
 ذَمَّ عَلَى غَيْرِ اسَاءَةٍ • مَنْ طَلَبَ مَا لَا يَكُونُ خَبِيعَ مَطْلَبِهِ • مَنْ
 اَثَارَ كَامِنِ الشَّرِّ كَانَ فِيهِ عَطْبُهُ • مَنْ اَمَلَّ مَا لَا يُمْكِنُ طَالَ تَقْبُّهُ
 مَنْ اَعْرَضَ عَنِ نَصِيحَةِ النَّاسِ اُخْرِقَ بِمَكِيدَةِ الْكَاشِحِ • مَنْ
 غَلَبَ هَوَاهُ عَلَى عَقْلِهِ ظَهَرَتْ عَلَيْهِ الْفَضَائِحُ • مَنْ نَاجَرَ حَرْكَ
 بِالنَّصِيحَةِ فَقَدْ اَخْزَلَ لَكَ الرَّيْجُ • مَنْ فَاَنَّهُ الْعَقْلُ لَمْ يَعُدُّهُ
 الذُّكْرُ • مَنْ قَعَدَ بِهِ الْعَقْلُ قَامَ بِهِ الْجَهْلُ • مَنْ عَلِمَ غَدَاةَ الْعِلْمِ
 صَدَرَ عَنْ شَرَابِيعِ الْحُكْمِ • مَنْ اَمْرُ تَوَيُّ مِنْ مَشْرَبِ الْعِلْمِ اَجْلَبَ
 جَلَابِ الْحِلْمِ • مَنْ وَفَّرَ عَالِمًا فَقَدَّ وَفَّرَ رَيْبَهُ • مَنْ اَطَاعَ
 اَمَامَهُ فَقَدْ اَطَاعَ رَبَّهُ • مَنْ نَبَتَ لَهُ الْحِكْمَةُ عَرَفَ الْحَبْرَةَ

مَنْ يَذْكُرْ فِي ذَاتِ اللَّهِ مَا لَهُ عَجَلَ لَهُ الْخَلْقُ • مَنْ يَرْكَبْ حَجَّةَ

الظُّلُمِ كَرِهَتْ آيَاتُهُ • مَنْ لَمْ يُنْصَفِ الْمَظْلُومُ مِنَ الظَّالِمِ عَطَفَ

أَرْثَامُهُ • مَنْ عَامَلَ رَعِيَّتَهُ بِالظُّلْمِ أَنْزَلَ اللَّهُ مُلْكَهُ عَجَلَ

تَوَارِثَهُ وَهَلَكَ • مَنْ حَجَّ قَلْبُهُ حُبِّ الدُّنْيَا النَّاطِقُ مِنْهَا

بَنَى لَهُمْ لَا يَغِيهِ وَحَرَصَ لَا يَبْرُكُهُ وَأَمِلَ لَا يَبْرُكُهُ • مَنْ جَارَ

مُلْكُهُ تَمَتَّى النَّاسُ هَلَكَهُ • مَنْ عَقَلَ اعْتَبَرَ بِأَمْسِهِ وَاسْتَظْهَرَ

لِنَفْسِهِ • مَنْ جَهِلَ اعْتَزَّ بِنَفْسِهِ وَكَانَ يَوْمُهُ شَرَّ أَمِينِ

أَمْسِهِ • مَنْ سَاءَ تَرْكُ عَيْبِكَ وَعَابَكَ فِي عَيْبِكَ فَهِيَ

الْعَدُوُّ فَاحْذَرُهُ • مَنْ بَصَرَ تَرْكُ عَيْبِكَ وَحَفِظَكَ

فِي عَيْبِكَ فَهُوَ الصَّدِيقُ فَاحْفَظْهُ • مَنْ كَانَ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ

يَقُطْعَةُ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ حَفِظَةٌ • مَنْ يَذْكُرْ لَكَ جَهْدَ

عِبَادَتِهِ • فَاذْكُرْ لَهُ جَهْدَ شُكْرِكَ • مَنْ عَدَلَ عَنْ وَاضِحِ

الْمَسَالِكِ سَلَكَ سُبُلَ الْمَهَالِكِ • مَنْ أَحَدَ سِنَانَ الْغَضَبِ

لِلَّهِ سَحَابَهُ قَوِيَ عَلَى أَشَدِّ الْبَاطِلِ • مَنْ غَرِيَ بِالشُّهُورِ

أَبَاحَ نَفْسَهُ الْغَوَايِلَ • مَنْ كَثُرَتْ نِعَمُ اللَّهِ عَلَيْهِ كَثُرَتْ حُجُجُ

النَّاسِ إِلَيْهِ فَإِنْ قَامَ فِيهَا بِنَاءٌ أَوْجَبَ • اللَّهُ سَحَابُهُ عَلَيْهِ

فَقَدْ عَرَضَهَا لِلزَّوَالِ • وَإِنْ مَنَعَ مَا أَوْجَبَ اللَّهُ فِيهَا قَدْ عَرَضَهَا

مِنْ انْتِجَاعِكَ مُؤَمِّلًا فَقَدْ اسْلَفَكَ وَحَسَنَ الظَّنِّ بِكَ فَلَا تَحْجِبْ

ظَنَّهُ • مَنْ أَبْصَرَ لَكَ صَغُرَتْ عِنْدَهُ نَزْلَةُ غَيْرِهِ • مَنْ

لَمْ يَعْرِفِ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ فَهُوَ مِنَ الْبَهَائِمِ • مَنْ غَلَبَ عَلَيْهِ غَضَبُهُ

وَشَبَّهَتْهُ فَهُوَ فِي حِينِ الْبَهَائِمِ • مَنْ ضَعُفَ عَنْ شَرِّ غَيْرِهِ فَهُوَ

عَنْ شَرِّ غَيْرِهِ أَوْضَعُفَ • مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ كَانَ لَغَيْرِهِ أَعْرِفَ

مَنْ لَا إِخْوَانَ لَهُ لَا أَهْلَ لَهُ • مَنْ لَا صَدِيقَ لَهُ لَا ذَخْرَ لَهُ
 هرکس که برادران نداشته باشد او کسی ندارد • هرکس دوست نیت اورا نکند و نیت
 مَنْ لَا دِينَ لَهُ لَا نَجَاةَ لَهُ • مَنْ لَا إِيمَانَ لَهُ لَا إِيمَانَ لَهُ
 هرکس که دین نیت اورا نکند نیت • هرکس را ایمان نیت اورا نیت
 مَنْ وَثِقَ بِأَنْ مَا قَدَّرَ اللَّهُ لَهُ لَنْ يَقُوْبَهُ • اسْتِرَاحْ قَلْبُهُ
 هرکس اعتماد کند بر آنچه بجهت او مقدر شده از خدا او را از خوفت • استراحت دل او
 مَنْ أَصْرَ عَلَى ذَنْبِهِ اجْتَرَأَ عَلَى سَخِطِ رَبِّهِ • مَنْ اسْتَغْلَى خَيْرٍ
 هرکس سخت استاد بر گناه خود دلبری کرد بر خشم خود چه در کارند • هرکس مشغول شد بکار خود
 ضَرْفَ تَيْدٍ قُوَّتُهُ ذَلِكَ مَنَفَعَتُهُ • مَنْ أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْمَوْتِ
 در کار نیت • قوت گرداند از او این مشغول شود او را • هرکس بسیار کرد یاد مرگ را
 قَلَّ فِي الدُّنْيَا مَرْغَبُهُ • مَنْ خَفِيَ لَخِيْبُهُ بَيْرًا أَوْفَعَهُ اللَّهُ
 کم گشت در دنیا آرزوی او • هرکس بپند از برای برادر خود جای میزد از خدا
 فِي عَيْشِهِ • مَنْ سَاءَ تَدْبِيرُهُ كَانَ هَلَاكُهُ فِي تَدْبِيرِهِ
 او را در چاره • هرکس بد شود چاره او • دران چاره او بدست
 مَنْ أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْآخِرَةِ قَلَّتْ مَعْصِيَتُهُ • مَنْ مَلَكَ شَهْوَتُهُ
 هرکس بسیار کند یاد آخرت • کم کرد گناه کاری او • هرکس ضايع کرد شهوات او را
 كَلِمَتُ مَرْوَتِهِ وَحَسَنَتُ عَاقِبَتِهِ • مَنْ كَرُمَتْ عَلَيْهِ
 نام باشد جوهر دینی او و نیکو کرد آخر کار او • هرکس گرامی باشد بر او
 نَفْسُهُ هَانَتْ عَلَيْهِ شَهْوَتُهُ • مَنْ نَاقَصَ الْإِخْوَانَ قَلَّ
 نفس او خوار کرد بر او • هرکس ستم کند ببا برادران کم کرد
 صَدِيقُهُ • مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ قَلَّ لَهُ مُصَاحِبُهُ وَفَقِيهُ
 دوست او • هرکس را که بد باشد خلق او • هرکس بد بود اخلاق او و فقیه او

نَزَلَ عَنْ مَجْهَدِ الطَّرِيقِ وَقَعَ فِي خَيْرِهِ اللَّصِيقِ • مَنْ دَعَاكَ إِلَى
 هرکس بجز از راه نیت • هرکس که در سر کردانی و نیت • هرکس بخواند ترا به سوی
 الدَّارِ الْبَاقِيَةِ وَأَعَانَكَ عَلَى الْعَمَلِ هَافَهُمُ الصَّدِيقُ الشَّفِيقُ • مَنْ
 خانه • پاینده بخیر آخرت و یاری کند ترا بر عمل از برای نیت دوست و نیت • هرکس
 مَنَعَ الْمَالَ مِنْ يَدِهِ قَرْنَهُ مِنْ لَا يَحْدُهُ • مَنْ قَضَى حَقَّ مَنْ لَا
 باز دارد مال را از دهن او • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را
 يَفْضِي حَقَّهُ فَقَدْ عَبْدَهُ • مَنْ أَحْتَاجَ إِلَيْكَ كَانَتْ طَاعَتُهُ
 او را • پس بنده او • هرکس محتاج شود بپس تو • هرکس که زمان بر داری
 لَكَ بِقَدْرِ حَاجَتِهِ إِلَيْكَ • مَنْ أَخَافَكَ لَكَ يَوْمُنِكَ خَيْرٌ
 مر تر ایمن از او • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را
 لَكَ مِمَّنْ يَوْمُنِكَ لَكَ خَيْرٌ • مَنْ حَاطَ النِّعَمَ بِالشُّكْرِ حِطَّ
 مر تر از او • این سزد ترا از برای نیت • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را
 بِالْمَزِيدِ • مَنْ سَعَى بِالْقِيَمَةِ حَارِبُهُ الْقَرِيبُ وَمَقْتُهُ الْبَعِيدُ
 افزونی • هرکس بکوشد در نیت • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را
 مَنْ سَاحَ نَفْسَهُ فِيمَا حَبَّبَتْ أَعْيُنُهُ فِيمَا يَكْرَهُ • مَنْ ضَرَبَ
 هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را
 يَدَهُ عَلَى فِتْنَةٍ عِنْدَ مُصِيبَةٍ فَقَدْ أَحْطَى أَجْرَهُ • مَنْ اسْتَهْمَى
 دست خود را بر ران نیت • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را
 عَيْنَ فِتْنَةٍ بَلَغَ كُنْهَ هِمَّتِهِ • مَنْ بَذَلَ جَهْدَ طَاقَتِهِ بَلَغَ كُنْهَ
 چشم خود را • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را
 الْبَرَادِيَةِ • مَنْ رَاقَهُ نَزِيحُ الدُّنْيَا أَعْقَبَتْ نَافِثَتُهُ كَهْمًا • مَنْ
 نیت • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را • هرکس که نیت کرد او را

الغيب

حَفَا لِأَخِيهِ الْمُؤْمِنِ بِمَا أَوْقَعَ فِيهَا • مَنْ أَنَّهُمْ نَفْسُهُ فَقَدْ غَلَبَ
 الشَّيْطَانُ • مَنْ خَالَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ غَلَبَ الشَّيْطَانُ • مَنْ
 أَسَى بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ لَمْ يَوْحِشْهُ مُفَارَقَةُ الْأَخْوَانِ • مَنْ
 شَكَضَهُ إِلَى غَيْرِ مُؤْمِنٍ فَكَأَنَّمَا شَكَكَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ • مَنْ
 شَكَضَهُ إِلَى مُؤْمِنٍ فَكَأَنَّمَا شَكَكَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ • مَنْ
 عَظَّمَ صِغَارَ الْمَصَارِبِ ابْتِلَاءَ اللَّهِ بِكِبَارِهَا • مَنْ أَطَاعَ نَفْسَهُ
 فِي شَهْوَاهَا فَقَدْ أَهَانَهَا عَلَى هَلَكُمَا • مَنْ أَخَّرَ الْفُرْصَةَ
 عَنْ وَقْتِهَا فَلَيْكُنْ عَلَى نِقَةِ مَنْ قَوَّيَهَا • مَنْ تَتَبَعَ عَوْنَهَا
 النَّاسَ كَشَفَ اللَّهُ عَوْنَهُ • مَنْ قَلَبَ طَعْمَهُ خَفَّتْ عَلَيْهِ
 مَوَاقِفُهُ • مَنْ تَطَلَّعَ إِلَى إِسْرَارِ جَارِهِ انْهَكَتْ أَسْئَارُهُ
 مَنْ بَحَثَ عَنْ إِسْرَارِ غَيْرِهِ أَظْهَرَهُ اللَّهُ إِسْرَارَهُ • مَنْ تَتَبَعَ خِيَلَهُ

الْغُيُوبِ حَرَمَهُ اللَّهُ مَوَدَّاتِ الْقُلُوبِ • مَنْ زَعَبَ فِي زَخَارِفِ
 الدُّنْيَا فَاتَهُ الْبَقَاءُ الْمَطْلُوبُ • مَنْ كَشَفَ حِجَابَ أَخِيهِ
 انْكَشَفَتْ عَوْرَاتُ بَيْتِهِ • مَنْ اقْتَصَرَ فِي أَكْلِهِ كَثُرَتْ صَحَّتُهُ
 وَصَلَحَتْ فِكْرَتُهُ • مَنْ عَجَى عَنْ زَلَّاتِهِ اسْتَغْطَمَ زَلَّةَ غَيْرِهِ
 مَنْ بَرَّكَ الْعَجَبُ وَالْثَوَابُ لَمْ يَزَلْ بِهِ مَكْرُوهٌ • مَنْ بَلَغَ غَايَةَ
 مَا يَحِبُّ فَلْيَتَوَقَّعْ غَايَةَ مَا يَكْرَهُ • مَنْ دَقَّ فِي الدِّينِ نَظْرُهُ
 جَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ خَطَرُهُ • مَنْ سَلَّ سَيْفَ الْعُدُوِّ انْ سَلَّ
 عَنِ السُّلْطَانِ • مَنْ حَرَّمَ السَّائِلَ مَعَ الْقُدْرَةِ عَوِيبَ
 بِالْحَرَمَانِ • مَنْ جَارَ فِي سُلْطَانِهِ عُدَّ مِنْ عَوَادِي زَمَانِهِ
 مَنْ اسْتَوْحَشَ مِنَ النَّاسِ أَنَسَ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ • مَنْ اغْتَرَبَ نَفْسَهُ
 اسْتَلْتَهُ إِلَى الْمَغَاطِبِ • مَنْ رَخِيَ عَنْ نَفْسِهِ ظَهَرَتْ عَلَيْهِ الْمَغَاطِبُ

لَقَدْ كَانَ مِنْ أَحَقِّ عَنِ الْأَعْلِيَّةِ بِاسْتَفْتَى
 عَنْ الْأَدْوِيَّةِ رَوْضِ الْأَحْيَاءِ
 قِيلَ كُلُّ قَلِيلٍ لَا تَقْنَطُ طَوْلًا رَوْضِ الْأَحْيَاءِ

الغيب

مَنْ اتَّخَذَ قَوْلَ اللَّهِ دَلِيلًا مَهْدِيًّا إِلَى الْآلِ الْيَقِينِ هِيَ أَقْوَمُ • مَنْ
اتَّخَذَ طَاعَةَ اللَّهِ سَبِيلًا فَانْزِلَ إِلَيْهِ أَعْظَمُ • مَنْ زَهَّدَ
فِي الدُّنْيَا أَعْتَقَ نَفْسَهُ وَأَمْرًا خَيْرًا • مَنْ خَلَعَ عَنِ الْغِلِّ
قَلْبَهُ مَرَّخِي عَنْهُ مَرَّابَهُ • مَنْ كَانَتْ لَهُ خَصْمَةٌ يَدُخُّنُ حُجَّتَهُ
وَيَكُنُّ لَهُ حَرْبًا • مَنْ كَانَتْ لَهُ نَصِيرَةٌ يَغْلِبُ خَصْمَهُ وَيَكُنُّ لَهُ
حِزْبًا • مَنْ اسْتَقْبَلَ وَجْهَ الْأَمْرَاءِ عَرَفَ مَوَاقِعَ الْخَطَا •
مَنْ كَانَتْ لَهُ أَمَلَةٌ يَدِيرُكَ غَايَةَ الْأَمَلِ وَالرَّجَاءِ • مَنْ
اسْتَفْصَرَ بَقَاءَهُ وَأَجَلَهُ فَصَرَّ جَافَهُ وَأَمَلَهُ • مَنْ جَرَى فِي
عَيْنِ أَمَلِهِ عَشْرَ أَجَلِهِ • مَنْ تَلَذَّذَ بِمَعَاصِي اللَّهِ أَكْسَبَهُ اللَّهُ
ذِلًّا • مَنْ حَسَنَ رِضَاهُ بِالْقَضَاءِ حَسَنَ صَبْرِهِ عَلَى الْبَلَاءِ •
مَنْ اقْتَصَرَ عَلَى قَدَرِهِ وَكَانَ أَيْقُنًا لَهُ • مَنْ حَسَنَ عَمَلَهُ بَلَغَ مِنَ اللَّهِ

أَمَلَهُ

أَمَلَهُ • مَنْ كَثُرَ فِي لَيْلِهِ تَوَمُّهُ فَأَتَهُ • مَنْ أَعْمَلًا لَا يَسْتَدِرُّكَ
فِي تَوْبِهِ • مَنْ جَلَدَ يَدَهُ الْمِرْيَاءَ لَمْ يَصُحْ لَيْلَهُ • مَنْ دَنَا
أَجَلَهُ لَمْ يُغْنِهِ حِيلُهُ • مَنْ كَانَتْ هَتَّةٌ مَا يَدْخُلُ بَطْنُهُ
كَانَتْ قِيمَتُهُ مَا يَخْرُجُ مِنْهُ • مَنْ أَتَى عَلَيْهِ عَمَلٌ لَيْسَ فِيهِ
نَجْوَاهُ • مَنْ مَكَرَ بِالنَّاسِ رَدَّ اللَّهُ سَجَانَهُ مُكَرَّهُ فِي عُنُقِهِ
مَنْ أَحْسَنَ إِلَى النَّاسِ حَنَّتْ عَوَاقِبُهُ وَسَهَّلَتْ لَهُ طُرُقَهُ • مَنْ
سَلِمَ مِنَ الْمَعَاصِي عَمِلَهُ بَلَغَ مِنَ الْأَخْيَرِ أَمَلَهُ • مَنْ تَرَكَ قَوْلَ
لَا أَدْرِي أَصِيبَتْ بِمِقَاتِلِهِ • مَنْ عَرِيَ مِنَ الشَّرِّ قَلْبُهُ سَلِمَ لَهُ دِينُهُ
وَصَدَقَ يَقِينُهُ • مَنْ سَاءَتْ ظُنُونُهُ أَعْقَدَ لِحْيَانَهُ زَعْمًا لَا
يُخَوِّنُهُ • مَنْ سَاءَتْ ظَنُّهُ يَمُنُّ لَا يَخُونُ حَسَنَ ظَنُّهُ يَمُنُّ لَا يَكُونُ
مَنْ أَسْرَعَ إِلَى النَّاسِ بِمَا كَرِهُوا قَالُوا فِيهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ • مَنْ

١

أَحْسَنَ ظَنَّهُ بِاللَّهِ فَإِنَّ بِالْحَيَّةِ • مَنْ حَسَنَ ظَنَّهُ بِالذُّبَابِ تَمَكَّنَتْ
بِكَيْفَ كَانَ كَمَا نَادَى • بَعْدَ بَرَسِ بَهْتِ
مِنْ رَائِيكَ كَرْدِ كَمَا نَادَى • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
مِنْ حَسَنَ ظَنَّهُ بِالنَّاسِ حَانَتْهُمْ الْحَيَّةُ • مَنْ
از دین دنیا • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
ذَكَرَ الْمَوْتَ رَخِيَ بِالذُّبَابِ الْكَبِيرِ • مَنْ أَلْقَى بِالْكَسِيرِ تَغْفَى عَنْ
یاد کند مرگ را خشنود کرد از دنیا بماند • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
الْكِبَرِ • مَنْ أَسْرَعَ عَلَى نَفْسِهِ اسْتَحَقَّ اسْمَ الْفَضِيلَةِ • مَنْ نَحَلَ
از بزرگی • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
بِمَا لَا يَمْلِكُهُ فَقَدْ بَالِغٌ فِي الذُّبَابِ • مَنْ اتَّقَى اللَّهَ سَجَّاهُ
بآنچه خداوندان نیست • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
جَعَلَ لَهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ فَرْجًا وَمِنْ كُلِّ ضَيْقٍ مَخْرَجًا • مَنْ صَبَرَ عَلَى
آنکه کرد هر چه بود از برای آن هر چه بود • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
بِأَمْرِ اللَّهِ سَجَّاهُ نَفَقَ اللَّهُ أَدْبَى وَغَفَا بِهِ اتَّقَى وَتَوَّابَهُ رَجَا • مَنْ تَصَبَّرَ
بهر باری • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
فِي الْفُطْنَةِ ثَبَّتَ لَهُ الْحِكْمَةُ • مَنْ ثَبَّتَ لَهُ الْحِكْمَةُ عَرَفَ الْعِبْرَةَ
از دین دنیا • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
مَنْ عَرَفَ الْعِبْرَةَ فَكَانَ تَامًا عَاشٍ فِي الْأَوَّلِينَ • مَنْ اسْتَسَامَ لِلْحَيِّ
هر که بداند • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
وَالطَّاعِ الْحَقِّ كَانَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ • مَنْ تَعَمَّقَ لَمْ يُبْطِ الْحَقُّ
دین را بداند • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
مَنْ كَثُرَ مِرَاقُهُ بِالْطَّائِلِ دَامَ عَمَاءُ عَنْ الْحَقِّ • مَنْ هَالَهُ مَا بَيْنَ
هر که بماند • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ

يَدِيهِ تَكْصُ عَلَى عَقْبِيهِ • مَنْ عَمِيَ عَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ غَرَسَ الشُّكَّ
باز کرد در دین دنیا • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
بَيْنَ جَنَّتِيهِ • مَنْ غَلَبَتِ الدُّنْيَا عَلَيْهِ عَمِيَ عَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ • مَنْ
از دین دنیا • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
أَصْلَحَ أَمْرًا خَيْرَ أَصْلَحَ اللَّهُ حِمْلَهُ أَمْرًا نِيَاهُ • مَنْ عَمِدَ نِيَاهُ
باز کرد کار آفرین خود را باز کرد کار دنیا • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
أَفْسَدَ دِينَهُ وَأَحْرَبَ أَجْرَاهُ • مَنْ قَالَتْ حِمْلُهُ يَعْطِيهِ فَانْ
بنا کرد دین خود را و خراب کرد آفرین خود را • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
بِالْحِطِّ الْأَسْعَدِ • مَنْ ضَيَّعَهُ الْأَكْرَبُ ابْتِغَاهُ الْأَبْعَدُ • مَنْ
بجست مهری را • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
عَامَلَ النَّاسَ بِالْمُسَاحَاةِ اسْتَمْتَعَ بِصَحْبِهِمْ • مَنْ رَخِيَ مِنْ
زیر کار کرد با مردم • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
النَّاسِ بِالْمُسَالَمَةِ سَلِمَ مِنْ عَوَالِيهِمْ • مَنْ انْتَقَمَ مِنَ الْجَائِي أَنْظَلَ
مردم • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
فَضْلَهُ فِي الدُّنْيَا وَفَاتَهُ ثَوَابُ الْآخِرَةِ • مَنْ اخْتَذَ طَاعَةَ اللَّهِ
کرد آنچه بود در دنیا و فوت شد از ثواب در آخرت • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
بِضَاعَةٍ أَنْتُمْ الْأَرْبَاحُ مِنْ غَيْرِ تِجَارَةٍ • مَنْ أَنْكَرَ عُيُوبَ النَّاسِ
سود کرد با مردم • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
وَضَمَّهَا لِنَفْسِهِ فَذَلِكَ الْأَحْوَى • مَنْ أَنْهَرَ عَلَى غَيْرِهِ عَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ
دلپسند و انرا از برای خود • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ
فَذَلِكَ الْآخِرُ • مَنْ اقْتَصَرَ عَلَى الْكِبَرِ تَعَجَّلَ الْآخِرَةُ
بهر آنکه • بَرَسِ بَرَسِ بَرَسِ

وَرَسُولِهِ ^{هر کسی را که از او پیروی کند} مَنْ طَالَ الْحَدِيثُ فِيمَا لَا يَنْبَغِي فَقَدْ عَرَّضَ نَفْسَهُ ^{هر کسی را که در آنچه جایز نیست دراز کند}
 لِلْإِلَامَةِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ نَزَعَ سَاءَتْ عِنْدَهُ الْحَسَنَةُ وَحَسُنَتْ عِنْدَهُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 السَّيِّئَةُ وَسَكَرَ سَكْرَ الضَّلَالَةِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ اعْتَدَرَ مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ لِحَبِّ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 عَلَى نَفْسِهِ الذَّنْبِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ طَلَبَ مِنَ الدُّنْيَا شَيْئًا فَاتَهُ مِنَ الْآخِرَةِ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 أَكْثَرُ مَا طَلَبَ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ سَكَنَ قَلْبُهُ الْعِلْمُ بِاللَّهِ سَكَنَهُ الْغِنَاءُ عَنْ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 خَلْقِ اللَّهِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ أَحْبَبَ أَنْ يَكُنَّ أَيْمَانُهُ فَلْيَكُنْ حُجَّتُهُ لِلَّهِ وَغُضُّهُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 لِلَّهِ وَرِضَاهُ لِلَّهِ وَسُخْطُهُ لِلَّهِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ جَعَلَ الْحَدِيثَ حَامِلَ النِّعَةِ جَعَلَهُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 سَجَانَهُ مُفْتَاحَ الْمَنِيِّ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ جَعَلَ الْحَقَّ مَطْلَبَهُ لَانَ لَهُ الشَّيْءُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 وَفَرَّ بِعَلَيْهِ الْبَعِيدِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ طَلَبَ خِدْمَةَ السُّلْطَانِ بَغَيْرِ آدَبٍ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 خَرَجَ مِنَ السَّلَامَةِ إِلَى الْعَطَبِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا بَعَلَ الْآخِرَةَ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 كَانَ أَبْعَدَ لَهُ مَطْلَبُ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ كَانَتْ الْآخِرَةُ هِمَّتَهُ بَلَغَ مِنَ الْخَيْرِ ^{هر کسی را که از حق دور شود}

غَايَةَ أَمْنَتِهِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ كَثُرَ أَكْلُهُ قَلَّتْ صِحَّتُهُ وَنَقَلَتْ عَلَى نَفْسِهِ مَوَاقِبُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 مَنْ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنْ مَنَاهِبِ الدُّنْيَا فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْعَقْلَ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 أَحْسَنَ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْهِ فَقَدْ أَخَذَ بِجَمِيعِ الْفَضْلِ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 تَوَنَّى الْآخِرَةَ فَعَلِيَهُ بِالْتَقْوَى ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ أَحَبَّ نَيْلَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 فَلْيَغْلِبِ الْهَوَى ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ مَلَكَ مِنَ الدُّنْيَا شَيْئًا فَاتَهُ مِنَ الْآخِرَةِ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 أَكْثَرُ مَا مَلَكَ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ تَرَكَ لِلَّهِ سَجَانَهُ نَسِيَ عَوْضَهُ اللَّهُ خَيْرَ أَمَّا ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 تَرَكَ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ أَصْعَفَ الْحَقَّ وَخَدَلَهُ أَهْلَكَهُ الْبَاطِلُ وَقَفَلَهُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 مَنْ قَصَرَ فِي أَيَّامِ أَمَلِهِ قِلَ حُضُورِ أَجَلِهِ فَقَدْ خَسِرَ عَمْرَهُ وَضَرَهُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 أَجَلُهُ ^{هر کسی را که از حق دور شود} مَنْ اسْتَعَانَ بِذَوِي الْأَلْبَابِ سَلَكَ سَبِيلَ الرِّشَادِ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 مَنْ اسْتَشَارَ ذَوِي النَّهْيِ وَالْأَلْبَابِ فَانْتَبَهَ بِالْحَرَمِ وَالسَّدَادِ ^{هر کسی را که از حق دور شود}
 مَنْ جَارَ فِي سُلْطَانِهِ وَكَثُرَ عُدُوُّهُ وَانْتَبَهَ هَدَمَ اللَّهُ بَنِيَانَهُ وَهَدَرَ كَانَهُ ^{هر کسی را که از حق دور شود}

مثل الحارث عن الحيرة قال لا تقصدا في كل شيء
 فان لا كل فوق المقدار يضيع على الروح ساحتها
 وشيد مساسها ووضو الاخير
 قيل كفى بالمرء عارا ان يكون صريع ماله وقيل
 انما له روضا رقيقا
 قيل راع غداك تحم براك روضا رقيقا

مَنْ عَدَلَ فِي سُلْطَانِهِ وَبَذَلَ إِحْسَانَهُ أَعْلَى اللَّهِ شَانَهُ وَأَغْرَعَ عَوَانَهُ
 هر کس عدل کند در پادشاهی خود و بدهد بر بزرگواران و بگذرد از دشمنان و بگذرد از دشمنان
 مَنْ أَكْثَرَ مَدَارِسَهُ الْعِلْمِ لَمْ يَنْسَ مَا عَلِمَ وَاسْتَفَادَ مَا لَمْ يَعْلَمْ
 هر کس بیشتر مدارس علم را بگشاید علم را فراموش نکند آنچه را که آموخته و استفاده کند آنچه را که ندانست
 مَنْ أَكْثَرَ الْفِكْرَ فِيمَا لَا تَعْلَمُ اتَّقَنَ عِلْمَهُ وَفَهِمَ مَا لَمْ يَكُنْ يَفْهَمُ
 هر کس بیشتر اندیشه کند در آنچه را که نمی داند آموختن علم را و فهمد آنچه را که نمی فهمید
 مَنْ عَقَلَ تَغَيُّظَ مَنْ غَفَلَنِيهِ وَتَاهَبَ لِرَحِيلَتِهِ وَعَمِدَ إِنْ أَفَامَنِيهِ
 هر کس خردمند باشد از خشم کسی که غافل شده و بگریزد از رفتن او و استوار شود اگر از او بگریزد
 مَنْ خَضَعَ لِعِظَةِ اللَّهِ ذَلَّتْ لَهُ الرِّقَابُ • مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ تَمَّتْ لَهُ
 هر کس سر نهاده شود بر عتاب خدا خوار شود و در دلو گردن نهاده شود و هر کس توکل کند بر خدا آید
 لَهُ الصَّعَابُ • مَنْ اتَّخَذَ خَاوِينَ غَيْرَ اخْتِبَارٍ لَجَأَهُ الْأَضْطِرُّ إِلَى
 هر کس دشواری را بخواهد برآورد بر او بی تجربه و بر او بی تجربه و بر او بی تجربه
 مُرَاقِقَةِ الْأَشْيَاءِ • مَنْ اتَّخَذَ خَاوِعًا بَعْدَ حُسْنِ الْأَخْيَارِ دَامَتْ
 مراقبه چیزها • هر کس بخرد خوار را بعد از نیکوئی دراز ماند
 صَحْبَهُ وَتَاكَّدَتْ مَوَدَّتُهُ • مَنْ لَمْ تَقْدَمْ فِي اخْتِبَارِ الْأَخْوَانِ
 همراهی او و استوار کرد و هر کس نرفت در آزمون دوستان
 الْأَخْيَارِ دَفَعَتْهُ الْأَعْيُنُ إِلَى صَحْبَةِ الْأَشْيَاءِ • مَنْ صَبَرَ نَفْسَهُ
 بر نیکوئی از نیکوئی و هر کس صبر کند بر نیکوئی
 وَقَوَّى بِالتَّوَابِ طِفْرَ وَ اللَّهِ سَخَانَهُ أَطَاعَ • مَنْ جَرَعَ نَفْسَهُ
 و تقویت کرد با توبه و هر کس بگشاید بر نیکوئی
 عَذَابَ وَأَمِنْ اللَّهُ سَخَانَهُ أَضَاعَ وَتَوَابَهُ بَاعَ • مَنْ وَجَّحَ نَفْسَهُ
 عذاب را و از خدا بگشاید و هر کس بگشاید بر نیکوئی

عَلَى الْعُيُوبِ ارْتَدَعَتْ عَنْ كَثِيرِ الذُّنُوبِ • مَنْ حَاسِبَ نَفْسَهُ
 بر عیوب بازگشت از کثیر از گناهان • هر کس حساب کند بر نفس خود
 وَقَفَ عَلَى عُيُوبِهِ وَأَحَاطَ بِذُنُوبِهِ فَاسْتَقَالَ الذُّنُوبَ وَأَصْلَحَ
 ایستاد بر عیوب خود و احاطه کرد با گناهان خود و استغاثه کرد از گناهان و اصلاح کرد
 الْعُيُوبَ • مَنْ شَاقَّ وَعَرَّتْ عَلَيْهِ طَرِيقَهُ وَأَعْضَلَ عَلَيْهِ آخِرَهُ
 عیوب • هر کس سختی کرد و در راهش مانع شد و آخرت را بر او بست
 وَضَاقَ عَلَيْهِ خُرْجُهُ • مَنْ سَرَفَ بِمَصَاحِبِهِ وَافَقَهُ وَمَنْ أَعْفَى
 تنگ آمد بر او خرجش • هر کس بزرگواری کرد با دوستان و با او آید و هر کس بخشد
 بِهِ أَخْرَجَهُ وَفَارَقَهُ • مَنْ كَثُرَ خِرَاجُهُ لَمْ يَخْلُ مِنْ حَافِدٍ عَلَيْهِ
 به او خرجش و با او فراق کرد • هر کس زیاد خرجش کرد نماند از حاکم بر او
 وَمُسْتَخَفٍ بِهِ • مَنْ لَمْ يَتَغَيَّبْ بِالنَّاسِ وَعَظَمَ اللَّهُ النَّاسَ بِهِ
 و مستخف بر او • هر کس نرفت از مردم و بزرگوار شد خدا را بزرگواری
 مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ سَخَانَهُ لَمْ يَضُرَّهُ • مَنْ اسْتَخَطَّ مِنَ النَّاسِ • مَنْ
 هر کس اطاعت کرد خدا را نماند از او • هر کس از مردم را رام کرد • هر کس
 رَضِيَ بِقِسْمِ اللَّهِ لَمْ يَحْزَنْ عَلَى مَا فَاتَهُ • مَنْ أَتَقَنَ بِالْقَدْرِ لَمْ
 راضی شد با قسمت خدا نماند از او • هر کس آموختن را با قدر آموخت
 يَكْثُرُ بِمَانَانِهِ • مَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا لَمْ يَحْزَنْ عَلَى مَا أَصَابَهُ
 زیاد شود بر او مانان • هر کس دانست دنیا را نماند از او
 مَنْ رَخِيَ بِالْقَدْرِ لَمْ يَكْثُرْهُ الْخَدَرُ • مَنْ لَمْ يَعْلَمْ فِي الصَّغَرِ لَمْ
 هر کس راضی شد با قدر نماند از او • هر کس ندانست در بزرگی
 يَتَقَدَّمُ فِي الْكِبَرِ • مَنْ فَرَمَ مَوَاعِظَ الزَّمَانِ لَمْ يَسْكُنْ إِلَى حُسْنِ
 پیشرو در بزرگی • هر کس فرمود مواظبت زمان را نماند از او

الظن بالآيام من عرف خداع الدنيا لم يغير منها أحدا

کایه با روزگار هر که شناخت بهیلهای دنیا روزگارش را نبرد

الأخلاق من رضى بما قسم الله له لم يحزن على ما في يد غيره

ریاضه که با آنچه خدا بخشیده است راضی شود بر آنچه در دست دیگران است

من ضعف عن حفظ سيرة لم يقول سيرة غيره من عرف الآيام

از نگاه داشتن خود نتواند سیرت خود را حفظ کند هر که شناخت روزگار را

لم يفعل عن الاستعداد من استصلح الاستعداد بلغ المراد

غافل نشود از آماده شدن هر که اصلاحی بخوبی با دشمن برسد به امر او

من كان له من نفسه زاجر كان عليه من الله حافظ

هر که از خودش بازدارنده باشد بر او از خدا نگه داری

عدم الفهم عن الله سبحانه لم ينفع بموعظه واعظ

نگرفتن فهم از خداوند بزرگوار نفع نرساند به موعظه کننده و واعظ

تعري عن لباس التقوى لم يستر بشيء من أسباب الدنيا

برهنگی از پوشش تقوی نبرد بهیچیکه از اسباب دنیا

من أحب السلامة فليؤثر الفقر ومن أحب الراحة فليؤثر

هر که دوست دارد سلامت را بپوشش فقر و هر که دوست دارد آسایش را بپوشش

الزهد في الدنيا من عمل بطاعة الله سبحانه لم يفته غم

هر که با طاعت خداوند در دنیا زهد ورزد غم نرسد به او

ولم يغلبه حشم من عرف نفسه فقد انتهى الى غاية كل

او را غلبه نکرد دشمنان هر که شناخت خودش را به حد تمام رسانید

معرفة وعلم من غلب عليه سوء الظن لم يترك بينه وبين

شناختن و دانستن هر که بر او غلبه کرد بد ظن نماند بین او و

خليل صلحا من ملكه الهوى لم يقبل من نصيح نصحا

یار دوستی که با او دوستی دارد هر که تسلط الهی بر او داشت نپذیرفت نصیحت را

من عجز عن عمله أدبر في حاله من أمل غير الله سبحانه

هر که ناتوان بود از کارش در پس خود فرو برد هر که امید داشت غیر خداوند سبحان

أكدت أماله من عرف الله سبحانه لم يشق أبدا

تأکید کرد امیدهایش هر که شناخت خداوند سبحان هیچوقت دشوار نبود

يخف لجهل لم يخف أبدا من كرم المشاورة لم يعدم عند

ترسید از کسی که نادان بود نترسید هیچوقت از کرم مشورت نماند

الصواب ما دحاو عند الخطأ عاذرا من أشر رضى ربي

درست است آنکه در حق غلطی عذر دهد هر که بدترین راضی شد از رب

قادر فليتكلم بكلمة عدل عند سلطان جابر

توانا را باید که بگوید کلمه عدل نزد پادشاه

الأساءة بالإحسان فليس من الكرام من لم يحسن الحق

بسیار بدی با احسان نیست از بزرگان هر که نیکو نگرفت حق را

أساءة بالإثقام من لم يرض بالقضاء دخل الكفر بینه

بسیار بدی با ادا کردن هر که نرسد به رضایت از قضاء در کفر افتاد

من لم يوفق بالجزاء أفسد الشك يقينه من لم يستغن بالله

هر که نرسد به موفقیت با جزا فساد شد شک او در یقین او هر که نرسد به استغنای خداوند

عن الدنيا فلا دين له من لم يؤمن بالآخرة على الدنيا فلا عقل

از دنیا هر که نرسد به ایمان با آخرت بر دنیا نماند عقل او

له من لم يؤكده قدومه بخديشه شان سلفه وخان خلقه

بر او هر که نرسد به تأیید آمدن او با فریب دادن پیشینیان و خان خلق او

مَن كَانَ لَهُ كَثْرَةُ غَطَّةٍ وَمَن كَثُرَتْ لَهُ كَثْرَةُ سَخْفَةٍ • مَن لَمْ يَرْحَمْ
 النَّاسَ سَخَّطَهُ اللَّهُ رَحْمَتَهُ • مَن لَمْ يَنْصِفِ الْمَظْلُومَ مِنَ الظَّالِمِ
 سَلَبَهُ اللَّهُ قُدْرَتَهُ • مَن لَمْ يَكْتَسِبْ بِالْعِلْمِ مَا لَا يَكْتَسِبُ بِجَاهِهِ
 مَن لَمْ يَعْمَلْ بِالْعِلْمِ كَانَ جَحْتًا عَلَيْهِ وَوَبَالًا • مَن لَمْ يَكُنْ لَهُ خَلَاءٌ
 وَلَا أَحْيَاءٌ فَلَمُوتٍ خَيْرٌ لَهُ مِنَ الْحَيَاةِ • مَن لَمْ يَكُنْ هُمًّا مَا عَدَا
 سُبْحَانَهُ لَمْ يَدِرْكَ مَنَاهُ • مَن لَمْ يُصْبِرْ عَلَى مُضِضِ التَّعْلِيمِ بَقِيَ
 فِي بَذْلِ الْجَهْلِ • مَن لَمْ يُهْذِبْ نَفْسَهُ لَمْ يَنْتَفِعْ بِالْعَقْلِ • مَن لَمْ
 يَقْبَلِ التَّوْبَةَ عَطَتْ خَطِيئَتُهُ • مَن لَمْ تَسْكُنِ الرَّحْمَةُ قَلْبَهُ قَلَّ
 لِقَاؤُهَا لَهُ عِنْدَ حَاجَتِهِ • مَن لَمْ تَعْرِفِ الْكَرَمَ مِنْ طَبْعِهِ
 فَلَا رَحْمَةَ • مَن لَمْ يَرْضَ مِنْ صَدِيقِهِ إِلَّا بِإِثَارِهِ عَلَى نَفْسِهِ
 دَامَ سَخْفُهُ • مَن كَانَتْ حُكْمَتُهُ فِي اللَّهِ كَانَتْ حُكْمَتُهُ كَرِيمَةً

وَمَوَدَّتُهُ مُسْقِمَةً • مَن لَمْ تَكُنْ مَوَدَّتُهُ فِي اللَّهِ فَاخَذَهُ فَإِنَّ
 مَوَدَّتَهُ لَيْمَةٌ وَحُجَّتُهُ مَشُومَةٌ • مَن سَأَلَ اللَّهَ سَلَمَةً وَمِنْ خَلَا
 اللَّهِ حَبِيَّةً • مَن لَمْ يَكُنْ أَفْضَلَ خِلَالَهُ أَدْبَهُ كَانَ أَهْوَنَ أَحْوَالِهِ عَطِيَّةً
 مَن لَمْ يَحْطِ النِّعَمَ بِالشُّكْرِ لَهَا فَقَدْ عَرَضَهَا لِنَوَالِهَا • مَن لَمْ يَحْتَمِلْ
 مَوَازِنَ النَّاسِ فَقَدْ أَهْلَقَ قُدْرَتَهُ لَا يَنْتَفِعُ بِهَا • مَن لَمْ يَتَحَرَّزْ مِنْ
 الْمَكَايِدِ قَبْلَ وَقُوعِهَا لَمْ يَنْفَعِهِ الْأَسْفُ بَعْدَ جُحُومِهَا • مَنِ اسْتَعَانَ
 بِعَدُوِّهِ عَلَى حَاجَتِهِ أَمَرَدَادَ بَعْدَ مُنْهَاهَا • مَن تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ
 سُبْحَانَهُ أَصَابَتْ لَهُ الشُّبُهَاتُ وَكَفَى الْمَوَازِنَ وَأَمِنَ الشَّعَاتِ
 مَن لَمْ تَقْدِمِ اخْلَاصَ الشَّيْءِ فِي الطَّاعَاتِ لَمْ يَنْفَعِهِ الْمَشُوبَاتِ
 مَن لَمْ يُصْبِرْ عَلَى كِدِّهِ صَبَرَ عَلَى الْإِفْلَاسِ • مَن لَمْ يَنْتَفِعْ بِنَفْسِهِ لَمْ
 يَنْتَفِعْ بِالنَّاسِ • مَن لَمْ يَضَعْ عِنْدَ نَفْسِهِ لَمْ يَنْفَعْ عِنْدَ غَيْرِهِ

مَنْ لَمْ يَصْلَحْ نَفْسَهُ لَمْ يَصْلَحْ غَيْرَهُ • مَنْ لَمْ يَسْتَظِرْ بِالْقِظَةِ لَمْ
 يَنْتَفِعْ بِالْحَفِظَةِ • مَنْ لَمْ يَكُنْ أَمْلَكَ شَيْءٍ بِهِ عَقْلُهُ لَمْ يَنْتَفِعْ
 بِمَوْعِظَتِهِ • مَنْ لَمْ يُوَفِّ قَلْبُهُ لَمْ يُطِيعْ عَمَلُهُ • مَنْ لَمْ يَعْمَلْ لِلْآخِرَةِ
 لَمْ يَنْدِلْ أَمَلُهُ • مَنْ لَمْ يَمْلِكْ شَيْئًا لَمْ يَمْلِكْ عَقْلُهُ • مَنْ لَمْ
 يَشْكُرِ الْإِحْسَانَ لَمْ يُعِدَّهُ الْإِحْسَانُ • مَنْ لَمْ يَصْدُقْ مِنَ اللَّهِ
 خَوْفَهُ لَمْ يَنْدِلْ مِنْهُ الْإِيمَانُ • مَنْ لَمْ يَحْلُ قَبْلًا لَمْ يَسْمَعْ جَمِيلًا
 مَنْ لَمْ يَدَأْ شَيْئًا بِاللَّيْلِ لَمْ يَنْدِلْ عَلَيْهَا • مَنْ لَمْ يَصْلَحْ
 عَلَى اخْتِبَارِ اللَّهِ لَمْ يَصْلَحْ عَلَى اخْتِبَارِهِ لِنَفْسِهِ • مَنْ لَمْ يَصْلَحْ
 عَلَى آدَابِ اللَّهِ لَمْ يَصْلَحْ عَلَى آدَابِ نَفْسِهِ • مَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ عَقْلٌ
 بِنَبِيٍّ لَمْ يَنْدِلْ • مَنْ لَمْ يَصْحَبْ خُلَاصَ عَمَلِهِ لَمْ يُقْبَلْ • مَنْ لَمْ
 يُصَفِّكْ مِنْهُ حَيَاتُهُ لَمْ يُصَفِّكْ مِنْهُ دِينُهُ • مَنْ لَمْ يَحْسِنْ

خُلِقَهُ لَمْ يَنْتَفِعْ بِهِ قَرِينُهُ • مَنْ لَمْ يَكُنْ دُونَهُ لَمْ يَنْدِلْ حَاجَتُهُ
 مَنْ لَمْ يَدَأْ مِنْ فَوْقِهِ لَمْ يَدِرْكَ بَعِيَّتُهُ • مَنْ لَمْ يَعْرِفْ مَضَرَ الشَّرِّ
 لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْإِمْتِنَاعِ مِنْهُ • مَنْ لَمْ يَعْرِفْ مَنْفَعَةَ الْخَيْرِ لَمْ يَقْدِرْ
 عَلَى الْعَمَلِ بِهِ • مَنْ لَمْ يُعْنِهِ اللَّهُ عَلَى نَفْسِهِ لَمْ يَنْتَفِعْ بِمَوْعِظَتِهِ وَاعِظْ
 مَنْ لَمْ يُعْنِ بِغَيْرِ الدُّنْيَا وَصَرَفَهَا لَمْ يَنْجَحْ فِيهِ الْمَوَاعِظُ • مَنْ
 ظَفَرَ بِالْذُّبَانِ نَصَبَ وَمَنْ فَاتَتْهُ كَعَبٌ • مَنْ جَاهَرَ بِالنَّاسِ
 حُبٌّ • وَمَنْ أَمِنَ السُّلْبَ سَلَبَ • مَنْ خَافَ اللَّهَ أَمِنَهُ اللَّهُ
 سَجَانَهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ • مَنْ خَافَ النَّاسَ أَخَافَهُ اللَّهُ سَجَانَهُ
 مِنْ كُلِّ شَيْءٍ • مَنْ جَعَلَ مُلْكُهُ خَادِمًا لِدِينِهِ أَنْقَادَ لَهُ كُلِّ
 سُلْطَانٍ • مَنْ جَعَلَ دِينَهُ خَادِمًا لِمُلْكِهِ طَمَعَ فِيهِ كُلُّ إِنْسَانٍ
 مَنْ تَهَاوَنَ بِاللَّذِينَ هَانُوا وَمَنْ غَالَبَ الْحَقَّ لَانَ • مَنْ تَسَرَّكَ الْقَوَابِ

التَّحِيُّ لَمْ يَكِلْ سِرَّيَالَهُ • مَنْ أَكَلَ ثَوَابَ الْحَسَنِيِّ لَمْ تَكِدْ أَمَالَهُ • مَنْ
بهر کس که بگوید بر سر او نهد
بهر کس که بگوید ثواب بخورد
بهر کس که بگوید ثواب بخورد
رخص لنفسه ذهب به في مذهب الظلمة • مَنْ ذَاهَتْ
و از آن که دانه خود را در مذهب ظلمت
بهر کس که دانه خود را در مذهب ظلمت
نفسه هجته على المعاصي المحرمة • مَنْ كَانَ غَرَضُ الْبَاطِلِ
بهر کس که غرض از باطل
بهر کس که غرض از باطل
لَمْ يَمُرْكَ الْحَقُّ وَلَوْ كَانَ أَشْرَبَ مِنَ الشَّمْسِ • مَنْ كَانَ مَقْصَدُ الْحَقِّ
در نیاید حق را در جهلش حق روشن از غایب
بهر کس که مقصد حق
أَدْرَكَهُ وَلَوْ كَانَ كَثِيرًا اللَّيْسُ • مَنْ لَمْ يَتَذَكَّرْ نَفْسَهُ بِأَصْلِهِ
در نیاید حق را اگر چه بسیار بپوشد
بهر کس که نیت خود را با اصل
أَعْضَلْ دَأْوُهُ وَأَعْيَا شِفَاؤُهُ وَعَدِمَ الطَّبِيبُ • مَنْ قَصُرَ فِي الْعَمَلِ
نیاید دوائ او و نیز او آید خوشی او و کم کند طبیب را
بهر کس که قصور کند در عمل
أَبْتَدَاهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِالْهَمِّ وَلَا حَاجَةَ لَهُ فَمَنْ لَيْسَ لَهُ فِي نَفْسِهِ وَ
گرفتار دانه خداوند پاکست او باند نه و حاجتی نیست خدا را بکس که نیست در نفس او
بهر کس که گرفتار دانه خداوند پاکست او باند نه و حاجتی نیست خدا را بکس که نیست در نفس او
مَالِهِ نَصِيبٌ • مَنْ طَالَ حَزْنُهُ عَلَى نَفْسِهِ فِي الدُّنْيَا أَقْبَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ
و مال او بخشی
بهر کس که طویل شود اندوه او بر نفس خود در دنیا آید خداوند او را
بهر کس که طویل شود اندوه او بر نفس خود در دنیا آید خداوند او را
يَعْمُ الْقِيَمَةُ وَاحِلُهُ دَارُ الْمَقَامَةِ • مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ هَالَتْ
از روز قیامت
بهر کس که توکل کند بر خدا
بهر کس که توکل کند بر خدا
لَهُ الصَّعَابُ وَتَهَلَّتْ عَلَيْهِ الْأَسْبَابُ وَبَقِيَ الْخَفْضُ وَالْكَرَامَةُ
م آرد و ثوابها
و آن شود بر او
و بی یاری و کمبود و بی یاری و کمبود
مِنْ أَخَذَ دِينَ اللَّهِ هُوَ أَعْيَا أَدْخَلَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ النَّارَ مَخْلُوقًا
بهر کس که دین خدا را بگیرد
بهر کس که دین خدا را بگیرد
بهر کس که دین خدا را بگیرد

مَنْ عَظِمَ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ وَكَبُرَ مَوْقِعُهَا فِي قَلْبِهِ أَشْرَاهَا عَلَى اللَّهِ وَ
هر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
أَنْقَطَعَ إِلَيْهَا وَصَارَ عَبْدًا لَهَا • مَنْ أَعْطَى فِي اللَّهِ وَمَنَعَ فِي اللَّهِ وَكَبُرَ
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
فِي اللَّهِ وَأَبْغَضَ فِي اللَّهِ فَقَدْ أَشْكَلَ الْإِيمَانَ • مَنْ بَدَأَ بِالْعِطِيَّةِ
و در این داد و در این داد
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
مَنْ غَرَّ طَبْلُكَ أَجَلَ الْمَعْرُوفِ • مَنْ غَرَّامْتَانِ فَقَدْ أَكَمَلَ الْإِحْسَانَ
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
مَنْ شَغَلَ نَفْسَهُ بِغَيْرِ نَفْسِهِ تَحْتَرَفُ فِي الظُّلُمَاتِ وَامْتَرَبَكَ فِي الظُّلُمَاتِ
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
مَنْ لَمْ يَعْرِفْ نَفْسَهُ بَعْدَ عَنْ سَبِيلِ النِّجَاةِ وَجَّطَ فِي الضَّلَالَةِ وَ
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
الْجَهْلَاتِ • مَنْ طَلَبَ رِخْيَ اللَّهِ يَسْخَطُ النَّاسَ رَدَّ اللَّهُ ذِمَّتَهُ
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
مِنْ النَّاسِ حَامِدًا • مَنْ طَلَبَ رِخْيَ النَّاسِ يَسْخَطُ اللَّهَ رَدَّ اللَّهُ سُبْحَانَ
از مردم ستاينده آرد
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
حَامِدُهُ مِنَ النَّاسِ قَمًا • مَنْ أَحْبَبَ أَنْ يَعْدَلَ لِبَلَاءِ جَلْبَابًا
ستاينده آرد
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
مَنْ تَوَلَّى أَهْلَ الْبَيْتِ فَلَيْسَ لِحَنِّهَا بَابًا • مَنْ لَمْ يَدْعُ وَهُوَ مُحْتَجٌّ
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
يَدْعُ وَهُوَ مُدْعَى • مَنْ لَمْ يَقْدَمْ مَالَهُ لِأَخِيهِ وَهُوَ مَا جُورَ
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش
بهر کس که بزرگ دارد دنیا را در چشمش و بزرگ دارد موقعها را در قلبش

خَلْفَهُ وَهُوَ مَا تَوْمٌ مَنْ لَمْ يَتَّعِجْكَ مَعِينًا عَلَىٰ نَفْسِكَ فَصَبَّهْ وَبَالَكَ
عَلَيْكَ إِنْ عَلِمْتَ مِنْ مَدْحِكَ عَمَّا لَيْسَ بِكَ فَهُوَ ذِمُّ لَكَ إِنْ عَمَلْتَ
مَنْ نَصَحَ نَفْسَهُ كَانَ جَدِيرًا بِنَصْحِ غَيْرِهِ مَنْ عَشَّ نَفْسَهُ كَانَ
أَعَشَّ لغيرِهِ مَنْ قَامَ بِفَقْرِ الْقَوْلِ فِي تَقِيهِ فَقَدْ جَانَ الْبِلَاغَةُ
مَنْ بَادَرَ لِي مَرَاخِي اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَأَخَّرَ عَنْ مَعَاصِيهِ فَقَدْ أَكْمَلَ
الطَّاعَةَ مَنْ شَفَعَ لَهُ الْقِيَامُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ شَفَعَ فِيهِ وَمَنْ
تَحَلَّى صِدْقَ عَلَيْهِ مَنْ اقْتَصَدَ فِي الْغِنَا وَالْفَقْرِ فَقَدْ اسْتَعَدَّ
لِنَوَابِ الدَّهْرِ مَنْ عَرِيَ عَنِ الْهَوَىٰ عَمِلَهُ حُسْنُ أَشْرُهُ فِي كُلِّ
أَمْرٍ مَنْ عَفَّتْ أَظْفَارُهُ حَسَبَتْ أَوْصَافُهُ مَنْ كَرِهَتْ نَفْسُهُ
قُلُوبَ شِقَاقِهِ وَخِلَافَهُ مَنْ كَتَمَ الْخَالِجَ عَشِيَّتَهُ الْفَضَائِلُ مَنْ
تَأَجَّرَكَ فِي النَّصْحِ كَانَ شَرِيكَكَ فِي النَّجَىٰ مَنْ عَانَدَ الزَّمَانَ

اِنْ رَغِمَ وَمِنْ اسْتَسْلَمَ اِلَيْهِ لَمْ يَسْلَمْ • مَنْ لَحَّ عَلَيْهِ الْفَقْرُ فَلْيَكْثِرْ
 مِنْ قَوْلِ الْاَحْوَكِ وَلَا قَاةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ • مَنْ بَاعَ الطَّعَنَ
 بِالْبَاسِ لَمْ يَسْطَلْ عَلَيْهِ النَّاسُ • مَنْ افْتَخِرَ بِالتَّبَذْرِ احْتَقِرَ اَهْلُ الْاَفْلاَحِ
 مِنَ الَّذِي يَرْجُو فَضْلَكَ اِذَا قَطَعْتَ ذَوِي رَحْمِكَ • مِنَ الَّذِي
 يَشُقُّ بِكَ اِذَا غَضِبْتَ بِذَوِي رَحْمِكَ • مَنْ اسْتَشْعَرَ الشَّعْبَ اَلْتَلَا
 مَلَاكَتْ خِمِيهِ اَشْجَانَا لَهَا وَقَصَّ عَلَى سَقَايَدَا قَلْبِهِ هُمْ يَشْغَلُهُ وَعَمَّ
 يَخْزَنُهُ حَتَّى يُوْخَذَ بِكُطْمِهِ فَلْيَلْعَنِي بِالْاَفْضَاءِ مُنْقَطِعَا اَنْهَارِ هَيْتَا
 عَلَيَّ لَهِ فَنَاقِيَهُ بَعِيدَا عَلَيَّ الْاِخْوَانُ لِقَاؤُهُ • مَنْ مَاتَ عَلَى فَرَشِهِ
 وَهُوَ عَلَى مَعْرِفَةِ حَقِّ رَبِّهِ وَرَسُولِهِ وَحَقِّ اَهْلِ بَيْتِهِ مَاتَ شَهِيدًا
 وَوَقَعَ اَجْرُهُ عَلَى لَهِ سُبْحَانَهُ وَاسْتَوْجِبَ ثَوَابَ مَا نَوَى • مَنْ
 صَلَّحَ عَمَلَهُ وَقَامَتْ نَيْتُهُ مَقَامَ اَصْلَاتِهِ بَسِيفُهُ فَإِنَّ لِكُلِّ نَيْتٍ

اَحْلَا لَا يَجِدُوهُ • مَنْ سَرَّ بَاهُ الْهَوَانِ ابْطَرَتْهُ الْكَرَامَةُ • مَنْ لَمْ
 تَكُنْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 تَصْلَحُهُ الْكَرَامَةُ اَصْلَحَتْهُ الْاَهَانَةُ • مَنْ سَعِيَ فِي طَلَبِ السَّرَابِ
 شَرِبَتْهُ الْاَهَانَةُ • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 طَالَ تَعْبُهُ وَكَثُرَ عَطْشُهُ • مَنْ اَمَلَ الرِّزْقَ مِنَ السَّرَابِ خَابَ اَمَلُهُ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 وَمَاتَ بِعَطْشِهِ • مَنْ اَتَمَّ عَلَى الْكُفْرِ طَالَ غَيْطُهُ • مَنْ اغْتَاظَ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 عَلَى مَنْ يَقْدِرُ عَلَيْهِ مَاتَ بِغَيْطِهِ • مَنْ لَمْ يَصْنَوْجَهُ عَنْ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 مَسْلِكَ فَكْرَمَ وَجْهَكَ عَنْ رَدِّهِ • مَنْ عَرَفَ شَرَفَ مَعْنَاهُ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 صَانَهُ عَنْ دَنَاءِ شَهْوَاهِ وَفَرْمَانَهُ • مَنْ جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ مُوْبِلَ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 سَرَّاجِيْهِ كَفَاهُ اَمْرُ دِيْنِهِ وَدُنْيَاهُ • مَنْ عَاقَبَ بِالذَّنْبِ فَلَا فَضْلَ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 لَهُ • مَنْ مَارَى السَّفِيْهَةَ فَلَا عَقْلَ لَهُ • مَنْ صَدَّقَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 نَجَا • مَنْ اَشْفَقَ عَلَى دِيْنِهِ سَلِمَ مِنَ الرَّدَا • مَنْ زَهَّدَ فِي الدُّنْيَا
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 قَدَرَتْ عَلَيْهِ بِحَبْلِ الْمَوْتِ • مَنْ كَانَ فِيهِ ثَلَاثُ سَلَمَاتٍ لَمْ يَلْتَمِزْهُ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا

وَالْاُخْرَى بِأَمْنٍ بِالْمَعْرُوفِ وَيَا نَمْرُودَ وَنَهْيِي عَنِ الْمُنْكَرِ وَنَهْيِي عَنْهُ وَ
 اَوْتِ الْاُخْرَى بِأَمْنٍ بِالْمَعْرُوفِ وَيَا نَمْرُودَ وَنَهْيِي عَنِ الْمُنْكَرِ وَنَهْيِي عَنْهُ وَ
 يَحْلُظُ عَلَى حُدُودِ اللَّهِ جَلَّ وَعَلَا • مَنْ سَخَّ نَفْسَهُ بِالْعَطَايَا
 كَانَتْ لَهُ نَفْسُهُ بِحُلُمَايَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 اَبْنَاءُ الدُّنْيَا • مَنْ لَمْ يَنْفَعَكَ حَيَاتُهُ قَعْدُهُ فِي الْمَوْتِ • مَنْ لَمْ
 اَمَلِ دُنْيَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 يَحْمِلُ لِكُلِّ الصَّدِيقِ مَاتَ وَجِدًا • مَنْ لَمْ يَتَّقِ وَجْهَ الرَّجَالِ
 نَزَادَ لِمَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ سُبْحَانَهُ • مَنْ لَمْ يَسْتَجِبْ مِنَ النَّاسِ مَنْ لَمْ يَسْتَجِبْ مِنَ اللَّهِ
 نَزَادَ لِمَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 سُبْحَانَهُ • مَنْ جَمَعَ لَهُ مَعَ الْحَرِصِ عَلَى الدُّنْيَا الْخُلُيَا فَاَقْدَامُكَ
 كَانَتْ لَهُ نَفْسُهُ بِحُلُمَايَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 يَتَعَوَّذُ بِاللَّوْمِ • مَنْ اعْتَمَدَ عَلَى الدُّنْيَا فَمَا شَقِيَ الْحُرُومِ • مَنْ
 اَمَلِ دُنْيَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 لَمْ يَحْنُظْ ظَنَّهُ اسْوَحَ مِنْ كُلِّ اَحَدٍ • مَنْ طَلَبَ صَدِيقَ وَجْدٍ
 كَانَتْ لَهُ نَفْسُهُ بِحُلُمَايَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 وَقِيَا طَلَبَ مَا لَا يُوْجَدُ • مَنْ دَنَتْ هِمَّتُهُ فَلَا تَصْبِحُ • مَنْ
 دَارَ لَمْ يَجِدْ رِيْضَةً وَوَعْدَةً كَرِيْمًا يَنْوِيْ رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَنْجُ خَيْرُهُ • مَنْ بَخِلَ بِمَالِهِ عَلَى نَفْسِهِ
 كَانَتْ لَهُ نَفْسُهُ بِحُلُمَايَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا
 جَادَ بِهِ عَلَى عَمَلِ عَرْشِهِ • مَنْ لَمْ يَتَّعَاهِدْ عَلَيْهِ فِي الْخَلَاءِ فَضَحَهُ
 كَانَتْ لَهُ نَفْسُهُ بِحُلُمَايَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا • مَنْ يَمُرُّ بِرَدِّ خَوَامِي رَا

فِي الْمَلَكَةِ • مَنْ لَمْ يَزِدْهُ فِي الدُّنْيَا لَمْ يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ فِي جَنَّةِ الْمَأْوَى
هر کسی که در دنیا بر او چیزی نماند و او را نماند بخش در بهشت
مَنْ خَدَمَ الدُّنْيَا اسْتَحْدَمَتْهُ • وَمَنْ خَدَمَ اللَّهَ سَبَّحَانَهُ خَدَمَهُ
هر کسی که دنیای او را خدمت کرد خدا را که باریک است او را
مَنْ كَثُرَتْ طَاعَتُهُ كَثُرَتْ كَرَامَتُهُ • وَمَنْ كَثُرَتْ مَعْصِيَتُهُ وَجِبَتْ
هر کسی که طاعت او زیاد شد کرامت او زیاد شد و هر کسی که معصیت او زیاد شد
أَهَانَتُهُ • مَنْ حَسَتْ نَيْتَهُ كَثُرَتْ مَقُوبَتُهُ وَطَابَتْ عَيْشَتُهُ
خوار داشت او را • هر کسی که نیت او را حس کرد و تاب او را
وَوَجِبَتْ مَوَدَّتُهُ • مَنْ رَكِبَ الْجَلَلَ رَكِبَتْهُ الْمَلَامَةُ • مَنْ
و واجب آمد دوستی او • هر کسی که سوار شود بر بزرگواری ناکس
أَطَاعَ التَّوْبَانِي أَحَاطَ بِهِ النَّدَامَةُ • مَنْ اتَّقَا اللَّهَ وَقَاهُ
فمان به • کافیر را از کرد او را بشمارد • هر کسی که از خدا بترسد خدا را دور
حَدَّ • مَنْ حَمَدَ اللَّهَ أَغْنَاهُ • مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ أَجْنَاهُ • مَنْ دَعَا
شمارد که خدا را • هر کسی که خدا را حمد کرد خدا را از او دور
أَجَابَهُ • مَنْ شَكَرَ اللَّهَ زَادَهُ • مَنْ شَكَرَ التَّعَمُّ بِجَنَابِهِ اسْتَحَقَّ
خدا را که از او دور • هر کسی که خدا را شکر کرد خدا را از او دور
الْمَزِيدَ قَبْلَ أَنْ يَظْهَرَ عَلَى لِسَانِهِ • مَنْ ذَمَّ نَفْسَهُ أَصْلَحَهَا
بیشتر از آنکه از او دور • هر کسی که خود را ذم کرد خود را اصلاح کرد
مَنْ مَدَحَ نَفْسَهُ فَقَدْ ذَبَحَهَا • مَنْ كَثُرَ شُكْرُهُ كَثُرَ خَيْرُهُ
هر کسی که خود را مدح کرد خود را ذبح کرد • هر کسی که شکر او زیاد شد خیر او زیاد شد
مَنْ قَلَّ شُكْرُهُ زُلْزِلَ خَيْرُهُ • مَنْ لَمْ يُحْسِنْ فِي دَوْلَتِهِ خُذْلَ فِي

بِكَيْفِهِ • مَنْ شَمِتَ بِرَأْسِهِ غَيْرَ شَمِتَ غَيْرُهُ بِذَلِكَ • مَنْ خَجَلَ
بهر کسی که سر او را شمشیر کند غیر شمشیر کند غیر او را • هر کسی که خجل
عَلَى الْمَحْتَاجِ فَمَا لَدَيْهِ كَثُرَ سَخَطُ اللَّهِ عَلَيْهِ • مَنْ كَانَتْ الدُّنْيَا
بر محتاج • هر کسی که در دنیا چیزی نماند خدا بر او خشم کرد
هَمَّهُ طَالَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ شَفَاؤُهُ وَغَمُّهُ • مَنْ أَوْسَعَ اللَّهُ عَلَيْهِ نِعْمَةً
در روز قیامت در روز قیامت بر او شفا داد و غم او را
وَجَبَ عَلَيْهِ أَنْ يُوسِعَ النَّاسَ نِعَامًا • مَنْ زَادَهُ اللَّهُ كَرَامَةً
و واجب آمد بر او که به مردم نیکو کند • هر کسی که خدا بر او کرامت
فَحَقِيقُ بَرٍّ أَنْ يَزِدَّ النَّاسَ نِعَامًا • مَنْ أَهْتَمَّ بِزِيَارَةِ غَدٍ لَمْ يَفْلَحْ
از این که از مردم نیکو کند • هر کسی که به زیارت فردا اهمیت داد
أَبَدًا • مَنْ أُولِيَ نِعْمَةً فَقَدْ اسْتَعْبَدَ بِهَا حَتَّى يَبْقِيَ الْقِيَامُ كَثِيرًا
همیشه • هر کسی که به نیکوئی رسید به نیکوئی رسید تا قیامت
مَنْ لَمْ يَرْبِ مَعْرِفَةً فَقَدْ ضَيَعَهُ • مَنْ مَنَعَ مَعْرِفَةً فَقَدْ كَذَبَ
هر کسی که معرفت را نگرفت • هر کسی که معرفت را منع کرد کذب کرد
مَا صَنَعَهُ • مَنْ عَمِلَ بِالْأَمَانَةِ فَقَدْ أَحْمَلَ الدِّيَانَةَ • مَنْ عَمِلَ
آنچه کرد • هر کسی که به امانت عمل کرد دین را حمل کرد • هر کسی که
بِالْخِيَانَةِ فَقَدْ ظَلَمَ الْأَمَانَةَ • مَنْ شَكَرَ اللَّهَ سَبَّحَانَهُ وَجَبَتْ
بنا بر سر • هر کسی که به خیانت عمل کرد امانت را ظلم کرد • هر کسی که
شُكْرًا تَارَةً إِذْ وَفَّقَهُ لَشُكْرِهِ وَهُوَ شُكْرُ الشُّكْرِ • مَنْ اتَّبَعَ الْإِحْسَانَ
شکر کرد • هر کسی که شکر او را شکر کرد و او شکر شکر است • هر کسی که
الْإِحْسَانَ وَاحْتَمَلَ جَنَابَاتِ الْإِحْسَانِ وَالْجَبَرَانِ فَقَدْ أَحْمَلَ الْبِرَّ

سَلَامَةً • مَنْ صَدَقَتْ لِحْتُهُ صَحَّتْ جَنَّتُهُ • مَنْ عَطَفَ عَلَيْهِ
 اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ أَبْلِيَاهُ • مَنْ وَكَلَهُ الْمَوْتُ إِجْنَاهُ وَافْتَاهُ
 مَنْ نَزَعَ الْأَحَنَ حَصْدَ الْحَنِّ • مَنْ مَنَّ بِإِحْسَانِهِ فَكَانَتْ لَهُ
 مِنْ أَشْيَاءِ آدَمَ مِنْ اسْتِدَامَ قَرَعَ الْبَابِ وَجَّحَ
 مَنْ عَقَلَ عَنْ حَادِثِ الْأَيَّامِ أَبْقَطَهُ الْحَامُ • مَنْ
 أَقْعَدَتْهُ نِكَايَةُ الْأَيَّامِ أَقَامَتْهُ مَعُونَةُ الْكِرَامِ • مَنْ شَبَّ
 نَارَ الْفِتْنَةِ كَانَ وَقُودُهَا • مَنْ بَاعَ نَفْسَهُ بِغَيْرِ نَعِيمِ الْجَنَّةِ
 فَقَدْ ظَلَمَهَا • مَنْ حَبَّ الْأَقْضَادَ دَامَتْ حُجَّةُ الْخَلَاءِ لَهُ
 وَحَبَّ الْأَقْضَادَ فَقَرَّ وَخَلَّاهُ • مَنْ كُنْتُ سَبَبًا فِي بَلَاءِهِ
 وَجَبَ عَلَيْكَ التَّلَطُّفُ فِي عِلَاجِ دَائِهِ • مَنْ غَادَا حَقًّا
 قَبْلَهُ وَمَنْ نَعَزَّ عَنْ عَلَيْهِ ذَنْبُ اللَّهِ • مَنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ أَعْمَاهُ وَصَحَّه

وَأَمَّا

وَأَمَّا لَهُ وَأَضَلَّهُ • مَنْ لَمْ يَشْكُرْ النِّعَةَ مَنَعَ الزِّيَادَةَ • مَنْ لَمْ يُهْدَبْ
 نَفْسَهُ فَخَصَّهُ سُوءُ الْعَادَةِ • مَنْ عَذَلَ سَفَهَا فَقَدَّ عَرَضَ لِلْسَبِّ
 نَفْسَهُ • مَنْ سَاءَ لَفْظُهُ سَاءَ حَقُّهُ • مَنْ أَطْلَقَ طَرَفَهُ الْخَلْبَ
 حَقُّهُ • مَنْ أَطْلَقَ لِسَانَهُ أَبَانَ عَنْ سَخْفِهِ • مَنْ وَصَلَكَ هُوَ
 مُعْدِمٌ خَيْرٌ مِنْ جُنَاكَ وَهُوَ مُكْرَمٌ • مَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ فَقَدَّ
 خَاطِرَهُ وَغَرَّ • مَنْ أَطْمَأَنَّنَ قَبْلَ الْإِخْتِيَارِ زِدَمَ • مَنْ أَبْنَمَ سَيْمَ
 مَنْ حَفِظَ الْجَلْبَابَ أَصَابَتْهُ أَعَالَهُ • مَنْ تَحَبَّبَ إِلَى الْكَذِبِ قَدَّ
 أَقْوَالَهُ • مَنْ كَانَ لَهُ إِلَى اللَّيَامِ حَاجَةٌ فَقَدْ خَذَلَ • مَنْ حَلَبَ
 الصَّبْرَ الْعِفَّةَ وَالطَّاعَةَ وَالْقَنَاعَةَ عَزَّ وَنَبَلَ • مَنْ سَلَاحَ عَنْ مَوَاقِبِ
 الدُّنْيَا عَزَّ • مَنْ أَخَفَّ الْعِفَّةَ وَالْقَنَاعَةَ خَالَفَهُ الْعِزَّ • مَنْ
 حَسَنَتْ نَيْبُهُ أَمَدَهُ التَّوْفِيقُ • مَا سَاءَ خُلُقُهُ أَعْوَجَ الصَّدِيقُ

وَالزَّيْفُ • مَنْ لَمْ يَحْسِنْ خَلَايقَهُ لَمْ يَحْضَرْ طَرِيقَهُ • مَنْ لَمْ يَكْمَلْ
 عَقْلَهُ لَمْ يَتَوَكَّلْ بِوَايِقِهِ • مَنْ صَبَرَ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَعَنِ مَعَاصِيهِ
 فَهُوَ الْجَاهِدُ الصَّبُورُ • مَنْ اعْتَمَدَ عَلَى الرَّايِ وَالْقِيَاسِ فِي مَعْرِفَةِ
 اللَّهِ ضَلَّ وَتَصَعَّبَ عَلَيْهِ الْأُمُورُ • مَنْ ضَاقَتْ سَاحَتُهُ
 فَكَلَّ رَاحَتُهُ • مَنْ أَدْعَى مِنَ الْعِلْمِ غَايَتَهُ فَقَدْ أَظْهَرَ مَحَلَّهُ
 نَهَائَتَهُ • مَنْ خَنَ بِنَفْسِهِ خَيْرًا فَقَدْ أَوْسَمَ هَاضِمًا • مَنْ وَجَّهَ
 مَنَاهِلَ الْوَفَاءِ رَوِيٍّ مِنْ مَشَارِبِ الصَّفَاءِ • مَنْ تَشَاغَلَ
 بِالسُّلْطَانِ لَمْ يَنْفَعِ لِلْإِخْوَانِ • مَنْ اسْتَقَادَهُ هَوَاهُ اسْتَحْدَى
 عَلَيْهِ الشَّيْطَانَ • مَنْ كَفَّ شَرَّهُ فَابْرَحَ خَيْرُهُ • مَنْ بَخَلَ عَلَيْكَ
 بَشِيرُهُ لَمْ يَنْتَحِ لَكَ بَرُّهُ • مَنْ نَصَرَ الْحَيَّ غَنِمَ • مَنْ نَصَرَ الْمَيِّتَ
 نَدِمَ • مَنْ كَرِهَ الشَّرَّ عَصِمَ • مَنْ سَرَحَ رَحِمَ • مَنْ صَبَّتْ سَلَمُ

مَنْ أَتَقَنَ رَجَا • مَنْ صَدَقَ نَجَا • مَنْ تَفَكَّرَ فِي عَظَمَةِ اللَّهِ يَلِينُ
 مَنْ اسْتَغْنَى بِالْأَمَلِ يَنْفَلِسَ • مَنْ لَمْ يَحْتَمِلْ مَرَارَةَ الدَّوَاءِ لَدَامَ
 أَلَمُهُ • مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلَى مُضْضِ الْحَيَّةِ طَالَ سَقَمُهُ • مَنْ اسْتَعَدَّ
 لِسَفَرِهِ قَدَّ عَمَلًا خَيْرُهُ • مَنْ اعْتَرَفَ بِالْجُرْئَةِ اسْتَحَقَّ الْمَغْفِرَةَ
 مَنْ سَرَعَ شَيْئًا حَصَدَهُ • مَنْ قَدَّمَ خَيْرًا وَخَدَّهُ • مِنْ إِنْجَلَخَ
 إِلَيْكَ وَجِبَاشُ غَاثُهُ عَلَيْكَ • مَنْ رَغِبَ فِي جَانِكَ فَقَدْ
 تَعَلَّقَ بِجِبَالِكَ • مَنْ طَالَ صَبْرُهُ حَجَّ صَدْرُهُ • مَنْ سَكَنَ الْوَفَا
 صَدِرَهُ • آمِنَ النَّاسُ غَدْرَهُ • مَنْ عَرَسَ فِي نَفْسِهِ حَبَّةَ أَنْوَاعِ
 الطَّعَامِ اجْتَنَى ثَمَارَ فُؤُونِ الْأَسْقَامِ • مَنْ أَعَانَ عَلَى مُؤْمِنٍ
 بَرَّيَ الْأَسْلَامَ • مَنْ أَحْسَنَ الْأَعْتِدَارَ اسْتَحَقَّ الْأَعْتِقَارَ • مَنْ
 نَظَرَ بَيْنَ هَوَاهُ أَفْتَنَ وَجَارَهُ وَعَنِ نَهْجِ السَّبِيلِ نَزَعَ وَجَارَ

سُفْهُرُهُ

مِنْ مَتِّ الْبَيْتِ بِحُرْمَةِ الْإِسْلَامِ فَقَدِمَتْ بِأَوْثَقِ الْأَسْبَابِ • مَنْ
 غَرَّهَ الشَّرَابُ تَقَطَّعَتْ بِهِ الْأَسْبَابُ • مَنْ أَعْتَدَ فَقْدَ انْفِصَالِ كَوَانِهِ
 مَنْ عَكَفَ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ أَذْبَاهُ وَأَبْلِيَاهُ وَإِلَى الْمَنَابِي
 أَذْيَاهُ • مَنْ فَقَدَ خَافِي اللَّهِ فَكَأَنَّمَا فَقَدَ شَرَفَ أَعْضَائِهِ
 مَنْ بَالَعَ فِي الْخِصَامِ أَيْمًا وَمَنْ قَصَصَ عَنْهُ خُصْمٌ • مَنْ قَصَرَ عَنْ
 فِعْلِ الْخَيْرِ خَسِرَ وَنَدِمَ • مَنْ جَفَا أَهْلَ حَجَرٍ فَقَدَ شَانَ كَرَمِهِ
 مَنْ مَنَعَ مَعْرِفَةَ أَسَدِهِ • مَنْ اسْتَوَلَا مَرْكَبَ الصَّبْرِ طَفَعَدَ
 مِنْ أَخْبَرِ قَلْبِهِ هَجَرَ • مَنْ كَفَرَ النِّعَمَ حَلَّتْ بِهِ النِّقَمُ • مَنْ كَبَّرَ
 فَسَلَّمَ كُنْ تَكَلَّمَ نَعَمَ • مَنْ كَانَتْ لَهُ تَفَكُّرُهُ فَلَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ عِبْرَةٌ
 مَنْ جَبَّ عَنْصَرُهُ سَاءَ خُبْرُهُ • مَنْ كَرَّمَ مَحَلَّهُ حَسُنَ مَشْهُدُهُ
 مَنْ نَاهَى الْفُرْصَةَ آمَنَ الْغَضَّةُ • مَنْ عَدَلَ عَنْ وَاضِحِ الْحُجَّةِ عَرَفَ

فِي الْحُجَّةِ • مَنْ كَشَفَ مَقَالَاتِ الْحُكْمِ انْتَفَعَ بِحَقَائِقِهَا • مَنْ
 اِعْتَبَرَ الْأَمُورَ قَفَّ عَلَى مَصَادِقِهَا • مَنْ أَحْسَنَ لَاسْتِمَاعَ تَحَلُّ
 الْأَنْتِفَاعِ • مَنْ اِعْتَبَرَ غَيْرَ الدُّنْيَا فَلَتْ مِنْهُ الْأَطْمَاعُ • مَنْ لَمْ
 يَذُبْ نَفْسَهُ فِي كِتَابِ الْعِلْمِ لَمْ يَجُزْ فَصَاتِ السُّقَى • مَنْ لَمْ يَنْدِرْ
 بِمَنْعِ الْخَيْرِ الْتَوَفَّقُ لَمْ يَنْبُتْ عَلَيْهِ السُّلْمُ • مَنْ لَمْ يَنْتَبِ
 بِالْمَعْرِفَةِ كُنِيَ إِلَى الْحَقِّ لَفْظًا • مَنْ لَمْ يَنْتَبِ
 مِنَ النِّعَمِ الصَّدِيقُ الصَّدُوقُ • مَنْ اِعْتَقَ قَضَاعَةَ الْحَقِيقِ
 مِنَ الْأَجَالِ انْقِضَاءُ السَّاعَاتِ • مَنْ السَّاعَاتِ تَوَلَّدَ الْأَفَاتِ
 مِنَ الْفِرَاقِ تَكُونُ الصَّبُوةُ • مِنَ الْخِلَافِ تَكُونُ النُّوَّةُ • مِنَ
 الْبَلِيَامِ تَكُونُ الْقُسُوةُ • مَنْ خَرَّ ابْنُ الْغَيْبِ نَظَرَ الْحِكْمَةِ • مِنَ الْكِرَامِ
 تَكُونُ الرَّحْمَةُ • مَنْ صَغُرَ الْقَمَّةُ حَسَدُ الصَّدِيقِ عَلَى النِّعْمَةِ • مَنْ

كَمَالُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ بِمَا تَقْضِيهِ • مِّنْ كَمَالِ الْعَمَلِ حُسْنُ الْإِحْلَافِ
 كَرْدَن بَقِيَّتِ الْعِلْمِ از كَمَالِ عَمَلِ خُوبِ اِعْلَافِ در عَمَلِ از كَمَالِ عَمَلِ
 مَن أَقْبَحَ الْعُدْمِ إِذَا عَدَّ السِّرَّ • مَن أَكْثَرَ الْمَكْرَ تَحْبِثُ الشَّرَّ
 كَرْدَن مَن اَقْبَحُ الْعُدْمِ إِذَا عَدَّ السِّرَّ مَن أَكْثَرَ الْمَكْرَ تَحْبِثُ الشَّرَّ
 مَن مَأْمَنَهُ يُؤْتِي الْخَدِيرَ • مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 از صِدْقِ اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 بِهِ الْقَدَرُ • مَن الْخَرَمُ قُوَّةُ الْغَرَمِ • مَن الْكَرَمُ صَلَاحُ الرَّحْمِ
 اِيْلَاقُ قُوَّتِ اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن الْكَرَمُ اِتِّمَامُ النِّعَمِ • مَن الْكَرَمُ حُسْنُ النِّعَمِ • مَن الْكَرَمُ
 از كَرَمِ اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 الْوَفَاءُ بِالذِّمِّ • مَن أَقْبَحَ الْمَدَامُ مَدْحُ اللَّيَامِ • صِحَّةُ
 از كَرَمِ اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 الْأَجْسَامِ تَوَلُّهُ الْأَسْطِمِ • مَن مَطَاعَةَ الشَّهْوَةِ تَضَاعَفَ الْأَلَامُ
 زَايِدَةُ اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن الشَّقَاءِ اخْتِقَابُ الْحَرَامِ • مَن أَخْبَنَ الظُّلَمَ ظَلَمَ الْكِرَامِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن الْفَسَادِ أَضَاعَةُ الزَّادِ • مَن الشَّقَاءِ إِفْسَادُ الْمَعَادِ • مَن
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 أَكْثَرَ الْحَيْنِ دَوَامُ الْفَيْنِ • مَن ضَيَّقَ الْعَيْنَ لَزُومُ الْوَطَنِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن الْإِيمَانِ حِفْظُ اللِّسَانِ • مَن الْكَرَمِ إِحْمَالُ الْخِيَابِ الْإِحْلَافِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي

مَن عِلَامَاتُ الْخَدْلَانِ اِيْمَانُ الْخَوَانِ • مَن شَرَفِ الْهَمَةِ بَذَلُ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 الْإِحْسَانِ • مَن الْمَرْوَةِ تَعَدُّ الْجِرَانِ • مَن شَرَايِطِ الْإِيمَانِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 حُسْنُ مُصَاحَبَةِ الْإِخْوَانِ • مَن عَجَزَ الزَّادُ اِسْتِفْسَادُ الْإِخْوَانِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن التَّوَابِي تَوَلَّدَ الْكُسْلُ • مَن الْحَقُّ الْإِحْلَافُ عَلَى الْهَمَلِ • مَن عَلِمَتْ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 الْأَقْبَالِ اصْطِنَاعُ الرِّجَالِ • مَن عِلَامَةِ الْأَدْبَارِ مُقَاتِلَةُ الْإِخْوَانِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن شَرَفِ الْأَعْرَافِ كَرَمُ الْأَخْلَافِ • مَن هِنَى النِّعَمِ سَعَةُ الْإِخْوَانِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن أَشَدَّ عُيُوبِ الْمَرْءِ أَنْ تَخْفَا عَلَيْهِ عُيُوبُهُ • مَن أَحْسَنَ الْكَرَمِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 الْإِحْسَانُ إِلَى الْمُسِيئِ • مَن عِلَامَاتُ الْكَرَمِ تَعَجُّلُ الْمُتَوَبِّهِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 مَن عِلَامَاتُ الْوَعْدِ تَعَجُّلُ الْحَقِيقَةِ • مَن أَحْسَنَ الْفَضْلِ قَبُولُ الْعَدَا
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 الْحَيَانِي • مَن أَوْكَدَ سَبَابِ الْعَقْلِ حَمَةُ الْجَهَالِ • مَن السَّعَادَةِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي
 التَّوْفِيقُ لِمَصْلَحِ الْأَعْمَالِ • مَن عِلَامَاتُ الشَّقَاءِ غَشْيُ الصِّدِّيقِ
 اِيْمَانِ اِزْضَر كَنَاهُ جَوِي اِيْمَانِ مَن أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الرِّضَا بِمَا بَاقِي

الحسن البصري من مروة الرجل صدق لسانه
 واحتمل عنات اخوانه وبذله الله له
 لاهول زمانه وكنت الذي عودا
 وحيرانه روض الاخبار

الْوَاجِبُ عَلَى الْفَقِيرِ أَنْ لَا يَبْذُلَ مِنْ غَيْرِ اضْطِرَّارٍ سِوَالَهُ • مِنْ
 واجب است بر دوزین اگر نه بدی اضطرار و بیچارگی سوا خود را از
 الْوَاجِبُ عَلَى ذِي الْجَاهِ أَنْ يُبْذِلَهُ لِطَالِبِهِ • مِنْ هَوَانِ الدُّنْيَا
 واجب است بر خداوند منصب اگر بر مال خود را بخشد از خواری و نبات
 عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَعْصِيَ لِأَفْنِيَا • مِنْ دُمَامَةِ الدُّنْيَا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ لَا
 بر خدا که عاصی نشود بر او دنیا از بدیهای دنیاست نزد خدا اگر در
 يُنَالُ مَا عِنْدَهُ الْأَبْتَرُ كَمَا • مِنْ أَفْضَلِ الدِّينِ الْمُرُوءَةُ وَالْخَيْرُ فِي
 نیاید مردم آنچه نزد خداست بزرگ دنیا از افرینش و زینت مردی و خیریت
 دِينَ لَيْسَ فِيهِ مُرُوءَةٌ • مِنْ تَمَامِ الْمُرُوءَةِ التَّنَزُّهُ عَنِ الدُّنْيَا
 در دین گوشت در دوزخ است از تمامی مردوت بگریز بودن از ناسبی
 مِنَ الْحَرَمِ النَّاقِبُ وَالْإِسْتِعْدَادُ • مِنْ الْعَقْلِ التَّزَوُّدُ لِكُلِّ يَوْمٍ الْمَعَادِ
 از آگاهی بیداری و آمادگی از خودت نهشت بر دشتی برای روزی
 مِنْ أَفْضَلِ الْمَعْرُوفِ إِغَاثَةُ الْمَلُوفِ • مِنْ أَحْسَنِ الْمَكَارِمِ بَيْتُ
 از افرینش نیکی است فریاد رسیدن بچاره از بهترین نیکیهاست آسکان کردن
 الْمَعْرُوفِ • مِنْ أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ اكْتِسَابُ الطَّاعَاتِ • مِنْ أَفْضَلِ
 نیکی از افرینش نیکی عمل است برت آوردن طاعتها از افرینش
 الْوَلَعِ اجْتِنَابُ الْحَرَمَاتِ • مِنْ أَكْثَرِ التَّقَاةِ التَّقَاةُ • مِنْ
 برنگار است دور شدن از حرامها از بزرگترین پرهیز است سختی و پرهیز از
 أَقْبَحَ الشِّيمِ الْفِجَافَةُ • مِنْ أَحْسَنِ الدِّينِ النَّصِيحَةُ لِطَالِبِهَا بِالْصَّلَاحِ
 زشت ترین کردارها کجاست از بهترین دینی پند گوشت از افرینش پند گوشت
 مِنْ أَقْبَحِ الْخَلَائِقِ الشُّحُ • مِنْ أَعْوَدِ الْغَنَائِمِ دَوْلَةُ الْأَكْلَامِ • مِنْ

أَحْسَنِ الْمَكَارِمِ تَجَنُّبُ الْحَاوِثِ • مِنْ تَمَامِ الْكَرَمِ اِتِّمَامُ النِّعَمِ • مِنْ
 بهترین نیکیهاست دوری از حواصا از تمام کرم است تمام کردن نعمتها از
 أَفْضَلِ الْمُرُوءَةِ حِلَّةُ الرِّجَمِ • مِنْ أَحْسَنِ الْأَمَانَةِ • مِنْ أَحْسَنِ الْكَلَامِ
 زیاده ترین مردوت پند گوشت از بهترین امانت از بهترین کلمات
 رَغْيُ الدِّينِ • مِنْ أَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ الْإِيْثَارُ • مِنْ أَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ
 نگاه داشتن عهد از بهترین نیکیهاست دادن مال از بهترین کلمات
 حُبَّةُ الْأَخْيَارِ • مِنَ اللُّوْمِ سُوءُ الْخُلُقِ • مِنَ الْفَحْشِ كَثْرَةُ الْحَقِيقِ
 یاری نیکان از ناکسیت بد خلقی از ریشی است بیاری نادانی
 مِنَ السَّعَادَةِ نَجْحُ الطَّلِبَةِ • مِنَ الْحَرَمِ حِفْظُ الْجَنَّةِ • مِنْ مَعَادِ
 از سعادت بر آوردن کار جویندگان از آگاهی نگاه داشتن از ناسبی از نیکبختی
 الْمَرْءُ أَنْ يَضَعَ مَعْرِفَةَ عِنْدَ أَهْلِهِ • مِنْ تَوْفِيقِ الْحَرِّ اكْتِسَابُ الْمَالِ
 مردی که بپندد و بداند به تحقیق و نیکی خود را از بزرگوار نیکی از توفیق آراسته است بدست آوردن مال
 مِنْ حِلِّهِ • مِنَ الْخُرْقِ الْحِلَّةُ قَبْلَ الْإِمْكَانِ • مِنَ الْحَقِّ الدَّالُّ عَلَى
 از بزرگوار حلال از آگاهی نشاندن پیش از توانایی بودن از حقیقت راه بودن
 السُّلْطَانِ • مِنَ الْكَرَمِ حُسْنُ الشِّيمِ • مِنْ أَشْرَفِ الشِّيمِ حَيَاةُ
 پادشاه از نیکیهاست خیر ادراک از بلندترین آراسته است نیکی آوردن
 الدِّينِ • مِنْ أَفْضَلِ الْمُرُوءَةِ صِيَانَةُ الْحَرَمِ • مِنَ الْحَرَمِ صَحْفَةُ الْحَرَمِ
 عهد ما از افرینش نیکی حفاظت نگاه داشتن از آگاهی از ناسبی از نیکبختی
 مِنَ الدِّينِ التَّخَاوُفُ عَنِ الْحَرَمِ • مِنَ الْبَلِيَّةِ سُوءُ الصُّوَّةِ • مِنْ
 از دینی است دور شدن از حرامها از آفرینش بدی از
 الشَّقَاءِ فَشَادُ الشُّبَّةِ • مِنَ الْحَرَمِ الْوُقُوفُ عِنْدَ الشُّبَّةِ • مِنْ

الْعَزْوَ بِاللَّهِ سَجَانَهُ أَنْ يَصْرُ لِمَرْ عَلَى الْمُعْصِيَةِ وَيَتَمَنَّاءِ الْمَغْفِرَةَ
 مروت بر حمت خدا ای که بکارت او اگر معصیت شد مرد بر گناه و امید دارد آمرزش را
 مِنْ عِلَامَاتِ الْخُذْلَانِ اسْتِحْشَانُ الْقَبِيحِ مِنْ عِلَامَاتِ الْإِدْبَارِ
 از نشانه های خواریت نیکویی نکردن زشت از نشانه های پشیمانی است
 سَوَاءُ الظَّنِّ بِالصَّحِيحِ مِنَ النَّبْلِ أَنْ يَنْعَظَ لِأَيِّ جَانِبٍ الرَّعِيَّةِ
 بی تفاوتی میان بدبینی و نیکبینی است بلکه اگر کسی از هر دو آید از هر دو
 إِلَيْكَ وَتَخَافُ بَاعِنَ الْخِيَانَةِ عَلَيْكَ مِنَ الْكِرَامِ أَنْ يَخَافَ
 که بوی تو آید و از تو خوامند و با او در بی از او خوار نباشی و گویند از کرامت که در تو نباشد
 عَنِ الْإِسَاءَةِ إِلَيْكَ مِنْ تَمَامِ الْمُرُوقَةِ أَنْ تُنْبِئَ الْحَقَّ لَكَ وَقَدْ كَرِهَ
 از بدی کردن با تو از تمام المروق که آن نبی الحق را که تو بد کردی
 الْحَقَّ عَلَيْكَ مِنْ دَلَائِلِ الدَّوْلَةِ قَلَّةُ الْعَقْلَةِ مِنْ كَمَالِ
 کجی تو را که بر حق از نشانه های دولت کم عقلی است از کمال
 الْحَزْمِ الْأَسْعَادُ لِلثَّقَلَةِ وَالنَّاقِبُ لِلرَّحْلَةِ مِنْ دَلَائِلِ
 انقباض آماده شدن از برای آمدن منزل و نوازش از برای رفتن و بوی از نشانه های
 الْخُذْلَانِ الْإِسْهَانَةُ بِحُقُوقِ الْأَخْوَانِ مِنْ كَمَالِ الْإِيمَانِ
 خواریت و خوار کردن دیگران است از نشانه های ایمان از کمال ایمان
 مَكَافَاةُ الْمُسْلِمِ لِإِحْسَانِ مِنْ دَلَائِلِ الْإِيمَانِ الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ
 جوی بر سر نهاده و نیکو کردن از نشانه های ایمان از کمال ایمان
 مِنْ تَمَامِ الْمُرُوقَةِ إِنْجَازُ الْوَعْدِ مِنْ دَلَائِلِ الْحَقْلِ الْخَطِّ
 از تمام المروق انجام دادن وعده از نشانه های حق از کمال حق
 بِالصَّوَابِ مِنْ بَرَاهِنِ الْفَضْلِ صَائِبُ الْجَوَابِ مِنْ دَلَائِلِ
 درست بودن از براهین فضل صواب بودن از نشانه های

الْحَقُّ دَالَّةٌ بَغَيْرِ آلَةٍ وَصَلَفٌ بَغَيْرِ شَرَفٍ مِنْ الْأَقْصَادِ وَنَحْوِ
 نادانیت در کاری در حق بی آله و صلافت در حق بی شرف از اقصای باطن است
 بَغَيْرِ شَرَفٍ وَحُرُوقٌ مِنْ غَيْرِ لَيْفٍ مِنْ فَضْلِ عَلَيْكَ اسْتِقْلَالُكَ
 بدون شرف و حرق و سوختن از غرضی که بی لطف از فضل تو است
 لِعَلِّكَ مِنْ كَمَالِ عَقْلِكَ اسْتَظْهَارُكَ عَقْلِكَ مِنْ الْحِكْمَةِ
 که از کمال عقل تو است از کمال عقل تو از کمال عقل تو
 طَاعِيَتُكَ لِمَنْ فَوْقَكَ وَاجْلَالُكَ مَنْ فِي طَبَقَتِكَ وَإِضَافُكَ
 اطاعت کردن از برای او که از تو بالاتر است و از کمال عقل تو است
 لِمَنْ دُونُكَ مِنْ أَشْرَفِ الشَّرَفِ الْكَفَّ عَنِ التَّيْسِيرِ وَالسَّوْفِ
 از برای او که از تو پایین تر است از اشراف شرف از کمال عقل تو است
 مِنَ الْمُرُوقَةِ إِنَّكَ إِذَا سَأَلْتَ أَنْ تَكْلِفَ وَإِذَا سَأَلْتَ أَنْ تَخَفَّفَ
 از المروق که اگر تو خواهی که از تو بالاتر است از کمال عقل تو است
 مِنَ الْمُرُوقَةِ أَنْ تَقْصِدَ فَلَا تَسْرِفَ وَتَعِدْ فَلَا تَخْلِفْ مِنْ
 از المروق که اگر تو خواهی که از تو بالاتر است از کمال عقل تو است
 أَشْرَفُ الْعِلْمِ الْحَقُّ بِالْحَلِيمِ مِنْ أَشْرَفِ الشِّيمِ الْوَفَاءُ بِالذِّمِّ مِنْ
 بهترین علم از برای او که از تو بالاتر است از کمال عقل تو است
 أَفْضَلُ الْأَخْيَارِ وَاحْسَنُ الْأَسْطَهَارِ أَنْ تَعِدَ فِي الْقَضَاءِ وَ
 از بهترین از برای او که از تو بالاتر است از کمال عقل تو است
 تَجَرُّبٌ فِي الْخَاصَّةِ وَالْعَامَّةِ عَلَى السَّوَالِ مِنْ سَوِيءِ الْأَخْيَارِ
 تجربه کردن در خاص و عام از برای او که از تو بالاتر است از کمال عقل تو است
 مُغَالَبَةُ الْأَكْفَاءِ وَكَاشْفَةُ الْأَعْدَاءِ وَمُنَاوَاةُ مَنْ يَقْدِرُ
 مغالبت کردن از برای او که از تو بالاتر است از کمال عقل تو است

اَحْمَدُ الْخَنَازِرِيُّ الْمَعْرُوفُ ^{ابو محمد بن} مِنْ اِمَارَاتِ الْاَاحِقِ ثَلَاثُونَ ^{از تهای}

مَآئِدِ مَنِ اسْتَخَارَ مَا ضَلَّ مِنْ اسْتِشَارَ

الْمُكْرَمَاتِ • مَا اكْتَسَبَ الشُّكْرَ بِمِثْلِ الْمَعْرُوفِ • مَا اسْتَرْفَتْ

الْأَعْيُنُ بِمِثْلِ الْإِحْسَانِ • مَا كَثُرَتْ الصَّنَائِعُ بِمِثْلِ الْإِهْتِسَانِ

• مَا أَفْجَحَ الْجَفَاءُ وَاحْسَنَ الْوَفَاءُ • مَا أَفْجَحَ السُّخْطُ وَاحْسَنَ

الرِّضَا • مَا أَفْقَرُ مِنْ مَلِكٍ فَهْمًا • مَا مَاتَ مِنْ أَجْلَاعٍ عِلْمًا

• مَا يُعْطَى الْبَقَاءُ مِنْ أَحَبِّهِ • مَا يُنْجُوا مِنَ الْمَوْتِ • مَنْ طَلَبَهُ

• مَا ظَفَرَ مِنْ ظَفَرِ الْأَخْمِ بِهِ • مَا عَلِمَ مِنْ كَيْفَ يَعْلَمُ عَلَيْهِ • مَا عَقَلَ

مَنْ طَالَ أَمَلُهُ • مَا أَحْسَنَ مِنْ أَسَاءِ عَمَلِهِ • مَا هَلَكَ

مَنْ عَرَفَ قَدْرَهُ • مَا عَقَلَ مِنْ عَدَاوَتِهِ • مَا كَانَ الرَّفِيُّ

فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ • مَا كَانَ الْخَرْفُ فِي شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ • مَا

أَنْقَضَ النَّوْمَ لِعَزَائِمِ الْيَوْمِ • مَا أَهْدَمَ النَّوْبَةَ لِعَظِيمِ الْجُرْمِ

• مَا أَكْثَرَ مَنْ يَعْرِفُ بِالْحَقِّ وَلَا يُطِيعُهُ • مَا أَكْثَرَ مَنْ يَعْلَمُ بِالْعِلْمِ

وَلَا يُتَّبَعُهُ • مَا أَقْرَبَ النِّقْمَةِ مِنَ الظُّلُومِ • مَا أَقْرَبَ

النَّصْرَةِ مِنَ الْمَظْلُومِ • مَا أَعْظَمَ الْعِقَابَ الْبَاغِي • مَا

أَسْرَعَ صَرَعَةَ الطَّاعِي • مَا اسْتَبْطَطَ الصَّوَابُ بِمِثْلِ الْمُسَاوَةِ

• مَا نَاكَدَتْ الْحُرْمَةُ بِمِثْلِ الْمُصَاحَبَةِ وَالْمُجَافَةِ • مَا نَالَ الْجَدُّ

مَنْ عَدَاهُ الْجَدُّ • مَا أَدْرَكَ الْجَدُّ مَنْ فَاتَهُ الْجَدُّ • مَا كَذَبَ

عَاقِلٌ وَلَا زَانٍ مُؤْمِنٌ مَا انْتَابَ مُخْلِصٌ وَلَا شَيْكٌ مُوقِنٌ

• مَا آمَنَ بِاللَّهِ مَنْ سَكَنَ الشُّكَّ قَلْبُهُ • مَا أَنْجَرَ الْوَعْدَ مَنْ

بَطَلَنَ بِهِ • مَا أَهْنَاءُ الْعَطَاءِ مِنْ مَنْ يَبِي • مَا أَقْرَبَ النَّجَاحِ

مَنْ عَجَلَ السَّرَاحِ • مَا أَبْعَدَ الصَّلَاحَ مَنْ ذِي الشَّرِّ الْوَفَاحِ

• مَا أَحْسَنَ الْجُودَ مَعَ الْإِحْسَارِ • مَا أَفْجَحَ الْخُلُوعَ الْإِكْثَارِ

• مَا أَحْسَنَ الْغُفُورَ مَعَ الْإِقْتِدَارِ • مَا أَفْجَحَ الْعُقُوبَةَ مَعَ الْإِعْتِدَالِ

مَا أَكْثَرَ الْعَبْرَ وَأَقْلَ الْأَعْيَارَ • مَا عَمِرَتِ الْبُلْدَانُ بِمِثْلِ الْعَدْلِ
 مَا حَصَنَتِ الْأَعْرَاضَ بِمِثْلِ الْبَذْلِ • مَا شَكَرَتِ النِّعَمَ بِمِثْلِ
 بَذْلِهَا • مَا حَصَنَتِ النِّعَمَ بِمِثْلِ الْأَنْعَامِ بِهَا • مَا حَصَلَ
 الْأَجْرُ بِمِثْلِ الصَّبْرِ • مَا حُرِسَتِ النِّعَمُ بِمِثْلِ الشُّكْرِ • مَا شَاعَ
 الذِّكْرُ بِمِثْلِ الْبَذْلِ • مَا أَذَلَّ النَّفْسَ كَالْحَرِصِ وَلَا شَانَ
 الْعَرَضَ كَالْخُلِّ • مَا أَقْبَحَ الْكَذِبَ بِذَوِي الْفَضْلِ • مَا أَفْجَحَ
 الْخُلْدُ بِذَوِي النَّبْلِ • مَا أَمَّنَ الْمُؤْمِنُ حَتَّى عَقَلَ • مَا كَفَرَ
 الْكَافِرُ حَتَّى جَمَلَ • مَا بَقَا فَرَجَ بَعْدَ ذَهَابِ أَصْلٍ • مَا
 أَغْظَمَ سَعَادَةً مَنْ يُوَسِّرُ قَلْبَهُ بِبَرِّ الْيَقِينِ • مَا أَغْظَمَ فَوْزَ
 مَنْ أَفْتَحَى آثَرَ النَّبِيِّينَ • مَا أَمَّنَ بِاللَّهِ مَنْ سَكَنَ السَّكَنَ قَبْلَهُ
 مَا خَفِيَ الْأَخِيرَ وَمَنْ كَانَتْ أَلْفَاظُ مَطْلَبِهِ • مَا أَقْبَحَ بِلَا لُشَانِ

في دفع البسني
 في شكر النعمة عارفين
 في مثل الصبر جنة روض

ظَاهِرًا مُوَافِقًا بِأَطْنًا مُنَافِقًا • مَا أَغْظَمَ وَزَرَ مَنْ ظَلَمَ وَأَعْتَدِي
 وَجْهِي وَطَنِي • مَا اسْتَحْلَبَتِ الْحَيَّةُ بِمِثْلِ الشَّجَا وَالرِّفْقِ وَحَسَنِ
 الْخُلُقِ • مَا أَغْظَمَ وَزَرَ مَنْ طَلَبَ رِخْيَ الْخُلُوفَيْنِ بِسُخْطِ الْخَالِي
 مَا أَصْلَحَ الدِّينَ كَالْتَقْوَى • مَا أَهْلَكَ الدِّينَ كَالهَوَى • مَا
 اتَّقَى أَحَدٌ إِلَّا سَهَّلَ اللَّهُ خُرْجَهُ • مَا اسْتَدَّ ضَيْقُ الْوَقْتِ قَرَبَ اللَّهِ
 زَفْرَجَهُ • مَا عَفَا عَنِ الذَّنْبِ مَنْ قَرَعَ بِهِ • مَا أَجْمَلَ الْمَعْرُوفَ
 مَنْ مَنَّ بِهِ • مَا تَرَكَ الْعِلْمَ بِمِثْلِ الْعَمَلِ • مَا عَقَدَ إِيْمَانَهُ
 مَنْ بَخَلَ بِإِحْسَانِهِ • مَا هَبَّتْ مَعْرُوفِهِ • مَنْ كَثُرَ إِيْمَانُهُ
 مَا أَحْرَأَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِكَيْيٍّ وَأَعَانَ عَلَيْهِ • مَا نَهَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَنْ
 شَيْءٍ إِلَّا وَعَفَى عَنْهُ • مَا حَصَنَ الدَّوْلَةَ بِمِثْلِ الْعَدْلِ • مَا
 أَحْلَبَ سَخَطُ اللَّهِ بِمِثْلِ الْخُلِّ • مَا أَمَّنَ بِاللَّهِ مَنْ قَطَعَ مَرْجَاهُ

قبل العدل حصن وثوق في راس جلاله
 في حطة سبيل ولا يهدمه مغبنة روض الاحبار

عبد الله بن طاهر بن عبد الرزاق بن هبة الدولة فينا غلاما دام بساط العدل في هذه الزمان ان الله لا يغفر ما بقوم
 حتى يعفوا ما بقومهم روض الاحبار

ظاهري

مَا أَتَقَنَ بِاللَّهِ مِنْ كَيْفِ عَهْدِهِ وَذِمَّتِهِ • مَا حَفِظْتَ الْآخِرَةَ
 دامن دست من که با خداوند عهد و پیمان من
عَمَلِ الْمَوَاسِقِ • مَا أَقْرَبَ الْبُؤْسَ مِنَ النَّجِيمِ وَالْمَوْتِ مِنَ
 چرخ ساقی • چه نزدیکتر از نجات و مرگ
الْحَيَاةِ • مَا أَخْلَصَ الْمَوَدَّةَ مَنْ لَمْ يَنْصَحْ • مَا أَكَلَ السِّيَادَةَ
 زندگی • چه پاکیزه کرد پند • چه خورد پادشاهی
مَنْ لَمْ يَنْصَحْ • مَا أَفْخَسَ حِلْمٌ • مَا أَوْحَشَ كَرِيمٌ • مَا جَارَ شَرِيفٌ
 کسی که نصیحت نکند • چه تاریکتر از حلم • چه وحشتناکتر از کریم • چه جوار شریف
مَا تَرَ بَا عَفِيفٌ • مَا أَوْفَى الْجَاهِلُ • مَا أَفْجَحَ الْبَاطِلُ • مَا
 آنچه نماند از بیچاره • چه وفا کرد نادان • چه شکست یافت باطل • چه
غَفَلَ مَنْ بَخِلَ بِأَخِيَانِهِ • مَا عَقَدَ بَيَانَهُ • مَنْ لَمْ يَحْفَظْ
 غفلت کرد کسی که بخشد از دوستان • چه بست بیانی • چه نگه داشت
لِسَانَهُ • مَا ظَلَمَ مَنْ خَافَ الْمَصْرَعَ • مَا غَدَرَ مَنْ أَتَقَنَ بِاللَّهِ
 زبانش • چه ظلم کرد کسی که ترسد از مصراع • چه فریاد کرد کسی که اتقان بخدا
مَا اخْتَلَفَتْ دَعْوَانِ إِلَّا كَانَتْ أَحْدَاهُمَا ضَلَالَةً • مَا تَوَاضَعَ
 آنچه اختلاف داشت دعای آن دو • چه تواضع
أَحَدُ الْأَنْزَادَةِ اللَّهُ تَعَالَى جَلَالُهُ • مَا أَغْظَمَ نِعَمَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 یکی از اندازه ها • چه بزرگتر از بزرگی • چه بزرگتر از بزرگی
فِي الدُّنْيَا وَمَا أَضْعَفَهَا فِي نِعَمِ الْآخِرَةِ • مَا سَادَ مِنْ خَلْقِ
 در دنیا و چه ضعیفتر از نعمت آخرت • چه ساد از خلق
إِخْوَانُهُ إِلَى غَيْرِهِ • مَا اسْتَعْنَيْتَ عَنْهُ خَيْرٌ مِمَّا اسْتَعْنَيْتَ بِهِ
 برادران او را به غیر او • چه استعانت از او خیرتر از استعانت به او

عَلَيْكُمْ بِاللَّهِ

مَا صَبَرَتْ عَنْهُ خَيْرٌ مِمَّا التَّدَدَتْ بِهِ • مَا أَقْرَبَ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
 صبر کردن بر او خیرتر از استقامت بر او • چه نزدیکتر از زنده را از مرده
لِلْحَافِيَةِ بِهِ • مَا أَبْعَدَ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ لَا يَقْطَعُهُ عَنْهُ • مَا أَكْبَرُ
 در پیشانی زنده • چه دورتر از مرده • چه بزرگتر از مرده
عَذَابِ اللَّهِ مَنْ لَمْ يَأْمِنْ النَّاسُ شَيْءَهُ • مَا غَشَّ نَفْسَهُ مَنْ نَصَحَ
 عذاب خداوند • چه کسی که این را نشنید مردم از شرافت • چه پوشید نفس خود را که نصیحت کرد
غَيْرُهُ • مَا تَسَابَّ إِثْنَانِ إِلَّا عَلَبَ الْأَمْرُ مَا • مَا تَلَا جَا إِثْنَانِ
 غیر خود را • چه تسابب کردند دو نفر که امر را بازیافت • چه تلا جویا دو نفر
الْأَكْظَرُ أَكْثَرُهُمَا • مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ مِنْ أَنْ يُثَالَ
 اکثر • چه بیشتر از هر دو • چه چیزی که دوست داشتنی تر از خداوند است
مَا قَسَمَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بَيْنَ عِبَادِهِ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ • مَا خَلَقَ
 چه قسم کرد خداوند • چه چیزی که بزرگتر از عقل • چه خلق
اللَّهُ سُبْحَانَهُ أَمَرَ عَيْنًا فَيَلْعَنُوا • مَا تَرَكَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ أَمْرًا سُدِّيَ
 خداوند که بزرگتر از او • چه امری که بزرگتر از او • چه امری که بزرگتر از او
فَيَلْعَنُوا • مَا أَنْقَضَتْ سَاعَةٌ مِنْ دَهْرِكَ إِلَّا لِقِطْعَةٍ مِنْ عَمْرِكَ
 چه ببرد • چه انقضای ساعتی از روزگار خود • چه ببرد از روزگار خود
مَا قَدَّمْتُ الْيَوْمَ تَقَدَّمَ عَلَيْهِ عَدَا فَا مَهْدُ لِقَدَمِكَ وَقَدَّمَ لِيَوْمِكَ
 آنچه پیش بردم امروز پیشتر از من • چه پیشتر از من • چه پیشتر از من
مَا دُنِيَكَ الْيَوْمَ تَحَبَّبَ إِلَيْكَ بِخَيْرٍ مِنَ الْآخِرَةِ الَّتِي فَتَحَهَا سَوْءٌ
 آنچه نزدیک کرد تو امروز دوست داشتنی تر از تو • چه بهتر از آخرت • چه بهتر از آخرت
النَّظَرُ عِنْدَكَ • مَا ذَا أَبْعَدَ الْحَيَّ إِلَّا الضَّلَالُ • مَا صَادَ الْعُلَمَاءُ
 نگاه کردن • چه بزرگتر از تو • چه بزرگتر از تو • چه بزرگتر از تو

مَا أَنْفَعَ الْمَوْتَ لِمَنْ أَشْعَرَ الْإِيمَانَ وَالْتَقْوَى قَلْبَهُ • مَا أَخْلَقَ
 مَنْ عَرَفَ تَرْبَهُ أَنْ يَعْرِفَ بَدَنِيهِ • مَا خَيْرُ دَارٍ تَقْصُ نَقْصَ
 الْبَنَاءِ وَغَيْرِهَا زَادَ • مَا أَغْطَمَ حِلْمُ اللَّهِ سُخَّانَهُ عَنْ أَهْلِ
 الْعِنَادِ • وَمَا أَكْثَرَ عَفْوَهُ عَنْ مُسْرِفِي الْعِبَادِ • مَا أَبْعَدَ الْخَيْرَ
 مِمَّنْ هَمَّتْ بَطْنُهُ وَفَرَجَهُ • مَا أَحْيَى النَّفْسَ الطَّامِعَةَ عَنِ الْعَقِي
 الْفَاجِعَةِ • مَا أَلَانَ لَوَا لِللِّسَانِ الْأَصْوَدَ مُمَثِّلَةً أَوْ
 بَهْمَةً مَهْمَلَةً • مَا أَصَدَّقَ الْإِنْسَانَ عَلَى نَفْسِهِ وَأَيُّ دَلِيلٍ
 كَفَعَلِهِ • مَا أَغْطَمَ اللَّهُمَّ مَا تَرَى مِنْ خَلْقِكَ • وَمَا أَصْغَرَ
 عَظِيمَهُ فِي جَنْبِ • مَا غَابَ عَنْ أَمِنْ قُدْرَتِكَ • مَا أَهْوَلَ
 اللَّهُمَّ مَا تَشَاهَدُ مِنْ مَلَكُوتِكَ وَمَا أَخْفَى لَكَ فِيمَا غَابَ
 عَنْ أَمِنْ عَظِيمِ سُلْطَانِكَ • مَا أَحْسَنَ بِالْإِنْسَانِ أَنْ يَصِيرَ عَمَّا

الاخف جنوا جلسا ذكر النساء
 والاطماف في بعض الرجال يكون وصافا
 لبطنه وقرجه روض الاحبار

يَشْتَرِي • مَا أَحْسَنَ بِالْإِنْسَانِ أَنْ لَا يَشْتَرِيَ مَا لَا يَنْبَغِي • مَا أَخَذَ
 سُبْحَانَهُ عَلَى الْجَاهِلِ أَنْ يَعْلَمَ حَتَّى أَخَذَ عَلَى الْعَالِمِ أَنْ يَعْلَمَ
 مَا آفَادَ الْعِلْمُ مَنْ لَمْ يَفْهَمْ وَلَا نَفَعَ الْحِلْمُ مَنْ لَمْ يَحْلَمْ • مَا بَالَ الْكَرَمُ
 بِالْبَيْسَرِ الَّذِي تَذَرُ كُونَهُ وَلَا يَحْزَنُ كُمُ الْكِبَرِ مِنَ الْآخِرَةِ حَرَمُونَهُ
 مَا بَالَ كُمُ تَوَمِلُونَ • مَا لَا تَذَرُ كُونَهُ وَتَجْمَعُونَ • مَا لَا تَأْكُلُونَهُ
 وَتَبْنُونَ مَا لَا تَسْكُونُهُ • مَا الدُّنْيَا غَرَّتْ وَلَكِنْ هِيَ اعْتَمَرَتْ
 مَا الْعَاجِلَةُ خَدَعَتْ وَلَكِنْ هِيَ اخْتَدَعَتْ • مَا أَقَلَّ الثَّقَةِ
 الْمُؤْمِنَ وَمَا أَكْثَرَ الْخَوَانَ • مَا أَكْثَرَ الْإِخْوَانَ عِنْدَ الْخَفَانِ وَأَقْلَمُ
 عِنْدَ حَادِثِ الزَّمَانِ • مَا حَمَلَ الرَّجُلُ حِمْلًا أَثْقَلَ مِنَ الْمَرْوَةِ
 مَا تَزَيَّنَ الْإِنْسَانُ بِزِينَةٍ أَحْمَلَ مِنَ الْقُتُوفِ • مَا أَحْسَنَ بِالْإِنْسَانِ
 أَنْ يَقْنَعَ بِالْقَلِيلِ وَيُجُودَ بِالْجَرِيدِ • مَا أَقْبَلَ بِالْإِنْسَانِ بِالْطَّنَا

قبل الفتوة كذا الذي وبذل الذئد وترك
 السكوى روض الاحبار

كذا

عَلَيْهِ زَاهِرًا جَبَلًا • مَا أَهْمَنِي ذَنْبُ امْرَأَتٍ فِيهِ حَتَّى أَصِلَ
 بَار وادرون ارسته اند و مناک کرد اندر آنی که مویم در آن ماکم بگردم
 رَكَّتَيْنِ • مَا أَقْبَحَ بِالْإِنْسَانِ أَنْ يَكُونَ ذَاوَجَهَيْنِ • مَا لَا بَيْنَ
 دورکت جبرئت آدمی را که بخت دوروی جت فرزند آدم
 وَالْفَخْرَ وَأَوَّلَهُ نُطْفَةٍ وَآخِرُهُ جِفَةٌ لَا يَنْزِفُ نَفْسُهُ وَلَا يَدْفَعُ
 نامش بجز اول او نطفه است و آفراد مرداری شوند رزق دهد نفس خود را و تواند که دفع کند
 حَقَّهُ • مَا قَصَمَ ظَهْرِي لِأَجْلِ أَنْ أَعْلَمَ مُتَهَيِّكٌ وَجَاهِلٌ مُتَشَكِّكٌ
 از خود شکست بر آنکه دوروی که در شکست از آن بی عمل و نادان عمل کند
 هَذَا يَنْفِرُ عَنْ حَقِّهِ بِهَيْكَلِهِ وَهَذَا يَدْعُو إِلَى الْبَاطِلِ بِنُسْكَهِ
 اینم بفرم بر من از بهیسی بفرم بی آری خود را بی نادان بگوید طاعت کند
 مَا لِبْنِ آدَمَ وَلِلْجِبِّ وَأَوَّلَهُ نُطْفَةٌ مَدِينَةٌ وَآخِرُهُ جِفَةٌ قَدِيرَةٌ
 بخت از آدم را با خود پسندنی و اول او نطفه حراوت است و آخر او درایت بنایک
 وَهُوَ بَيْنَ ذَلِكَ يَحْمِلُ الْعُدَّةَ • مَا شَيْءٌ مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ سَجَانَةٌ
 و او بین این و حال بر مباد و دوازی را بخت هیچ چیزی از نافرمانیهای ضایع کبر است
 بَاقِي الْأَمْرِ فِي شَيْءٍ • مَا مِنْ شَيْءٍ مِنْ طَاعَةِ اللَّهِ سَجَانَةٌ بَاقِي
 بی آید آدمی که از نافرمانی در آردنی هیچ چیز از نافرمان برداری ضایع کبر است
 إِلَّا فِي كَرَمٍ • مَا قَضَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَى عَبْدٍ قَضَاءً فِي خِيَرَةٍ
 در آنکه بخت علم کند ضایع کبر است او بر میزد حکمی که در حق خود آن بنده بانی
 إِلَّا كَانَتْ الْخَيْرَةُ لَهُ فِيهِ • مَا أَعْطَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْعَبْدَ شَيْئًا
 که از نافرمانی بهبود بانی در آن نهد ضایع کبر است او بر میزد ضایع کبر است
 مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا حَسَنَ خُلُقِهِ وَحَسَنَ تَبَيُّنِهِ • مَا

مَا دَفَعَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَنِ الْعَبْدِ الْمُؤْمِنِ شَيْئًا مِنْ بَلَاءِ الدُّنْيَا
 دفع کند ضایع کبر است او بر میزد ضایع کبر است او بر میزد ضایع کبر است
 وَعَذَابِ الْآخِرَةِ إِلَّا رِضَاهُ بِقَضَائِهِ وَحَسَنَ صَبْرِهِ عَلَى بَلَاءِهِ
 و عذاب لعنت که از نافرمانی بهبود بانی در آن نهد ضایع کبر است او بر میزد ضایع کبر است
 مَا تَوَاضَعِي قَوْمٌ عَلَى عِزِّ ذَاتِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ إِلَّا كَانَتْ أَرْخُوتُهُمْ
 بر اداری بگویند هیچ کس روی دیدی که با عزت خدا کبر است او بر میزد ضایع کبر است
 عَلَيْهِ نَزْلٌ يَوْمَ الْعَرْشِ عَلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ • مَا أَحْسَنَ تَوَاضَعٍ
 بر کبره و بختی در روز و نمودن نمود بر خدا که بایک است او بر میزد ضایع کبر است
 الْأَغْنِيَاءُ لِلْفُقَرَاءِ طَلَبًا مَا عِنْدَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ • وَمَا أَحْسَنَ تَبَيُّنِهِ
 توانگران از برای فقرا طلب کردن که از نافرمانی بهبود بانی در آن نهد ضایع کبر است
 الْفُقَرَاءُ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ اتِّكَالًا عَلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ • مَا تَوَسَّلَ أَحَدٌ
 فقرا در توانگران بر اتکال بر خدا که بایک است او بر میزد ضایع کبر است
 إِلَى بَوْسِلَةٍ إِلَّا جَلَّ عِنْدِي مَنْ سَبَقَتْ مَنِي الْيَدِ لِأَرْثِيهَا عِنْدَهُ
 منی به بوسلی که از نافرمانی بهبود بانی در آن نهد ضایع کبر است
 بِاتِّبَاعِهَا أَخْتَارُ فَإِنْ مَنَعَ إِلَّا وَخَرَّ يَطْعُ شُكْرًا لِأَوَّلِهِ • مَا
 به پیروی از نافرمانی بهبود بانی در آن نهد ضایع کبر است
 يَمْنَعُ أَحَدُكُمْ أَنْ يُلْقِيَ أَخَاهُ بِمَا كَرِهَهُ مِنْ عَيْبِهِ إِلَّا خُفَاةً أَنْ يُلْقَاهُ
 که از نافرمانی بهبود بانی در آن نهد ضایع کبر است
 بِمِثْلِهِ • قَدْ تَصَافَيْتُمْ عَلَى حُبِّ الْعَاجِلِ وَرَفَضِ الْآجِلِ • مَا
 به پیروی از نافرمانی بهبود بانی در آن نهد ضایع کبر است
 أَطَالَ أَحَدُ الْأَمَلِ إِلَّا نَسِيَ الْآجِلَ وَأَسَاءَ الْعَمَلِ • مَا نَزَلَتْ

وَمَا أَرْبَكْتُهُ مِنْ شَيْءٍ فَعِنْدَ مَنْ لَا يُجْزِيهِ الْعُقَابُ مَا لَمْ تُأْخِذْ
وَمَا أَرْبَكْتُهُ مِنْ شَيْءٍ فَعِنْدَ مَنْ لَا يُجْزِيهِ الْعُقَابُ مَا لَمْ تُأْخِذْ
عَلَى إِذِ اعْتَرَى سِرِّي إِذْ كُنْتُ بِهِ أَصْبَقَ مِنْهُ مَا رَفَعَ أَمْرًا كَقَمِيَّتِهِ
عَلَى إِذِ اعْتَرَى سِرِّي إِذْ كُنْتُ بِهِ أَصْبَقَ مِنْهُ مَا رَفَعَ أَمْرًا كَقَمِيَّتِهِ
وَلَا وَضَعَهُ كَشْفَتِيهِ مَا أَخْلَقَ مِنْ غَدَرٍ أَنْ لَا يُؤْنِسَ لَهُ مَا
وَلَا وَضَعَهُ كَشْفَتِيهِ مَا أَخْلَقَ مِنْ غَدَرٍ أَنْ لَا يُؤْنِسَ لَهُ مَا
أَفْجَحَ الْقَطِيعَةَ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَالْجَفَاءَ بَعْدَ الْأَخَاءِ وَالْعَدَاوَةَ
أَفْجَحَ الْقَطِيعَةَ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَالْجَفَاءَ بَعْدَ الْأَخَاءِ وَالْعَدَاوَةَ
بَعْدَ الصَّفَاءِ وَنَزَالَ الْأَلْفَةَ بَعْدَ اسْتِحْكَامِهَا مَا أَنْعَمَ اللَّهُ
بَعْدَ الصَّفَاءِ وَنَزَالَ الْأَلْفَةَ بَعْدَ اسْتِحْكَامِهَا مَا أَنْعَمَ اللَّهُ
عَلَى عَبْدٍ نَعِمَةً فَظَلَمَ فِيهَا إِلَّا كَانَ حَقِيقًا أَنْ يُبَاهَا عَنْهُ مَا
عَلَى عَبْدٍ نَعِمَةً فَظَلَمَ فِيهَا إِلَّا كَانَ حَقِيقًا أَنْ يُبَاهَا عَنْهُ مَا
كَمِثَّ عَلَى عَبْدٍ نَفْسُهُ إِلَّا هَانَتْ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ مَا أَقْرَبَ
كَمِثَّ عَلَى عَبْدٍ نَفْسُهُ إِلَّا هَانَتْ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ مَا أَقْرَبَ
النِّقْمَةَ مِنْ أَهْلِ الْبَغْيِ وَالْعُدْوَانِ مَا أَقْرَبَ
النِّقْمَةَ مِنْ أَهْلِ الْبَغْيِ وَالْعُدْوَانِ مَا أَقْرَبَ
السِّيَادَةَ الْعَدْلُ مِلَاكُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ مِلَاكُ الشَّرِّ سِتْرُهُ
السِّيَادَةَ الْعَدْلُ مِلَاكُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ مِلَاكُ الشَّرِّ سِتْرُهُ
مِلَاكُ الْوَعْدِ أَنْجَازُهُ مِلَاكُ الْخَيْرِ مُبَادَرَتُهُ مِلَاكُ الدِّينِ

الْوَرَعَ مِلَاكُ الشَّرِّ الطَّمَعُ مِلَاكُ التَّقَى فَضُّ الدُّنْيَا مِلَاكُ
الْوَرَعَ مِلَاكُ الشَّرِّ الطَّمَعُ مِلَاكُ التَّقَى فَضُّ الدُّنْيَا مِلَاكُ
الدِّينِ مُخَالَفَةُ الْهَوَى مِلَاكُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ بِهِ مِلَاكُ الْمَعْرِفَةِ
الدِّينِ مُخَالَفَةُ الْهَوَى مِلَاكُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ بِهِ مِلَاكُ الْمَعْرِفَةِ
تَرْكُ الْمُنَى بِهِ مِلَاكُ الْعَمَلِ الْإِخْلَاصُ فِيهِ مِلَاكُ الْإِيمَانِ
تَرْكُ الْمُنَى بِهِ مِلَاكُ الْعَمَلِ الْإِخْلَاصُ فِيهِ مِلَاكُ الْإِيمَانِ
حُسْنُ الْإِقْيَانِ مِلَاكُ الْإِسْلَامِ صِدْقُ اللِّسَانِ مِلَاكُ الْوَرَعِ
حُسْنُ الْإِقْيَانِ مِلَاكُ الْإِسْلَامِ صِدْقُ اللِّسَانِ مِلَاكُ الْوَرَعِ
الْكُفُّ عَنِ الْمَحَارِمِ مِلَاكُ الْأُمُورِ حُسْنُ الْخَوَانِمِ مِلَاكُ الْحَيَاةِ
الْكُفُّ عَنِ الْمَحَارِمِ مِلَاكُ الْأُمُورِ حُسْنُ الْخَوَانِمِ مِلَاكُ الْحَيَاةِ
مَا اسْتَفْرَعَهُ رِضَا اللَّهِ سُبْحَانَهُ مِلَاكُ كُلِّ خَيْرٍ طَاعَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
مَا اسْتَفْرَعَهُ رِضَا اللَّهِ سُبْحَانَهُ مِلَاكُ كُلِّ خَيْرٍ طَاعَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
مَعَ الشُّكْرِ دَوْمُ النِّعْمَةِ مَعَ الْبِرِّ تَبَرُّ الرِّحْمَةِ مَعَ الزُّهْدِ تَبَرُّ
مَعَ الشُّكْرِ دَوْمُ النِّعْمَةِ مَعَ الْبِرِّ تَبَرُّ الرِّحْمَةِ مَعَ الزُّهْدِ تَبَرُّ
الْحِكْمَةُ مَعَ الثَّرْوَةِ تَظْهَرُ الْمَرْقَةُ مَعَ الْأَصْوَافِ تَدْوُمُ الْخَيْرِ
الْحِكْمَةُ مَعَ الثَّرْوَةِ تَظْهَرُ الْمَرْقَةُ مَعَ الْأَصْوَافِ تَدْوُمُ الْخَيْرِ
مَعَ الْإِخْلَاصِ تَرْفَعُ الْأَعْمَالُ مَعَ السَّاعَاتِ تَفْنَى الْأَجَالُ
مَعَ الْإِخْلَاصِ تَرْفَعُ الْأَعْمَالُ مَعَ السَّاعَاتِ تَفْنَى الْأَجَالُ
مَعَ الْوَرَعِ يُثْمَرُ الْعَمَلُ مَعَ الْعَمَلِ يَكُنْ الزَّلْكَ مَعَ الْعَقْلِ يُقَوِّ
مَعَ الْوَرَعِ يُثْمَرُ الْعَمَلُ مَعَ الْعَمَلِ يَكُنْ الزَّلْكَ مَعَ الْعَقْلِ يُقَوِّ
الْحِلْمُ مَعَ الصَّبْرِ يَقْوَى الْحَزْمُ مَعَ الْفِرَاقِ تَكُونُ الصَّبْوَةُ مَعَ

الشَّقَاقُ تَكُونُ الشُّقَّةُ • مَعَ الْإِحْسَانِ تَكُونُ الرَّفْعَةُ • مَعَ الْفَقْرِ
 بهنجاری باشد و پس افتادن • با نیکی کردن از دین و دلبندی • با کم کردن
 تَكُونُ الْحَسْبَةُ • مَعَ الْإِنَابَةِ تَكُونُ الْمَغْفِرَةُ • مَكْرُوهٌ تُحْمَدُ
 می باشد پشیمانی • می باشد انابت • می باشد آمرزش • می باشد ستوده شدن
 عَاقِبَةُ خَيْرٍ مِنْ حَبُوبٍ تَذَمُّ مَغْفِرَتَهُ • مَبْنَى الرَّجُلِ عَقْلُهُ
 اعرافان بهتر است از دوت پشته بگوید که در دلی • بگوید مردم عقل او است
 وَجَمَالُهُ مَرْقَةُ • مُنَارُ عِلْمٍ خَصْمٌ • مُصَاحِبُ الْيَوْمِ مُدْ
 وزبای او مروت است • منار کشته در حق دشمن است • مصاحب یکسره
 يَحْنُ الْقَدَرُ تَسْبِيحُ الْحَدِيدِ • مِرَامَةُ الصَّبْرِ يَمْرُؤُ الْظَفَرِ • مَجْلِسُ
 بختی تقدیر شده پیش میگرداند • مچنی صبر • بار میبرد فرو بردن • مجلس
 الْحِكْمَةُ عَرْسُ الْفَضْلِ • مُدَارَسَةُ الْعِلْمِ لَذَّةُ الْعُلَمَاءِ • مُجَاهِدُ
 حکمت و خردمان ناهلایات • درس گفتن علم لذت علمای است • جنگ
 النَّفْسُ شَيْمَةُ السَّلَاةِ • مُدَاوِمَةُ الذِّكْرِ خُلَاصَةُ الْأَوَّلِيَاءِ • مُبْلَا
 کردن کردار بر شایسته • همیشه گفتن ذکر باکی اولیات • مبلای
 الْخُلُوفُ دَابُّ الصُّلَحَاءِ • مَذْبَعُ الْفَاحِشَةِ كِفَايَةُهَا • مُسْتَمِعُ
 شهبازی کردار صالحان است • شکار کننده کردار است مجرمانه • شنونده
 كَفَالَتُهَا • مَوْتُ وَجِيٍّ خَيْرٌ مِنْ عَيْشٍ شَقِيٍّ • مَرْكَبُ الْهَوَى مَرْكَبُ
 کفالت • مرگ و جی خیرتر است از عیش شقی • مرکب هوا • مرکب
 مَدَدُ • مَنَعَ الْكِرَامِ أَحْسَنُ مِنْ عَطَاءِ الْكِرَامِ • مُعَادَاةُ الْكِرَامِ
 مدد • مانع از کرامت • بهتر است از دادن کرامت • دشمنی صاحب کرامت
 مِنْ مُصَادَقَةِ الْكِرَامِ • مُحَالِسُ الْعِلْمِ غَنِيمَةٌ • مُصَاحِبَةُ الْعَاقِلِ مَوْ
 از دوست داشتن کرامت • محالسه علم غنیمت • مصاحبه با عاقلان

مُجَالَسَةُ الْأَبْرَارِ تَوْجِبُ الشَّرَفِ • مُصَاحِبَةُ الْأَشْرَارِ يُوجِبُ
 مشیت میکان • واجب میگرداند بلند می • مصاحب بدان واجب میگرداند
 التَّلَفُ • مُعَاشِرَةُ ذَوِي الْأَفْضَالِ حَيَاةُ الْقُلُوبِ • مُجَالَسَةُ
 فساد می را • زیاده کاری کردن • با خداوندان و پادشاهان و بزرگان و زنی دلیر است • مجلس
 السَّيِّئَاتُ تُضَيِّقُ الْقُلُوبَ • مُدَاوِمَةُ الْمَعَاصِي تَقْطَعُ الرِّزْقَ • مُقَاتَلَةُ
 درم بست ضیق میگرداند • درم بودن • با کینه کارها • با او ای را • مقارنه
 السَّفَهَاءِ تَفْسِدُ الْخُلُقَ • مُوَاصَلَةُ الْأَفْضَالِ تُوجِبُ السَّمْعَ • مُبَانَةُ
 سفاهان و نادانان • مواصلة با کمالان • مواصلة با کمالان • مباهات
 الذَّنَا يَأْتِيكَ الْعَدُوُّ • مُبَانَةُ الْعَوَامِ مِنْ أَفْضَلِ الْمَرْقَةِ • مُجَانِبَةُ
 از نادانان • مباهات کردن عوام • از نادانان • مجانبه
 الرَّيْبِ مِنْ أَحْسَنِ الْفِتْنَةِ • مَرْقَةُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ عَقْلِهِ • مَزِينُ
 از نادانان • از پنهانی جوهر و نور • مردی مرد • مردی از نادانان • مزین
 الرَّجُلِ عِلْمُهُ وَحِلْمُهُ • مَعْرِقَةُ الْعَاقِلِ دِينُهُ وَحَبَّةُ آدَمَ •
 مرد علم او و حلم او • مردی خردمند • مردی با کرامت و ادب است
 مَا دَخَلَ الرَّجُلَ بِنَاكِيَسٍ فِيهِ مُسْتَهْزِئٌ بِرَبِّهِ • مَرَاتِبَةُ الْمَعْرُوفِ أَحْسَنُ
 شتابنده • در • با کرامت • مواظبت با او • مراتب معروف احسن
 مِنْ ابْتِدَائِهِ • مَنَعَ الْكِرَامِ أَبَدًا إِلَى شَيْمِ الْبَاءَةِ • مَنَعَ خَيْرِكَ
 از پند و اندرز • مانع از کرامت • مانع از پند و اندرز • مانع خیرت
 يَدْعُو إِلَى صِحَّةٍ غَيْرِكَ • مَنَعَ أَذَاكَ يَصْلَحُ لَكَ قُلُوبَ عَدَاكَ
 بخواند ترا • بگوید باری غیر خود • مانع از آزارت • مانع از آزارت
 مُعَادَاةُ الرَّجَالِ مِنْ شَيْمِ الْجَهَالِ • مُدَامَةُ الرِّجَالِ أَفْضَلُ
 معاذاة مردان • مداومت با مردان • مداومت با مردان

مَدَارَةُ الْأَحْيَ مِنْ أَشَدِّ الْعَنَاءِ • مُصَاحِبَةُ الْجَاهِلِ مِنْ أَكْثَرِ
 مَدَارُكَ بَاجِجٍ از سخت ترین رنجها ماری کردن نادان از بزرگترین
 الْبَلَاءِ • مُتَقَى الشَّرِّ كَفَاعِلُ الْخَيْرِ • مُتَقَى الْمَعْصِيَةِ كَفَاعِلُ الْبِرِّ
 بِلَاث بهرگز نه از شر محو کننده اجرت بهرگز نه از مایه های صواب محو کننده بگوشت
 مُخَالَفَةُ الْهَوَى شِفَاءُ الْعَقْلِ • مُجَاهَدَةُ النَّفْسِ عُنْوَانُ النَّبْلِ
 دشمنی کردن با رزق شفاء عقلت جنگ کردن با نفس خود را عنوان نبیست
 مَرَارَةُ الدُّنْيَا حَلَاوَةُ الْآخِرَةِ • مَوَاتُ الدُّنْيَا أَهْوَنُ مِنْ مَوَاتِ
 ننگی دنیا شیرینی آخرت ماری دنیا آسان تر است از ماری آخرت
 الْآخِرَةِ • مَرَارَةُ الْبَاسِ خَيْرٌ مِنَ التَّضَرُّعِ إِلَى النَّاسِ • مَدَاوِ
 گرفتاری ناهیدی بهرگز نه از زاری بگری مردم همیشه
 الْوَحْدَةِ أَسْلَمٌ مِنْ خُلُطَةِ النَّاسِ • مَرَارَةُ الصَّبْرِ تَذْهِيبُهَا
 تنهایی جوشن بیکشاید از آبرزش با مردم نیمی صبر را ببرد
 حَلَاوَةُ الظَّفَرِ • مُصَاحِبُ الدُّنْيَا هَدَفُ النَّوَابِ وَالْخَيْرِ
 شیرینی بهر آهوشی ماری دنیا سیر طایم و گردنهای حالت
 مَرَارَةُ النَّصْحِ أَنْفَعُ مِنْ حَلَاوَةِ الْغَشِّ • مَلَامَةُ الْوَقَارِ تُؤْمِنُ
 ننگی نصح بود منزه تر است از شیرینی بهر آهوشی و استی کراتی این بگوید
 دُمَاةُ الطَّيْرِ • مُعَاجِلَةُ النَّزَالِ تَنْظِيرُ شَجَاعَةِ الْأَبْطَالِ
 از کبک سبکی دو کردن اندک کن شکار می کند دلیری در راه را
 مِقَاسَةُ الْأَقْدَالِ لَا مِلَافَةَ إِلَّا ذُلَالٌ • مُقَارَبَةُ الرِّجَالِ
 سنجشهای یکی و نابود بهرست بریدن مردان ذلیل و خوار نزدیک شدن با مردم
 فِي خِلَائِقِهِمْ • أَمِنْ مِنْ غَوَايِلِهِمْ مُنَاعِشَةُ الْعُلَمَاءِ • نَتِيجَةُ فَوَائِدِهِمْ
 از هم دوری اینان از بزرگترین آریهای اینان و آگاهیدن علما را نتیجه فواید اینان

وَكَسْبُ فَضَائِلِهِمْ • مَوَدَّةُ الْأَيَّامِ بَيْنَ الْأَنْبَاءِ • مَوَدَّةُ
 اینان را کسب کردن و مایه های اینان دوستی بهر دان خودی است بین فرزندان دوستی
 ذَوِي الدِّينِ بَطِيَّةُ الْأَقْطَاعِ دَائِمَةُ الشَّبَابِ وَالْبَقَاءِ • مَسَرَّةُ
 خداوندان دینی در بریداری بهرگز نه همیشه بهانه و پیاید مسرتی
 الْكِرَامِ فِي بَذْلِ الْعَطَاءِ • مَسَرَّةُ الْبِيَامِ فِي سُوءِ الْجَزَاءِ • مُفْتَاحُ
 بزرگانان در بخشیدن عطا و پیاید مسرتی در دادن بدی و کینه
 الْخَيْرِ الْبَرِّ مِنْ الشَّرِّ • مُفْتَاحُ الظَّفَرِ لِنَوْمِ الصَّبْرِ • مُنَاعَةُ
 نیکویی بهر آهوشی از بدی کینه فرزند دنیا از ننگی دنیا
 الْمُلُوكِ تَسْلُبُ النِّعَمَ • مُجَاهَدَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ بِالْمَعَاوِيَةِ يُجَلِّ النِّعَمَ
 پادشاهان بهرگز نه نعمت را مبارزه خداوند سبحان را با معاوی بنی هاشم صرا
 مُجَالَسَةُ الْعَوَامِ تُفْسِدُ الْعَادَةَ • مُنَازَعَةُ السُّفُلِ تَشِينُ السَّادَةَ
 مجلسی عامه بهرگز نه عادت را منازعه کردن پادشاهان و مردم خرد را
 مُجَالَسَةُ الْأَسْوَأِ مُحَاضِرُ الشَّيْطَانِ • مُجَالَسَةُ الْهَوَى تُفْسِدُ الْأَيْمَانَ
 نشست در بزرگترین جای خستندگی شیطان ماری بهرگز نه ایمان را
 مُلُوكُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ الْفُقَرَاءُ الْبَاضُونَ • مُلُوكُ الْجَنَّةِ الْأَبْقَاءُ
 پادشاهان دنیا و آخرت فقیران باطنشان پادشاهان بهرگز نه ایمان را
 وَالْمُخْلِصُونَ • مَثَلُ الدُّنْيَا كَظَلِكِ • إِنْ وَقَفْتَ وَإِنْ طَلَبْتَهُ
 بهرگز نه دنیا مانند دنیا بهرگز نه است ایستادن و اگر بگری دور شود
 بَعْدَ • مُجَاهَدَةُ النَّفْسِ أَفْضَلُ جِهَادٍ • مَلَكَمَةُ الطَّاعَةِ خَيْرٌ
 بعد جنگ کردن با نفس بهرگز نه جهاد ملاکمت صرا بهرگز نه
 عِتَادُ • مَوْتُ الْوَلَدِ قَاصِمَةُ الظُّهْرِ • مَوْتُ الْوَلَدِ صَدْعٌ فِي
 راه اندازی مرگ فرزند را قاصد ظهر مرگ فرزند را در پیشانی

الكبد • مَوْتُ الْإِنْسَانِ قَصُّ الْجَنَاحِ وَالْيَدِ • مَوْتُ الزَّوْجَةِ
 خُزْنُ سَاعَةٍ • مَوْتُ الرَّجُلِ صِدْقُ لِسَانِهِ • مَوْتُ الرَّجُلِ
 فِي أَحْصَائِهِ عَثَرَاتُ إِخْوَانِهِ • مَوَدَّةُ الْإِخْوَانِ كَشْحَةِ النَّارِ يَأْكُلُ
 بَعْضُهَا بَعْضًا • مَوَدَّةُ أَبْنَاءِ الدُّنْيَا تَنْوَلُ لَدُنِّي عَارِضٌ
 يَعْزُضُ • مَوَدَّةُ الْحَقِيقَةِ تَنْوَلُ كَمَا تَنْوَلُ السَّابِقُ وَتَقْشَعُ كَمَا تَقْشَعُ
 الصَّبَابُ • مَغْرَسُ الْكَلَامِ الْقَلْبُ وَمُسَوِّدُهُ الْفَكْرُ وَمَقْوَاهُ
 الْعَقْلُ • وَبِدْيَةُ اللِّسَانِ وَجْهَةُ الْحُرُوفِ وَرُوحُهُ الْمَعْنَى
 وَحَلِيَّتُهُ الْأَعْرَابُ وَنِظَامُهُ الصَّوَابُ • مَقَاسَةُ الْإِخْوَانِ قَدْ
 الرِّيحُ مِدَامَةُ الذِّكْرِ قَوْتُ الْأَمْوَاحِ وَمِفْتَاحُ الصَّلَاحِ • مَوَدَّةُ
 الْجَنَانِ مَغْنَمَةُ الْأَحْوَالِ شِبْكَ الْإِشْقَالِ • مَثَلُ الدُّنْيَا كَمَثَلِ
 الْحَبَّةِ تَيْنِ مَسْهَاوِ السَّمِّ الْقَاتِلِ فِي خَوْفِهَا يَهْوِي إِلَيْهَا الْخَلَائِقُ

وَيُخَفِّدُ هَذَا وَاللَّبَّ الْعَاقِلُ • مُصَاحِبُ الْأَشْرَارِ كَرَاكِبِ
 الْبَحْرَانِ سَلَامٌ مِنَ الْخَرَفِ • لَمْ يَلَمْ مِنَ الْفَرْقِ • مَغْلُوبُ الشَّهْوَةِ
 أَذَلُّ مِنَ مَمْلُوكِ الرِّقِّ • مَغْلُوبُ الْهَوَى دَائِمُ الشَّقَاءِ مُوَبَّدُ
 الرِّقِّ • مَا دُحِكَ عَمَّا لَيْسَ فِيكَ مُسْتَهْزِئُكَ فَإِنْ لَمْ تُسَعِفْهُ
 بِنَعَالِكَ بِالْخِ فِي ذَمِّكَ وَهَجَائِكَ • مُنَاحِكُكَ مُشْفِقٌ عَلَيْكَ
 حَسَنُ إِلَيْكَ نَاطِقُ فِي عَوَاقِبِكَ مُسْتَدِيرُكَ فَوَاسِطُكَ فِي طَاعَتِهِ
 وَشَادَكَ وَفِي خَالَفَتِهِ فَسَادَكَ • مَا خِي بَوْمِكَ فَإِنَّهُ وَإِيتِهِ
 مُتَّهِمٌ وَوَقْتُكَ مُعْتَمِدٌ قَبْلَ دَرْفَةِ الْإِمْكَانِ • وَإِيَّاكَ أَنْ
 يَتَّقِيَ بِالزَّمَانِ • مُوَاقِفُ الشَّيْءِ تَسْخِطُ الرَّحْمَنَ وَيَرْضَى الشَّيْطَانُ
 وَتَشِينُ الْأَشْيَاءَ • مَتَى أَشْيَى غِيظِي أَخِي أَغْضَبْتُ أَحِبِّي أَخِي فَقَالَ
 لِي لَوْ صَبَرْتُ أَمْ حِينَ أَقْدَرْتُ فَقَالَ لِي لَوْ عَفَفْتُ • مَدْمِنُ

الشهوات صرغ الافات • مغارن السيات موقن بالبتك

درنده آرزوها • افاده بلمات • نردیگی جوینده یا کاهها معنی رفته در کاههاست

مکین بنی آدم • مکتوب الاجل مکتون الحبل محفوظ العزل

بجاده است از آدم • الحبل از آنست که بر او برده اند و از آنست که در آنست که بر او نهاده اند

تولیه البقه وثنته العرقه وتقله الشرفه ما لم تاحدا علی

در بخت آوردن بخت میکشاند و در بخت میکشاند و در بخت میکشاند و در بخت میکشاند

اذاعة سیری ذکت به اقصی منه • مجاملة أعداء الله

بش کردن سیری چون بودم • مجاملة از او

فی دلوهم تقية من عذاب الله وحذر من معارک البلاء فی

در دلو ایشان تقیة از عذاب خدا و حذر کردن از جنگها

الدنيا • مجاهدة الأعداء فی دلوهم ومناضلتهم مع قلدتهم

دنیای • جنگ کردن با دشمنان خدا در دلو ایشان و مناظره کردن با دشمنان ایشان

ترك لحر الله وتعرض لباله الدنيا • معرفة المرء بعصبه انفع

ترک امر خدا و تعرض کردن برای وبال دنیا • شناسایی مردم به عصبه خود

المعارف • معرفة العالم دین بدان به يكسب الانسان الظاهر

شناختن • شناختن دنیای و دین بدان به يكسب انسان ظاهر

فی حياته و جمیل الاحدونه بعد وفاته • ما رفع امرکم منه

در زندگانی و جمیل از دوازده ماه بعد از وفات او • بلند کردن امر خود را

ولا وضعه كسبونه • مناع الدنيا حطام مونی فجنبوا امره

و نهاده او را بچیز خود • مناع دنیا فایده اندکی نیست پس دور شوید از آن

فلعنوا أخطا من طمأننتها وبلغها انزکی من شرورها قال

کفران از آنکه آرامش دهد و ببرد از آنکه بدتر از شرورها باشد

عليه السلام في حق من دمه • منهم تخرج الفتنه والهم

بر او سلام خدا در حق کسی که دمه او در میان است • از ایشان خارج است فتنه و اندوه

تاوي الخطية يدون • من شد عنها فيها و شوقون من باخر

تاوی خطیة بدو • من شد عنها فيها و شوقون من باخر

عنها اليها وفي حق من دمه أيضا • ما يجافي عرب هواه كاد

عنها اليها وفي حق من دمه أيضا • ما يجافي عرب هواه كاد

سعي الدنيا • ما خلق من عذر ان لا يوفي مصيبة في

سعی دنیا • ما خلق من عذر ان لا يوفي مصيبة في

غيرك لك اجرها خير من مصيبة بك لغيرك ثوابها و اجرها

غیرت تو برای تو از آن بهتر از مصیبتی که برای تو از آنست که برای تو

مصيبة ينجي اجرها خير من نعمة لا يودي شكرها • ما اقيج

مصیبتی که نجات دهد اجرها بهتر از نعمتی که نهد تشکر آن • چه بجز

القطيعة بعد الصلة والجفاء بعد الاخاء والعداوة بعد

القطيعة بعد الصلة والجفاء بعد الاخاء والعداوة بعد

الصفاء ومن وال الالفه بعد استحكامها • مشاورة الحارم

الصفاء ومن وال الالفه بعد استحكامها • مشاورة الحارم

المشوق طفر • مشاورة الجاهل المشوق خطر • ما انعم الله

المشوق طفر • مشاورة الجاهل المشوق خطر • ما انعم الله

علي عبد نعمة فظلم فيها الا كان حقيقا ان يزيلها عنه • ما

علي عبد نعمة فظلم فيها الا كان حقيقا ان يزيلها عنه • ما

كرمت علي عبد نفسه الا هانت الدنيا في عينيه • ما اوتى

کرامت علی عبد نفس او هانت دنیا در چشمت او • چه داد

ملاحضه

عليه

النِّقْمَةُ مِنَ أَهْلِ الظُّلُمِ وَالْعُدْوَانِ • مَجَالَسُهُ أَبْنَاءُ الدُّنْيَا
 خشم خدا با اهل ظلم و دشمنی
 مَسَاةٌ لِلْإِيمَانِ فَإِنَّهُ مَالِي طَاعَةِ الشَّيْطَانِ • مَعْرِفَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ
 جهای برای ایمان است که خداوند را طاعت کند شیطان را
 أَعْلَى الْمَعَارِفِ • مَعْرِفَةُ النَّفْسِ أَنْفَعُ الْمَعَارِفِ • مِلَالُ الْمَلِيقَةِ
 بهترین شناختهاست شناخت نفس سودمندترین شناختهاست
 صِدْقُ اللِّسَانِ وَبَذْلُ الْأَحْسَانِ • مِلَالُ النِّجَاحِ لَزُومُ الْإِيمَانِ
 راستی زبانت و بخشیدن نیکی آوردن اهل نجات را برای ایمان لازم است
 وَصِدْقُ الْإِقْيَانِ • مُسْتَعْمَلُ الْبَاطِلِ مُعَذِّبٌ مَعْلُومٌ
 و راستی دانستن است بکار در آورنده باطل عذاب کننده و معلوم شده
 مُسْتَعْمَلُ الْحَرِّ شَقِيقٌ مَذْمُومٌ • مُعَاجَلَةُ الْإِنْقِطَاعِ مِنْ شَرِّهِ
 بکار آورنده آتش از بختی نیکو میوه است مشاییدن بدی که از کارهای بد
 الْمَيَّامِ • مُعَاجَلَةُ الذُّنُوبِ بِالْغُفْرَانِ مِنْ إِخْلَاقِ الْكِرَامِ
 ناله ها است مشاییدن از گناه بوسیله آمرزش از خوبیهای بزرگان است
 مَوَدَّةُ الْعَوَامِ تَنْقُطِعُ كَأَنْفِطَاعِ السَّحَابِ وَتَنْقُشُ كَأَنْفِشِ
 دوستی عوام میبرد همچو بریدن ابر و از بین میبرد همچو گیاه
 السَّرَّابِ • مَوَاقِفُ الْأَصْحَابِ تُدِيمُ الْأَصْطِحَابِ وَالرِّفْقُ
 سراب است مرامی بزرگان پاینده میدارد یاری را و نرمی
 فِي الْمَطَالِبِ يَسْتَلُ الْأَسْبَابِ • وَسُئِلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ
 در خواسته های بزرگان میگرداند بخواسته ها را و پرسیده شد از پیغمبر صلوات الله علیه
 مَسَافَةٌ • مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ فَقَالَ سَبْعَةُ يَوْمٍ لِلشَّمْسِ
 مسافت است میان مشرق و مغرب و فرمود که هفت روز برای خورشید است

مَجَالَسُهُ الْحُكَمَاءُ حَيَاةُ الْعُقُولِ وَشِفَاءُ النَّفْسِ مَسَوِّفٌ نَفْسُهُ
 مجلسین حکیمان زندگی عقول است و شفا و درمان نفس است
 بِالْعِبَادَةِ • مِنْ هُجُومِ الْأَجَلِ عَلَى الْعَظِيمِ الْخَطَرِ • مَعَاشِرَةُ النَّاسِ
 بپوشیدن است از هجوم اجل بر بزرگ خطر معاشرت با مردم است
 إِنَّ النِّسَاءَ تَوَاقِصُ الْإِيمَانَ تَوَاقِصُ الْعُقُولِ تَوَاقِصُ الْخَطَرِ قَالُوا
 این زنان را با ایمان و عقول و خطرها را با هم آمیخته اند
 نَفْصُ إِمْلَانِهِنَّ يَقْعُدُ هُنَّ آيَاتُ الْحُجُصِ عَنِ الصَّلَاةِ وَالصِّيَامِ
 نفس ایمان آنها بنشیند در آیه های حجب از نماز و روزه
 وَأَمَّا نَقْصَانُ حُطُوطِهِنَّ فَمَوَائِدُهُنَّ عَلَى بَصْفِ مَوَائِدِ الرِّجَالِ
 و اما نقصان خفایشان است در مایه های ایشان بر بصری مایه های مردان
 وَأَمَّا نَقْصَانُ عَقُولِهِنَّ فَشَهَادَةُ أَمْرَيْنِ كَشَهِادَةِ رَجُلٍ فَاتَّقُوا
 و اما نقصان عقل ایشان است که گواهی دو امر است که گواهی یک مرد است
 شَرُّ النِّسَاءِ • وَكَوْنُ أَمِنْ خَلَاءِ هُنَّ عَلَى حَدَرٍ • مَثَلُ الْمُنَافِقِ
 بدترین زنان است و بودن امن خلاء آنها بر حدی است مثل منافق
 كَأَنَّ حُطْلَةَ الْخَضِرَةِ أَوْ رَأْفَتَهَا الْمُرْمِذَاتُ قَطْرًا • مَثَلُ الْمُؤْمِنِ
 همچو درخت خضر است که برگهای آن همچو قطره های باران است
 كَأَنَّ لُجَّةَ طَيْبٍ قَائِمَةً فِي حُكْمِ الْمَوْتِ طَعْمُهَا وَرَحْمَتُهَا
 همچو درخت طیب است که در حکم مرگ ایستاده است طعمش و رحمتش
 نَعْمُ الدَّلِيلُ الْحَقُّ • نَعْمُ الرِّفْقُ الرِّفْقُ • نَعْمُ الْحَسْبُ حُسْنُ الْخُلُقِ
 باریک است راهنمای راست است نرمی نرمی است نعمت است حسن خلق

نَعْمُ الْبَرَكَةُ سَعَةُ الرِّزْقِ • نَعْمُ الْهَدْيَةُ الْمَوْعِظَةُ • نَعْمُ الْعِبَادَةُ
 نَعْمُ الْخَشْيَةُ • نَعْمُ الشِّمَّةُ السَّكِينَةُ • نَعْمُ الْحِطَاءُ الْقَنَاعَةُ • نَعْمُ
 الْمَظَاهِرَةُ الْمَشَامَرَةُ • نَعْمُ الْعِبَادَةُ الْعَزَلَةُ • نَعْمُ الْمَرْءُ
 الْمَعْرُوفُ • نَعْمُ الذَّخْرُ الْمَعْرُوفُ • نَعْمُ الْقَرْنُ الدِّينُ • نَعْمُ
 الظَّارُ دَلِيلُكَ الْبَقِيَّةُ • نَعْمُ قَرْنُ الْعَقْلِ الْأَدَبُ • نَعْمُ
 التَّسْبِيحُ حُسْنُ الْأَدَبِ • نَعْمُ قَرْنُ الْحِلْمِ الصَّمْتُ • نَعْمُ الدَّلِيلُ
 حُسْنُ التَّمَتُّ • نَعْمُ قَرْنُ الْعِلْمِ الْحِلْمُ • نَعْمُ قَرْنُ الْإِيمَانِ الْعِلْمُ
 نَعْمُ قَرْنُ السَّخَاءِ الْحَيَاءُ • نَعْمُ قَرْنُ الْإِيمَانِ الرِّضَا • نَعْمُ السَّجِيَّةُ
 السَّخَاءُ • نَعْمُ الْخَلِيقَةُ الْوَفَاءُ • نَعْمُ الذَّادُ حُسْنُ الْعَمَلِ • نَعْمُ
 الدَّوَاءُ الْأَجَلُ • نَعْمُ عَوْنُ الْعَمَلِ قَصْرُ الْأَمَلِ • نَعْمُ الشَّفِيعُ الْأَعْدَلُ
 نَعْمُ الشِّمَّةُ الْوَفَاءُ • نَعْمُ الظَّارُ دَلِيلُكَ الرِّضَا بِالْقَضَاءِ • نَعْمُ

عَوْنُ الشَّيْطَانِ اتِّبَاعُ الْهَوَى • نَعْمُ اعْتِدَادُ الْعَمَلِ لِلْعِبَادِ • نَعْمُ
 نَبَادُ الْمَعَادِ الْأَحْسَانُ إِلَى الْعِبَادِ • نَعْمُ الْحَاجِرُ عَنِ الْمَعَاصِي
 الْخَوْفُ • نَعْمُ مَطِيئَةُ الْأَمْنِ الْخَوْفُ • نَعْمُ الْعَمْرُوعُ غَضُّ الطَّرْفِ
 نَعْمُ الصَّهْرُ الْقَبِي • نَعْمُ الظُّهْرُ الصَّبْرُ • نَعْمُ الْأَدَامُ الْجُوعُ
 نَعْمُ عَوْنُ الْأَمَلِ الطَّمَعُ • نَعْمُ عَوْنُ الْعِبَادَةِ الشَّهْرُ • نَعْمُ الظَّارُ
 دَلِيلُكَ الْبَقِيَّةُ • نَعْمُ قَرْنُ الْعِلْمِ الْحِلْمُ • نَعْمُ قَرْنُ الْإِيمَانِ الْعِلْمُ
 نَعْمُ قَرْنُ السَّخَاءِ الْحَيَاءُ • نَعْمُ قَرْنُ الْإِيمَانِ الرِّضَا • نَعْمُ السَّجِيَّةُ
 السَّخَاءُ • نَعْمُ الْخَلِيقَةُ الْوَفَاءُ • نَعْمُ الذَّادُ حُسْنُ الْعَمَلِ • نَعْمُ
 الدَّوَاءُ الْأَجَلُ • نَعْمُ عَوْنُ الْعَمَلِ قَصْرُ الْأَمَلِ • نَعْمُ الشَّفِيعُ الْأَعْدَلُ
 نَعْمُ الشِّمَّةُ الْوَفَاءُ • نَعْمُ الظَّارُ دَلِيلُكَ الرِّضَا بِالْقَضَاءِ • نَعْمُ

الْأَمَانَةُ الْوَفَاءُ • نَعَمْ الشَّيْءَ حُسْنَ الْخُلُقِ • نَعَمْ الْخَلْقَ سَعَاءَ
 انبخت وفا • نیکو کردار است خوش خلق • نیکو خلق است بدکار کردن
 الرِّفْقُ • نَعَمْ الْوَسِيلَةَ الْإِسْتِغْفَارِ • نَعَمْ شَفَاعَةَ الْمَذْنِبِ الْأَقْرَبِ
 نرمی • نیکو بخودیت طلب آمرزش کردن • نیکو شفاعت خواه کار است بدکار کردن
 نِعْمَ سِلَاحُ الدَّعَاءِ • نَعَمْ الْمَوْتُ الصَّبْرُ عَلَى الْبَلَاءِ • نَعَمْ الْوَسِيلَةُ الْطَّاهِرُ
 نیکو سلاح دعا • نیکو باریت صبر بر بلا • نیکو بوسیت طاعت
 نَعَمْ الْخَلْقَ الْقَنَاعَةَ • نَعَمْ الْعَوْنُ عَلَى إِشْرَا النَّفْسِ وَكَسْرِ عَادَتِهَا النَّجْعُ
 نیکو خلق است قناعت • نیکو یاریت بر دفع شر نفس و شکستن عادت نفس است نجس
 نَعَمْ الطَّاعَةَ الْأَقْيَادَ وَالْخُضُوعَ • نَعَمْ الْعِبَادَةَ السُّجُودَ وَالزُّكُوعَ
 نیکو طاعت بردار است کونان و انداختن • نیکو پرستش است سجده کردن و رکوع کردن
 نَعَمْ عَوْنُ الدَّعَاءِ الْخُشُوعَ • نَعَمْ الْإِيمَانَ جَمِيلَ الْخُلُقِ • نَعَمْ السَّيِّئَاتِ
 نیکو یاور دعا است خشوع • نیکو ایمان است خلق زیبا • نیکو بدی است
 الرِّفْقُ • نَعَمْ الْحَدِيثَ الْكِتَابِ • نَعَمْ الطَّهْرَةَ الْكِتَابِ
 نرمی • نیکو سخن گویند کتاب • نیکو پاکیزه است کتاب
 مَا دُرُّهُ إِلَّا بِالْمَعْرِفَةِ وَالْعَمَلِ
 معنی از او آرد به معرفت و عمل
 نَالِ الْغَنَاءَ مِنْ رَحْمَةِ الْقَضَاءِ • نَالِ الْمُنَى مِنْ عَمَلِ الدَّارِ الْبَقَاءِ
 نال غنای از رحمت قضاء • نال منی از عمل دایر بقا
 نَبِذِ الْمَآثِرَ بِذِلِّ الْمَكَارِمِ • نَبِذِ الْجَنَّةَ بِالْثَنِّ عَنِ الْمَآثِرِ
 بربودن مآثر با ذل مکارم • بربودن جنة با ثناء عن مآثر
 نَالِ الْجَنَّةَ مِنْ تَقَى الْحَارِمِ • نَفْسُ الْمَرْءِ خُطَاهُ إِلَى آجَلِهِ
 نال الجنة من تقی الحارم • نفس المرء خطاه الى اجله

الْجَهْلُ الْكَرْبُضَةُ عَلَى مَرْبَلَةٍ • نَفْسُكَ أَقْرَبُ أَعْدَائِكَ إِلَيْكَ • نَعَمْ
 نادان چغلیت که بر رویه مریضه • نفس تو نزدیکترین دشمنی است بسوی تو • نعمتی
 عَلَى يَقِينٍ خَيْرٌ مِنْ صَلَوةٍ فِي شَكٍّ • نَعْمَةُ لَا تَشْكُرُ كَيْتَبُهُ لَا تُغْفَرُ
 بر دانی یقین بهتر است از نمازی که در شک • نعمتی که تشکر نکند کتبی که آمرزش
 نَزُولُ الْقَدْرِ لَيْسَ بِالْحَذَرِ • نَزُولُ الْقَدْرِ نَعْمَى الْبَصَرِ • نَزْدُ
 فرود آمدن قدر نیست بترس • فرود آمدن قدر کور میگرداند دیدن • نذر
 عَنْ كُلِّ دَيْتَةٍ وَإِنْ سَأَلْتَهُ إِلَى الرِّغَابِ • نِكْمَةُ الْجَوَابِ مِنْ
 کردان هر کسی خود را از دین بپای و اگر چه بر اندازد بسوی آرزوی • نیکم جوابی است از
 نِكْمَةُ الْخُطَابِ • نَظَرُ النَّفْسِ لِلنَّفْسِ الْغَنَاءُ بِصَلَاةِ النَّفْسِ
 نیکمیت گفتار سخنبرد • نظری نفس از برای نفس مرغانی است بصلاتی نفس
 نَالِ الْفَقْرَ الْأَكْبَرَ مِنْ طِفْرِ مَعْرِفَةِ النَّفْسِ • نَضْحَكَ بَيْنَ
 رسید بغیر و بزرگ فقر است از طغری معرفت نفس • بند گفتی تو در میان
 الْمَلَأَ تَفْرِجُ • نَكَاةُ الدِّينِ الطَّمَعُ وَصَلَاةُ الْوَرَعِ نَضْفُ
 کرده سوزش است • نیکایی دین از طمعت و نیکوکاری است از ورع • نضف
 الْعَاقِلُ أَحْمَلُ وَنُصْفُهُ تَعَاوُلُ • نَحْنُ قَنَا عَمُودَ الْحَيِّ وَهَمْنَا
 عاقل عاقل بردبار است و نیم دیگر تعاضل • ما بر یاد داریم ستون حیات و همت ما
 جُوشَ الْبَاطِلِ • نَزْهُوا أَنْفُسَكُمْ عَنْ طَلَبِ دَرَسِ الْمَذَاتِ وَ
 لشکری باطل را • بایزید کردار از طلب دینهای غلط از بدیهای لذتها
 تَبَعَاتِ الشَّهَوَاتِ • نَزْهُوا أَدْبَانَكُمْ عَنِ الشَّهَوَاتِ وَصُونُوا
 تبعات الشهوات • بایزید کردار از شهوات و بایزید کردار از شهوات
 أَنْفُسَكُمْ عَنْ مَوَاقِعِ الدِّيبِ الْمَوَاقِفَاتِ • نَظَرُ الْبَصَرِ لَا يُجِدِي إِذَا
 انفسه را از موقیع دیب موقوفات • نظری بصری اگر چه

وَالرِّضَا بِالْقَضَاءِ فِي ذِكْرِ الْقُرْآنِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} فَمَنْ كَانَ اسْتِغْنَاءً بِهِ وَشَاهِدًا ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
لِمَنْ خَاصَّ بِهِ وَقُلْعٍ لِمَنْ جَاحَ بِهِ وَعِلْمٍ لِمَنْ وَعَاوٍ حَكْمٍ لِمَنْ قَضَا ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
فِي ذِكْرِ جَهَنَّمَ نَارٌ شَدِيدٌ كُلُّهَا عَاكِ لِكُلِّهَا سَاطِعٌ هَلْبُهَا ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
مَتَاجِحٌ سَجِيرٌ هَامِئٌ غَظَرٌ فِيهَا بَعِيدٌ خَوْذُهَا ذَاكٌ وَقُدُّهَا ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
مُتَخَوِّفٌ وَعَيْدُهَا ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَجَامٌ صَدَقَ إِيمَانُهُ وَهَدَى حَسَنٌ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
إِسْلَامُهُ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نِظَامُ الْمَرْقُودَةِ فِي مُجَاهَدَةِ أَحَبِّكَ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
سَجَانُهُ وَصَدْرُهُ عَنْ مَعَاصِيهِ وَأَنْ تَكُنْ عَلَى ذَلِكَ مَلَامَةً ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
نِظَامُ الْكَرَمِ مَوَالِيهِ الْإِحْسَانِ وَمَوَاسِيهِ الْإِخْوَانِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نِظَامُ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
الْفُقَرَاءِ إِحْتِمَالِ عَثَرَاتِ الْإِخْوَانِ وَحَسَنُ تَعْمُدِ الْجَبَرِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَكْدُ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
الْعِلْمِ الْكَذِبِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَكْدُ الْجِدِّ اللَّعِبِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَحْنُ دُعَاةُ الْحَقِّ وَآئِمَّةُ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
الْخَلْقِ وَالنِّسَةِ الصِّدْقِ مَنْ أَطَاعَنَا مَلَكَ وَمَنْ عَصَانَا هَلَكَ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}

نَحْنُ بَابُ حِطَّةٍ وَهُوَ بَابُ السَّلَامِ مَنْ دَخَلَهُ سَلِمَ وَنَجَا وَمَنْ خَلَفَ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
عَنْهُ هَلَكَ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَحْنُ التَّمَرُّقَةُ وَالْوَسْطِيُّ لَهَا بَحْنُ الثَّالِي وَالْأَمَّا ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
يَبْجَعُ الْخَالِي ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَحْنُ أَمْنَاءُ اللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ وَمَقِيمُوا الْحَقِّ فِي بِلَادِهِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
بُنَا نَحْنُ الْمَوَالِي وَبُنَا يَهْلِكُ الْمَعَادِي ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَحْنُ شَجَرَةُ النَّبُوَّةِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
وَحِطُّ الرِّسَالَةِ وَخَلْفُ الْمَلَائِكَةِ وَيُنَابِغُ الْحُكْمَ وَمَعَادُونَ الْعِلْمِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
نَا صِرَاوٌ مَحْبِبَانِ يَنْتَظِرُ الرَّحْمَةَ وَعَدُوٌّ نَا وَمُغَضُّنَا يَنْتَظِرُ السَّيْئَةَ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
نَحْنُ الشُّعَارُ وَالْأَحْبَابُ وَالسَّدَنَةُ وَالْأَبْوَابُ وَلَا تَوْنِي الْبُيُوتُ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
الْأَمْنِ أَبْوَابُهَا وَمَنْ أَنَا هَامِنْ غَيْرِ أَبْوَابِهَا كَانَ سَائِرًا قَالَا تَعْدُو ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
الْحَقُّوبَةُ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَسَاكَ اللَّهُ سَجَانُهُ مَنَازِلُ الشُّهَدَاءِ وَمَعَايِشُهُ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
السُّعْدَاءِ وَمَرَافِقَةُ الْأَنْبِيَاءِ وَالْأَبْرَارِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَفُوسُ الْإِخْوَانِ وَالْأَكْبَادِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}
نَافِرَةٌ مِنْ نَفُوسِ الْأَشْيَاءِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ} نَفُوسُ الْأَنْبِيَاءِ أَفْعَالُ الْفُجَّارِ ^{وَمَنْ يَتَذَكَّرُ فِي قُرْآنِهِ لَذِكْرِهِ}

تأويل حكيم الامير المؤمنين عليه السلام في احوال الناس

هُدَى اللَّهُ أَحْسَنُ الْهُدَى • هُدًى مَنْ أَشْعَرَ قَلْبَهُ التَّقْوَى
راه نودان خدا بهترين راه است راه است که دل او پر نور است
هُدًى مَنْ يَجْلِبُ جُلُوبَ الدِّينِ • هُدًى مَنْ أَدْرَجَ لِبَاسَ
راه است که در پوشند بر پوشش دين را راه است که در پوشد لباس
الصَّبْرِ وَالْيَقِينِ • هُدًى مَنْ حَسَنَ إِسْلَامَهُ • هُدًى مَنْ أَخْلَصَ
صبر و يقين را راه است که حسن کند اسلام او راه است که اکمل کند کمال او
إِيمَانَهُ • هُدًى مَنْ سَلَّمَ مَقَادَتَهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَوَلَّى
ايمان او راه است که بگذردت زمام خود را بوي خدا و رسول او و بپذيرد امر او
أَمْرَهُ • هُدًى مَنْ أَطَاعَ سِرِّيَّهِ وَخَافَ ذَنْبَهُ وَتَمَلَّكَ
کار او راه است که فرمان برد بد و کار خود را و پند از گناه خود و گرفت حضرت مولا
عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ الْمَلَائِكَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ هُمْ أَسْرَأُ إِيْمَانٍ
برويا و سلام خدا و درياد ملائكه نهي و مملکت بخت با سلام گشتن بزرگان ايمانند
لَمْ يَفْكُكْهُمْ مِنْهُ زَنْجٌ وَلَا عُدُوكَ • هَلَكَ فِي رَجُلَانِ مُحِبٌّ غَالٍ
جدا نكشوند از ايمان كردن و بفرستني دوست نيابند در من يكي دوست ازنده بماند
وَيَغِيضُ قَالٍ • هَلَكَ مَنْ لَمْ يَعْرِفْ قَدْرَهُ • هَلَكَ مَنْ لَمْ يَحْجِزْهُ
كننده او را و بفرستني بانه شكافد بانه بفرستني بانه بفرستني بانه بفرستني
أَمْرُهُ فِي ذِكْرِ الشَّيْطَانِ وَحِمَّةُ الْيَمَانِ أَوْلَيْكَ
امر او در ذكر شيطان اين كه بفرستني بانه بفرستني بانه بفرستني بانه بفرستني
حُبُّ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حُبَّ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَائِرُونَ • وَرَوَى أَنَّهُ
كرهت شيطان آلا ان كه بفرستني بانه بفرستني بانه بفرستني بانه بفرستني

تأويل حكيم الامير المؤمنين عليه السلام في احوال الناس

تَنَافَسُونَ • وَرَوَى مِنْ طَرَفٍ أُخْرَى أَنَّهُ مَنْ يَمُزُّ بِلَهِّ فَقَالَ
تنافسون روايت دي از طرف ديگري كه گفت كه من بيمز بيله فقال
هَذَا مَا يَخْلِكُهُ الْبَاخِلُونَ • هَلَكَ مَنْ أَدْعَى خَابَ مِنْ أَفْرِي
انكه بخندد بانه بانه بانه بانه بانه بانه بانه بانه بانه بانه بانه بانه
هَلَكَ مَنْ أَضَلَّ الْهَوَى وَاسْتَعَادَهُ الشَّيْطَانُ إِلَى سَبِيلِ الْحَى
هلاکست که گم کرد راه خود را و برگشت به راه شيطان به سبيل الحى
هَلَكَ مَنْ رَخِيَ عَنْ نَفْسِهِ وَوَقَّى بِمَا سُئِلَ لَهُ هَيْهَاتَ مِنْ سَبِيلِ
هلاکست که رخصت کرد از نفس خود و بفرستني بانه بفرستني بانه بفرستني بانه بفرستني
السَّعَادَةِ السَّكُونُ إِلَى الْهَوْنِ وَالْبَطَالَةُ فِي ذِكْرِ بَنِي امِيَّةَ
سعادته سکون به هوان و بطالته در ذكر بني اميه
هِيَ مَجَاحَةٌ مِنْ كَذِبِ الْعَيْنِ تَطْعُمُهَا بَرَهَةٌ وَيَلْفُظُهَا جُمْلَةٌ
هي مجاحه من كذب العين تطعمها برهه ويلفظها جملة
هَلَكَ مَنْ بَاعَ الْيَقِينَ بِالْشَكِّ وَالْحَى بِالْبَاطِلِ وَالْإِجْلَ بِالْأَجَلِ
هلاکست که باع يقين به شك و الحى به باطل و الاجل به اجل
هَلْ يَنْظُرُ أَهْلُ مَدَّةِ الْبَقَاءِ إِلَّا أَوْنَةَ الْقَبَاءِ مَعَ قُوبِ الزَّوَالِ وَأَوْنِ
هل ينظر اهل مدته البقاء الا اونة القباء مع قوب الزوال و اوني
الْإِنْقِصَالِ • هَلَكَ خِرَانُ الْأَمْوَالِ وَهُمْ أَجْبَاءُ وَالْعُلَمَاءُ بِأَقْوَانِ
الانقصال هلاکست که خيران الاموال و هم اجباء و العلماء باقوان
مَا بَقِيَ الْبَيْتُ وَالنَّهَارُ أَغْيَانُهُمْ مَفْقُودَةٌ وَأَمْثَالُهُمْ فِي الْقُلُوبِ
ما بقي البيت والنهار اغنيانهم مفقودة و امثالهم في القلوب

مَوْجُودُهُ • هَلَكَ مِنْ اسْتِيَانٍ إِلَى الدُّنْيَا وَمَهْرٌ هَادِيَةٌ
مستند • تبا شد این که این شد بسوی دنیا و مهر دنیا کردن چندان
فَهُوَ حَيْثُ مَالٌ مَالٌ إِلَيْهَا قَدْ أَخَذَهَا هُمُ وَمَعْبُودُهُ •
پس او هر جا که مال و آرزو کرد میل کند بسوی دنیا چنانچه که دنیا را گوشت و شیر خورد و ضرایب خود
هَلْ نَتَيْظَرُ أَهْلَ غَضَاظَةِ الشَّيَابِ الْأَخَوَانِ الْهَرَمِ • هَلْ نَتَيْظَرُ
چشم نماندند ضراوت آن نازک جوانی که نماندست بسوی پیری را چشم نماندند
أَهْلَ غَضَاظَةِ الصَّخَةِ الْأَنْوَارِ السَّعْمِ • هَلْ نَدْفَعُ عَنْكُمْ الْأَفَاكَةَ
چشم نماندند صخره آن نماندست بسوی پیری را چشم نماندند
أَوْ تَفْعَلُكُمْ التَّوَابِجُ • هَيْهَاتَ مَا تَنَاكَرْتُمْ إِلَّا مَا قَبْلَكُمْ مِنْ
و تبا شد این که این شد بسوی دنیا و مهر دنیا کردن چندان
الْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ • هَلْ مِنْ خَالِصٍ أَوْ مُنَاصٍ أَوْ مَلَاذِافٍ
از گناهان و گناهان • هَلْ استرایی با این گناهان یا
مُعَاذٍ أَوْ فِرَارٍ أَوْ مَحَارِجٍ • هَوْنٌ عَلَيْكَ فَإِنَّ الْأَمْرَ قَرِيبٌ وَ
ارام کن ای پادشاه بسوی غرض • این که بر تو خوار گشتن چنانچه که امر نزدیک است و
الْأَصْحَابِ قَلِيلٌ وَالْمَقَامُ بَسِيرٌ • هَدَرَ فَيْتُ الْبَاطِلِ بَعْدَ
پادشاهان قلیل و مقام بسیار • هدر رفت بسوی باطل بعد
كُتُوبٍ وَصَالِ الدُّهْرِ حِيَالِ السُّبْحِ الْعَفْوِ • هَيْهَاتَ لَوْ لَا
کتاب وصال الدهر حیلای سبوح العفو • هیهات که اگر
التَّقَى لَكُنْتَ أَذَى الْعَرَبِ • هَيْهَاتَ أَنْ يَفُوتَ الْمَوْتُ
پادشاهان که اگر تقی بودی از عرب • هیهات که مرگ از تو دور شود
مَنْ طَلَبَ أَنْ يَنْجُو مِنْهُ مِنْ هَرَبٍ • هَيْهَاتَ لَا يَخْدَعُ اللَّهُ عَنْ
از طلب که از نجات او فرار کند • هیهات که خدا را از تو فریب دهد

جَنَّتِهِ وَلَا يَنَالُ مَا عِنْدَهُ إِلَّا بِمَضَارِيرِهِ • هَيْهَاتَ أَنْ يَنْجُو الظُّلْمُ
کلانست فتنه را و نماند آنچه در نزد او را مگر با مضاریر • هیهات که از ظلم نجات یابد
مِنْ أَلِيمِ عَذَابِ اللَّهِ وَعَظِيمِ سَطْوَاتِهِ • هُوَ اللَّهُ الَّذِي تَشْهَدُ لَهُ
از درنازی عذاب خدا و عظمی استوارت او • هُوَ اللَّهُ الَّذِي تَشْهَدُ لَهُ
أَعْلَامُ الْوُجُودِ عَلَى قَلْبِ ذِي الْجُودِ • فِي وَصْفِ الدُّنْيَا هِيَ
نشانی بر دل خداوند بخشنده • هُوَ الَّذِي لَا يَتَّبِعُ بِلَا أَهْوَاءٍ وَلَا تَلَبَّسُ
او است آنکه نمیگرداند از راهی که بخواهد و پوشیده شود
بِهِ الشَّبَهُ وَالْأَمْثَالَ • هَلَكَ الْفَرَحُونَ بِالذُّنُوبِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
یادآور که کارهای پوشیده و اندر نهان • هَلَكُوا كَمَا هَلَكُوا فِي الدُّنْيَا وَرُزْ قِيَمَتِ
وَجَاءَ الْخُرُوبُونَ بِهَا • هَلْ تَنْتَظِرُ إِلَّا فَقِيرًا يَكِيدُ فَقِيرًا أَوْ غَنِيًّا يَدُلُّ
در پستی یافتن بخواران برین • چشم و پستی انتظار می کشد از آن فقیری که غنی را کید کند یا غنی را که فقیری را دل دهد
نِعْمَ اللَّهُ كَفَرًا أَوْ خِيَلًا أَخَذَ الْخُلُوفَ حَقَّ اللَّهِ وَفَرَّ أَوْ مُمْتَرِدًا إِنْ كَانَ
نعمند خدا را بنیای کفر یا خیالی که گرفتار حق خدا شد یا سرکش اگر باشد
بِأَذْنِهِ عَنْ سَمَاعِ الْحِكْمَةِ وَفَرَّ فِي دَكْرِ الْقُرْآنِ • هُوَ الْفَضْلُ لَيْسَ
از نشاندن از • او است برتری که در ذکر قرآن • هُوَ الْفَضْلُ لَيْسَ
بِالْهَرَبِ • هُوَ الْمُنَاطِقُ بَسْتَةُ الْعَدَاكَ الْأَمْرِ بِالْفَضْلِ هُوَ جَلُّ اللَّهِ
بست پاری • او است گویا برادر است و فرمانده با فروزی • او است بزرگوار
الْمَلَكُ وَالذِّكْرُ الْحَكِيمُ • هُوَ جَلُّ اللَّهِ الْأَمِينُ وَجَلُّ الْمَلَكُ
ملک و ذکر حکیم • او است بزرگوار الله الامین و بزرگوار ملک

الْحَقُّ فِي نَصَائِهِ وَأَنْتَ آجِبُ الْبَاطِلُ عَنْ مَقَامِهِ وَأَنْتَ قَطْعُ لِسَانِهِ عَنْ
مُنْبِتِهِ عَقْلُ الَّذِينَ عَقِلُوا وَغَايَةُ مَرَايَةِ لَا عَقْلَ سَمَاعٍ وَرَوَايَةٍ
هُم مَوْضِعُ سِرِّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَحَمَاءُ أَمْرِهِ وَعَيْنُهُ عَلَيْهِ
وَعَوِيلُ حُكْمِهِ وَكُفُوفُ كَيْبِهِ وَجِبَالُ دِينِهِ هُمْ كَرَامُ الْأَيَّامِ
وَكُنُوزُ الرَّحْمَنِ قَالُوا صَدَقُوا وَإِنْ صَمْنَا لَمْ نَسْفِقُوا هُمْ كُنُوزُ الْإِيمَانِ
وَمُعَادِنُ الْأَحْصَانِ أَنْ حَكَمُوا عَدَلُوا وَإِنْ حَاجُوا أَحْصَمُوا هُمْ
أَسَاسُ الدِّينِ وَعِمَادُ الْيَقِينِ إِلَهُهُمْ يَفْخُ الْغَالِي بِهِمْ يَلْحَقُ التَّالِي
هُم مَصَابِيحُ الظُّلَمِ وَنَيَابِيعُ الْحُكْمِ وَمُعَادِنُ الْعِلْمِ وَمَوَاطِنُ الْحِلْمِ
هُم عَيْشُ الْعَالَمِ وَمَوْتُ الْجَهْلِ يُخْبِرُكُمْ حِلْمُهُمْ عَنْ عِلْمِهِمْ وَصَمْتُهُمْ عَنْ
مَنْظُمِهِمْ لَا يَخَالِفُونَ الْحَقَّ وَلَا يَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَمَنْ يَنْتَبِهِمْ صَامِتٌ
فِي حَرْفٍ أَوْ مَوْضِعٍ أَوْ لُغَةٍ أَوْ مَقَامٍ أَوْ مَوْضِعٍ أَوْ مَقَامٍ أَوْ مَوْضِعٍ أَوْ مَقَامٍ

وَعَدَا الْكَرِيمُ نَقِيذٌ وَتَعْجِيلٌ • وَغَدَا لَيْلٌ تَسْوِيفٌ وَتَعْلِيلٌ • وَلَكِنْ
السَّوْبُ هَدْمُ الشَّرَفِ وَكَيْشُ السُّلُوفِ • وَلَكِنْ السَّوْبُ يَغْنَمُ السُّلُوفَ •
يُفْسِدُ الْخَلْقَ فَرَحُ الرَّجُلِ عَلَى قُدْرَةِ دِينِهِ • وَقَالُوا الرَّجُلُ بَرِيئُهُ وَ
خُرْقُهُ بِشِينُهُ • وَقَرُّ الْبَكَارِكِ يُوقِرُكُمْ صَغَارِكُمْ • وَقَوَا أَعْرَاضَكُمْ
يَبْذُلُ أَمْوَالَكُمْ • وَفُغْرُ الْأَمْوَالِ يَنْتَقِضُ الْأَعْرَاضُ لَوْمْ • وَلَكِنْ
عَقُوفٌ مَحْتَدٌ وَشَوْمٌ • وَقَالُوا الْحِلْمُ زِينَةُ الْحِلْمِ • وَقَالُوا الذَّمُّ زِينَةُ
الْكَرَمِ • وَقَالُوا الرَّجُلُ تَشِينُهُ • وَقَالُوا الرَّجُلُ نُورُهُ وَزِينَةُ • فَرَحُ
يُنْجِي خَيْرٌ مِنْ طَمَعٍ يُدِي • وَلَوْ أَنَّ النَّفْسَ بِالذَّلَاتِ يُغْوِي وَيُرْدِي
فَرَحٌ يُغْنِي خَيْرٌ مِنْ طَمَعٍ يُدِي • وَقَالُوا فِيهَا لَا يَغْنِيكَ جَهْلٌ
مُضِلٌ • فَرَحُ الْمَرْءِ زِينَتُهُ عَنْ كُلِّ دِينِهِ • وَفُغْرُ الدِّينِ وَالْعِزُّ
يَابِثُ الْمَالِ مَوْهَبَةٌ سَيِّئَةٌ • وَصَوْلُ مَعْدَمٍ خَيْرٌ مِنْ جَارٍ

مَكْرًا • وَجَّهَ مُسْتَبْشِرٌ خَيْرٌ مِنْ قُطُوبٍ مُوْشٍ • وَصُولُ النَّاسِ
بسیار مال دوی کش ده بهر از بهر دهم کشنده بهر دوی از مردم
مَنْ وَصَلَ مِنْ قِطْعَةٍ رَاحِيَةِ النَّاسِ مِنْ تَوَاضِعٍ مَعَ رُفْعَةٍ وَذَلِكَ
بسیار است که چون جوید با کسی که او را بهر داری بخوانی مردم آن که دینی که با او بخوانی و بی نیازی
مَعَ مَنَعَةٍ • وَيَلْكَنْ تَمَادِي فِي غَيْبِهِ وَلَمْ يَفْعَلْ إِلَى الرَّشْدِ • وَيَلْ
بسیار بهر کسی که در غایت او که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
لَمْ يَنْعَلَبْ عَلَيْهِ الْغَفْلَةُ فَتَنَسَّى الرَّجُلُ وَلَمْ يَسْتَعِدْ • وَيَلْكَنْ تَمَادِي
بسیار بهر کسی که در غایت او که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
فِي جَهْلِهِ • وَطَوْنِي لَمْ يَنْعَلَبْ وَاهْتَدَى • وَيَلْكَنْ سَأَتْ سَبِيلَهُ
در نادانی خود و خوش تر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
وَجَارَتْ مَلَكَتُهُ وَتَجَرَّ وَاعْتَدَى • وَجَّهَ النَّاسِ مَا أَخْصَرَ قَصْرَ
دستم که بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
عَمَلِهِ وَقَلَّ أَجْرُهُ • وَجَّهَ الْمُسْرِفُ مَا أَبْعَدَهُ عَنْ صَلَاحِ نَفْسِهِ وَاسْتَدْرَكَ
کردار او و کم تر او و بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
أَمْرَهُ • وَجَّهَ ابْنُ آدَمَ مَا أَغْفَلَهُ وَعَنْ رُشْدِهِ مَا أَذْهَلَهُ • وَ
کار دینی خود و بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
جَّهَ الْعَاصِي مَا أَجْهَلَهُ وَعَنْ حَظِّهِ مَا أَغْدَلَهُ • وَجَّهَ الْحَدِيدَ
بسیار از بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
مَا أَغْدَلَهُ بَدَأَ بِصَاحِبِهِ فَقَتَلَهُ • وَجَّهَ ابْنُ آدَمَ أَسْبَرَ الْجَمْعَ
که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
صَبَّحَ الشَّيْخُ عَرَضُ الْأَوَانِ خَلِيفَةُ الْأَمْوَاتِ • وَقَفَّ الْأَنْفُسُكُمْ
آقایان شیخی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند

عَنِ الْفَكَاهَاتِ وَمَضَاجِكِ الْحِكَايَاتِ وَمَحَالِ التَّزْهَاتِ
از شک خنده از حکایات از محال التزاهات
وَجَّهَ الْبَخِيلُ الْمَجْلَ الْفَقْرَ الَّذِي مِنْهُ هَرَبَ • وَالشَّارِكُ الْغِنَا
بسیار از بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
الَّذِي إِثْمُهُ • طَلَبَ وَقَارَ الشَّيْبِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَضَامَةِ الشَّبَابِ
از بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
وَيَلْكَنْ لِلْبَاغِينَ مِنْ أَحْكَمِ الْحَالَمِينَ • وَعَالِمُ ضَمَائِرِ الْمُضْمَرِينَ
بسیار بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
وَيَلْكَنْ لَمْ يَلْكَنْ بَعْضِيَانِ وَخَوَّامِ وَخَدَلَانِ • وَالَّذِي فَتَلَوُ
بسیار بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
الْحَجَّةَ وَبَرَّ النَّشْمَةَ لِيُطَهِّرَنَّ عَلَيْكُمْ قَوْمٌ يُضْرِبُونَ الْهَامَ عَلَى
بسیار بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
تَابِلِ الْقُرْآنِ كَمَا بَدَأَكُمْ فَخُذْ عَلَى تَرْبِيَةِ ذَلِكَ حُكْمٌ مِنَ الرَّحْمَنِ
کردار دینی خود و بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
عَلَيْكُمْ فِي آخِرِ الزَّمَانِ • وَقَرُّوا اللَّهَ سُبْحَانَهُ • وَاجْتَنِبُوا كُفْرًا
بسیار بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
وَاجْتَنِبُوا آجِيَاءَ • وَقَفَّ نَفْسُكَ نَادَا وَفُودَهَا النَّاسُ وَالْحَاكِمَ
بسیار بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
يُمَادِرُكَ إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَبِحَبِّكَ مَعَاصِيَهُ وَتَوْحِيدَ خَلْقِهِ
بسیار بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند
وَقَفَّ سَمْعُكُمْ لِمَنْعِ الدَّاعِيَةِ • وَقَفَّ قَلْبُكُمْ لِمَنْعِ الْاِذْنِ وَاعِيَةِ
بسیار بهر کسی که در راه راست نماند و بهر کسی که در راه راست نماند

الشَّجَائِرُ مِنْ حِجَابِ رَبِّهِ • وَجَهَكَ مَاءٌ حَارِدٌ يَقَطِرُ السُّؤَالَ فَانْظُرْ
از درختانی که از کلاه افراشته اند • روی تو ایستاده که میریزد از درخت سوال را • نگاه کن
عِنْدَ مَنْ تَقَطَّرَ • وَنَهْرُ صِدْقَةٍ الْمَنَانِ يَغْلِبُ أَجْرَهُ • وَجَدَهُ
نزد که در کسی که از او باران می بارد • رود صدفه دادن منته شده زیاده بر تو • نهاده
الْمَرْءُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ قَرِينِ السُّوءِ • وَضَعُ الصَّنِيعَةِ فِي أَهْلِهَا يَكْتُمُ الْعَيْدَ
مرد بهتر است از او که از او بد • بگذارد از خفا • بگذارد از خفا
وَيَقِي مَصَارِعَ السُّوءِ وَجَدْتُ الْمُسْلِمَةَ مَا لَمْ يَكُنْ يَكُنْ فِي الْإِسْلَامِ
و نگاه میدارد از بدی • یافتیم از مسلمان را که در اسلام
أَنْجَحَ مِنَ الْقِتَالِ • وَجَدْتُ الْحِلْمَ وَالْإِحْتِمَالَ أَنْصَلَ مِنْ فُجَاعِ عَنِ
از کشته شدن از جنگ • یافتیم حلم را و احتمال را که از فاجعه
الرِّجَالِ • وَاللَّهُ لَا يُعَذِّبُ اللَّهَ سُجَّانَهُ مُؤْمِنًا بَعْدَ الْإِيمَانِ الْأَكْبَرِ
از مردان • و خداوند عذاب نمی کند خداوند را که ایمان را بزرگتر
طَنِهِ وَسُوءَ خُلُقِهِ • وَصُولُ الْمَرْءِ إِلَى كَلِمَاتٍ يَتَّبِعُهَا مِنْ طِبِّ عَيْنِهِ
دوری حق او • رسیدن مرد به جملاتی که از او می آید از طبیبان خود او
وَأَمِنْ سَبَرِهِ وَسَعَةِ رِزْقِهِ خَيْرٌ مِنْ نَيْبِهِ وَسَعَةِ خُلُقِهِ • وَالَّذِي
و ایمنی از بردباری و وسعت از رزق او خیرتر است از نیرب او و وسعت از خلق او • و آنکه
فَلْيُحِبِّ الْحَيَّةَ مِنَ النَّسَمَةِ مَا أَسْلَمُوا وَلَكِنْ اسْتَسْلَمُوا • وَأَسْرُوا الْكَفْرَ
پس بپسندد از حیات از نفسی که از او ایمن است و ایمن است از کفر
فَلَمَّا وَجَدُوا أَعْوَانًا عَلَيْهِ أَعْلَنُوا مَا كَانُوا اسْتَرَوْا وَأَظْهَرُوا مَا كَانُوا
پس چون یافتند یاری را که بر او است آشکارا کردند آنچه پنهان کرده بودند و آشکارا کردند آنچه پنهان کرده بودند
بَطَنُوا • وَالَّذِي يَبْتَغِي الْحَقَّ لِيُكَلِّمَ بِلِسَانِهِ وَلِيُغَيِّرَ غَيْرَهُ
پنهان شدند • و آنکه بخواهد حق را بداند و بگوید با زبان خود و بخواهد تغییر دهد

وَلَسْتَ تَعْلَمُ

وَلَسْتَ تَعْلَمُ سَوَاطِنَ الْقَدَرِ حَتَّى يَعْلَمُوا اسْفَلَكَمُ اَعْلَاكُمْ • وَاعْلَاكُمْ
و تو ندانی از ترازوهای قدر تا آنکه بدانند از پایین تو که بالا تو است • و بالا تو است
اسْفَلَكَمُ • وَلَيْسَ بَيْنَ سَابِقُونَ كَانُوا أَفْضَرُوا • وَلَيْفَ صَرَنَ سَابِقُونَ
از پایین تو • و نیست بین سابقان که از او افراشته بودند • و چگونه شد سابقان
كَانُوا اسْفَعُوا • وَاللَّهُ لَا يَتَّعِلُ عَلَى خَسِيسَتِ السَّعْدَانِ مَسْهَدًا • وَاجَى
که از او اسفند شدند • و خداوند متعلق نیست به خردی از دوستان خوشبختی • و آگاه
فِي الْأَعْلَاءِ مُصَفَّدًا أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَلْفَى لِلَّهِ وَرَسُولَهُ ظُلْمًا
در بالاها • در بندگی که از او اسفند شدند • دوست داشتنی از او اسفند شدند • دوست داشتنی از او اسفند شدند
بَعْضُ الْعِبَادِ أَوْ غَايِبًا شَيْءٌ مِنَ الْخَطَامِ • وَكَيْفَ أَظْلَمَ لِنَفْسٍ سَبْرُ
بعضی از بندگان • یا غایب • یا شئی از خطام • و چگونه ظلم کرد به نفسی که سبب
إِلَى الْبَلَى تَقُولُهَا • وَتَطُولُ فِي الثَّرَى حُلُولُهَا • وَلَقَدْ عَلِمَ الْمُتَحَنُّنُونَ
از بلی می گویند که از او اسفند شدند • و طولانی در ثریا حل شدن • و لقد علم المتحسنان
مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِنِّي لَمْ أَرِدْ عَلَى اللَّهِ وَلَا
از اصحاب رسول خدا که از او اسفند شدند • و من نمی خواهم بر خداوند و آل او
عَلَى رَسُولِهِ سَاعَةً قَطُّ • وَلَقَدْ وَاسَيْتُهُ نَفْسِي فِي الْمَوَاطِنِ الْقِيَامِ
بر رسول او • و لقد واسیته نفسی • و لقد واسیته نفسی • و لقد واسیته نفسی
فِيهَا الْأَبْطَالُ • وَتَأَخَّرَ عَنْهَا الْأَقْدَامُ بِحَدِّهِ أَكْرَمَنِي اللَّهُ بِهَا
در میان ابطال • و تأخر از او • و تأخر از او • و تأخر از او • و تأخر از او
وَلَقَدْ بَدَأْتُ فِي طَاعَتِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ جُهْدِي وَلَقَدْ جَاهَدْتُ
و لقد بدایت در طاعت او • و لقد جاهدت • و لقد جاهدت • و لقد جاهدت
أَعْدَاءَهُ بِكُلِّ طَائِفَةٍ • وَوَقَفْتُ نَفْسِي وَلَقَدْ أَضَى إِلَيَّ مِنْ عَلَيْهِ عَالَمٌ
با دشمنان او با هر طایفه • و وقفتم نفسی • و لقد أضی • و لقد أضی • و لقد أضی

لَا تَقْلُ مَا تَشْفَلُ فَنَزَكَ • لَا تَفْعَلْ مَا يَضَعُ قَدْرَكَ • لَا
تَكُونُوا نِعَمَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ أَضْدَادًا • لَا تَكُونُوا الْفَضْلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
حُسَادًا • لَا تَخَافُوا ظِلْمَ رَبِّكُمْ وَلَكِنْ خَافُوا ظِلْمَ أَنْفُسِكُمْ • لَا
تَغْلِبُ الْحَرَصُ صَبْرَكُمْ • لَا تَتَسَوَّعُوا عِنْدَ النِّعَةِ تَشْكُرَكُمْ • لَا
تَكْرَهُوا سَخَطَ مَنْ يَرْضَاهُ الْبَاطِلُ • لَا تُؤَادُوا الْكَافِرَ وَلَا
تُصَاحِبُوا الْجَاهِلَ وَلَا تَتَكَبَّرُوا اسْتَأْذَنَ مِنْ تَعْلَمَ اسْتَأْذَنَ مِنْ
لَا تَنْفُضُوا أَنْفُسَكُمْ لَتَسْفُوا عَيْبَكُمْ وَإِنْ جَهِلَ عَلَيْكُمْ جَاهِلٌ
فَلْيَسْعَهُ حِلْمُكُمْ • لَا يَسْتَحْبِبِينَ أَحَدًا إِذَا سَلَّ عَمَّا لَا يَعْلَمُ
أَنْ يَقُولَ لَا أَعْلَمُ • لَا يَسْتَكْبِرَنَّ مَنْ لَمْ يَكُنْ يَعْلَمُ أَنْ يَعْلَمَ
لَا تَخْضُوا أَنْفُسَكُمْ قَدْ هَبَ بِكُمْ فِي مَذَاهِبِ الظُّلْمَةِ • لَا
تُدَاهِنُوا فَيَقْتَحِمَكُمْ الْأَدَاهَانُ عَلَى الْعَصَةِ • لَا تَقُولُوا فِيمَا

لَا يَعْرِفُونَ فَإِنَّ أَكْثَرَ الْحَقِّ فِيمَا تُشْكِرُونَ • لَا تُعَادُوا مَا تَجْهَلُونَ
فَإِنَّ أَكْثَرَ الْعِلْمِ فِيمَا لَا يَعْرِفُونَ • لَا تَصْدَعُوا عَلَى سُلْطَانِكُمْ
فَتَصَوَّرَ غَيْبَ أَعْرَكُمْ • لَا تَسْجُلُوا بَيْنَكُمْ لِيُجْلَهُ اللَّهُ لَكُمْ
لَا تُطِيعُوا الْأَدْعِيَاءَ الَّذِينَ شَرِبُوا بِصُفُوكُمْ كُدْرَهُمْ وَخَلَطُوا
بِصَحَّتِكُمْ مَرَضَهُمْ وَأَدْخَلْتُمْ فِي حَقِّكُمْ بَاطِلَهُمْ • لَا تَخْذُلُوا
النَّاسَ بِكُلِّ مَا تَسْمَعُ فَكَيْفِي ذَلِكَ خُرْقًا • لَا تَزِدْ عَلَى النَّاسِ
كُلَّ مَا تَسْمَعُ حَدِيثُكَ فَكَيْفِي ذَلِكَ حُمَقًا • لَا تَذْكُرِ الْمَوْتَى يَبُوءُ
فَكَيْفِي ذَلِكَ أُنْمًا • لَا تَرْغَبْ فِيمَا يَفْنَى وَخُذْ مِنَ الْفَنَاءِ الْبَقَاءَ
لَا تَعْمَلْ شَيْئًا مِنَ الْخَيْرِ بِلَاءٍ وَلَا تَزَكَّ حَيَاءً • لَا تَخْلُصَ عَنْ نَفْسِكَ
إِذَا هِيَ أَعْوَدُكَ • لَا تَقْصُ نَفْسَكَ إِذَا هِيَ أَرُشِدُكَ • لَا تَسْتَقِ
بِالْصِّدِّيقِ قَبْلَ الْخَبَرِ وَلَا تَقُوعَ بِالْعَدُوِّ قَبْلَ الْقُدْرَةِ

لَا تَرْجُمْ سَهْمًا يَجْزِيكَ رَدُّهُ • لَا تَعْتَدِ عَلَى مَوَدَّةٍ مِنْ لَأُوفِي
بَعْدَهُ • لَا تَجْلَنْ عَقْدًا يَجْزِيكَ اثْبَاتُهُ • لَا تَوَحِّشَنَّ أَمْرًا
يَكُونُ فِرَاقُهُ • لَا تَسْخَبِي مِنْ عَطَاءِ الْقَلِيلِ فَإِنَّ الْحَرَمَانَ أَقْلُ
لَا تَسْكُرَنَّ الْكَثِيرَ مِنْ نَوَالِكَ فَإِنَّكَ أَكْثَرُ مِنْهُ • لَا تَسْرِجِ الْجَاهِلَ
تَبًّا لَا تَطْبِقْ كِمَانَهُ • لَا تَزِدِ السَّائِلَ وَضْعًا مِنْ رِيقِكَ عَنْ
حُرْمَانِهِ لَا تَسْبِي اللَّفْظَ وَإِنْ ضَاقَ عَلَيْكَ الْجَوَابُ • لَا تَضْمُمْ
أَخَالَ عَلَى لَهَيْتَابٍ وَلَا تَجْرُهُ بَعْدَ اسْتِعَابٍ • لَا تَقْتَدِرْ عَلَى
مَنْ يُجِبُ أَنْ لَا جَبَّ أَنْ لَا يَجِدَكَ عُدْرًا • لَا تَقُولَنَّ مَا لَوْ فُوقَ
هَوَاكَ وَإِنْ قُلْتَهُ هَوَا أَوْ خَلَّتْهُ لَغَوَا أَفْرَبُ لَهُوِي حَشْمُكَ
خَرَا وَغَوِي جَلْبُ عَلَيْكَ شَرًّا • لَا تَيْسُكَنَّ بِمَدِيرٍ وَلَا تَفَارِقَنَّ
مُقَبِّلًا • لَا تَطْنَنَّ بِكَلِمَةٍ تَنْبِذَتْ مِنْ أَحَدٍ سَمَاءً وَأَنْ تَسْجُدَ

لَهَا فِي الْخَيْرِ تَحْتَمِلًا • لَا تَجْعَلَنَّ لِلشَّيْطَانِ فِي عَمَلِكَ نَصِيبًا
وَلَا عَلَى نَفْسِكَ سَبِيلًا • لَا تَشْكَلَنَّ إِذَا أَلَمْ تَجِدْ لِلْكَلَامِ مَقَالًا
لَا تَبْذُلَنَّ وَدَكَ إِذَا أَلَمْ تَجِدْ لَهُ مَوْضِعًا • لَا تَقْدُنَّ صَدَقًا
مَنْ لَا يُوَاسِي عَمَالَهُ • لَا تَقْدُنَّ غَنِيًّا مَنْ لَمْ يَمُزَّ مِنْ
مَالِهِ • لَا تَصْغُرَنَّ عِنْدَكَ الرَّأْيُ الْخَطَرُ إِذَا أُنَاكَ بِهِ
الرَّجُلُ الْكَفِيرُ • لَا تَزِدَنَّ عَلَى النَّصِيحِ وَلَا تَسْخَبَنَّ الْمَشِيرَ
لَا تَقْتَرِبَنَّ الْعَالِمَ وَإِنْ كَانَ حَقِيرًا • لَا تَقْطُنَّ الْأَحْمَقَ
وَإِنْ كَانَ كَبِيرًا • لَا تَسْطُنَّ يَدَكَ عَلَى مَنْ لَا تَقْدِرُ دَفْعَهَا
عَنْهُ • لَا تَقْرَبَنَّ إِلَى أَرْفَعِ مَوْضِعٍ فِي الْجُلُوسِ فَإِنَّ الْمَوْضِعَ الَّذِي
تَرْفَعُ إِلَيْهِ خَيْرٌ مِنَ الْمَوْضِعِ الَّذِي تَخْطُ عَنْهُ لَا تَطْلُبَنَّ مَنْ لَا
يَجِدُ نَاصِرًا إِلَّا اللَّهَ • لَا تَجْعَلَنَّ لِنَفْسِكَ تَوَكُّلاً إِلَّا اللَّهَ

مُدِينٍ فَإِنَّ إِدْبَارَهُ يَكْفِيكَ أَمْرَهُ • لَا تَخْلُفْ نَفْسَكَ مِنْ
 نَكَرَةٍ تَنْبِيذُكَ حِكْمَةً وَعِبْرَةً تُفِدُكَ عِصْمَةً • لَا تَصْجُرْ
 الْمَلَائِقَ فَيَزِينَ لَكَ فِعْلُهُ وَتُؤَدَّ أُنْكَ مِثْلُهُ • لَا تَكْمُرْ تَقْصِيرَ
 وَلَا تَكْفُرْ فَتُسْفِطَ • لَا تَخْلُفْ فَقِيرًا وَلَا تَسْرِفْ فَتَقْرُطَ • لَا
 تَتَّبِعْ رَايَكَ فَمَنْ اتَّبَعَتْ رَايَهُ هَلَكَ • لَا تَتَّبِعْ الْهَوَى
 فَمَنْ تَبِعَ هَوَاهُ أَمَرَتْكَ • لَا تَسْرِعْ إِلَى النَّاسِ مِمَّا يَكْرَهُونَ
 فَيَقُولُوا فَيْكَ مَا لَا يَعْلَمُونَ • لَا تَجْزِعُوا مِنْ قَبْلِ مَا أَرَاهُمْ
 فَيَعْقِبَكُمْ ذَلِكَ فِي كِبَرٍ مَا يَكْرَهُونَ • لَا تَسْأَلَنَّ عَمَّا لَيْسَ
 فِيهِ الَّذِي قَدْ كَانَ عِلْمُكَ كَافٍ • لَا تَسْتَشْفِئَنَّ بِغَيْرِ التَّوْفِيقِ
 مِنْ كُلِّ دَاءٍ شَافٍ • لَا تَكْفِيَنَّ بِسَرِّكَ الطَّمَعُ وَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ
 حِزًّا • لَا تَقْرُضْ لِمَعَاضِي اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَأَعْمَلْ طَاعَتَهُ يَكُنْ لَكَ

دُخْرًا • لَا تَشُدَّ مَنْ عَلَى عَفْوٍ وَتَهْجُنْ بِعُقُوبَتِهِ وَلَا تَهْتَمِ بِالْآخِرِ
 يَكْسُكَ أَجْرًا وَلَا تَشْعُرْ إِلَّا فِي اغْتِنَامِ مَشُوبَةٍ • لَا تَكْثُرْ
 الدُّخْلَ عَلَى الْمُلُوكِ فَإِنَّهُمْ إِنْ صَحَّحُوا مُلُوكَ وَانْأَمَّ عَنْكَ
 لَا تَصْحَبَنَّ أَمْثَالَ الدُّنْيَا فَإِنَّكَ إِنْ أَقْلَكَ اسْتَقْلُوكَ وَإِنْ أَكْثَرَ
 حُدُوكَ لَا تَرْغَبْ فِي خُلُطَةِ الْمُلُوكِ فَإِنَّهُمْ كَثِيرُونَ
 مِنَ الْكَلَامِ رَدِّ السَّلَامِ وَاسْتَقْلُوكَ مِنْ الْعِقَابِ ضَرْبِ الْقَابِ
 لَا تَسْأَلِ الْخَطَابَ فَيَسُوكَ نِكِرَ الْجَوَابِ • لَا تَسْرِعْ عَنِ الْبَادِيَةِ وَجِدْ
 عَنْهَا مَنُودَةً • لَا تَطْلُبَنَّ طَاعَةَ غَيْرِكَ وَطَاعَةَ نَفْسِكَ
 عَلَيْكَ مَمْتَنَةٌ • لَا تَجْعَلَنَّ لِي تَصَدِيقًا وَإِنْ تَشَبَّهَ
 بِالنَّاصِحِينَ فَإِنَّ الشَّاعِيَ ظَالِمٌ لِمَنْ سَعَى بِهِ غَاشٍ لِمَنْ سَعَى
 إِلَيْهِ • لَا تَمْنَعَكُمْ رِعَايَةَ الْحَقِّ لِأَخِيذٍ عَنْ قَامَةِ الْحَقِّ عَلَيْهِ

الدُّنْيَا بِإِلَامِلٍ • لَا تَصْرِفْ مَا لَكَ فِي الْمَعَاشِ فَقَدْ دَمَ
 دینا بی آرزو مال خود را در گناهها که اگر چیزی بی دین
 عَلَى رَبِّكَ بِالْأَعْمَلِ • لَا تَفْنِتْكَ دُنْيَاكَ بِحُسْنِ الْعَوَاشِ
 نزد پروردگار خود بی عمل بایر که گرفتار نگراند از دنیا و خوبی دنیا عیبی
 فَعَوَّامِي الدُّنْيَا تَرْتَجِّحُ وَيُفِي عَلَيْكَ مَا أَحْتَقِبُ مِنْ
 باز می گردد دنیا را ترجیح می دهی و بر تو می ماند آنچه بر داری
 الْحَاثِرِ • لَا تَقْرَبْكَ الْعَاجِلَةُ مِنْ مِلَالِهِ فَإِنَّ اللَّهَ يَنْقُطِعُ
 عوامها بایر که غرور نکند از دنیا و بی معرفت که باری بود که
 وَلَيْزِمَكَ مَا اكْتَسَبْتَ مِنَ الْمَالِ أَنْ لَا يُؤَخِّرَا نَالَ الْحَتَّاجِ
 و لازم است آنچه بدست آوردی از گناه و این سبب از عطا دادن محض را
 غَدًا فَانْكَ لَا تَنْدُرِي مَا يَعْزُضُ لَكَ وَلَهُ فِي عَدِّ لَاشْرَكَ
 فردا برستی که خبری که بر روی آید تراودا و خدا را شریک
 الْأَجْتِهَادِ فِي إِصْلَاحِ نَفْسِكَ فَإِنَّهُ لَا يُعِينُكَ عَلَيْهَا
 کوشش را در اصلاح نفس تو برستی که باری کند ترا بر طاعتش بر نفس
 إِلَّا الْيَدُ • لَا يُضَيِّعَنَّ حَقَّ خَلْقِكَ إِتْكَالًا عَلَى مَا بَيْنَكَ
 مگر که دست ضایع کنی حق برادر خود را به توکل بر آن که میان تو
 وَبَيْنَهُ فَلَيْسَ لَكَ بِأَخٍ مَنْ أَضَعَتْ حَقَّهُ • لَا تُخْذِلْ
 و بین او از دوستی برادری که برادر نیست آن که تو ضایع کنی حق او را
 الْجَهْلُ إِنَّمَا لَا يَعْلَمُونَ فَيَكْذِبُونَكَ بِهِ فَإِنْ لَعَلَّكَ عَلَيْكَ
 نادانان که نمی دانند که اگر چیزی که در حق تو می گویند که از تو
 حَقًّا وَحَقَّهُ عَلَيْكَ بَدَلَهُ لُحْظُهُ وَمَنْعُهُ مِنْ غَيْرِ مُسْتَحَقِّهِ
 حقیقت و حق او بر تو باد و آن که بر تو است و مانع او از حق او

لا تكون

لَا تَكُونَنَّ أَخُوكَ عَلَى اقْطِيعَتِكَ أَقْوَى مِنْكَ عَلَى صَلَاتِهِ
 به دوستی نباش که بر قطع دوستی از تو قوی تر از تو بر نماز
 لَا تَقْدِرَنَّ بَعْدَكَ وَلَا تُخْفِرَنَّ ذِمَّتَكَ وَلَا تُخَيِّبَنَّ عَدُوَّكَ
 نتوانی بعد از تو و نتوانی تخفیر کنی ذمت تو و نتوانی خوار کنی دشمن
 فَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَذِمَّتَهُ أَمْنًا لَهُ • لَا تَكُونَنَّ
 پس خداوند سبحان و ذمت او امن است برای او • نتوانی
 عَبْدَ غَيْرِكَ وَقَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا فَمَا خَيْرُ حُرٍّ • لَا
 بنده غیر خود را و خداوند تو را آزاد است پس آزاد نیست چه برتری
 يَنَالُ إِلَّا بِشَرِّ وَبُئْسَ لَا يَنَالُ إِلَّا بِحُسْنِ • لَا تُمْلِكْ
 رسیده اند که بدست می آید و بدست می آید که بدست می آید
 الْمَرْأَةُ مَا جَاوَزَتْ نَفْسَهَا فَإِنَّ الْمَرْأَةَ مَرْجَانَةٌ وَلَيْسَتْ بِفَهْرٍ
 زن که از خود گذشته است پس زن که از خود گذشته است زن است و نه فخر
 لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ قَدْ فَرَضَ عَلَيْكَ
 مگو آنچه را که نمی دانی پس خداوند سبحان تو را فرض کرده است
 عَلَى جَوَارِحِكَ فَرَايَضُ نَحِيحٍ بِهَا عَلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 بر جوارح تو فرایض نوحی به تو است در روز قیامت
 لَا تَصْبِتَنَّ نَفْسَكَ بِخَرْبِ اللَّهِ فَلَا يُدْ لَكَ بِنَقْمِهِ وَلَا غِنَاءَ
 نماند نفس خود را با خبری از خداوند پس خداوند تو را نماند و نه غناء
 بِكَ عَنْ رَحْمَتِهِ • لَا يَكُنِ الْمُحْسِنُ وَالْمُسِيئُ عِنْدَكَ سَوَاءَ
 به تو از رحمت او • مگو که محسن و مفسد نزد تو مساوی
 فَإِنَّ ذَلِكَ بَرَهٌ لِلْمُحْسِنِ فِي الْأَحْيَانِ وَيُنَالُ بِغَيْرِ الْمُسِيئِ إِلَى
 پس آنکه آنکه بر تو است برای محسن در احوال و بدست می آید به غیر مفسد

مانه

عَلِيٌّ ذَنْبُهُ خُتِمَ لَهُ بِالْمَغْفِرَةِ وَكَمْ يَقْبَلُ عَلَى عَمَلٍ هُوَ مُفْسِدٌ لَهُ خُتْمٌ
 لَهُ فِي آخِرِ عَمَلِهِ بِالنَّارِ لَا تَزْكُوا إِلَى جَهَنَّمَ لَكُمْ وَلَا تَقَادُوا
 لَاهْوَائِكُمْ فَإِنَّ النَّارَ لَبُهَا الْمَتَرُ عَلَى شَفَا جُوفِ هَارٍ
 لَا يَقُولَنَّ أَحَدٌ أَنْ أَحَدًا أَوْلَى بِفِعْلِ الْخَيْرِ مِنِّي فَيَكُونَ لِلَّهِ
 كَذَلِكَ لَنْ لِلْخَيْرِ وَالشَّرِّ أَهْلًا فَمَنْ كَتَمَهُ كَفَاكُمْ أَهْلُهُ لَا
 تَجْعَلْ كَثْرَتَكَ بِأَهْلِكَ وَوَلَدِكَ فَإِنَّهُمْ إِنْ يَكُونُوا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ
 فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَعْدَاءُ اللَّهِ فَأَهْلُكَ بِأَعْدَاءِ اللَّهِ لَا يَجْتَنِبُ
 أَحَدٌ كُتْبَيْنِ الْأُمَّةِ عَلَى نَزْوِي عَنْهُ مِنَ الدُّنْيَا لَا تَفْرَحْ
 بِالْإِنْعَاءِ وَلَا تَقْنَمَ بِالْفَقْرِ وَالْبَلَاءِ فَإِنَّ الذَّهَبَ يُخْرِبُ بِالنَّارِ
 وَالْمُؤْمِنَ يُخْرِبُ بِالْبَلَاءِ لَا تَصْحَبِ الْأَعَاقِلَ تَقِيًّا وَلَا تَعَايِشِ
 الْأَعْمَالِ تَارِكًا وَلَا تُودِعْ شَرِكَ الْأُمُومِيَّاتِ وَلَا تَحْمِلْ

تَبَيَّنَ

لَا تَضَعُ وَلِيَّهَ وَإِنْ كُنْتَ نَوَا
 ضَاعَ تَقْدِيرُكَ وَتُحْصَرُ دَارُكَ

عَلِيٌّ قَدَمُكَ هَمَّ سُنَّتِكَ كَمَا كُلُّ يَوْمٍ مَا قَدَرْتَ لَكَ فِيهِ فَإِنْ
 تَكُنِ السُّنَّةَ مِنْ عَمَلِكَ فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ سَيُطَيِّبُكَ فِي كُلِّ عَدٍ
 جَدِيدٍ بِمَا قَبِلْتَ لَكَ وَإِنْ لَمْ تَكُنْ مِنْ عَمَلِكَ فَأَهْلُكَ بِمَا لَيْسَ
 لَكَ لَا تَقْصُصْ نَافِلَةً فِي وَقْتِ فَرِيضَةٍ أَيْدًا بِالْفَرِيضَةِ ثُمَّ صَلِّ
 مَا بَدَأَ لَكَ لَا تَخْلُفَنَّ فِرَاءَكَ شَيْئًا مِنَ الدُّنْيَا فَإِنَّكَ تَخْلُفُهُ
 لِأَحَدٍ جُلَيْنِ أَمَّا رَجُلٌ عَمِلَ فِيهِ بِطَاعَةِ اللَّهِ فَسَعِدَ بِمَا شَقِيتَ
 بِهِ وَأَمَّا رَجُلٌ عَمِلَ فِيهِ بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ فَكُتِبَ عَنْهُ لَهُ عَلَى الْمَعْصِيَةِ
 وَلَيْسَ أَحَدًا هَادِيًا حَقِيقًا أَنْ تُؤْتِيَ عَلَى نَفْسِكَ لَا تَنْصَحْ
 بَيْنَ فَاثَةِ الْعَقْلِ وَلَا تَقِ بَيْنَ خَانَةِ الْأَصْلِ يُفْسِدُ مِنْ حَيْثُ
 يُصْلِحُ لَا تَرْخِصْ لِنَفْسِكَ فِي مَطَاوِعِ الْهَوَى وَابْتَازِلْ لَذَاتِ
 الدُّنْيَا فَيُفْسِدُ دِينَكَ وَلَا يَصْلُحُ وَخَسِرَ نَفْسَكَ وَلَا يَنْجِي

فَإِنْ مَنَعَكَ الْعَقْلُ مِنَ
 خَلْقِ دِينِكَ فَخَسِرَ دِينُكَ

عَلِيٌّ

لَا تَسْأَلْ إِلَى مَنْ أَحْسَنَ إِلَيْكَ مِنْ أَسَاءٍ إِلَى مَنْ أَحْسَنَ إِلَيْكَ
 بِرَبِّكَ بِأَمْسٍ بِبُكْوِي كَنْزِ بَأْتِ بِسَمْعٍ بِرَبِّكَ بِأَمْسٍ بِبُكْوِي كَنْزِ بَأْتِ
 مُنْعِ الْإِحْسَانَ لَا تَغْنُ عَلَى مَنْ أَنْعَمَ عَلَيْكَ مِنْ أَعَانٍ عَلَى
 مَنْ أَنْعَمَ عَلَيْهِ سُلْبُ الْإِحْكَانِ لَا تُدْرِكَنَّ بِحَالَةٍ بَلْغَتَهَا
 بَعْدَ الْمَهْمَةِ وَلَا تَفْخَرَنَّ بِمَرْتَبَةٍ بَلْغَتَهَا مِنْ غَيْرِ مُنْقَبَةٍ فَإِنَّ
 مَا بَيْنَهُ الْأَتْقَانُ يُهْدِمُهُ الْأَسْخَفَانُ يُهْدِمُهُ الْأَسْخَفَانُ
 لَا تَكُنْ مِمَّنْ يَرْجُو الْآخِرَ بَغَيْرِ عَمَلٍ وَيَسْتَوْفِي الطُّغْيَانُ
 الْأَهْلَ يَقُولُ فِي الدُّنْيَا يَقُولُ الزَّاهِدِينَ وَيَعْمَلُ فِيهَا بِعَمَلِ
 الرَّاحِغِينَ لَا يَلْتَمِسُ الدُّنْيَا بَعْلَ الْآخِرَةِ وَلَا يُؤَمِّرُ الْأَجَلَ
 عَلَى الْأَجَلَةِ فَإِنَّ ذَلِكَ شِمَةُ الْمُنَافِقِينَ وَسَجِيَّةُ الْمَافِقِينَ
 لَا تَغْنُكَ مَا أَصْبَحَ فِيهِ أَهْلُ الْغُرْمِ بِالدُّنْيَا فَأَتَمَّا هُوَ ظَلٌّ
 خَدُّهُ إِلَى آجِلٍ خَدُّهُ لَا يَكُنْ غَافِلًا عَنْ دِينِكَ بِصَلَاةٍ

تَبَرُّكٌ
 بِرَبِّكَ

عَلَى دِينِكَ مُسْكِرًا مَا لَا يَفِي عَلَيْكَ مُسْقِلًا حَتَّى يَفِي لَكَ
 فَيُورِدُكَ ذَلِكَ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ لَا يَلْتَمِسُ بِالْإِسْلَامِ
 فِي وَقْتِ اضْطِرَابِ الْأُمُورِ عَلَيْهِ فَإِنَّ الْبَحْرَ لَا يَجَا دِيْسُكُمْ مَرَاكِبُهُ
 مَعَ سُكُونِهِ فَكَيْفَ مَعَ اخْتِلَافِ مَرَاكِبِهِ وَاضْطِرَابِ أُمُورِهِ
 لَا تَحْفَرَنَّ صَغَائِرَ الْأَجْنَامِ فَإِنَّهَا الْمَوْعِظَاتُ وَمِنْ أَحَاطَتْ بِهِ
 حَقِّقَاتِهِ أَهْلُكِهِ لَا تَمَازِجَنَّ صِدْقًا فِعَالِدِكَ وَلَا عَدُوًّا
 فَيُؤْذِيكَ لَا تَكْتُمَنَّ الضَّحْكَ فَتَذْهَبَ هَيْبَتُكَ وَلَا الْمَزَاحَ
 فَيَسْخَفُ بِكَ لَا تَكْتُمَنَّ الْعَثَائِبَ فَإِنَّهُ يُورِثُ الضَّيْعَةَ وَيُعْوِي
 إِلَى الْبَغْضَاءِ وَاسْتَعِثْ لِمَنْ رَجَوْتَ أَعْيَابَهُ لَا تَزَلْ لَوَاعِينَ
 الْحَقِّ وَاهْلِهِ فَإِنَّهُ مَنْ اسْتَبَدَّ لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ هَلَكَ وَفَاتَهُ
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ لَا تَكْتُمَنَّ الْخُلُوعَ بِالنِّسَاءِ فَعَلَّكَ وَتَمَلَّكَ

كَرِيمٌ

فَلَا

وَاسْتَعِينُوا مِنْ نَفْسِكُمْ وَعَقْلِكُمْ بِالْإِطَاعَةِ عَنْهُ • لَا تَحْمِلُوا النِّسَاءَ
بهرمنی از نفس خود و عقل خود و بازماندن از ایشان بار کنید بر زنان
أَتَقَالِكُمْ وَاسْتَغْنُوا عَنْهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ فَإِنَّهُمْ يَكْتُمُونَ الْأَمْتَانِ
باز من خود را و از ایشان را آنچه توانید چه از ایشان بپوشانند و چه از ایشان بپوشانند
وَيَكْفُرُونَ بِالْحُسْنِ • لَا تَكُنْ فِيمَا تُرِيدُ كَحَاطِبٍ لَيْلٍ وَغَبَاءٍ سَيْلٍ
و نهایی بپوشانند بر حسن و نهایی در آنچه خواهی در آنچه خواهی
لَا تَمْلِكْ نَفْسَكَ لِغَيْرِ الطَّيْعِ وَلَا يُجِبُ دَوَاعِيَ الشَّرِّ فَإِنَّهَا
مرا نفس خود را خداوند طمع و دعه ایتم خواهشی از ایشان پس بر ایشان
يَكْسِبَانِكَ الشَّقَاءَ وَالذُّلَّ • لَا تَخُنْ مِنْ أَيْمَتِكَ فَإِنَّ خَانَكَ
بدیده ای از آن از ایشان و خواری خائن می باشد که با ائمه دارند
وَلَا تَشْنِ عِدْوَكَ وَإِنْ شَانِكَ • لَا تَصْجَبْ مَنْ يَحْفَظُ مَسَافِكَ
و عیب کن و دشمنی خود را از عیب دیگر یاری کن با کسی که با دیگران بدیده ای
وَلَيْسِي فِضَائِلَكَ وَمَعَالِيكَ • لَا تَوَاجَّحْ مَنْ يَسْتَرْ مُنَاقِبَكَ
و از توئی بگو و از توئی بگو بر از توئی می باشد که می باشد
وَيَسْأَلُ مِثْلَكَ • لَا تَطْلُبَنَّ الْأَخَاءَ عِنْدَ أَهْلِ الْخِفَاءِ وَاطْلُبْهُ
و بپرسد مثل تو و بپرسد از ایشان را نزد اهل خفا و بپرسد از ایشان را
عِنْدَ أَهْلِ الْخِفَاطِ وَالْوَفَاءِ • لَا تَتَّبِعْ السُّفَهَاءَ وَلَا تَشْتَرِ بِرَأْسِكَ
نزد اهل خفا و وفای و بپرسد از ایشان را و بپرسد از ایشان را
فَإِنَّ ذَلِكَ يُزِيْرِي بِالْعُقُلَاءِ • لَا تَكُونُوا عِبِيدَ الْأَهْوَاءِ وَالْمَطَامِعِ
پس آنکه آنکه می زاید بر عقل و بپرسد از ایشان را و بپرسد از ایشان را
لَا تَكُونُوا مَسْلَبِيحَ وَلَا مَذَابِيحَ لَا تَسْأَلُوا إِلَّا اللَّهَ سُبْحَانَهُ فَإِنَّهُ لَنْ
بپرسد از ایشان را و بپرسد از ایشان را و بپرسد از ایشان را

أَعْطَاكُمْ أَكْرَمَكُمْ وَإِنْ مَنَعَكُمْ خَيْرَكُمْ • لَا تَقْلُ مَا لَا تَعْلَمُ
شمارا که از شما را و اگر از شما را و اگر از شما را
فَتَرَهُمْ بِأَخْبَارِكَ بِمَا تَعْلَمُ • لَا تَحْرِمِ الْمُضْطَرَّ وَإِنْ أَسْرَفَ
پس تو را با خبری که می دانی و اگر از شما را و اگر از شما را
لَا تَحِبَّ الْحُنَاجَ وَإِنْ الْخَفَ لَا تُخْبِرَنَّ إِلَّا عَنِ ثِقَةٍ فَتَكُنْ كَذَابًا
بپرسد از شما را و اگر از شما را و اگر از شما را
إِنْ أَخْبَرْتَ عَنْ غَيْرِ فَإِنَّ الْكَذِبَ مِهَانَةٌ وَذَلِكَ لَا تَسْتَدَنَّ
اگر از شما را و اگر از شما را و اگر از شما را
عَلَيْكُمْ قَرَّةٌ بَعْدَ هَاكِرَةٍ وَلَا حَوْلَةَ بَعْدَ هَاصُولَةٍ وَأَعْطُوا
بر خود که می دانید و اگر از شما را و اگر از شما را
السُّيُوفَ حَقُوقَهَا وَوَقُوفُ الْحَرْبِ مَصَابِرَ عَمَّا وَادُّمُوا
سجدهای که می دانید و اگر از شما را و اگر از شما را
أَنْفُسَكُمْ عَلَى الطَّعْنِ الدَّعِيّ وَالضَّرْبِ الطَّحِيْفِ وَأَمْسُوا الْأَصْوَاتَ
نفسهای خود را بر زدن کارد و در زدن شمشیر و بپرسد از شما را
فَإِنَّهُ أَطْرَدُ لِلْفِشْلِ • لَا تَطْمَعَنَّ فِي مَوَدَّةِ الْمُلُوكِ فَإِنَّهُمْ
پس او را که می دانید و اگر از شما را و اگر از شما را
يُوحِشُونَكَ أَنْتَ مَا تَكُونُ بِهِمْ وَيَقْطَعُونَكَ أَقْرَبَ تَكُونُ
پس از شما را و اگر از شما را و اگر از شما را
إِلَيْهِمْ • لَا تَطْمَعُ فِي كَلِمَاتِهِمْ فَكَيْفَ يَكُنْ ذَلِكَ حَقًّا
پس از شما را و اگر از شما را و اگر از شما را
لَا تُغَرِّبْكَ الْأَمَانِي وَالْخُدَعُ وَكَيْفَ يَكُنْ ذَلِكَ خَرًّا • لَا
پس از شما را و اگر از شما را و اگر از شما را

اعطاكم

تُشْعِرُ قَلْبَكَ أَهْمًا عَلَى مَا فَاتَ فَيُشْغِلُكَ عَنِ الْأَسْعَادِ
 لاَ مَرَقَةَ لِحَيْلٍ لاَ حَيَاءَ لِكُذَّابٍ لاَ دِينَ لِمِثْرَابٍ لاَ مَرْقَةَ
 لِمُعَاتٍ لاَ أَمَانَةَ لِمَكُوبٍ لاَ إِيْمَانَ لِعُدُوِّ لاَ خَلَّةَ
 يَمْلُوكُ لاَ إِصَابَةَ لِعُجْلٍ لاَ عَقْلَ كَالْتَبِيرِ لاَ جَهْلَ
 كَالْتَبِيرِ لاَ عِبَادَةَ كَالْتَكْفِيرِ لاَ نَصْرَ كَالْتَحْنِيرِ لاَ
 نَقْرَ لِعَاقِلٍ لاَ غِنَاءَ لِحَاجِلٍ لاَ عَمَلَ لِحَافِلٍ لاَ مَرْقَةَ
 لِمَرْقَةِ كَعَضِ الطَّرَفِ لاَ حِلْمَ كَالصَّمْتِ لاَ فَحْهَ كَالنَّهْتِ
 لاَ عِزَّ كَالطَّاعَةِ لاَ كَنْزَ كَالْفَنَاعَةِ لاَ دُخْرَ كَالْعِلْمِ
 لاَ فَضِيلَةَ كَالْحِلْمِ لاَ هِدَايَةَ كَالذِّكْرِ لاَ رُشْدَ كَالْفِكْرِ لاَ

حَسَبَ كَالْأَدَبِ لاَ ذِلَّ كَالطَّلَبِ لاَ كَرَمَ كَالتَّقْوَى لاَ
 عَدُوَّ كَالهَوَى لاَ زِينَةَ كَالْأَدَبِ لاَ مَرْجَ كَالثَّوَابِ لاَ مَرْجَ
 كَغَلِيَةِ الشَّهَوَةِ لاَ عِلْمَ كَالْحَشِيَّةِ لاَ حَسْرَةَ كَالْفَوْتِ لاَ
 عِبَادَةَ كَالصَّمْتِ لاَ غِنَاءَ كَالْعَقْلِ لاَ نَصْرَ كَالجَهْلِ لاَ حِلْمَ
 كَالصَّنْعِ لاَ مَسْبَةَ كَالشَّيْخِ لاَ إِيْمَانَ كَالصَّبْرِ لاَ نَفْعَةَ
 مَعَ كِفْرِ لاَ دَاءَ كَالْحَسَدِ لاَ شَرَفَ كَالسُّودِّ لاَ مِيرَاثَ
 كَالْأَدَبِ لاَ جَمَالَ كَالْحَسْبِ لاَ مَعُونَةَ كَالتَّوْقِي لاَ عَمَلَ
 كَالتَّحْقِي لاَ شَرَفَ كَالْعِلْمِ لاَ ظَهَرَ كَالْحِلْمِ لاَ زَادَ كَالتَّقْوَى
 لاَ إِسْلَامَ كَالرِّضَا لاَ شِيَةَ كَالْحَيَاءِ لاَ فَضِيلَةَ كَالسَّخَاءِ
 لاَ دُخْرَ كَالثَّوَابِ لاَ خَلَلَ كَالْأَدَبِ لاَ زَاهِتَةَ كَالشُّعْرِ
 لاَ شَرَفَ كَالتَّوَاضِعِ لاَ سَوْءَةَ كَالظُّلْمِ لاَ سَمِيرَ كَالْعِلْمِ

وَقَارَ كَالصَّمْتِ لَا مَرْجَ كَالْمَوْتِ لَا لَذَّةَ بِنَعِصٍ لَا حَيَاءَ
 زینت مع بنویس و کوانی بخود بنویس زینت مع سبانی بخود مکتوب زینت مع هرزه دانا بخوبی زینت شرم
 لَحِصٍ لَا حَقَّ لِحْجٍ لَا رَأْيَ لِحْجٍ لَا حِلْمَ كَالْتَعَاظِلِ لَا
 از زرد را زینت مع حق بهانه زرد را زینت از پیشه کینه کار را زینت مع هر دباری بخوبی تعالی
 عَقْلَ كَالْتَجَاهِلِ لَا اخْلَاصَ كَالنَّصْحِ لَا عَزَّةَ كَالشَّخِّ لَا عِبَادَةَ
 زینت مع عقل بخود را و دان نون زینت مع هر با که از او بخوبی و دان زینت مع عربی بخوبی زینت مع غنی
 كَالْحُشُوعِ لَا غِنَاءَ كَالْقِنُوعِ لَا ظَفَرَ مَعَ بَغْيٍ لَا قِرَعَ مَعَ
 عجم شرم زینت مع هر بی زنی بخوبی غش زینت مع هر دوزی یا غش زینت مع هر منکراری یا غش
 لَا بَيَانَ مَعَ عَيٍّْ لَا دِينَ لَسِيَّ الظَّنِّ لَا صِنْعَةَ لِمَتَيْنِ لَا نِدَمَ
 زینت مع بیانی کردن یا بجزاری زینت دین بدکان را زینت مع هر کار واری زینت زرد را
 لِلْكَيْدِ الرَّفْقِ لَا عَيْشَ لَسِيَّ الْخُلُقِ لَا دَوَاءَ لِمَشْعُوفٍ بِدَائِهِ
 آنرا که هر بیانی بیداری زینت زرد کافی بدخو را زینت دواء از زرد زینت زرد را
 لَا شِفَاءَ لِمَنْ كَتَمَ طَبِيبَهُ دَاءَهُ لَا يَشَاشَهُ مَعَ اِبْرَاهِمَ لَا سَوْدَ
 زینت دواء آنکس را که پنهان از طبیب خود دارد خود را زینت کشتن بیانی بکشتن زینت مع هر داری
 مَعَ اِنْتِقَامٍ لَا عِزَّاءَ مَعَ صَبْرٍ لَا تَشَاءَ مَعَ كِبَرٍ لَا مَرْوَةَ مَعَ
 یا کرم نوبی زینت مع از باد افادن صبر زینت زرد بیانی یا کرم زینت مع هر داری
 شَخَّ لَا عَدَاوَةَ مَعَ نَصْحٍ لَا اِسْخَاءَ مَعَ عَدَمٍ لَا صِحَّةَ مَعَ
 یا بیانی زینت یا پنهان بوی زینت سکانت یا بیانی زینت مع هر داری
 نَهْمٍ لَا قِتَاعَةَ مَعَ شَرِّهِ لَا عَقْلَ مَعَ شَرِّهِ لَا حَنَمَ مَعَ
 یا دین زینت زینت یا دزد زینت زینت یا دزد زینت زینت یا دزد
 عَزَّةَ لَا فِطْنَةَ مَعَ بَطْنَةٍ لَا اَدَبَ مَعَ غَضَبٍ لَا شَرَفَ
 یا دزد زینت زینت یا دزد زینت زینت یا دزد زینت زینت یا دزد

مَعَ سَوْءِ آدَبٍ لَا دِينَ مَعَ هَوًى لَا حُجَّةَ مَعَ كَثْرَةِ مِرَاءٍ
 بانی ادبی نیست دین باارزوه نیست دینی با بسیاری گفته
 لَا مَعْرِفَ مَعَ مَنِّ لَا إِيمَانَ مَعَ مَنِّ لَا إِيمَانَ مَعَ سَوْءِ
 نیست نیکی با بسیار نیست نیست ایمان با باری نیست ایمان با بد
 ظَنٍّ لَا ضَلَالَكَ مَعَ إِرْشَادٍ لَا هَلَاكَ مَعَ اقْصَادٍ لَا ضَلَالَكَ
 به گمان نیست گمراهی با راه هدایت نیست تباهی با هدایت ریزی نیست
 مَعَ أَفْسَادٍ لَا غَنَامَ مَعَ إِشْرَافٍ لَا فَاقَةَ مَعَ عِقَابٍ لَا ضَلَالَكَ
 با تباهی کردن نیست تو آفری با آفرینندگی نیست درویشی با پادشاهی نیست
 مَعَ هُدًى لَا عَقْلَ مَعَ هَوًى لَا زُكُومَ مَعَ لَهْلَاهِ مَذْهَبٍ
 باره یافتن نیست هوش با آرزو نیست بارش با سرگردانی نیست
 لَا بُدَّكَ مَعَ الْحَقِّ مَطْلَبٌ لَا بُدَّكَ مَعَ الْعَقْلِ مَعَ اللَّعِبِ لَا
 در ایستادن تو نیست با ایستی هیچ نخواهد نیست گوناگیری با بازی نیست
 نَجَاحٌ كَالْعَمَلِ الصَّالِحِ لَا شَفِيقَ كَالِدُودٍ فَدِ النَّاصِحِ لَا زَيْنَ
 نیست هیچ بازگویی همچو علی بن ابی طالب نیست مهربانی همچو دوست بندو نیست همیشه
 كُحْنَ الْخَلْقِ لَا مَرَعَ كُحْنِ الْأَنْامِ لَا زُهْدَ كَالْكَفِّ عَنِ
 همچو خوی نیکی نیست هیچ پرهیزکاری همچو دوری از گناه نیست هیچ پرهیزکاری همچو ماندن از
 الْحَرَامِ لَا عِزَّةَ كَالثِّقَةِ بِالْأَيَّامِ لَا جِهَادَ كَالْجِهَادِ النَّفْسِ
 نیست هیچ آزادی نیست هیچ اعتماد کردن به روزگار نیست هیچ غزای همچو غزای نفس
 لَا فِقَّةَ لِمَنْ لَا يَدِيمُ التَّوَسُّعَ لَا عِبَادَةَ كَادَاءِ الْفَرَائِضِ
 نیست دینی از آنکه دائم نیست هیچ به دوستی همچو باری کردن و نصیحت
 لَا قُرْبَةَ بِالتَّوَافُلِ إِذَا خُتِرَتْ بِالْفَرَائِضِ لَا قُوَّةَ بِأَنْعَمَ مِنْ
 نیست نزدیکی با بغایت اگر چه با فریضه ها نیست هیچ از آنکه از نعمت

السَّلامَةِ لَا سَبِيلَ اشْرَافٍ مِنَ الْاِسْقَامَةِ لَا يَفْسِدُ الدِّينَ
 كَالطَّعِ لَا يَصْلِحُ الدِّينَ كَالْوَمَعِ لَا يُوْنِي الْعِلْمَ الْاَمِنْ سَوَاءٌ
 فَهْمُ السَّامِعِ لَا يُلْفِي الْمُرِيْبُ صَحْبًا لَا يُلْفِي الْحَرِيْبُ مُسْتَرْجَا
 لَا يَجُوْهُ الْخَوْفُ مَسْرُوعًا لَا يُلْفِي الْعَاقِلُ مَعْرُوعًا لَا يَكُوْنُ
 الْكِرَامُ حَقُوْدًا لَا يَكُوْنُ الْمُؤْمِنُ حَسُوْدًا لَا تَحْصُلُ الْجَنَّةُ
 بِالْمَتْنِ لَا يَنَالُ الرِّزْقُ بِاللِّغْنِ لَا التَّشْبِيْعُ وَالْقِيَامُ
 بِالْمُقْرِضِ لَا يَجْمَعُ الْجُوعُ وَالْمَرَضُ لَا يَجْمَعُ الصَّحَّةُ وَالنِّعَمُ
 لَا يَجْمَعُ الشَّبَهُ وَالْهَدَمُ لَا يَجْمَعُ الشَّهْوَةُ وَالْحِكْمَةُ لَا
 يَجْمَعُ الْعَقْلُ وَالْهَوْيُ لَا يَجْمَعُ الْاُخْرَى وَالْدُّنْيَا لَا يَجْمَعُ
 الْفَنَاءُ وَالْبَقَاءُ لَا يَجْمَعُ حُبُّ الْمَالِ وَالنِّشَاءُ لَا يَجْمَعُ
 الْوَمَعُ وَالطَّعَنُ لَا يَجْمَعُ الصَّبْرُ وَالْجَزَعُ لَا يَجْمَعُ غَرَمَةُ

وَوَلِيمَةٌ لَا يَجْمَعُ أَمَانَةٌ وَنَمِيمَةٌ لَا يَجْمَعُ الْكَذِبُ وَ
 الْمُدَّةُ لَا يَجْمَعُ الْحَيَانَةَ وَالْأَخَاهُ لَا يَجْمَعُ الْبَاطِلُ وَ
 الْحَقُّ لَا يَجْمَعُ الْعُنفَ وَالرَّفْقُ لَا يَتَعَلَّمُ مَنْ يَتَكَبَّرُ لَا
 يَزُكُّ أَعْلَى مُتَجَبَّرٍ لَا اسْتِجْعَ مِنْ بَرٍّ لَا فَيْحَ مِنْ بَذِي لَا حَبِينَ
 مِنْ مُرَبِّ لَا اسْتِجْعَ مِنْ كَيْبٍ لَا أَعَزَّ مِنْ قَانِعٍ لَا أَذْلَ
 مِنْ مَطَامِعٍ لَا نَزْعُوِي الْمَنِيَّةَ اخْتِرَامًا لَا رَعُوِي الْبَاقِي
 اخْتِرَامًا لَا أَدَبَ بَسِي النَّطْقِ لَا سَوْدَ دَلْسِي الْخَلْقِ لَا
 تَحْلُوا مُصَاحَبَةَ غَيْرِ مُرَبِّ لَا يَصْفُوا الْحَلَّةَ مَعَ غَيْرِ أَدِيبٍ
 لَا تَزُكُّ الصَّنِيعَةُ مَعَ غَيْرِ أَصِيلٍ لَا تَدُومُ مَعَ الْغَدْرِ صَحْبَةُ
 خَلِيلٍ لَا يُوَادُّ الْأَشْرَارُ إِلَّا أَشَاهَهُمْ لَا يَصْطَنِعُ الْبَلَاءُ
 إِلَّا أَمْثَالَهُمْ لَا يَصِحُّ الْأَمْرُ إِلَّا أَنْظَرَاهُمْ لَا تَنَالُ الصَّحَّةُ

الْإِبَالِحِيَّةُ لَا يُفِيدُ التَّقْوَى إِلَّا غَلَبَةُ الشَّهْوَةِ لَا يَدْفَعُ
 الْمَكَارِهِ إِلَّا بِالْقَبْرِ لَا يَخْطُاطُ النِّعَمُ إِلَّا بِالشُّكْرِ لَا
 تَكْمُلُ الْمَرْقَّةُ إِلَّا بِالْيَبْرِ لَا يَصْبِرُ عَلَى الْحَقِّ إِلَّا الْحَاظِمُ وَالْإِبْرَ
 لَا تَقْوَى كَالْكَفِّ عَنِ الْحَاظِمِ كَالْمَرْقَّةِ كَالشُّكْرِ عَنِ الْمُنَافِقِ
 لَا جَنَّةَ أَوْفَى مِنَ الْأَجَلِ لَا غَايَةَ أَخْذٍ مِنَ الْأَمَلِ
 لَا ذَخْرَ أَنْفَعُ مِنْ صَالِحِ الْعَمَلِ لَا حِسَابَ أَنْفَعُ مِنَ الْأَدَبِ
 لَا نَسَبَ أَوْضَعُ مِنَ الْغَضَبِ لَا مَالَ أَعْوَدُ مِنَ الْعَقْلِ لَا
 فَقْرًا شَدِيدًا مِنَ الْجَهْلِ لَا حَافِظَ أَحْفَظُ مِنَ الصَّمْتِ لَا قَادِمَ
 أَقْرَبَ مِنَ الْمَوْتِ لَا وَاعِظَ أَبْلَغُ مِنَ النَّصِيحِ لَا سَوْءَ
 أَسْوَأَ مِنَ الشُّحِّ لَا شَرَّ أَعْلَى مِنَ الْإِيمَانِ لَا فَضِيلَةَ
 أَجَلٍ مِنَ الْإِحْسَانِ لَا ضَمَانَ عَلَى الزَّمَانِ لَا سَعْيَ إِلَّا لِلْعَمَلِ

مِنَ الْحَقِّ لَا تَجَانُ أَوْضَحُ مِنَ الصَّدَقِ لَا دَاءَ أَدْوَأُ مِنَ
 الْحَقْوِ لَا خُلُقَ أَشْيَنُ مِنَ الْحُرِّ لَا كَنْزَ أَنْفَعُ مِنَ
 الْعِلْمِ لَا عِزَّ أَنْفَعُ مِنَ الْحِلْمِ لَا وَحْشَةَ أَنْفَعُ مِنَ الْعَجَبِ
 لَا شِمَةَ أَقْبَحُ مِنَ الْكَذِبِ لَا لِبَاسَ أَجْلَعُ مِنَ السَّلَامَةِ لَا
 مَسْلَكَ أَسْلَمُ مِنَ الْأَسْقَامَةِ لَا نِعْمَةَ أَجَلُ مِنَ التَّوْفِيقِ لَا
 سُنَّةَ أَفْضَلَ مِنَ التَّحْقِيقِ لَا جَمَالَ أَنْزَلُ مِنَ الْعَقْلِ لَا سُوءَ
 أَشْيَنُ مِنَ الْجَهْلِ لَا خَيْرَ أَفْضَلُ مِنَ الصَّدَقِ لَا نَاصِحَ أَنْصَحُ
 مِنَ الْحَقِّ لَا سَجِيَّةَ أَشْرَفُ مِنَ الرَّفْقِ لَا مَعْقِلَ أَحْزَنُ مِنَ
 الْوَرَعِ لَا شِمَةَ أَذْلُ مِنَ الطَّيْعِ لَا حِصْنَ أَمْنَعُ مِنَ التَّقْوَى
 لَا دَلِيلَ أَمْرُ شَدِيدُ مِنَ الْهُدَى لَا شَيْءَ أَصْدَقُ مِنَ الْأَجَلِ
 لَا شَيْءَ أَكْذَبُ مِنَ الْأَمَلِ لَا آفَاقَ أَشَدُّ مِنَ الْحَقِّ لَا خَلَّةَ

أَنْهِيَ مِنَ الْخُرْقِ لَا عَوْنَ أَفْضَلُ مِنَ الصَّبْرِ لَا خُلُقَ أَفْخَجَ مِنْ
 عِصَاكَرَ از نادانی نیست بنای افزونتر از صبر نیست هیچ عوی رشت
 الْكِبَرِ لِأَجْهَلِ أَعْظَمُ مِنْ تَعَدِّي الْقَدْرِ لِأَجْوَدِ أَعْظَمُ مِنَ الْفَخْرِ
 نیست هیچ نادانی بزرگتر از گذشتن از قدر نیست هیچ کبر بزرگتر از فخر
 لَا عِزَّ أَشْرَفَ مِنَ الْعِلْمِ لَا شَرَفَ أَعْلَى مِنَ الْحِلْمِ لَا شَفَعَ الْحُجَّ
 نیست هیچ عزتی بلندتر از علم نیست هیچ شرفی بلندتر از بردباری نیست هیچ حجی
 مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ لَا فِتْرَةَ أَعْظَمَ مِنَ الْأَصْرَارِ لَا دِينَ مُسَوِّفٍ يَتَّقِ
 رها نموده از گناه نیست هیچ گناهی بزرگتر از پنهان کردن گناه نیست هیچ دینی
 لَا عِيشَ لِمَنْ فَارَقَ حَبْتَهُ لَا وَسِيلَةَ نَجْحٍ مِنَ الْإِيمَانِ لَا
 نیست هیچ زندگانی برای کسی که جدا شده از دین خود نیست هیچ راه نجاتی از ایمان
 مَنَقَبَةُ أَفْضَلُ مِنَ الْإِحْسَانِ لَا إِيْمَانَ أَفْضَلَ مِنَ الْإِسْتِثْلَامِ
 نیست هیچ شایسته‌ای افزونتر از احسان نیست هیچ ایمانی افضلتر از گدازیدن
 لَا مَغْفَلَ أَمْنَعُ مِنَ الْإِسْلَامِ لَا سَبِيلَ أَنْجَاةٍ مِنَ الصَّدَقِ
 نیست هیچ پنهانی امن‌تر از اسلام نیست هیچ راه نجاتی از راستی
 لِصَاحِبِ أَعَزُّ مِنَ الْحَقِّ لَا دَلِيلَ أَنْجَحَ مِنَ الْعِلْمِ لَا عَاقِبَةَ
 نیست هیچ باری عزیزتر از حق نیست هیچ راه نجاتی از علم نیست هیچ عاقبتی
 أَسْلَمُ مِنَ عَوَاقِبِ السَّلَامِ لَا شَافِعَ أَنْجَحَ مِنَ الْإِعْذَارِ لَا إِعْذَارَ
 بسط از پناهانی که نیست هیچ شافعیت کننده رها نموده از عذر آردی نیست هیچ
 أَحْمَلُ لِلذَّنْبِ مِنَ الْإِقْرَارِ لَا نِعْمَةَ أَفْضَلَ مِنْ عَقْلِ لَا مَصِيبَةَ
 عذر آردی از گناه نیست هیچ تعویفی افزونتر از عقل نیست هیچ مصیبتی
 أَشَدُّ مِنْ جَهْلِ لَا مَزَلَةَ أَشَدُّ مِنْ زَلَةِ عِلْمٍ لَا خَيْرَ أَفْطَحَ مِنْ
 سخت‌تر از نادانی نیست هیچ لغزشی سخت‌تر از لغزش از علم نیست هیچ چیزی

لا فضيلة الاعلام

جواب

جَوْرَ حَاكِمٍ لَا حَزَمَ لِمَنْ لَا يَسْعَ سِرَّهُ صَدْرَهُ لَا عَقْلَ لِمَنْ
 ستم داور نیست حکمی که برای کسی که سیرت او در پند او نیست و داور نیست
 يُجَاوِزُ حَدَّهُ وَقْدَرَهُ لَا يُؤْخَذُ الْعِلْمُ إِلَّا مِنْ أَمْرٍ بَابِهِ
 در گذرد از حد و اندازه خود گرفتن علم را نمی‌توان مگر از امر و فرمان علم
 لَا يَنْفَعُ الْحَسَنُ إِلَّا بِغَيْرِ نَجَايَةٍ لَا يَنْفَعُ عِلْمٌ بِغَيْرِ تَوْفِيقٍ لَا يَنْفَعُ
 سودمند نیست حسن مگر بی نجات سودمند نیست علم مگر بی توفیق سودمند نیست
 إِجْتِهَادُ بَغَيْرِ تَحْقِيقٍ لَا خَيْرَ مِنْ عَزَمٍ بِإِلْحَامٍ لَا خَيْرَ فِي عَمَلٍ إِلَّا
 کوشش بی تحقیق نیست خیر در استوار شدن نیست خیر در عمل مگر با الهام نیست
 عِلْمٌ لَا يَدْرِكُ الْعِلْمَ بِرَأْيَةِ الْحِسْمِ لَا يَغْلِبُ مَنْ يَسْتَهْزِئُ بِالْحَقِّ
 نمی‌توان درمیانی علم با دیدن نیست کسی که با حق شوخی می‌کند بر او غلبه
 لَا يَخْصَمُ مَنْ يَخْتَجُّ بِالْحَقِّ لَا يَفْلَحُ مَنْ كَثُرَ مَا يَضُرُّهُ لَا يَسْلَمُ مَنْ
 خصومت نمی‌تواند با کسی که با حق آرد نیست کسی که زیاد شود آنچه او را آزار می‌دهد نیست کسی که
 أَذَاعَ سِرَّهُ لَا يَنْكُرُ الْعِلْمُ بَغَيْرِ تَرْجَعٍ لَا يَسْلَمُ الَّذِينَ مَعَ الطَّعْنِ
 پراکنده کرد سیرت او را نمی‌شناسد علم را مگر با بازگشت نیست کسی که با طعن
 لَا يَشْبَعُ الْمُؤْمِنُ وَآخُوهُ جَانِعٌ لَا يَنْكُرُ الْإِعْذَارَ الْكَرَامِ
 رها نموده مؤمن و برادر او را رها نمی‌کند نمی‌شناسد عذر را بزرگان اکرام
 الصَّنَائِعِ لَا يَسْتَقْنِي الْعَاقِلُ عَنِ الْمُسَاوَةِ لَا مَظَاهِدَةَ
 صنایع را نمی‌پوشد عقلمند از مساوت کردن نیست هیچ مظاهره‌ای
 أَوْ تَوْثُقُ مِنَ مُسَاوَةِ لَا تَسْتَفْرِخُ خِدْعُ الدُّنْيَا الْعَالَمِ لَا
 آسوار از توفیق کردن نیست هیچ دنیای دنیا را از تیرگی عالم نیست
 تَدْهَشُ عِنْدَ الْبَلَاءِ الْخَائِزُ لَا مَرِيَّ الْجَاهِلُ الْأَمْفَرُ طَا لَا يُلْفِي
 شگوش می‌شود در مصیبت رها کننده نیست هیچ نادان را آسان‌تر نیست هیچ

الْأَخْيَارُ الْأَمْثَلُ لَا يَفْسُدُ الْعَقْلُ مَنْ انْتَصَحَهُ لَا يَسْلُمُ الدِّينَ
 بنادان که اگر از حد گذرند عقل می شود از حد گذراند از حد گذراند
 مَنْ تَحَصَّنَ بِهِ لَا تَعْمُ الدُّنْيَا مَنْ كَلَّمَ إِلَيْهِ لَا تَقْبَلُ الْأَمَانِي
 کسی که نگاه می کرد بدین نگاه می کرد دنیا را که نگاه می کرد بدین نگاه می کرد
 لَنْ عَوَّلَ عَلَيْهَا لَا يَدْرِكُ مَنْ عَتَى بِالْحَقِّ لَا يُغْلِبُ مَنْ يَجْتَنِبُ
 هر کسی را که اعتماد کند بر دنیا خوار شود کسی که خوار شود بر حق بر حق
 بِالْصِّدْقِ لَا يُعْزِزُ مَنْ كَلَّمَ إِلَى الْبَاطِلِ لَا يُفْلِحُ مَنْ يَجْتَنِبُ بِالْزُّبَانِ
 راستی بر کسی که با باطل سخن گوید بر کسی که با باطل سخن گوید
 لَا خَيْرَ فِي الْمَعْرُوفِ الْحَقُّوْ لَا خَيْرَ فِي كَذِبِهِ لَا يَنْفَعِي لَا خَيْرَ فِي الْعَمَلِ
 بهی نیست در نیکی و نیکویی نیست در کذب و کذب نیست در کار و کردار
 الْأَمْعُ الْعِلْمُ لَا خَيْرَ فِي خُلُقٍ لَأَيْنِ بِهِ حِلْمٌ لَا خَيْرَ فِي مُعِينٍ
 کم با علم آن خیر نیست در خلقی که باریک دهن است خیر نیست در یاری
 مُهَيِّنٍ لَا خَيْرَ فِي صَدِيقٍ ضَمِينٍ لَا خَيْرَ فِي حَكَمٍ جَائِلٍ لَا شَيْءَ
 خوار کننده خیر نیست در دوستی خیر نیست در حکم خیر نیست در شکار
 أَحْسَنُ مِنْ حَقِيقَةٍ لَا خَيْرَ فِي شَهَادَةٍ خَائِنٍ لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ
 خیرتر از حقیقت آن خیر نیست در شهادتی که دروغ است خیر نیست در سخن
 الْأَفَاكِينُ لَا خَيْرَ فِي عُلُومِ الْكَذَّابِينَ لَا كَذِبَ لَصَنِيعَةٍ مَنَانٍ
 دروغگوها خیر نیست در علوم کذابان خیر نیست در مصلحتی که دروغ است
 لَا كَذِبَ أَبَدًا عَوَافِ الْأَحْسَانِ لَا تَمْلِكُ عَذَابُ اللِّسَانِ لَا خَيْرَ إِلَّا
 کذب نیست همیشه عفو و بخشش از زبان نیکوکاران عذاب زبانی نیست
 بِالطَّاعَةِ لَا غِنَا إِلَّا بِالْقَنَاعَةِ لَا رَأْيَ لِمَنْ لَا طَاعَ لَا خَيْرَ إِلَّا
 با اطاعت خیر نیست مگر با قناعت خیر نیست برای کسی که اطاعت ندارد خیر نیست مگر با اطاعت

لَا لَوْ كُنْتُمْ أَتَدْرُونَ الْقَنُوءَ لَا تَنْتَفِعُ أَكْثَرُ مِنْ دَوَامِ سُلْمِ الْحَسَدِ لَا يَكُونُ
 نیست هیچ کس از آنکه از خود بترسد نیست هیچ کس از خود بترسد
 أَكْثَرُ مِنَ الْحَسَدِ لَا كَذِبَ فِي شَيْءٍ فَإِنَّهُ لَا عَيْشَ أَهْلًا مِنْ أَوْفِي
 کثرت از حسد کذب نیست در چیزی پس نیست هیچ کس از خود بترسد
 لَا عَائِبَ أَقْدَمَ مِنَ الْمَوْتِ لَا خَيْرَ مِنْ أَفْضَلٍ مِنَ الصَّمْتِ لَا يَنْصُرُ الْمَظْلُومَ
 نیست هیچ عیبی از مرگ نیست هیچ عیبی از مرگ نیست هیچ کس از خود بترسد
 بِالْأَنَاصِرِ لَا يَنْتَصِفُ التَّوْبَتِ مِنَ الْفَاحِشِ لَا يَنْتَصِفُ عَالِمٌ مِنَ جَاهِلٍ
 با انصاف نیست هیچ عیبی از توبه از فاحش نیست هیچ کس از خود بترسد
 لَا يَخْلُصُ عَنِ السَّيْفِ إِلَّا الْعَاقِلُ لَا يَنْتَصِفُ الْكَرِيمُ مِنَ الْبَلِيٍّ لَا
 نجات نمی یابد از شمشیر جز از عاقل نیست هیچ کس از خود بترسد
 يَعْرِفُ السَّيْفُ حَقَّ الْحَكِيمِ لَا مَرْكَبَ أَحْمَرُ مِنَ الْحُلَّاحِ لَا فِتْنَةَ أَكْثَرُ
 می شناسد شمشیر حق را از حکیم نیست هیچ کس از خود بترسد
 مِنْ فِتْنَةٍ غَنَى مُنْعُ الْمَحْتَاجِ لَا يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ أَنْ يَتَعَاطَى
 از فتنه نجات می یابد از فقر نیست هیچ کس از خود بترسد
 لَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَقِيَّ اللَّهَ مَنْ خَاصَمَ لَا خَيْرَ فِيمَنْ يَجْرَأُ أَخَاهُ بَغَيْرِ حَرَمٍ
 نتواند که بترسد از خدا در کسی که دشمنی کند نیست هیچ کس از خود بترسد
 لَا خَيْرَ فِي عَقْلِ الْفَاسِقِ نَهْ حِلْمٌ لَا بَقَاءَ لِلْحَكِيمِ مَعَ تَعَارُفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 خیر نیست در عقل فاسق نیست هیچ کس از خود بترسد
 لَا يَنْبَغِي أَنْ يَجْعَلَ مِنَ الْأَضْطِرِّ إِلَى مَسْأَلَةِ الْأَغْنَى لَا تَكْمُلُ الْمَكَارِمُ
 نیست هیچ کس از خود بترسد
 إِلَّا بِالْغَفَافِ وَالْإِبْرَارِ لَا خَيْرَ فِي الْمَالِ إِلَّا بِالْمَعْرِفَةِ لَا عَيْشَ إِلَّا
 مگر با بخشش و نیکوکاران خیر نیست در مال مگر با معرفت نیست هیچ کس از خود بترسد

من الشبه
 من الشبه

لا يَكُونُ

مِنْ عَيْشِ الْحَسَدِ وَالْحَقْدِ لَا يَصْبِرُ لِلْحَقِّ الْآمِنُ كَرِفُ فَضْلِهِ
 از زندگانی حسود و بد اندوزان صبر کند از برای حق مگر آنکه شکر خدا را بداند
 لَا يَجْزِي الْأَجْرَ الْآمِنَ أَخْلَصَ عَمَلُهُ لَا يَجُوزُ الشُّكْرُ الْآمِنُ بَذَلُ
 نیندازد توپ را مگر آنکه پاکیزه سازد عمل خود را نرسد بشکر مگر آنکه بداند
 مَالَهُ لَا يَسْتَحِقُّ اسْمُ الْكَرَمِ الْآمِنُ بَذَلُ بِنَوَالِهِ قَبْلَ سُؤَالِهِ
 مال خود را سزاوارتر از کرم بخشد مگر آنکه ابتدا کند بخشش پیش از خواست
 لَا يَنْعَمُ بِنِعْمِ الْآخِرَةِ الْآمِنُ صَبَرَ عَلَى بِلَاءِ الدُّنْيَا لَا إِيمَانُ
 آنکه نیکو نگردد با نعمت آخرت مگر آنکه صبر کند بر بلاهای دنیا نیست صبر ایمان
 كَالْحَيَاءِ وَالسَّخَاءِ لَا يَسُوْدُ مَنْ لَا يَحْتَمِلُ أَخَوَانَهُ لَا يَجِدُ إِلَّا
 همچو شرم و سخاوت مهر نشود آنکه بر ندارد برادران خود ستوده نشود مگر
 مَنْ بَذَلَ إِحْسَانَهُ لَا يَجُوزُ الْغَفْرَانُ الْآمِنُ قَابِلُ الْأَسَاءَةِ
 آنکه بدهد احسان خود را نرسد بخشش از برای شایسته مگر آنکه بر آید بدی
 بِالْإِحْسَانِ لَا يَفُوزُ بِالنَّجَاةِ الْآمِنُ قَامَ بِشَرَايِطِ الْإِيمَانِ
 بخشش بخشد نرسد بر نجات مگر آنکه بآید بشرایط ایمان
 لَا يَجُوزُ الْعِلْمُ الْآمِنُ يَطْلُبُ دَرَسَهُ لَا يَسْلَمُ عَلَى اللَّهِ مَنْ لَا
 نرسد به دانش مگر آنکه در آید درس خود را مسلمان باشد نزد خدا آنکه
 يَمْلِكُ نَفْسَهُ لَا عَدُوَّ أَعْدَا عَلَى الْمَرْءِ مِنْ نَفْسِهِ لَا مَعْرِفَ
 خداوندی که نفس خود را نیست دشمنی دشمنی تر بر مرد از نفس خود نیست معرّفی
 أَضْيَعُ مِنَ إِبْطَاعِ الْكَفْرِ لَا فَرْقَ عَظِيمٍ مِنَ الشَّيْءِ بِالْفُجْورِ
 ضایع تر از بیکاری کفر است نیست هیچ کنایه بزرگتر از شقاوت بدکاری
 لَا مَرْخِي أَضْيَاعٍ مِنْ قِلَّةِ الْعَقْلِ لَا سَوْءَ أَسْوَأَ مِنَ الْخُلْ
 نیست هیچ بیکاری از کمبود عقل است نیست هیچ رسواتی بدتر از بیجلی

عَلَيْهِ

لَا عَيْشَ أَهْنَاءَ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ لَا وَحْشَةَ أَوْ حَشٍ مِنْ
 نیست هیچ زهر کافری که از برای حسن خلق است نیست هیچ بیگانهی در بند برتراند
 سُوءِ الْخُلُقِ لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ لَا دِينَ لِمَنْ لَا عَقْلَ
 بدی حسن خلق نیست ایمان برای آنکه بی امانت است نیست دین برای آنکه بی عقل است
 لَهُ لَا عَقْلَ لِمَنْ لَا آدَبَ لَهُ لَا ثَوَابَ لِمَنْ لَا عَمَلَ لَهُ لَا عَمَلَ
 ندارد بی عقلی که ندارد ادب نیست پاداش برای آنکه ندارد عمل
 لِمَنْ لَا نِيَّةَ لَهُ لَا نِيَّةَ لِمَنْ لَا عِلْمَ لَهُ لَا عِلْمَ لِمَنْ لَا بَصِيرَةَ لَهُ
 برای آنکه ندارد نیت نیست نیت برای آنکه بی علم است نیست علم برای آنکه بی بینایی است
 لَا بَصِيرَةَ لِمَنْ لَا فِكْرَ لَهُ لَا فِكْرَ لِمَنْ لَا اعْتِبَارَ لَهُ لَا اعْتِبَارَ
 که نیست بی فکر نیست اندیشه برای آنکه بی درایت است نیست بی درایتی
 لِمَنْ لَا إِتْقَانَ لَهُ لَا إِتْقَانَ لِمَنْ لَا إِقْلَاعَ لَهُ لَا إِقْلَاعَ
 برای آنکه ندارد تقوی نیست تقوی برای آنکه بی اقلاع است نیست بی اقلاعی
 لِمَنْ لَا هَيْبَةَ لَهُ لَا ظَفِيرَ لِمَنْ لَا صَبْرَ لَهُ لَا نَجَاةَ لِمَنْ لَا إِيمَانَ لَهُ
 برای آنکه ندارد هیبت نیست قوی برای آنکه بی صبر است نیست نجات برای آنکه بی ایمان است
 لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا يَقِينَ لَهُ لَا صِيَانَةَ لِمَنْ لَا وَعَرَ لَهُ لَا وَعَرَ
 نیست ایمان برای آنکه بی یقین است نیست نگه داری برای آنکه بی وعار است نیست وعاری
 لِمَنْ لَا إِتْقَانَ لَهُ لَا عِلْمَ لِمَنْ لَا حِلْمَ لَهُ لَا هِدَايَةَ لِمَنْ لَا عِلْمَ لَهُ
 برای آنکه بی تقوی است نیست علم برای آنکه بی حلم است نیست هدایت برای آنکه بی علم است
 لَا سِيَادَةَ لِمَنْ لَا سَخَاءَ لَهُ لَا حِمِيَّةَ لِمَنْ لَا انْفِقَهُ لَهُ لَا عَهْدَ
 نیست سروری برای آنکه بی سخاوت است نیست حمایت برای آنکه بی انفاق است نیست عهد
 لِمَنْ لَا وَفَاءَ لَهُ لَا أَمَانَةَ لِمَنْ لَا دِينَ لَهُ لَا دِينَ لِمَنْ لَا يَقِينَ لَهُ
 نیست وفای برای آنکه بی امانت است نیست دین برای آنکه بی دین است نیست دینی برای آنکه بی یقین است

لَا يَكْسِبُونَ الْعُرَانَ حَيْثُ يَجُورُ السُّلْطَانُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ حَتَّى
 وَلَا مَتَانًا لَا يَقُومُ عِزُّ الْغَضَبِ إِلَّا بِالْعِزِّ لَا تَنْفَعُ لَذَّةُ الْمَعْصِيَةِ
 بِعِقَابِ النَّارِ لَا يَنْفَعُ الشَّرُّ فِي قَوْلِهِ إِلَّا مَنْ يَقْبَلُهُ فِي قَوْلِهِ
 لَا يَكْرَهُ الْمَرْءُ نَفْسَهُ حَتَّى يَهَيَّأَ مَالَهُ لَا يَمُحُ حَسَنُ الْقَوْلِ إِلَّا
 بِحَسَنِ الْعَمَلِ لَا يَنْفَعُ قَوْلُكَ بغيرِ عَمَلٍ لَا يَكْمُلُ صَالِحُ الْعَمَلِ إِلَّا بِصَالِحِ
 النِّيَّةِ لَا يَقْصِرُ الْمُؤْمِنُ عَنْ أَحْتِمَالِكِ لَا يَجْمَعُ لِمَرَّةٍ لَا يَفْرُقُ
 قَدَمَ مَا بَقِيَ مِنْ عَمْرٍو إِلَّا بِنَبِيٍّ أَوْ صَدِيقٍ لَا يَنْفَعُ الْجِهَادُ بِغَيْرِ
 تَوْفِيقٍ لَا يَغْضَبُ مَمْدُودَةٌ مِنْ لَدِينٍ لَهُ لَا يُوَثِّقُ بَعْدَ مَنْ لَمْ يَعْصِدْ
 لَهُ لَا يَقْبَلُ عَمَلٌ مَعَ تَقْوَى وَكَيْفَ يَقْبَلُ مَا يَتَقَبَّلُ لَا يَكُونُ الْكَلِمَةُ
 مُؤَمِّيًا حَتَّى لَا يَبَالِي بِمَا ذَا اسْتَدْفَعَتْهُ جُوعُهُ وَلَا يَأْتِي تَوْبَهُ
 إِلَّا بِتَذَلُّعٍ لَا يَنْفَعُ بِالْعِلْمِ وَأَهْلُهُ إِلَّا الْحَقُّ جَاهِلٌ لَا

دین

تَكْمَلُ إِلَّا كُلُّ وَضِيعٍ خَامِلٍ لَا يَحْسُنُ عَبْدُ الظَّنِّ بِاللَّهِ إِلَّا كَانَ
 سُبْحَانَهُ عِنْدَ أَحْسَنَ ظَنِّهِ فِيهِ فِي وَصْفِ الْقُرْآنِ لَا تَقْنِي
 عَجَائِبُهُ وَلَا يَنْفَعُ غَرَابُهُ وَلَا تَجْلِي الشُّبُهَاتِ إِلَّا بِرَبِّهِ
 لَا يَكْمُلُ إِيْمَانُ الْمُؤْمِنِ حَتَّى يُعَدَّ الرَّخَاءُ نَفْسَهُ وَالْبَلَاءُ نِعْمَةً
 لَا يَرْضَى الْحَسَدَ عَنْ نَحْسِهِ إِلَّا بِالْمَوْتِ أَفْزَى وَالنِّعْمَةَ
 لَا يَقْبَلُ أَمْرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ إِلَّا مَنْ يُضَانِعُ وَلَا يُخَادِعُ وَلَا يَفْرُقُ
 الْمَطَامِعَ لَا يَكْمُلُ السُّودُّ إِلَّا بِتَحْمَلِ الْأَنْثَالِ وَابْتِدَاءِ
 الصَّيَاحِ لَا يَكْمُلُ الشَّرَفُ إِلَّا بِالسَّخَاءِ وَالْمَوَاضِعَ لَا يَدْعُ
 الْجَمُودَ إِلَّا أَحَدُ الْحُسَامِ لَا يَقُومُ السَّفِينَةُ إِلَّا بِالْأَمْرِ الْكَلَامِ
 لَا يَحِقُّ الْمَكْرُ السُّبِّيُّ إِلَّا بِأَهْلِهِ لَا يُعَابُ الرَّجُلُ بِأَخْذِ حَقِّهِ
 وَأَمَّا يُعَابُ بِأَخْذِ مَا لَيْسَ لَهُ لَا تَخْلَوْا الْأَرْضَ مِنْ قَائِمِ اللَّهِ

الله
 عز وجل

بِحُجَّتِهِ أَمَّا ظَاهِرُ مَشْهُورٍ أَوْ مَاطَا بَاطِنًا مَغُورٍ لَيْسَ لَا تَطْلُبُ حُجَّتَهُ
 وَبَيْنَا يَتِيهِ لَا يَكُونُ الصَّدِيقُ صَدِيقًا حَتَّى يَحْفَظَ أَخَاهُ فِي غَيْبِهِ
 وَوَفَاتِهِ لَا يَدْرِكُ أَحَدٌ مَا يَدْرِكُ مِنَ الْآخِرَةِ الْكَثِيرُ مَا
 يَسْتَحْيِي مِنَ الدُّنْيَا لَا يَأْمَنُ مَجَالِسَ الْأَشْرَارِ غَوَائِلَ الْبَلَاءِ لَا
 يَحُولُ الصَّدِيقُ الصَّدُوقَ عَنِ الْمَوَدَّةِ وَإِنْ خَفِيَ لَا تَقْتُلِ
 الْوَدُودَ الْوَفَى عَنْ حِفَاظِهِ وَإِنْ أَقْصَى لَا تَنْفَعُ الْعِدَّةُ إِذَا
 مَا أَنْقَضَتِ الْمُدَّةُ لَا تَدُومُ عَلَى عَدَمِ الْإِضَافَةِ الْمَوَدَّةُ
 لَا تَنْفَعُ الْأَمَانُ بَعْدَ تَقْوَى لَا تَنْفَعُ الْعَمَلُ لِلْآخِرَةِ مَعَ الرِّقَّةِ
 فِي الدُّنْيَا لَا تَكْتُمُ النَّاسُ شَيْئًا مِنْ دُنْيَاهُمْ لِإِصْلَاحِ آخِرَتِهِمْ
 إِلَّا عَوَضَ هُمْ لِمَا سَخَّاهُ خَيْرًا مِنْهُ لَا تَكْتُمُ النَّاسُ شَيْئًا
 مِنْ دِينِهِمْ لِإِصْلَاحِ دُنْيَاهُمْ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُوَ أَضْرَمُ مِنْهُ

لَا تَسْبِيحُ الْعَافِلُ أَنْ يُعْصِمَ عَلَى الْخَوْفِ إِذْ أَوْجَدَ إِلَى الْأَمْنِ سَبِيلًا
 لَا يَلْقَى الْمُؤْمِنُ حَسُودًا أَوْ لَاحِقُونَ أَوْ لَاحِقِينَ لَا يَنْجَحُ تَدْبِيرُهُ
 مَنْ لَا يَطَاعُ لَا خَيْرَ فِي الْمُنَاجَاتِ إِلَّا الْجُلُوسُ عَلَى نَاطِقٍ
 وَمُسْتَمِعٍ وَاعٍ لَا خَيْرَ فِي الْقَمْتِ عَنِ الْحِكْمَةِ كَمَا أَنَّهُ لَا خَيْرَ
 فِي الْقَوْلِ بِالْبَاطِلِ لَا خَيْرَ فِي الْقَوْلِ بِالْبَاطِلِ لَا خَيْرَ فِي
 السُّكُوتِ عَنِ الْحَقِّ كَمَا أَنَّهُ بِالْجَهْلِ لَا خَيْرَ فِي الْقَوْلِ بِالْبَاطِلِ
 لَا يَمْلِكُ امْسَاكُ الْأَمْزَاقِ وَإِدْرَارُهَا إِلَّا التَّزَاوُيُ لَا طَاعَةَ
 لِخَلْقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ لَا تَرْجُحُ أَنْفَعُ مِنْ تَجَبُّ الْحَاظِرِ
 لَا عَدْلَ أَنْفَعُ مِنْ سَرَدِ الْمَطَالِمِ لَا يَجْمَعُ الْمَالُ إِلَّا الْحَرَجُ وَالْحَرَجُ
 شَقِيٌّ مَذْمُومٌ لَا يَفِي الْمَالُ إِلَّا الْبُخْلُ وَالْبُخْلُ مُعَاقِبٌ مَهْلُومٌ
 لَا تَخْلُقِ النَّفْسُ مِنَ الْأَمَلِ حَتَّى تَدْخُلَ فِي الْأَجَلِ لَا يَسْتَحْيِي الْمَرْءُ

إِلَى حِينَ مُفَارَقَةِ جَدِّهِ عَنْ صَلَاحِ الْعَمَلِ لَا يُؤْمِنُ بِالْمَعَادِ مَنْ لَا
 تَارِخَانِ جَدای او را از تنی او از تنی او
 يَتَخَوَّجُ عَنْ ظِلْمِ الْعِبَادِ لَا غِنَاءَ بِأَحَدٍ عَنِ الْإِيمَانِ وَلَا قَدْرَ بِلَاغِهِ
 بدون نیاز از هم نیکان لا غنی نیست یکی را از سبب نمراد و بلاغ از رسیدن منزل
 مِنَ الزَّادِ لَا يَسْعُدُ امْرَأًا إِلَّا بِطَاعَةِ اللَّهِ بِحَاجَتِهِ أَوْ ثِقَ بِيَدِهِ
 از زاده لا یسعد کسی را مگر بپای بردن خدا که باکست از اعتماد بر او و ثقیل بر او
 لَا يَكُونُ حَازِمًا مَنِ لَا يَجُودُ بِمَا فِي يَدِهِ وَلَا يُؤَخِّرُ عَمَلَهُ تَوَمُّدًا إِلَى غَدِهِ
 نباشد حاکم کسی که بجود نماید با آنچه در دست اوست و پس بگذارد کردار او را و بگذارد
 لَا تَدْرُكُ حَبْرَةُ الدُّنْيَا وَلَا يَبْقَى سِرُّهَا وَلَا تَوَمُّنُ نَجْعُهَا لَا
 نیاید سرگردانی دنیا و نیاید سر در دنیا و این سرانجام ندارد و در دنیا
 يَسْعُدُ أَحَدًا إِلَّا بِإِقَامَةِ حُدُودِ اللَّهِ وَلَا يَسْفِي أَحَدًا إِلَّا بِضَاعَتِهَا
 یسعد کسی را مگر با ایستادگی حد و دین و ضایع کند یکی را مگر بفیض کردن دین و ضایع
 لَا وَرَعَ أَنْفَعُ مِنْ تَرْكِ الْحَلَالِمْ وَتَجَنُّبِ الْإِثَامِ لَا تَأْمَنُ أَحَدٌ
 نیست هیچ برکاری سودمندتر از ترک حرامها و دوری نمودن از گناهها این سودمند است
 صَرَفَ الزَّمَانَ وَلَا يَسْلَمُ مِنْ نَوَائِبِ الْإِثَامِ لَا يَهْلِكُ عَلَى التَّقْوَى
 از گرداندن روزگار و نرسد به نیکبختی از نوائب ای دورکار بپاید بر تقوی
 تَنْجُو أَصْلًا وَلَا يَظْمَأُ عَلَيْهِ نَارُهُ لَا يَنْفَعُ زُهْدٌ مَنْ لَمْ يَتَحَلَّ عَنِ
 بپاید اصل و آب نمیرسد بر او آتش او را سودمند نیست زهد کسی که نتواند جدا شود از
 الطَّيْعِ وَتَحَلَّ بِالْوَرَعِ لَا تَهْلِكُ إِلَّا جَلَالُهُ الْعُيُونُ تَمُوتُ
 طاعت و جدا شود بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید
 الْإِيمَانُ لَكِنْ تَبَيَّنَ كَيْفَ الْقُلُوبُ بِحَقَائِقِ الْإِيمَانِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ غَرَبَتْ

کتب معتبره و لا یستغنی عن الاصول و لا یستغنی عن الاصول و لا یستغنی عن الاصول و لا یستغنی عن الاصول

ایمان

الْإِيمَانُ وَفَاتِحَةُ الْإِحْسَانِ وَفَرْضَةُ الرَّحْمَنِ وَمُدْحَةُ الشَّيْطَانِ
 ایمان و آغاز نیکویی و بر سرش و مشهوری حدیث و در او اینست شیطان را
 لَا شَيْءَ أَعْوَدُ عَلَى الْإِنْسَانِ مِنْ خِفْطِ اللِّسَانِ وَبَذَلِ الْإِحْسَانِ
 نیست هیچ چیزی باز دارد از تنگدستی زبان از نگاه داشتن زبان و دادن و از نیکویی
 لَا يَهْدِمُ الصُّبُورُ الظُّفْرَ وَإِنْ طَالَ بِهِ الزَّمَانُ لَا شَيْءَ يَدْخُلُ الْإِيمَانَ
 نمی کند صبر شکن فروزید را اگر چه دراز باشد روز و شبی نیست هیچ چیزی که دخیل باشد
 كَالْإِيمَانِ بِاللَّهِ وَصَلَابَةِ الْإِحْسَانِ لَا يَسْتَقِيمُ قَضَاءُ الْحَوَائِجِ
 آدمی همچو ایمان بخدا و دوام نیکویی است نباید بر آورد حاجتها
 لَا تَبْلُغُ بِتَصْغِيرِهَا التَّعْظِيمَ وَبِشَرِّهَا التَّطَهَّرَ وَتَجْلِيهَا التَّهَنُّؤَ لَا تَكُنْ
 مگر بر سر چیز بگویند در پیشگاه بزرگواری و بپوشید عیبها از برای بزرگواری و بپوشید عیبها از برای بزرگواری
 أَحَدُكَ أَحَدُ رَفْعَةِ الْأَخْرَى إِلَّا بِإِخْلَاصِ الْعَمَلِ وَتَقْصِيرِ الْأَمَلِ
 در دنیا هیچ یکی را بزرگواری بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید
 وَلَنُؤْمِ التَّقْوَى لَا تَقُومُ حِلَافَةُ الذِّمَّةِ بِمَرَارَةِ الْأَفَاتِ
 و ایستادگی بر تقوی بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید
 لَا تَوَانِي لَذَّةَ الْمَعْصِيَةِ فَضُوحِ الْآخِرَةِ وَالْهَيْمِ الْعُقُوبَاتِ لَا يَصْنَعُ
 بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید
 عَلَى الْحَقِّ الْأَمْنِ أَتَقَنَ بِحِلَافَةِ عَاقِبَتِهِ لَا يَفُوزُ بِالْجَنَّةِ إِلَّا مَنْ
 بر سر حق ایستاد بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید
 حَسَنَتْ سِرِّيَّتُهُ وَخَلَصَتْ نَيْبَتُهُ لَا تَهْلِكُ الْعُلَمَاءُ بِالْعِلْمِ إِلَّا مَنْ
 بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید بپاید
 شَلَّتْ فِي الثَّوَابِ عَلَيْهِ لَا يَحْتَمِلُ بِالْعِلْمِ إِلَّا مَنْ أَتَقَنَ يَفْضُلُ الْأَجْرُ فِيهِ

رِيَاسَةً كَالْعَدْلِ فِي السِّيَاسَةِ • لَاحِظِي فِي الْمُنْظَرِ الْأَمَّاجِ
 نیت هیچ مهری بهو عدل در سیاست
 الْمُخِيرِ • لَاحِظِي فِي شِمَةِ كِبَرٍ وَتَجَرُّدٍ وَفَخْرٍ • لَاحِظِي فِي الْعَدْلِ
 جز دادن نیت صبری در کردار بکبر و در کین و اندیش برادریت که نهاده
 عَاقِلًا مَنْ يُغْلِبُهُ الْغَضَبُ وَالشَّهْوَةُ • لَاحِظِي الرِّبَاضَةَ لَا
 نیت خود را بر کسی که او را غلبه بر شهوت و غضب
 فِي دِينِي نَفْسٍ يَقْطَعُ وَهْمَهُ • لَاحِظِي الصَّنِيعَةَ الْإِنْفِي دِينِي
 در نفس صراحت که او را ویدار بود که نیت خود را در دین
 وَفَاءً وَحَفِيزَةً • لَاحِظِي فِي لَذَّةٍ تَوْجِبُ نَدَامًا وَشَهْوَةً
 وفا و حقیقت نیت نیز در لذتی که واجب گرداند پشیمانی و اندر زانی
 تُعَقِّبُ الْمَاءَ • لَا يَقَالُ بِالْمُحَدِّ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ
 که در پی آورد دینی برادر که شود بال محمد صلوات
 مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَحَدٌ وَلَا يَسْتَوِي بِهِمْ مِنْ جَرَّتْ نَعْمَتُهُمْ عَلَيْهِ
 این است که هیچ یکی در اینان مساوی نباشد با کسی که نیت خود را در کار
 أَبَدًا • لَا شَرَفَ أَعْلَى مِنَ التَّقْوَى • لَا تَلَفَ أَكْثَرُ مِنَ الْهَوَى
 هیچ شرفی ازین بزرگوار تر نیست از تقوی نیت هیچ زیادهای بر کار از ایزد
 عَمَلٍ أَفْضَلُ مِنَ الْعَمَلِ • لَا ذُلَّ أَكْثَرُ مِنَ الطَّمَعِ • لَا لِبَاسَ أَفْضَلَ
 نیت هیچ عملی ازین بزرگوار تر نیست از طمع نیت هیچ حجابی بر کار از طمع
 مِنَ الْعَافِيَةِ • لَا شَيْءَ أَفْضَلَ مِنْ اخْلَاصِ الْعَمَلِ فِي صَدَقِ
 ازین از عافیت نیت هیچ چیزی ازین بزرگوار تر نیست از اخلاص در عمل در راستی
 نَبِيٍّ • لَا شَيْءَ أَحْسَنَ مِنْ عَمَلٍ مَعَ عَالِمٍ وَعَلَمٍ مَعَ حَاجِلٍ مَعَ
 نیت هیچ چیزی ازین بزرگوار تر نیست از عمل با عالم و علم با حاجل و علم با عالم

فَدَاةٌ

قُدْرَةٍ • لَا يَنْصَحُ إِلَيْهِ أَحَدًا إِلَّا عَنِ رَغْبَةٍ أَوْ رَهْبَةٍ فَإِذَا
 توانایی باشد نیت هیچ کس را به کار نیت هیچ کس را به کار
 رَأَى النَّاسَ رَغْبَةً عَادًا إِلَى جَوْهَرِهِ • لَا يَغْبِ أَهْلَاءَ مِنَ الْأَمِينِ
 که می بیند از مردم را باز کرده بوی برش در جواهر نیت نمی گوید که از این
 لَأَسْوَأَ أَفْجَحٍ مِنَ الْمَنِّ • لَاحِظِي فِي قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَعَيْنٍ لَا
 نیت هیچ رومی را بیشتر از نیت نهان نیت صبری در دین از نیت نیت خود را
 تَدْمَعُ وَعَمَلٍ لَا يَنْفَعُ • لَاحِظِي فِي عَمَلٍ الْأَمْعَ الْبَقِيَّةِ وَالْوَعْدِ
 و عمل که سود نیت نیت صبری در عمل که با دین است و نیت خود را در وعده
 لَا تَسْكُنُ الْحِكْمَةَ قَلْبًا مَعَ حُبِّ شَهْوَةٍ • لَاحِظِي الْأَيْضَةَ
 نیت خود را در حکمت در دل با دوستی از نیت حکمت که با نیت خود را
 لَا قُوَّةَ أَقْوَى مِنْ قُوَّةٍ عَلَى نَفْسِهِ فَمَلَكَهَا • لَا غَايَةَ عَجَزٍ
 نیت هیچ قوتی ازین بزرگوار تر نیست از قوت خود بر نفس خود که نیت خود را در کار
 مِنْ أَهْلِ نَفْسِهِ فَأَهْلَكَهَا • لَا غِنَاءَ مَعَ سَوْءِ تَبَيُّرٍ • لَا فَقْرَ
 ازین که با نیت خود را نیت و نیت خود را با نیت خود را نیت خود را در کار
 مَعَ حُسْنِ تَبَيُّرٍ • لَا يَكُونُ الْعَالَمُ عَالِمًا حَقِّيًّا لَا يَحْسُدُ مِنْ
 با نیت خود را نیت و نیت خود را نیت خود را نیت خود را نیت خود را
 فَوْقَهُ وَلَا يَحْقِرُ مِنْ دُونِهِ وَلَا يَأْخُذُ عَلَى عِلْمٍ شَيْءًا مِنْ حُطَامِ الدُّنْيَا
 ازین که با نیت خود را نیت و نیت خود را نیت خود را نیت خود را نیت خود را
 مَا وَجَدَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا عَمِلَ بِهِ وَلَا يَأْخُذُ عَلَى عِلْمٍ شَيْءًا مِنْ حُطَامِ الدُّنْيَا
 نیت خود را نیت و نیت خود را نیت خود را نیت خود را نیت خود را
 يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ لَا يَخْلُوَ فِي كُلِّ حَالٍ مِنْ طَاعَةِ رَبِّهِ وَجَاهِدَةٍ
 نیت خود را نیت و نیت خود را نیت خود را نیت خود را نیت خود را

نَفْسِهِ • يَتَّبِعِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَعْمَلَ لِلْعَادِ وَتَسْكُنُ مِنَ الزَّادِ قَبْلَ
 بَافَتَنِ خُودِ • مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم عَلِي كُنْزِ اَنْبِيَايِ هَوْتِ وَطَلِبِ اَوْفَتِي اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 نَزْهُوْقُ نَفْسِهِ وَحُلُولِ رَهْمَتِهِ • يَتَّبِعِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ تَسْتَحْيِي إِذَا انْقَلَبَ
 مَلَاكُشْدَنِ نَفْسِي • دُرْدَانِ • مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 لَهُ فِكْرُهُ فِي غَيْرِ طَاعَةٍ • يَتَّبِعِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَلْزِمَ الطَّاعَةَ وَتَلْجِفَ
 بَاوِيُوْدِ • دُرْغِطَنِ طَا • مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 الْوَرَعَ وَالْقَنَاعَةَ • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَنْ لَا يَخْلُو
 لَكَايِ بِرَمِيزِ كَارِي وَشَكَايِ رَا • مِسْزِدِ اَنْبِيَايِ اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 قَلْبُهُ مِنْ رَجَائِهِ وَخَوْفِهِ • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ أَنْ يَلْزِمَ
 دَلَاوِ اَزْوَثِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 الْقَنَاعَةَ وَالْعِفَّةَ • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا أَنْ يَزْهَدَ فِيهَا وَتَعْرِفَ
 نَفْسِي وَنَفْسِي • مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 عَنْهَا • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ دَارَ الدُّنْيَا أَنْ يَعْمَلَ لِدَارِ الْبَقَاءِ • يَتَّبِعِي
 لَزُو • مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 لِمَنْ عَرَفَ شَرَفَ نَفْسِهِ أَنْ يَنْزِعَ عَنْ دَنَاءَةِ الدُّنْيَا • يَتَّبِعِي
 رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 لِمَنْ عَرَفَ شَرَفَ رَحْمَتِهِ أَنْ يَحْسِنَ التَّأَهُّبَ لِقَبْلِهِ • يَتَّبِعِي
 اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 لِلْعَاقِلِ أَنْ يُقَدِّمَ لِأَخِيهِ وَتَعْمُرَ دَارَ قَامَتِهِ • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ
 خُودِ رَا • مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 شَرَعَتهِ وَالِدَ الدُّنْيَا أَنْ يَزْهَدَ فِيهَا • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ بَقَاءَ الْآخِرَةِ
 اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ

وَدَّ وَاَمْرًا

وَدَّ وَاَمْرًا أَنْ يَعْمَلَ لَهَا • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَنْ يَتَّقِيَ
 مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 فِيمَا لَدَيْهِ • يَتَّبِعِي لِمَنْ رَضِيَ بِقَضَاءِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَنْ يَتَّكِلَ عَلَيْهِ
 دُرْدَانِ • مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ أَنْ لَا يُفَارِقَ الْخَيْرَ وَالْخَيْرَ • يَتَّبِعِي لِمَنْ
 مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 عَرَفَ الزَّمَانَ أَنْ لَا يَأْمَنَ صُرْفَهُ وَالْغَيْرَ • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ النَّاسَ
 لَكَايِ بِرَمِيزِ كَارِي وَشَكَايِ رَا • مِسْزِدِ اَنْبِيَايِ اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 أَنْ يَزْهَدَ فِيمَا أَيْدِيهِمْ • يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ الْأَشْرَارَ أَنْ يُعْتَزِلَهُمْ
 اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ الْفُجَّارَ أَنْ لَا يَجْعَلَ عَمَلَهُمْ • يَتَّبِعِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَكْتَسِبَ
 مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 بِمَا لَهُ الْحِكْمَةُ وَيَصُونُ نَفْسَهُ عَنِ الْمُسَاوَلَةِ • يَتَّبِعِي أَنْ تَكُونَ الْفَعَالُ
 مَالِ حُودِ مَسَاوِلِ رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 الرَّجُلِ أَحْسَنُ مِنْ أَقْوَالِهِ وَلَا تَكُنْ أَقْوَالُهُ أَحْسَنُ مِنْ أَعْمَالِهِ
 مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 يَتَّبِعِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يُخَاطِبَ الْجَاهِلَ مُخَاطَبَةَ الطَّبِيبِ الْمَرِيضِ
 مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 يَتَّبِعِي أَنْ يَنْتَدِيَ الْمُؤْمِنُ دَوَاءَ الدُّنْيَا كَمَا يَنْتَدِي دَوَاءَ الْعِلَّةِ وَتَحْتَمِي مِنْ
 مِسْزِدِ رَحْمَتِي رَا اَكَم اَلْمُسْتَمِدِّ اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ
 شَهَوَاتِهَا وَلَذَائِهَا كَمَا يَحْتَمِي الْمَرِيضُ • يَتَّبِعِي أَنْ تَكُونَ عَلِيمُ الرَّجُلِ أَيْدِيَهُ
 اَزْوَثِ اَوْفَتِي مِسْزِدِ

بهر کفاره و غزو و زیاده بهرین دلفاراد

کواه و اکاه برادر اسحق بن جهم دارنده لاجوردی و خود کلاه انده

وَأَمَّا الْفُلُ فَأُرْسِلَتْ بِرَبِّهِمْ ذِكْرًا لِلْعَالَمِينَ

وَبَشِّرِ الصَّالِحِينَ الَّذِينَ إِذَا أُتُوا بِالْحَسَنَةِ قَالُوا هَذِهِ لَنَا وَبَشِّرِ الصَّالِحِينَ الَّذِينَ إِذَا أُتُوا بِالْحَسَنَةِ قَالُوا هَذِهِ لَنَا

الوفار يبيحي تعال ان يبريس جبر العلماء الاجبر و...

مُقَارَنَةُ الْأَشْيَاءِ وَالْفَخَارِ نَسْعُ أَنْ يَهَانَ مَخْتَرُ مَدَدِ الْحَقِّ

از بی بدین بدکار میسر و ای خوار دشمین و کین محبت بر من دوستی الهی را

يُتَّبَعُ مِنْ رَدِّ صَلَاحِ نَفْسِهِ وَاجْرَازِ دِينِهِ أَنْ يُحْتَبَ مَخَالِطَةُ

میسرند که از آن خواهی شایسته و در عین خود را نگاه داشتی و در آن که در این دنیا کنی از آن که در آن

إِنَاءِ الدُّنْيَا يَتَّبِعِي مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ أَنْ لَا يَفَارِقَهُ الْحَدِيثُ

روزنامه ای دریا

وَالنَّدَمُ خَوْفًا أَنْ تَزِلَّ بِهِ الْقَدَمُ ۝ يَدْعِي أَنْ يَكُونَ السَّاقِدَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَيَحْيِي عِزِّي فِي الْمَمَاتِ وَنَايِلِي لِي فِي الْوَقَاتِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَعْمَ لِلْإِنْسَانِ أَكْمَلُ خَلْقٍ ۚ

در این کتاب که در سال ۱۰۶۵ هجری قمری در شهر تبریز نوشته شده است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راہ دہلی ۲۰ ایوان ۲۱ بڑا خانہ ۲۲ درباری ۲۳ قلعہ صفا ۲۴ راہ دہلی ۲۵

مَقَامُ الْحُجَّاتِ لِلَّهِ الْمَلِكِ الْغَنِيِّ الْعَزِيزِ كُنْتُ أَفْعَلُ عَقْدًا كَامِلًا

عقل ۱۰۰ عاقل ۱۰۰ عاقل ۱۰۰ عاقل ۱۰۰

بِمَا يُحْيِي عَلَى السَّيِّئَةِ نُسَدَكَ عَلَى الْأَذْنَانِ مَا رَعَى سَوْءَ التَّوْبَةِ وَقَدْ

بایک اولاد که از این دنیا بگذرد
 را که او را که از این دنیا بگذرد

التَّبَذِيرُ وَقِلَّةُ الْأَعْيَارِ وَكَثْرَةُ الْأَعْتَزَالِ • يَسْتَد عَلَى الْعَاقِلِ

دیده بسیار بی ادبی را بر دهنده بی ادبی

بِالرَّابِعِ بِالْحَزْمِ وَالْاِسْطِهَا رُفْلَةُ الْاَعْتِزَارِ وَنَحْصِينَ الْاَسْرَارِ

وینا بر باقی
دینی بیسی
فی ارب اردی
ساده دهنی

۱۰۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰۵۱۵۲۵۳۵۴۵۵۵۶۵۷۵۸۵۹۶۰۶۱۶۲۶۳۶۴۶۵۶۶۶۷۶۸۶۹۷۰۷۱۷۲۷۳۷۴۷۵۷۶۷۷۷۸۷۹۸۰۸۱۸۲۸۳۸۴۸۵۸۶۸۷۸۸۸۹۹۰۹۱۹۲۹۳۹۴۹۵۹۶۹۷۹۸۹۹۱۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلُ نَافِلَةٌ مِّنْ لَّيَالِي الْكَوْكَبِ

مردی مرد به بسیاری آزار و سختی طمع او را برده می نمود هر گاه مرد

حَسْبُ مَقَالِهِ وَعَلَى طَبَائِعِهِ أَكْبَرُ أَفْئَالِهِ قَسْدٌ عَلَى نَبْلِ الزَّوَالِ

کوی کفزاراد و بهر یابی **میرت** از بزمیای کرد در این ایاد **راه برده** بهر ایاد **میرت**

بِقَوْلِهِ مَقَالَهُ وَعَلَى تَفْضِيلِهِ بِكَلِمَةِ احْتِمَالِهِ مُسَدَّدًا عَلَيْكُمْ الرَّحِيلَ

(Faint handwritten text at the bottom of the page)

حسن بصره و دل برآ
بسد کے حسین نما مجرایم علی السن

[Illegible text]

مِنْ حُسْنِ الْأَفْعَالِ وَجَمِيلِ الشَّرَفِ ^{از خوشی کارها و زیبای کردارها} يُسَدِّدُ عَلَى إِبَارِ الدُّوَلِ بَلَمَحِ ^{راه برده میشود بر سر دولاها}
 نُصْبِ الْأَصُولِ وَالتَّمَكُّنِ بِالْفُرُوعِ وَتَقْدِيمِ الْأَمْرِ ذِكْرًا خَيْرًا ^{صانع کردن اصلها و تمکن در شاخها و پیش دادن امر یادگار خیر}
 يُسَدِّدُ عَلَى الْمَرْقَةِ بِكَثْرَةِ الْحَيَاءِ وَبِذَلِكَ التَّدْيِ وَكَفِّ الْأَذْيِ ^{راه برده میشود بر جرمی بسیاری شرم و دادن مال و باز داشتن ازار}
 يُسَدِّدُ عَلَى اللَّيْمِ بِسَوِّ الْفَعْلِ وَفِيهِ الْخَلْقِ وَذَمِيمِ الْجُلِّ ^{راه برده میشود بر نالسی بدی کردار و برتری خود و ذمیرک سخیل}
 الْإِيمَانِ بِكَثْرَةِ التَّقَى وَمُلْكِ الشُّعُورَةِ وَغَلَبَةِ الْهَوَى ^{به ایمان بسیاری به پرکاری و ظاهر و باطنی که از او برون آرد}
 عَلَى فَضْلِكَ بِعَمَلِكَ وَعَلَى كَرَمِكَ بِبَدْلِكَ ^{بر افزونی تو بر عمل تو و بر کرم تو بر بدی تو}
 يُفَصِّرُ الْأَمْلَ وَإِخْلَاصَ الْعَمَلِ وَالزُّهْدَ فِي الدُّنْيَا ^{بگویند امل و بیگناهی عمل و زهد در دنیا}
 بِكَثْرَةِ إِحْوَالِهِ وَعَلَى تَبْلِهِ بِكَثْرَةِ أَنْعَامِهِ ^{بسیاری تحمل او و بر بسیاری انعام او}
 وَشَرِّهِ وَطَهَارَةِ أَصْلِهِ وَجَبْتَهُ بِمَا يُظْهِرُ مِنْ أَفْعَالِهِ ^{و بدی او و پاکیزگی اصل او و برتری او بپیشانی کارهای او}
 مَرْوَةِ الرَّجُلِ بِمَعْرِفَتِهِ وَبِذَلِكَ الْإِحْسَانِ قَرْنِ الْأَمْتَانِ ^{مردی و پارسیدن و کار کردن و دادن و کار کردن و درنگ کردن}
 يُسَدِّدُ عَلَى مَا لَمْ يَكُنْ بِمَا قَدْ كَانَ ^{راه برده میشود بر عقلی}

قَلَمِهِ وَوَحْسَنَ إِحْوَالِهِ وَعَلَى كَرَمِ أَصْلِهِ بِجَمِيعِ أَفْعَالِهِ ^{و گزینی او و پاکیزگی بر بدی او و بر کرم او و بر تمامی کارهای او}
 يُسَدِّدُ عَلَى الْمَرْقَةِ بِكَثْرَةِ الْحَيَاءِ وَبِذَلِكَ التَّدْيِ وَكَفِّ الْأَذْيِ ^{صانع کردن اصلها و تمکن در شاخها و پیش دادن امر یادگار خیر}
 يُسَدِّدُ عَلَى اللَّيْمِ بِسَوِّ الْفَعْلِ وَفِيهِ الْخَلْقِ وَذَمِيمِ الْجُلِّ ^{راه برده میشود بر نالسی بدی کردار و برتری خود و ذمیرک سخیل}
 الْإِيمَانِ بِكَثْرَةِ التَّقَى وَمُلْكِ الشُّعُورَةِ وَغَلَبَةِ الْهَوَى ^{به ایمان بسیاری به پرکاری و ظاهر و باطنی که از او برون آرد}
 عَلَى فَضْلِكَ بِعَمَلِكَ وَعَلَى كَرَمِكَ بِبَدْلِكَ ^{بر افزونی تو بر عمل تو و بر کرم تو بر بدی تو}
 يُفَصِّرُ الْأَمْلَ وَإِخْلَاصَ الْعَمَلِ وَالزُّهْدَ فِي الدُّنْيَا ^{بگویند امل و بیگناهی عمل و زهد در دنیا}
 بِكَثْرَةِ إِحْوَالِهِ وَعَلَى تَبْلِهِ بِكَثْرَةِ أَنْعَامِهِ ^{بسیاری تحمل او و بر بسیاری انعام او}
 وَشَرِّهِ وَطَهَارَةِ أَصْلِهِ وَجَبْتَهُ بِمَا يُظْهِرُ مِنْ أَفْعَالِهِ ^{و بدی او و پاکیزگی اصل او و برتری او بپیشانی کارهای او}
 مَرْوَةِ الرَّجُلِ بِمَعْرِفَتِهِ وَبِذَلِكَ الْإِحْسَانِ قَرْنِ الْأَمْتَانِ ^{مردی و پارسیدن و کار کردن و دادن و کار کردن و درنگ کردن}
 يُسَدِّدُ عَلَى مَا لَمْ يَكُنْ بِمَا قَدْ كَانَ ^{راه برده میشود بر عقلی}

يا اسير الزينة اقصر وافان المعرج على الدنيا لا يرفعها الا
 صريف اتياب الحدثان يا اهل المعروف والاحسان لا تموتوا
 يا احسانكم فان الاحسان والمعروف يبطله فتح الامتنان
 لا تجلني عيب عبد بنبيه فلعلة مغفوره له ولا تامن على نفسك
 صغيره فلعلة معذب عليها يا ابن ادم اذا امرت الله
 سبحانه يتابع عليك نعمة فاحذر وحسن النعم بغيرها يا دنيا
 يا دنيا اليك عني ان تعرضت ام الي كسوت لاحسان حيك غري
 غيري لا حاجة لي بك قد طلقك ثلثا لا رجعت لي فيها
 فعبسك قصير وخطبك كبير وملك حقيرة من قلة الزاد
 طول الطريق وبعد السفر وعظيم المعير يا عبيد الدنيا والعا

لها اذ انكم في التمار يتبعون ويشترون وفي الليل على فرشكم
 تتقلبون وتنامون وفيما بين ذلك من الاخرة تغفلون و
 بالحل تسوقون فمى تفكرون في الارشاد ومى تقدمون الزاد
 ومى تهتمون بامر المعاد يا ايها الناس اليكم تعظون ولا
 تعظون وكم قد وعظكم الواعظون وحدثكم المحدثون وجرمكم
 الزاحجون وبلغكم العالمون وعلى سبيل النجاة ذلكم الايناء
 والمسلون واقاموا عليكم بالحجة واوضحوا لكم بالمحجة قبادر
 العمل واعينوا المهلك فان اليوم عمل ولا حساب وعدا حساب ولا
 عمل وسيعلم الذين ظلموا اي منقلب ينقلبون يا ايها الناس اتقوا
 في الدنيا فان عيشها قصير وخيرها شير وانما الدار سحي وحقلة
 تنعش وانما الدنيا في الاحال تقطع الامال الا وهي المصداقة

لها

الْعِلْمُ إِلَى الْعَمَلِ وَالْكِبَرُ لِلْسَّيِّئَةِ وَذَوُ الْمَعْرِفَةِ لِمَعْرِفَتِهِ وَالسُّلْطَانُ لِلْإِسْلَامِ
 يُنْبِئُ عَنْ عَقْلِ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُطَوِّقُ بِهِ لِسَانَهُ • يَتَفَاوَدُ النَّاسُ الْعُلُومَ
 وَالْعُقُولَ لَا بِالْأَمْوَالِ وَالْأَصُولَ يَحْتَاجُ الْإِمَامُ إِلَى قَلْبٍ عَقُولٍ
 وَلِسَانٍ قَوِيٍّ وَجَنَانٍ عَلَى قَامَةِ الْحَقِّ صَوْلٍ • يَفْسُدُ الْيَقِينُ الشَّكُّ
 وَغَلَبَةُ الْهَوَى • يَفْسُدُ الطَّعْمُ الْوَرَعُ وَالْفُجُورُ التَّقْوَى فِي حَقِّ مَنْ
 ذَمُّهُ • يُحِبُّ أَنْ يُطَاعَ وَيُبْغَى وَيَسْتَوْفَى وَلَا يُوقَى • يُحِبُّ
 أَنْ يُوصَفَ بِالسَّخَاءِ وَلَا يُعْطَى وَيَقْتَضِي وَلَا يَقْتَضَى • لَيْسَتْ بِالْعُقُولِ
 بِالْأَفْئَارِ أَكْثَرُ مَا يَسْتَكْمِلُ بِالْإِعْتِدَارِ • يُغْنِمُ مَوَاحِدَ الْأَخْيَارِ
 تَحِبُّ مُصَاحَبَةَ الْأَشْرَارِ وَالْفُجَّارِ • يَسِرُّ وَأَوَّلُ تَعْسِيرٍ وَأَوَّلُ خَفَقُوا
 وَلَا تَقْلُوا • يَنْتَلِحُ إِلَى النَّاسِ بِقَرْنِ الشَّوْءِ وَمَدَاخِلِ الْعَدُوِّ
 يَحْتَاجُ الْإِسْلَامُ إِلَى الْإِيمَانِ • يَحْتَاجُ الْإِيمَانُ إِلَى الْإِيمَانِ

الْعِلْمُ إِلَى الْعَمَلِ يَحْتَاجُ ذَوُ الشَّائِلِ إِلَى الشَّائِلِ يَحْتَاجُ الْإِيمَانُ
 إِلَى الْإِخْلَاصِ • يَحْتَاجُ الْمُؤْمِنُ إِلَى الْإِيمَانِ بِالنَّارِ الْخَالِصِ
 يَحْتَاجُ الْعِلْمُ إِلَى الْحِلْمِ • يَحْتَاجُ الْعِلْمُ إِلَى الْكُفْمِ • يَحْتَاجُ الرَّجُلُ إِلَى الْعَمَلِ
 لَا يَقُولُهُ • يُنْبِئُ عَنْ قِيَمَةِ كُلِّ امْرِئٍ عِلْمُهُ وَعَقْلُهُ • يَنَامُ الرَّجُلُ
 عَلَى الشَّكْلِ وَلَا يَنَامُ عَلَى الظُّلْمِ • يَوْمُ الْمَظْلُومِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ
 مِنْ يَوْمِ الظَّالِمِ عَلَى الْمَظْلُومِ • يَشْفِيكَ مِنْ حَسَدِكَ أَنْتَ يُعْتَاطُ
 عِنْدَ سِرِّكَ • يُنْبِئُ عَنْ فَضْلِكَ وَعَنْ إِفْضَالِكَ بِذَلِكَ
 يَغْلِبُ الْمِقْدَارُ عَلَى التَّقْدِيرِ حَتَّى يَكُونَ الْحَتْفُ فِي التَّيْبِيرِ • يَحْرِي
 الْقَضَاءُ بِالْمَقَادِيرِ عَلَى خِلَافِ الْإِخْتِيَارِ وَالتَّيْبِيرِ • يُجَنِّبُ
 يَكُونُ الرَّجُلُ حَسَنُ الْوَرَعِ مَتَنَزَّهًا عَنِ الطَّمَعِ كَثِيرُ الْإِحْسَانِ قَلِيلُ
 الْإِيمَانِ • يُجَنِّبُ مِنَ الرَّجُلِ أَنْ يَقُولَ عَمَّنْ ظَلَمَ وَيَصْلُحَ مِنْ ظُلْمِهِ

وَيُعْطِي مَنْ حَمَاهُ وَيُقَابِلُ الْأَسَاءَةَ بِالْإِحْسَانِ • يَكْثُرُ حَلْفُ الْكَلِّ
وَيَدْبُرُ مَهَانَةً يَغْرِفُهَا مِنْ نَفْسِهِ أَوْ ضَرَاعَةً يَجْعَلُهَا سَبِيلًا إِلَى
تَصَدِّيقِهِ أَوْ عِيٍّ يَنْطِقُ بِهِ فَيَخْذِلُ الْإِيمَانَ خُشُوعًا وَصَلَةً لِكَلِمِهِ أَوْ
تَدْعُرُ بِهَا • يَفْتَحُ عَلَى الرَّجُلِ أَنْ يُكْرِ عَلَى النَّاسِ مُنْكَرَاتٍ فِيهَا
عَنْ ذَائِلِ وَبِئَاتٍ • وَإِذَا خَلَا بِنَفْسِهِ أَرْكَبَهَا وَلَا يَسْتَكْفُ
مِنْ فَعَالِهَا • يَكْتَسِبُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ ثَلَاثًا حَسَنُ الثَّقَةِ بِهِ
وَالْحَبَّةُ لَهُ وَالْمَهَابَةُ مِنْهُ • يَكْتَسِبُ الْكَاذِبُ بِكَذِبِهِ سَخَطَ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَاسْتِهَانَةَ النَّاسِ بِهِ وَمَقَاتِلَ الْمَلَائِكَةِ لَهُ فِي حَقِّ مَنْ ذَمُّهُ
يَقُولُ فِي الدُّنْيَا يَقُولُ الزَّاهِدِينَ وَيَعْمَلُ فِيهَا بِعِلَالِ الرَّاعِينَ • يَنْظُرُ
شِبْهَ الْحَسَنِ وَيُطِنُّ عَمَلُ الْمُسْلِمِينَ بِكَمَالِ الْمَوْتِ لِكَثْرَةِ ذُنُوبِهِ
وَلَا يَنْتَكِلُ فِي حَيَاتِهِ • يُسَلِّفُ الذَّنْبَ وَيُسَوِّفُ بِالْتَوْنَةِ • يَحْتَبِ

الصَّالِحِينَ

الصَّالِحِينَ وَلَا يَعْلُ أَعْمَالُهُمْ • يُبْعِضُ الْمُسْلِمِينَ وَهُمْ فِيهِمْ
يَقُولُ لَمْ أَعْمَلْ قَاتِلًا أَوْ جَلَسَ قَاتِمًا • يُبَادِرُ دَائِبًا مَا يَفِيضُ فِيهِ
أَبَدًا مَا يَفِيضُ • يَحْجَرُ عَنْ شُكْرِهِمَا أَوْ يَنْبَغِي التَّيَادُةَ فِيمَا بَيْنَهُ
وَيُخَوِّي نَفْسَهُ وَنَفْسَ النَّاسِ بِالْإِيمَانِ وَيَأْمُرُهُمْ بِمَا لَا يَأْتِي بِتَكْلُفٍ مِنَ
النَّاسِ مَا لَمْ يُؤْمِنُوا وَيُضَيِّعُ مِنْ نَفْسِهِ مَا هُوَ أَكْثَرُ يَأْمُرُ النَّاسَ وَلَا يَأْمُرُ
بِحَدِّهِمْ وَلَا يَحْدِرُ • يَرْجُو أَثْوَابَ مَا لَمْ يَعْلَمْ بِمَا مِنْ عِقَابِ جُرْمِ
مُتَقِينَ تَسْبِيلِ وَجْهِ النَّاسِ شِدَّةً وَنُطْقًا ضِدَّ مَا يَعْلُنُ • يَعْرِفُ
لِنَفْسِهِ عَلَى غَيْرِهِ وَلَا يَعْرِفُ عَلَيْهَا • يَخَافُ عَلَى غَيْرِهِ بِأَكْثَرِ مِنْ نَفْسِهِ
وَيَرْجُو النَّفْسَ أَكْثَرَ مِنْ عَمَلِهِ • يَرْجُو اللَّهَ سُبْحَانَهُ فِي الْكِبَرِ وَبِزُجْجِ الْعِلَادِ
فِي الصَّغِيرِ عَلَى الْعَبْدِ مَا لَا يَعْطَى الرَّبُّ • يَخَافُ الْعَبْدَ فِي الرَّبِّ وَلَا
يَخَافُ فِي الْعَبْدِ الرَّبَّ • كَوْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَصْفِ الْمُنَافِقِينَ عَشْرُونَ

صِفَةُ
مُتَّقِينَ

